

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΔΕΣΠΟΤΗΣ

Η ΑΝΑΤΟΛΗ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

**ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ
ΣΤΑ ΙΕΡΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
ΟΜΙΛΙΕΣ ΣΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥΣ**

**Συνοδεύεται απο CD Rom - Ταμείον Αποφθεγμάτων
των Αποστολικών, Καππαδοκών και Φιλοκαλικών Πατέρων**

**WIESBADEN
2001**

Είναι καλύτερο να σιωπά κανείς και να είναι, παρά να μιλά και να μην είναι. Καλή η διδασκαλία, όταν αυτός, που μιλά πράττει. Ένας λοιπόν ο Δάσκαλος, αυτός που είπε και εγένετο. Αλλά και όσα σιγώντας έκαμε, είναι άξια του Πατρός. Όποιος κατέχει τον λόγο του Ιησού μπορεί και την ψυχία του να ακούει, ώστε να είναι τέλειος, ώστε να πράττει όσα λέγει κι από όσα παρασιωπά να αναγνωρίζεται.

Γίνετε γύρω μου χορός αγάπης και ψάλτε ευχαριστήρια στον πατέρα του Κ., γιατί μ'αξίωσε....., να βρεθώ από την Ανατολή στη Δύση, πιστός στο κάλεσμά του. Είναι θαυμαστό να δύσει κανείς από τον κόσμο στον Θ., για να ανατείλει στην αιώνια ζωή.. Θά' μαι πιστός αληθινά, όταν δεν πολυασχολείται ο κόσμος μαζί μου. Εκεί, που είναι θόρυβος, δεν υπάρχει πραγματικότης..Ο χριστιανισμός δεν είναι επιφάνεια αλλά κάτι πολύ βαθύ, που υπάρχει μόνον όταν *μισείται* από τον κόσμο.

Ιγνάτιος

Α. Ευαγγελικό Κυριακοδρόμιο

Ο Νέος Εκκλησιαστικός Χρόνος	1
Κυριακή	
ΙΑ' Ματθαίου (Ματθ. ιη', 23-35)	3
ΙΒ' Ματθαίου (Ματθ. ιθ', 16-24)	6
ΙΣΤ' Ματθαίου (Ματθ. κε', 14-30)	9
προ της Υψώσεως (Ματθ. ε', 14-18)	12
μετά την Ύψωση (Ιω. γ', 13-17)	15
Α' Λουκά (Λουκ. ε', 1-11)	18
Β' Λουκά (Λουκ. στ', 31-36)	21
Γ' Λουκά (Λουκ. ζ', 11-16)	23
Δ' Λουκά (Λουκ. ιστ', 19-31)	26
Ε' Λουκά (Λουκ. η', 27-39)	28
ΣΤ' Λουκά (Λουκ. η', 41-56)	31
Ζ' Λουκά (Λουκ. ι', 25-37)	36
Η' Λουκά (Λουκ. ιβ', 16-21)	37
Θ' Λουκά (Λουκ. ιγ', 10-17)	40
Γ' Λουκά (Λουκ. ιδ', 16-24)	42
ΙΑ' Λουκά (Λουκ. ιζ', 12-19)	45
ΙΒ' Λουκά (Λουκ. ιη', 18-27)	47
ΙΓ' Λουκά (Λουκ. ιθ', 1-10)	51
ΙΔ' Λουκά (Λουκ. ιζ', 12-19)	54
Προ της Χριστού Γεννήσεως (Ματθ. α', 1-25)	57
Μετά την Χριστού Γεννήσεως	60
προ των Φώτων (Μάρκ. α', 1-8)	63
μετά τα Φώτα (Ματθ. δ', 12-17)	66
Ζακχαίου (Λουκ. ιθ', 1-10)	69
Χανααίας (Ματθ. ιε, 21-28)	71
Τελώνου & Φαρισαίου (Λουκ. ιη', 10-14)	74
Ασώτου (Λουκ. ιε', 11-32)	77
Απόκρεω (Ματθ. κε', 31-46)	81
Τυρινής (Ματθ. στ', 14-21)	85
Ορθοδοξίας (Ιω. α', 44-52)	89
Β' Νηστειών (Μάρκ. β', 1-12)	92
Σταυροπροσκυνησεως (Μάρκ. η', 34 - θ', 1)	95
Δ' Νηστειών (Μάρκ. θ', 17-31)	98
Ε' Νηστειών (Μάρκ. ι', 32-45)	101
Βαΐων (Ιω. ιβ', 1-18)	104
Θωμά (Ιω. κ', 19-31)	107

Μυροφόρων (Μάρκ. ιε', 43 - ιστ', 8)	110
Παραλύτου (Ιω. ε', 1-15)	112
Σαμαρείτιδος (Ιω. δ', 5-42)	115
Τυφλού (Ιω. θ'. 1-38)	118
Άγ. Πατέρων (Α' Οίκ. Συνόδου) (Ιω.ιζ' 1-13)	121
Πεντηκοστής (Ιω. Ζ, 37-52, η', 12)	123
Α' Ματθαίου (Άγ. Πάντων)	
Ματθ. ι', 32-33, 37-38, ιθ', 27-30	125

Β. ΑΚΙΝΗΤΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

Εισόδεια της Θεοτόκου	130
Άγ.Ιωάννης ο Χρυσόστομος	133
Χριστούγεννα	135
Πρωτοχρονιά	144
Εορτή των Τριών Ιεραρχών	146
Υπαπαντή	150
Ιερός Φώτιος και Ορθοδοξία	152
Ψυχασάββατα/Το μυστήριο του Θανάτου	156
Το Ελληνικό Πάσχα	159
Πάυλος. Ο Απόστολος των Εθνών	161

Γ. ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Έλληνες: Ποιοί είμαστε;	165
28η Οκτωβρίου	169
Επέτειος του Πολυτεχνείου	179
25η Μαρτίου	180
Η Άλωση της Πόλης	183
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	191

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όταν ο Θεός οδήγησε τα βήματά μου από την Ανατολή στην Δύση προκειμένου να κάνω μεταπτυχιακές σπουδές, δεν μπορούσα ποτέ να φανταστώ τί ζωντανές ορθόδοξες Ενορίες υπάρχουν σε αυτόν τον χώρο και τί δίψα υπάρχει στον σημερινό Ευρωπαϊκό κόσμο για την Ορθοδοξία. Είχα την ευτυχία και την ευλογία από τον Θεό όλον αυτόν τον χρόνο των μεταπτυχιακών μου σπουδών να μην είμαι κλεισμένος μόνον σε κάποιες βιβλιοθήκες, συλλέγοντας απλά υλικό για κάποια Διατριβή, αλλά να υπηρετήσω με τον λόγο την ψαλμωδία και την καρδιά μου μία από τις πολλές ζωντανές Ενορίες της Διασποράς. Τον αγ.Γεώργιο Wiesbaden-Mainz (Ιερά Μητρόπολις Γερμανίας) ακριβώς στο κέντρο και την καρδιά της Ευρώπης. Εκεί κατόπιν της προτροπής, της συμπαράστασης και της υποστήριξης του Προϊσταμένου π.Γεωργίου Παπασαλούρου έκανα τα πρώτα δειλά βήματα στον άμβωνα. Καρπός αυτής της προσπάθειας είναι το παρόν έργο, στο οποίο αφενός συνέλεξα υλικό από αρκετά πατερικά και άλλα σύγχρονα κηρυκτικά βοηθήματα και αφετέρου προσπάθησα όλο αυτό το υλικό να το 'προσαρμόσω' στις ανάγκες των Ορθοδόξων της Διασποράς. Τα κηρύγματα αναλύουν περικοπές, οι οποίες εκτείνονται από την αρχή του Εκκλησιαστικού έτους μέχρι και το τέλος του Πεντηκοσταρίου. Επειδή μάλιστα η Ενορία του αγ.Γεωργίου βρίσκεται κοντά στο Κέντρο των ψευδομαρτύρων του Ιεχωβά, από όπου διακινείται το υλικό αυτής αυτής της παν-αίρεσης στην Ευρώπη (Selters) και επειδή υπήρχαν ορισμένες περιπτώσεις Ελλήνων, οι οποίοι παγιδεύτηκαν από την τρομοκρατία αυτής της καλοστημένης επιχείρησης του Μπρούκλιν, τα κηρύγματα έχουν κάποτε αντικειμενικό χαρακτήρα. Εύχομαι το εγχειρίδιο αυτό να αποτελέσει ένα λιθαράκι μικρό στον καταρτισμό αγίων, αυτοπτών και υπηρετών του Λόγου στην αυγή της τρίτης χιλιετίας.

Σ.Δεσπότης
Wiesbaden, 11.01.2001

Ο ΝΕΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Όλοι οι αρχαίοι λαοί γιόρταζαν με επισημότητα την αρχή του καινούργιου χρόνου όχι την πρώτη Ιανουρίου αλλά στην αρχή του φθινοπώρου ή της άνοιξης. Στην αρχή του φθινοπώρου διότι τότε η φύση αρχίζει να νεκρώνεται και στην αρχή της άνοιξης γιατί τότε η φύση ανασταίνεται. Η Εκκλησία διατηρεί την δικιά της Πρωτοχρονιά την πρώτη Σεπτεμβρίου, όπως συνέβαινε και στον αρχαίο Ισραήλ, διότι γι' αυτήν η ζωή κάθε χριστιανού δεν είναι παρά ένας καθημερινός θάνατος αλλά και μια καθημερινή ανάσταση! Όπως η φύση απογυμνώνεται από τα κάλλη της το φθινόπωρο, δέχεται τα πρωτοβρόχια αλλά και τη σπορά του γεωργού, γιατί έτσι μόνον μπορεί να ανθίσει την άνοιξη, έτσι κι ο άνθρωπος πρέπει να απογυμνωθεί από τα πάθη και κυρίως από τον εγωισμό του, να δεχθεί τη σπορά του μεγάλου γεωργού, του Χριστού, να υπομείνει το χειμώνα των πειρασμών έτσι ώστε να αναστηθεί στη Βασιλεία του Θεού, που δεν θα έρθει κάποτε αλλά ήδη βρίσκεται ανάμεσά μας!

Την πρώτη Σεπτεμβρίου γιόρταζαν την Πρωτοχρονιά τους τόσο οι Ρωμαίοι όσο κι οι Ισραηλίτες. Οι Ρωμαίοι διασκέδαζαν ξέφρενα την είσοδο του καινούργιου χρόνου. Οι Ισραηλίτες πενθούσαν. Τις δέκα πρώτες ημέρες του καινούργιου χρόνου οι Ισραηλίτες ζητούσαν με δάκρυα στα μάτια από το Θεό να διαγράψει τις αμαρτίες που διέπραξαν στον προηγούμενο χρόνο. Οι Ρωμαίοι άκουγαν στην αρχή του χρόνου το διάταγμα (edict=ίνδικτος) του Καίσαρα Αύγουστου, ο οποίος υποσχόταν μια χρυσή εποχή. Οι Ισραηλίτες άκουγαν επί δέκα μέρες το διαπεραστικό ήχο της σάλπιγγας, που θα ηχήσει και στην Δευτέρα Παρουσία, να τους προσκαλεί σε μετάνοια. Άκουγαν το Νόμο και το θέλημα του Θεού, που δεν υποσχόταν χρυσές ημέρες, αλλά ημέρες πένθους σε όσους επέμειναν στην σκληροκαρδία και τον εγωισμό τους. Οι Ρωμαίοι έβλεπαν το χρόνο σαν μια απλή επανάληψη του προηγούμενου χρόνου. Οι Ισραηλίτες ως ένα χρόνο που τους φέρνει πιο κοντά στα Έσχατα, στο Τέλος και συνεπώς σαν ακόμα μια ευκαιρία που τους δίνει ο Θεός να καθαρίσουν την καρδιά τους.

Το σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα δεν είναι τυχαίο. Διηγείται πώς άρχισε ο Χριστός την δράση του εδώ στη γη, πώς ο Χριστός εγκαινίασε το δικό του χρόνο, μετατρέποντάς τον από Χρόνο/Κρόνο, ο οποίος ως πανδαμάτορας που είναι φθείρει και διαβρώνει τον θνητό άνθρωπο, σε *Καιρό/Ευκαιρία* ζωής και θανάτου. Προκαλεί εντύπωση ότι ο Χριστός, σύμφωνα με τον ευαγγελιστή Λουκά, οδηγούμενος από το άγιο Πνεύμα, κατευθύνθηκε καταρχήν στην έρημο όπου νηστεύοντας και προσευχόμενος αντιμετώπισε τον διάβολο και κατόπιν στην πόλη, όπου άρχισε να κηρύττει. Εμείς άραγε επιτρέπουμε στο Πνεύμα το άγιο να κατευθύνει τα βήματά μας, είτε στηριζόμαστε στο δικό μας πνεύμα; Η αλήθεια είναι ότι ζούμε σε μια εποχή που το ανθρώπινο πνεύμα και η ανθρώπινη σοφία κυριαρχούν και θριαμβεύουν. Πολλές φορές αντί να πνέει το Πνεύμα το άγιο βλέπουμε να προβάλλει απειλητικά το πονηρό, το διαμονικό πνεύμα. Εμείς άραγε που είμαστε χριστιανοί ακολουθούμε το Πνεύμα του Θεού ή στηριζόμαστε και εμείς στα δικά μας πτυχία, στο δικό μας πνεύμα, στην δικιά μας πίστη και στις δικιές μας αρετές;

Είναι σημαντικό το ότι το Πνεύμα του Θεού οδήγησε τον Ιησού Χριστό πρώτα στην έρημο και μετά στην πόλη. Στην έρημο ο Ιησούς Χριστός πάλεψε με τον διάβολο και συνομίλησε με το Θεό. Ετοιμάστηκε για την δημόσια δράση Του. Το δικό μας το ανθρώπινο Πνεύμα μας οδηγεί πρώτα στον κόσμο, στην διάχυση του εσωτερικού μας πλούτου, στην διασκέδαση και την διάσπαση και μετά μας αφήνει στην ερημιά και την μοναξιά ακόμα και από τον ίδιο μας τον εαυτό.

Επίσης είναι αξιοσημείωτο το ότι ο Χριστός δεν κατευθύνθηκε στην αγία Πόλη, την Ιερουσαλήμ, αλλά στην Γαλιλαία των εθνών! Δεν επισκέφθηκε καταρχήν την

Πόλη όπου υπήρχε ο Ναός, οι θεολόγοι, οι ιερείς και οι ευσεβείς Ισραηλίτες, αλλά επισκέφθηκε καταρχήν την πόλη των ειδωλολατρών, των απίστων, των 'άθεων'. Και είναι εκπληκτικό το ότι ενώ η Γαλιλαία, η χώρα της Σκιάς και του θανάτου πίστεψε στο Χριστό, η Ιερουσαλήμ η πόλη του Φωτός θανάτωσε το Φως, το Χριστό.

Κατευθυνόμενοι και εμείς με το αεροπλάνο ή με το αυτοκίνητό μας από την Ανατολή στη Δύση, από τη χώρα του Φωτός, την Ελλάδα, στη χώρα της σκιάς και της μοναξιάς σίγουρα αναλογιστήκαμε αν πραγματικά αξίζει τον κόπο να αγωνιζόμαστε στο κέντρο της Ευρώπης! Κατευθυνόμενοι από τη χώρα των αγίων, των μοναστηριών, των πνευματικών πατέρων, από την αγία Χώρα στη Γαλιλαία αυτή των εθνών σίγουρα προβληματιστήκαμε αν και ποιά είναι τελικά η αποστολή ημών των Ελλήνων αλλά και Ορθοδόξων. Το ότι όμως κι ο Χριστός διέγραψε την ίδια πορεία (του ξενιτεμού από τον Ουρανό), το ότι και ο απόστ. Παύλος πορεύθηκε από την Ανατολή στη Δύση, κατακτώντας με την μαρτυρία και το μαρτύριό του τον κόσμο, έρχεται να δώσει και σε εμάς αισιοδοξία και ελπίδα. Αν δούμε την αποστολή μας όχι μόνον στην συγκέντρωση χρημάτων και στην αποκατάσταση της οικογένειάς μας αλλά και στην μαρτυρία της πίστης και της Ορθοδοξίας μας, τότε έστω κι αν οι δυνάμεις του κόσμου προσπαθούν να μας γκρεμίσουν, όπως κάνανε οι συμπατριώτες του Χριστού στη Ναζαρέτ, μόλις άκουσαν το κηρυγμά του, η πίστις μας θα κερδίσει και θα ανθίσει.

Κάποτε μια εταιρεία με σαπούνια έστειλε δύο αντιπροσώπους της σε μια χώρα που το προΐόν αυτό ήταν άγνωστο, προκειμένου να το λανσάρουν. Ο πρώτος αντιπρόσωπος σε λίγες μέρες έστειλε τηλεγράφημα το οποίο ανέφερε: *Εδώ οι άνθρωποι είναι άσχετοι με σαπούνια. Επιστρέφω αμέσως.* Ο δεύτερος σχεδόν ταυτόχρονα έστειλε το ακόλουθο τηλεγράφημα: *Εδώ οι άνθρωποι διψάνε για σαπούνια. Στείλτε μου κι άλλο εμπόρευμα.* Όταν η Ελλάδα κτυπούσε την πόρτα της Ευρωπαϊκής ένωσης, ο Γερμανός πρωθυπουργός τόνισε στον έλληνα συναδελφό του: Από την Ελλάδα δεν περιμένει η Ευρώπη φρούτα και νιομάτες. Αυτά τα αγαθά μπορεί να τα προμηθευθεί κι από άλλες χώρες. Από την Ελλάδα προσδοκάμε τους πνευματικούς της καρπούς!

Το ταξίδι του Χριστού δεν εγκαινίασε απλά το χρόνο της επίγειας δράσης. Εγκαινίασε την αιωνιότητα. Και το δικό μας ταξίδι από την Ανατολή στη Δύση ας μην υπάρξει η αρχή μόνο μιας νέας οικονομικής ή επιχειρηματικής μας δράσης, αλλά ας φέρει την αιωνιότητα κοντά μας στην καθημερινότητα μας, που δεν είναι άλλη παρά ο Χριστός.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Στη σημερινή παραβολή η Εκκλησία μας μιλάει για ένα θέμα, το οποίο αν & συνεχώς στριφογυρίζει στα αυτιά μας, εντούτοις συνεχώς απουσιάζει από την καρδιά μας & από τον κόσμο μας. Κάποτε υπήρξε ένας μεγάλος άρχοντας & ένας δούλος του του χρώσταγε παρα πολλά χρήματα. Ο βασιλιάς έδειξε έλεος στον φτωχό αυτό δούλο & του χάρισε το ποσό. Την στιγμή που ο δούλος χαρούμενος έβγαινε από το παλάτι του αφέντη του, συναντά έναν συνάδελφό του, ο οποίος του χρώσταγε μερικά μόνον δηνάρια. Ο δούλος ασφυκτικά έπιασε τον σύνδουλό του & τον πίεζε να του αποδώσει το μικρό ποσόν. Ο συνάδελφός του με δάκρυα τον παρακαλούσε να του χαρίσει μια μικρή προθεσμία χρόνου, προκειμένου να του επιστρέψει το χρεωστούμενο ποσόν. Ο ευεργετηθείς δούλος άσπλαχνος αλλά & ασυγκίνητος από τις παρακλήσεις του συναδέλφου του πέταξε τον σύνδουλό του στην φυλακή. Το γεγονός δεν άργησε να γίνει γνωστό στον βασιλιά, ο οποίος παρέδωσε τον δούλο στους βασανιστές μέχρι να επιστρέψει και την τελευταία δεκάρα.

Βασιλιάς είναι ο Θεός-Πατέρας. Άβυσσος το έλεός του, η αγάπη του, η ευσπλαχνία του. Δεν είναι μόνον τα αγαθά που σε όλους μας στέλνει. Δεν είναι μόνον ο ήλιος που ανατέλει σε αγαθούς & πονηρούς. Ο Θεός έστειλε τον μονογενή του Υιό στον κόσμο να εμπαιχθεί, να ραπισθεί, να μαστιγωθεί πάνω στο Σταυρό για την σωτηρία μας. Εμείς παρ'όλο ότι έχουμε το Θεό Πατέρα, μολονότι έχουμε αδελφό τον Ι.Χ., μολονότι νοιώσαμε την μακροθυμία και την αγάπη του Θεού, όταν κορεσμένοι από την αμαρτία γυρίσαμε στο πατρικό σπίτι και αντικρύσαμε ανοικτές τις πατρικές αγκάλες, εντούτοις όχι σπάνια λησμονούμε την τοτινή μας κατάσταση και νομίζουμε ότι τώρα που βρισκόμαστε στην Εκκλησία έχουμε μεγαλύτερη άνεση και ακρίβεια να κρίνουμε τον σύνδουλο και συνάδελφό μας. Ανακαλύπτουμε σε αυτόν παραπτώματα, αμαρτίες, ατέλειες. Και έτσι αρχίζουμε τον έλεγχο, την κατάκριση, την καταδίκη, αν & δούλοι στον ίδιο Δεσπότη, υιοί του ίδιου πατέρα και της ίδιας μητέρας της Εκκλησίας.

Κάποτε ένας βασιλιάς δεν μπορούσε να καταλάβει & να συνειδητοποιήσει το μέγεθος της αγάπης του Θεού & δεν μπορούσε να πιστέψει ότι πάνω στο Σταυρό πόνεσε, δίψασε & τελικά μαρτύρησε ο ίδιος ο Θεός. Τι έκανε ένας σοφός σύμβουλος του; Τη στιγμή που ο βασιλιάς έκανε την απογευματινή βόλτα του στον κήπο, ο σύμβουλος πέταξε μέσα στην λίμνη μια κούκλα που έμοιαζε καταπληκτικά με το μονάκριβο παιδί του. Ο βασιλιάς έντρομος έπεσε στο νερό για να σώσει το παιδί του. Αυτή είναι η αγάπη του Θεού, την οποία όλοι μας έχουμε άλλοι λίγο & άλλοι πολύ νοιώσει! Ένας Πατέρας της Εκκλησίας μας λέει ότι η αγάπη του Θεού είναι ένας Ωκεανός μέσα στον οποίο ξεπλένονται & καθαρίζονται όλες οι μικρές & μεγάλες αμαρτίες μας. Είναι η φωτιά η οποία κατακαίει όλα τα σκουπίδια & τα φρύγανα της καρδιάς μας και μας κάνει καθαρούς σαν το χρυσάφι.

Σε ένα μουσείο στις Ινδίες και μάλιστα στην πιο κεντρική αίθουσα βρίσκονταν οι παραστάσεις όλων των προσωπικοτήτων που πέρασαν από αυτόν τον πλανήτη, οι οποίοι ίδρυσαν θρησκείες. Ένας άθεος βρέθηκε κάποτε σ'αυτήν την αίθουσα και κάτι του έκανε τρομερή εντύπωση. Όλοι οι ηγέτες, ο Μωάμεθ, ο Κουμφούκιος, ο Βούδας βρίσκονταν αναπαυτικά καθισμένοι και βυθισμένοι στον εαυτό τους και τη νιρβάνα τους. Ο μόνος ο οποίος είχε ανοικτές τις αγκάλες Του και βρισκόταν πονεμένος πάνω σε ένα Σταυρό, ήταν ο Ι.Χ. Τότε ο άθεος θυμήθηκε αυτό που κάποτε κάποιος ιεροκήρυκας είχε πει: Σε όλες τις θρησκείες του κόσμου ο άνθρωπος σηκώνει με αγωνία τα χέρια του αναζητώντας το Θεό. Στο Χριστιανισμό είναι ο Θεός-Πατέρας Εκείνος, ο οποίος δίδει το πληγωμένο χέρι Του στον άνθρωπο προκειμένου να σηκώσει τον πονεμένο από τον διάβολο και τα πάθη άνθρωπο!

Όπως λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας, *χριζόμαστε με λάδι και Μύρο*, όταν βαπτίζομαστε, για να αποδειχθεί ότι χαρακτηριστικό του Χριστιανού είναι το έλεος & η φιλανθρωπία. Όπως λέει ο ιερός Χρυσόστομος όταν εμφανιστούμε στο τρομερό βήμα του Χριστού, ο Θεός δεν θα μας καταδικάσει επειδή δεν αναστήσαμε νεκρούς, ούτε επειδή δεν κάναμε θαύματα. Θα μας καταδικάσει επειδή δεν δείξαμε έλεος & αγάπη στον συνάνθρωπό μας. Οι μωρές παρθένοι του Ευαγγελίου παρθένοι ήσαν. Κατάφεραν το δυσκολότερο. Ήταν όμως μωρές, διότι αγνόησαν το κυριότερο: το έλεος. Όλοι στην Εκκλησία είμαστε ένα σώμα. Το σώμα, τί κάνει μόλις ένα μέλος του είναι άρρωστο; Μήπως το κόβει και το πετάει; Αντίθετα το ίδιο το κεφάλι που βρίσκεται στην κορυφή σκύβει με φροντίδα για να περιποιηθεί το πονεμένο μέλος! Τι κάνει ο γιατρός όταν ο ασθενής από τον πόνο βαρυκομάει και στρέφεται πολλές φορές εναντίον του; Εγκαταλείπει την προσπάθεια της θεραπείας; Αντιθέτως τότε επιστρατεύει όλη τη τέχνη του και τα μαλακτικά φάρμακά του, για να καταπραύνει τον πόνο & την αρρώστια του ασθενούς.

Και εμείς οι Χριστιανοί τότε θα αποδείξουμε στους άθεους & αιρετικούς ότι είμαστε παιδιά του Θεού-Πατέρα, όχι αν κάνουμε σημεία & τέρατα, αλλά αν αγαπάμε ακόμη & τους εχθρούς μας. Και η αγάπη αυτή επιτυγχάνεται όταν συλλογίζομαστε ότι ο διάβολος κρύβεται πίσω από την αρρωστημένη συμπεριφορά του άλλου, και δεν είναι υπαίτιος εκείνος, αλλά & όταν έχουμε πάντα στο νου τα δικά μας ελαττώματα & σφάλματα.

Η Π.Δ. μας αναφέρει μια πολλή όμορφη & συγκινητική ιστορία. Κάποτε ο μονάκριβος γιος μιας χήρας πέθανε. Η χήρα κάλεσε τον προφήτη Ελισσαίο και τον μαθητή του τον Γιεζί. Ο μαθητής του Ελισσαίου προσπάθησε με το ραβδί τού δασκάλου του να αναστήσει το νεκρό σώμα του παιδιού χωρίς αποτέλεσμα. Τότε ο γέρων προφήτης έσκυψε και έβαλε το στόμα του πάνω στο στόμα του παιδιού. Η ψυχρή σάρκα του παιδιού από την θερμή πνοή του προφήτη θερμάνθηκε και το παιδί αναστήθηκε. Τι μάθημα δίδει αυτό το γεγονός σε εμάς ιδιαιτέρως τους Χριστιανούς; Ότι με το ραβδί του ελέγχου και της κατάκρισης, οι νεκρές καρδιές δεν ανασταίνονται. Χρειάζεται συχνά

η θερμότητα της αγάπης και της κατανόησης για να μεταμορφωθεί και να αναστηθεί η καρδιά, η οικογένεια και ο κόσμος μας.

Το 'Πηδάλιο', το οποίο περιέχει τους Κανόνες της Εκκλησίας, έλεγε ο πατήρ Παΐσιος, ότι πρέπει να καθοδηγείται από ανθρώπους ώριμους πνευματικά. και λέγεται 'πηδάλιο' επειδή είναι ελαστικό. Κινείται πότε δεξιά και πότε αριστερά, για να μας δείξει ότι η τυχόν αυστηρότητα πρέπει να ασκείται στον εαυτό μας και όχι στους άλλους, γιατί επιτρέπει ο Θεός να πέσουμε στο ίδιο παράπτωμα που καταδικάσαμε τον συνάνθρωπό μας.

Στη φυλακή έριξε ο δούλος τον σύνδουλό του. Στη φυλακή και μάλιστα στους βασανιστές έπεσε κατόπιν ο ίδιος. Στα νερά του ποταμού έπνιγε ο Φαραώ τα πρωτότοκα των Εβραίων. Στα νερά της Ερυθράς θαλάσσης πνίγηκε και ο ίδιος και τα στρατεύματά του. Το κεφάλι τού Ιωάννη του Προδρόμου ζήτησε η Ηρωδιάδα. Στα παγωμένα νερά του ποταμού πνίγηκε με το ίδιο μαρτύριο.

Ας μην απορούμε λοιπόν εμείς οι Χριστιανοί αν ο Θεός-Πατέρας επιτρέπει στους βασανιστές, στο διάβολο, τις θλίψεις, τους πονηρούς λογισμούς να μας βασανίζουν και να μας αναστώνουν. Τις στιγμές αυτές πρέπει να ανακρίνουμε τον εαυτό μας αν πικράναμε, αν κατηγορήσαμε εάν συκοφαντήσαμε κάποιον αδελφό μας με τον οποίο πολλές φορές τρώμε το ίδιο Σώμα και πίνουμε το ίδιο Αίμα.

Στην Ρόδο υπάρχει ένα σημείο όπου δύο παραλίες πλησιάζουν πολύ κοντά η μία την άλλη. Κάποτε ένας Ρόδιος ήρθε στην Αθήνα και είδε κάποιους συνομηλικούς του να προπονούνται στο άλμα. Τους πλησίασε και εγωιστικά τους είπε: 'Εμείς στην Ρόδο πηδάμε από την μία παραλία στην άλλη! Τα άλλα παιδιά έμειναν άναυδα. Κάποιος ηλικιωμένος ακουμπισμένος στην μαγκούρα του άκουσε τα λόγια του νεαρού Ρόδιου: Πλησίασε την παρέα και με την μαγκούρα του χάραξε δύο ευθείες. Εμπρός! λέει στο νεαρό. Προσπάθησε! Ο νεαρός έφυγε καταντρο- πιασμένος.

Πολλοί από μας τους Χριστιανούς γινόμαστε Ρόδιοι! Μεγαλόστομα κηρύγματα, ευλαβικά λόγια, μεγάλα, όπως λέει ο κόσμος κηρύγματα.. Το θέμα είναι στην καθημερινότητα, στην μικρή μας Ρόδο που μας χάρισε ο Θεός τι κάνουμε. Πώς ανταποκρινόμαστε στον πόνο τού συνανθρώπου μας, πως αντιδρούμε σε κάποιο υβριστικό και ταπεινωτικό λόγο του αδελφού μας, πως υπερηφηνούμε τις μικρότητες και τα ζιζάνια που ο διάβολος σπείρει ακόμα και μέσα στην ίδια την Εκκλησία. Ιδού η Ρόδος! Ιδού η οικογένειά μας! Ιδού η καρδιά μας, η οποία πρέπει να καθαριστεί! Ας παρακαλέσουμε το Θεό νικηφόρα να υπερηφηνήσουμε την μικρή μας Ρόδο για να φτάσουμε στην αιωνιότητα!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΝΕΟΣ

Ένας πλούσιος νέος συναντά στο σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα έναν άλλο νέο, ο οποίος & φτωχός ήταν και άστεγος ήταν τον Ι.Χ. Ο νέος ο οποίος πλησιάζει σήμερα τον Ι.Χ. είναι αξιέπαινος. Όπως ο ίδιος ειλικρινά λέει στον Χριστό είχε από παιδί τηρήσει όλες τις εντολές που προέβλεπε ο Μωσαϊκός νόμος και το 'ου φονεύσεις' και το 'ου μοιχεύσεις' και το 'ου ψευδομαρτυρήσεις' και το 'τίμα τον πατέρα και την μητέρα σου'. Πόσοι από εμάς έχουμε εφαρμόσει με τόση ακρίβεια τις εντολές του Θεού; Ο νέος επίσης είναι αξιέπαινος διότι παρόλο το νεαρό της ηλικίας του, παρότι είχε όλα τα χρήματα & τις ανέσεις της εποχής του, εντούτοις αυτό που τον ενδιαφέρει δεν είναι πώς θα διασκεδάσει, πώς θα σπαταλήσει τα χρήματα που κληρονόμησε από τον πατέρα του, πώς θα περάσει μια όμορφη ζωή. Αυτό που τον ενδιαφέρει είναι πώς θα κληρονομήσει την αιώνια ζωή, πώς θα βρεί την πραγματική ευτυχία. Γι'αυτό & όπως σημειώνει ο Ευαγγελιστής, ο νέος έπεσε με αγωνία στα πόδια του Ι.Χ. Ο νέος επίσης είναι αξιέπαινος, διότι αναζητά λύσεις στα καυτά ερωτήματα που τον απασχολούν όχι στους φίλους του, ούτε στους δήθεν ειδικούς, αλλά στα πόδια του Ι.Χ. ο οποίος στην εποχή του εθεωρείτο ένας ταπεινός Ναζωραίος.

Σπάνια η Α.Γ. μας λέει ότι ο Ι.Χ. αγάπησε προσωπικά κάποιον. Για το νέο η Κ.Δ. μας υπογραμμίζει ότι τον *αγάπησε* ο Ι.Χ., διότι είδε το ζήλο & τον αγωνία που τον διέκρινε για θέματα, για τα οποία πολλές φορές & οι δήθεν ευσεβείς αδιαφορούν. Συχνά εμείς όταν ακούμε ότι κάποιος νέος πέθανε από τα ναρκωτικά, ότι άλλος πεθαίνει από το AIDS, ότι άλλος είναι βουτηγμένος στο βούρκο της αμαρτίας, σπεύδουμε να ρίξουμε τον λίθο του αναθέματος. Ο Ι.Χ. αντίθετα αγαπούσε τους νέους διότι γνώριζε ότι αναζητούν τον Παράδεισο, ότι καίγονται μέσα τους από μεταφυσικά ερωτήματα, ότι έχουν αγωνία να βρουν την αιώνια ζωή, αφού η καρδιά τους δεν έχει πωρωθεί από την αγάπη του χρήματος & της δόξας. Ίσως όμως επειδή δεν συνάντησαν κάποιον να σκύψει με ειλικρινές ενδιαφέρον πάνω σε αυτούς, ίσως επειδή εμείς οι γονείς περιοριστήκαμε στην προμήθεια μόνο υλικών αγαθών, ίσως επειδή οι ίδιοι δεν ανζήτησαν την λύση στα ερωτήματά τους στην σωστή πηγή κατέφυγαν σε άλλους τεχνητούς και εικονικούς *παραδείσους*, οι οποίοι όχι μόνον ζωή αιώνια & ευτυχία δεν προσφέρουν, αλλά αντίθετα δυστυχία & θάνατο πολλές φορές σκορπούν.

Ο νέος του σημερινού Ευαγγελίου επιθυμούσε δύο αντίθετα πράγματα ήθελε & τον Χριστό αγαπούσε όμως & τον Χρυσό. Είχε εξασφαλιστεί εδώ στη γη από τα λεφτά που κληρονόμησε από τον πατέρα του. Ήρθε να πάρει & από τον Χριστό την βεβαίωση ότι έχει σίγουρα εξασφαλισμένη την θέση του & στον Ουρανό. Είχε *βολευτεί* εδώ στη γη. Ήθελε να *βολευτεί* & στον Ουρανό. Η απάντηση γι'αυτό του Ι.Χ. στο νέο ήταν πολύ σκληρή. Εάν θέλεις να γίνεις τέλειος, πώλησε τα υπάρχοντά σου προκειμένου να βρείς θησαυρό

στον Ουρανό & έλα να με ακολουθήσεις. Ο Ι.Χ. κατάλαβε δύο σημαντικά πράγματα στα οποία έπασχε ο νέος & θέλησε να τον θεραπεύσει, όπως ο γιατρός χρησιμοποιεί ορισμένες φορές φάρμακα δραστικά. Πρώτον ο Ι.Χ. κατάλαβε ότι ο νέος δεν μπόρεσε να ανακαλύψει την ευτυχία στα πλούτη του και δεν μπόρεσε να την ανακαλύψει, διότι δεν ήξερε να μεταχειριστεί σωστά τα πλούτη που του χάρισε, όχι ο πατέρας του αλλά ο Θεός. Συχνά κατηγορούν πολλοί τον Θεό, γιατί δημιούργησε άλλους πλούσιους & άλλους φτωχούς. Ξεχνούν όμως ότι σε μια κοινωνία που όλοι θα ήταν πλούσιοι ή όλοι φτωχοί, κανείς δεν θα είχε ανάγκη από κανέναν. Η ύπαρξη πλουσίων & φτωχών βοηθά στην *άνθηση της αγάπης*. Ο πλούσιος προσφέρει την περιουσία του στο φτωχό. Και ο φτωχός ευγνωμονεί & τον πλούσιο αλλά & τον Θεό. Και ο Αβραάμ και ο Ιώβ πλούσιοι ήταν. Ήταν όμως ευτυχισμένοι διότι με τα χρήματα που τους έδωσε ο Θεός φιλοξένησαν αγγέλους, έθρεψαν πέννιες, επιδόθηκαν σε έργα αγάπης. Ο νέος προφανώς είχε γίνει δούλος των χρημάτων.

Κάποτε ένας βασιλιάς ήταν στα πρόθυρα του θανάτου του. Είχε αποκτήσει δύο παιδιά & δεν μπορούσε να αποφασίσει σε ποίο από τα δύο να παραδώσει το βασίλειό του. Ένας σοφός σύμβουλος του του επρότεινε να βάλει στα παιδιά του ο βασιλιάς ένα απλό αλλά & δύσκολο συνάμα διαγώνισμα: ποίο από τα δύο τα παιδιά θα γέμιζε ποίο γρήγορα αλλά & με το ποίο χρήσιμο υλικό μια μεγάλη αποθήκη. Ο μεγάλος ο αδελφός δεν έχασε χρόνο. Μάζεψε τους δούλους του και άρχισε να γεμίζει την αποθήκη με άχυρο από τα κτήματα του πατέρα του. Ο νεώτερος αδελφός, αντί να τρέξει & αυτός, καθόταν αμέριμος & παρακολουθούσε τον αδελφό του. Η αποθήκη γρήγορα γέμισε & ο μεγάλος αδελφός καταϊδρωμένος κάθησε. Ο πατέρας βλέποντας την αδιαφορία του μικρού του γιου άρχισε να ανησυχεί. Ο μικρός γιος όμως μόλις τελείωσε ο μεγάλος του αδελφός σηκώθηκε & με ένα νεύμα διέταξε τους δούλους να αδειάσουν την αποθήκη από το σανό. Πήρε τότε ένα μικρό κερί & το άναψε. Η αίθουσα γέμισε από φώς & ζεστασιά. Πόσες φορές & εμείς αντί να γεμίζουμε την καρδιά μας & το είναι μας με το Φώς, τον Χριστό δεν γεμίζουμε το νού μας από άχρηστα πράγματα επαναλαμβάνοντας το λάθος του μεγάλου αδελφού της ιστορίας;

Το εκπληκτικό είναι όμως ότι ο νέος δεν ανακάλυψε την ευτυχία ούτε στις εντολές του Θεού που με τόση σχολαστικότητα εφήρμοζε. Ο πλούσιος νέος είχε καθαρά χέρια, αλλά άδεια Δεν ατίμασε, δεν έκλεψε, δεν σκότωσε. Δεν αγαπούσε όμως μέχρι θυσίας τούς συνανθρώπους του & τον Θεό. Ο Χριστός όμως δεν θέλει μόνον καθαρά χέρια αλλά & χέρια γεμάτα από έργα αγάπης. Δεν αρκεί όλοι μας να επαναπαυόμαστε, επειδή δεν διαπράξαμε ορισμένα χονδρικά αμαρτήματα. Πρέπει συνεχώς να ελέγχουμε την συνείδησή μας για τα έργα της αγάπης που θα μπορούσαμε να κάνουμε & όμως αποφύγαμε να κάνουμε. Ο νέος το 'ου μοιχεύσεις' το εφήρμοσε. Παρθένος ήταν. Τον Χριστό τον έχασε. Την αιώνια ζωή την έχασε, γιατί δεν είχε αγάπη, όπως οι μωρές γυναίκες του Ευαγγελίου. Γι'αυτό & έχασαν το Νυμφίο Χριστό. Να γιατί ο παπα-Τύχωνας έλεγε ότι η κόλασις έχει γεμίσει από παρθένους -

εγωιστές. Δεν αρκούν μόνον τα 'ού' για να πάμε στον Παράδεισο. Χρειάζονται & τα 'ναι' στην αλληλοσυγχώρεση, στην αγάπη, στη θυσία για τον Χριστό. Όπως αναφέρει ένας σύγχρονος ιεροκήρυκας όλοι νοιαζόμαστε εδώ στη γη για την ασφάλεια μας. Για την επουράνιο ασφάλεια λίγο νοιαζόμαστε. Για την αιώνιο ασφάλεια χειάζονται κάποια άλλα ένσημα, τα οποία μπαίνουν σε κάποιο άλλο βιβλιάριο· το 'βιβλίο της Ζωής'

Το πρόβλημα του νέου είναι το πραγματικό πρόβλημα πολλών νέων της εποχής μας. Κληρονομούν από τους γονείς όλες τις ανέσεις με αποτέλεσμα η ζωή να χάνει γι'αυτά το νόημά της και μετά τρέχουν με αγωνία να βρουν την αιώνια ζωή & την ευτυχία τις περισσότερες δυστυχώς φορές όχι στα πόδια του Χριστού, ούτε στο πετραχήλι του πνευματικού, αλλά στα δίχτυα των επιτηδείων οι οποίοι εκμεταλλεύονται με τον χειρότερο τρόπο την αθωότητα & τον ενθουσιασμό τους. Οι Πατέρες της Εκκλησίας γι'αυτό το λόγο συμβούλευαν τους γονείς τότε αλλά & σήμερα, ότι 'η περιουσία αν το παιδί δεν έχει νου & ιδανικά όχι μόνον δεν ωφελεί το παιδί αλλά το βλάπτει. Ενώ αντίθετα η πνευματική αγωγή & κληρονομιά & ευτυχία προσφέρει γιατί χαρίζει νόημα στη ζωή αλλά & υλικά αγαθά'.

Κάποτε ένας πλούσιος άνθρωπος έδειχνε στον γείτονα τα κτήματα που απέκτησε & το καινούργιο σπίτι που έκτισε. 'Τα βλέπεις αυτά γείτονα;' του λέει με κομπασμό 'δικά μου είναι!' Κι ο φτωχός γείτονας αφού τον άκουσε τον ρωτά: 'Κι ουρανός που βρίσκεται από πάνω δικός σου είναι;' Από μας ο Ι.Χ. δεν ζητά να προσφέρουμε όλη μας την περιουσία. Δεν ζητά καν να προσφέρουμε το 1/10 των εσόδων μας ετησίως, όπως απαιτούσε από τους Ιουδαίους ο Μωσαϊκός Νόμος. Μας ζητά μέσα στο σπίτι μας, στην οικογένεια μας, στο περιβάλλον μας να προσφέρουμε στο Θεό αλλά & στα παιδιά μας λίγη από την καρδιά μας έτσι ώστε & η γη & ο ουρανός να γίνουν δικά μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
ΤΩΝ ΤΑΛΑΝΤΩΝ

Λίγο προτού ο ΙΧ. σταυρωθεί, συζήτησε με τους μαθητές του ένα θέμα το οποίο όλους μας πολύ έντονα απασχολεί. Πότε και πώς θα γίνει η Δευτέρα παρουσία. Ο Ιησούς στο πότε απάντησε αναφέροντας ορισμένα σημεία-σημάδια, αλλά και παράλληλα τονίζοντας ότι αυτό που πρέπει να μας ενδιαφέρει δεν είναι πότε θα γίνει η κρίση αλλά το πώς, με ποιά κριτήρια θα γίνει αυτή η Κρίση, τί θα ζητήσει ο Θεός από εμάς σε αυτήν την Κρίση, έτσι ώστε να μας κατατάξει στα δεξιά ή στα αριστερά του, εκεί όπου βρίσκεται η αιώνια ευτυχία ή η αιώνια καταδίκη

Ο Ι.Χ. απάντησε με τρεις παραβολές. Η δεύτερη παραβολή είναι αυτή των ταλάντων. Κάποιος κύριος ταξίδευσε σε μια μακρινή χώρα γι αυτό και μοίρασε την περιουσία στους δούλους-διαχειριστές του. Δεν έδωσε όμως στον καθένα το ίδιο ποσό. Σ'έναν έδωσε πολλά, πέντε τάλαντα, στον δεύτερο δύο και στον τρίτο ένα τάλαντο. Γιατί άραγε δεν διαίρεσε το ποσόν σε ίσα τεμάχια; Ήταν άδικος; Το ευαγγέλιο σημειώνει ότι καθένας έλαβε ανάλογα με τις δυνατότητές του. Οι δύο πρώτοι οικονόμοι επένδυσαν το κεφάλαιο του κυρίου τους και έτσι το διπλασίασαν και το τριπλασίασαν. Ο τρίτος δούλος όμως από ζήλεια, γιατί πήρε μόνον ένα τάλαντο, το οποίο όμως αν και μικρότερο ποσόν ήταν παρόλα αυτά αξιόλογο, έθαψε το τάλαντο στη γη. Όταν ήλθε ο Κύριος οι δύο πρώτοι δούλοι που με την εργατικότητα και τον μόχθο τους τριπλασίασαν το ποσό δέχονται τα συγχαρητήρια και τον έπαινο του κυρίου τους: *εὖ, δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου* (25, 23). Ο τρίτος δούλος όχι μόνο δεν ζητά συγνώμην, κάτι το οποίο θα κινούσε την συμπόνοια του κυρίου του αλλά προβάλλει τη ζήλεια, την μοχθηρία, το μίσος που έκρυβε στα μύχια της καρδιάς του στον κύριό του κατηγορώντας τον ότι είναι άδικος, κλέπτης και ότι μαζεύει εκεί όπου δεν σπέρνει και μαζεύει ξένους καρπούς. Έτσι αυτοκαταδικάζεται. Το κεφάλαιό του το πέρνει εκείνος που τα πέντε τάλαντα και ο ίδιος οδηγείται στην αιώνια τιμωρία, την κόλαση που νοιώθει κάθε άνθρωπος ο οποίος μοχθεί, ζηλεύει και μισεί τον συνάνθρωπό του. Δεν κολάζεται μόνον αυτός που πλεονεκτεί, αυτός που κάνει εγκλήματα. Θα καταδικαστεί στην εσχάτη κόλαση και εκείνος που μπορούσε αλλά δεν έκανε το αγαθό για τον πλησίον του εκμεταλλευόμενος τα τάλαντα, τα χαρίσματα που μας έχει δωρήσει ο Θεός.

Ποιά είναι άραγε η σημασία της παραβολής; Ποιός είναι ο Κύριος; Ποιά είναι τα τάλαντα; Ποιοί είναι οι δούλοι; Κύριος είναι ο Ι.Χ. του οποίου δούλοι είμαστε όλοι μας. Κανείς άνθρωπος δεν είναι απόλυτα ελεύθερος. Κάθε άνθρωπος είναι δούλος αυτού που αγαπά και λατρεύει. Και υπάρχουν σήμερα πολλά αφεντικά και πολλοί κύριοι, οι οποίοι φιλοδοξούν να μας εκμεταλλευθούν και να μας υποδουλώσουν: οι συνήθειές μας από τις οποίες δύσκολα μπορούμε να απαλλαχτούμε, διάφορες σύγχρονες δυνάμεις, οι οποίες φροντίζουν να μας κυριεύσουν και να μας καταδυναστεύσουν. Το μόνο

πρόσωπο, το οποίο θυσιάσθηκε από αγάπη για μας είναι ο Ι.Χ. ο οποίος είναι η χαρά, η αλήθεια και η ζωή. Αυτός ο Κύριος μας προίκισε με πολλά προσόντα, με таланτα και ταλέντα. Αυτός μας χάρισε την υγεία, πλούσια όλα τα αγαθά του, μας έκανε εικόνες Του παρόλα τα στίγματα, τις λερωματιές της αμαρτίας. Η φύση του ανθρώπου, λέει ένας σύγχρονος θεολόγος, έχει τελειότητες για να δείξει ότι είναι εικόνα τού Θεού και ατέλειες για να δείξει ότι είναι μόνον μια απλή εικόνα. Ρώτησε κάποτε ένα παιδάκι τον παππού του: Γιατί πέφτεις παπούλη; Ούτε καθιστός δεν μπορείς λίγο να σταθείς; Και εκείνος του απάντησε: Με τραβάει η γη παιδί μου δεν το βλέπεις; Με τραβάει η γη!

‘Καθένας μπροστά στην απεραντώσυνη της γης είναι σαν ένα σπειρί βρώμης. Και η γη μέσα στο ηλιακό σύστημα είναι σαν ένα λιθάρι στην έρημο. Κι ο μεγάλος ήλιος με τους πλανήτες του δεν είναι παρά λίγοι κόκκοι άμμου ανάμεσα στους γίγαντες ηλίους του Γαλαξία. Σε αυτή την απεραντώσυνη ο άνθρωπος δεν είναι παρά κάτι πιο πολύ από το τίποτε. Κι όμως ενώ λίγο απέχουμε από το μηδέν, φέρουμε μέσα μας την εικόνα του Θεού κι ολόκληρος ο παράδεισος είναι κλεισμένος στο στήθος μας’.

Όλοι μας λοιπόν έχουμε χαρίσματα, таланτα τα οποία πρέπει να καλλιεργήσουμε & να αυξήσουμε. Πολλοί από μας αφήσαμε την τέχνη και το μεράκι μας στην Ελλάδα και ήρθαμε εδώ για μια καλύτερη τύχη. Από το *επάγγελμα*, που κάναμε στην Ελλάδα, το οποίο ίσως δεν μας πρόσφερε τόσα χρήματα, μας χάριζε όμως τη χαρά της δημιουργίας, βρεθήκαμε κλεισμένοι σε ένα εργοστάσιο κάτω από τον ήχο των μηχανών να κάνουμε μια τυποποιημένη *δουλειά*. Να βιδώνουμε αέναα μια βίδα ή να πακετάρουμε κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε λεπτό, ένα είδος. Από την οικογένεια του χωριού μας βρεθήκαμε στο χάος και στο πλήθος ενός εργοστασίου, απλά νούμερα, γρανάκια μιας μηχανής. Δεν έφτανε όμως αυτό. Ξαφνικά ήλθε στο εργοστάσιο μια καινούργια μηχανή, η οποία μπορεί να κάνει αυτό που εμείς κάναμε πιο γρήγορα, πιο τέλεια πιο αποδοτικά αλλά και πιο ανέξοδα στην επιχείρηση. Διερωτηθήκαμε: Είναι άραγε η μηχανή πιο πολύτιμη από μας; Τα ερωτηματικά μας, τις αγωνίες μας προσπαθήσαμε να καθουχάσουμε στεκόμενοι πάλι μπροστά σε μια άψυχη μηχανή, μια τηλεόραση ή παίζοντας με κάποιο άψυχο μηχανήμα για να διασκεδάσουμε την μονοτονία και την ανοία μας. Ο Γκάντι στις Ινδίες έλεγε ότι η μηχανή κέρδισε τον άνθρωπο. *Ο άνθρωπος, όπως η μηχανή λειτουργεί, αλλά δεν ζει πιά. Μάθαμε να θαναμάζουμε τα Computers που λύνουν πολύπλοκα προβλήματα σε κλάσματα δευτερολέπτου και να φοβόμαστε τον άνθρωπο που σκέπτεται, ο οποίος, όπως λέει η Γραφή είναι «δύσχρηστος».*

Ο Ιησούς με το σημερινό Ευαγγέλιο προσπαθεί να ξυπνήσει μέσα μας τα τόσα χαρίσματα, τα τόσα таланτα, τις τόσες ικανότητες, που ο καθένας κρύβει, έχει όμως δυστυχώς θάψει και λησμονήσει. Όπως όλοι μας σκεπτόμαστε ότι σήμερα, αύριο, σε ένα χρόνο θα γυρίσουμε στην πατρίδα,

έτσι πρέπει να σκεπτόμαστε ότι σήμερα, αύριο θα ταξιδέψουμε στην ουράνιο πατρίδα μας όπου θα περάσουμε όχι δέκα ή είκοσι χρόνια αλλά την αιωνιότητα που ο ανθρώπινος νους δεν μπορεί να φανταστεί. Όπως κτίσαμε ένα σπιτάκι στην Ελλάδα, όπως επενδύσαμε τα χρήματά μας με διάφορους τρόπους, έτσι πρέπει να κτίσουμε κάτι στον ουρανό. Και θα κτίσουμε στον ουρανό όχι απλά εκκλησιαζόμενοι τακτικά, αλλά αξιοποιώντας την ικανότητα που μας χάρισε ο Θεός τον ελεύθερο χρόνο μας. Άλλος έχει κλίση στη ζωγραφική, άλλος στην μουσική, άλλος στο να μελετά. Γιατί αυτό το δώρο του Θεού να θάβεται στην ρουτίνα του εργοστασίου, στη ψευτοδιασκέδαση του καφεναείου ή της τηλεόρασης;

Κι αν εμείς δεν έχουμε τη δυνατότητα, το μεράκι, να καλλιεργήσουμε τα χαρίσματά μας, μπορούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά μας, τα οποία έχουν κι αυτά κάτι από μας κληρονομήσει κι από το Θεό λάβει. Σήμερα τα παιδιά εγκαταλελειμμένα από τους γονείς που δουλεύουν πότε ο ένας και πότε ο άλλος, κάθονται μπροστά ώρες μπροστά στο χαζοκούτι της τηλεόρασης ή στην οθόνη του Computer, παρακινημένα κάποτε από μας τους ίδιους που θέλουμε την πouxία και την ηρεμία μας. Στην ηλικία που αναζητούν ανθρώπους - πρότυπα για να ξεδιπλώσουν τα τόσα χαρίσματα, στην ηλικία που πρέπει να τρέξουν, να σκεφθούν, να ρωτήσουν τους γονείς, τα παιδιά κάθονται μόνα μπροστά στην οθόνη που τους σερβίρει ότι συμφέρει σε εκείνους που κατευθύνουν σήμερα, επειδή έχουν οικονομικά κι άλλα συμφέροντα, την κοινωνία. Τα παιδιά δεν έχουν ανάγκη τα λεφτά μας. Τα παιδιά χρειάζονται εμάς τους ίδιους.

Εμείς ιδιαιτέρως έχουμε από το Θεό δύο πολύ σημαντικά таланτα. Το ότι είμαστε Έλληνες και το ότι είμαστε ορθόδοξοι. Το πρώτο το θυμόμαστε στις εθνικές επετείους ή όταν παίζει σε κάποιο Μουντιάλ η Εθνική ομάδα μπάσκετ ή ποδοσφαίρου. Το ότι είμαστε Ορθόδοξοι τις μεγάλες εορτές των Χριστουγέννων και του Πάσχα. Ίσως εδώ είμαστε εργάτες, νούμερα, μηδενικά. Όμως ποτέ δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι όταν κάποιοι λαοί κανηγούσαν με σφενδόνες, οι Έλληνες έκτιζαν Παρθενώνες, ανέβαν δράματα, μιλούσαν για δημοκρατία. Ποτέ δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι σήμερα που άλλοι λαοί ψάχνουν στους θαλάμους των ψυχαναλυτών την ψυχική τους υγεία, γαλήνη, ευτυχία, εμείς βρίσκουμε μέσα στην Εκκλησία, όχι μόνον την γαλήνη αλλά τον ίδιο τον Θεό.

Έχουμε λοιπόν ανεκτίμητα таланτα τα οποία είμαστε υποχρεωμένοι να τα καλλιεργήσουμε, να τα αυξήσουμε, να τα επενδύσουμε στον ουρανό, ώστε να ακούσουμε την γλυκύτερη φωνή του Ι.Χ.: εϋ, δοϋλε αγαθὲ καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου

Τελειώνω με ένα γεγονός το οποίο συμβαίνει στις Ινδίες. Όταν γεννιέται εκεί ένα παιδί ο αρχηγός της φυλής το σηκώνει ψηλά και λέει: *Έρχεσαι στον κόσμο κλαίγοντας ενώ οι άλλοι χαμογελούν. Φρόντισε όταν θα φύγεις από αυτόν εδώ τον κόσμο εσύ να χαμογελάς και οι άλλοι να κλαίνε!*

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ

Την Κυριακή προ της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού η Εκκλησία μας θύμισε ένα γεγονός από την Π.Δ, ένα γεγονός, το οποίο ανέφερε ο Ι.Χ. στον Νικόδημο, όταν εκείνος νύκτα τον επισκέφθηκε για να πληροφορηθεί την ταυτότητά του. Ο Νικόδημος ήταν μέλος του Συνεδρίου των Εβραίων, γι αυτό και ο Χριστός του μίλησε στην γλώσσα του, στη γλώσσα της Π.Δ.

Όταν οι Ισραηλίτες βγήκαν από την Αίγυπτο, από τη χώρα της δουλείας & της καταπίεσης & βιάζονταν ελεύθεροι στην τρομερή έρημο του Σινά άρχισαν να πεινάνε τρομερά. Ο Μωυσής παρακάλεσε τον Θεό & ο Θεός, ως στοργικός Πατέρας που είναι, έστειλε στο λαό νοστιμώτατο ψωμί, το 'μάννα' από τον ουρανό & γάργαρα νερό από μία ξερή πέτρα. Παρ'όλα τα δώρα που πρόσφερε ο Θεός στον Μωυσή, παρ'όλα τα θαύματα & παρόλες τις ευεργεσίες του Θεού, οι Ισραηλίτες αντί να ευχαριστήσουν, γόγγυζαν, επαναστάτησαν, έβριζαν & βλασφημούσαν τον Θεό & τον Μωυσή που τους οδήγησε στην αφιλόξενη έρημο & άρχισαν να επιθυμούν *τα κρεμμύδια, τα πράσα & τα κρέατα* της Αιγύπτου, που σαν σκυλιά τούς πετούσαν οι Αιγύπτιοι για να δουλεύουν. Οι Ισραηλίτες επεθύμησαν τον δυνάστη Φαραώ, όπως επικροτούν πολλές φορές άρχοντες, οι οποίοι με αντίδωρο λίγο άρτο και πλούσια αλλά ποταπά θεάματα εξαγοράζουν την 'ουσία' του ανθρώπου.

Και ο Θεός για να τους συνετίσει & να τους οδηγήσει σε μετάνοια έστειλε φαρμακερά φίδια τα οποία όχι απλώς τους δάγκωναν, αλλά τους προκαλούσαν φρικτούς πόνους & στο τέλος τους θανάτωναν. Θρήνος, δάκρυα, φόβος στο στρατόπεδο των Εβραίων, που άρχισε να μεταβάλλεται σε ένα απέραντο νεκροταφείο. Ξύπνησαν και άρχισαν να παρακαλούν τον Μωυσή να παρακαλέσει πάλι το Θεό & να τους απαλλάξει από την τρομερή εκείνη μάστιγα. Κατ'εντολή του Θεού ο Μωυσής κατασκεύασε ένα τεράστιο χάλκινο φίδι, το οποίο κρέμασε πάνω σε ένα ξύλο σε σχήμα σταυρού & είπε στους Ισραηλίτες: 'Όποιος δαγκώνεται από τα φαρμακερά φίδια & ατενίσει το χάλκινο φίδι θα θεραπεύεται'. Και πραγματικά. Τα φίδια εξαφανίσθηκαν. Το δηλητήριό τους ήταν πλέον ακίνδυνο για τους Εβραίους

Άραγε η Ιστορία της Π.Δ. αναφέρεται μόνον για τους Εβραίους τότε; Δυστυχώς όχι. Και εμείς σήμερα όχι μόνον άφθονο ψωμί & νερό από τον Θεό έχουμε, αλλά κάτι παραπάνω. Κι όμως στην ζωή μας άγχος επικρατεί, ανικανοποίητοι είμαστε. Ευχαριστώ στο Θεό σπάνια απευθύνουμε. Γιατί άραγε; Το πρόβλημα όλων μας δεν είναι ότι δεν γνωρίζουμε την δύναμη του Σταυρού, ούτε το ότι δεν ξέρουμε πόσο τρέμει ο διάβολος το νοτιό εκείνο φίδι, την δύναμη του Σταυρού την δύναμη που έχει Εκείνος που σταυρώθηκε πάνω στο τίμιο αυτό ξύλο, το πόση ξεκούραση μπορεί να προσφέρει η Εκκλησία που δημιουργήθηκε από το Αίμα που ανέβλυσε από την άχραντο πλευρά του! Το βασικότερο πρόβλημα όλων μας είναι ότι δεν υπάρχει πολλές φορές κάποιος Μωυσής στη ζωή μας, είτε όταν βρέθηκε οι συμβουλές του

μας φάνηκαν ασήκωτες & ανεφάρμοστες. Δυστυχώς στα μέσα ενημέρωσης προβάλλονται άνθρωποι, οι οποίοι είναι ειδικοί και 'πνευματικοί' με την κυριολεκτική έννοια του όρου: γεμάτοι αέρα και έπαρση, στην ουσία τους όμως κενοί και προβληματικοί. Τα ονόματα του πατρός Σωφρονίου, πατρός Παϊσίου, πατρός Ιακώβου οι οποίοι άλλαξαν & μεταμόρφωσαν τόσες ψυχές παραμένουν στην αφάνεια. Γιατί άραγε; Διότι, όπως & ο Μωσής, οι πραγματικοί πνευματικοί άνθρωποι κρατούν υψωμένο με τα χέρια & την καρδιά τους τον Σταυρό του Κυρίου & προσκαλούν σε *αγώνα & μετά-νοια*, γιατί γνωρίζουν από τον προσωπικό τους αγώνα, ότι μόνο μετά την προσπάθεια έρχεται η αληθινή ευχαρίστηση & ευτυχία. Η αναγκαιότητα του πνευματικού οδηγού στην ζωή μας φαίνεται από τα λόγια του αγ.Κασσιανού του Ρωμαίου στη Φιλοκαλία: 'Η αληθινή διάκριση δεν αποκτιέται, παρά από την αληθινή ταπείνωση, με το να φανερώσουμε στους Πατέρες όχι μόνο όσα κάνουμε αλλά και όσα σκεφτόμαστε και να μην εμπιστευόμαστε σε τίποτε τον δικό μας λογισμό, αλλά να ακολουθούμε τους λόγους των γερόντων... Όπως το φίδι όταν βγάλεις από μια σκοτεινή τρύπα, τρέχει για να σωθεί και να εξαφανιστεί, έτσι κι οι πονηροί λογισμοί όταν φανερωθούν με την αληθινή ομολογία και εξομολόγηση σπεύδουν να φύγουν από τον άνθρωπο... Θα έπρεπε και από τις ανθρώπινες τέχνες και επιστήμες να παίρνουμε παραδείγματα και να διδασκόμαστε. Γιατί αν για τις άλλες τέχνες χρειαζόμαστε κάποιον, που θα μας διδάξει σωστά τους κανόνες τους, δεν είναι ανόητο να νομίζουμε ότι η πνευματική τέχνη, που είναι από όλες πιο δύσκολη δεν χρειάζεται δάσκαλο;... Ο αγ.Σαμουήλ, αν και αφιερώθηκε από νήπιο στο Θεό από την μητέρα του και αξιώθηκε να συνομιλεί με το Θεό, δεν πίστεψε στον λογισμό του, αλλά μία και δύο φορές αν και τον κάλεσε ο Θεός, τρέχει στον γέροντα Ηλί και τον συμβουλεύεται πώς να αποκρίνεται στον Θεό.... Μα και τον Παύλο, που τον κάλεσε ο ίδιος ο Χριστός και συνομίλησε μαζί του, ενώ μπορούσε ευθύς να ανοίξει τα μάτια του και να του δείξει το δρόμο της τελειότητας, τον στέλνει στον Ανανία και τον διατάζει να μάθει από αυτόν την οδό της αλήθειας. Εμείς δυστυχώς προσανατολίζουμε το ενδιαφέρον μας σε ανθρώπους πνευματικούς δήθεν, οι οποίοι σαν τον Ααρών κτίζουν είδωλα χρυσά από τον δικό μας ιδρώτα, για να σηκώνεται ο λαός να χορταίνει, να χορεύει και κυριολεκτικά να *διασκεδάσει*, να σκορπάει δηλ. τον πλούτο και της καρδιάς τους και της τσέπης του.

Όλους μας τρώνε πολλές φορές φίδια, όπως τότε τους Εβραίους. Οι αιτίες είναι δύο: Ο διάβολος το πονηρό εκείνο φίδι, το οποίο στον κήπο της Εδέμ εξαπάτησε τον άνθρωπο, αλλά και μέχρι σήμερα, δεν έχει πάψει να πειράζει & να φθονεί τον άνθρωπο, επειδή είναι εικόνα του Ιησού Χριστού, αλλά & ο ίδιος μας ο εαυτός. Όπως διηγείται ο μέγας Αθανάσιος, κάποτε στον μέγα Αντώνιο εμφανίστηκε ο διάβολος και με παράπονο είπε στον μεγάλο αυτό ασκητή: *Αντώνιε οι άνθρωποι μόνον εμένα κατηγορούν για τις αμαρτωλές πράξεις τους.* Κι ο Αντώνιος του απάντησε: *Είναι η μοναδική φορά που εσύ διάβολε δεν ψεύδεσαι αλλά λές την αλήθεια..* Πολλές φορές και εμείς αναπολούμε όπως οι Εβραίοι λαχταρούμε την μικρή απόλαυση της αμαρτίας και επιτρέπουμε στο φίδι αυτό του διαβόλου αλλά και στα φίδια των ενοχών

και των θλίψεων να μας πληγώνουν και να μας τραυματίσουν κάποιες φορές θανάσιμα.

Ο απ.Ιωάννης όμως τονίζει ότι ο Θεός μας αγάπησε τόσο πολύ, ώστε έστειλε τον μονογενή του Υιό και τον ύψωσε πάνω στο Σταυρό έτσι ώστε καθένας που πιστεύει σε Αυτόν να μην χάνεται αλλά να έχει ζωή αιώνιο! Το πρώτο όφελος που απορρέει από τον Σταυρό είναι η σωτηρία. Κάτω από την σκιά του Σταυρού, βρίσκει ο άνθρωπος το ασφαλέστερο καταφύγιο στις περιστάσεις και τις καταιγίδες. Την θεραπεία από τα δαγκώματα του πόνου. Την αληθινή σωτηρία από την φωτιά της αμαρτίας!

Κόποτε κάποιο σπίτι περικυκλώθηκε από φλόγες φωτιάς. Μέσα στο σπίτι βρισκόταν ένα μικρό ανήλικο παιδάκι. Μέσα από τις κραυγές απελπισίας, τα τριξίματα και τα προμηνύματα της κατάρρευσης ξεχώρισε η φωνή του πατέρα που καλούσε το παιδί να πηδήσει από το παράθυρο. Με εμπιστοσύνη στην γνώριμη φωνή αυτού που δεν έβλεπε αλλά *εμπιστευόταν*, ρίχτηκε το παιδί στο κενό. Πήδησε στη σωτηρία! Και βρέθηκε στην ζεστή αγκαλιά του Πατέρα! Τέτοια είναι η σωτηρία που παρέχει ο Χριστός, σε όσους με εμπιστοσύνη ατενίζουν τα υψωμένα στο Σταυρό χέρια του. Κάποιος έλεγε ότι 'αφού η καρδιά που υπάρχει πίσω από το Σύμπαν είναι η ίδια η καρδιά που λογχίστηκε πάνω στον Σταυρό, τότε μπορώ να παραδώσω σε αυτήν την δική μου καρδιά χωρίς αμφιβολία. Η θυσία όμως του Σταυρού δεν ικανοποιεί μόνον το εναγώνιο αίτημα της σωτηρίας, αλλά και έναν βαθύτερο πόθο της ψυχής: την δίψα της ζωής. Όπως ο μυθικός πελεκάνος πότιζε τα ετοιμοθάνατα πουλιά του με το ζεστό αίμα της καρδιάς του, έτσι κι η αγάπη του Θεού προσφέρει την ζωή με το αίμα του Σταυρού. Με τα χέρια τα απλωμένα πάνω στο Σταυρό αγκαλιάζει από τότε ο Χριστός όλον τον κόσμο. Δεν παύει μέχρι σήμερα η αμαρτία να ορμά κατά του ανθρώπου και ιδιαίτερα κατά του μαθητού του Χριστού. Δεν έχει όμως πλέον την δύναμη του θανάτου. Το δηλητήριό της είναι ακίνδυνο, γιατί το αίμα του Χριστού μεταδίδει την ζωή!

Κάποτε κάποιο караβάνι διέσχισε την έρημο. Το μαρτύριο της δίψας, αλλά και η κούραση εδημιουργούσε στους οδοιπόρους την ψευδαίσθηση ότι κάπου στο βάθος υπάρχει όαση με νερά και χουρμαδιές. Ο οδηγός όμως που ήξερε τον σωστό δρόμο τους απέτρεπε. Αυτό κίνησε τις υποψίες των οδοιπόρων, οι οποίοι εξαντλημένοι θεώρησαν ότι ο οδηγός τους απατά. Πέσανε λοιπόν πάνω του και τον αιματοκύλησαν. Πεσμένος μέσα στα αίματα ο καλοκάγαθος οδηγός, λίγο προτού ξεψυχήσει, άπλωσε τα κουρασμένα του χέρια και φέλιξε μόνο δύο λέξεις: 'Ακολουθήστε πιστά τον δρόμο, που σας είπα, γιατί αλλιώς είστε χαμένοι' Το ότι ο οδηγός επισφράγισε τα λόγια του με τον θάνατό του έπεισε τους οδοιπόρους ότι αυτός είναι ο ορθός δρόμος. Τον ακολούθησαν και βρήκαν την σωτηρία! Μακάρι όλοι μας να ακολουθούμε πάντα στην ζωή την πορεία που δείχνουν τα απλωμένα πάνω στο Σταυρό χέρια Του. Τότε θα βρούμε και την Σωτηρία και θα απολαύσουμε το δεύτερο αλλά σημαντικότερο κέρδος του Σταυρού: Την αιώνια ζωή!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΗ¹

Πανηγυρίζει σήμερα η Εκκλησία μας την ύψωση του Τιμίου & ζωοποιού Σταυρού. Ζούμε πραγματικά σε έναν κόσμο, όπου ο Σταυρός έχει πάψει να υψώνεται. Ο Σταυρός έχει πάψει να καθοδηγεί την ζωή μας. Ζούμε όντως σε μια εποχή όπου όλοι μας μπορεί να φέρουμε στα στήθη μας ή στα σπίτια μας χρυσούς ή ασημένιους, μεγάλους ή μικρούς Σταυρούς. Δεν σηκώνουμε όμως στην καρδιά μας τον Σταυρό του Κυρίου. Κι όμως η Εκκλησία συνεχίζει να πανηγυρίζει, να υψώνει, να τιμά τον Σταυρό του Κυρίου!

Τι ήταν ο Σταυρός πριν την Σταύρωση του Κυρίου; Ήταν δύο καρφωμένα διαγώνια ξύλα πάνω στα οποία πέθαιναν αργά & φρικτά οι χειρότεροι κακούργοι, οι χειρότεροι εγκληματίες του Ρωμαϊκού Έθνους. Πάνω σε αυτό το Ξύλο καρφώθηκε, εμπτύσθηκε, εμπαιχτηκε, πόνεσε, έχυσε το πανάχραντο αίμα Του, παρέδωσε τελικά το Πνεύμα Του ο αναμάρτητος Ι.Χ., φορτωμένος με τις αμαρτίες όλων μας. Διότι δεν ήταν μόνον τα καρφιά των Ρωμαίων τότε, δεν ήταν μόνον οι κοροιδίες & οι βλασφημίες των Εβραίων τότε, εκείνες που ανέχτηκε ο Ι.Χ. Είναι δυστυχώς οι αμαρτίες, οι παραλείψεις όλων μας εκείνες που μέχρι σήμερα κατατρυπούν το πανάχραντο Σώμα Του.

Καποτε ένα μικρό παιδάκι τσιμπήθηκε από ένα δηλητηριώδες φίδι. Ο μεγάλος του αδελφός μόλις τον είδε να σφαδάζει από τους πόνους τρέχει, αγγίζει τα χείλη του στο σημείο εκείνο που είχε πληγεί & ρουφά το δηλητήριο. Το μικρό παιδάκι σώθηκε. Ο μεγάλος του αδελφός λίγο αργότερα ξεψύχησε. Κάτι ανάλογο έκανε & ο Ι.Χ. Σήκωσε πάνω του τις αμαρτίες, τις ενοχές τις παραλήψεις όλων ημών των ανθρώπων. Εάν μόνο μία αμαρτία μας δημιουργεί ανησυχία τέτοια ώστε δεν μπορούμε να κοιμηθούμε αλλά & να κινηθούμε ελεύθερα, γιατί την νοιώθουμε σαν βάρος πάνω μας, πόσο ήταν άραγε το βάρος που σήκωσε ο Ι.Χ. πάνω στον Σταυρό αίροντας τις αμαρτίες & τις παραλήψεις όλων μας;

Μας ρωτούν οι ψευδομάρτυρες του Ιεχωβά γιατί με τόση ευλάβεια & σεβασμό προσκυνούμε ένα 'ξύλο'. Δεν είναι οι πρώτοι.. Και τότε τον απ. Παύλο οι 'σοφοί' Έλληνες/Ειδωλολάτρες, αλλά & οι περίεργοι Ιουδαίοι για τον Σταυρό τον χλεύαζαν. Τι μπορούμε να απαντήσουμε; Αν κάποιες πέτρες που με τόση κάρη & ομορφιά λάξευσαν οι πρόγονοί μας τις διαφυλάσσουμε ως κόρη οφθαλμού & κάνουμε μάλιστα μεγάλα ταξίδια για να τις θαυμάσουμε από κοντά, αν με προσοχή & επιμέλεια διαφυλάσσουμε στα Μουσεία τα όπλα με τα οποία αγωνίστηκαν & θριάμβευσαν οι πρόγονοί μας, το όπλο με το οποίο ο Ι.Χ. καταξευτέλησε τον διάβολο, το αήττητο τρόπαιο το οποίο τρέμουν μέχρι σήμερα όλα τα όργανα του διαβόλου δεν πρέπει να το τιμούμε & να το σεβόμαστε;

¹ Ο Λόγος είναι πανηγυρικός διότι αυτήν την Κυριακή εορτάζει η όμορη Ενορία Τιμίου Σταυρού Rüsselsheim, στην οποία λιτανεύεται το τμήμα του Τιμίου Ξύλου, το οποίο έχει την ευλογία να έχει η Ενορία.

Ο Σταυρός δεν είναι απλώς ένα ξύλο όπως υποτιμητικά ισχυρίζονται οι διάφοροι αιρετικοί. Πάνω στον Σταυρό στηρίζεται & κρέμεται ολόκληρη η οικουμένη. Τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα σταυρό σχηματίζουν. Τα πουλιά για να διασχίσουν τους αιθέρες τον Σταυρό σχηματίζουν. Τα πλοία για να διασχίσουν τις απέραντες θάλασσες με τα καάρτια τους τον Σταυρό σχηματίζουν. Το σημείο του Σταυρού έκανε ο Μωυσής στην Ερυθρά θάλασσα & τα νερά σχίστηκαν στην μέση προκειμένου να περάσει ο Ισραηλίτης λαός. Το σημείο του Σταυρού έκανε ο Μωυσής πάνω στην ξερή & απότομη πέτρα & εκείνη ανάβλυσε γάργαρο & καθαρό νεράκι.. Το σημείο του Σταυρού είδε ο Μ. Κωνσταντίνος στον ουρανό & συνέτριψε πολύ δυνατότερους από αυτόν αντιπάλους. Ας μην καταφεύγουμε όμως μόνον στην Φύση & την Ιστορία. Από τα παιδικά μας χρόνια η μητέρα μας με το σημείο του Σταυρού στο προσκεφάλι μας μας αποκοίμιζε. Όλοι μας στις δυσκολίες & τις φουρτούνες της ζωής τον Σταυρό χαράσσουμε στο Σώμα μας. Όλοι μας αυτόν τον κόσμο με τον Σταυρό θα τον αποχαιρετήσουμε. Δεν είναι λοιπόν ο Σταυρός ένα ξύλο αλλά στήριγμα ζωής, όπλο ειρήνης, πυξίδα του κόσμου μας ιδιαίτερα στην ξεντειά;

Είναι τυχαίο ότι εδώ στην ξεντειά ο Ναός της Ενορίας αλλά & τόσοι ναοί είναι αφιερωμένοι στον Τίμιο Σταυρό του Χριστού; Όχι! Κοιτώντας τον Σταυρό, το μεγάλο Σταυρό του Ι.Χ. μπορούμε & εμείς να σηκώνουμε τους μικρούς μας Σταυρούς: τον σταυρό της νοσταλγίας για την πατρίδα, το σταυρό των οικογενειακών μας προβλημάτων, το σταυρό της μοναξιάς, το σταυρό της ειρωνίας για την χριστιανική ζωή, το σταυρό της αρρώστιας, το σταυρό του αγώνα αυτής της ζωής. Εδώ έγκειται η ουσία & το νόημα της σημερινής Εορτής. Δεν αρκεί να υψώνουμε μία ή δύο φορές τον χρόνο τον Σταυρό του Κυρίου. Πρέπει να σηκώνουμε & τους δικούς μας μικρούς ή μεγάλους Σταυρούς. Να γιατί ο Ι.Χ. στο σημερινό ευαγγέλιο προτρέπει εκείνον που θέλει 'οπίσω του ελθείν' να άρει το Σταυρό του υπομονετικά & καρτερικά & να Τον ακολουθήσει

Ίσως να μας γεννάται το εξής ερώτημα: Αφού ο Ι.Χ. σήκωσε άπαξ δια παντός τις αμαρτίες όλων μας, γιατί & εμείς σήμερα να υποφέρουμε από δοκιμασίες & πειρασμούς. Γιατί να σηκώνουμε τους δικούς μας Σταυρούς; Ο καλός Θεός έλεγε ένας σύγχρονος Πατέρας μας αφήνει να σηκώνουμε τους δικούς μας Σταυρούς μέχρι ενός σημείου, για να μας βοηθήσει να δώσουμε εξετάσεις στη γή & να περάσουμε με επιτυχία στην ουράνιο ζωή. Όσο χρόνο ζει ο άνθρωπος έχει δικαίωμα να δίδει εξετάσεις. Μεταξισταστέος δεν υπάρχει. Ας αγωνιστούμε να πιάσουμε την βάση για να πάμε στον Παράδεισο.

Μην ξεχνάτε έλεγε ότι μόνον μετά την νηστεία το φωμί είναι γλυκό. Μόνον μετά την κούραση η ανάπαυση είναι απόλαυση. Μόνον μετά τον Σταυρό έρχεται η Ανάστασις!

Κάποτε ένας ευσεβής άνθρωπος παραπονιόταν στον Θεό για τον ασήκωτο Σταυρό που του έδωσε. Σε όραμα του εμφανίστηκε ο Ι.Χ. ο οποίος οδήγησε τον άνθρωπο σε μία μεγάλη σάλα όπου υπήρχαν πολλοί & διαφορετικοί Σταυροί. Ο Ι.Χ. αφού είπε στον άνθρωπο να αποθέσει τον Σταυρό του τον προέτρεψε να βρεί έναν Σταυρό που του ταίριαζε. Ο άνθρωπος με χαρά άρχισε να δοκιμάζει. Ο πρώτος του φάνηκε βαρύς, ο δεύτερος ασήκωτος, ο τρίτος το ίδιο. Μετά από πολύ ώρα περιπλάνηση βρήκε επιτέλους έναν Σταυρό που του ταίριαζε. Ήταν ο Σταυρός που είχε πρώτα. Κατάλαβε έτσι, ότι ο Ι.Χ. ποτέ δεν αφήνει κανένα άνθρωπο να δοκιμαστεί παραπάνω από τις δυνατότητές του. Να γιατί λοιπόν η Εκκλησία μας καλεί σήμερα να σηκώσουμε τον Σταυρό του Κυρίου αλλά & τα δικά μας μικρά σταυρουδάκια. Να γιατί παλιότερα στο κέντρο του χωριού δεν υψώνονταν τα Super-Market με τις ευκολίες & τις ανέσεις αλλά το καμπαναριό με έναν τεράστιο μεταλλικό Σταυρό. Να γιατί η Εκκλησία μας καλεί σήμερα να υψώσουμε το Σταυρό όχι μόνον με τα χέρια μας αλλά & με την καρδιά μας.

Κατά τον πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο ένας μικρός λόχος γερμανικός περικυκλώθηκε από μία ρωσική μεραρχία. Οι Γερμανοί εκλήθησαν να παραδοθούν. Αρνήθηκαν όμως. Οχυρώθηκαν σε μια μικρή καλύβα και άνοιξαν πυρ. Μετά από λίγο όλοι οι Γερμανοί είχαν σκοτωθεί. Ο Ρώσος μέραρχος όταν άνοιξε την πόρτα είδε ένα τρομερό θέαμα. Όλοι οι αξιωματικοί & οι στρατιώτες ήταν βουτηγμένοι μέε σε μια λίμνη αίματος. Ο μόνος που δεν είχε πεθάνει ήταν ο διοικητής. Ο Ρώσος μέραρχος τον πλησίασε & τον ρώτησε με κατάπληξη: 'Αφού γνωρίζατε πόσο πολλοί είμαστε & πόσο λίγοι ήσασταν εσείς γιατί δεν παραδοθήκατε; Ο Γερμανός έκανε μια προσπάθεια να ανασηκωθεί. Με το δεξί χέρι στην καρδιά του έδειξε ένα σημάδι. Ήταν ένας μικρός μεταλλικός σταυρός. 'Όσοι έχουν αυτό το σημάδι' ψέλλισε ο λαβωμένος λοχαγός 'δεν παραδίδονται. Αγωνίζονται & πεθαίνουν.'

Ας μην φοβόμαστε! Εκείνος που άπλωσε τα χέρια Του πάνω στο Σταυρό για την σωτηρία μας έχει μέχρι σήμερα τα ίδια τρυπημένα χέρια για να υποδεχτεί εκείνα τα παιδιά του που υπομονή αλλά & πίστη τραβουνε την ανηφόρα της ζωής κρατώντας υψωμένο τον Σταυρό τους όντας σίγουροι ότι η Ανάσταση & η αιωνιότητα βρίσκεται κοντά τους!

ΚΥΡΙΑΚΗ Α ΛΟΥΚΑ Η ΚΛΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ο Ι.Χ. στην σημερινή ευαγγελική περικοπή συναντά στην παραλία της θαλάσσης της Γεννησαρέι δύο πλοίαρια. Οι ψαράδες, που δεν ήταν άλλοι από τους μελλοντικούς μαθητές του Σωτήρος, ο Πέτρος & ο Ανδρέας, ο Ιάκωβος & ο Ιωάννης, έπλεναν στην καθισμένοι στην παραλία τα δίχτυα τους. Μια ολόκληρη νύκτα είχαν κοπιάσει & ψάρι για να θρέψουν τις οικογένειές τους δεν είχαν πιάσει. Άπνοι, κατάκοποι από την πολύμοχθη εργασία, εξουθενωμένοι από την σκληρή αποτυχία έπλεναν αμίλητοι τα δίχτυα στην ακρογιαλιά. Στην στιγμή αυτή της μεγίστης αποτυχίας τους, είχαν χωρίς βέβαια να το καταλάβουν την μεγαλύτερη ευτυχία, να συναντήσουν τον Ι.Χ. Ο Ι.Χ. συνηθίζει να πλησιάζει & να συναντά το παιδί του σε στιγμές δύσκολες, γιατί αυτές τις στιγμές ο άνθρωπος συνειδητοποιεί την αδυναμία του, καταλαβαίνει & αισθάνεται την ανάγκη της επίσκεψης του Θεού. Η ψυχή οργωμένη από το αλέτρι του πόνου & ποτισμένη από ζα δάκρυα της συντριβής & της μετάνοιας είναι έτοιμη να υποδεχθεί τον Χριστό & την διδασκαλία του. Να γιατί ο Ι.Χ. επέλεξε εκείνη στιγμή της αποτυχίας για να καλέσει κοντά τους τέσσερις καλύτερους μαθητές του.

Είναι σημαντικό το ότι ο Ι.Χ. επέλεξε για μαθητές του ανθρώπους εργαζόμενους. Δεν έκανε αυτό που κάνουν οι διάφοροι πολιτικοί & δημαγωγοί, οι οποίοι στρατολογούν οπαδούς από τις τάξεις των αργόσχολων & των ανέργων. Ο ίδιος ο Ι.Χ. ως άνθρωπος έμαθε το επάγγελμα του τέκτονα, οι κορυφαίοι απόστολοι του ήταν απλοϊκοί ψαράδες, ο απ. Παύλος σκηνοποιός. Στο συναξάρι υπάρχουν άγιοι με διάφορα επαγγέλματα, όπως το επάγγελμα του μάγειρα, του ξενοδόχου, του κηπουρού, του στρατηγού, του υποδηματοποιού. Ο Ι.Χ. συναντά τους κατοπινούς του μαθητές ακριβώς την στιγμή της εργασίας. Δεν ήρθε την στιγμή της διασκέδασης & της τεμπελιάς, για να αποδείξει σε όλους μας, ότι & εμάς έρχεται να μας συναντήσει την στιγμή που στο εργοστάσιο, στο γραφείο, στο σπίτι, νύκτα πολλές φορές εργαζόμαστε για το καλό της οικογενείας.

Ο Ι.Χ. όταν πλησίασε την παρέα των σκυθρωπών & κατάκοπων ψαράδων, δεν αναφέρθηκε καθόλου στο ζήτημα που τους απασχολούσε. Παρακάλεσε απλώς τον Σίμωνα, να απομακρύνει λίγο την βάρκα στο πέλαγος, για να κηρύξει, να ρίξει ο (Ι.Χ.) τα πνευματικά δίχτυα & να ελκύσει ψυχές. Είναι σημαντικό το ότι ο Ι.Χ. παρακαλεί τον Πέτρο με ευγένεια (δεν τον διατάσσει), όπως επίσης & το ότι δεν ντράπηκε να χρησιμοποιήσει μια απλή βάρκα για άμβωνα.

Μόλις τελείωσε το κήρυγμα ο Ι.Χ. *διατάσσει* τον Σίμωνα, να πάει στο βάθος & να ψαρέψει. Η απαίτηση του Ι.Χ. ήταν παράλογη για δύο λόγους: Πρώτον διότι το ψάρεμα μέσα στο καταμεσήμερο είναι αδιανόητο & δεύτερον διότι το σημείο που ο Ι.Χ. προτρέπει τον Πέτρο να ρίξει τα δίχτυα του δεν είχε ψάρια. Ο Πέτρος δεν σκέφτηκε αυτό που εμείς θα αναλογιζόμαστε σε

ανάλογη περίπτωση. Πώς μπορεί εμένα έναν έμπειρο ψαρά να με διατάσσει κάποιος ο οποίος είναι άσχετος με την δουλειά μου; 'Επιστάτα' αναφωνεί στο διδάσκαλο 'όλη την νύκτα κοπιάσαμε & δεν πιάσαμε τίποτε. Επειδή όμως εσύ μες προστάξεις, θα 'χαλάσω' το δίκτυο. Τι υπακοή δείχνει πραγματικά ο Πέτρος; Η υπακοή στον Χριστό έχει άπειρη αξία. Δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς υπακοή. Αν κάποιος ανυπακούσει στο νόμο της βαρύτητας & ένα πρωινό πέσει από την βεράντα του θα συντριβεί. Εάν κάποιος ανυπακούσει σε ένα πνευματικό νόμο, πόσο πνευματικό θάνατο θα κληρονομήσει; Ο Αδάμ ανυπάκουσε τον Θεό-Πατέρα & έχασε την κλήση του στον Ουρανό. Ο Πέτρος σήμερα υπακούει στον Ι.Χ. & βρίσκει την κλίση στον Θεό. Οι άγιοι υπακούουν στον Θεό & μετά σε αυτούς υποτάσσεται ολόκληρη η κτίσις. Έτσι εξηγούνται τα θαύματά τους. Εμείς ανυπακούμε στο Θεό & στο τέλος δεν μπορούμε να υποτάξουμε ούτε τον ίδιο μας τον εαυτό.

Ο Ι.Χ. διέταξε τους υποψήφιους μαθητές του να ψαρέψουν στο βάθος. Στο βάθος της καρδιάς βρίσκονται οι θησαυροί, καλλιεργούνται οι μεγάλες ιδέες, οι τολμηρές αποφάσεις. Η σύγχρονη ψυχολογία σήμερα προτρέπει τον άνθρωπο αυτό το οποίο ο Ι.Χ. αλλά & όλοι οι άγιοι προέτρεπαν & εφήρμοζαν. Την έρευνα του βάθους. Δυστυχώς σήμερα λείπει το βάθος. Τρέχουμε επιπόλαια, ζητάμε χίλια-δύο πράγματα στην ζωή μας, το βάθος της καρδιάς μας εκείνη που βρίσκεται ο Θεός & ο αληθινός προορισμός μας, ο πραγματικός πλούτος αποφεύγουμε να αντικρύσουμε.

Στο βάθος έριξε τα δίκτυα ο Πέτρος υπακούοντας στον Θεό & πραγματικά ανέσυρε πλήθος ιχθύων. Το καΐκι που λίγο πιο πριν κύλαγε άδειο στην λίμνη της Γεννησαρέτ, κινδυνεύει τώρα να καταποντισθεί από το πλήθος των ψαριών. Αλλά & το ίδιο το καΐκι που έγινε λίγο πιο πριν άμβωνας του Ευαγγελίου, μεταβάλλεται σε βήμα αφθονίας & ευτυχίας. Σε πόσα επίσημα βήματα δεν αναζητείται λύση στο οικονομικό πρόβλημα της ανθρωπότητας; Η λύσις δίδεται σήμερα στο καΐκι του Πέτρου!

Και ακριβώς αυτήν την στιγμή της μεγάλης επιτυχίας, ο Ι.Χ. καλεί τον Πέτρο & τους τρεις συνεταίρους του να εγκαταλείψουν πλοία & δίκτυα & να τον ακολουθήσουν σε κάποιο άλλο ψάρεμα., το ψάρεμα των ανθρωπίνων καρδιών. Από σήμερα λέει ο Ι.Χ. στον Πέτρο 'ανθρώπους έση ζωγρών'. Ενώ μέχρι σήμερα ήλκυες από την θάλασσα ψάρια τα οποία στα δίκτυα σου πέθαιναν, από εδώ & πέρα θα αγρεύεις ψυχές στις οποίες θα πεθαίνει μεν ο παλαιός άνθρωπος. Θα ανασταίνεται όμως η καρδιά. Να γιατί ο Ι.Χ. χρησιμοποίησε το ρήμα 'ζωγρών'.

Όπως πολύ ωραία επισημαίνει ένας ιεροκήρυκας ανέκαθεν υπήρχαν δύο είδη ψαρέματος. Το ψάρεμα των ψαριών στις θάλασσες & το ψάρεμα των συνειδήσεων στις κοινωνίες. Πόσοι λαοπλάνοι και τότε & ιδιαιτέρως σήμερα δεν ρίχνουν τα δίκτυα τους βάζοντας γαργαλιστικά δολώματα για να ελκύσουν ανθρώπινες καρδιές; Στους νέους πετάνε το δόλωμα της ηδονής,

στους φτωχούς το δόλωμα του πλούτου, στη γυναίκα το δόλωμα της απελευθέρωσης. Το μόνο δίκτυ που δεν έχει δολώματα είναι αυτό του Χριστού. Μέσα στο δίκτυ του ο Χριστός έβαλε τρεις μαγνήτες: την αγάπη, την ελευθερία την αλήθεια. Με αυτά τα δίκτυα συνέλαβε τους αποστόλους τότε, αλλά & όλους τους μαθητές του μέχρι σήμερα..

Η περιπέτεια του Πέτρου είναι η περιπέτεια όλων μας. Θάλασσα είναι η ζωή. Και ο άνθρωπος τρέχει με την βάρκα των ονείρων, αναζητώντας την χαρά. Όλοι μας είμαστε ψαράδες από τα μικρά μας χρόνια. Τα χρόνια της ζωής μας περνούν & τα δίκτυα της ευτυχίας μας είναι αδειανά. Ήρθαμε στην ξενιτιά. Παλαίψαμε όχι μόνον ημέρα αλλά & νύκτα για να εξασφαλίσουμε την ευτυχία στην οικογένειά μας. Πολλές φορές όμως κάποια αρρώστια, κάποιο πρόβλημα με τα παιδιά για τα οποία αγωνιστήκαμε, κάποια φουρτούνα στην ζωή μας έκανε όπως στον Πέτρο να σκεφθούμε μήπως οι αγώνες ήταν άγονοι, μήπως οι προσπάθειές μας ήταν μάταιες. Το πλοίο των μαθητών γέμισε τελικά ψάρια. Πότε όμως; Όταν στο πλοίο ήρθε ο Χριστός.

Το 1912 ναυπηγήθηκε το μεγαλύτερο υπερωκεάνιο εκείνης της εποχής. Θα έκανε το πρώτο του ταξίδι από την Ευρώπη στην Αμερική. Ένας ομιλητής είπε με υπερηφάνεια: 'Καμιά δύναμις δεν μπορεί να κλονίση αυτό τον γίγαντα'. Η εορτή τελείωσε. Οι άγκυρες σηκώθηκαν. Ο γίγαντας ξεκινάει χωρίς όμως τη δύναμη του Θεού. Ο Τιτανικός ποτέ δεν επέστρεψε. Κάποια νύκτα συνάντησε ένα παγόβουνο & το αποτέλεσμα ήταν ακαριαίο.

Στο δικό μας πλοίο, που τόσα παγόβουνα το χτυπούν είναι άραγε ο Χριστός; Μακάρι στην καρδιά μας να πνεύσει το Πνεύμα που κίνησε τα νερά της Γεννησαρέτ. Μακάρι να πνεύσει το Πνεύμα του Επιστάτου που συμβουλεύει αλλά & το πνεύμα του Πέτρου που πειθαρχεί. Μόνο τότε & η οικογένεια & η κοινωνία αλλά & η καρδιά μας θα γεμίσει με την ευτυχία & την χαρά που μόνο ο Χριστός μπορεί να δώσει.

ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΛΟΥΚΑ Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ

Από τότε που υπάρχουν άνθρωποι στη γη υπάρχει και η ανάγκη για να δημιουργηθούν κοινωνίες. Και οι κοινωνίες στηρίζονται σε νόμους. Κατασκευάστηκαν νόμοι διάφοροι, οι οποίοι όμως δεν έφεραν την πολυπόθητη ευτυχία. Οι διάφοροι νόμοι, όπως έχει ωραία λεχτεί, μοιάζουν με τον ιστό της αράχνης. Συλλαμβάνουν τα μικρά ζώφια, πατάσσουν τα μικρά παραπτώματα και αφήνουν τα μεγάλα अपαρατήρητα. Παρά την πολυνομία βασιλεύει μέχρι σήμερα η ανομία. Όλοι οι νόμοι τρία πράγματα προσπαθούν να πετύχουν: την προάσπιση της τιμής, της ζωής, της περιουσίας. Και παρά τους νόμους σήμερα στον πολιτισμένο κόσμο μας η ζωή σφαγιάζεται, η τιμή χλευάζεται, η περιουσία καταπατείται. Κάποτε οι Θηβαίοι στείλανε στην Σπάρτη κάποιον σοφό για να δει για ποιο λόγο η Σπάρτη είναι τόσο ευνομούμενη. Ο σοφός πήγε, ερεύνησε τον τρόπο ζωής των Σπαρτιατών και όταν επέστρεψε αντί να αναπτύξει κάποιον ρητορικό λόγο περί ευταξίας στη Σπάρτη πήρε ένα σωρό αλυσίδες, καρφιά και άλλα βασανιστικά όργανα και τα αράδιασε στην κεντρική πλατεία των Θηβών. Οι συμπολίτες του απόρησαν. Όταν τον ρώτησαν γιατί έπραξε αυτό, εκείνος τους απάντησε: Στη Σπάρτη δεν έχουν απλώς νόμους. Στη Σπάρτη εφαρμόζουν τους νόμους!

Ο Χριστός σήμερα δεν αράδιασε στην επί του όρους ομιλία του τίποτε βασανιστικά εργαλεία μπροστά στον απλό κόσμο που έτρεχε για να ακούσει τα λόγια του. Με μία απλή φράση, έδειξε τον δρόμο, βάσει του οποίου μπορούν να βρουν λύση τα προβλήματα της κοινωνίας μας: "Καθώς θέλετε να ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως". Ένας νόμος παλιός αλλά πάντα νέος. Ένας νόμος απλός αλλά και σωτήριος. Ένας νόμος που δεν εξέρχεται από τους υπουργικούς θαλάμους, αλλά εκπορεύεται από την καρδιά. Δεν βγήκε από καμιά ανθρώπινη Βουλή, αλλά από τη θεική βουλή και βούληση. Ένας νόμος που έχει ισχύ και στην υλική και στην πνευματική σφαίρα. Επιθυμούμε να μη μας ενοχλούν οι άλλοι, να σέβονται τα δικαιώματά μας, να μην απλώνουν χέρι στον ιδρώτα και τον μόχθο μας; Το ίδιο πρέπει να κάνουμε και μείς στους συνανθρώπους μας. Είσαι προϊστάμενος, εργοδότης, αξιωματούχος; Δεν έχεις το δικαίωμα να αδικείς τον υφιστάμενό σου, να τον εκμεταλλεύεσαι, να τον αφήνεις να πεινά. Έλα στην θέση του. Είσαι εργάτης; Τι θα ήθελες αν ήσουν στην θέση του προισταμένου σου; Ειλικρίνεια, τιμότητα, εργατικότητα, καλή ποιότητα εργασίας, όχι πονηριά και δόλο. Ποίει και σύ ὁμοίως. Πού θα υπήρχε ταξική πάλη, ανταγωνισμός, δόλος, αν εφαρμοζόταν η εντολή αυτή του Θεού;

Ο απ. Παύλος για να τονίσει την ανάγκη συνεργασίας και κατανόησης χρησιμοποιεί το παράδειγμα του σώματος. Η καρδιά, το προνομιούχο αυτό μέλος του σώματος δεν αδιαφορεί για το δάχτυλο του ποδιού. Ο εγκέφαλος, ο κυβερνήτης του σώματος δεν αδιαφορεί για τα υπόλοιπα μέλη. Η εντολή

αυτή ισχύει και για τα πνευματικά θέματα. Όπως επιθυμείς να μην θίξουν την τιμή και την υπόληψη σου, να μην διαταράξουν την ησυχία σου, να μην δηλητηριάσουν την τιμή των παιδιών σου έτσι συμπεριφέρσου και συ στους συνανθρώπους σου. Ο Χριστός δεν είπε 'αυτό που δεν θέλετε οι άλλοι να σας κάνουν ,αυτό να μην το πράττετε σε αυτούς' αλλά 'που θέλετε να σας κάνουν οι άλλοι αυτό, αυτό να κάνετε σε αυτούς'. Το πρώτο το επιτελούν και άνθρωποι μη χριστιανοί, που αναζητούν την ησυχία και το βόλεμά τους. Το δεύτερο προσπαθούν οι πιστοί μαθητές του Χριστού, που δίδουν και τον ίδιο τους τον εαυτό για χάριν του αδελφού τους!

Ο Χριστός προχωράει όμως ακόμη παραπέρα: Εάν αγαπάτε, λέει αυτούς που σας αγαπούν ποιά χάρις υπάρχει σε σας; Το ίδιο κάνουν και οι ειδωλολάτρες & οι αμαρτωλοί. Και εκείνοι αγαθοποιούν και ευεργετού και δανείζουν αυτούς από τους οποίους ελπίζουν να πάρουν τα λεφτά πίσω και με τόκο. Ο Χριστός εδώ αγγίζει ένα πρόβλημα ιδιαίτερος ημών των χριστιανών. Πολλές φορές και εμείς αντί να ανοιγόμαστε στον κόσμο με αγάπη, κλεινόμαστε αυτάρεσκα στον κύκλο μας. Χαρακτηρίζουμε τους άλλους αμαρτωλούς, αιρετικούς, άθεους, κολλάμε διάφορες ετικέτες και κάνουμε παρέα μόνο με εκείνους με τους οποίους έχουμε τον ίδιο πνευματικό είτε τις ίδιες αντιλήψεις. Έτσι επαναλαμβάνουμε αυτό που λέγανε τότε οι Κορίνθιοι: εγώ είμαι του Απολλώ, εγώ του Κηφά, εγώ του Χριστού. Η διαφορά όμως του χριστιανού, σύμφωνα με τα σημερινά λόγια του Ι.Χ., είναι η αγάπη προς τους εχθρούς. Όταν ο άνθρωπος βλέπει τον εχθρό του με ανθρώπινο μάτι, δεν είναι δυνατόν παρά να αισθανθεί αποστροφή γι'αυτόν. Αν τον ατενίσει με χριστιανικό μάτι τότε ο εχθρός μπορεί να γίνει βοηθός στην αρετή. Το κατασκοπευτικό βλέμμα του θα μας βοηθήσει να είμαστε πάντα σε ετοιμότητα και εντάξει τόσο απέναντι στον εαυτό μας όσο και απέναντι στον κόσμο. Η κριτική του θα διώξει την χαλαρότητα και θα μας κάνει εργατικότερους και τακτικότερους. Το ειρωνικό τους χαμόγελο θα μας κάνει να προσέχουμε τα λόγια και την συμπεριφορά μας. Η άδικος συμπεριφορά του θα μας φέρει στο νου πόσες φορές και μείς πληγώσαμε τον συνάνθρωπο αλλά και τον Θεό μας.

Με την αγάπη των εχθρών μας γινόμαστε και αυτό είναι το σημαντικότερο μιμητές και γνήσια παιδιά του Θεού. Κάθε παιδί έχει μερικά χαρακτηριστικά του πατέρα του. Και μείς αν θέλουμε να είμαστε γνήσια παιδιά Εκείνου που ανατέλλει τον ήλιο Του σε αγαθούς και πονηρούς, σε δικαίους και αδίκους, σε Αυτόν που τους ίδιους τους Σταυρωτές Του συγχώρεσε πρέπει να συγχωρούμε ειλικρινά εκείνον που επιτρέπει ο Θεός αλλά και προτρέπει ο Διάβολος να μας πειράζει.

Ο Κύριος προχωράει ακόμα παραπέρα. Ταράζει τη νοοτροπία μας λέγοντας μας ότι δεν πρέπει παντού και πάντα να ζητάμε άμεσα αποτελέσματα: 'Αγαθοποιείτε μηδέν ἀπελπίζοντες'. Ιδιαίτερα στα πνευματικά έργα μην ζητάτε να δείτε άμεσα τους καρπούς των πόνων σας. Ευεργετείς κάποιον και αυτός μένει αδιάφορος. Τον δανείζεις; Σε εκμεταλλεύεται.. Του

προσφέρεις την καρδιά σου; Δεν ημερεύει. Ο πειρασμός της απογοήτευσης είναι μεγάλος. Ο προφήτης Ηλίας, ο πύρινος αυτός προφήτης παράλα τα φλογερά του κηρύγματα δεν βλέπει καμιά ανταπόκριση, δεν τον προσέχει κανείς. «Εμείνα μόνος!» κραυγάζει με αγωνία στον Θεό. Και ο Θεός τον στηρίζει. Όχι δεν είσαι μόνος. Επτά χιλιάδες ψυχές δεν έκλιναν γόνυ στον Βόαλ. Δεν τους βλέπεις εσύ. Τους παρατηρώ όμως εγώ.

Όλοι θυμόμαστε τον μύθο του Αισώπου. Μια κότα γύριζε στην αυλή του σπιτιού και ζητούσε σκουλήκια. Ψάχνει παντού. Ξαφνικά με το ποδαράκι της, εκεί που σκαλίζει ανακαλύπτει στα χώματα ένα πραγματάκι που γυαλίζει. Το τσιμπάει. Δεν τρώγεται. Το ξανακοιτάζει. Άχρηστο πράγμα.... Δεν είναι σκουλήκι που εκείνη ζητάει.... Το πετάει μακριά. Κάποιος περνούσε εκείνη την ώρα. Το είδε. Έσκυψε και το πήρε. Ήταν ένα διαμάντι μεγάλης αξίας....

Το ίδιο με την κότα παθαίνουμε και μεις! Κάνουμε νόμους, οργανισμούς, συμφωνίες, σχέδια! Ούτε δικαιοσύνη, ούτε αγάπη, ούτε ειρήνη. Γιατί άραγε; Διότι πετάμε το διαμάντι! Το νόμο του Θεού! Δεν χρειάζονται νόμοι, απειλές οι οποίες μικρή και σχετική διάρκεια έχουν. Όπως έχει γραφεί για τις δέκα εντολές του Θεού έχουν συνταχθεί 30 εκατ. ανθρώπινοι νόμοι! Ο νόμος, η εντολή του Χριστού από έντεκα λέξεις αποτελείται. Είναι όμως το πιο πολύτιμο διαμάντι του κόσμου, ο χρυσός κανόνας, η μοναδική χρυσή και αιώνια βάση της κοινωνίας. Αρκεί μόνον να σκύψωμε και να πάρουμε με ευλάβεια στα χέρια μας τον νόμο του Θεού, το διαμάντι αυτό, που ο κόσμος έχει πετάξει..

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ ' ΛΟΥΚΑ **η ανάσταση του υιού της χήρας της Ναϊν**

Συγκινητική η σημερινή ευαγγελική περικοπή. Μπαίνοντας στην μικρή πόλη της Ναϊν ο Ι.Χ. και η παρέα του συναντάνε μία άλλη πομπή. Ο Ι.Χ., νέος και αυτός τριάντα χρονών στέκεται μπροστά στη σορό ενός άλλου νέου. Ο Ι.Χ. η ανάσταση & η ζωή ,στέκεται αντιμέτωπος με τον πόνο & τον θάνατο και μάλιστα στην πιο φρικιά του μορφή. Μπροστά του έχει μια γυναίκα, η οποία σε μικρή ηλικία έχασε τον σύντροφο της ζωής της και τώρα βαδίζει τον ίδιο σκληρό δρόμο του νεκροταφίου. Οότε ήξερε η γυναίκα ότι στο σπίτι την περίμεναν δύο μάτια που αντιφέγγιζαν την ομορφιά του συζύγου της και θά'χυναν βάλσαμο στην καρδιά της. Να όμως που τώρα και τα δύο αυτά μάτια κλείνουν για πάντα και μαζί τους σβήνει κάθε ελπίδα και νόημα στην ζωή. Στην πύλη συνεπώς της Ναϊν συναντώνται δύο εντελώς αντιθετες πομπές. Στην πρώτη προηγείται ο θάνατος, ο βασιλεύς του Άδη. Στην δεύτερη προηγείται ο βασιλιάς της ζωής, ο Ι.Χ.

Δεν ήταν μόνον ο θάνατος αυτός καθεαυτός που προκαλούσε την οδύνη αυτής της μάνας. Ο θάνατος του μονογενούς υιού εθεωρείτο από τους Ισραηλίτες σαν μία τρομερή εκδίκηση και τιμωρία από τον Θεό. Ο θάνατος ενός ανθρώπου στο άνθος της ηλικίας του εθεωρείτο ως μία εκδήλωση της κρίσης του Θεού που τιμωρεί έτσι ίσως ένεκα κάποιας θανασίμου αμαρτίας που διαπράχθηκε. Η ταλαίπωρη εκείνη γυναίκα δεν ένοιωθε μόνο καταπλακωμένη την καρδιά της από τα πιο αγαπημένα της πρόσωπα, το σύζυγο και το ίδιο της το παιδί. Ένοιωθε απομονω- μένη και εγκαταλελειμένη κι από τον ίδιο τον Θεό. Γι αυτό κι όταν πάλι μια χήρα συνήντησε κάποιον άλλον άνθρωπο του Θεού Τον Ηλία, το πρώτο που του είπε ήταν: 'Ηλθες να μου θυμίσεις την ενοχή μου στον Εεό; '(Γ Βασ.17:18)

Κάθε συνάντηση με τον θάνατο είναι συγκλονιστική αλλά και διδακτική. Ο θάνατος κάθε φορά που περνά από δίπλα μας μας αναστατώνει, μας φέρνει ένα πλήθος θεμελιακών ερωτημάτων. Καθώς έχουμε μπροστά μας το νεκρό και νομίζουμε πως αντηχεί ακόμα το γέλιο και το περπάτημά του διερωτώμεθα και λέμε: Τι είμαστε; Πού πάμε; Γιατί όλη αυτή η αγωνία στη ζωή μας; Πού θα είμαστε στο αιώνιο μέλλον; Όταν βρισκόμαστε ανάμεσα στα μνήματα, στο δάσος αυτό των ξύλινων ή μαρμάρινων Σταυρών, καθώς προχωρούμε με μια νεκρική πομπή, ξαφνικά ανοίγουν τα μάτια της ψυχής μας και συνειδητοποιούμε ότι ούτε η δόξα, ούτε τα λεφτά, ούτε οι τίτλοι και τα παχυλά λόγια έχουν καμιά σημασία. 'Πάντα ματαιότης τα ανθρώπινα, όσα ουχ υπάρχει μετά θάνατον'.

Όπως επισημαίνει πολύ ωραία ένας Γερμανός συγγραφέας εδώ στη Δύση οι άνθρωποι προσπαθούν να κάνουν τα νεκροταφεία τους ωραιότερους κήπους. Προσπαθούν να καλύψουν την συγκλονιστική παρουσία τους όχι μόνον εξωτερικά με διακοσμημένους τοίχους ή πανύψηλα δένδρα αλλά και εσωτερικά με μία διαμόρφωση του χώρου τέτοια, ώστε η συνάντηση με τον

θάνατο να μην σοκάρει, να μην προκαλεί ταραχή στον επισκέπτη του κοιμητηρίου αλλά να του δίνει τη *φανταστική* εικόνα ενός ωραίου κήπου. Όπως είναι γνωστό με τον ίδιο τρόπο μακιγιάρεται κι ο νεκρός ώστε να μην τους συγγενείς και φίλους που τον συνοδεύουν στην τελευταία του κατοικία. Στην Ανατολή, όπως για παράδειγμα στην Ελλάδα μας, τα νεκροταφεία διακρίνονται από τους δρόμους. Οι ολόλευκοι σταυροί τους δεσπόζουν λίγο έξω από τα χωριά ή ακόμα και μέσα στις πολύβουες πόλεις. Ο θάνατος αντιμετωπίζεται σε όλο το τρομερό αλλά και συνάμα διδακτικό μεγαλείο γιατί αντιμετωπίζεται σαν κοίμηση, σαν αναγέννηση, σαν μετάβαση σε μια άλλη ζωή.

Δεν είναι μόνο όμως ο δάκρυα του θανάτου που χύνονται από μια μάνα. Πόσες μάνες δεν χύνουν δάκρυα από το χάσιμο του συζύγου τους, από το παράστημα του παιδιού τους, από την άσχημη ζωή της κόρης της; Οι δακρυσμένες αυτές μητέρες αποκαλύπτουν ότι η θλίψις είναι πολύμορφη και πολυσύνθετη. Τα αγκάθια που ματώνουν την μητρική καρδιά είναι πολλά και πικρά. Ποιός μπορεί να παρηγορήσει άραγε αυτόν τον πόνο; Ποιός μπορεί να στεγνώσει αυτά τα δάκρυα; Η σημερινή ευαγγελική περικοπή αλλά και η πείρα της ζωής αποδεικνύει ότι μόνον ο Χριστός.

Στην περίπτωση της πονεμένης χήρας ο Ευαγγελιστής επισημαίνει ότι ο Κύριος 'εσπλαχνίσθη'. Και ο πρώτος λόγος λόγος που της απνύθηνε ήταν 'μή κλαίε'. Δεν είναι όμως σκληρός ο λόγος αυτός του Χριστού; Όπως ωραία έχει λεχθεί τα δάκρυα αποτελούν το φάρμακο του πόνου! Όπως πολύ ωραία έλεγε ένας σοφός: 'δεν άναψε πυρκαγιά στο βάθος της καρδιάς μας που δεν μπόρεσε το δάκρυ να την σβήσει'. Με τα δάκρυα ανακουφίζεται ο πόνος γι αυτό και ο Χριστιανισμός δεν αρνήθηκε ποτέ το δικαίωμα αυτό της καρδιάς. Ο Ιακώβ έκλαψε για την απώλεια του Ιωσήφ. Ο ίδιος ο Ιωσήφ όταν συνάντησε τα αδέλφια του έκλαυσεν. Η Μαρία η Μαγδαληνή έκλαιε έξω από το μνημείο του Ι.Χ.

Η προτροπή του Χριστού ήταν να μην κλαίει η γυναίκα χωρίς ελπίδα, χωρίς πίστη, χωρίς πεποίθηση ότι και ο θάνατος είναι μεν κάτι το τρομερό δεν είναι όμως κάτι το ανίκητο από τον Θεό. Όπως έλεγε ο Αγ.Γρηγόριος ο Θεολόγος 'τό μὲν απαθὲς ἀπάνθρωπον, τό δε πολυπαθὲς ἀφιλόσοφον'. Το 'μην κλαίε' το οποίο απευθύνει ο Χριστός στην γυναίκα, αλλά και η ίδια φράση που απευθύνεται σε όλους μας τις στιγμές του πόνου και της στενοχώριας δεν είναι απλές παρηγορητικές φράσεις ενός ανθρώπου που συλλυπείται τον συνάνθρωπό του, αλλά οι λέξεις ενός Θεού που συνέτριψε τον θάνατο. Σιωπηλός κατευθύνεται στην σορό και με επιβλητικό τρόπο προστάζει το νεκρό με τα λόγια: 'Νεανίσκε σοί λέγω ἐγέρθητι!'. Η φωνή αυτή του Χριστού είναι μια φωνή που αντιλάλησε μέχρι τις εσχατιές του Άδν. Ήταν μια κραυγή που από τα κατώτερα μέρη της γης προσκάλεσε την ψυχή του νέου και ζωοποίησε το σώμα του. Ο Χριστός δεν προσευχήθηκε στον Θεό-Πατέρα Του, όπως συνέβη με τον προφήτη Ηλία ή Ελισσαίο. Ήθελε να αποδείξει στους Ιουδαίους τότε, αλλά και στους σημερινούς ψευδομάρτυρες

του Ιεχωβά, που αρνούνται με πείσμα την θεότητα του Ι.Χ., ότι είναι Εεός ίσος με τον Πατέρα. Όπως με ένα λόγο Του δημιούργησε από το χάος το αρμονικώτατο σύμπαν, έτσι και στο άψυχο σώμα του μονογενούς γιού της Ναίν έδωσε το χαμόγελο και την ζωή. Ο νέος σηκώθηκε αμέσως και ακολούθησε την μητέρα του, ενώ ο λαός, που ακολουθούσε, κυριεύτηκε από φόβο και ανεγνώρισε στο πρόσωπο του Χριστού τον μεγάλο προφήτη που είχε υποσχεθεί ο Μωυσής.

Τον Μεσαίωνα πολλοί ναυτικοί είχαν επιχειρήσει να περάσουν το νοτιώτερο ακρωτήριο της Αφρικής προκειμένου να φτάσουν στις Ινδίες. Όλες οι προσπάθειες κυριολεκτικά ναυάγησαν διότι καταιγίδες και ανεμοθύελλες βύθιζαν σαν καρυδότσουφλα τα καράβια. Το ακρωτήριο γι αυτό οναμάσθηκε το Ακρωτήριο των Θυελλών και της Καταστροφής. Κάποιος θαρραλέος όμως θαλασσοπόρος αποφάσισε να επιχειρήσει άλλη μια φορά. Τελικά κατάφερε να διαπεράσει το ακρωτήριο, να επισκεφθεί την εύφορη Ανατολή και να γυρίσει μέσα σε πανηγύρι και χαρά στην πατρίδα του την Λισσαβώνα. Τό όνομά του Βάσκο ντε Γκάμα έμεινε στην Ιστορία. Το ακρωτήριο πήρε το όνομα 'το ακρωτήριο της καλής ελπίδος', γιατί οδήγησε στον παράδεισο και τον πλούτο της Ανατολής. Μέχρι την στιγμή της έλευσης του Ιησού κι ο θάνατος αποτελούσε ένα ακρωτήριο της συντριβής. Πάνω στην ταφόπετρα ναυαγούσαν όλες οι προσπάθειες του ανθρώπου για ευτυχία και πραγματική ζωή. Ο Χριστός, όμως, διαπέρασε τον θάνατο, μετέβαλε το θάνατο σε πέρασμα ελπίδας, άνοιξε τις πύλες του παραδείσου. Ο ήλιος της διακιοσύνης ανέτειλε και τα νέφη του θανάτου διαλύθηκαν.

Όπως γράφει ένας σύγχρονος θεολόγος δύο δυνατότητες υπάρχουν στο θάνατο, αφού όλοι αποδέχονται ότι ο θάνατος δεν μπορεί να έχει τον τελευταίο λόγο στον άνθρωπο. Είτε το να μπορούμε να ζήσουμε αιώνια είτε το να πρέπει να ζήσουμε αιώνια. Τό δεύτερο αποτελεί την κόλαση. Ο Θεός δεν θέλει την κόλαση. Στο χέρι μας είναι να σηκωθούμε όπως έκανε ο νέος από το νεκροκράβατο της αμαρτίας και να ακολουθήσουμε στο Χριστό!

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΛΟΥΚΑ

του σπορέως

Γνωστή η σημερινή παραβολή από τα παιδικά μας χρόνια! Την στιγμή που οι γεωργοί στην ύπαιθρο βγαίνουν για να σπείρουν το σπόρο, ο οποίος την άνοιξη θα τους αποδώσει τους πολύτιμους καρπούς, η Εκκλησία μας μιλά για μια άλλη σπορά, την σπορά του λόγου του Ευαγγελίου η οποία δεν έγινε μόνον τότε στους Εβραίους αλλά και σήμερα σε όλες τις ανθρώπινες καρδιές από τον μεγάλο γεωργό, τον Ι.Χ. 'Εξήλθεν ο σπείρων του σπείραι τον σπόρον αυτού'. Ο σπείρων είναι ο Ι.Χ. Από πού εξήλθεν άραγε ο Ι.Χ.; Ο Ε.Χ. εγκατέλειψε τον ουρανό, άφησε την παντοδυναμία & την δόξα Του, εγκατέλειψε τον θρόνο Του. Και ήλθε στην γή. Έγινε ταπεινός άνθρωπος. Ενδύθηκε την αδυναμία για να σπείρει τον λόγο του Πατρός του. Πολύς λόγος για την πορεία προς το λαό, που κάνουν οι κομματικοί ηγέτες, σπέρνοντας λόγια δημαγωγικά και ψεύτικα. Την αληθινή πορεία προς τον λαό ένας την έκανε ο Ιησούς Χριστός. Και αυτή την πορεία καλείται να κάνει και η Εκκλησία, το Σώμα του. Ο Χριστός έσπειρε τον σπόρο αυτού. Όλοι εμείς οι άνθρωποι της Εκκλησίας καλούμαστε όχι τον δικό μας λόγο αλλά το λόγο ου Χριστού να σπείρουμε. Δεν είμαστε παραγωγοί, αλλά οικονόμοι του λόγου. Δεν είμαστε πομποί, αλλά καταρχήν δέκτες.

Σποριάδες με ανθρώπινα κηρύγματα πέρασαν πολλοί από αυτόν τον κόσμο. Κηρύγματα, λόγια ανθρώπινα, παχυλές υποσχέσεις έχουμε ακούμε όλοι μας στην τηλεόραση αλλά και τριγύρω μας πολλά και διάφορα. Άνθρωποι δήθεν μορφωμένοι, δήθεν σοφοί και πνευματικοί ομιλούν με στόμφο και κομπασμό. Τα λόγια τους όμως δεν μιλούν στις καρδιές του ανθρώπου. Συνήθως τα λόγια τους σπείρουν θύελλες και ανέμους γι'αυτό και η ανθρωπότητα σήμερα θερίζει κατα τροφές και πολέμους.

Όπως από έναν σπόρο μικρό και αδύναμο ξεφυτρώνει ένα τεράστιο δέντρο, όπως από ένα σπόρο παράγονται κατόπιν τόσοι καρποί, έτσι και από τον λόγο του Θεού μπορεί μέσα στην καρδιά να προβάλλει ένας καινούργιος άνθρωπος. Ο Θεός με ένα λόγο Του δημιούργησε το ξεχωριστό σε αρμονία και πολυπλοκότητα σύμπαν. Ο Ι.Χ. με τον λόγο Του ανακαίνισε το σύμπαν. Ο απ.Πέτρος την Πεντηκοστή με απλότητα & συντομία κήρυξε τον λόγο του Θεού & πίστεψαν τρεις χιλιάδες άνθρωποι. Ο πατρό-Κοσμάς με απλότητα κήρυττε τον λόγο τού Θεού και διατήρησε άσβεστη την ευλάβεια και την αγάπη στην πατρίδα όλων των Ελλήνων.

Το παράξενο στην σημερινή ευαγγελική περικοπή είναι όμως ότι η σπορά του γεωργού δεν έχει στην αρχή τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Δεν έχει την επιτυχία και την ευφορία, που ο σποριάς θα ανέμενε. Φταίει μήπως ο Σποριάς; Φταίει ο Σπόρος; Την απάντηση μας την δίνει το Ευαγγέλιο! Όσο & αν προσπαθεί ο γεωργός, όση δύναμη και αν έχει ο σπόρος του κηρύγματος, αν η γη δεν είναι αγαθή, πρόσφορη και δεκτική, τα αποτελέσματα του κηρύγματος δεν μπορεί να είναι θετικά. Τι μας λέει το σημερινό Ευαγγέλιο; Άλλος σπόρος πέφτει στο δρόμο, άλλος σπόρος έπεσε

στην πέτρα, άλλος σπόρος στα αγκάθια! Πολλές φορές ο λόγος του Θεού ακούεται και ενθουσιάζει. Έρχονται όμως τα πετεινά του ουρανού, ο διάβολος και μαραίνει τον ενθουσιασμό μας, με σκέψεις ότι όλα αυτά που ακούσαμε είναι δύσκολα και ανεφάρμοστα. Άλλες φορές ο σπόρος του κηρύγματος συναντά πέτρα. Βλασταίνει στην αρχή λίγο ο σπόρος, βάζουμε μια τάξη στην ζωή μας. Δεν υπάρχει όμως βάθος. Η αμέλεια και η ραθυμία μας δεν αφήνει τον λόγο του Θεού να ριζώσει στις καρδιές μας. Έρχονται οι άνεμοι, οι πειρασμοί και οι δοκιμασίες και καταστρέφουν ότι καλό έχουμε αρχίσει. Η κανδήλα της Πίστης, που άναψε στις ψυχές ο λόγος του Θεού, γρήγορα ψυχορραγεί, γιατί λείπει η ικμάδα, το λάδι των έργων.

Υπάρχουν και τα αγκάθια τα οποία πνίγουν τον σπόρο· οι διάφορες μέριμνες της ζωής μας, η αγάπη μας για τα λεφτά και τις ηδονές της ζωής, τα οποία και ένα διαρκές άγχος μας δημιουργούν αλλά δεν αφήνουν τον σπόρο του Χριστού να παράγει πραγματικό και αιώνιο καρπό! Σε ένα πίνακα εικονίζεται κάποιος να γράφει σειρές από μηδενικά! Δίπλα στον άνθρωπο αυτό βρίσκεται ο Χριστός, ο οποίος κάνει κάτι πολύ απλό. Βάζει μπροστά από τα μηδενικά μια μονάδα, έναν άσσο. Και εμείς στην ζωή μας αραδιάζουμε πολλές φορές μηδενικά, τα οποία χωρίς τον Χριστό και τον λόγο Του όχι μόνον άχρηστα αλλά και καταστρεπτικά αγκάθια είναι. Ο λόγος του Θεού, με τον οποίο κερδίζεται η ευτυχία και οι κόποι μας αποκτούν καρπούς, απουσιάζει.

Απέτυχε άρα ο σπορέας σήμερα, πήγε άχρηστος ο κόπος και ο σπόρος Του από την αδιαφορία και την αμέλεια που εμείς δείχνουμε; Όχι βέβαια! Υπάρχει και η γη η αγαθή, η οποία αποδίδει καρπό χιλιοπλάσιο και μυριοπλάσιο! Υπάρχουν οι ψυχές εκείνες που πραγματικά συγκινούνται από τον λόγο του Θεού και όχι απλά αλλάζουν την ζωή τους αλλά με την συμπεριφορά τους αλλά και τον διακριτικό λόγο τους μεταμορφώνουν την οικογένεια, τους συναδέλφους τους στην δουλειά, τον κόσμο που τους περιστοιχίζει.

Κάποτε κάποιος είδε στο τρένο μία κυρία να διαβάζει τον λόγο του Θεού. Εμπαιχτικά την ρώτησε: Είστε σίγουρη ότι αυτά που διαβάζετε τα είπε ο Θεός; Η κυρία δεν κόμπιασε: Εσείς είστε σίγουρος ότι υπάρχει ήλιος; Βεβαίως απάντησε εκείνος. Και πώς το αποδεικνύετε; Μα καλά το φως του και την ζεστασιά του όλοι την αισθάνονται και την νοιώθουν. Η κυρία με χαμόγελο του είπε: Αυτό συμβαίνει & με τον λόγο του Θεού. Από την ζεστασιά και το φως που σκορπίζεται στην καρδιά μου, καταλαβαίνω ότι προέρχεται από Εκείνον που με έπλασε & με δημιούργησε.

Ας μην ξεχνάμε συνεπώς ιδιαίτερος στις δύσκολες στιγμές της ζωής μας ότι μόνον ο λόγος του Θεού και όχι τα ανθρώπινα λόγια και οι υποσχέσεις μπορούν να φέρουν την χαρά στην καρδιά μας. Ας μην ξεχνάμε σαν γονείς να σπέρνουμε τον σπόρο του Θεού στις καρδιές των παιδιών μας. Κάποτε θα βλαστήσει και θα καρποφορήσει. Ας μην ξεχνάμε όμως ιδιαίτερος καθημερινά να καθαρίζουμε την καρδιά μας από τα αγκάθια, έτσι ώστε ο σπόρος του Θεού να αποδώσει τους καρπούς της αγάπης της ειρήνης, της συγχώρεσης, οι οποίοι είναι και οι μοναδικοί καρποί που & στον κόσμο

αυτό αλλά και στην αιωνιότητα θα μας προσφέρουν την πραγματική χαρά και ευτυχία!

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΛΟΥΚΑ
Πλουσίου και Λαζάρου

Πολύ διδακτική η σημερινή παραβολή. Από την μία πλευρά ο Πλούσιος, ο οποίος ήταν ενδεδυμένος πορφύρα και βύσσο, αυτός ο οποίος φορούσε τα καλύτερα & πολυτελέστερα ρούχα, τα οποία μόνον οι Αρχιερείς και οι Βασιλείς ενεδυδίσκονταν και από την άλλη πλευρά ο Λάζαρος, ο οποίος όχι μόνον ρούχα δεν φορούσε αλλά και το σώμα του ήταν γεμάτο πληγές και έλκη τα οποία του προκαλούσαν τρομερούς πόνους. Από την μία ο Λάζαρος παραπεταμένος σε μία άκρη του πολυτελούς σπιτιού του πλουσίου προσπαθώντας να καταπνίξει την πείνα του με τα ψίχουλα, που έπεφταν από το τραπέζι του κυρίου του και μην έχοντας την δύναμη ούτε τα σκυλάκια που του έγλυφαν τις πληγές να διώξει, και από την άλλη ο πλούσιος 'εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς', τρώγοντας και πίνοντας και διασκεδάζοντας. Από την μία πλευρά ο πλούσιος διασκεδάζοντας με τους γνωστούς και τους φίλους του και από την άλλη ο πτωχός Λάζαρος έχοντας συντροφιά τα καλοαναθερμένα σκυλιά του πλουσίου.

Και όμως τι εκπληκτικό! Το όνομα του φτωχού πονεμένου και πληγωμένου Λαζάρου μνημονεύεται, το δε όνομα του πλουσίου αποσιωπάται! Είναι το μοναδικό όνομα, που μνημονεύεται σε παραβολή του Ι.Χ. και σημαίνει 'ο Θεός βοηθεί' Γιατί άραγε; Για να μας δείξει η Γραφή ότι αυτούς που εμείς θεωρούμε *επώνυμους*, διάσημους, τρανούς και επιτυχημένους στα μάτια του Θεού μπορεί να είναι άγνωστοι. Τα μάτια του Θεού αναπαύονται τις περισσότερες φορές στους πράους, τους ταπεινούς, εκείνους που αγόγγυστα σηκώνουν τον σταυρό Του.

Πεινάει ο Λάζαρος και σιωπά! Διψάει ο Λάζαρος και σιωπά. Πονάει αφόρητα και σιωπά. Ο Λάζαρος εβλεπε τον πλούσιο να τρώει, να πίνει και να καλοπερνά! Δεν βαρυγγόμησε! Δεν επαναστάτησε εναντίον του Θεού. Δεν είπε στο Θεό: Γιατί Θεέ μου αποδέχεσαι την αδικία αυτή; Σαν τον Ιωβ, σήκωσε τον Σταυρό του και πορεύθηκε στην ζωή του σιωπηλά. Μερικοί σημερινοί ιδεολόγοι και συνδικαλιστές θα θεωρούσαν τον Λάζαρο ως μωρό, επειδή δεν επαναστατεί και δεν διεκδικεί τα συμφέροντά του. Και όμως ο Λάζαρος με την σιωπή του και την υπομονή του επιτυγχάνει.

Δοκιμαζόταν ο πτωχός με την ασθένεια και την πείνα του. Δοκιμαζόταν και ο πλούσιος. Όλα τα καλά του κόσμου του τα έδωσε ο Θεός. Αρρώστιες δεν είχαν να το βαραίνουν. Ο πλούτος όμως που του έδωσε ο Θεός ήταν και αυτός μια δοκιμασία αλλά και μια ευκαιρία να τον διαχειριστεί σωστά και να περάσει στις εξετάσεις αυτής της ζωής. Ο Λάζαρος κάθε ημέρα πρόσφερε την ευκαιρία στον πλούσιο να δείξει λίγο αγάπη, λίγη συμπόνια. Ο πλούσιος παρέμεινε όμως απαθής στο δράμα του συνανθρώπου του. Μπορεί

να μην έδιωξε τον φτωχό Λάζαρο από την πόρτα και το σπίτι του. Μπορεί να μην τον έβρισε και τον κακολόγησε! Δε του έδωσε όμως ούτε λίγο φαγητό, δεν του πρόσφερε ούτε κάποιο ρούχο, ούτε και αυτούς ακόμα τους σκύλους δεν συγκινήθηκε να διώξει. Έδειξε αδιαφορία, όπως και ο Πιλάτος μπροστά στο Σταυρό του Κυρίου.

Το σκηνικό όμως κάποτε αλλάζει. Ο θάνατος αργά ή γρήγορα καταφθάνει. Σίγουρα ο πλούσιος θα κηδεύτηκε με πομπές, φανφαρώδεις επικηδείους λόγους, σε στολισμένα μνήματα ενώ ο πτωχός Λαζαρος θα παραπετάχθηκε σε κάποιον λάκκο της γής χωρίς να του δώσει κανείς σημασία. Οι ψυχές και των δύο πετάνε. Για πού όμως; Τον Λάζαρο άγγελοι τον συνοδεύουν στους κόλπους του Αβραάμ. Όπως το θαλασσοδαρμένο καράβι φθάνει σε ένα κολπίσκο και πουχάζει από τα κύματα και τις φουρτούνες της θάλασσας, έτσι και ο πονεμένος Λάζαρος συνοδευόμενος από τις χορείες των αγγέλων φθάνει στην αγκαλιά, στον κόλπο του προπάτορος Αβραάμ. Ο πλούσιος αντίθετα οδηγείται στον άδη, στον τόπο της αιώνιας καταδίκης και τιμωρίας!

Είναι εκπληκτικός ο διάλογος του Αβραάμ και του πλουσίου που ακολουθεί. Γιατί άραγε; Γιατί συνδιαλέγονται δύο πλούσιοι. Και ο Αβραάμ πλούσιος ήταν. 318 δούλους είχε! Ζώα και υλικά αγαθά πολλά! Κι όμως ενώ ο ένας πλούσιος βρίσκεται στον χώρο της κολάσεως, ο Αβραάμ ζει αιώνια στο χώρο της ευτυχίας και μακαριότητας. Να λοιπόν που ο πλούτος, αυτός καθεαυτόν ούτε καλός, ούτε κακός είναι. Αξίζει όσο αξίζει και ο άνθρωπος που τον κατέχει και τον διαχειρίζεται.

Ποιά είναι η κόλαση του πλουσίου; Πολλές φορές φανταζόμαστε την κόλαση σαν ένα αιώνιο καμίνι, σαν ένα βασανιστήριο ατελεύτητο. Κι όμως η κόλαση του πλουσίου δεν είναι παρά να βλέπει στην αιωνιότητα, τον ίδιο άνθρωπο που έβλεπε και στην πρώτη του ζωή. Η κόλαση του είναι να θυμάται αλλά και να θεωρεί διηνεκώς την περιφρόνηση και την αδιαφορία που επέδειξε στον πληγωμένο και κατατρεγμένο συνάνθρωπό του. Ενώ αντίθετα για τον Λάζαρο παράδεισος είναι να θυμάται την υπομονή την προσευχή, τον αγώνα του. Μόνοι μας φτιάχνουμε την κόλαση ή τον παράδεισό μας. Ανάλογα με το τι θα έχουμε να θυμόμαστε στην άλλη ζωή θα ζούμε την ευτυχία ή τη δυσταχία μας. Μερικοί υποστηρίζουν ότι εδώ είναι η κόλαση και ο Παράδεισος. Το ορθό, όμως είναι ότι εδώ αρχίζουν η κόλαση και ο Παράδεισος.

Μια ημέρα ο αββάς Μακάριος περπατώντας στην έρημο βρήκε ένα κρανίο ανθρώπου. Το μετακίνησε με το ραβδί του και το ρώτησε: 'Ποιός είσαι εσύ;' - "ήμουν ιερέας στα είδωλα και τώρα βρίσκομαι στην κόλαση"- 'Θάναι φοβερές οι φλόγες της κολάσεως', είπε ο αββάς. 'Η κόλαση', συνέχισε, 'είναι φοβερή. Αυτό όμως δεν είναι τίποτε μπροστά στο άλλο μαρτύριο. Είμαστε δεμένοι πλάτη με πλάτη έτσι που να μην μπορεί ο ένας να δει το πρόσωπο του άλλου. Όταν λοιπόν εσύ προσεύχεσαι για μας, τότε μας λασκάρουν τα σκοινιά και κοιταζόμαστε. Αυτό είναι η πιο μεγάλη μας ανακούφιση. Γιατί βλέπομαστε σαν άνθρωπος προς άνθρωπο'.

Ο πλούσιος παρακαλεί τον Αβραάμ με ένα δραματικό 'διψώ'. Στη ζωή του Λαζάρου κυριάρχησε το 'πεινώ', στο οποίο ο πλούσιος τον κατεδίκασε. Γι αυτό και τώρα ένα δραματικό 'διψώ' κυριαρχεί στην ζωή του πλουσίου. Για λίγο φωμί ζητιάνευε εδώ στη γη ο Λάzarος και ο πλούσιος δεν του έδινε. Για λίγο νερό ζητιανεύει στην αιωνιότητα και ο Λάzarος όχι δεν θέλει αλλά δεν μπορεί να του δώσει γιατί το χάσμα μεταξύ παραδείσου και κολάσεως είναι τρομερό. Όπως πολύ ωραία λέει κάποιος η άλλη ζωή δεν είναι παρά ο αντίλαλος της παρούσης.

Το χάσμα του πλουσίου και του Λαζάρου δεν ήταν μόνο στην μεταθανάτια ζωή μεγάλο. Ήταν και σ'αυτή την ζωή μεγάλο το χάσμα παρόλο ότι η απόσταση που τους χώριζε ήταν ελάχιστη. Πολλές φορές με ορισμένους ανθρώπους βρισκόμαστε δίπλα στο σπίτι, στην δουλειά κι όμως το χάσμα των σκέψεων, των ιδεών που μας χωρίζει είναι τεράστιο. Και ναι μεν στην άλλη ζωή γέφυρα μεταξύ του παραδείσου και της κολάσεως δεν υπάρχει. Υπάρχει όμως σε αυτήν την ζωή. Όταν πέσει η αυλαία αυτής της ζωής δεν υπάρχει καιρός μετανοίας.

'Τέκνον μου', παιδί μου, λέει ο Αβραάμ στον πλούσιο, μολονότι ο τελευταίος ήταν ανάξιος αυτής της ονομασίας. Απέχει τόσο ο Παράδεισος από την κόλαση ώστε δεν μπορούμε να υπερβούμε αυτό το χάσμα! Θυμήσου ότι τα αγαθά τα δικά σου τα χάρηκες στη ζωή. Δεν είπε απλώς τα αγαθά, αλλά 'τα αγαθά σου.' Τα αγαθά που ο Θεός σου εκάρισε, έτσι ώστε εσύ να διαχειριστείς, τα εκμεταλλεύτηκες σαν να ήταν δικά σου!

Ο πλούσιος συνεχίζει να παρακαλεί επίμονα, αυτήν την φορά για τα πέντε αδέρφια του! Ανάστησε τον Λάzarο, παρακαλεί τον Αβραάμ. Κάνε ένα μεγάλο θαύμα μήπως και πιστέψουν. Ο Αβραάμ αρνείται. Γιατί άραγε; Μήπως τόσο άσπλαχνος ήταν ο Αβραάμ τουλάχιστον να μην ελεήσει τα αδέρφια του πλουσίου; Ο Αβραάμ αλλά και κατ'επέκταση ο Θεός-Πατέρας σέβεται την ελευθερία μας. Δεν θέλει ο Θεός να πιστέψουμε, επειδή εντυπωσιαστήκαμε από ένα θαύμα, επειδή φοβηθήκαμε από τρομερό γεγονός, επειδή θαμπωθήκαμε από μία ανάσταση, γιατί μια τέτοια πίστη διαθέτει και ο διάβολος. Και τα δαιμόνια πιστεύουν γιατί φρίττουν. Ο Θεός θέλει να τον πιστέψουμε επειδή τον αγαπάμε, επειδή διαβάζοντας τις Γραφές ανακαλύπτουμε την χάρη και την ξεκούραση που αναζητά η καρδιά μας, επειδή δεχόμαστε τον ίδιο τον Χριστό μέσα στην καρδιά μας!

Ο Λάzarος αναστήθηκε! Μήπως πίστεψαν οι Φαρισαίοι; Μήπως μετεστράφησαν οι Ιουδαίοι; Ο ίδιος ο Χριστός αναστήθηκε! Μήπως μετενόησαν οι σταυρωτές του; Ο Λάzarος αναστήθηκε και οι αρχιερείς θέλησαν να τον σκοτώσουν για να αποσιωπήσουν το θαύμα. Ο Χριστός αναστήθηκε και έδωσαν αργύρια έτσι ώστε οι στρατιώτες να διαδώσουν φέματα, ότι εκλάπη ο νεκρός. Το μεγαλύτερο θαύμα για μας είναι η

πραγματική χαρά και ευτυχία που νοιώθουμε κοντά στον Χριστό και την Εκκλησία του. Οα λεφτά, έλεγε κάποιος, μπορούν να αγοράσουν

**Κρεββάτι, αλλά όχι ύπνο
βιβλία, αλλά όχι μυαλό
φαγητό, αλλά όχι όρεξη
φάρμακα, αλλά όχι υγεία
καλοπέραση, αλλά όχι ευτυχία**

Ας μην νομίζουμε λοιπόν ότι ο Παράδεισος βρίσκεται μακριά μας. Πολλές φορές όταν βαραίνει η τσέπη βαραίνει και η καρδιά. Κι όμως η ευτυχία βρίσκεται τόσο κοντά. Βρίσκεται τόσο κοντά όσο κοντά βρισκόταν ο Λάζαρος από τον πλούσιο, όσο απλός είναι ένας ένας λόγος παρηγοριάς σε ένα πονεμένο συνάνθρωπό μας, όσο απλό είναι ένα χαμόγελο στοργής. Γέφυρα στην άλλη ζωή δεν υπάρχει. Υπάρχει όμως σήμερα η ευκαιρία. Ίσως λέει ο Ι.Χρυσόστομος δεν έχεις την δύναμη να σηκώνεις τα χέρια ψηλά στον Θεό, για να γεφυρώσεις το χάσμα που σε χωρίζει από τον ουρανό! Ισoreίς όμως να απλώσεις τα χέρια στον συνάνθρωπό σου, σε έργα αγάπης, σε έργα ανθρωπιάς. Αυτή είναι η γέφυρα που και σε αυτή τη ζωή αλλά και στην αιωνιότητα θα μας οδηγήσει και στην ευτυχία και στην αιωνιότητα.

ΚΥΡΙΑΚΗ στ' ΛΟΥΚΑ των γαδαρηνων

Ο Ι.Χ. και η μικρή του συντροφιά του προέρχονται από ένα μικρό αλλά περιπετειώδες ταξίδι. Ενώ έπλεαν στα νερά της λίμνης της Γαλιλαίας, κύματα τεράστια σηκώθηκαν. Οι μαθητές, δειλοί, όπως πολλές φορές και εμείς στις δυσκολίες και στην θαλασσοταραχή της ζωής μας, τρομάζουν. Ο Ι.Χ. γαλήνιος, πράος, έχοντας απόλυτη εμπιστοσύνη στον Πατέρα του καθεύδει, κοιμάται και αναπαύεται. Οι μαθητές αν και έμπειροι ψαράδες, ξυπνούν τον Ι.Χ. Ο Ιησούς, όπως κάποτε τακτοποίησε το ακανές σύμπαν και χάος, όπως λίγο αργότερα διήρεσε την Ερυθρά θάλασσα για να βρουν οι σκλαβωμένοι και καταπιεσμένοι Ισραηλίτες την ελευθερία και την πατρίδα, ο Ιησούς Αυτός που τόσες φορές έχει δώσει χαμόγελο και ελπίδα στην δικιά μας ύπαρξη, με ένα λόγο Του ηρέμησε την αγριεμένη θάλασσα. Οι μαθητές, όπως και εμείς μετά από κάθε φουρτούνα της ζωής μας, απευθύνουν ένα ερώτημα: 'Ποιός είναι άραγε Αυτός στον οποίο υποτάσσεται η φύση;'

Η μικρή παρέα του Ιησού αποβιβάζεται στην ξηρά. Ένα παράξενο ραντεβού τον περιμένει τον Ιησού. Μια τραγική φιγούρα, ένας δαιμονισμένος τρέχει και πέφτει μπροστά στα πόδια Του. Ο Ιησούς, Αυτός που είναι γεμάτος από την στιγμή της σύλληψής Του με το Άγιο Πνεύμα, ο Ιησούς που ως Θεός με μια απλή κουβέντα ηρέμησε την άτακτη θάλασσα, συναντά την εικόνα Του, έναν άνθρωπο, ο οποίος ήταν γεμάτος από ακάθαρτα πνεύματα, συναντά έναν άνθρωπο, ο οποίος είχε πάψει πλέον να είναι άνθρωπος.

Αναζητώντας μια παράξενη μοναξιά, φεύγοντας από την ζεστή φωλιά της οικογένειάς του, σκίζοντας τα ρούχα, μισώντας αγιάτρευτα τους άλλους αφού μισούσε τον ίδιο του τον εαυτό, πέφτει μπρούμυτα μπροστά στον Υιό του Θεού αναζητώντας την θεραπεία από Εκείνον, ο οποίος δεν θα τον έδιωχνε ίσως, όπως οι άλλοι συνάνθρωποί του. Είναι σημαντικό το ότι ο διάβολος δύο τινά έκανε στον ταλαίπωρο εκείνο άνθρωπο. Τον απομόνωσε από την οικογένεια και δεύτερον τον απογύμνωσε όχι μόνο από τα ρούχα, αλλά και από όλο τον πλούτο, τα αισθήματα, τα ιδανικά της καρδιάς του. Μήπως και σήμερα με τα ίδια όπλα δεν πολεμάει ο διάβολος; Πείθει το νέο, τον σύζυγο ότι αυτό το κύτταρο, μέσα στο οποίο νοιώθει ζεστασιά και γαλήνη ο άνθρωπος, αποτελεί δεσμά. Νεκρώνει την αγάπη του παιδιού για τους γονείς, του άνδρα για τη γυναίκα και τον οδηγεί σε χώρους στολισμένους αλλά σκοτεινούς, οι οποίοι δεν αποτελούν παρά μνήματα της αγάπης και της στοργής. Γυμνός τότε ο άνθρωπος όχι από ρούχα, αλλά από Χριστό και αρετή, πέφτει στο βάραθρο της μοναξιάς. Όπως πολύ ωραία λέει ένας ιεροκήρυκας, κάτω από τα ωραία ρούχα των σημερινών ανθρώπων υπάρχει πολλές φορές η απογύμνωση και η μοναξιά που προκαλεί ο διάβολος.

Ο διάλογος μεταξύ Ι.Χ. και του δαιμονισμένου συνανθρώπου Του είναι παράξενος. Στην αρχή μιλά ο άρρωστος με μια ερώτηση η οποία ξαφνιάζει: 'Τι υπάρχει ανάμεσα σε μένα και σε σένα Ιησού, υιέ του υψίστου Θεού;'

Ενώ ο ίδιος ο ασθενής τρέχει κοντά στον Χριστό & αναζητά την θεραπεία του με πάθος και αγωνία, μία άλλη φωνή από τα σωθικά του απωθεί και τον ίδιο και τον συνομιλητή του από τον Ιησού, τον οποίο μάλιστα το πονηρό πνεύμα δεν τον κατονομάζει ως απλό άνθρωπο, αλλά ως Υιό του Θεού. Ο δαίμονας γνωρίζει πολύ καλά αυτό που οι άλλοι μαθητές αλλά και ο πολύς όχλος, παρ'όλα τα τρομερά θαύματα που έβλεπαν αλλά και τα πρωτάκουστα λόγια που άκουαν, μόλις μετά την Ανάσταση θα συνειδητοποιήσουν: ότι δηλ.ο Ιησούς δεν είναι ένας απλός άνθρωπος (ίσως ο κορυφαίος) αλλά Θεός. Γιατί άραγε ομολογεί ο διάβολος τον Ιησού ως Θεό; Κατ'αρχήν επιτρέπει την ομολογία αυτή του διαβόλου, ο Θεός για να δείξει σε εμάς ότι δεν αρκεί με τα χείλη μόνον να τον ομολογούμε και να τον λατρεύουμε. Αυτό το κάνει και το πονηρότερο από όλα τα όντα, ο διάβολος. Δεύτερον για να αποδειχθεί ότι ο διάβολος προσπαθεί να κυριαρχήσει στον κόσμο όχι υβρίζοντας, αλλά επαινώντας τον Θεό. Το καλύτερο παράδειγμα είναι οι ψευδομάρτυρες του Ιεχωβά αλλά και οι άλλες αιρέσεις, οι οποίες εν ονόματι του Θεού και όχι του διαβόλου προσπαθούν να εξαπατήσουν και να πλανήσουν τον κόσμο.

Ο Ι.Χ. ο κατεξοχήν πράος και ταπεινός, δύο προτάσεις απευθύνει στο διάβολο. Πρώτον μία προσταγή: 'Ἐξέλθε Πνεῦμα ἀκάθαρτον', και δεύτερον μία ερώτηση: 'Ποιό είναι το όνομά σου;'. Προκαλεί εντύπωση ότι ο Ι.Χ. πρώτα προστάζει και μετά ρωτά. Αυτό το κάνει για να δείξει την τρομερή του και θεική του δύναμη. Δεύτερον προκαλεί εντύπωση ότι ο Ι.Χ., αν και παντογνώστης Θεός ερωτά να μάθει το όνομα του δαιμονίου που κρυβόταν στην καρδιά του ταλαίπωρου αυτού ανθρώπου. Ενώ ο διάβολος, όπως απέδειξε προηγουμένως, γνώριζε την αληθινή ταυτότητα του Ιησού, ο Χριστός προσποιείται ότι δεν γνωρίζει την ύπαρξη και την φρικιαστική ταυτότητα του συνομιλητή του!

Δια στόματος του τραγικού ανθρώπου ο διάβολος απαντά : 'Λεγεών'. Λεγεών ήταν το πλήθος 6.000 καλά οπλισμένων στρατιωτών. Ο διάβολος & αυτοί τους οποίους καταδυναστεύει δεν έχουν ονόματα. Ο διάβολος μεταβάλλει τα πάντα, έστω & αν αυτά είναι άνθρωποι εικόνες, αντίγραφα του αληθινού Θεού σε νούμερα και αριθμούς. Αυτήν την πραγματικότητα την ζούμε δυστυχώς και σήμερα. Δεν είμαστε ο Νίκος, ο Σπύρος, ο Λευέερης. Το νούμερο της ταυτότητάς μας, το νούμερο του Κοντο μας, το νούμερο του εργοστασίου, το νούμερο των κερδών μας έχουν γίνει ο εαυτός μας, έχουν κυριεύσει την προσωπικότητά μας, έχουν υποδουλώσει το είναι μας. Μέσα στην παραζάλη των αριθμών λησμονούμε συχνά το τι είμαστε, από πού ερχόμαστε και πού κατευθυνόμαστε.

Ο δυστυχισμένος άνθρωπος, που οι σύγχρονοι ψυχαναλυτές και ψυχολόγοι θα θεωρούσαν σχιζοφρενή και παρανοϊκό δεν είναι παρά ένας δούλος, ένας σκλάβος 6000 καλά οπλισμένων στρατιωτών-δαιμόνων, οι οποίοι ενώ στην αρχή ίσως τον ήλκυσαν με τα δολώματα του κέρδους, της ηδονής, της δόξας, τον οδήγησαν κατόπιν στην πιο οδυνηρή και θλιβερή απομόνωση και

μοναξιά· στην απομόνωση από τον ίδιο του τον εαυτό, στην απομόνωση από την οικογένειά του στην παρέα των νεκρών. Η μοναξιά, το στρέψ, το άγχος, τα τόσα κρίσιμα προβλήματα της εποχής μας βρίσκουν την λύση τους όχι στα παυσίπονα, που προσφέρει ο σύγχρονος πολιτισμός, αλλά στα πόδια μόνον του Ιησού, εκεί που με τόση αγωνία αλλά και πίστη έπεσε ο ταλαίπωρος άνθρωπος της σημερινής περικοπής.

Ο Ι.Χ. δέχεται την παράκληση των δαιμονίων να μην τα φυλακίσει στην άβυσσο, αλλά να τα αποστείλει σε μια αγέλη των κοίρων. Οι κοίροι, το ζώο το οποίο κατεξοχήν χρησιμοποιούσαν οι κατακτητές Ρωμαίοι στις θυσίες, αλλά και το κατεξοχήν ακάθαρτο για τους Εβραίους ζώο, επνίγηκαν στη θάλασσα. Αυτό το γεγονός αποτελεί ένα από τα δύο καταστροφικά θαύματα που επιτέλεσε ο Χριστός. Το δεύτερο είναι η ξύραση της συκιάς. Και τα δύο δεν έγιναν επειδή ο Χριστός μισούσε την κτίση. Ο Ιησούς αντίθετα αγαπούσε την φύση γι' αυτό και κατέφευγε σ' αυτή για να αυτοσυγκεντρωθεί και να προσευχηθεί. Ο Ι.Χ. έκανε τα δύο αυτά θαύματα όχι ακόμα για να επιδείξει την δύναμη του ούτε για να μας πείσει ότι δεν είναι μόνον αγάπη αλλά και κρίση. Επίσης τα θαύματα δεν έγιναν επειδή ο Ι.Χ. με το έτσι θέλω στράφηκε εναντίον της παρουσίας και του ιδρώτα των κατοίκων της περιοχής.

Ο Ι.Χ. ήθελε να μας διδάξει δύο μεγάλες αλήθειες: Πρώτον ότι κάθε παράνομο κέρδος αργά η γρήγορα θα χαθεί. Οι κάτοικοι των Γαδάρων εξέτρεφαν κοίρους, κάτι το οποίο ρητά απαγόρευε ο Μωσαικός νόμος. Όπως πολύ ωραία, λέει κάποιος ιεροκήρυκας: Κάποιοι είπαν ότι το κέρδος είναι κλοπή. Κάποιοι άλλοι ότι είναι δικαίωμα. Ο Χριστός μας λέει ότι η ιδιοκτησία είναι ευθύνη.

Δεύτερον ότι υπάρχει διάβολος ο οποίος διαθέτει τόσο μίσος εναντίον του ανθρώπου, ώστε αν ο Θεός δεν προσιάτευε τους ανθρώπους, τότε οι τελευταίοι θα είχαν την τύχη των άμοιρων ζώων· την καταστροφή. Διαθέτοντας πείρα αιώνων, αλλά και όντας άυλο πνεύμα κάνει τα πάντα για να πληγώσει τον άνθρωπο. Ο Ι.Χ. ερχόμενος στη γη κατήργησε τα έργα του διαβόλου, ο οποίος έχασε την κοσμοκρατορία που διέθετε πριν. Εξακολουθεί όμως να πειράζει τον άνθρωπο και μάλιστα αυτόν που αγωνίζεται αλλά και πιο συγκεκριμένα αυτόν που προσεύχεται, ώστε να τον αρπάξει από τον χώρο του παραδείσου και να τον οδηγήσει στο χώρο της κολάσεως, όπως οδηγούσε και τον ταλαίπωρο άνθρωπο στα νεκρά σώματα και το σκοτάδι.

Τα ερωτήματα τα οποία προσωπικά προβληματίζουν κάθε άνθρωπο είναι: γιατί άραγε ο Θεός επιτρέπει στον διάβολο να μας πειράζει και να μας πολεμεί; Οι Πατέρες μας απαντούν:

1) Προκειμένου να αποκτήσουμε την αρετή με πόνο και έτσι να την έχουμε βέβαιη και αμετάπτωτη.

2) Για να μάθουμε να μην είμαστε εγωιστές και υπερήφανοι όταν προκόπτουμε στην αρετή αλλά να ταπεινοφρονούμε αφού αποκτούμε την γνώση ότι μόνον με την βοήθεια του Θεού και όχι με την προσωπική μας ικανότητα κατορθώσαμε την αρετή.

3) Για να αποκτήσουμε τέλειο μίσος εναντίον του διαβόλου.

Όταν η Εκκλησία μιλά για τον Διάβολο δεν το κάνει για να τρομοκρατήσει. Ίσως αυτό το έκανε τον Μεσαίωνα η Φράγκικη Εκκλησία, γι' αυτό και η σημερινή Ευρώπη δεν αναγνωρίζει την ύπαρξή του. Η Ορθοδοξία, αναζητώντας την θεραπεία και την υγεία, μας ενημερώνει χωρίς φόβο & πάθος σαν καλή μητέρα για μια πραγματικότητα την οποία μπορούμε να αντιμετωπίσουμε μόνον αν αναγνωρίσουμε ότι υπάρχει. Στον αγώνα μας έχουμε τρομερά όπλα. Τις προσευχές των αγίων και των αγγέλων, το Σώμα και το Αίμα του μεγάλου σταυρωμένου και αναστημένου μας αδελφού του Ι.Χ. Αυτό που χρειάζεται είναι κάτι που συχνά εμείς λησμονούμε όντας κοντά στην ζεστασιά του Θεού Πατέρα μας: Ο δικός μας αγώνας και η προσπάθεια.

Ο Ι.Χ. όταν θεράπευσε τον δαιμονισμένο δεν του επέτρεψε να τον ακολουθήσει. Ήξερε ότι ίσως η ζωή του Ι.Χ. ήταν δύσκολη για τον ταλαιπωρημένο από τον διάβολο άνθρωπο. Ο Χριστός τον συμβούλεψε να γυρίσει στο σπίτι του, στην οικογένεια, την συντροφιά του και εκεί να διηγείται τι ο Κύριος έκανε & πώς τον ελέησε! Και σε μας ο Ιησούς δεν μας ζητά υπέρογκα και παράλογα πράγματα! Δεν μας ζητά να απομακρυνθούμε από τον κόσμο μας και το περιβάλλον μας και να κλειστούμε, όπως συχνά λέμε, σε ένα μοναστήρι! Μας ζητά στον στενό οικογενειακό μας κύκλο να διηγούμαστε όχι μόνον με τα λόγια αλλά κυρίως με τα έργα, το χαμόγελο και την καλωσύνη μας όχι την ύπαρξη του διαβόλου αλλά την ύπαρξη και την αγάπη του Θεού-Πατέρα μας. Δεν είναι καιρός την τόσο απλή παράκληση του Ιησού να την κάνουμε εμπειρία και πράξη στην καθημερινή μας ζωή;

ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ΄ ΛΟΥΚΑ
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΙΑΕΙΡΟΥ ΚΑΙ Η ΑΙΜΟΡΡΟΥΣΑ

Δύο ταυτόχρονα θαύματα επιτελεί ο Ι.Χ. Επιστρέφει ο Χριστός από τα Γέρασα όπου εθεράπευσε τον δαιμονισμένο, για τον οποίο έγινε λόγος στο προηγούμενο Ευαγγέλιο. Ενώ έφυγε από την περιοχή εκείνη διωγμένος από τον κόσμο και τους κατοίκους της, στην Καπερναούμ πλήθος ανθρώπων τον υποδέχονται. Στα πόδια του Ι.Χ. πέφτει σήμερα όχι ένας δαιμονισμένος που κατοικεί στους τάφους, αλλά ένας άνθρωπος αξιοπρεπής στα μάτια των συνανθρώπων του, ένας άρχοντας της Συναγωγής, ένας άνθρωπος αριστοκράτης, που οι συμπολίτες τον σέβονταν.

Τί κάνει άραγε τον αριστοκράτη αυτόν άνθρωπο να ταπεινωθεί τόσο ώστε να πέσει στα πόδια ενός άσημου για τους Εβραίους Ναζωραίο; Ο πόνος και ο θάνατος! Ο Ιάειρος είδε το μονάκριβο παιδί του να σβήνει στο άνθος της ηλικίας του. Είδε την κόρη του σε ηλικία μόλις δώδεκα ετών, τη στιγμή που άνοιγε όπως το άνθος, τα μάτια του στην ζωή να ξεψυχά! Αυτός ο πόνος γονάτισε τον Ιάειρο. Προσγείωσε τον αρχισυνάγωγο στα πόδια του Χριστού και τον έκανε με δάκρυα στα μάτια να παρακαλεί τον Χριστό να κάνει το θαύμα Του.

Όταν πονεί κανείς τότε αντιλαμβάνεται πολλά πράγματα από την ζωή. Πριν ίσως ο Ιάειρος νόμιζε ότι αυτός μόνον έχει την δύναμη και την αξία. Όταν τον ψήνει όμως η δοκιμασία καταλαβαίνει την ρήση του προφήτη Δαβίδ: ότι ο άνθρωπος είναι ένα όμορφο άνθος τού αγρού που κάποτε όμως ξηραίνεται και μαραίνεται και με ένα άνεμο χάνεται από το πρόσωπο της γής. Με τα δάκρυα καθαρίστηκαν τα μάτια του Ιαείρου και είδε ότι όλα αυτά που είχε πιστέψει στην ζωή του, δεν αξίζουν τίποτε την κρίσιμη ώρα του πόνου! Μόνον η αρετή, η αγάπη, η αγιότητα μένουν αιώνια.

Ο Χριστός ακολουθεί τον Ιάειρο στο σπίτι του, μαζί με ένα πλήθος που αγωνιούσε να δει το θαύμα του Χριστού. Στον δρόμο όμως η πομπή σταματά. Μία γυναίκα αιμορρούσα για δώδεκα ολόκληρα χρόνια τρέχει να αγγίξει τον Χριστό. Δώδεκα χρονών πέθανε η κόρη του Ιαείρου. Δώδεκα χρόνια χρόνια έπασχε η ταλαίπωρη εκείνη γυναίκα από ακατάσχετη αιμορραγία, την οποία κανείς ιατρός δεν μπορούσε να θεραπεύσει. Για να κατανοήσει κανείς τον πόνο αλλά και ίσως και την αιτία της ασθένειας εκείνης της γυναίκας, πρέπει να λάβει υπόψην του τί προέβλεπε ο Μωσαϊκός νόμος για την περίπτωση αυτής της ασθένειας.

Το Λευιτικό υπογραμμίζει: 'Κάθε κλίνη, κάθε σκεύος πάνω στο οποίο κάθεται μια γυναίκα που έχει ρήση αίματος, θα θεωρείται ακάθαρτο. Και καθένας που θα πλησιάσει την γυναίκα ή τα πράγματα τα οποία αγγίζει, θα πρέπει να καθαρισθεί και θα θεωρείται ακάθαρτος έως το απόγευμα της ίδιας ημέρας' (15:25-27). Η γυναίκα αποτελούσε για τους συνανθρώπους της ένα ακάθαρτο *αντικείμενο*, που έπρεπε με κάθε τρόπο να αποφύγουν για να

μην μολυνθούν. Και το πιο τρομερό η ίδια η γυναίκα ήταν υποχρεωμένη να απωθεί ακόμα και τα πιο οικεία και αγαπητά της πρόσωπα ώστε να μην υποστούν τις συνέπειες του Νόμου. Ο Νόμος της στερούσε κάθε ανθρώπινη επικοινωνία, αλλά και στην ίδια είχε δημιουργήσει δώδεκα ολόκληρα χρόνια το συναίσθημα ότι είναι βρώμικη, ακάθαρτη, ανίκανη να προσεγγίσει το Ναό αλλά και τον Θεό αλλά και ανίκανη να νοιώσει την ζεστασιά και την θαλπωρή της επαφής με τους γονείς, τα παιδιά και τον σύζυγό της. Όσο περισσότερο αγαπούσε έναν άνθρωπο τόσο περισσότερο έπρεπε να τον απωθεί από κοντά της, προκειμένου να μην τον πληγώσει. Η μόνη ανθρώπινη επαφή και σχέση ήταν αυτή με τους γιατρούς, οι οποίοι όμως δεν μπορούσαν να την σώσουν, όχι μόνο διότι την έβλεπαν σαν ένα απρόσωπο πελάτη, αλλά και διότι δεν μπορούσαν να διαγνώσουν τα βαθύτερα αίτια που η γυναίκα κατέφευγε σε αυτούς. Η γυναίκα πήρε όμως την απόφαση να αγγίξει το Χριστό. Πώς όμως θα άγγιζε τον Πανάγιο Θεό μία ακάθαρτη αιμορροούσα γυναίκα; Αυτή η σκέψη σίγουρα θα είχε περάσει πολλές φορές φορές από το μυαλό της Βερονίκης (αυτό ήταν το όνομα σύμφωνα με την παράδοση της γυναίκας). Αποφάσισε γι' αυτό να κάνει αυτή κάτι το τυπικά παράνομο και απαγορευμένο. Αποφάσισε αυτή σχεδόν στα κλεπτά να αγγίξει τον Χριστό, μολονότι ο Μωσαϊκός νόμος αυστηρά της απαγόρευε την επαφή με τα ιερά και τα θεία. Η ισραηλιτική ιστορία είναι γεμάτη από τέτοιες παρατυπίες, τις οποίες τόλμησαν φαινομενικά αδύναμες γυναίκες όπως η Θάμαρ, η Ρούθ & οι οποίες όμως έτσι υπηρέτησαν το θείο σχέδιο.

Τό άγγιγμα του Χριστού από την πονεμένη γυναίκα σίγουρα ήταν ένα άγγιγμα γεμάτο πίστη, ελπίδα, λαχτάρα, γεμάτο αγάπη για το Χριστό. Πολλοί όχι απλώς άγγιζαν αλλά συνέθλιβαν, στριμώχνονταν κοντά στο Χριστό, όπως και οι μαθητές διαπιστώνουν. Η επαφή τους όμως με τον Χριστό ήταν ουσιαστικά αδύνατη, ουδέτερη. Το άγγιγμα του ιματίου του Χριστού από την γυναίκα μπορεί να ήταν μια απλή κίνηση. Ισοδυναμούσε όμως με τη 'μετεκένωση' ρεύματος και δύναμης προς την γυναίκα, η οποία έγινε αμέσως καλά.

Γιατί άραγε ο Χριστός σταματά και ρωτά 'ποιός τον άγγιξε'. Μήπως τόσοι δεν τον ακουμπούσαν; Μήπως δεν ξέρει ως Θεός ποιός τον άγγιξε; Θέλει άραγε να εκθέσει την γυναίκα; Η πρόσκληση του Χριστού να παρουσιαστεί μπροστά Του αλλά και μπροστά στα μάτια του όχλου η γυναίκα αποσκοπούσε στο να ελευθερώσει την γυναίκα από το αίσθημα ότι με δόλιο και κρυφό τρόπο κέρδισε την θεραπεία της. Είναι σαν της έλεγε ο Χριστός ότι 'δεν πρέπει γυναίκα να φοβάσαι, να ντρέπεσαι, να νοιώθεις σαν κλέπτρας επειδή αναζήτησες την θεραπεία και την υγεία σου κοντά μου!' Μία ολόκληρη ζωή η ταλαίπωρη γυναίκα κρυβόταν από τα μάτια του Θεού & των αγαπημένων της προσώπων όχι γιατί έπραξε η ίδια κάτι αμαρτωλό και ανήθικο αλλά διότι το σώμα της, η φύση της, η ασθένειά της την είχαν καταδικάσει! Τώρα είναι καιρός να δει κατάματα και τα πρόσωπα των συνανθρώπων της

αλλά και το γαλήνιο πρόσωπο του ίδιου του Χριστού. Μόνον έτσι η θεραπεία της θα είναι πραγματική αλλά και πλήρης!

Η γυναίκα τρομάζει από τον λόγο του Χριστού! Πέφτει στα πόδια του γιατί ξέρει ότι από το στόμα του Χριστού εκείνο το δευτερόλεπτο κρέμεται είτε η αιώνια σωτηρία και ευτυχία είτε η τρομερότερη δυστυχία. Κι ο Χριστός αντί να επαναλάβει το Μωσαϊκό νόμο, αντί να καταδικάσει την γυναίκα δημόσια, όπως θα έκανε ίσως ο αρχισυνάγωγος που τον ακολουθούσε, προβάλλει αντίστροφα την πραγματικά μεγάλη πίστη και δύναμη της Βερονίκης. Κανένας Μωσαϊκός νόμος και κανένας αρχισυνάγωγος δεν μπορεί πλέον να καταδικάσει και να μολύνει τη γυναίκα!

Φυσικά για τον αρχισυνάγωγο η ώρα που αφιέρωσε ο Χριστός στην αιμορροούσα θα ήταν σαν να πέρασε αιώνας. Αλλά και ο θάνατος της κόρης του δεν ήταν άσχετος με τον Μωσαϊκό νόμο που ουσιαστικά είχε ψυχικά θανατώσει την αιμορροούσα. Η κόρη του ως κόρη ιερέως θα έπρεπε να τηρεί όλες τις διατάξεις του Νόμου. Ενώ τα άλλα παιδιά χαίρονταν την ελευθερία τους, αυτή έπρεπε να φαίνεται στα μάτια των κατοίκων του χωριού ευλαβική και τέλεια γιατί αλλιώς διακυβευόταν η τιμή και η υπόληψη του πατέρα της. Για τους κατοίκους του χωριού η κοπέλλα αυτή, που έμπαινε στα χρόνια της εφηβίας και της ωρίμανσης, αφού ως γνωστόν στα 12 χρόνια παντρεύονταν τότε τα κορίτσια, ήταν η κόρη του αρχισυνάγωγου, η κόρη του 'παπά'. Δεν είχε προσωπικό όνομα! Δεν είχε προσωπικότητα. Ήταν η κόρη του Ιαείρου! Στο άνθος της ηλικίας της μην μπορώντας να συμβιάσει μέσα της την πίεση του πατέρα και των συνανθρώπων της με την προσωπική της ανεξαρτησία και προσωπικότητα, που απαιτούνται την κρίσιμη στιγμή του γάμου, παραδίδεται στον θάνατο και τον Άδη.

Γι αυτό κι ο Χριστός λέει στον πατέρα της: 'ΜΗΝ φοβάσαι! Δεν βρίσκεται η ζωή και ο θάνατος του παιδιού σου στα δικά σου χέρια! Βρίσκονται στα χέρια του Θεού Δεν είναι η κόρη σου απλή θυγατέρα του Ιαείρου. Αποτελεί θυγατέρα του Αβραάμ και του Θεού. Δεν πέθανε η κόρη σου αλλά κοιμάται! Τα γέλια των παρισταμένων επιβεβαιώνουν ότι ο θάνατος της κόρης δεν ήταν επιφανειακός, όπως μέχρι σήμερα ισχυρίζονται ορισμένοι επικριτές της Γραφής. Κι όπως συνέβη και με τη χήρα της Ναίν αφού ακούμπησε το χέρι Του στο χέρι της κοπέλλας φώναξε: 'Η παῖς ἐγένετο!' Παιδί μου σήκω! Και η κόρη όχι απλά αναστήθηκε αλλά ήταν έτοιμη να γευθεί το φαγητό των γονέων της αλλά και την δόξα του Θεού!

Παιδί μου σήκω! Την ίδια πρόσκληση απευθύνει ο Χριστός σε όλους τους νέους. Σήκω παιδί μου από τα το βούρκο της αμαρτίας! Σήκω από τα διάφορα πάθη, που θανατώνουν την ψυχή σου! Σπάσε τα δεσμά εξαρτήσεως από τις ιδεολογίες, τις προπαγάνδες, τις εξαρτήσεις από αυτούς σε αποκοιμίζουν για να σε εκμεταλλευτούν! Σήκω από το χάος της απιστίας. Δεν είναι ο Χριστιανισμός αυτός που αποκοιμίζει! Δεν θέλει ο Χριστός παιδιά φρόνιμα αλλά παιδιά με φρόνημα, με προσωπικότητα, με ιδανικά, με

πίστη και ελπίδα! Κοντά στο Χριστό η γηρασμένη ψυχή ανασταίνεται και ζωοποιείται! Δεν είναι καιρός δώσουμε στο Χριστό το χέρι και τα νιά της υπαρξής μας;

**ΚΥΡΙΑΚΗ Η΄ ΛΟΥΕΑ
ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΟΥ**

Ένας πατέρας κρατούσε στην αγκαλιά του το μικρό του παιδί.. Στάθηκαν μαζί μπροστά σε έναν καθρέπτη. Το παιδάκι άρχισε να προσπαθεί να αγγίξει, να αγκαλιάσει το προσωπάκι που αντίκρυζε μπροστά του. Μετά από μερικά λεπτά άρχισε να συνειδητοποιεί ότι μπροστά του δεν ήταν ένα ανοικτό στον ορίζοντα παράθυρο και ότι το χαριτωμένο προσωπάκι δεν ήταν άλλος παρά ο ίδιος του ο εαυτός. Το ίδιο συμβαίνει και με μας όταν μελετούμε ή όταν ακούμε την Α.Γ. Την αντιλαμβανόμαστε σαν ένα παράθυρο ανοικτό προς το παρελθόν και ότι τα πρόσωπα που ξεπροβάλλουν σε αυτήν είναι άσχετα με μας πρόσωπα. Μελετώντας την όμως καλύτερα συνειδητοποιούμε με κατάπληξη ότι οι πρωταγωνιστές της Βίβλου είμαστε εμείς και ο κόσμος μας.

Πολύ ωραία κάποιος έγραψε ότι αν η παραβολή του Ασώτου είναι η συγκινητικώτερη και εκφραστικώτερη παράσταση της αγάπης του Θεού προς τον άνθρωπο, η παραβολή του καλού Σαμαρείτη είναι η ωραιότερη υποτύπωση της αγάπης του ανθρώπου προς τον συνάνθρωπό του. Η παραβολή του Σαμαρείτη είναι σε όλους μας γνωστή. Ένας νομικός, ένας θεολόγος της εποχής πήγε να κάνει τον έξυπνο στον Χριστό, ο οποίος όχι μόνον πανεπιστήμια δεν είχε τελειώσει αλλά και στα μάτια των ανθρώπων ένας μαραγκός από τη Ναζαρέτ ήταν. Το ερώτημα του είναι το ερώτημα όλων: Με ποιά τρόπο μπορεί κανείς να βρεί την αιώνια ζωή, τη χαρά, την ευτυχία, την αληθινή ζωή;

Ο Ι.Χ. απαντά απλά αλλά και με μια δόση ειρωνείας. Εσύ είσαι θεολόγος. Εσύ πηγαίνεις κάθε Σάββατο στην συναγωγή, σύ απάντησέ μου. Και ο νομικός απαντά και απαντά σωστά. Ο Θεός συστήνει σαν καλύτερη μέθοδο να βρεί κανείς την ευτυχία, την υπακοή: Άκουε Ισραήλ και δεύτερον την αγάπη: 'Αγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου εξ ὅλης τῆς καρδίας σου...καί τόν πλησίον σου ως σεαυτόν'. Όπως και ο νομικός, έτσι τις περισσότερες φορές οι περισσότεροι από μας έχουμε ακούσει τις εντολές του Θεού. Ξέρουμε το πιστεύω μας. Δεν υπακούμε όμως, δεν εφαρμόζουμε τις εντολές του Χριστού στη ζωή μας. Το ερώτημα όλων μας δεν είναι η αγάπη ή η πίστη στον αόρατο Θεό. Ίσως και εμείς, όπως και ο νομικός, υψοτεύουμε, προσευχόμαστε, εκκλησιαζόμαστε, εκφράζουμε την αγάπη και την λατρεία μας στο Θεό. Το ερώτημά μας είναι ποιος είναι ο άνθρωπος που πρέπει να αγαπήσουμε. Είναι άραγε αυτός μόνο που έρχεται μαζί μας στην Εκκλησία, αυτός που έχει τα ίδια φρονήματα με μας, αυτός που έχει την ίδια θρησκεία με μας;

Ο Ι.Χ. απαντά με μια παραβολή. Δεν λέει κηρύγματα απλώς περί της αγάπης. Μιλάει συγκεκριμένα για την αγάπη που δείχνει ένας Σαμαρείτης σε ένα θανάσιμα πληγωμένο Ιουδαίο. Με μια ιστορία από την καθημερινότητα αντιστρέφει το ερώτημα. Το πρόβλημα του ανθρώπου δεν πρέπει να είναι ποιός είναι ο πλησίον σου, ο αδελφός, ο φίλος αλλά σε ποιόν μπορείς εσύ να φανείς πλησίον, αδελφός, φίλος. Μήν περιμένεις να σε αγαπήσει ο άλλος για να τον αγαπήσεις και σύ. Η καλύτερη μέθοδος για να αποκτήσεις φίλους είναι το να είσαι εσύ φίλος.

Τις περισσότερες φορές ακούγοντας την παραβολή αυτή ταυτίζουμε τον εαυτό μας με τον καλό Σαμαρείτη. Υπάρχουν όμως δύο φιγούρες των οποίων η συμπεριφορά ταιριάζει με την δική μας συμπεριφορά. Είναι αυτές του Ιερέα και Λευίτη. Και οι δύο επιστρέφανε από την Εκκλησία, από το Ναό των Ιεροσολύμων. Και ο ένας και ο άλλος εκτελέσανε το καθήκον τους στο Θεό. Εξέφρασαν την αγάπη και την λατρεία τους στον Κύριο υμνώντας, θυσιάζοντάς Του το καλύτερο της παρουσίας τους. Κατέβαιναν από τα Ιεροσόλυμα στην Ιεριχώ. Η απόσταση που χωρίζει τις δύο πόλεις είναι μικρή, η περιοχή όμως είναι γεμάτη από κινδύνους και απρόβλεπτες καταστάσεις. Γιατί άραγε οι δύο ευλαβείς Ισραηλίτες δεν συγκινούνται από το βογγητό του πονεμένου συμπατριώτη τους του οποίου οι πληγές γίνονταν ακόμη πιο επώδυνες από τον καυτερό ήλιο και την έλλειψη ελπίδας;

Μήπως φοβήθηκαν μήν και αυτοί πέσουν θύματα των ληστών; Μήπως δεν υπήρχαν θεατές, δεν υπήρχε κόσμος για να κάμουν επίδειξη της ελεημοσύνης τους; Φοβήθηκαν μήπως χάσουν την καθαρότητα που έπρεπε να έχει ένας ιερέας; Μήπως βιάζονταν να προλάβουν κάποιο λειτουργικό καθήκον; Κάτι όμως που σίγουρα αναλογίστηκαν και έδωσαν έτσι δικαιολογητικό στον εαυτό τους είναι ότι ο πονεμένος άνθρωπος βρίσκεται σε αυτή την κατάσταση λόγω των βαριών του αμαρτιών. Ο Θεός τον τιμωρεί βάνουσα λόγω των πολλών του αμαρτιών. Έτσι ενδόμυχα ένιωσαν ικανοποίηση για τον εαυτό τους, γιατί όντας εντάξει με το Θεό και υγιείς είναι και απολαμβάνουν τα αγαθά Του.

Τό ίδιο πολλές φορές κάνουμε και μείς. Αντικρύζουμε κάποιο τραυματισμένο ψυχικά από τα ναρκωτικά, ετοιμοθάνατο από το AIDS. Πώς τον αντιμετωπίζουμε; Σκύβουμε με αγάπη πάνω στον πόνο του ή μοιράζουμε κηρύγματα και συμβουλές όπως ο Ιερέας και ο Λευίτης οι οποίοι στο Ναό κήρυτταν, στον έρημο δρόμο όμως τον τραυματισμένο και πονεμένο συνάνθρωπό τους με αδιαφορία τον προσπέρασαν;

Αυτός που φάνηκε πλησίον ήταν τελικά ένας Σαμαρείτης. Το όνομα *Σαμαρείτης* ακουγόταν στα αυτιά ενός ευλαβούς Ισραηλίτη απαίσια όπως ακούγεται στα δικά μας αυτιά σήμερα το όνομα *Τούρκος*. Οι Σαμαρείτες ήταν αλλόπιστοι, αλλοεθνείς. Και όμως αυτός ο αλλόπιστος, ο αλλοεθνής έδειξε ευαισθησία, συμπόνια, έμπρακτη αγάπη. Ριψοκινδύνευσε μέσα σε μια

περιοχή έρμη και επικίνδυνη. Οι ληστές παραμόνευαν για να επαναλάβουν τό έγκλημα. Κατέβηκε από το άλογό του να δέσει τις πληγές του ετοιμοθάνατου διαβάτη, μολονότι αυτός ήταν εχθρός. Περιποιήθηκε τις πληγές του αρρώστου με έλαιο και οίνο. Το λάδι τό άλειψε πάνω στις πληγές του αρρώστου για να μαλακώσουν οι πληγές και το κρασί για να μη μολυνθούν. Ο Σαμαρείτης αφιερώνει χρόνο. Συνοδεύει ο ίδιος προσωπικά τον άρρωστο, μολονότι ο ίδιος ήταν υποχρεωμένος να περπατάει, προκειμένου να έχει τον άρρωστο πάνω ορτο υποζύγιο του. Ξενυχτάει στο προσκέφαλό του. Ξοδεύει χρήματα για να περιθαλφθεί ο άνθρωπος. Τα δύο δηνάρια που δίνει στον πανδοχέα ισοδυναμούν με δύο μεροκάματα.

Ο Σαμαρείτης ξέρει ότι ο τόπος είναι έρημος. Κανείς δεν θα υπάρξει να τον χειροκροτήσει, να του δώσει επαίνους. Ο Σαμαρείτης γνωρίζει καλά ότι ο άνθρωπος που ευεργετεί είναι άγνωστος. Ούτε τα χρήματα και το χρόνο που δαπάνησε θα του τα επιστρέψει ποτέ αλλά και ούτε και θα τον δει ποτέ να του πεί ένα ευχαριστώ. Η αγάπη του Σαμαρείτη είναι έμπρακτη, ανιδιοτελής.

Όπως πολύ ωραία τονίζουν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας τραυματισμένοι θανάσιμα από τα κτυπήματα του διαβόλου είμαστε όλοι μας. Όλοι μας κτυπιόμαστε από δοκιμασίες, αρρώστιες, οικογενειακά προβλήματα από τόσους και τόσους πειρασμούς. Ο μόνος που έσκυψε και σκύβει στο πρόβλημά μας με αυτοθυσία, ο μόνος που έχυσε το αίμα Του είναι ο Χριστός. Ούτε ο ιερέυς, ο Μωσαϊκός Νόμος, ούτε ο λευίτης οι διάφορες ωραίες θεωρίες που αφιερώσαμε το χρόνο και τα νιάτα μας δεν έσκυψαν στις δύσκολες στιγμές στον πόνο και την ανάγκη μας. Πολύ ωραία σημειώνει κάποιος ότι ο Χριστός παρουσιάζει την ασπλαχνία του ιερέα και του Λευίτη για να δείξει ότι δεν μας σώζουν οι θρησκείες. Μας σώζει η αγάπη. Γι αυτό κι ο Χριστός δεν έφτιαξε θρησκεία, αλλά Εκκλησία, Σώμα, Οργανισμό αγάπης.

Ο Χριστός μας περιποιήθηκε τα τραύματα μας με το λάδι του βαπτίσματος και το κρασί της Θ.Ευχαριστίας. Μας έβαλε πάνω στο υποζύγιο, μας ένωσε με το σώμα του και μας οδήγησε στο παν-δοχείο, την εκκλησία όπου μας έδωσε τις δύο εντολές της αγάπης. Οι πόρτες της Εκκλησίας είναι πάντα ανοικτές. Η Εκκλησία είναι ένα ιατρείο το μοναδικό που κάθε ώρα, κάθε στιγμή εφημερεύει προκειμένου με το λαδάκι της χάριτος του Θεού και το κρασί της Θ.Ευχαριστία να σταματήσει δάκρυα, να κλείσει πληγές, να δώσει ελπίδα. Κρασί και λάδι είναι επίσης η αυστηρότητα και η αγάπη, η ακρίβεια και η οικονομία, η Αλήθεια και η Αγάπη που χρησιμοποιεί η Εκκλησία για να επουλώσει τα τραυμάτα μας.

Η Εκκλησία δεν είναι ένας χώρος που ερχόμαστε να ικανοποιήσουμε τις θρησκευτικές μας ανάγκες. Πολλές φορές ακούμε σχόλια από ανθρώπους που εκκλησιάζονται ότι η τάδε ήρθε με αυτά τα ρούχα, ο τάδε έκανε τόσες μετάνοιες, ο άλλος πήγε έτσι να κοινωνήσει. Άλλες φορές εμείς σκανδαλιζόμαστε από διάφορα πράγματα. Η Εκκλησία όμως, όπως τονίζουν

οι Πατέρες και είπε και σήμερα ο Χριστός, είναι πανδοχείο, νοσοκομείο, λιμάνι. Και στο νοσοκομείο όταν πάμε πονεμένοι, λαβωμένοι δεν κοιτάμε με τι ρούχα ή τι φορεσιά ήρθε ο άλλος άρρωστος. Κοιτάμε πώς θα απαλαχθούμε από το βάρος του πόνου. Το λιμάνι δέχεται όλους τους ναυαγούς χωρίς να κοιτά τη φυλή, την πατρίδα.

Ο Μ.Βασίλειος στους ανθρώπους εκεί της επαρχίας του που έδειχναν αδιαφορία για το έργο της βασιλειάδος που ανήγειρε στην επαρχία του, έλεγε: 'Με ένα δαχτυλίδι σου μπορείς να ελευθερώσεις τόσους συνανθρώπους από την φτώχεια. Με μια ντουλάπα από τα ρούχα σου μπορεί να ντυθεί πλήθος ανθρώπων'. Σε μας σήμερα θα έλεγε ότι με λίγο ενδιαφέρον μπορούμε να κτίσουμε όχι τη Βασιλειάδα που έχτισε εκείνος, αλλά την δικιά μας εκκλησία, το δικό μας ιατρείο, το δικό μας πανδοχείο όπου όλοι μικροί και μεγάλοι, άρρωστοι και υγιείς θα μπορούμε να βρούμε την σωτηρία και την ευτυχία.

Κόποιου ανθρώπου ευφόρησε η χώρα. Οι αμπελώνες, οι ελαιώνες, οι αγροί του απέδωσαν πολλούς καρπούς. Γιατί άραγε ο Θεός έδωσε τόσους πολλούς καρπούς σε ένα πλούσιο και μάλιστα άφρονα; Γιατί δίδει σε εμάς άραγε ο Θεός τόσα πολλά δώρα, τη στιγμή που άλλοι συνάνθρωποί μας πεινούν και αργοπεθαίνουν; Γιατί άραγε άλλα στομάχια να είναι φουσκωμένα από την λαιμαργία και άλλα από την ασιτία; Πρώτον ο Θεός είναι ελεήμων, είναι Πατέρας φιλεύσπλαχνος και ανατέλλει τον ήλιο του σε πονηρούς και αγαθούς και δεύτερον γιατί ο Θεός θέλει να μας δοκιμάσει. Μας δίδει τα δώρα του άφθονα καθώς και όλα τα υλικά αγαθά προκειμένου να δει πώς εμείς θα τα διαχειριστούμε.

Τα χρήματα από μόνα τους είναι ουδέτερα. Πτωχός και πλούσιος δεν είναι αυτός που έχει λίγα πολλά ή λίγα αγαθά. Ο άνθρωπος κρίνεται ως πτωχός και ως πλούσιος ανάλογα με τα αισθήματα που έχει στην καρδιά του. Υπάρχουν άνθρωποι που εμείς τους θεωρούμε ως πλουσίους και όμως οι ίδιοι νοιώθουν ως πτωχοί, διότι βλέπουν τους πλουσιώτερους από αυτούς και αισθάνονται εσωτερικά πένητες και άδαιοι. Και αντίθετα υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι ούτε τα απαραίτητα έχουν, αισθάνονται όμως ικανοποιημένοι και αυτάρκεις. Είναι πλούσιοι όχι σε χρυσό αλλά σε Χριστό.

Μεγάλη εντύπωση τα λόγια μιας Ρωσίδας σε ένα γερμανικό ακροατήριο: Μόλις έφθασα στο σταθμό της Φρανκφούρτης αντίκρυσσα στο σταθμό διαφημίσεις stereo, καλλυντικών, πάρα πολλών αγαθών. Όταν συζήτησα με τους ανθρώπους είδα ότι είχαν stress, ποιο πλυντήριο ή πιο αυτοκίνητο θα αγοράσουν. Στη Ρωσία ο άνθρωπος δεν αντιμετωπίζει το δίλλημα ποιο μίξερ ή πιο stereo θα αγοράσει διότι το δίλλημά του είναι ζωή ή θάνατος. Και έτσι άνθρωποι διωγμένοι στα νησιά Γκουλάζ, πέρα στη ψυχρή Σιβηρία, σε απάνθρωπες φυλακές, μπορεί να μην είχαμε την πολυτέλεια της Ευρώπης εξωτερικά, αφού μόνον μαρτύρια και διωγμοί μας περίμεναν. Ανακαλύψαμε όμως κάτι εκπληκτικό, ότι η ευτυχία, ο πλούτος, ο ίδιος ο Θεός βρίσκεται μέσα στην καρδιά μας. Μέσα στα κάγκελα της απαίσιας φυλακής ανακαλύψαμε την αληθινή ελευθερία μας.

Άγχος έχει ο πλούσιος. Όσο τα αγαθά του πληθαίνουν και οι δούλοι του φέρνουν ειδήσεις ότι οι τόννοι του σταριού ανεβαίνουν, τόσο η ανησυχία του αγγίζει τα όρια της απελπισίας. Ηύξανε η ευφορία των αγαθών και οι μέριμνες για τη διάθεση των προϊόντων και την παρακολούθηση των τιμών έπεφταν σαν χαλάζι στο κεφάλι του. Έχει τόσα αγαθά και ο ίδιος αγανακτισμένος λέει 'τί ποιήσω ὅτι οὐκ ἔχω'. Αντί ο πλούσιος να γεμίσει τις γαστέρες των πεινασμένων, τα σπίτια των φτωχών, σκέφτεται να γκρεμίσει τις αποθήκες, τις οποίες και την επόμενη χρονιά ίσως αναγκαστεί να γκρεμίσει.. Δεν ψυχάζει ο πλούσιος αλλά έχει αγωνία, απληστία. Όπως και αυτός που μεθά με κρασί ξεδιψά με περισσότερο κρασί, έτσι όλοι μας δεν

ευχαριστούμε το Θεό γι'αυτά που μας πρόσφερε και μας προσφέρει. Η θάλασσα γνωρίζει τα όρια της, η νύκτα γνωρίζει την διάρκειά της, όλοι μας όμως δεν γνωρίζουμε μέχρι που σταματάνε τα όριά μας.

Κάποτε ένας πλούσιος πήρε το φτωχό γείτονά του και τον οδήγησε στα πολλά του κτήματα. Του λέει. Από την περιουσία μου μπορείς να οικειοποιηθείς όση έκταση καταφέρεις να διανύσεις ξεκινώντας το πρωί. μέχρι να βραδιάσει, αρκεί με την δύση του ηλίου να είσαι στο σημείο από όπου ξεκίνησες. Το άλλο πρωί ξεκινά ο διψασμένος για περιουσία γείτονας. Περπατούσε τρέχοντας για να προλάβει να πάρει όσο πιο πολύ τμήμα γης θα μπορούσε. Μόλις άρχισε να γέρνει ο ήλιος άρχισε με όσες τις δυνάμεις του απέμειναν να τρέχει προς τα πίσω. Τη στιγμή της δύσης ο καταιδρωμένος γείτονας μόλις που κατάφερε να φτάσει στην αφετηρία. Μόλις όμως έφτασε από την υπερένταση η καρδιά του τον πρόδωσε. Έδυσε και η ζωή του.

Κάποτε ένας πλούσιος πήγε στον Παράδεισο και είδε εκεί τους δικαίους να ευφραίνονται στην τράπεζα του Αβραάμ και του Ισαάκ. Χάρηκε διότι με τόσα χρήματα που είχε μαζέψει θα μπορούσε να αγοράσει όσα αγαθά θα ποθούσε η ψυχή του. Πλησίασε τον υπεύθυνο και τον παρακάλεσε να του δώσει και αυτού μία θέση. 'Χρήματα έχετε;' τον ρώτησε εκείνος. 'Βεβαίως' απαντά ο πλούσιος, και παρουσίασε τα χρήματά του. 'Δεν περνάνε αυτά τα χρήματα εδώ' του απάντησε εκείνος. Εδώ κυκλοφορούν μόνον τα χρήματα εκείνα, που έχουν αποταμιευθεί στα χέρια των πτωχών.

Να γιατί ο σημερινός πλούσιος, ο οποίος από τους συγχρόνους του θα χαρακτηριζόταν ένας τετραπέρατος επιχειρηματίας, που με την δραστηριότητα και την ευφυΐα του κατέκτησε τον πλούτο, χαρακτηρίζεται άφρων, ανόητος, απερίσκεπτος! Ενώ ο Δημιουργός τον έκανε κυβερνήτη της ύλης αυτός, μετεβλήθη σε δούλο της. Ενώ τον έκαμε απτό για να πετά στα ουράνια αυτός έγινε ερπετό που έρπει στις αποθήκες. Από πλούσιος με την θέλησή του έγινε δούλος και είλωτας της ύλης.

Αγωνιζόταν ο πλούσιος της παραβολής να αυξήσει τις αποθήκες του. Αγωνιζόμαστε και εμείς στην ζωή να αυξήσουμε την περιουσία μας τους λογαριασμούς μας. Όλοι μας άλλος λίγο άλλος πολύ επαναλαμβάνουμε το 'Φάγωμεν, πίωμεν, αύριο αποθνήσκωμεν'. Να όμως που έρχεται η φοβερή ώρα του θανάτου, η ώρα όταν όλοι μας θα οδηγηθούμε στο φοβερό εκείνο δικαστήριο, γυμνοί από τις περιουσίες μας, γυμνοί από την δόξα μας μόνον με τα έργα τα οποία επιτελέσαμε. Θα είμαστε άραγε τότε έτοιμοι να απολαύσουμε τον πλούτο του Παραδείσου και να αντικρίσουμε τον φιλόξενο και ελεήμονα Αβραάμ;

ΚΥΡΙΑΚΗ Ι΄ ΛΟΥΚΑ ΣΥΓΚΥΠΤΟΥΣΑ

Κάθε Σάββατο ο Ι.Χ. δίδασκε στις συναγωγές των Ιουδαίων. Κάθε Σάββατο ως ευσεβής ισραηλίτης εκμεταλλευόταν την ευκαιρία και τον Θεό-Πατέρα να δοξάσει αλλά και τους συνανθρώπους του να βοηθήσει και με τα λόγια και με τα καταπληκτικά έργα τα θαύματά του. Μέσα στη Συναγωγή σήμερα συναντά το Χριστό μια τραγική γυναίκα. Μια γυναίκα συγκύπτουσα, μια γυναίκα η οποία ήταν υποχρεωμένη να βλέπει συνέχεια το χώμα και τη γή. Δεν μπορούσε να κοιτάξει τον ήλιο να δοξάσει με τη στάση της και τα μάτια της τον Θεό. Τό παράδοξο μέχρι σήμερα είναι ότι από την ίδια ασθένεια από την οποία έπασχε η ταλαίπωρη εκείνη γυναίκα, πάσχουν μέχρι σήμερα πολλοί φαινομενικά υγιείς. Μολονότι ο Θεός τους έχει χαρίσει το προνόμιο (και είναι μοναδικό ανθρώπινο προνόμιο) να κοιτάνε ψηλά εκείνοι έχουν το βλέμμα τους συνεχώς προς τα κάτω. Κοιτάνε συνεχώς πως θα πλουτίσουν, πως θα φάνε και θα διασκεδάσουν, πως θα περάσουν όμορφα εδώ κάτω στη γή. Μοιάζουν οι σύγχρονοι άνθρωποι έλεγε ένας σοφός με τα υποζύγια εκείνα τα οποία ενώ τις περισσότερες φορές είναι φορτωμένα με χρυσάφι κοιτάνε κάτω και τρώνε σανό.

Η γυναίκα παρότι συγκύπτουσα φρόντιζε κάθε Σάββατο να υψώνει την ύπαρξη της εκεί που το σώμα της δεν της επέτρεπε να δει. Φρόντιζε τα σηκώνει τα μάτια της καρδιάς της στο Θεό, και παρόλη την ασθένειά της δεν παρέλειπε να δοξολογεί τον Θεό. Ίσως στη Συναγωγή να μην είχε την δύναμη να δει τον ιερέα να λειτουργεί, ίσως να μην είχε την ευκαιρία να δει 'εικόνες' του ναού. Ήξερε όμως ότι μόνο στο Ναό μπορεί να βρεί λίγη γαλήνη. Ήξερε ότι παρόλο ότι δεν μπορούσε να δει, μπορούσε όμως να ακούσει τον Λόγο του Θεού και να αντλήσει από αυτόν θάρρος και κουράγιο. Πόσες φορές άραγε όλοι μας δεν διαβήκαμε το κατώφλι του Ναού συγκύπτοντες, καμπουριασμένοι από τα διάφορα βάρη της καθημερινότητας; Πόσες φορές δεν μπήκαμε στο Ναό παραμορφωμένοι από τις αμαρτίες και τις τύψεις μας; Πόσες φορές δεν μπήκαμε στο Ναό απογοητευμένοι από την ζωή μας και με κατεβασμένο το πρόσωπο από τη ντροπή μας; Αλλά και πόσες φορές δεν βρήκαμε ανακούφιση και λύση στα προβλήματά μας; Πόσες φορές δεν φύγαμε από τούτον εδώ το χώρο με υψωμένο το πρόσωπο και την καρδιά μας δοξολογώντας τον Θεό έχοντας βρεί ανακούφιση στο πετραχήλι του Πνευματικού και στο Λόγο του Θεού.

Όταν κάποιος ρώτησε τον υπεύθυνο μιας φυλακής γιατί οι τρόφιμοί της είναι περισσότερο άνδρες παρά γυναίκες εκείνος αμέσως απάντησε: Γιατί οι εκκλησιαζόμενοι είναι περισσότερο γυναίκες παρά άντρες. Δεν είναι τυχαίο το ότι η γυναίκα της από τη φύση της είναι ένα όν το οποίο αναπαύεται στην Εκκλησία. Ένας αρχαίος πολέμιος του χριστιανισμού (ο Κέλσος) αλλά και πολλοί σύγχρονοι μιμητές του έλεγε ότι ο Χριστιανισμός είναι η θρησκεία των γυναικών.

Και σήμερα οι περισσότερες γυναίκες μπορεί να μην έχουν την πάθηση της γυναικός του Ευαγγελίου, μπορεί να μην έχουν καν τον φόρτο το χειρωνακτικό παλαιότερων γυναικών, σηκώνουν όμως στις πλάτες τους ένα τρομερό βάρος. Όπως πολύ ωραία λέει ένας θεολόγος, η γυναίκα σήμερα δεν σηκώνει μόνον την αρά της Εύας, το να κάνει δηλ. με ωδίνη και τρομερούς πόνους τα παιδιά της. Σηκώνει δυστυχώς και την κατάρα του Αδάμ. Είναι αναγκασμένη να δουλεύει δουλειές βαρειές, αταίριαστες για την φύση της μέσα σε εργοστάσια και συνθήκες άσχημες. Και το βάρος που σηκώνει η σύγχρονη γυναίκα είναι ακόμη πιο τρομερό, σήμερα που η γυναίκα απελευθερώθηκε από την υποτέλεια και την υποταγή της στον άνδρα, υποδουλώθηκε όμως ταυτόχρονα στις επιταγές της μόδας και της διαφήμισης που θέλει την γυναίκα ταυτόχρονα κομψή, μορφωμένη, πετυχημένη στο επάγγελμά της, απελευθερωμένη από ταμπού και αναστολές αλλά και ταυτόχρονα καλή μαγειρίσα και οικογενειάρχη. Δεν είναι τυχαίο το ότι οι περισσότερες διαφημίσεις απευθύνονται σε γυναίκες αλλά και το ότι εκμεταλλεύονται το γυναικείο σώμα για να πουλήσουν προϊόντα άσχετα με αυτήν. Τα μόνα στοιχεία που δεν συμφωνούν με το σημερινές προδιαγραφές της γυναίκας είναι τα χαρίσματα τα οποία έκαναν την Μαρία Παναγία, την Βαρβάρα και την Ακατερίνη μεγαλομάρτυρες και αγίες. Η παρθενία και η σεμνότητα θεωρούνται όχι απλώς δείγμα καθυστέρησης, αλλά από μερικούς ψυχολόγους σύμπτωμα αρρώστιας ψυχολογικής, της οποίας το φάρμακο είναι ένα. Η μητρότητα από την άλλη μεριά αποτελεί προϊόν αμορφωσιάς. Πριν ένα χρόνο οι σοφοί που συνεδρίασαν στο Κάιρο, αποφάνθηκαν, ότι το πρόβλημα υπερπληθυσμού του πλανήτη θα λυθεί εφόσον μειωθούν οι γεννήσεις. Τη στιγμή που εκατομμύρια δολλάρια δαπανώνται για καλλυντικά κ.α. τα οποία όχι μόνον άχρηστα αλλά και επιβλαβή είναι, τη στιγμή που ξοδεύονται εκατομμύρια μάρκα όχι για να γεμίσουν πεινασμένες κοιλιές, αλλά για να καθούν κιλά με αμφιβόλου αξίας προϊόντα δίαιτας, αυτό που φταίει ότι παιδιά πεινάνε και πεθαίνουν όχι στον τρίτο κόσμο, αλλά δίπλα μας στην Αλβανία και τη Βοσνία είναι η απόκτηση παιδιών, η οποία πρέπει να καταπολεμηθεί με την αντισύλληψη και την έκτρωση.

Να γιατί η γυναίκα μολονότι φροντίζει όσο ποτέ την εμφάνιση και το σώμα της μοιάζει με την συγκύπτουσα του Ευαγγελίου. Πάσχει από άγχος, αφού δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις επιταγές της μόδας Πάσχει από ένα σύνδρομο κατωτερότητας, έστω κι αν παρουσιάζεται ανεξάρτητη, αφού από μικρό κοριτσάκι διαπιστώνει μετα λύπης ότι ούτε το κορμάκι της Biby-bo έχει ούτε το συνολάκι και τα αξεσουάρ της μπορεί να διαθέσει, αλλά και ούτε η ζωή τόσο μαγευτική γίνεται εάν αγοράσει το ένα ή το άλλο που προσπαθούν να της λανσάρουν οι έμποροι. Όπως λέει η Ελληνίδα Ελένη Αρβελέρ, η πρόεδρος της Γαλλικής Ακαδημίας, η οποία λόγω έκτρωσης δεν θα βρισκόταν στον κόσμο, μια γυναίκα δεν νοιώθει ολοκληρωμένη ούτε από τις ξερές γνώσεις, ούτε από τα πτυχία, ούτε από τις επαγγελματικές απασχολήσεις μόνον. Η γυναίκα ολοκληρώνεται όταν στην αγκαλιά της βρίσκονται όχι τόμοι βιβλίων ούτε τσέκ επιταγών, αλλά όταν στην αγκαλιά

της κλαίει και χαμογελά ένας άνθρωπος. 'Γεννήθηκα για να αγαπώ' λέει η Αντιγόνη .

Το κακό είναι ότι η σύγχρονη γυναίκα δεν κάνει αυτό που έκανε η γυναίκα του Ευαγγελίου. Τρέχει στους θαλάμους των γιατρών, προσπαθεί να αλλάξει την μονοτονία και την ανοία της αλλάζοντας κόμμωση και στυλ. Πέφτει θύμα πολλές φορές μάγων και μέντιουμ. Στην Εκκλησία σπάνια καταφεύγει η σύγχρονη γυναίκα. Στο Χριστό που τόσο την αγάπησε σπάνια τρέχει. Στην Παναγιά που και γυναίκα αλλά και Μητέρα έγινε σπάνια γονατίζει. Στο πετραχήλι του πνευματικού που μπορεί πραγματικά να την απολλάξει από το βάρος της αμαρτίας και των ψυχολογικών προβλημάτων δυσκολεύεται να γονατίσει.

Όταν ο Ι.Χ. αντάμειψε την πίστη της γυναίκας και την καλά, εκδηλώθηκε η αρρώστια κάποιου άλλου που επιφανειακά ήταν καλά. Ο αρχισυνάγωγος αναστατώθηκε γιατί ο Χριστός θεράπευσε την άρρωστη αυτή γυναίκα το Σάββατο. Ο φθόνος δεν τον αφήνει να δοξάσει το Θεό μαζί με την γυναίκα αλλά και να ευγνωμονήσει τον Ι.Χ. Για να χτυπήσει το Χριστό χρησιμοποιεί την εντολή του Θεού: Έξ ἡμέρας ἐργά, τό δέ Σάββατο Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

Κάποτε κάποιοι γονεὶς θέλησαν να πάνε την κόρη τους που μόλις είχε τελειώσει στην Αμερική την κόρη τους στον π.Πορφύριο. Μετά από πολλές συζητήσεις τελικά την πείσανε. Τί κάνει όμως αυτή; Φοράει ότι προκλητικώτερο προκειμένου να σοκάρει τον αμόρφωτο κατά κόσμον γέροντα αλλά και το περιβάλλον του. Οι γονεὶς με σκυμμένο το κεφάλι πήγαν στο Γύροντα. Όλοι οι επισκέπτες σκανδαλίσθηκαν όπως κι ο αρχισυνάγωγος. Ο π.Πορφύριος όχι μόνον δεν σκανδαλίσθηκε, αλλά αντίθετα άρχισε να μιλάει στο κορίτσι όχι με τα συνήθη 'μή', 'δεν πρέπει' και 'απαγορεύεται', αλλά για την αγάπη και σοφία του Θεού χρησιμοποιώντας επιχειρήματα από τον τομέα της ώστε το κορίτσι, που είχε παρα-μορφωθεί από την πολλή μόρφωση να μεταμορφωθεί σε συνειδητό χριστιανό. Αυτή την διάκριση είχαν οι Πατέρες που έβλεπαν καθένα από μας ως ασθενή που τρέχει κοντά τους, αλλά και κοντά στην Εκκλησία, προκειμένου να θεραπευθεί.

Όλον τον κόσμο,θα έδινα για να αποκτούσα την ηρεμία σου και την γαλήνη σου! είπε μια πλούσια κυρία σε μια φτωχή μητέρα επτά παιδιών. -Μα αυτό ακριβώς έκανα κι εγώ ,της απάντησε με νόημα εκείνη..

Είναι καιρός ιδίως αυτήν την περίοδο της προετοιμασίας των Χριστουγέννων να σταματήσουμε να είμαστε συνεχώς σκυμμένοι και καμπουριασμένοι προς τα κάτω, τα χαμηλά και τα εφήμερα. Είναι ευκαιρία να εναποθέσουμε όλοι μας τα βάρη μας και τις αμαρτίες στο πετραχήλι του πνευματικού, στα πόδια του Χριστού. Είναι ο μόνος που μπορεί πραγματικά να μας βοηθήσει 'Γυναίκα είσαι ελεύθερη από την ασθένειά σου!'

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ ΛΟΥΚΑ Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΔΕΙΠΝΟΥ

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς καταγράφει μία παραβολή του Ι.Χ. Ο Ιησούς προτιμούσε να χρησιμοποιεί ιστορίες ειλημμένες από την πραγματικότητα προκειμένου να πεί μερικές μεγάλες αλήθειες. Δεν ήταν κάποιος θεολόγος ή φιλόσοφος που αρεσκόταν σε επίδειξη γνώσεων, σε αράδιασμα βιβλικών χωρίων ή ακόμα και σε άσκοπους διαλόγους. Χρησιμοποιούσε απλά λόγια που άγγιζαν την καρδιά και άλλαζαν ανθρώπους.

Κάποτε κάποιος πλούσιος έκανε τραπέζι στους φίλους του. Κι όπως συνηθίζεται στην Παλαιστίνη έστειλε ένα δούλο του να προσκαλέσει τους φίλους του ιδιαιτέρως. Κι οι τρεις όμως καλεσμένοι αρνήθηκαν με ξεχωριστές εύλογες δικαιολογίες. Ο πρώτος μόλις είχε αγοράσει κτήματα και ήθελε να τα δει. Προτίμησε τη λάσπη του χωραφιού από τη ζεστασιά και την πολυτέλεια του βασιλικού δείπνου. Ο δεύτερος αγόρασε καινούργια ζώα και ήθελε να τα δοκιμάσει. Προτίμησε αυτός ο δεύτερος εκλεκτός προσκεκλημένος την αποπνικτική δυσοσμία του βουστασίου από την λαμπρότητα του δείπνου. Αντάλλαξε την ζεστασιά και την χαρά του βασιλικού τραπέζιού με τη σβουνιά και το παχνί των ζώων. Ο τρίτος νυμφεύθηκε και δεν ήθελε να αφήσει μόνη της την γυναίκα του, αφού στα συμπόσια εκείνης της εποχής μόνον άνδρες συμμετείχαν. Ο οικοδεσπότης διέταξε αμέσως τους δούλους του οργισμένος από την συμπεριφορά των φίλων και καλεσμένων του να γεμίσουν την αίθουσα με τους φτωχούς και άστρεγους της πόλης, με εκείνους που κατοικούσαν στους δρόμους και στα χωράφια. Ποιά είναι άραγε η σημασία της παραβολής; Ποιός είναι ο Κύριος, ποιοί είναι οι ακατάδεκτοι καλεσμένοι, ποιοί είναι οι φτωχοί εκείνοι που τελικά συμμετείχαν στον δείπνο;

Κύριος είναι ο Ι.Χ.. Ο Ι.Χ. τα λίγα χρόνια της δημοσίας δράσης του δεν δίσταζε να συμμετέχει στα τραπέζια που του παρέθεται όχι μόνον οι ευσεβείς και πιστοί αλλά και οι πόρνες και οι τελώνες. Ο Ι.Χ. δεν ζούσε στην έρημο όπως ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, ούτε τρεφόταν μόνον από μέλι και ακρίδες. Ζούσε στις πόλεις, συναναστρεφόταν ευσεβείς και αμαρτωλούς, καθόταν στο ίδιο τραπέζι, προσπαθώντας να μεταδώσει αντί των φαγητών που εκείνοι του παρέθεται πνευματική τροφή. Ο Ι.Χ. ήξερε ότι τους ανθρώπους τους κερδίζει κανείς όχι αν κάνει κηρύγματα αφ' υψηλού, αλλά αν από κοντά στην καθημερινή ζωή και σε απλές στιγμές, όπως αυτή του φαγητού και της χαράς, σπέρνει το σπόρο τού Ευαγγελίου, του μηνύματος δηλ. ότι κάθε άνθρωπος όσο αμαρτωλός κι αν είναι, όσο ακάθαρτος κι αν αισθάνεται, μπορεί αν θέλει και μετανοήσει να κερδίσει τη Βασιλεία Του γιατί ο Θεός είναι πατέρας και κάθε άνθρωπος παιδί του.

Να γιατί ο Χριστός μόλις ο Φαρισαίος οικοδεσπότης με υπεροπτικό ύφος είπε σε αυτόν: 'Μακάριος είναι αυτός που θα φάει ψωμί στη βασιλεία του Θεού', υπονοώντας ότι ο ίδιος και οι οι όμοιοί του Φαρισαίοι θα γευτούν

τη βασιλεία του Θεού, ενώ οι άλλοι οι αδύνατοι, ο όχλος, οι άσημοι δεν έχουν μέρος σε αυτήν, δεν είχαν θέση σε αυτό το τραπέζι, ο Χριστός του απάντησε ότι αντίθετα οι εκλεκτοί προσκεκλημένοι, ο εκλεκτός λαός θα αρνηθεί την πρόσκληση του Χριστού, θα σταυρώσει αυτόν που τους έδωσε το μάννα στη έρημο αλλά και τον πλούτιμο λόγο & τα καταπληκτικά θαύματά του στην Παλαιστίνη ενώ οι ειδωλολάτρες και ο απλός λαός θα είναι αυτοί που αντίστροφα θα συμμετάσχουν στο δείπνο.

Ποιοί είναι αυτοί που σήμερα αρνούνται την πρόσκληση του Χριστού ενώ αντίθετα τρέχουν στις προσκλήσεις ανθρώπων δήθεν ευγενών και ένδοξων; Είναι αυτοί, όπως μας λέει ο ευαγγελιστής που ενδιαφέρονται για τα χωράφια. Είναι αυτοί που είναι ανίκανοι να κοιτάζουν ψηλά, επειδή είναι βουτηγμένοι στην λάσπη της ύλης, του άγχους να αποκτήσουν πράγματα υλικά και πρόσκαιρα. Είναι αυτοί που φέρουν ως πρόφαση τα πέντε ζευγάρια βοδιών. Αυτοί που μένουν ευχαριστημένοι από την βορβορώδη ζωή, τη ζωή την βουτηγμένη στο σκοτάδι και τα πάθη. Αρνούνται επίσης την πρόσκληση του Χριστού εκείνοι που φέρουν σαν πρόφαση τις οικογενειακές φροντίδες και τα βάρη!

Πολλά δείπνα στρώνονται καθημερινά πάνω στη γή που σκοπό έχουν να τονώσουν την φιλία αλλά και να ικανοποιήσουν τις αισθήσεις. Υπάρχει όμως και το δείπνο που μας παραθέτει ο Χριστός, που είναι κάπως διάφορο από όλα τα άλλα. Είναι ένα δείπνο μυστικό όχι γιατί γίνεται κάπου κρυφά, αλλά διότι αυτό το πολύτιμο τραπέζι, ενώ όλοι είναι υψηλοί καλεσμένοι, εντούτοις λίγοι το συναισθάνονται και το καταλαβαίνουν.

Μέχρι σήμερα παραθέτει ο Χριστός το τραπέζι του σε όλους μας. Ο ίδιος ο Χριστιανισμός, η ίδια η πίστη δεν είναι κάτι το λυπητερό και τυρρανικό αλλά ένα χαρούμενο τραπέζι, μια ευτυχία αληθινή & ουσιαστική. Ο Χριστιανισμός δεν είναι αναχρονισμός, αλλά δείπνο εκλεκτό, συμπόσιο αιώνιο. Το τραπέζι που μας παραθέτει ο Χριστός δεν είναι καταρχήν μόνον η Θ.Ευχαριστία κάθε Κυριακή. Ο Ι.Χ. είναι Αυτός που μας χαρίζει κάθε τραπέζι στο οποίο τρώμε και μεταλαμβάνουμε τα αγαθά Του. Στην αρχαιότητα οι άνθρωποι το καταλάβαιναν αυτό πολύ περισσότερο από εμάς. Ήξεραν ότι το ψωμί που τους χορταίνει και το κρασί που τους ευφραίνει αποτελούν δώρα του Θεού που στέλνει τη βροχή στον κατάλληλο καιρό, που από τον μικρό σπόρο κατασκευάζει ένα ωραιότατο και καρποφόρο δένδρο, του Θεού που προσφέρει τους καρπούς του σε όλα τα πλάσματά του. Γι' αυτό και το ψωμί το θεωρούσαν ευλογημένο και πράγμα ιερό. Οι πρόγονοί μας ίσως δεν είχαν την πολυτέλεια της ποικιλίας των φαγητών και των αναψυκτικών που έχουμε εμείς σήμερα, είχαν όμως την πολυτέλεια να βλέπουν την παρουσία του Θεού πίσω από το λίγο ψωμί και κρασί που έπιναν, και γι' αυτό μπορούσαν να είναι ευτυχισμένοι και να δοξολογούν τον Θεό. Ήξεραν να θεωρούν το ψωμί δώρο πολύτιμο γι αυτό και ήξεραν να είναι ευτυχισμένοι.

Και τι είναι δώρο; Δώρο είναι ένα μπουκέτο λουλούδια που προσφέρει ο σύζυγος στην γυναίκα του, ένα φιλί που δίδει το παιδί στην μητέρα του, δώρο είναι η ίδια η ζωή που μας δίδει ο Θεός. Το φιλί του παιδιού για την

μάνα σημαίνει πολλά. Το μπουκέτο με τα λουλούδια του άνδρα σημαίνουν πάρα πολλά για τη γυναίκα του. Τα τόσα αγαθά που μας προσφέρει καθημερινά ο Θεός τι σημαίνουν άραγε για μας; Ο Ι.Χ. κάθε μέρα έρχεται και μας παραθέτει τα αγαθά Του. Εμείς δυστυχώς ούτε τον Χριστό πολλές φορές θυμόμαστε, ούτε και το σπουδαιότερο τα αγαθά του εκτιμάμε. Η κοιλιά μας γεμίζει η καρδιά μας όμως όχι. Στην αρχαία Εκκλησία όπως και μέχρι σήμερα στα μοναστήρια το τραπέζι του φαγητού αποτελούσε τη συνέχεια της Θ.Ευχαριστίας, του μεγαλύτερου τραπέζιού που μας προσφέρει ο Θεός ο Ιησούς αφού σε αυτό προσφέρει σε εμάς κυριολεκτικά τον ίδιο Του το Ούμα και το Αίμα με την μορφή του ψωμιού και του κρασιού. Όπως το φαγητό, το οποίο τρώμε μετατρέπεται μέσα μας σε αίμα και ζωή, όπως το φαγητό, το οποίο τρώει η μητέρα μεταβάλλεται σε γάλα με το οποίο τρέφει και αναπτύσσει το μωρό της, έτσι και το ψωμί και το κρασί τα οποία βρίσκονται πάνω στο δισκοπότηρο, και συμβολίζουν τον ανθρώπινο κόπο που έχει μεταβάλλει το στάρι και τα σταφύλια σε ψωμί και κρασί, μεταβάλλονται δια του Αγ.Πνεύματος σε σάρκα και αίμα τα οποία με την σειρά τους μεταβάλλουν καθένα, ο οποίος προσέρχεται με φόβο Θεού, πίστη και αγάπη σε αυτό το δείπνο.

Πώς θα αποκτήσουμε όμως από το φόβο, αυτήν την πίστη και αυτήν την αγάπη; Βρισκόμαστε κοντά στα Χριστούγεννα. Ο Χριστός δεν γεννήθηκε μόνον τότε. Ο Χριστός γεννιέται. Ο Χριστός θα γεννηθεί.. Ο Χριστός, η χαρά, η αγάπη θα μας επισκεφθεί αν εμείς τον παρακαλέσουμε, αν και εμείς ετοιμάσουμε λίγο χώρο γι'αυτόν στο στάβλο της καρδιάς μας, αν κάνουμε τον κόπο να του ανοίξουμε τη φάτνη του εαυτού μας. Ο Χριστός, Αυτός που μας προσφέρει όχι μόνον κάθε μέρα το ψωμί και το κρασί αλλά την ίδια του τη σάρκα και το Αίμα και η Παρθένος Μαρία αναζητάει ήδη στον παγερό και τυποποιημένο μας κόσμο τόπο για να ξεκουραστεί και να γεννηθεί.

Ας μην τον ξεχάσουμε! Η καρδιά μας όσο φτωχική κι αν είναι, όσο βρώμικη κι αν φαίνεται, αποτελεί για το Χριστό το καλύτερο μέρος για να γεννηθεί. Αυτό που θέλει ο Χριστός από εμάς είναι ένα δάκρυ μετανοίας που έχει την δύναμη να σβήσει την φωτιά της αμαρτίας και να καθαρίσει το στάβλο της καρδιάς μας. Κάποτε ο άγιος Ιερώνυμος παρακαλούσε το Χριστό με τα εξής λόγια: Οι ποιμένες Κύριε σου πρόσφεραν ύμνο, οι μάγοι τα δώρα, η γή το σπλήλαιον. Εγώ Χριστέ μου τι μπορώ να σου προσφέρω; Του αποκαλύφθηκε τότε ο Χριστός και του είπε: Τις αμαρτίες σου θέλω να μου προσφέρεις Ιερώνυμε!

Ο Χριστός μας προσκαλεί στο Χριστουγεννιάτικο τραπέζι του. Θα ανήκουμε άραγε στην κατηγορία των φίλων Του που αρνήθηκαν την πρόσκλησή Του, επειδή το ενδιαφέρον τους ήταν στραμμένο στα δώρα και στις βιτρίνες, είτε θα ανήκουμε στους φτωχούς εκείνους και ανάπηρους οι οποίοι αν και δεν ήταν φίλοι Του, αν και ήταν ειδωλολάτρες, αν και ήταν αμαρτωλοί κέρδισαν

**για θέση στο δείπνο και τη Βασιλεία του επειδή μέσα στην απόγνωσή τους
διέκριναν στο πρόσωπο του Ι.Χ. το πρόσωπο του Σωτήρα και του Λυτρωτή;**

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ ΟΙ ΔΕΚΑ ΛΕΠΡΟΙ

Ο Ι.Χ. στην σημερινή περικοπή επιτελεί ένα θαύμα το οποίο δεν είναι ένα θαύμα-επίδειξη αλλά ένα σημείο, ένα γεγονός μέσω του οποίου οι μεν ταλαίπωροι λεπροί γεύθηκαν την αγάπη του Θεού-Πατέρα, εμείς δέ οι λεπροί από την αμαρτία βρίσκουμε τρόπους με τους οποίους μπορούμε να βρούμε την εσωτερική γαλήνη και ηρεμία.

Ιας κάνει εντύπωση το ότι οι δέκα λεπροί εκείνοι άνθρωποι όταν συνάντησαν τον Ιησού 'έστησαν πόρρωθεν', στάθηκαν μακριά του. Γιατί δεν έτρεξαν κοντά του να τον αγγίξουν, να τον προσκυνήσουν; Δεν το έκαναν όχι γιατί δεν το ήθελαν ούτε γιατί δεν μπορούσαν αλλά διότι αυτό το απηγόρευε αυστηρά ο Μωσαικός νόμος.

Η ασθένειά τους ήταν τρομερή. Τα μέλη τους σάπιζαν σιγά-σιγά κάτω από φρικτούς πόνους. Η ασθένειά τους ομοιάζει με την σημερινή μάστιγα του AIDS, με την διαφορά ότι αυτή η ασθένεια της λέπρας ήταν ασθένεια κολλητική. Αυτό σήμαινε κάτι επιπλέον τρομερό: την απομάκρυνσή τους από την κοινωνία, τον χωρισμό από τους γονείς, τους συγγενείς και τους φίλους τους. Οι δέκα αυτοί ταλαίπωροι άνθρωποι δεν μπορούσαν να αγκαλιάσουν, δεν μπορούσαν να μιλήσουν, να χαμογελάσουν να κλάψουν με τον συνάνθρωπό τους. Έπρεπε να περιφέρονται στην έρημο και από κει μακριά να δέχονται λίγο φαγητό αλλά και να φωνάζουν για κάποια βοήθεια και έλεος.

Ήταν άραγε μόνον αυτός ο πόνος και ο καημός τους; Όχι. Δεν ήταν μόνον οι φρικτές πληγές, δεν ήταν μόνον η αφόρητη μοναξιά. Ήταν επιπλέον το βάρος των ενοχών και των τύψεων! Οι ευσεβείς θεωρούσαν τους λεπρούς, όπως και τους πτωχούς, τους τυφλούς και τους άτεκνους μεγάλους αμαρτωλούς (*ζωντανούς νεκρούς*), ενώ τον πόνο και τη δοκιμασία τους αποτέλεσμα της αμαρτίας τους. Για τους ραββίνους η λέπρα ήταν η τιμωρία του Θεού στους υπερήφανους και τους συκοφάντες. Αυτούς τους ανθρώπους, που ο Θεός τιμωρούσε, οι άνθρωποι δεν έπρεπε να αγαπούν. Γι αυτό όχι μόνον τους απαγόρευαν να μπαίνουν στο ναό, αλλά και ότι άγγιζε ο λεπρός εθεωρείτο ακάθαρτο και βρώμικο ενώ τους ίδιους τους λιθοβολούσαν με πέτρες όπου τους συναντούσαν. Οι δέκα λεπροί συνεπώς συντρίβονταν κάτω από το βάρος των σωματικών πόνων, κάτω από το βάρος της μοναξιάς αλλά και κάτω από το βάρος της εγκατάλειψης και από αυτόν ακόμα τον Θεό. Και τα τρία συναισθήματα τα ένοιωσε λίγο αργότερα εκείνος που τους θεράπευσε· ο Ι.Χ.

Αυτός όμως ο αφόρητος πόνος έμαθε στους δέκα λεπρούς κάτι πολύ σημαντικό. Κάθε πόνος που επιτρέπει ο Θεός στη ζωή μας δεν είναι αποτέλεσμα της οργής του, αλλά προϊόν της πατρικής στοργής Του. Κάθε

πατέρας μόνο τα παιδιά του τιμωρεί και ο Θεός δοκιμάζει αυτούς που ιδιαίτερα αγαπάει. Τι έμαθαν οι δέκα ταλαίπωροι λεπροί εκείνοι άνθρωποι όλα τα χρόνια αυτά της δοκιμασίας τους; Να αγαπάει ο ένας τον άλλον. Ο πόνος τους ένωσε μια και στην παρέα τους υπήρχε και ένας Σαμαρείτης, κάτι σαν Τούρκος για μας σήμερα. Οι Εβραίοι τότε, όπως και μεις πολλές φορές σήμερα, αισθάνονταν τρομερή έχθρα για τους αλλόφυλους & τους αλλόφυλους Σαμαρείτες. Τους θεωρούσαν, όπως και μεις κάποτε τους εξ Ανατολών γείτονές μας υποψήφιους της αιώνιας κόλασης. Να όμως που στον πόνο Ιουδαίοι και Σαμαρείτες, Έλληνες και Τούρκοι συνυπάρχουν και αδελφώνονται.

Η παράκληση που απευθύνουν στον Ιησού είναι απλή αλλά πολύ ουσιαστική.: 'Igsóí —pist,ta šk—gsÁm glar' Οι δέκα λεπροί, οι δέκα αυτοί μελλοθάνατοι παρακαλούν έστω και από μακριά από το βάθος του πόνου, της θλίψης, της εγκατάλειψης αυτό που εμείς συνέχεια αλλά και ασυναίσθητα προφέρουμε: Κύριε ελέησον' ή 'Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με τον αμαρτωλόν'. Οι δέκα λεπροί με δύο λέξεις εξέφρασαν δύο πολύ βασικά πράγματα για την σωτηρία και την θεραπεία τους. Πρώτον ότι ο Ιησούς, ο απλός και πράος, ο ταπεινός και μακρόθυμος Ναζωραίος είναι Κύριος, ο πραγματικός τους αφέντης και Κύριος και δεύτερον ότι αυτοί οι πιο αμαρτωλοί της γής σαν καταδικασμένοι και χαμένοι που ήταν δεν έχουν τίποτε άλλο να πουν στο Θεό παρά: 'Έλεος!'

Ο Άγ.Ιωάννης ο Χρυσόστομος χαρακτηρίζει την προσευχή όπλο κατά του διαβόλου, ομιλία προς τον Θεό, αναχώρηση από τα γήινα, άνοδος προς ουρανό, καταφρόνηση των παρόντων, οικείωση των μελλόντων. Θα αναφέρω, με αφορμή την κραυγή των δύο λεπρών, δύο μόνο σημεία τα οποία οι Πατέρες υπογραμμίζουν σχετικά με την προσευχή έτσι ώστε & οι δικές μας προσευχές να έχουν το αποτέλεσμα που είχε η κραυγή εκείνη των δύο λεπρών. Οι δέκα λεπροί ένα 'Κύριε ελέησον' εκραύγασαν και ο Θεός όντως αμέσως τους ελέησε. Εμείς λέμε στη ζωή και στην λατρεία μας χιλιάδες 'Κύριε ελέησον' κι ο Θεός δεν φαίνεται πολλές φορές να ανταποκρίνεται στην προσευχή και το αίτημά μας. Γιατί άραγε;

Η κραυγή 'Κύριε ελέησον' γίνεται από μας τις περισσότερες φορές με μηχανικό τρόπο κι όχι με αγάπη και λατρεία προς το Θεό, όπως έκαναν οι δέκα ταλαίπωροι άνθρωποι του Ευαγγελίου!. Όπως τα παιδιά προσηλωμένα προς τον πατέρα τους φωνάζουν και τον παρακαλούν, έτσι πρέπει και εμείς με λαχτάρα να παρακαλούμε τον Θεό-Πατέρα μας με την σιγουριά ότι Εκείνος θα κάνει αυτό που είναι το πραγματικό μας συμφέρον. Τρεις είναι οι απαντήσεις του Θεού στις προσευχές μας: Ναι, όχι, ή περίμενε!

Στην προσευχή μας είναι σημαντικό να ζητάμε να γίνεται το θέλημα του Θεού και όχι το δικό μας: 'Γεννηθήτω το θελημά σου' και όχι το θελημά μου! Αυτό προϋποθέτει ταπεινώση & επειδή συχνά χρησιμοποιούμε τον όρο αυτό χωρίς να το συνειδητοποιούμε, οι Πατέρες υπογραμμίζουν ότι ο ήλιος δεν

πρέπει να δύνει χωρίς να έχουμε συμφιλιωθεί με τους αδελφούς αλλά και τους εχθρούς μας. Δεν λέμε 'Πάτερ μου' αλλά 'Πάτερ ημών'. Ο Θεός είναι πατέρας όλων μας & εμείς παιδιά του και αδέρφια μεταξύ μας.

Οι λεπροί ζήτησαν το έλεος του Θεού, οι αμαρτωλοί ο τελώνης και οι πόρνες επίσης. Ο ληστής δεν επιτέλεσε κανένα καλό και θεάρεστο έργο στη ζωή του. Ζήτησε το έλεος του Θεού και έγινε ο πρώτος πολίτης της βασιλείας Του. Δεν αρκεί να λέμε μηχανικά το 'Κύριε ελέησον', χρειάζεται η αγάπη στον συνάνθρωπό μας και το μίσος προς τον χειρότερα ασθενή από τους δέκα λεπρούς εαυτό μας. 'Με την ένταση, που ζούνε οι άνθρωποι τη λέπρα και τις άλλες θανατηφόρες ασθένειες, ζούνε μερικοί μέσα τους να κατοικούν τα αμαρτωλά πάθη τα οποία τους χωρίζουν από τον Κύριό μας' έλεγε ο πατήρ Σωφρόνιος. "Έτσι βλέπουν τους εαυτούς τους στον Άδη, στην κόλαση, στο πυρ το εξώτερον. Τότε ταυτόχρονα μέσα τους συγκεντρώνεται μια τεράστια ενέργεια προσευχής και μετάνοιας, που μπορεί να φτάσει σε τέτοιο βαθμό ώστε ο νούς να σταματήσει να λειτουργεί και να μην μπορεί να πεί παρά 'Ιησού ελέησον με τον αμαρτωλό'

Οι λεπροί αυτό είπαν με όλη τη δύναμη της καρδιάς τους. Ο Ιησούς, όμως, δεν τους θεράπευσε αμέσως. Τους προέτρεψε μόνο: 'Πηγαίνετε δείξτε τους εαυτούς σας στους ιερείς'. Γιατί δεν τους θεράπευσε αμέσως; Για να δοκιμάσει την πίστη τους, την εμπιστοσύνη που του είχαν. Και οι λεπροί πραγματικά πηγαίνοντας στους ιερείς, οι οποίοι τότε χορηγούσαν και πιστοποιητικό θεραπείας στον ασθενή, θεραπεύτηκαν. Ο Θεός δεν απαντάει πολλές φορές αμέσως στα αιτήματά μας έτσι ώστε να δοκιμάσει την πίστη μας, αλλά & έτσι ώστε η αγάπη και το πάθος μας προς αυτόν να γίνει μεγαλύτερο.

Είναι εντυπωσιακό το ότι ο Χριστός στέλνει τους ταλαίπωρους εκείνους ανθρώπους όχι στους ιατρούς και στους επιστήμονες, αλλά στους ιερείς! Πολλοί από τον κύκλο μας μόλις ακούνε ότι πρέπει να πάνε στον ιερέα να εξομολογηθούν τις αμαρτίες τους και να κοινωνήσουν λένε αμέσως: Μα καλά θα πάμε στον τάδε, στο δείνα που είναι έτσι ή αλλιώς για να πάρω το Χριστό; Δεν μπορώ να επικοινωνήσω με το Θεό στο σπίτι μου; Είναι ανάγκη να πάω στην Εκκλησία που είναι ο τάδε ιερέας για να λάβω τη Χάρη του Θεού; Όταν πηγαίνει όμως κάποιος στο φούρναρη δεν εξετάζει αν αυτός είναι μοιχός! Αυτό που το ενδιαφέρει είναι το ψωμί που δίδει και είναι απαραίτητο στη ζωή! Όταν επισκέπτεται κανείς το γιατρό δεν εξετάζει αν ο γιατρός είναι διεφθαρμένος, αλλά το πώς θα πάρει την πολυπόθητη γιατριά του! Όταν πάει κανείς στον ιερέα δεν θα πρέπει να τον ενδιαφέρει τί είναι ο ιερέας, αλλά τί προσφέρει! Και προσφέρει την θεραπεία της ψυχής και τον ζωντανό άρτο, τον ίδιο τον Ι.Χ.

Η σημερινή περικοπή τελειώνει με ένα μεγάλο μάθημα για μας. Οι εννέα λεπροί, παρόλο ότι πίστεψαν στον Ιησού, είτε επειδή πίστεψαν υποχρέωση του Ιησού να τους κάνει το θαύμα, είτε επειδή ξεχάστηκαν από τη χαρά και

την αγαλλίαση που ένιωσαν, μπαίνοντας επιτέλους στον κόσμο και την κοινωνία επιστρέφοντας στους φίλους και τους συγγενείς τους, ξέχασαν να ευχαριστήσουν τον ευεργέτη τους. Μόνον ένας από την παρέα τους, αυτός ο αλλόθρησκος και αλλόφυλλος Σαμαρείτης, ο οποίος δεν είχε ούτε ιερέα ούτε Εκκλησία να του χορηγήσουν πιστοποιητικό αγιότητας και καθαρότητας, ξέκοψε από την παρέα και γύρισε στον Ιησού ευχαριστώντας τον με μεγάλη φωνή για το δώρο που του έκανε για την υγεία που του δώρησε. Για τον Σαμαρείτη ο μόνος προστάτης δεν ήταν ιερείς των Ιεροσολύμων αλλά ο Ιησούς που τον θεράπευσε. Συχνά και εμείς παρακαλούμε τον Θεό να λύσει το ένα ή το άλλο πρόβλημά μας ξεχνούμε να τον δοξολογήσουμε γι'αυτά που κάθε μέρα μας προσφέρει. Συχνά έλεγε κάποιος χρησιμοποιούμε το Θεό, όπως την ομπρέλλα την οποία ανοίγουμε σε καιρό βροχής και παραπετάμε σε καιρό ηλιοφάνειας. Δεν αρκεί να είμαστε ζητιάνοι του Θεού, αλλά & ευγνώμονες δούλοι του!

Μακάρι και εμείς μέσα στο σκοτάδι και τον Άδη της δικιάς μας λέπρας, της αμαρτίας παρακαλώντας το έλεός Του αλλά & δοξολογώντας Τον για τα ελέη Του και να ακούσουμε την φωνή του 'Σήκω παιδί μου! Προχώρα στη ζωή σου! Η πίστις και η εμπιστοσύνη σου σε μένα, σε έχει σώσει!'

Ένας νέος πλησιάζει σήμερα το Χριστό. Όπως μας λέει η Α.Γ. ήταν άρχοντας αλλά και πλούσιος. Καταγόταν από αριστοκρατική γενεά αλλά & κληρονόμησε πολλά χρήματα. Ο νέος, ο οποίος σήμερα πλησιάζει το Χριστό, τρέχει στο Χριστό από αγνή διάθεση: Δεν έχει πρόθεση να πειράξει, να δοκιμάσει το Χριστό. Τον απασχολεί ένα αγωνιώδες ερώτημα. Ποιό είναι αυτό; Μήπως πως θα επενδύσει τα χρήματά του; Μήπως το πού θα σπαταλήσει τα χρήματά του; Πού θα διασκεδάσει; Όχι! Τον απασχολεί με αγωνία, γι' αυτό και πέφτει στα πόδια του διδασκάλου το πως θα κληρονομήσει την αιώνια ζωή. Ο νέος ουσιαστικά ποθούσε δύο αντίθετα πράγματα. Είχε κληρονομήσει πλούτο από τους γονείς του. Τώρα θέλει να απολαύσει μία άλλη κληρονομιά. αυτή της αιωνιότητας. Είχε χρυσό. Τώρα θέλει και το Χριστό. Είχε εξασφαλίσει μία άνετη ζωή εδώ κάτω στη γή. Ήθελε να πάρει από το Χριστό την διαβεβαίωση ότι έχει σίγουρη και την αιώνια ζωή. Μήπως και μείς δεν αμφιταλαντευόμαστε στη ζωή μας έτσι όπως ο νέος σήμερα;

Αγαπούμε το Χριστό. Ενδιαφερόμαστε περισσότερο στη ζωή μας για το χρυσό. Όντως μας αρέσει και θαυμάζουμε η αρετή. Αληθωνίζουμε όμως κάποιες και στην αμαρτία. Μας ενδιαφέρει η αιώνια ζωή. Αλλά πώς να μην εξασφαλιστούμε καλά και σε αυτήν την ζωή; Η ζωή όλων μας είναι μία πάλη μεταξύ του Θεού και διαβόλου και παλαιστρα είναι η ίδια η καρδιά μας. Και μακάρι να υπάρχει αυτή η πάλη, ώστε να μην παγιώνεται, να μην θροναιάζεται η αμαρτία. Ο Χριστός το νέο, που τον ερώτησε για την αιώνια ζωή, τον αντιμετώπισε με αγάπη, ακριβώς γιατί κατάλαβε ο Χριστός ότι αυτός ο νέος παλεύει για να βρει την αλήθεια. Δεν έχει βουλευτεί όπως οι μεγαλύτεροι. Όπως τονίζει κάποιος οι νέοι παρ'όλες τις αδυναμίες και την αστάθειά τους έχουν ερωτήματα αλλά και όνειρα. Αργότερα όμως βαραίνει η τσέπη βαραίνει και η καρδιά. Αλλά και του νέου σήμερα η καρδιά βάρυνε. Γιατί όμως;

Στό ερώτημα του νέου ο Χριστός απάντησε απλά. Τίς εντολές του Θεού, τον τρόπο της ευτυχίας τον ξέρεις. 'αγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου. Τίμα τόν Πατέρα σου... Ου μοιχεύσεις, ου φονεύσεις, ου ψευδομαρτυρήσεις'. Πολλές φορές δίδεται από όλους μας έμφαση στην αγάπη του Θεού και λησμονείται το ότι ο Θεός έχει δώσει εντολές, συμβουλές όχι προφανώς για να μας καταπιέσει, αλλά για να μας καθοδηγήσει και να μας σώσει. Λησμονείται το ότι ο Θεός πικραίνεται όταν εμείς το νόμο του τον παραβαίνουμε, εκμεταλλευόμενοι την καλωσύνη του και παραχωρεί να στραβοπατήσουμε, ακολουθώντας το δικό μας θέλημα. Όλοι μας ενώ αρχίζουμε στην ζωή μας με ζήλο, τηρώντας το θέλημα του Θεού, κατόπιν αρχίζουμε τις παραχωρήσεις. Δεν πειράζει ας κουτσομπολεύσουμε λίγο. Δεν βαριέσαι ας μην νηστεύσουμε τόσες μέρες πριν τα Χριστούγεννα! Δεν πειράζει ας μην κάνουμε προσευχή, ας μην πάμε σήμερα Εκκλησία αφού είμαστε κουρασμένοι! Ενώ στην τηλεόραση γίνεται

λόγος για την οικονομία των κρατών, στην Εκκλησία γίνεται λόγος για την οικονομία των εντολών.

Κάποτε κάποιος βεδουίνος μόλις ο ήλιος έπεσε έστησε τη σκηνή του. Έδεσε την καμήλα του και πλάγιασε να κοιμηθεί. Το βράδυ η καμήλα έβαλε λίγο από το πόδι της μέσα στη σκηνή. Ο βεδουίνος της έβαλε τις φωνές. Κατόπιν η καμήλα έβαλε την μουσούδα της. Πάλι ο βεδουίνος της έβαλε τις φωνές. Δίστασε όμως να την βγάλει έξω. Στο τέλος η καμήλα μπήκε ολόκληρη μέσα στη σκηνή, και βέβαια τότε ήταν αργά. Η σκηνή αναποδογυρίστηκε και ο βεδουίνος έμεινε 'στα κρύα του λουτρού'. Το ίδιο κάνει κι ο διάβολος. Σιγά-σιγά μπαίνει στη σκηνή της καρδιάς μας, ώσπου να θρονιαστεί μέσα σε αυτήν και να την καταστρέψει. Και έρχεται κατόπιν ο Χριστός να μας θυμίσει την πρώτη μας αγάπη, τον πρώτο ζήλο που δείξαμε όταν για πρώτη φορά τον συναντήσαμε στη ζωή μας.

Ο νέος απαντάει ότι τήρησε όλες τις εντολές. Σίγουρα η απάντησή του είναι επιπόλαιη, γιατί επιφανειακά σίγουρα εφήρμοζε τις εντολές. Εάν πραγματικά τις εφήρμοζε τότε θα έλεγε ότι ακόμα δεν έχει βάλει αρχή μετάνοιας. Παρ'όλα αυτά όμως δεν ψεύδεται ο νέος! Έστω και επιφανειακά παρόλο το νεαρό της ηλικίας, και τις υποχρεώσεις του προς το Θεό και τις υποχρεώσεις προς τον συνάνθρωπο τις εκπλήρωνε. Δεν βρήκε όμως ο νέος στα μη του μωσαικού νόμου την ευτυχία, την αιώνια ζωή. Ζητούσε κάτι άλλο που δεν μπόρεσε να βρει στις απαγορεύσεις και τα όχι του Μωσαικού νόμου.

Ο Χριστός επειδή κατάλαβε που βρίσκεται το πρόβλημα του νέου του είπε κάτι που σε εμάς φαίνεται βαρύ. Εν σοι λείπει! Εμείς έχουμε την εντύπωση ότι μας λείπουν πολλά στη ζωή. Ο Χριστός επιμένει ότι δεν μας λείπει παρά μόνο ένα. Ή μάλλον Ένας, Αυτός ο Ίδιος!

Εάν του λέει θέλεις να γίνεις τέλειος πούλησε τα υπάρχοντα σου και ακολούθησε όχι τις ξηρές εντολές, αλλά Εμένα. Και όσο για τον θησαυρό, για τα λεφτά σου που τόσο αγαπάς μην φοβάσαι! Δεν τα χάνεις! Θα τα πάρεις στον ουρανό. Δεν είναι εντολή αυτή που δίδει ο Θεός σε όλους μας. Έχουμε χρέος και στην οικογένειά μας και στα παιδιά μας να εξασφαλίσουμε μια αξιοπρεπή ζωή! Ο Χριστός όμως κατάλαβε ότι αυτός ο νέος, ο άρχοντας ο πλούσιος, ήταν δούλος στα λεφτά του. Είχε χέρια καθαρά. Δεν είχε χέρια γεμάτα με καλωσύνες! Ήταν παρθένος. Δεν είχε όμως αγάπη! Δεν θυσιαζόταν για τον συνάνθρωπό Του!

Ήταν αυτό το κάτι που του έλειπε αλλά και αυτό το κάτι ήταν τελικά που τον έκανε περίλυπο να γυρίσει την πλάτη στον Χριστό! Πολλές φορές και σε μας υπάρχουν μερικά κάτι στα οποία δεν δίδουμε σημασία και όμως μπορούν να μας στερήσουν την ευτυχία, την αιωνιότητα, όπως και την στέρψαν στο νέο. Όπως πολύ ωραία λέει ένας ιεροκήρυκας, από ένα κάτι, από ένα μικρόβιο μπορεί να ασθενήσει, αλλά και να πεθάνει ο ανθρωπίνος

οργανισμός. Ένα τεράστιο πλοίο πνίγεται από μια μικρή τρυπούλα, που ανοίγεται στο σκάφος του. Ολόκληρη η Πόλη από μια μικρή πορτούλα κυριεύτηκε. Και σε μας πολλές φορές από μερικά πάθη μας, από μερικές αδυναμίες, που τις θεωρούμε φυσιολογικές, δημιουργείται ζημιά. Αυτό το κάτι, το ψέμα, αυτή η αγάπη στα χρήματα, η αδυναμία στο θυμό, αυτό το πάθος της κατηγορίας μπορούν κάποτε να μας στερήσουν από την ευτυχία και σε αυτή και στην άλλη ζωή.

Όταν κάποιο παιδί ρώτησε τον παππού του γιατί ενώ οι άνθρωποι ενώ ξεκινούν με τόσα ωραία ιδανικά και στόχους κατόπιν όλα τα ξεχνούν εκείνος του απάντησε ως εξής: Κοίτα παιδί μου μέσα από αυτό το παράθυρο. Θα δείς ανθρώπους, πουλιά, φύση! Αν πίσω όμως από αυτό το παράθυρο βάλεις ασήμι αυτό το ωραίο παράθυρο που βλέπει τον ορίζοντα μετατρέπεται σε καθρέπτη που κανείς δεν μπορεί να δει παρά μόνον τον εαυτόλη του. Το ασήμι, τα χρήματα ήταν αυτά που έκαναν το νέο να φύγει από το Πρόσωπο, που θα μπορούσε να του χαρίσει την ευτυχία! Ήταν αυτό το κάτι που τον κράτησε δέσμιο και δούλο δικό του.

Κάποτε κάποιοι ναύτες βγήκαν να διασκεδάσουν στο λιμάνι του Πειραιά. Τέσσερις από αυτούς αφού ήπιαν και γλέντησαν, γύρισαν μετά τα μεσάνυχτα πίσω στο λιμάνι. Μπήκαν στη βάρκα και άρχισαν να τραβούν κουπί. Ακίνητη η βάρκα. Καρφωμένη στη θέση της. Όλη τη νύκτα ρόζιασαν τα χέρια, αλλά η βάρκα δεν προχωρούσε. Γιατί; Από το μεθύσι είχαν ξεχάσει να λύσουν το σκοινί! Κι αυτό αρκούσε παρόλο που κωπηλατούσαν οκτώ μπράτσα η βάρκα να μένει ακίνητη. Ένα λεπτό σκοινί αρκούσε να εκμηδενίσει την έντονη προσπάθεια τόσο ωρών! Και μείς το βλέπουμε στη ζωή μας ότι ενώ λαχταρούμε να φτάσουμε στην αντίπερη όχθη, εκεί που υπάρχει η ηρεμία, η ευτυχία, ο Χριστός, ενώ επιστρατεύουμε όλες μας τις δυνάμεις, ενώ απλώνουμε τα πανιά της προσευχής, ενώ χτυπάμε το κουπί του αγώνα, μένουμε ή γυρνάμε ή πέφτουμε πάλι στα ίδια. Η βάρκα της ζωής μας βρίσκεται στο ίδιο σημείο σκαλωμένη στην αμαρτία. Είναι αυτό το κάτι, το μικρό σκοινάκι..Ας μην απελπιζόμαστε! 'Τά αδύνατα παρ'άνθρώποις, δυνατά παρὰ τῷ Θεῷ'. Ας μην γυρίσουμε τουλάχιστον την πλάτη στο Χριστό! Ας τον ακολουθήσουμε! Δεν θα μας προδώσει όπως μερικοί άλλοι που ακολουθήσαμε στη ζωή μας! Με τον ισχυρό του βραχίονα και εμάς και την οικογένεια μας θα μας οδηγήσει σε αυτό που όλοι ποθούμε και αναζητούμε την αιώνια ζωή!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ
ΤΥΦΛΟΥ

Στη σημερινή ευαγγελική περικοπή ακούμε για άλλη μια φορά για ένα θαύμα το οποίο επιτέλεσε ο Χριστός. Η Εκκλησία δεν κουράζεται κάθε Κυριακή να μας προβάλλει γεγονότα, τα οποία αν και μοιάζουν μεταξύ τους, εντούτοις κάτι το διαφορετικό έχουν να πούν σε μας. Εάν κάθε συνάντηση με το ίδιο πρόσωπο μας αποκαλύπτει και άλλη μια πτυχή του χαρακτήρα του, εάν κάθε μέρα που ζημερώνει μας επιφυλάσσει & άλλη μια έκπληξη, πόσο μάλλον ωφελεί η συνάντησή μας με το γλυκύτερο πρόσωπο του Ιησού αλλά και τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν κάθε Κυριακή και εκφράζουν όχι κάποιες φιγούρες του παρελθόντος αλλά εμάς τους ίδιους;

Στη σημερινή περικοπή πρωταγωνιστεί ένας τυφλός. Ένας άνθρωπος, ο οποίος από τη στιγμή της γέννησης του είτε κάποτε αργότερα έχασε το φως. Δεν μπορούσε να δει το φως του ήλιου, δεν μπορούσε πλέον να δει και να παρατηρήσει τα δέντρα, τα βουνά τις τόσες ομορφιές της φύσης τις οποίες εμείς αν και έχουμε τα μάτια, τις προσπερνάμε με αδιαφορία. Ο Βαρτιμαίος δεν μπορούσε επιπλέον να διασταυρώσει το βλέμμα του με τα βλέμματα των άλλων ανθρώπων. Απογοστευμένος από τους γιατρούς, απελπισμένος από τους ιερείς και τους θεραπευτές, ζώντας μέσα σε ένα ατελεύτητο πυκνό σκοτάδι τον βλέπουμε να ζητιανεύει καθισμένος στην άκρη ενός σκοτεινιασμένου δρόμου της πολυσύχναστης πόλης της Ιεριχού. Τον συναντάμε νικημένο από τη ζωή, χωρίς την διάθεση και χωρίς την ελπίδα που εμείς εδώ οι Έλληνες της ξεντειάς ξέρουμε τί ρόλο παίζει στην ζωή μας. Το μόνο που απόμεινε στο Βαρτιμαίο ήταν να επιβιώνει ζητώντας την ελεημοσύνη και τον οίκτο των περαστικών να ζεί όχι από τη ζεστή προσφορά (που την συνοδεύει το ενδιαφέρον) αλλά από την παγερή ελεημοσύνη, που προσφέρει χωρίς συμπόνια κάποιες δεκάρες. Ο Βαρτιμαίος στερημένος από το πολυτιμώτερο αισθητήριο, την όραση προσεταιρίζεται την επαιτεία, το θλιβερότερο όλων των επαγγελμάτων.

Ξαφνικά ο Βαρτιμαίος ακούει να πλησιάζει ένα πλήθος, ένα μπουλούκι ανθρώπων. Ρωτά τους περαστικούς και εκείνοι τον πληροφορούν ότι πλησιάζει ο Ιησούς, ότι πλησιάζει ο Γαλιλαίος εκείνος για τον οποίο ο τυφλός επαίτης είχε ακούσει πολλά. Είχε ακούσει για τα θαυμαστά πράγματα τα οποία επιτέλεσε σε όλη την Ιουδαία τα προηγούμενα τρία χρόνια. Μέσα του ανάβει η φλόγα της πίστεως και της ελπίδας. Πιστεύει ο Βαρτιμαίος ότι μόνον ο Χριστός μπορεί να του δώσει τη χαρά και την ευτυχία. Ο Χριστός πλησίαζε και ταυτόχρονα πλησίαζε η στιγμή, το δευτερόλεπτο εκείνο όπου θα κρινόταν η ζωή του το αν θα μπορούσε να απολαύσει την ζωή ή το αν θα συνέχιζε να είναι βυθισμένος στο βαθύ και πικρό σκοτάδι. Μήπως και η δική μας ζωή δεν κρίνεται από μερικές απρόοπτες συναντήσεις, από μερικές 'τυχαίες' στιγμές από κάποια κρίσιμα δευτερόλεπτα;

Ο τυφλός άρπαξε την ευκαιρία. Άρχισε να κραυγάζει με όλη του την δύναμη: 'Υιέ Δαβίδ ελέησόν με!' Ο φτωχός ζητιάνος παρόλο ότι του λείπουν τα μάτια, συνειδητοποιεί αυτό που ο όχλος αγνοούσε. Ο όχλος ακολουθούσε τον Ιησού γιατί έκανε θαύματα. Γιατί πίστευε ότι ο Ιησούς πρόκειται σε λίγο να ανακηρυχθεί επίγειος βασιλιάς. Ακολουθούσε τον Ιησού γιατί πίστευε ότι αυτός ο Ναζωραίος ήταν κάτι σαν τον μαρμαρωμένο αυτοκράτορα. Πίστευε ότι ο Ιησούς βάδιζε για τα Ιεροσόλυμα μέσω της Εεριχώ, προκειμένου να τσακίσει τους Ρωμαίους και να φέρει την βασιλεία στον λαό Του. Θεωρεί λοιπόν ο όχλος απρεπές την στιγμή που περνά ο μελλοντικός θριαμβευτής βασιλιάς περιστοιχισμένος από τους οπαδούς του και πορευόμενος για το θρόνο Του, να παρουσιασθεί ένας ζητιάνος και να ζητάει έλεος, ελεημοσύνη καλώντας την ατμόσφαιρα. Ο Ιησούς για τον όχλο δεν έχει καιρό να ασχοληθεί με ζητιάνους. Δεν είναι σωστό να ενοχλείται από περιθωριακά άτομα.

Ο τυφλός ζητιάνος, όμως, μέσα στην τύφλα του είδε το φώς το αληθινό! Εσταλαβαίνει ότι ο Ι.Χ. είναι ο υιός του Δαβίδ που ήρθε εδώ στη γη, ταπεινώθηκε όχι για να φέρει δόξα, εξωτερική απλά ελευθερία, αλλά για να μας φέρει το φώς της αγάπης, της καλωσύνης. Ο Βαρτιμαίος κατάλαβε ότι ο Ιησούς είναι ο ήλιος της δικαιοσύνης, της αγάπης και της θυσίας. Να λοιπόν που η τύφλα του Βαρτιμαίου, η ταπείνωση και η περιφρόνια που δεχόταν καθημερινά, του δίδαξαν πράγματα, τα οποία οι άλλοι που είχαν τα μάτια και τα αυτιά αγνοούσαν. Το ρυάκι έλεγε κάποιος σοφός χάνει το τραγούδι του, αν του αφαιρέσεις τους βράχους. Τα πολλά χρόνια της ταλαιπωρίας του Βαρτιμαίου έγιναν χρόνια στα οποία ο τυφλός στράφηκε στην καρδιά του, καθάρισε τον καθρέπτη της, έτσι ώστε μέσα σε αυτήν να φανεί η εικόνα που κρύβει ο καθένας μέσα του, η εικόνα του ίδιου του Θεού, του Ιησού. Γι' αυτό και όταν το εξασκημένο αυτί του Βαρτιμαίου άκουσε τον θόρυβο και πληροφορήθηκε ποιός είναι αυτός που πλησιάζει, τον φωνάζει με το όνομά του.

Ο Βαρτιμαίος δεν κάθισε με τα χέρια σταυρωμένα. Φώναζε με όλο του το είναι το Χριστό Δεν υπολόγησε τις προτροπές και τις ειρωνείες των άλλων. Αυτό θα πεί φλόγα της πίστης, επιμονή στην προσευχή, καταφυγή στο Θεό. Όταν ο Χριστός τον πλησιάζει, τον ρωτά τι θέλει όχι φυσικά γιατί δεν ήξερε την επιθυμία, αλλά για να δείξει ότι ο τυφλός δεν ζητούσε χρήματα, ελεημοσύνη αλλά να θεραπευθεί. Ήθελε ο Ι.Χ. να αποδείξει ότι ο τυφλός πίστευε ότι ο Χριστός είναι ο Θεός, που μπορούσε να του προσφέρει το πολυτιμότερο αγαθό. Ο τυφλός αντελήφθηκε, είδε ότι δεν υπάρχει άλλο πρόσωπο να τον βοηθήσει, να του γλυκάνει την ζωή

Πραγματικά μεγάλο δεινό η τύφλωση των ματιών αλλά πολύ μεγαλύτερο κακό η τύφλωση των πνευματικών ματιών. Πόσοι άνθρωποι ανοιχτομάτηδες χάνονται μέσα στα πυκνά σκοτάδια για να βρουν εκεί την χαρά και την αγαλλίαση; Κλωτσούν το φώς, σβήνουν το καντήλι, την σπίθα την πίστη στο

Θεό, γιατί βάζει ένα μικρό χαληνάρι στις αισθήσεις και τα άλογα πάθη τους, και μετά ζητιανεύουν στις ανθρώπινες φιλοσοφίες κανένα ξεροκόματο για να σβήσουν την πνευματική τους πείνα. Η απιστία είναι μια προσβολή που αρχίζει από την καρδιά και από εκεί επεκτείνεται στον εγκέφαλο. Το δυστύχημα είναι ότι αντί να δουν το λάθος τους και να τρέξουν στο Χριστό, τα θεωρούν όλα παραμύθια των γιαγιάδων.

Πολλές φορές και εμείς, όμως, που ζούμε κοντά στην Εκκλησία, εξαρτώμε την ευτυχία από άλλα πρόσωπα, από άλλους παράγοντες. Τα πολλά φώτα της ζωής μας σαγηνεύουν Και περνάν τα χρόνια. Και ζητάμε διαρκώς και άλλα, ενώ η ψυχή μας είναι άδεια. Ο Χριστός όμως έρχεται να μας συναντήσει, όπως πήγε να συναντήσει και το Βαρτιμαίο. Τό έλεός του μας καταδιώκει στη ζωή μας. Στον καθένα από μας απευθύνει το ερώτημα: 'Τι σοι θέλει ποιήσω; Παιδί μου τι θέλεις να σου κάμω;' Και μεις τι του απαντάμε; Τι ζητάμε στο Χριστό;

Μήπως αντί να ζητήσουμε και μείς να μας φωτίσει τα σκοτάδια, να μας κάνει να δούμε και πάλι την μορφή του στα πρόσωπα της γυναίκας, των παιδιών μας που κάποτε θεωρούσαμε αγγέλους, από τότε που πέσαμε στο βούρκο της αμαρτίας μας ενοχλούν, του ζητάμε (ζητιανεύουμε απλώς) χρήματα και καλοπέραση; Μήπως αντί να ζητήσουμε στο Χριστό το φως εκείνο που θα μας επιτρέψει να διακρίνουμε τις τόσες παγίδες που εμφανίζονται στην ζωή μας, ζητάμε άλλα εφήμερα φώτα/υλικά αγαθά; Έχουμε την δυνατότητα με τρεις λέξεις (Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με!) να έχουμε δίπλα μας τον ίδιο τον Θεό. Για να συναντήσουμε έναν ισχυρό της γής κλείνουμε ραντεβού, ετοιμάζουμε το φακελλάκι για να γίνει η εξυπηρέτηση, περιμένουμε ώρες στην αίθουσα αναμονής. Για να δει το Χριστό κανείς αρκούν τα λόγια του Βαρτιμαίου και ο Χριστός είναι δίπλα μας.

Κάποτε ο στρατηγός Αλέξανδρος επισκέφθηκε στην Κόρινθο τον φτωχό φιλόσοφο Διογένη. Του συστήθηκε, του είπε το αξίωμά του και τον παρακάλεσε να μιλήσουν. Ο κυνικός φιλόσοφος το μόνο που του απάντησε ήταν: 'Κάνε στην άκρη γιατί μου κρύβεις τον ήλιο'. Εμείς έστω κι αν δεν έχουμε την δυνατότητα να παραμερίσουμε καθετί μεγάλο που μας κρύβει τον ήλιο, ας παρακαλέσουμε τον Ι.Χ. να ζεστάνει και να φωτίσει τις καρδιές μας. Ας μην ξεχνάμε ότι κάθε στιγμή μπορεί να κρύβει την αιωνιότητα!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Τα Χριστούγεννα πλησιάζουν! Οι προετοιμασίες εντείνονται. Τα σπίτια στολίζονται! Το κακό είναι όμως ότι όλη αυτή η προετοιμασία, ο στολισμός είναι μόνο εξωτερικός. Πολλές φορές κινδυνεύουμε να γίνουμε σαν τα χριστογεννιάτικα δέντρα που στολίζουμε & τα οποία έχουν μεν πλούσια στολίδια και φώτα, δεν έχουν όμως αληθινούς καρπούς! Η Εκκλησία προσπαθεί με τις περικοπές των ευαγγελίων αλλά και τις ακολουθίες της να μας προσφέρει αυτό ακριβώς που τα φαγητά, τα δώρα, τα φώτα δεν μπορούν να δώσουν στην καρδιά μας! Την ειρήνη και την ευτυχία που έφερε ο Χριστός! Για να έρθει όμως ο Χριστός στην καρδιά μας χρειάζεται προετοιμασία!

Γι αυτή την προετοιμασία μας ομιλεί και το Ευαγγέλιο. Προκειμένου να γεννηθεί ο Ι.Χ. προηγήθηκε μια μακρά και επίπονη πορεία. Αιώνες πολλοί πέρασαν από τότε που ο άνθρωπος προτίμησε να φύγει από την πηγή της χαράς, το Θεό και η αγωνία και η ανάγκη ενός Θεού που θα έσωζε τον άνθρωπο από το βάρος των ενοχών των αμαρτιών και των τύψεων μεγάλωνε. Όπως πολύ ωραία κάποιος σημειώνει, όταν ο Θεός δημιούργησε το σύμπαν με τα αναρίθμητα άστρα αρκούσε ένας λόγος που εκφώνησε, ενώ καθόταν στο θρόνο του και τα πάντα έγιναν. Και όταν ο Θεός συντηρεί το σύμπαν, από τους τεράστιους πλανήτες μέχρι τα μικρά χορταράκια του αγρού, κάθεται στο θρόνο του & με το βλέμμα του μόνον διοικεί τα πάντα! Όταν όμως ο Θεός θέλησε να σπάσει τον πάγο και την πέτρα της ανθρώπινης καρδιάς, όχι μόνον εγκατέλειψε τον θρόνο του, αλλά έγινε ταπεινός άνθρωπος σε ένα στάβλο και πόνεσε και πληγώθηκε, σταυρώθηκε για τη σωτηρία του μικρού ανθρώπου!

Να γιατί το Ευαγγέλιο σήμερα μας αφηγείται το γενεαλογικό δέντρο του Ι.Χ. Ένας σύγχρονος θεολόγος τονίζει ότι το δέντρο που στολίζουμε τα Χριστούγεννα συμβολίζει ακριβώς το γενεαλογικό δέντρο του Χριστού και δεν είναι δυτικό αλλά και ορθόδοξο έθιμο. Ρίζα του γενεαλογικού αυτού δέντρου είναι ο Ιεσσαί, ο πατέρας του Δαβίδ. Ράβδος-βλαστός ο βασιλιάς Δαβίδ και άνθος που βγήκε από τη ρίζα και τον κορμό η αγνή Παρθένος που έφερε στον κόσμο τον ωραιότατο καρπό: τον ίδιο το Χριστό. Το δέντρο των Χριστουγέννων συμβολίζει επίσης το ξύλο της ζωής 'που εξήνθησε εκ της Παρθένου', τον ίδιο τον Ι.Χ. και το Σώμα του το οποίο γεύομαστε κάθε Κυριακή αλλά & ιδιαίτερα τώρα τα Χριστούγεννα.

Είναι εκπληκτικό ότι ο Ι.Χ. δεν καταγόταν μόνον από τον ευσεβή πατριάρχη Αβραάμ, ούτε μόνον από τον ένδοξο βασιλιά Δαβίδ. Σκοπίμως ο Ευαγγελιστής Ματθαίος επισημαίνει ότι στο γενεαλογικό δέντρο του Ι.Χ. βρίσκονται τέσσερις γυναίκες (η Θόμαρ, η Ραάβ, η Ρούθ, η Βηρσαβέε), οι οποίες υπήρξαν γυναίκες αλλοεθνείς και αμαρτωλές. Πόση πραγματικά ταπείνωση δείχνει ο Θεός προκειμένου να σώσει τον άνθρωπο; Καταδέχεται ο μονογενής υιός του Θεού να προέλθει όχι μόνον από την Παρθένο Μαρία

αλλά και από γυναίκες αμαρτωλές, οι οποίες όμως έδειξαν μετάνοια και συντριβή!

Το ότι γυναίκες αποτελούν προγόνους του Χριστού σημαίνει όμως και κάτι άλλο: ότι κανείς από μας όσο ευσεβής και αν είναι δεν πρέπει να κολλά την ετικέτα του αμαρτωλού, του ανήθικου, του άθεου πουθενά. Κάποτε στον αββά Αμμωνά παρουσιάστηκε μια άγαμη κοπέλλα που ήταν έγκυος και του είπαν: Στην κατάσταση αυτή την έφερε ο τάδε. Βάλε τιμωρία και στους δύο! Και ο αββάς τότε σταύρωσε την κοιλιά της κοπέλλας και διέταξε να της δώσουν σεντόνια κι ό,τι άλλο αγαθό υπήρχε για να αναπαυθεί! Αυτή την αγάπη έδειχναν οι άγιοι, οι οποίοι αντί να κατηγορούν τους άλλους έμεμπταν με ταπείνωση και δάκρυα τον ίδιο τους τον εαυτό.

Στην Αθήνα πριν μερικά χρόνια ζούσε ο παπα-Νικόλας ο Πλανάς. Στο σπίτι, που είχε νοικιάσει, ζούσε ένας τσαγγάρης φανατικός κουμμουνιστής. Εκεί που δούλευε συνέχεια μονολογούσε: 'Τους παπάδες πρέπει να τους καθαρίσουμε!' Ο παπούλης κάθε φορά που τον συναντούσε πήγαινε κοντά του με καλωσύνη και τον καλησπέρριζε. Το πρώτο Σάββατο που έκανε αυτή τη χειρονομία ο απλός παπούλης, ο τσαγκάρης γύρισε αλλού το κεφάλι. Το επόμενο Σάββατο ο τσαγγάρης εδέησε να πεί: 'Καλά παπά!' Σιγά-σιγά η καλωσύνη του παπα-Νικόλα έπιασε τόπο! 'Όταν ερχόταν ο τσαγγάρης σηκωνόταν και του φιλούσε το χέρι! 'Όσα κηρύγματα και αν άκουσε, όσες συμβουλές τίποτε δεν τον άλλαξε! Η καλωσύνη και η ευχή του παπα-Νικόλα τον μεταμόρφωσε. 'Όταν ο παπα-Νικόλας πέθανε αυτός που έκλαψε περισσότερο ήταν εκείνος ο τσαγγάρης.

Δεν είναι συνεπώς τυχαίο ότι ο Χριστός γεννήθηκε από γυναίκες αμαρτωλές. Ο Χριστός μπορεί να γεννηθεί και σε καρδιές αμαρτωλές οι οποίες όμως μετανοούν και τον αγαπούν με πάθος. Δεν είναι επίσης τυχαίο ότι οι αυτές οι προπατόρισες γυναίκες του Χριστού δεν προέρχονταν από τον εκλεκτό λαό του Θεού, αλλά από λαούς ειδωλολατρικούς, εχθρικούς προς τον Ισραήλ. Πολλές φορές με εξαιρετική ευκολία νομίζουμε ότι όλοι οι Τούρκοι, όλοι οι Μουσουλμάνοι θα καταδικαστούν! Ο πατήρ-Παΐσιος γράφει ότι ένας Μουσουλμάνος διαβάζοντας την Α.Γ. το μόνο που κατάλαβε ήταν η αγάπη του Θεού προς τον άνθρωπο και έγινε χριστιανός. Οι υπόλοιποι συγγενείς έγιναν πυρ και μανία εναντίον του. Αυτός το μόνο που έκανε ήταν να εφαρμόζει αυτό που κατάλαβε από την Α.Γ. Οι άλλοι βλέποντας την πραότητα και την ταπείνωση του συνειδητοποίησαν το μεγαλείο του Χριστιανισμού και σιγά - σιγά όλοι μετεστράφησαν. Αυτό που έλεγε ο ιερός Χρυσόστομος ισχύει και σήμερα πιστεύω: 'Πως περιμένουμε οι ειδωλολάτρες να γίνουν χριστιανοί, όταν βλέπουν εμάς να δείχνουμε το ίδιο πάθος για τα λεφτά και να έχουμε τα ίδια πάθη και την ίδια συμπεριφορά με αυτούς;'

Εάποτε ένα ορφανό παιδάκι το ρώτησε η μητέρα του τι δώρο θα ήθελε τα Χριστούγεννα. Και το παιδάκι απάντησε, δείχνοντας την φωτογραφία του πατέρα του: Μακάρι να μπορούσε ο μπαμπάς μου να έβγαινε από αυτή την

κορνίζα και να ερχόταν κοντά μου. Ο Χριστός εγκατέλειψε τον ουρανό ήλθε κοντά μας! Ο Θεός είναι μαζί μας, όπως τονίζει και το όνομα του, Εμμανουήλ, που σημαίνει 'μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός'. Βεβαίως εμείς πολλές φορές λέμε και επιθυμούμε 'μεθ' ἡμῶν ὁ χρυσός ἢ μεθ' ἡμῶν ἡ δόξα'. Το ότι ο Χριστός όμως γεννήθηκε από ανθρώπους αμαρτωλούς δίδει ελπίδα σε όλους μας. Και στις δικές μας καρδιές μπορεί ο Χριστός να γεννηθεί, έστω κι αν αυτές είναι στάβλοι ακάθαρτοι, έστω κι αν μέσα σε αυτές υπάρχουν διάφορα ζώα διάφορα πάθη, αμαρτίες, ενοχές. Ας μην ξεχάσουμε λοιπόν αυτήν την εβδομάδα να μην περιοριστούμε μόνο σε ψώνια, δώρα, φαγητά! Ας ετοιμάσουμε την καρδιά μας με λίγη περισσότερη προσευχή νηστεία, εξομολογούμενοι τις αμαρτίες μας.

Διηγείται χαριτωμένα ο Παπαδιαμάντης για ένα γέρο άπιστο, αλιβάνιστο, όπως τον ονομάζει. Το βράδυ των Χριστουγέννων, όταν ο γέρος γύριζε από το καπηλειό κάποιος καλός του φίλος τον έπιασε από το μπράτσο, για να τον πάει στην Εκκλησία. 'Άσε με να ζήσεις! Δεν μπορώ! Τι Χριστούγεννα να κάμω εγώ; Πάω στην καλύβα μου! 'Εκείνη την στιγμή περνούσε & ο παπάς του χωριού, ο παπα-Γαρύφαλλος. 'Νικόλα νά'χης την ευχή του Χριστού! 'Έλα! 'Έλα Νικόλα παιδί μου! 'Έλα να πάρης ευλογία ! 'Έλα να μοσχοβολήσει η ψυχή σου! 'Έλα να απολαύσεις την χαρά του Χριστού μας! Μην κάνης του εχιρού το θέλημα! Πάτα τον πειρασμό! 'Έλα Εολιό! 'Έλα Νικόλαε! 'Έλα Νικόλαε μακάριε!

Την ίδια πρόσκληση απευθύνει σε όλους μας η Εκκλησία, ο Χριστός, η Παναγία που έγκυος βαδίζει προς τη Βηθλεέμ, προς τη φάτνη για να γεννήσει το μονάκριβο παιδί της! Τι λέτε; Θα ανήκουμε άραγε στα ωραία σπίτια που δεν είχαν λίγο μέρος για τον μικρό Χριστό ή στη φάτνη εκείνη, η οποία παρόλη την ακαταστασία της προσέφερε λίγο χώρο για να γεννηθεί ;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ

Σήμερα το Ευαγγέλιο μας ομιλεί για το πρώτο ταξίδι που έκανε η Αγία Οικογένεια, για ένα ταξίδι το οποίο δεν είναι άγνωστο και σε εμάς που βρισκόμαστε μακριά από την πατρίδα. Το ταξίδι του Χριστού είναι ένα ταξίδι στη ξεντειά, στην μακρινή και ειδωλολατρική Αίγυπτο. Σίγουρα ο Χριστός έμεινε πολύ λίγο στην ξεντειά, αφού όπως σημειώνει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος, σε αντίθεση με αυτούς που ισχυρίζονταν ότι τα θαύματα του Χριστού δεν είναι παρά μαγικές πράξεις που έμαθε ο Χριστός στην χώρα του Νείλου, η Αγία Οικογένεια νωρίς ήρθε στην πατρίδα της και κατοίκησε στη Ναζαρέτ. Η ταλαιπωρία αυτή όμως του νεογέννητου βρέφους αποδεικνύει ότι ο Χριστός και η Παναγιά γνωρίζουν τον πόνο του ξενιτεμού και βρίσκονται ιδιαίτερα αυτές τις ημέρες κοντά στον ξενιτεμένο Έλληνα! Η αγάπη του Θεού ξεπέρασε τα σύνορα που χώριζαν τον ουρανό από τη γή, ο μεσότοιχον του φραγμού, και κατόπιν ξεπέρασε και τα σύνορα που χώριζαν τα έθνη. Όπως ο ήλιος, ο αέρας, κυκλοφορούν ελεύθερα μεταξύ των εθνών έτσι και η αγάπη του Χριστού.

Αμέσως μετά τη γέννηση του Χριστού, ο Ηρώδης πληροφορούμενος από τους μάγους, τη γέννηση του Ι.Χ., διέταξε τη σφαγή 14.000 νηπίων, από διετούς και κατωτέρω. Ο Ηρώδης πραγματικά μας αναφέρει ο Ιώσηπος ήταν τόσο στυγνός ώστε δεν δίστασε λίγο προ του τέλους του να σφάζει τα ίδια του τα παιδιά, προκειμένου να μην καταλάβουν το θρόνο του, γι' αυτό κι ο Καίσαρας Αύγουστος τόνισε ότι είναι καλύτερο να είναι κανείς 'υς', δηλ. χοίρος, παρά υιός του Ηρώδη.

Αναρωτάται κανείς: Ποιά είναι άραγε η ειρήνη που έφερε ο Χριστός στον κόσμο, όταν από τη στιγμή της γέννησής του ένας Ηρώδης σφάζει αθώα μωράκια, όταν από τη στιγμή της εμφανίσεως του μέχρι σήμερα χιλιάδες Ηρώδες με το σπαθί, αλλά και τη γραφίδα προσπαθούν να θανατώσουν αλλά και να αφανίσουν από τη γη κάθε ίχνος του Ναζωραίου; Όπως πολύ ωραία είπε κάποιος, ο Χριστός ήρθε για να φέρει όχι κάποια απλή συμφιλίωση και συνεργασία γιατί τέτοιες ειρήνες, διαρκούν πολύ λίγο. Ειρήνη πολιτική, συνεργασία των λαών, είχε επιτύχει η ρωμαϊκή αυτοκρατορία, η οποία ήταν ανάλογη με την σημερινή κοινότητα της Ευρώπης και η οποία λίγους αιώνες αργότερα εξαφανίστηκε!

Ο Χριστός ήρθε να φέρει την δικιά του ειρήνη! 'Ειρήνη την εμν δίδωμι εμί!' Η ειρήνη που φέρνει ο Χριστός στον άνθρωπο αποτελεί αποτέλεσμα αγώνα με τον διάβολο, με τα πάθη, με τον ίδιο μας τον εαυτό! Η επίσκεψη του Χριστού στη γη ταρακούνησε τον Ηρώδη! Η επίσκεψη του Χριστού στην καρδιά μας προκαλεί ταραχή στο διάβολο! Κάθε δράση προκαλεί την αντίδραση. Και η δράση, η δραστηριότητα της αγάπης του Θεού, που επιστρατεύτηκε προκειμένου να αποδράσει ο άνθρωπος από την αμαρτία προκάλεσε την αντίδραση του διαβόλου και των οργάνων του. Η παρουσία κάποιου που αρνείται να ακολουθήσει τα ψέμματα, την ανηθικότητα, τη

συναλλαγή προκαλεί την ταραχή των συναδέλφων του. Για τον ξυλουργό Ιωσήφ & την Παρθένο Μαρία η ζωή κυλούσε ήσυχα μέχρις ότου εμφανίστηκε ο Χριστός και μαζί με αυτόν ο διωγμός, η ξεντειά., η καχυποψία των άλλων. Όχι για πάντα. Γιατί οι ζητούντες την ψυχή του Χριστού πεθαίνουν και μάλιστα με οικτρό τρόπο ενώ αυτοί που γεννούν και έχουν στην καρδιά τους το Χριστό ζουν με ειρήνη εσωτερική και στη γη και στην αιωνιότητα! Κάποτε στο σιδηρόδρομο της Φρανκφούρτης κάποιος έγραψε: 'Ο Θεός είναι νεκρός. *Νίτσε!* Κάποιος άλλος όμως αργότερα συμπλήρωσε: 'Ο Νίτσε είναι νεκρός! *Θεός!*'. Δεν είναι άλλωστε καθόλου τυχαίο ότι η ληξιαρχική πράξη θανάτου του αθέου καθεστώτος της Σοβιετικής ένωσης υπογράφηκε την ημέρα των Χριστουγέννων.

Γιατί όμως απλά νήπια να θανατωθούν, γιατί μητρικές καρδιές να πληγωθούν; Σε αυτό το ερώτημα, που επαναλαμβάνεται και σήμερα όταν αθώες υπάρξεις ανεβαίνουν στον ουρανό, ο ανθρώπινος νους δεν μπορεί να απαντήσει. Όπως κάποιος σωστά σημειώνει, αυτήν την ερώτηση δεν μπορεί να την υποβάλλει στο Θεό ένα έθνος το οποίο κάθε δέκα χρόνια φονεύει με το μαχαίρι των εκτρώσεων 4 εκατ. αθώα παιδάκια.

Κάποτε κάποιος ιερέυς όταν ετέθη παρόμοιο ερώτημα, πάνω σε ένα πίνακα με την κιμωλία σημείωσε ορισμένες τελείες και ρώτησε τους παρισταμένους τι έβλεπαν. 'Μερικές ασυνάρτητες τελείες απάντησαν εκείνοι!' Αμέσως μετά με την ίδια κιμωλία χάραξε πέντε γραμμές! Αμέσως οι τελείες έγιναν μελωδικοί φθόγγοι και όλοι αναγνώρισαν μπροστά τους τον ύμνο 'Εξομολογείσθε τω Κυρίω!' Αυτά που σε εμάς τους ταπεινούς ανθρώπους, τώρα φαίνονται τελείες μέσα στον μαυροπίνακα της ζωής μας, αποτελούν μια μελωδία που μόλις όταν φθάσουμε στον ουρανό και στο τέλος αυτού του κόσμου θα αναγνωρίσουμε!

Η Εκκλησία την τελευταία Κυριακή του χρόνου μας παρουσιάζει, έναν μεγάλο μετανοημένο αμαρτωλό τον Δαβίδ. Ενώ ο κόσμος εύχεται στον άνθρωπο υγεία, η Εκκλησία εύχεται μετάνοια! Ενώ οι άνθρωποι εύχονται 'χρόνια πολλά', η Εκκλησία παραμονές της Πρωτοχρονιάς κραυγάζει 'Πλησιάζει η Βασιλεία του Θεού!' Ενώ τα καταστήματα και οι βιτρίνες μας παρουσιάζουν ένα στρουμπουλό Άγιο Βασίλη, που ανταποκρίνεται στην τάση όλων μας για καλοφαγία και διασκέδαση, η Εκκλησία μας προβάλλει το άστρο του Δαβίδ. Ενώ η τηλεόραση προβάλλει χρυσοντυμένους ηθοποιούς, τραγουδιστές, αστέρες, αμφιβόλου ποιότητας η Εκκλησία μας προβάλλει τον Ιωάννη ο οποίος ήταν πραγματικά μεγάλος, διότι είχε την ταπείνωση. Ενώ όλοι τον πίστευαν για αστέρα, εκείνος είχε τη δύναμη να στρέψει τα μάτια όλων στον πραγματικό ήλιο, το Χριστό. Είχε την παρηγορία να τα βάλει με βασιλιάδες χάριν της αλήθειας.

Εάποιος χριστιανός ήταν φίλος με κάποιον άθεο. Πέρασαν πολλά χρόνια και σαν φίλοι αντήλασαν την συνηθισμένη ευχή Χρόνια πολλά! Κάποτε ο άθεος φίλος βρέθηκε στα πρόθυρα του θανάτου και ο χριστιανός έτρεξε κοντά του

για να τον προτρέψει να εξομολογηθεί και να κοινωνήσει! Ο άθεος φίλος τότε με παράπονο του είπε: 'Φίλε τόσα χρόνια σε τόσες γιορτές μου ευχόσουν Χρόνια πολλά.. Αν αυτά που πίστευες και πιστεύεις είναι αλήθεια και όχι παραμύθια, γιατί τόσα χρόνια δεν με βοηθούσες για να ζήσω όχι χρόνια πολλά αλλά ευτυχισμένα;'

Η Εκκλησία & όλοι μας αντί για τυπικές ευχές θα έπρεπε να ανταλλάσαμε ή τουλάχιστον να ακούγαμε την προτροπή της Εκκλησίας για μια αλλοιώτικη ζωή, όχι τόσο κολλημένη στο χρυσό αλλά μαζί με το Χριστό, όχι τόσο κολλημένη στην ευημερία αλλά στην αληθινή ευτυχία που προσφέρει ο ιδρώτας για το Χριστό και τον συνάνθρωπό μας. Πολλές φορές ταυτίζουμε την μετάνοια με το φόβο και τον τρόμο, την συγκίνηση, την ταλαιπωρία του σώματος και τις τύψεις της ψυχής. *Ταυτίζουμε την μετάνοια με την κακομοιριά.* Μετάνοια σημαίνει αλλάζω νου, μυαλά, νοοτροπία, μεταβάλλω το φρόνημά μου. Μετά-νοια σημαίνει μετα-βολή! Η μετάνοια είναι μια στάση ζωής του ανθρώπου που συνεχώς έλκεται στη γη, πέφτει, αλλά και συνεχώς σηκώνεται, απλώνοντας το χέρι του στο χέρι του Θεού Πατέρα!

Ο Δαβίδ, ο μεγάλος αυτός βασιλιάς τρία μεγάλα εγκλήματα έκανε, τα οποία η Α.Γ. μας τα παραθέτει μολονότι ο άνθρωπος αυτός ήταν κορυφαίος του Ισραηλιτικού έθνους. Η Α.Γ. είναι το *βιβλίο των μεγάλων ελαττωμάτων και των μεγάλων πτώσεων αλλά και το βιβλίο των ηρωικών αναστάσεων.* 'Κανένα παραμύθι, όπως πολλοί θέλουν την Α.Γ. δεν λέει και δεν αναφέρει τις ήττες των ηρώων του. Η Α.Γ. δεν διστάζει να μας ομολογήσει ότι ο Δαβίδ, ο πρόγονος του Χριστού έκανε τρία βαριά αμαρτήματα: Μοίχευσε με τη Βηρσαβέε, είπε ψέμματα στον άνδρα της και καλύτερο φίλο του, τον Ουρία και τέλος για χάρη της τον σκότωσε! Κι αυτά όχι στη νεανική του ηλικία, αλλά στη γεροντική! Νέος ο Δαβίδ ήταν άγιος. Όταν γέρασε, λόγω της ραθυμίας του να πάει στην μάχη ο Θεός επέτρεψε να πέσει σε βαρύτατα αμαρτήματα για να τον ταπεινώσει. Ο Δαβίδ όμως δεν έμεινε πεσμένος. Σηκώθηκε και με δάκρυα μετανοίας είπε το περίφημο 'Ελέησόν με ο Θεός' και σώθηκε. Έγινε προπάτορας του ιδίου του Ι.Χ. Με ένα 'ήμαρτον' κι ο Αδάμ θα σωνόταν, αλλά και εμείς που επιμένουμε κολλημένοι στην αμαρτία θα γευόμαστε τη χαρά και τη χάρη του Χριστού! Ο Χριστός ούτε τα λεφτά μας θέλει, ούτε την περιουσία μας θέλει, ούτε τίποτε πολύτιμο αναζητά από μας! Τα σκουπίδια μας θέλει! Τις αμαρτίες μας!

Η μετάνοια αδειάζει την κόλαση και γεμίζει την Βασιλεία του Θεού. Ο ιερός Χρυσόστομος παρουσιάζει σε μία ομιλία του τον διάβολο να θρηνεί και να οδύρεται. Και ερωτά: Γιατί κλαις διάβολε, γιατί οδύρεσαι; Κι ο Διάβολος απαντά: Οδύρομαι γιατί η μετάνοια μου άρπαξε τους μεγάλους μου θησαυρούς. Μού άρπαξε την πόρνη, τον τελώνη, τον ληστή.. Κι ο άγιος Ιωάννης καταλήγει: Πράγματι η μετάνοια κλέβει καθημερινά πολλές ψυχές. Ο όσιος Ισαάκ ο Σύρος λέει: 'Μετάνοια είναι η ανανέωση του Βαπτίσματος. Μετάνοια είναι συμφωνία με τον Θεό για μια καινούργια ζωή. Μετάνοια σημαίνει ότι αρχίζουμε όχι να κατακρίνουμε τους άλλους, να κατηγορούμε

τον εαυτό μας. Μετάνοια σημαίνει απαλλαγή από το άγχος τού να αποκτήσουμε υλικά αγαθά και ενδιαφέρον και μέριμνα για τη σωτηρία μας. Η μετάνοια είναι η κόρη της ελπίδας και η αποκήρυξη της απελπισίας, όπου μας ρίχνει ο διάβολος. Μετάνοια σημαίνει συμφιλίωση με τον Θεό με έργα αρετής αντίθετα με τις αμαρτίες μας. Μετάνοια σημαίνει το καθάρισμα της συνειδήσεώς μας και την υπομονή όλων των πραγμάτων, όσο και θλιβερά κι αν είναι!

Ο χρόνος πορεύεται, κυλά προς το τέλος του. Δεν μπορούμε ούτε να τον αντιστρέψουμε, ούτε να τον προβλέψουμε. Μπορούμε άραγε να ξαναγυρίσουμε και να ξαναζήσουμε τα παλιά; Μπορούμε να προβλέψουμε τα μελλοντικά; Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να κάνουμε την πορεία που κάνανε τότε οι τρεις σοφοί από τη Βαβυλώνα. Πορείες πολέμου, ειρήνης, ζωής, θανάτου, πορείες στους κάμπους, στα βουνά, πορείες και στη σελήνη ακόμα, έχουν γίνει και γίνονται πολλές γιατί άνθρωπος = κίνηση / πορεία. Μια πορεία όμως έμεινε στην ιστορία. Η πορεία της φλογισμένης καρδιάς και του γεμάτου ερωτηματικά μυαλού των μάγων να συναντήσουν και να προσκυνήσουν το Χριστό. Και το πέτυχαν. Βρήκαν τον Θεό ανάμεσα στα ζώα, βρήκαν τη χαρά ανάμεσα στους τσοπάνους. *Γιατί οι πραγματικά σοφοί ξέρουν να ανακαλύπτουν την αλήθεια κάτω από τα φαινόμενα. Την παντοδυναμία κάτω από την αδυναμία.* Και μόλις πέτυχαν οι Μάγοι να δουν τον Χριστό, ένας άγγελος που τους εμφανίσθηκε σε όραμα τους διέταξε να μην ανακάμψουν στον Ηρώδη, αλλά δι'άλλης οδού να αναχωρήσουν για τη χώρα τους. Όποιος αξιωθεί να συναντήσει το Χριστό, το βασιλέα του κόσμου, δεν μπορεί να βαδίζει το δρόμο, που βάδιζε πριν. Πρέπει να αλλάξει πορεία. Να αρχίσει καινούργια τακτική στη ζωή του! Μακάρι ο εξορισμένος, ο ξενιτεμένος από την καρδιά μας Χριστός να γυρίσει στην καρδιά μας αλλά και η καρδιά μας να οδηγηθεί στο Χριστό. Αυτή ας είναι κι η ευχή μας για ένα πραγματικά καινούργιο χρόνο!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΙΝ ΤΑ ΦΩΤΑ

Τριάντα χρόνια μετά την γέννησή του από την Παρθένο Μαρία ο Ι.Χ. εμφανίσθηκε στον Ιορδάνη ποταμό, προκειμένου να βαπτισθεί από τον Ιωάννη τον Πρόδρομο! Είναι εκπληκτικό το ότι ο Χριστός προετοιμαζόταν 30 ολόκληρα χρόνια για να μιλήσει και να δράσει τρία μόνον έτη στην Παλαιστίνη. Όλοι μας είναι ζήτημα αν προετοιμαζόμαστε τρία χρόνια ενώ μιλούμε συνεχώς σε όλη μας την ζωή. Είναι εκπληκτικό το ότι ο Χριστός στον οποίο υποτάσσονται τα πάντα, ο νέος Αδάμ, σε αντίθεση με την ανυπακοή του πρώτου προπάτορά μας, υπήκουε σε ένα τέκτονα, τον Ιωσήφ, επί τριάντα ολόκληρα χρόνια, προτού απαιτήσει υπακοή στο πρόσωπό Του. Εμείς ούτε ακούμε, ούτε υπακούουμε σε όλη μας την ζωή γι' αυτό και δεν έχει απήχηση ο λόγος μας! 'Πραγματικά σήμερα που η φλυαρία και η βιασύνη έχει γίνει ασθματική, ας περάσωμεν από το ξυλουργείο της Ναζαρέτ κι ας εισέλθουμε στο ταμείο λίγο της ψυχής μας'. Εκεί θα μάθωμεν τί αναστατώνει την υπαρξή μας και τι φταίει για το άγχος και την αγωνία που όλους μας ταλαιπωρεί!

Ο Τίμιος Πρόδρομος, στον οποίο πηγαιίνει σήμερα ο Ιησούς, ήταν συγγενής του Χριστού, διότι η Ελισάβετ, η μητέρα του Προδρόμου κατά μία παράδοση της Εκκλησίας, ήταν ξαδελφή της Θεοτόκου. Και τη γέννηση του Προδρόμου και τη γέννηση του Χριστού άγγελος ανήγγειλε. Του Προδρόμου η γέννηση έγινε με φυσικό αλλά θαυμαστό τρόπο. Ο Θεός άνοιξε τη νεκρή, από την ηλικία μήτρα της Ελισάβετ, της γυναίκας του ιερέα Ζαχαρία και γεννήθηκε ο χαριτωμένος αυτός Προφήτης, του οποίου το ανάστημα δεσπόζει στο μεταίχμιο της Π.Δ. και της Κ.Δ. Όταν ο Ιωάννης, του οποίου το όνομα σημαίνει 'δώρο του Θεού' ήταν έξι μηνών έμβρυο στην κοιλιά της μητέρας του, έγινε ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. Έξι μηνών η μεγάλη αυτή προσωπικότητα δέχτηκε το Αγ. Πνεύμα, αφού όταν η Θεοτόκος έτρεξε να συναντήσει την αδελφή της για να της αναγγείλει το μεγάλο μυστικό, το βρέφος εσκίτησε από αγαλλίαση και χαρά. **Πρόδρομος λοιπόν ο Ιωάννης στη γέννηση. Πρόδρομος στη Βάπτισμα. Πρόδρομος στο κήρυγμα. Πρόδρομος στο θάνατο. Πρόδρομος στον άδη.** Γι αυτό κι η Εκκλησία τον τοποθετεί πάντοτε δίπλα στην Εικόνα του Χριστού και γι 'αυτό τον αποκαλεί ως 'τον λύχνο του φωτός, τον εωσφόρο'. Όπως ο αυγερινός προαναγγέλει το χάραμα και την αρχή μιας καινούργιας μέρας, έτσι κι ο Ιωάννης προανήγγειλε με την παρουσία αλλά και τα λόγια του την αρχή μιας καινούργιας για τον άνθρωπο εποχής. Ήταν ο λύχνος πάνω στον οποίο έλαμψε ο Χριστός, αλλά και ολόκληρη η αγία Τριάδα η οποία εμφανίστηκε κατα τη Βάπτισμα του Χριστού.

Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής μεγάλωσε στην έρημο, όπου ζούσε από την ηλικία των 3 ετών. Εκεί μέσα στη σιωπή και την ηρεμία ο Ιωάννης ετοιμαζόταν να υποδεχτεί τον Μεσσία κατάφερε να απελευθερωθεί από τα πάθη, που ταλαιπωρούν τον άνθρωπο της πόλης. Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ήταν ο μοναδικός προφήτης, ο οποίος όχι απλά κήρυξε αλλά είδε με τα ίδια του τα

μάτια και άγγιξε με τα ίδια του τα χέρια τον Μεσσία. Ο Ιωάννης ήταν ελεύθερος από τη δουλεία και την μέριμνα του ενδύματος και του φαγητού. Φορούσε ένα απλό τρίκινο ένδυμα και μία ζώνη δερματίνη. Τρεφόταν από ακρίδες και μέλι.. Κι εμείς, ενώ ο άγιος Ιωάννης έζωνε τη ζώνη του σφικτά προκειμένου να υπηρετήσει τους συνανθρώπους του και τον ίδιο το Χριστό, ξεσφίγουμε αυτές τις μέρες τη ζώνη από την πολυφαγία και την καλοφαγία.. Ο Εωάννης ο Βαπτιστής ήταν ελεύθερος από όλα αυτά, που εμάς δημιουργούν άγχος, γκρίνια, δυσαρέσκεια στο σπίτι και τη ζωή. Πολλές φορές όλοι μας αυτές τις επίσημες μέρες μάς τρώει το άγχος τι να βάλουμε, τι είναι στην μόδα, πώς να εμφανιστούμε στην Εκκλησία και στις επισκέψεις, πώς θα μας δούν οι άλλοι για να είμαστε καθώς πρέπει κύριοι. Τό ίδιο συμβαίνει και με το φαγητό. Περιορίζουμε την προετοιμασία μας για τα Χριστούγεννα μόνο στο μεσημεριάτικο τραπέζι. Γι αυτό, όπως γράφει κάποιος πολύ ωραία, όταν στις δύο ή τρεις το μεσημέρι της ημέρας των Χριστουγέννων, μετά το φαγητό ξεκουμπώνουμε το γιακά του πουκαμίσου, νοιώθοντας βαρυστομαχιά και ανοία & προσπαθώντας απεγνωσμένα να διατηρήσουμε την πανηγυρική ατμόσφαιρα, διερωτώμαστε πού είναι άραγε η αληθινή χαρά των εορτών;

Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής επειδή ακριβώς ήταν ελεύθερος από τα πράγματα του κόσμου, ήταν επίσης ελεύθερος κι από τα πρόσωπα του κόσμου! Δεν γνώριζε ούτε ελιγμούς, ούτε συμφεροντολογικούς υπολογισμούς. Παράδειγμα η αμαρτωλή ζωή του Ηρώδη, ο οποίος είχε πάρει παράνομα την γυναίκα του αδελφού του. Ο Ιωάννης ύψωσε τη φωνή με το φοβερό 'ουκ έξεστι σοι', δεν σου επιτρέπεται να έχεις την γυναίκα του αδελφού σου!. Δεν σκέφθηκε ο Πρόδρομος: 'Με τον Ηρώδη να τα βάλλω; Τρελλός είμαι να τα βάλω με τον άρχοντα και ηγεμόνα της Παλαιστίνης;'. Δεν προτίμησε να κηρύττει απλώς με ωραία λόγια, αλλά χωρίς να ελέγχει πρόσωπα και πράγματα που ήταν ενάντια στο θέλημα του Θεού!

Παράλληλα ο Ιωάννης ήταν διακριτικός! Ήξερε πού και πώς θα μιλήσει! Αυτό φαίνεται από τις συμβουλές που δίδει στους ακροατές του. Τους ευσεβείς Φαρισαίους τον διεφθαρμένο βασιλιά τους ελέγχει όχι μόνο γιατί με καυστικά φάρμακα μπορούσε να τους θεραπεύσει, αλλά διότι ήξερε ότι όταν η πηγή και η ρίζα είναι μολυσμένα τότε καταστρέφονται και οι κλάδοι. Τους ξένους στρατιώτες τους προτρέπει όχι πράγματα δυσβάστακτα και υπερβολικά, αλλά να περιορίζονται στο μισθό και να μην κλέβουν ή απατούν τους συνανθρώπους τους.

Εμείς είτε είμαστε δούλοι στην δουλοπρέπεια και την λατρεία προσώπων, είτε δούλοι στον ψευτοεγωισμό μας. Είτε κλείνουμε το στόμα, όταν βλέπουμε την αδικία είτε ανοίγουμε το στόμα αδιάκριτα για να πούμε την αλήθεια με αναίδεια και αυθάδεια τέτοια, επικαλούμενοι μάλιστα το παράδειγμα του Προδρόμου, ώστε αντί να θεραπεύουμε πληγώνουμε και ανοίγουμε πληγές. Όπως λέει όμως ο Θεόκλητος ο Διονυσάτης: 'ό,τι λέμε να είναι κάτι που θα

καίει πρώτα την καρδιά μας αν θέλουμε να στεριώνει και να μεταμορφώνει και να αλλοιώνει τη ψυχή του ακροατή! Όποιος επικαλείται τον τίμιο Πρόδρομο, πρέπει να γνωρίζει ότι ο προφήτης αυτός ήταν ελεύθερος από τα πρόσωπα και τα πράγματα του κόσμου επειδή ήταν και έγινε ελεύθερος από τον εαυτό του!

Δεν είναι μικρό πράγμα να βλέπεις τους θαυμαστές σου, τους μαθητές σου, τους οπαδούς σου να απομακρύνονται από σένα για να ακολουθήσουν κάποιον, ο οποίος είναι καλύτερος σου! Ο Ιωάννης το έβλεπε με χαρά και χωρίς παράπονο έλεγε 'Αυτόν δεῖ αὐξάνειν, ἐμέ δέ ἔλλατοῦσθαι' Ἦρθαν οι Φαρισαῖοι από τα Ιεροσόλυμα να τον ρωτήσουν 'ποιός είναι;' όχι γιατί δεν ήξεραν 'ποιός είναι' αλλά γιατί ήθελαν να πάρουν από το ίδιο του το στόμα την επιβεβαίωση ότι αυτός είναι ο Χριστός, που προσδοκούν, και ο Πρόδρομος με ταπείνωση δείχνει τον Ιησού: 'έρχεται ο ισχυρότερός μου, του οποίου δεν είμαι ικανός ούτε τα κορδόνια από τα παπούτσια του να λύσω' δεν είμαι ικανός δηλ. να κάνω ούτε κι αυτό που κάνανε τότε στους αφέντες τους οι πιο ταπεινοί δούλοι. 'Ίδε ο αμνός του Θεού!', έλεγε στους μαθητές του, τους οποίους με χαρά είδε να τρέχουν ξοπίσω από το Χριστό!

Εμείς οι ευσεβείς χριστιανοί, που είμαστε έτοιμοι να κριτικάρουμε τους άλλους, δεν επαινούμε με την ίδια ευκολία τους συνανθρώπους μας, που είναι ανώτεροι από μας! Όπως η μάνα δεν αναγνωρίζει ότι το δικό της παιδί είναι ίσως κατώτερο από το γειτονόπουλο, έτσι και εμείς βρισκόμενοι σε έναν κύκλο χριστιανικό, έχοντας έναν πνευματικό με δυσκολία αναγνωρίζουμε ότι και αλλού γίνεται αγώνας. Το έργο κάθε πνευματικού είναι ακριβώς όμως το έργο του Προδρόμου. Δεν αποσκοπεί στο να συγκεντρώσει την λατρεία και την τιμή στον εαυτό του, αλλά να την διοχετεύσει στο Χριστό, να ξεριζώσει τα βουνά, τον εγωισμό, και να καλύψει τα φαράγγια και τις χαράδρες της καρδιάς, τα διάφορα πάθη που εμποδίζουν τη διέλευση του Χριστού στην καρδιά μας.

Δεν είναι τυχαίο ότι την πρώτη Κυριακή του έτους τοποθέτησε η Εκκλησία την μορφή του Προδρόμου. Η αλλαγή του χρόνου πρέπει να συνδυασθεί με την αλλαγή της ζωής μας, με την μετάνοια που κήρυξε τότε ο Βαπτιστής στην όχθη του Ιορδάνη. Σύμφωνα με τους Πατέρες της Εκκλησίας, Ιορδάνης λέγεται ο ποταμός διότι προέρχεται από δύο πηγές, την Ιόρ και την Δόν. Οι δύο αυτές πηγές σχηματίζουν τον Ιορδάνη ποταμό που χύνεται στη Νεκρά Θάλασσα. Και το ανθρώπινο γένος από δύο πηγές προήλθε, από τον Αδάμ & την Εύα, και με την αμαρτία οδηγήθηκε στη νέκρωση. Ο Ιορδάνης συμβολίζει δηλ. όλο το ανθρώπινο γένος, στο οποίο εισήλθε με την ενανθρωπίσή του ο Χριστός. Όπως λέει ο ψαλμωδός 'ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω', όταν είδε την δόξα εκείνου που ήρθε να συντρίψει τις κεφαλές των δρακόντων. Και η θάλασσα η αλμυρά της ζωής του ανθρώπου μόλις ο Χριστός εισέλθει σε αυτήν αλλά και μόλις ο άνθρωπος στραφεί δια της μετανοίας στις αληθινές πηγές του, στρέφεται στην πηγή της ζωής. Όπως επίσης οι Πατέρες της Εκκλησίας επισημαίνουν εκτός από το

βάπτισμα του Προδρόμου, το Βάπτισμα της Εκκλησίας, υπάρχει ένα άλλο βάπτισμα που επίσης αναγεννά τον άνθρωπο: είναι το βάπτισμα των δακρύων, αλλά και το βάπτισμα του αίματος ένεκα της αγάπης προς το Χριστό!

Ας επιτρέψουμε λοιπόν στο Χριστό να μπει στα βάθη της καρδιάς μας έτσι ώστε οι δράκοντες, τα πάθη και οι ενοχές να εξαλειφθούν αλλά και ας μην ξεχάσουμε αυτές τις μέρες εκτός από το μπουκαλάκι του αγιασμού που θα πάρουμε, να δώσουμε στο Χριστό ένα δάκρυ μετάνοιας που θα μεταβάλλει πραγματικά την αλμυρή θάλασσα της ζωής μας σε αγιασμένο ποτάμι.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

800 χρόνια προτού ο Χριστός έλθει στη γη, το προφητικό μάτι του μεγάλου Ησαΐα, η πνευματική τηλε-όραση που διέθετε ο μεγάλος αυτός άνδρας διαπερνώντας τα βάθη των αιώνων είδε το γεννηθέντα βρέφος, τον μεγάλο αναμενόμενο να γεννάται και να έρχεται στην παγωμένη & πληγωμένη γη. Ο Ησαΐας είδε το Χριστό σαν φως, όχι απλό φως σαν κι αυτό που εκπέμπουν οι φωστήρες της γης, ο ήλιος και η σελήνη, αλλά φως μέγα, το οποίο φώτισε τον λαό, ο οποίος απελπισμένος από τα υπόλοιπα παροδικά φώτα, ήταν καθημένος, είχε εγκαταλείψει δηλ. την προσπάθεια να αλλάξει τη ζωή του και ανέμενε παθητικά από τον Θεό την σωτηρία! Ποιός είναι άραγε ο λαός που αναζητούσε τη σωτηρία & την λύτρωση;

Ο Χριστός ήλθε σε μια εποχή που όλοι οι λαοί ποθούσαν την λύτρωση και ανέμεναν τον Σωτήρα. Η αναζήτηση του λυτρωτή αποτελούσε κοινό σημείο όλων των λαών, οι οποίοι ενωμένοι πολιτικά και οικονομικά μέσω της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας αναζητούσαν με αγωνία την πνευματική τους ενότητα και σωτηρία. Δεν ήταν μόνο οι Εβραίοι εκείνοι που υπόδουλοι στους Ρωμαίους αλλά και κυβερνώμενοι από τον αιμοσταγή αλλά και Ιδουμαίο Ηρώδη ανέμεναν τον ήλιο της δικαιοσύνης. Και οι Έλληνες παρότι στο παρελθόν ανέδειξαν τα φώτα της επιστήμης και της φιλοσοφίας, τη στιγμή που ο Χριστός γεννιόταν είχαν συνειδητοποιήσει ότι μόνον η σοφία, μόνον η γνώση κι η μόρφωση δεν μπορούν να μεταμορφώσουν την ζωή. Ήδη στην περίφημη τραγωδία του Αισχύλου, ο Προμηθέας, δεσμώτης πάνω στον μυτερό Καύκασο, ένεκα του φθόνου των θεών τρυπημένος από ένα αρπακτικό πτηνό, ένα γύπα, που του έτρωγε καθημερινά τα σωθικά, αναζητάει ένα σωτήρα να ξετινάξει τα δεσμά από το ανθρώπινο γένος και να χαρίσει την ευτυχία και τη σωτηρία. Ο Σωκράτης με τη σειρά του τόνιζε μόνο κάποιος Θεός από τον ουρανό μπορεί να σώσει τον άνθρωπο από τα δεινά.

Το φως της προφητείας έχυε την τρεμουλιαστή μα αφυπνιστική του λάμψη στις σκοτεινές συνειδήσεις. Οι διάφορες φιλοσοφίες των Ελλήνων φώτιζαν μα δεν θέρμαιναν τον άνθρωπο, που από τη στιγμή του Αλεξάνδρου και μετά ένοιωθε τον εαυτό του μετέωρο και απελπιστικά μόνο μέσα σε μία αχανή αυτοκρατορία Το φως της φιλοσοφίας το παρομοίασε κάποιος με το πολικό σέλας, το οποίο φωτίζει μεν την λευκή παγωμένη επιφάνεια της γής, ούτε όμως την θερμαίνει ούτε τη γονιμοποιεί. Έτσι και το φως της

φιλοσοφίας, όσο γοητευτικό κι αν είναι, είναι ανίκανο να αναβλαστήσει μέσα στην καρδιά του ανθρώπου τους καρπούς της αγάπης. Είναι αδύνατο να κινητοποιήσει τις παγωμένες καρδιές.

Κι η στιγμή της λύτρωσης ήλθε! Ο Χριστός γεννάται! Δεν είναι τυχαίο το ότι ο Χριστός γεννήθηκε, ήρθε στον κόσμο μας τη στιγμή που το πέπλο του σκοταδιού είχε καλύψει όλη τη γη. Όπως δεν είναι τυχαίο το ότι ο Χριστός εμφανίστηκε ως αστέρας στους σοφούς εκείνους Χαλδαίους μάγους, οι οποίοι έσπευσαν να προσκυνήσουν τον τεχθέντα βασιλέα.

Προερχόμαστε από μία χώρα που έχει το προνόμιο από όλες τις χώρες του κόσμου να έχει πλούσιο το φώς του ήλιου. Πραγματικά και μείς όπως οι μάγοι ξεκινήσαμε από την Ανατολή και ήρθαμε στη Δύση, όχι βέβαια για να ανακαλύψουμε το Χριστό και να του προσφέρουμε τα δώρα μας, αλλά προκειμένου η ζωή μας να καλυτερέψει, να λάβει τα δώρα και τα χρήματα της πολιτισμένης Ευρώπης. Εδώ στη Δύση πραγματικά συνειδητοποιήσαμε τι σημαίνει η απουσία του ήλιου της πατρίδας μας, πόσο η ζωή γίνεται άχαρις, μονότονη, αποκαρδιωτική όταν το φώς λείπει. Δεν είναι μόνο το φυσικό σκοτάδι απουσιάζει από τον πολιτισμένο μας κόσμο.

Πολλές φορές όλοι μας έχουμε διαπιστώσει ότι υπάρχει, κι αυτό είναι το χειρότερο πνευματικό σκοτάδι: Θα μπορούσε να πει κανείς: Μα καλά δεν ζούμε στον αιώνα των φώτων; Δεν υπάρχει σήμερα άφθονη γνώση, ενημέρωση, πρόοδο, ανάπτυξη, επιστήμη όσο ποτέ άλλοτε; Δεν φωτίζεται και δε δια-φωτίζεται ο άνθρωπος όταν μικρός από το σχολείο, από την τηλεόραση, από την πληροφορική, δεν μορφώνεται για όλους τους τομείς; Δεν ανατέλλει στην γη μας με την ένωση των λαών μια καινούργια φωτεινή εποχή για όλους;

Είναι γεγονός ότι ουδέποτε στην Ιστορία υπήρξαν τόσα φώτα, μικρά και μεγάλα, τόση ποικιλία χρωμάτων και φωτός όσο σήμερα. Ο άνθρωπος όμως προσπαθεί να πνίξει το σκοτάδι αλλά και την ομίχλη που κυριαρχεί την ψυχή του, ιδιαιτέρως αυτές τις παγερές ημέρες των Χριστουγέννων, με φώτα όχι αυθεντικά και φυσικά, αλλά τεχνητά. Ο άνθρωπος προσπαθεί να φωτίσει το κενό της ψυχής του με αστέρες τεχνητούς - κατασκευασμένους, με αστέρες που λάμπουν στο στερέωμα της μουσικής, της τέχνης, της θρησκείας, με αστέρες που δεν προβάλλονται στην τεράστια οθόνη του ουρανού, αλλά σε αυτή της τηλεόρασης, με αστέρες διάττοντες, που ξαφνικά εμφανίζονται στο στερέωμα της δημοσιότητας και κατόπιν συνιρίβονται στο κενό! Κάθε αστέρι προσφέρει προσανατολισμό. Οι σημερινοί αστέρες προσφέρουν από-προσανατολισμό, διότι έχουν κατασκευασθεί, έτσι ώστε αντί να οδηγούν τον άνθρωπο στην ταπεινή φάτνη της καρδιάς του μπροστά στα πάθη αλλά και μπροστά στο Χριστό, τον διαχέουν προς τα έξω, πείθοντας τον ότι εάν καταθέσει τα δώρα του, τον χρυσό και τον λίβανό του, σε υλικά πράγματα θα γίνει ευτυχισμένος!

Έτσι ενώ ο άνθρωπος καυχάται για τα πολλά του φώτα, εντούτοις βυθίζεται ολοένα και περισσότερο στο σκοτάδι της άγνοιας και της αμαρτίας. Ενώ ο άνθρωπος καυχάται για τον πολιτισμό του, τρέχει στον αποκρυφισμό, αναζητά στο λυκόφως των μέντιουμ και των μάγων την λύση στα προβλήματά του. Μπερδεύεται στα πλοκάμια των διαφόρων ανατολικών παραθρησκευίων και κοσμοθεωριών για να βρει την λύτρωση και την σωτηρία του. Βουλιάζει ολοένα και περισσότερο στο βούρκο της αμαρτίας. Όπως έλεγε πολύ ωραία κάποιος, μικρός ο άνθρωπος αγαπά το φώς και φοβάται το σκοτάδι. Μεγάλος αγαπά το σκοτάδι και μισεί το φώς. Όπως έλεγε ο Ι.Χ. 'οι άνθρωποι αγάπησαν περισσότερο το φώς παρά το σκοτάδι διότι ήταν πονηρά τα έργα τους'. Το φως αποκαλύπτει τα έργα των ανθρώπων, γι αυτό κι οι φαύλοι προτιμούν το σκοτάδι, τα θαμπά φώτα της ψευτοδιασκέδασης, και αρνούνται να δούν κατάματα το φως του ήλιου, του Χριστού!

Δεν είναι τυχαίο τό ότι ο Θεός δημιούργησε το φώς πρώτα και μετά τον άνθρωπο. Το έκανε αυτό αυτό για να αποδείξει ότι όχι μόνον το σύμπαν ολόκληρο αλλά και ο ίδιος ο άνθρωπος χωρίς αληθινό φώς δεν μπορεί να ζήσει! Επίσης δεν είναι τυχαίον ότι όλα τα φώτα της επιστήμης, της φιλοσοφίας, της τέχνης προσπαθούν να φωτίσουν από τα κάτω προς τα πάνω. Προσπαθούν να φωτίσουν από τη γή τον ουρανό. Προσπαθεί η γη να φωτίσει τον ήλιο κι όχι ο ήλιος τη γη. Το φως του Χριστού, όμως, ήρθε από τον ουρανό και έρχεται κάθε φορά που βαπτίζεται, που φωτίζεται δηλ. & προσέρχεται στην πίστη του Χριστού ένα καινούργιο μέλος. Μέσα στο φως του Χριστού ο δούλος γίνεται ελεύθερος, ο ληστής άγιος, ο παραστρατημένος βρίσκει την λύτρωση. Μέσα στο φως του Χριστού βλέπει σωστά ο πιστός τί είναι άνθρωπος και τί Θεός. Καταλαβαίνουμε ότι ο άνθρωπος δεν είναι μερικά κιλά νερό και κόκκαλα, αλλά κατ' εικόνα του Θεού αλλά κι ότι ο Θεός είναι φως απρόσιτον αλλά και φως του κόσμου. Είναι παντοδύναμος αλλά *Πατέρας!*

Το φώς του Χριστού ήλθε σε όλους εμας τους καθημένους στο σκοτάδι. Αυτό όμως σημαίνει ότι και εμείς πρέπει να πάψουμε να είμαστε καθήμενοι, στρογγυλοκαθισμένοι και επαναπαυμένοι σε αυτό που είμαστε, στο ότι είμαστε δηλ. μέλη της Εκκλησίας και του έθνους του Ελληνικού στο οποίο ιδιαίτερα έλαμψε όχι μόνον το φως του ήλιου αλλά και το φως του Χριστού. Οι μάγοι, μόλις είδαν το φως του αστέρα δεν αρκέσθηκαν στο να γιορτιάσουν το γεγονός ότι ήλθε ο Λυτρωτής. Ξεκίνησαν μέσα στο σκοτάδι και μέσα από τις δυσκολίες και τις περιπέτειες ενός μακρινού ταξιδιού να συναντήσουν τον Μεσσία. Αυτήν την περιπέτεια της ανακάλυψης του Θεού στην μακρινή καρδιά μας καλούμαστε να επιχειρήσουμε με οδηγούς τα αστέρια της Εκκλησίας, τους Πατέρες και τους αγίους να επαναλάβουμε όλοι μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΖΑΚΧΑΙΟΥ

Συνατήσεις στη ζωή με διάφορα πρόσωπα και πράγματα γίνονται πολλές. Άλλες ωφέλιμες, άλλες όχι! Η συνάντηση όμως που μας χαρίζει σωτηρία και ευτυχία είναι μία: αυτή με το Χριστό. Στην Ευαγγελική περικοπή του αποστόλου Λουκά που ακούσαμε σήμερα περιγράφεται μία παράξενη συνάντηση. Πρωταγωνιστεί ένας αρχιτελώνης. Ένας άνθρωπος δηλ. που εισέπραττε τους φόρους από τον απλό λαό, αφού πρώτα είχε δώσει το αναλογούν ποσό στις Ρωμαϊκές αρχές. Στα μάτια του απλού λαού το να είσαι τελώνης ήταν ίσο με το να είσαι ληστής. Ο φιλόσοφος Θεόκριτος γι' αυτό έλεγε ότι στα βουνά τα αγριότερα θηρία είναι οι αρκούδες και στις πόλεις οι τελώνες. Οι ιστορικοί αναφέρουν ότι υπήρχαν τελώνες που μέχρι νεκρούς ξέθαβαν, που τους χρωστούσαν φόρους και τους μαστίγωναν για να συγκινηθούν οι συγγενείς τους και να πληρώσουν αυτοί τους φόρους! Ο Ζακχαίος που τρέχει σήμερα στο Χριστό ήταν όχι απλά τελώνης αλλά αρχιτελώνης. Μπορούμε από αυτή τη σημείωση του απ. Λουκά να καταλάβουμε και το μέγεθος του πλούτου, που είχε συσσωρεύσει και την υψηλή του κοινωνική θέση αλλά και το πόσο παράνομος και αμαρτωλός φαινόταν στα μάτια των ευσεβών της εποχής του.

Ο Ζακχαίος είχε και όνομα (Ζακχαίος=αγαθός), είχε και πλούτο είχε και υψηλή κοινωνική θέση. Είχε δηλ. και τα τρία αγαθά για τα οποία αγωνίζεται ο άνθρωπος στη ζωή του! Τι έκανε όμως άραγε τον μικρό στο ανάστημα αλλά μεγάλο στο αξίωμα άνθρωπο να ανεβεί πάνω σε μια μουριά για να δει και να συναντήσει τον απλό και ταπεινό Ιησού; Το γεγονός ότι καμιά φιλία και γνωριμία του Ζακχαίου με τους αξιωματούχους και αριστοκράτες δεν του γέμιζε και δεν του ικανοποιούσε την καρδιά, που δεν τρέφεται ούτε με μάρκα, ούτε με οικόπεδα, ούτε με βίλλες. Καμιά υποκριτική και ψευτοευγενική κοινωνική σχέση δεν μπορούσε να του χαρίσει εσωτερική γαλήνη. Ούτε η δόξα, ούτε τα χρήματά του, ούτε οι απολαύσεις του δεν μπορούσαν να φιμώσουν τη φωνή της συνείδησης που ήλεγχε και βούρσε για τις παρανομίες με τις οποίες αποκτάται συνήθως ο εύκολος και γρήγορος πλούτος. Να λοιπόν γιατί με τόσο πάθος έτρεξε ο αρχιτελώνης Ζακχαίος στο Χριστό.

Κόθε συνάντηση όμως με το Χριστό είναι δύσκολη, όχι γιατί ο Χριστός είναι κάποιος άρχοντας, που για να τον συναντήσεις πρέπει να ακολουθήσεις τη γραφειοκρατία. Όπως λέει ο Θεός στον Ησαΐα πριν ακόμα φωνάξουμε το Θεό εκείνος είναι πλάι μας και μας λέει με στοργή: 'Ίδού πάρειμι': 'Να κοντά σου είμαι!'. Η συνάντηση με το Χριστό είναι δύσκολη γιατί ο ίδιος ο εαυτός αλλά και ο διάβολος παρεμβάλλει πολλά εξωτερικά και εσωτερικά εμπόδια!

Ο Ζακχαίος είχε να αντιμετωπίσει καταρχήν εξωτερικά εμπόδια. Είχε να αντιμετωπίσει το πλήθος, τον όχλο που συνόδευε το Χριστό. Ο Ζακχαίος ήταν μικρόσωμος. Έτσι όχι μόνον δεν μπορούσε να συναντήσει αλλά ούτε

καν να δει το Χριστό. Κάθε άλλος θα απογοητευόταν και θα παρατούσε την προσπάθεια. Ο πόθος όμως της γνωριμίας με το Χριστό κάνει το νάνο γίγαντα. Σαν αίλουρος σκαρφαλώνει στην πρώτη συκομορέα που βρίσκει μπροστά του! Για να καταλάβουμε το μέγεθος της ταπείνωσης που δέχεται εκούσια ο Ζακχαίος, ας φανταστούμε έναν υπουργό ή μάλλον τον πρωθυπουργό μιας περιοχής, αφού ο Ζακχαίος ήταν αρχιτελώνης, να σκαρφαλώνει σε ένα δέντρο για να συναντήσει έναν απλό κήρυκα που περιοδεύει από χωριό σε χωριό για να κηρύξει τον λόγο του Θεού. Του Ζακχαίου η καρδιά όμως δεν γνωρίζει εμπόδια. Τα εμπόδια, αντί να γίνουν λίθοι προσκόμματος, μεταβάλλονται σε πέτρινα σκαλοπάτια, πάνω στα οποία πατάει ο τελώνης, για να πραγματοποιήσει τον πόθο του. Να η πρώτη θυσία του Ζακχαίου. Η θυσία του εγωισμού του! Το ότι ο Ζακχαίος απελευθερώνεται από το 'τι θα πεί γι αυτόν κόσμος', που όλους εμας πολλές φορές φορές μας φρενάρει από την πραγματοποίηση της επαφής μας με το Χριστό!

Ο Ζακχαίος δεν ήθελε να δει απλά μόνον το Χριστό. Ήθελε να τον συναντήσει. Και εδώ προβάλλει το δεύτερο εμπόδιο, το εσωτερικό. Πρέπει να αποτινάξει το βαρύ φορτίο των αδικημάτων για να επιχειρήσει το δεύτερο και ηρωικότερο άλμα, που θα τον συνδέσει για πάντα με το Χριστό. Και εδώ ακριβώς έρχεται να βοηθήσει η χάρις, ο λόγος του Χριστού: 'Ζακχαϊε σπεύσας κατάβηθι. Σήμερον γάρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι'

Στο σημείο αυτό είναι εκπληκτική η διάκριση του Χριστού. Δεν άρχισε την διδασκαλία και την ηθικολογία στον αμαρτωλό εκείνον άρχοντα, που με δίψα έτρεξε να τον συναντήσει, όπως θα έκανε κάποιος ευλαβής ιεροκήρυκας ή ζηλωτής χριστιανός. Το μόνον που λέει στον Ζακχαίο είναι ότι θέλει να τον επισκεφθεί στο σπίτι και να τον δει προσωπικά, να περάσει μερικές στιγμές μαζί του. Να συναντήσει το Χριστό ήθελε απλά ο Ζακχαίος. Ο Χριστός του προσφέρει την ευκαιρία να τον επισκεφθεί! Με θαυμασμό λέει ο ιερός Χρυσόστομος ότι αυτά που δεν κατορθώνει ο λόγος τα κατορθώνει η τράπεζα. Πολλές φορές μία τράπεζα έλυσε αυτά που δεν έλυσαν μύριοι σύμβουλοι και πολλοί περισσότεροι πόλεμοι.

Κόποτε, ο πατήρ Πορφύριος κάνοντας τα Θεοφάνεια αγιασμό χωρίς να το καταλάβει μπήκε και σε ένα αμαρτωλό σπίτι. Η γυναίκα που το διήυθνε έτρεξε να τον αποτρέψει! Εκείνος, όμως ξέροντας ότι και στα στήθη του πιο αμαρτωλού καίει το καντήλι της πίστης, άρχισε και εκεί στο χώρο αλλά και στα πρόσωπα της αμαρτίας, να μιλάει όχι για την πορνεία για την αγάπη και την ανεκτικότητα του Θεού! Τα λόγια του αλλά και περισσότερο η πραότητα της μορφής του συγκίνησαν τόσο πολύ ώστε όλες αυτές οι κοπέλλες μετεστράφησαν ριζικά. Ας μην περιμένουμε όλοι εμείς που βρισκόμαστε στην Εκκλησία να έρθουν εδώ οι νέοι ή οι άθεοι, χωρίς και εμείς να κινούμαστε με προσευχή και διάκριση και αγάπη προς αυτούς. Ο Χριστός δεν κλείσθηκε σε καμια συναγωγή αλλά όργωσε την πατρίδα του, την Παλαιστίνη. Πρόσφατα με τα κάλαντα αλλά και τον αγιασμό, ζήσαμε

πραγματικά με πόση συγκίνηση αλλά και λαχτάρα νέοι αλλά και άλλοι 'χαμένοι' συμπατριώτες μας βυθισμένοι μέσα στο σκοτάδι και την καπνίλα, δέχτηκαν την επίσκεψη της Εκκλησίας στους δικούς τους χώρους!

Η επίσκεψη του Χριστού προς το Ζακχαίο ξεσήκωσε την διαμαρτυρία των ευσεβών ακροατών του. Κι όμως και μόνη η παρουσία του Χριστού έκανε αυτό που τα κηρύγματα των Φαρισαίων δεν είχαν επιτύχει! Ο Ζακχαίος συγκλονισμένος από την συναντησή του με τον Χριστό αποδίδει σε όσα ορφανά, χήρες, πτωχούς αδίκησε τετραπλάσιο το χρέος του.

Πολύ ωραία κάποιος σημειώνει ότι όλοι μας είμαστε πλασμένοι για τα ύψη της αιωνιότητας. Γι αυτό όλοι μας διψάμε για ανάστημα. Από τα τακούνια που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή, από τη δίψα μας για άνοδο κοινωνική και υλική, μέχρι τα όνειρα που μας κάνουν να πετούμε στα ύψη! Κινέζοι επιστήμονες προσπαθούν με βιοχημικά μέσα, να δώσουν λίγο μπόι στο σώμα τους! Ο κοντόσωμος Ζακχαίος μας διδάσκει ότι μοναδικός τρόπος για να σωθούμε είναι η ταπείνωση κι η μετάνοια. Αλλά και η εμπειρία η δικιά μας, μάς τονίζει ότι όποιος νομίζει ότι είναι σοφός είναι ανόητος και ότι όποιος στηρίζεται στα πλούτη του είναι επιπόλαιος. Σοφός δυνατός κι άγιος είναι ο ταπεινός!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ

Από τους μεγαλύτερους πόνους πάνω στη γη είναι ο πόνος της μάνας. Μιά μάνα δεν πονά μόνον τρομερά, όταν γεννά το παιδί της, ούτε είναι μόνον αυτή η κληρονομιά της από την ανυπυκοή της Εύας. Η γυναίκα πονά κυρίως για να μεγαλώσει και να αναστήσει τα παιδιά της. Για να δώσει σε αυτά τα σωματικά και πνευματικά εφόδια ώστε να γίνουν ολοκληρωμένοι άνθρωποι. Ιδίως στη ξενιτειά γνωρίζουμε τι πόνους τράβηξε η μάνα, η οποία ήταν υποχρεωμένη να εγκαταλείπει μόνα τα παιδιά της άρρωστα και αδιάθετα στο σπίτι, προκειμένου να σηκωθεί χαράματα και να δουλέψει στο εργοστάσιο ή ακόμα το χειρότερο πόσο πληγώνονταν η καρδιά της όταν έπρεπε να αφήσει τα παιδιά της στην Ελλάδα σε κάποια γριά γιαγιά προκειμένου να καλυτερέψει μαζί με το σύζυγο τη τύχη της οικογένειάς της. Για ένα τέτοιο μητρικό πόνο μας μιλά σήμερα το Ευαγγέλιο. Μια γυναίκα πονά γιατί η κόρη της σπαράσσεται από δαιμόνια.

Η μάνα, μας λέει ο Ευαγγελιστής ήταν Χαναναία. Όπως ο Ευαγγελιστής Μάρκος επεξηγεί ήταν 'Ελληνίς, Συροφοινίκισσα τω γένει'. Ήταν δηλ. ειδωλολάτρισσα στη θρησκεία, (διότι όπως γνωρίζουμε ο όρος Έλληνας στην Α.Γ. δεν προσδιορίζει το έθνος, αλλά τη θρησκεία), Σύρια στη διάλεκτο και Φοινίκισσα στην καταγωγή. Αν λάβουμε υπόψη την μεγάλη έχθρα μεταξύ των Εβραίων και των Συρίων ή Φοινίκων, η οποία διατηρήθηκε από την Π.Δ. μέχρι τις ημέρες μας, αλλά και τη διαφορά θρησκευματος, τότε η λέξη Χαναναία ακουγόταν στα αυτιά κάθε ευσεβούς Ισραηλίτη όπως σε εμάς το όνομα Τουρκάλα και Βουλγάρα!

Αυτή λοιπόν η αλλοεθνής γυναίκα τρέχει στο Χριστό, αφού όμως κι αυτό είναι σημαντικό ο Χριστός έτρεξε πρώτα προς αυτήν. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ταξίδι αυτό του Χριστού στα όρια της Τύρου και της Σιδώνας, σε μία ειδωλολατρική περιοχή αποτέλεσε το πρώτο και το τελευταίο ταξίδι του Ι.Χ. στο εξωτερικό!

Γιατί άραγε ο Χριστός εγκατέλειψε την Παλαιστίνη και έτρεξε σε μια ειδωλολατρική χώρα, τη στιγμή μάλιστα που είχε επιβάλλει στους μαθητές του να μην κηρύξουν παρά μόνον στα πρόβατα του οίκου Ισραήλ; Η κίνηση του Χριστού προς τους *έλληνες* ήταν συμβολική! Λίγο προτού διηγηθεί ο Ευαγγελιστής Ματθαίος τη συνάντηση του Χριστού με τη Χαναναία, μας διηγείται δύο άλλα επεισόδια. Το πρώτο είναι ότι ο Χριστός έκανε ελάχιστα θαύματα στην πατρίδα του, όχι γιατί ήταν αδύνατος, αλλά γιατί η δύναμη του Θεού, η οποία δεν είναι παρά η αγάπη του Θεού προς όλους μας, περιορίζεται από την απιστία όλων ημών, που πολλές φορές είμαστε αδέρφια & έχουμε το ίδιο αίμα & είμαστε προορισμένοι να έχουμε την ίδια πατρίδα με το Χριστό! Το δεύτερο γεγονός που μας διηγείται ο Ευαγγελιστής Ματθαίος πριν τη συνάντηση του Χριστού με τη Χαναναία, είναι ότι ο Χριστός ήλεγξε δριμύτατα τις πόλεις Καπερναούμ, Χοραζίν και Βηθσαιδά, στις οποίες έμεινε πολύ καιρό & έκανε τρομερά θαύματα, εκείνες όμως

εκείνες επέδειξαν τρομερή απιστία. Ο Χριστός τόνισε ότι αν έκανε στη Τύρο & τη Σιδώνα τόσα θαύματα οι ειδωλολάτρες και στα μάτια των ευσεβών διεφθαρμένοι κατοικοί τους θα είχαν προ πολλού πιστέψει στο Χριστό! Δεν παρέμεινε μόνο στα λόγια αλλά κι ο ίδιος πήγε σε αυτές τις περιοχές αυτές των απίστων για να δούν οι μαθητές με τα ίδια τους τα μάτια ποιοί είναι εκείνοι οι αμαρτωλοί που οι Εβραίοι αποκαλούσαν σκυλιά (όπως κάποτε εμείς αποκαλούσαμε τους Τούρκους και αντίστροφα) αλλά και ποιοί είναι εκείνοι οι ζηλωτές που καυχώνταν ότι είναι τα γαλαζοαίματα τέκνα του Αβραάμ, μέλη του περιούσιου λαού!

Να γιατί ο Χριστός μίλησε με τόσο προσβλητικά λόγια στην πονεμένη γυναίκα. Ο Χριστός υποκρίνεται το ρόλο του Φαρισαίου για να διεγείρει τους μαθητές του. Μια γυναίκα κράζει γεμάτη από πόνο και λαχτάρα να θεραπευθούν τα σπλάχνα της & ο Ιησούς σαν βέρος Ιουδαίος σιωπά περιφρονητικά. Δεν της δίδει καμιά σημασία. Έτσι δεν θα έκανε και ένας φαρισαίος; Αυτό δεν υπαγορεύει η γνήσια εθνική συνείδηση του Ιουδαίου; Οι μαθηταί στο βάθος του αντιδρούν. Ο εθνικισμός τους αλλά και η αντίληψις ότι 'εμείς είμαστε οι καλοί και σωσμένοι' αρχίζει να σπάει! Η σκέψη ότι εμείς οι Ορθόδοξοι είμαστε μόνον για τον Παράδεισο και όλοι οι άλλοι είναι βάρβαροι Φράγκοι, Τούρκοι, άθεοι, άπιστοι, κολασμένοι, αρχίζει να σβήνει. Και σβήνει μπροστά στην πίστη και την ταπείνωση της Χαναναίας, μπροστά στη λαχτάρα που δείχνουν αυτοί που πολλές φορές εμείς θεωρούμε κολασμένους για σωτηρία!

Η Χαναναία είδε ότι τα είδωλα, οι ψεύτικοι θεοί που πίστευε και προσκυνούσε τη στιγμή του πόνου, της θλίψης, της μοναξιάς είναι ανύπαρκτα διότι δεν μπορούν να κάμουν τίποτε! Πολλοί σημερινοί φαινομενικά άθεοι που λάτρευαν & λατρεύουν τα είδωλα της επιστήμης, της τεχνολογίας, του εαυτούλη τους διαπιστώνουν την ανάγκη να τρέξουν στο Χριστό, να αναζητήσουν σε αυτό την λύτρωση από τα δαιμόνια που τυρρανούν ιδιαίτερα τα παιδιά τους, τη νέα γενιά, όπως τυρρανούσαν και τότε την κόρη της Χαναναίας! Ο Χριστός τότε έτρεξε στο εξωτερικό όχι για να παραδώσει μαθήματα στους απίστευτους, αλλά για να πάρει ένα μάθημα ταπείνωσης και πίστης από τους ειδωλολάτρες για τους μαθητές του. Εμείς κλεινόμαστε είτε στην πατρίδα μας, είτε στην Εκκλησιά μας, είτε στον ευσεβή μας κύκλο, καυχόμαστε ότι ανήκουμε στον περιούσιο Ελληνικό λαό κι όχι στους βάρβαρους Μουσουλμάνους ή τους άθεους Φράγκους

Η Χαναναία πάλεψε όχι μόνον με τον εαυτό της, όχι μόνον με το περιβάλλον της πάλεψε και με τον ίδιο τον Θεό. Και τελικά νίκησε και τις προκαταλήψεις της, και τις ειρωνείες των άλλων αλλά και τον ίδιο το Χριστό που της έφερε εμπόδια για να γιγαντώσει την πίστη της. Ο ίδιος ο Ιακώβ ονομάστηκε Ισραήλ, πήρε δηλ. τον τιμητικό τίτλο αυτού που βλέπει κατάματα το Θεό, όχι όταν έκανε κάποιο θαύμα, αλλά από τη στιγμή που πάλεψε νικηφόρα με τον Θεό! Ο Θεός, χαίρεται να νικιέται από τον άνθρωπο! Κι η γυναίκα στην περικοπή, πάνω στον πόνο της δεν διστάζει παρόλο ότι ήταν

γυναίκα και μάλιστα γυναίκα Τουρκάλα και άπιστη να τρέξει στον Χριστό, αφού γκρέμισε πρώτα τα είδωλά της, και να ζητήσει από το Χριστό τη θεραπεία της δαιμονισμένης κόρης της! Η Χαναναία ούτε θίγεται, ούτε σκανδαλίζεται, ούτε αποθαρρύνεται όταν ο Χριστός της λέει ότι δεν είναι καλό να πάρει το ψωμί από τα παιδιά και να τα δίδει στα σκυλιά! Αντιστρέφει το παράδειγμα του Χριστού & λέει: 'Ναί κύριε! αλλά και τα σκυλιά τρώνε από τα ψίχουλα που πέφτουν από το τραπέζι των αφεντικών τους!' Τότε ο Χριστός βγάζοντας από πάνω του το προσωπίο, την μάσκα του Φαρισαίου, αφήνουν να εκδηλωθούν τα ειλικρινά & πραγματικά του αισθήματα και αναφωνεί γεμάτος θαυμασμό: 'Ω γυναίκα! Μεγάλη, η πίστη σου!'

Ο 1.Αυγουστίνος έλεγε 'ευχαριστώ το Θεό για τις αμαρτίες μου! Όπως η Χαναναία, όπως ο εκατόνταρχος, όπως αργότερα ο εξ Αφρικής καταγόμενος άγιος της Εκκλησίας Αυγουστίνος έτσι & σήμερα πολλοί ειδωλολάτρες της Δύσης που παλεύουν με το Θεό μέσα στο σκοτάδι της αμαρτίας και του πόνου που προκαλεί αυτή στη ψυχή, συνειδητοποιούν το τί σημαίνει πίστη και ελπίδα στο Θεό πολύ περισσότερο από εμάς που γεννηθήκαμε Ορθόδοξοι και που γι' αυτό, αντί να συμεριζόμαστε τον αγώνα και την αγωνία του Χριστού για τον κόσμο, κοιμόμαστε και αυτοϊκανοποιούμαστε με αυτό που είμαστε & αυτό που έχουμε, όπως τότε οι τρεις εκλεκτοί μαθητες στον κήπο της Γεθσημανή. Όπως η Χαναναία πονούσε όχι για τον εαυτό της αλλά για το παιδί της, που ήταν αίμα και η σάρκα της, όπως κάθε μέλος της οικογένειας πονά για την αρρώστια του άλλου μέλους, όπως ένα μέλος του σώματος πονά για την αρρώστια του άλλου μέλους, έτσι κι ο πραγματικά Ορθόδοξος, ο πραγματικά άγιος αισθάνεται ένοχος για την αμαρτία του άλλου και πονά με το πάθος του άλλου και προσεύχεται για την αμαρτία όλου του κόσμου. Ο πραγματικά Ορθόδοξος δεν χαίρεται με την ανωτερότητα την δικιά του αλλά κατά το πρότυπο του Χριστού ανεβαίνει στο Σταυρό, κατεβαίνει στην κόλαση και στον άδη, προσεύχεται με δάκρυα για ζωντανούς και κεκοιμημένους!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ

Με την παραβολή του τελώνου και του Φαρισαίου εγκαινιάζεται η περίοδος του Τριωδίου. Η Εκκλησία τις Κυριακές αυτής της περιόδου προσπαθεί με ωραιότερες ευαγγελικές περικοπές να μας βοηθήσει έτσι ώστε να θεραπεύσουμε τα πάθη μας, να καθαρίσουμε την καρδιά μας έτσι και σε αυτήν να αναστηθεί ο Χριστός.

Δύο άνθρωποι ανεβαίνουν στο ναό για να προσευχηθούν. Ενώ πολλοί κατεβαίνουν ιδίως αυτές τις μέρες της διασκέδασης και του ξεφαντώματος κατεβαίνουν στο βούρκο της αμρτίας άλλοι ανεβαίνουν τα σκαλοπάτια του Ναού, έτσι ώστε να συναντήσουν τον Θεό. Ο πρώτος άνθρωπος, που ανεβαίνει τα σκαλοπάτια του Ναού είναι ένας Φαρισαίος. Οι Φαρισαίοι αποτελούσαν μια μερίδα ανθρώπων, οι οποίοι τηρούσαν το Νόμο, ακόμα και τις διατάξεις που αναφέρονταν μόνον στους ιερείς, κατά γράμμα. Νήστευαν, προσεύχονταν, κάνανε ελεημοσύνες. Ήταν ας πούμε με σημερινά λόγια οι πολύ ευσεβείς. Ο δεύτερος, που ανεβαίνει τα σκαλοπάτια του Ναού, ήταν τελώνης. Οι τελώνες ήταν εκείνοι που εισέπρατταν τους φόρους για χάρη των Ρωμαίων. Οι άνθρωποι τότε ήταν αναγκασμένοι να πληρώνουν σε φόρους το 30% του εισοδήματός τους. Οι τελώνες προπλήρωναν τους φόρους στους κατακτητές και κατόπιν όπως ήταν φυσικό προσπαθούσαν με όποιο μέσο μπορούσαν να εισπράξουν από τους απλούς μεροκαματάρηδες ανθρώπους όχι μόνον τους φόρους αλλά και ένα δυσανάλογο μεγάλο κέρδος. Όπως τονίζει κάποιος ιστορικός της εποχής μέχρι και νεκρούς - χρεώστες ξέθαβαν, προκειμένου οι συγγενείς τους να τους αποδώσουν τα οφειλόμενα. Επιπλέον οι τελώνες ήταν άνθρωποι ανήθικοι, με την έννοια ότι δεν δίσταζαν να εμπορεύονται το γυναικείο σώμα για να αποκομίσουν κέρδη. Γι' αυτό & στο Ευαγγέλιο ότι είναι η πόρνη στον γυναικείο κόσμο είναι ο τελώνης στον ανδρικό.

Στο Ναό λοιπόν συναντώνται ο μεγάλος ευσεβής αλλά & ο μεγάλος ανήθικος. Σίγουρα ο Φαρισαίος θα ξαφνιάστηκε από την παρουσία του αμαρτωλού τελώνη. Μέσα όμως σε κάθε καρδιά όσο βρώμικη κι αν είναι καίει το καντηλάκι της πίστης στο Θεό. Στίς προσευχές των δύο σημερινών πρωταγωνιστών του Ευαγγελίου μπορεί κανείς να καταλάβει το πώς σκέπτονταν, γιατί η προσευχή καθενός ανθρώπου αποτελεί τον καθρέπτη της πνευματικής του κατάστασης. Κάθε προσευχή έχει τρεις στόχους: Πρώτον το Θεό, δεύτερον τον εαυτό μας και τρίτον τους άλλους. Από το πώς παρουσιάζουμε τον εαυτό μας και τους άλλους στο Θεό εξαρτάται η επιτυχία της προσευχής μας.

Ο Φαρισαίος όρθιος στο κέντρο του Ναού αντί να παρακαλέσει τον Θεό, πλέκει το εγκώμιο του εαυτού του. Μεταβάλλει το Θεό σε ακροατή των κατορθωμάτων του. Στην αρχή τονίζει ποιός είναι: 'Σε ευχαριστώ' λέει 'που δεν είμαι όπως οι άλλοι άνθρωποι'. Δεν λέει τουλάχιστον στο Χριστό: 'Σε ευχαριστώ Θεέ μου που δεν με έκανες όπως τους άλλους ανθρώπους'. Σε

ευχαριστώ λέει αλλазονικά που δεν είμαι όπως οι άλλοι άνθρωποι, οι άρπαγες, οι άδικοι, οι μοιχοί και όπως αυτός εδώ ο τελώνης! Ο Φαρισαίος το έχει ανάγκη οι άλλοι άνθρωποι να είναι αμαρτωλοί, προκειμένου να λάμψει η δική του αρετή, όπως πολύ ωραία τονίζει ο Χρυσόστομος: Δεν φτάνει που ο Φαρισαίος ομιλεί για τον εαυτό του. Στρέφει τα βέλη του εναντίον του φτωχού τελώνη που στέκεται σε μία γωνιά του Ναού. Πόσες φορές και εμείς δεν κολλήσαμε ετικέτες στους συνανθρώπους μας, δεν διακρίναμε τον καλό μας εαυτό από τους υπόλοιπους μοιχούς και αμαρτωλούς; Πόσες φορές δεν στραφήκαμε με αγανάκτηση στο Θεό, προκειμένου να κάψει κάποιους άλλους κατά τη γνώμη μας αμαρτωλούς και φαύλους;

Ο Φαρισαίος αφού αναφέρει στο Θεό ποιός είναι, λέει κατόπιν το τί κάνει. Νηστεύει δύο φορές την εβδομάδα & δωρίζει το 1/10 της περιουσίας του στο Ναό. Για να καταλάβει κανείς την αγαθοεργία του Φαρισαίου πρέπει να λάβει υπόψην του ότι ο Νόμος πρόσταζε σε κάθε πιστό να δίδει στο Ναό και τους ιερείς την δεκάτη από το εισόδημά του από τα κτήματα ή τα κοπάδια του. Οι Φαρισαίοι όμως που ούτε βοσκοί ήταν αφού θεωρούσαν αυτό το επάγγελμα ταπεινό και ακάθατο, ούτε γεωργοί δίνανε στο Ναό το 1/10 από τα φυτά που καλλιεργούσαν στις γλάστρες τους: το άνιθο, το κίμμινο, το δύοσμο. Για τους αμαρτωλούς η θρησκεία ήταν όντως δαπανηρή, ενώ για τους ευσεβείς Φαρισαίους ήταν όχι μόνον αδάπανη, αλλά και αιτία καυχίσεως, όπως φαίνεται από την προσευχή του Φαρισαίου!

Στην άλλη άκρη ο τελώνης κλαίει σπαρακτικά και γονατισμένος κτυπάει τα στήθη του. Χύνει δάκρυα. Δεν κατηγορεί κανένα και τίποτα. Εξαρτάται, όπως και ο ληστής, από το έλεος του Θεού, αφού δεν έχει κάποια πράξη να παρουσιάσει. Ξέρει ποιός είναι, ξέρει επίσης τι έκανε! Γι αυτό και το μόνο που ζητά είναι 'έλεος!' "Ο Θεός ιλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ". Χρειάζονται χρόνια μετανοίας για να σβήσουμε ένα λάθος μας από την μνήμη των ανθρώπων. Για το Θεό όμως αρκεί ένα δάκρυ. Όπως για το βρέφος που γεννιέται το κλάμμα είναι σημείο ότι το νεογέννητο ζεί, έτσι και για τον άνθρωπο που αναγεννιέται, το κλάμμα και το δάκρυ αποτελεί σημείο ότι αρχίζει πραγματικά να ζει κοντά στο Χριστό. Όταν κάποιος ιεροκήρυκας ρώτησε κάποιον εργάτη που έσπαζε πέτρες γιατί εκείνος δεν μπορούσε να σπάσει τις σκληρές καρδιές των ακροατών, έλαβε την εξής απάντηση: 'Γιατί δεν γονατίζεις, όπως εγώ!'. Ένα δάκρυ του τελώνη ήταν πολυτιμότερο στο Θεό από όλες τις πράξεις που έκανε ο Φαρισαίος. Ένα δάκρυ του τελώνη έσβησε χρόνια αμαρτιών και ανομιών.

Την πρώτη Κυριακή του Τριωδίου η Εκκλησία αναφέρεται στη βασική αρρώστια και πάθος όλων ημών των Χριστιανών, που δεν είναι άλλο παρά ο εγωισμός. Λέει κάποιος σοφός ότι ο Χριστιανισμός είναι η καλύτερη αρματωσιά, αλλά και ο χειρότερος μανδύας. Συχνά κάτω από τον μανδύα αυτό αποκοιμόμαστε και νομίζουμε ότι μόνον με τη νηστεία και τις καλές

πράξεις κατακτήσαμε ήδη τον Παράδεισο. Συχνά & εμείς σκεπτόμαστε αυτό που αναφέρει το παρακάτω ποιηματάκι:

**Εμείς οι καλοί, οι εκλεκτοί,
όλοι οι άλλοι οι καταδικασμένοι.**

**Υπάρχει χώρος ακόμη για σας την κόλαση,
γιατί εμείς δεν θέλουμε συνωσιισμό στον Παράδεισο**

Ξεχνάμε ότι αυτός που τηρεί τέλεια νηστεία και αγαμία είναι ο διάβολος, ο οποίος έγινε ακριβώς διάβολος επειδή ήταν εγωιστής. Ξεχνάμε ότι πολλές φορές ο Θεός επιτρέπει να πέφτουμε σε σαρκικά ή άλλα αμαρτήματα, επειδή είμαστε εγωιστές και το μεγαλύτερο σύμπτωμα του εγωισμού μας είναι ότι όχι μόνο το ότι κατακρίνουμε εύκολα τους άλλους για να επαινέσουμε σιωπηλά τον εαυτό μας, αλλά στο ότι αρεσκομάστε να ακούμε κρίσεις και κατακρίσεις που αφορούν τους άλλους. Ο εγωισμός είναι το πιο ύπουλο αλλά και το πιο μεγάλο αμάρτημα, γιατί στο εξομολογητήριο συχνά αναφέραμε πτώσεις της σάρκας μας. Πόσες φορές όμως αναφέραμε την και τον εγωισμό, την έπαρση της ψυχής μας;

Όπως λέει ο Αγ.Ισαάκ ο Σύρος τα δέντρα που είναι γεμάτα καρπούς είναι στραμμένα προς τα κάτω. Μόνον τα άκαρπα και τα ξηρά δέντρα στρέφονται με άνεση προς τα πάνω. Όση μεγάλη κι αν είναι μια γιορτή, λέει σοφά ο λαός, οι καμπάνες δεν χτυπούν, αν δεν τους τραβήξει ο νεωκόρος το σκοινί! Όσο σπουδαίος κι αν είσαι, χρειάζεσαι πάντα κάποιο χέρι να σε βοηθήσει!

Με ποιά φάρμακα μπορούμε να θεραπεύσουμε τον εγωισμό μας; Ο Αγ.Ισαάκ ο Σύρος λέει ότι την κατάκριση και την οργή, που είναι τα συμπτώματα του εγωισμού, μπορούμε να τα καταπολεμήσουμε, όταν θυμόμαστε μέχρι τέλους της ζωής τα παλαιά μας αμαρτήματα, αν σκεπτόμαστε την στιγμή που λογισμοί αλαζονείας φτάνουν στο μυαλό μας το πάθος, το Σταυρό, τα καρφιά, τον εμπαιγμό που καταδέχθηκε ο Ι.Χ. Κάποιος μοναχός αγωνιστής, αναφέρει ο ίδιος πατέρας έγραψε στο τοίχο του σπιτιού του τα ονόματα των αρετών. Όταν άρχιζαν να τον επαινούν οι λογισμοί, τους έλεγε: 'Ας πάμε να κάνουμε έναν έλεγχο: Διαβάζοντας τις αρετές στο τοίχο, κραύγازه στον εαυτό του: 'Ακόμα κι αν τις αποκτήσεις όλες τις αρετές να γνωρίζεις ότι ακόμη βρίσκεσαι μακριά από το Θεό!'

Ζωγράφισε κάποτε ένας καλλιτέχνης στο τοίχο ένα παιδί να αραδιάζει μία σειρά από μηδενικά και πίσω από τα μηδενικά ένα ξένο χέρι να βάζει έναν άσσο. Όλες οι αρετές μας είναι μηδενικά. Ο άσσος που ο Θεός προσφέρει και μάλιστα πολλές φορές σε ανθρώπους, κατά την γνώμη μας αμαρτωλούς, είναι η ταπείνωση, η συντριβή, τα δάκρυα! Το μαργαριτάρι, λέει κάποιος, δεν είναι παρά ένας κόκκος άμμου στο κορμί κάποιου όστρακου. Το αίμα, τα δάκρυα, ο ιδρώτας και οι τοξίνες του οστράκου που περιτυλίγουν την άμμο την κάνουν μαργαριτάρι. Και το μαργαριτάρι της πίστεως των αγίων δεν είναι παρά προϊόν του κόπου των δακρύων, της υπομονής τους!

Σε μια εποχή που στην πατρίδα μας φοράνε μάσκες, η Εκκλησία μας προσκαλεί να βγάλουμε τις μάσκες. Η Ορθοδοξία δεν κάνει για κυριακάτικο κουστούμι. Δύο πρόσωπα που φοράνε μάσκες δεν μπορούν να ασπασθούν το ένα το άλλο! Σε μια εποχή που η ταπείνωση θεωρείται ανοησία & αφέλεια, η Εκκλησία μάς τονίζει, ότι ο ίδιος ο Θεός ταπεινώθηκε τόσο ώστε σταυρωμένος και τρυπημένος να θυσιασθεί για χάρη μας! Σε μια περίοδο που όλοι προσπαθούν όσο γίνεται να διασκεδάσουν, η Εκκλησία σαν καλή μητέρα μας τονίζει ότι μας τονίζει ότι η αληθινή χαρά ανακαλύπτεται όταν αγωνιζόμαστε, παλεύουμε, ιδρώνουμε να κόψουμε τον εγωισμό μας και να αυξήσουμε την αγάπη προς τον αδελφό μας και το Θεό μας!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

Μια από τις πιο θαυμάσιες περικοπές είναι η παραβολή που ακούσαμε σήμερα. Είναι η παραβολή του Ασώτου, αλλά και η παραβολή συνάμα του σπλαχνικού πατέρα αλλά και η ιστορία του ίδιου μας του εαυτού. Ένας από τους μεγαλύτερους Ρώσους λογοτέχνες, ο Θεόδωρος Ντοστογιέφσκι όταν ήρθε η ώρα να πεθάνει κάλεσε τα παιδιά του και τους είπε: Όλα τα πλούτη και τα πραγματά μου σας τα μοίρασα. Ένα πράγμα ήθελα να κρατώ μόνο δικό μου μέχρι τη τελευταία μου στιγμή. Έβγαλε τότε από τα στήθη του μια παλιά Βίβλο και δείχνοντάς την στα παιδιά του τους είπε: Με αυτό το τριμμένο βιβλίο, που μου δωσε μιά φτωχή γριούλα, όταν έφευγα για τα τρομερά κάτεργα της Σιβηρίας, βρήκα το φως, την αλήθεια. Αυτόν τον πολύτιμο θησαυρό τον χρειάζομαι μέχρι τώρα. Τώρα που πεθαίνω θέλω να σας τον εμπιστευθώ. Λέγοντας αυτά άνοιξε το βιβλίο στην παραβολή του Ασώτου και είπε στον πρώτο του γιο : Διάβαζε παιδί μου! Στο τέλος ο γερο-Θεόδωρος με δάκρυα & συγκίνηση ψιθύρισε: Παιδιά μου, η παραβολή αυτή είναι η περίληψη του Ευαγγελίου. Μας δείχνει πως ο Θεός βλέπει τον άνθρωπο και πως πρέπει ο άνθρωπος να βλέπει το Θεό. Ο γερο-Θεόδωρος ακούοντας τα λόγια της σημερινής παραβολής άλλαξε, μεταμορφώθηκε, έγινε άλλος άνθρωπος. Εμείς που τόσα χρόνια ακούμε αυτήν την παραβολή έχουμε αλλάξει;

Ένα παιδί απαίτησε από τον πατέρα του το κομμάτι της περιουσίας, που του ανήκε. Ήθελε να αποκτήσει την ελευθερία του μακριά από το μακρινό σπίτι του, ήθελε να ξενιτευτεί την μικρή φαμίλια του, ήθελε να ζήσει ανεξάρτητος από την πατρική αγάπη. Με την συμπεριφορά του ο γιος είναι σαν λέει στον γέρο Πατέρα του: Πατέρα δος μου τώρα, αυτό που εγώ θα αποκτήσω όταν εσύ πεθάνεις! Θέλω να ζήσω τη ζωή μου και συ στέκεσαι εμπόδιο. Δεν μπορώ να περιμένω πότε εσύ θα πεθάνεις. Θα είμαι τότε πολύ γέρος, για να απολαύσω όσα ο πλούτος κι η ελευθερία μπορούν να μου προσφέρουν. Γέρο πατέρα δεν υπάρχουνε για μένα! Τώρα μεγάλωσα. Δεν έχω ανάγκη από πατέρα. Πέθανες λοιπόν για μένα. Άσε με να ζήσω ελεύθερος' Λόγια σκληρά! Λόγια απάνθρωπα. Λόγια που κάποτε όλοι μας ξεστομήσαμε & πληγώσαμε ότι πιο ιερό και στοργικό υπάρχει πάνω σε αυτόν τον κόσμο, την καρδιά του κουρασμένου από την δουλειά και την ζωή, πατέρα μας. Μήπως και εμείς δεν μιλάμε κατ'αυτόν τον τρόπο στον μεγάλο πατέρα μας, το Θεό, απαιτώντας και εμείς όπως ο νεώτερος υιός υγεία, ευτυχία, μυαλό για να φύγουμε κατόπιν μακριά του και να τον αφήσουμε ξεχασμένο και μόνο; Τα παιδιά, μικρά πατάνε στις μάνας τους την κοιλιά! Μεγάλα πατάνε πάνω στις μάνας τους την καρδιά.

Αυτή είναι η ουσία της αμαρτίας μας. Το ότι ξεγράφουμε την αγάπη, απαιτούμε από εκείνον που μας αγκαλιάζει & μας αγαπάει να αποσυρθεί από τη ζωή μας. Να δεχτεί τον αργό θάνατο της περιφρόνησής μας. Ποιά είναι άραγε η κόλαση παρά όταν πρόσωπα τα οποία μας αγάπησαν & μας λάτρευσαν, πρόσωπα όπως είναι ο πατέρας μας, η γυναίκα, τα παιδιά μας,

πρόσωπα τα οποία τόσα και τόσα μας πρόσφεραν, να τους γυρνάμε κάποτε την πλάτη και να φεύγουμε μίλια μακριά;

Ο Πατέρας όμως επειδή αγαπά πραγματικά, δεν θέλει να υποδουλώσει το παιδί του Η αγάπη προϋποθέτει την ελευθερία του αγαπημένου. Ο Θεός, λέει ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος, αρνείται τη δύναμή του, μειώνει την παντοδυναμία του για χάρη της ελευθερίας του ανθρώπου, για να ζητήσει ελεύθερα την αγάπη του ανθρώπου. Ο άνθρωπος, το μικρό αυτό πλάσμα, μπορεί ελεύθερα να λέει όχι στο Θεό, μπορεί να επιλέξει ανάμεσα στην μοναξιά και την αγάπη-σχέση, ανάμεσα στη ζωή και στο θάνατο! Ο νέος ελεύθερος από τους πατρικούς περιορισμούς, από τις δεσμεύσεις μπορεί τώρα ανεπιφύλακτα να παραδοθεί στα ένστικτα της καρδιάς του. Δεν κοιτάζει πίσω το δακρυσμένο βλέμμα του πατέρα! Με ελαφριά καρδιά, με βιασύνη, σπεύδει προς τη χώρα όπου τίποτε δεν θα τον εμποδίσει να ζήσει όπως σε εκείνον αρέσει! Φίλοι, διασκεδάσεις, ευχάριστη ζωή! Στην ουσία όμως παθαίνει ακριβώς εκείνο που είχε κάνει στο γερο-πατέρα του. Οι φίλοι συμπεριφέρονται στο νεαρό, όπως φέρθηκε εκείνος σε εκείνον που αληθινά τον αγάπησε. Για τους φίλους ο άσωτος υπάρχει όσο υπάρχουν τα πλούτη του, μόνον όσο εκείνοι μπορούν να μοιραστούν μαζί του τη σπάταλη ζωή!

Ξαφνικά, όταν τα λεφτά τελειώνουν, ο νέος διαπιστώνει ότι στη ζωή δεν έχασε μόνον τον πατέρα του, δεν έχασε μόνο τους φίλους του. Έχει χάσει & τον ίδιο του τον εαυτό! Οι πατέρες της Εκκλησίας λένε και η πείρα μας το έχει αποδείξει ότι ο νους του ανθρώπου δραπετεύει από το Θεό γίνεται ή κτηνώδης ή δαιμονιώδης. Και ο νέος που δραπετεύει από τον πατέρα του αναγκάζεται μόνος και έρημος πλέον από τα πάντα, από την ίδια την ουσία και παρουσία του να βόσκει χοίρους. Η δουλειά του συμβολίζει την καταστασή του! Όπως οι μοναδικοί του πλέον σύντροφοι στη ζωή, οι χοίροι, κυλήθηκε κι αυτός όσο πιο βαθιά μπορούσε στη λάσπη & το βόρβορο της αμαρτίας. Όπως οι χοίροι τρέφονται με χαρούπια, που στην αρχή έχουν γλυκιά γεύση, κατόπιν όμως νοιώθει κανείς μια τρομερή & απαίσιμη πικρία στο στομάχι, έτσι κι ο νέος γεύθηκε την αμαρτία, που στην αρχή του φάνηκε γλυκιά, κατόπιν όμως άρχισε να συνειδητοποιεί την πικρία και την ακαθαρσία της

Όπως λέει πολύ ωραία ο λαός ο διάβολος για να κάνει τον άνθρωπο να αμαρτήσει κρατά ένα πηρούνι και με το πηρούνι τσιγκλάει τον άνθρωπο Άιντε! Οί κάθεσαι; Πότε θα χαρείς τη ζωή σου; Γιατί τα έδωσε ο Θεός τα αγαθά του στον κόσμο; Γιατί σε έκανε άνδρα; Γιατί σε έκανε όμορφο κορίτσι; Γιατί; και εκείνος φουντώνει τις επιθυμίες και τα πάθη. Αλλά μετά αρχίζει η ντροπή του κόσμου. ΕΑΕ τότε ο διάβολος παρουσιάζει ένα σεντόνι, το δεύτερο όπλο! Το κρατάει και λέει: Εγώ σε κρύβω! Δεν θα σε δει κανείς. Μην φοβάσαι! Εαι πραγματικά ο άνθρωπος τρέχει σε χώρα μακριά, κρύβεται σε γωνίες και καταγώγια! Δεν μπορεί η αμαρτία μπροστά σε πρόσωπο γνωστό, σε πρόσωπο σεβαστό! Αλλά τότε ο διάβολος παρουσιάζει

το τρίτο όπλο του! Το τύμπανο! Εαι αρχίζει και κτυπάει: τόπ, τίπ, τούπ... έτσι ώστε να μην υπάρχει κανείς που να μην το μάθει και ο άνθρωπος να το ρίξει στη τελική ξεσιπωσιά και αναίδεια. Είναι ακριβώς ο κύκλος αυτός της ηδονής και της οδύνης, που μας αναφέρουν οι Πατέρες της ερήμου. Η λίγη ηδονή που προσφέρει στην αρχή η αμαρτία, φέρνει μετά αμέτρητη οδύνη, ενώ η λίγη οδύνη και κόπος, που απαιτεί η αρετή φέρνει κατόπιν ασύλληπτη ευχαρίστηση και ουράνια γλυκύτητα.

Ο νέος όμως δεν παθαίνει αυτό που έπαθε ο Ιούδας. Εγκαταλελειμένος από όλους τους φίλους, αποδιωγμένος από παντού απομένει μόνος με τον εαυτό του και για πρώτη φορά κοιτάζει βαθιά μέσα του, εκεί που βρίσκεται, παρ'όλη την σαβούρα της αμαρτίας ο Θεός. Ο άνθρωπος πολλές φορές βρίσκεται έξω από τον εαυτό του. Ο Θεός όμως πάντα βρίσκεται μέσα μας και μας περιμένει με λαχτάρα. Κάθε άνθρωπος έχει ένα πολύτιμο πράγμα που κανείς δεν μπορεί να του το αφαιρέσει.την μνήμη. Ο άσωτος υιός θυμάται τα παιδικά χρόνια.. Θυμάται τον καιρό που είχε ένα πατέρα κοντά του, που δεν ήταν ορφανός. Θυμάται τα ωραία χρόνια που δεν ήταν ζητιάνος, που είχε σπίτι & ζεστασιά. Αναγνωρίζει ότι με την συμπεριφορά του δεν σκότωσε τον πατέρα του αλλά τον ίδιο του τον εαυτό! Πετιέται πάνω! Ανασταίνεται και ξεκινάει τον δρόμο της επιστροφής!

Η πρώτη λέξη που ξεστομίζει ο γιος μόλις συναντά τον πατέρα του δεν είναι: Συγχώρα με! Όχι το παιδί δεν γυρνά σε ένα ξένο που δεν θα το αναγνωρίσει, σε κάποιον που θα αναγκαστεί να πει: 'Δεν με θυμάσαι; Κάποτε είχες ένα γιο, που σε πρόδωσε και σε εγκατέλειψε. Όχι! Η πρώτη λέξη που λέει το παιδί είναι: 'Πατέρα. Πατέρα μου!'. Και ο πατέρας που τόσες φορές είχε σταθεί στο κατώφλι του σπιτιού ατενίζοντας το δρόμο, που τόσες φορές έκλαψε στο άδειο δωμάτιο του παιδιού του τί λέει; Λέει μήπως: 'Εντάξει μείνε μαζί μου υπο δοκιμή;' Λέει μήπως: 'Καλά θα δούμε; Λέει άραγε 'Πές πρώτα την ιστορία σου και τα λέμε; ΟΧΙ! Πέφτει στους ώμους, στην αγκαλιά του παιδιού του και με δάκρυα στα μάτια φωνάζει: 'Παιδί μου!'

Πόσες φορές σαν παιδιά γυρνώντας αργά σι σπίτι δεν συναντήσαμε κάποια δακρυσμένη μάνα να μας αγκαλιάζει και με αγωνία να μας λέει: Παιδί μου!' Σαν γονείς σταθήκαμε άραγε ξάγρυπνοι στην πόρτα, στο κατώφλι του σπιτιού για να υποδεχτούμε τα κουρασμένα από την αμαρτία παιδιά μας, για να ξεστομίσουμε όχι ύβρεις αλλά την τόσο γλυκιά και στοργική λέξη: Παιδί μου!'; Πόσες φορές δώσαμε στο παιδί μας την ευκαιρία να μας φωνάξει: 'Πατέρα!'

Ο Πατέρας γυρνάει στους δούλους και τους προστάζει να φέρουν αμέσως τη στολή την πρώτη, τα ρούχα τα πρώτα, τα ρούχα τα οποία παράτησε από τη βιασύνη φεύγοντας το παιδί, ο πατέρας όμως τα κρατούσε σαν ενθύμιο, όπως έκανε κάποτε κι ο Ιακώβ με τα ρούχα του σφαγμένου παιδιού του. Ο νέος πετάει τα κουρέλια, φοράει τη γνωστή φθαρμένη ίσως λίγο αλλά

πολύτιμη από τα δάκρυα που είχαν χυθεί πάνω του φορεσιά! Με το δαχτυλίδι, το οποίο του προσφέρει ο πατέρας του δίδει ο πατέρας στο παιδί του την οικογένεια, την περιουσία την τιμή του ολόκληρη αφού η σφραγίδα αποτελούσε εκείνα τα χρόνια την υπογραφή και την ταυτότητα του ανθρώπου. Δίνοντας την σφραγίδα στο παιδί του ο γέρος πατέρας λέει σε αυτό: 'Σου εμπιστεύομαι τον εαυτό μου στα χέρια σου! Ότι έχω & είμαι ανήκει σε σένα!' Το καλύτερο μωσχάρι σφάζεται! Το πανηγύρι της Ανάστασης του νεκρού υιού ξεκινάει! Το πανηγύρι της αιώνιας ζωής αρχίζει με το σφάξιμο του πιο καλού μωσχαριού!

Όπως λένε οι Πατέρες, όποιος ένοιωσε τις αμαρτίες του είναι ανώτερος από εκείνον που ανασταίνει νεκρούς με την προσευχή του. Όποιος αναστενάζει μια ώρα την ημέρα για τη σωτηρία της ψυχής του είναι καλύτερος από εκείνον που ωφελεί όλον τον κόσμο με τα λόγια του. Όποιος αξιώθηκε να δει τον πραγματικό του εαυτό, είναι ανώτερος από εκείνον που αξιώθηκε να δει αγγέλους. (Νικήτας Στηθάτος).

Μοναδική παραφωνία ο πρώτος γιός, ο πιστός εργάτης του σπιτιού, το παιδί το καλό, το φρόνιμο με την άφογη συμπεριφορά του οποίου γνώμονας μια ζωή δεν υπήρξε η καρδιά αλλά η δουλειά. Δεν υπήρξε η αγάπη, αλλά ο νόμος, το καθήκον, ο οποίος κάνει την κοινωνία υποφερτή, δεν την κάνει όμως παράδεισο. Ο πρώτος υιός είναι ο άνθρωπος του νόμου. Είναι άφογος στις υποχρεώσεις του, είναι άγευστος όμως της αγάπης. Επιτίθεται κατά του αδελφού του αποκαλώντας τον 'ο γιος σου'. Επιτίθεται κατά του πατέρα του & δείχνει έτσι ότι ούτε τον πατέρα του αγάπησε ποτέ αληθινά! Ο Μάξιμος ο Ομολογητής λέει ότι όποιος λέει ότι αγαπάει το Θεό και μισεί τον αδελφό του μοιάζει με εκείνον που τρέχει στον ύπνο του. Ο αγ.Ισαάκ λέει: 'Μην λές ποτέ ότι ο Θεός είναι δίκαιος! Γιατί αν ήταν δίκαιος, εσύ θα έπρεπε να βρίσκεσαι στην κόλαση! Βασίσου μόνον στην....αδικία του Θεού, που είναι έλεος, αγάπη συγχωρητικότητα!'

Ποιό είναι άραγε το μήνυμα της παραβολής του Ασώτου; Το πρόσταγμα του σημερινού γιου είναι να τον ακολουθήσουμε πέρα για πέρα. Να τον ακολουθήσουμε όχι μόνον στον κατήφορο της αποστασίας αλλά και στην ανάβαση του γυρισμού. Γιατί κανένας δεν θα μπορέσει να καυχηθεί ότι δεν γνώρισε ποτέ στην ζωή του τον κατήφορο της αποστασίας και την πώση της αμαρτίας. Μόνο ένα ζώο έχει το θλιβερό προνόμιο να μην πέφτει ποτέ το σκουλήκι. Γιατί είναι πάντα πεσμένο. Ο άνθρωπος όμως δεν είναι σκουλήκι. Είναι σταυραετός φτιαγμένος για την πάλη και την άνοδο!

Τελειώνω με το γράμμα που έστειλε κάποιο παιδί στους γονείς του:
Αγαπημένοι μου γονείς. Μην φοβάστε να είστε σταθεροί μαζί μου. Το προτιμώ. Μην μου δημιουργείτε το συναίσθημα πως τα λάθη είναι αμαρτήματα. Μην με προστατεύετε από όλες τις συνέπειες. Χρειάζεται πολλές φορές να πάθω για να μάθω. Σας αγαπώ και σας χρειάζομαι!

**Μακάρι να έρθει η ώρα που θα σφικταγκαλιάσουμε και μείς τα παιδιά μας!
Μακάρι να έρθει η ώρα που θα ακουστούν οι τρυφερές λέξεις της
παραβολής: 'Πατέρα! Παιδί μου'. Μακάρι να έρθει η ώρα που ο μεγάλος
Πατέρας θα σφικταγκαλιάσει όλους εμάς τους κουρασμένους από την
ξενιτειά αλλά και την αμαρτία παιδιά Του!**

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ

Μιά εντυπωσιακή όσο & φοβερή σκηνή περιγράφει το Ευαγγέλιο αλλά & οι ύμνοι που ακούστηκαν σήμερα στην Εκκλησία. Ενώ την προηγούμενη Κυριακή ο Θεός μας παρουσιάστηκε σαν στοργικός Πατέρας αυτή την Κυριακή μας παρουσιάζεται μιά άλλη όψη της αγάπης Του, η δικαιοσύνη Του. Στην Εκκλησία υπάρχει η εικόνα του Χριστού στο τέμπλο και εκεί μπροστά καίει το λαδάκι της ευσπλαχνίας. Υπάρχει όμως και η εικόνα του Χριστού πάνω στο δεσποτικό θρόνο μπροστά στην οποία λαδάκι δεν καίγεται! Η πρώτη εικόνα μας υπενθυμίζει το έλεος και η δεύτερη την δικαιοσύνη Του.

Ο Ι.Χ. έρχεται σήμερα όχι ως απλός & ταπεινός άνθρωπος αλλά ως τρομερός βασιλιάς και κυρίαρχος του κόσμου, όχι σε μια παγωμένη σπηλιά αλλά μπροστά στα μάτια όλων των ανθρώπων συνοδευόμενος από μυριάδες αγγέλων. Το σύμπαν διαλύεται. Τα αστέρια του ουρανού πέφτουν όπως πέφτουν οι καρποί των δέντρων όταν φυσήσει ανεμοθύελλα. Ο ήλιος σκοτεινιάζει και η σελήνη μεταβάλλεται σε αίμα. Η γη τρέμει και σειείται! Τρομεροί, διαπεραστικοί ήχοι από σάλπιγγες ξυπνούν τους νεκρούς από τα μνήματα και νεφέλες μεταφέρουν τους ζωντανούς μπροστά στο τρομερό δικαστήριο! Όλοι νεκροί και ζωντανοί βλέπουν έκπληκτοι τον Υιό του Ανθρώπου να έρχεται πάνω στα σύννεφα με πολλή δύναμη και δόξα συνοδευόμενος από το Σημείο του Σταυρού και τους αγγέλους Του. Πραγματικά! 'Ω ποία ώρα τότε και ημέρα φοβερά! Τα βιβλία των πράξεων, των σκέψεων, των λόγων μας ανοίγονται και εμείς τρέμοντας παρακολουθούμε την έκβαση αυτού του τρομερού δικαστηρίου, μιας δίκης η οποία όχι για είκοσι ή τριάντα χρόνια αλλά για την αιωνιότητα θα μας χαρίσει είτε την αιώνια χαρά κοντά στο Χριστό είτε την αιώνια καταδίκη.

Είναι εντυπωσιακό το ότι ενώ οι πρώτοι χριστιανοί παρακαλούσαν με δάκρυα στα μάτια τον Κύριο να έλθει έτσι ώστε να βρεθούν κοντά σε αυτόν που όλη τους τη ζωή επόθησαν και αγάπησαν, εμείς οι χριστιανοί του 20ου αι. παρακαλούμε και προσευχόμαστε να αναβληθεί το τρομερό αυτό δικαστήριο. Ο αγ. Αυγουστίνος έλεγε: 'Ω Κύριε! Γεννηθήτω το θέλημά Σου. Ελθέτω η βασιλεία Σου...αλλά όχι τώρα αμέσως!' Η Κρίση δεν αποτελεί πλέον χαρμόσυνη είδηση και αγγελία, αλλά προκαλεί τρόμο αφού σκεπτόμαστε την πιθανή καταδίκη μας στις φλόγες της κολάσεως. Κι όμως αυτός που πραγματικά αγαπά ένα άλλο πρόσωπο ανυπομονεί πότε θα βρεθεί γρηγορότερα κοντά του. Και εμείς αν αγαπούσαμε με πάθος τον Χριστό, θα περιμέναμε με λαχτάρα τη στιγμή της συναντήσής μας με Αυτόν! 'Κύριε σε αγαπώ.' έλεγε ένας άγιος. 'Αν ο θρίαμβός Σου σημαίνει την καταστροφή μου, ας αφανιστώ. Ας έλθει όμως στον πονεμένο & άδικο κι αναστωμένο κόσμο η βασιλεία Σου!'

Ζούμε σε ένα κόσμο πραγματικά περίεργο. Από την μία πλευρά πολλοί από μας τους χριστιανούς διακατεχόμαστε από αισθήματα αγωνίας &

ανασφάλειας αφού δεν είναι μόνον οι Κασσάνδρες εκείνες που διακηρύσσουν ότι ο Αντίχριστος ήδη γεννήθηκε, ότι το μυστηριώδες 666 ήδη κυκλοφορεί και πρόκειται να τυπωθεί μυστηριωδώς στις μελλοντικές ταυτότητες, ότι το Τέλος είναι κοντά. Ζούμε όντως σε μια εποχή που η αμαρτία και το κακό και έχει πολλαπλασιασθεί, άλλα μέσω της τεχνολογίας και του πολιτισμού πολλαπλασιάζεται τρομερά. Από την άλλη πλευρά άλλοι επικαλούμενοι την επιστήμη, βλέποντας την πρόοδο του ανθρώπου, την ειρήνη που επιταχύνθηκε με την πτώση του αντιπάλου δέους της Ρωσίας και την Ένωση της Ευρώπης, υποστηρίζουν ότι τα κηρύγματα περί καταστροφής του κόσμου όχι μόνον αβάσιμα είναι, αλλά κάνουν επιπλέον τον άνθρωπο αντί να κοιτάει τη γη και να συμβάλλει στην προσπάθεια καλύτερης της, ατενίζει τον ουρανό και αναμένει παθητικά την καταστροφή.

Ποιά είναι άραγε η αλήθεια; Είναι πραγματικό κακό το ότι όλοι μας ενω ακούμε τόσες απόψεις και διαβάζουμε τόσες προφητείες δεν κάνουμε τον κόπο να ανοίξουμε την Αγία Γραφή, να μελετήσουμε τι λέει ο λόγος του Θεού, το τι είπε ο Ι.Χ., το τι διακήρυξαν οι προφύτες του. Δεν αρκεί να ξεφυλίζουμε την Αποκάλυψη μόνον σε μερικές κρίσιμες στιγμές της ζωής μας. Η Αποκάλυψη, η οποία μιλά συμβολικά για το τέλος του κόσμου, προϋποθέτει τη γνωριμία με τα άλλα βιβλία της Α.Γ., που προηγούνται και ερμηνεύονται σε αυτήν.

Ο Ι.Χ. αρνήθηκε να προσδιορίσει το πότε ακριβώς θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία. Ενώ όλοι οι Ιουδαίοι πίστευαν ότι το τέλος του κόσμου πλησιάζει, ο Ι.Χ. διακήρυξε ότι τον χρόνο που θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου το γνωρίζει μόνον Αυτός που κυριαρχεί στο χρόνο, αλλά κι Αυτός που αναβάλλει το τρομερό δικαστήριο, ένεκα της μακροθυμίας & της αγάπης Του προς τους αμαρτωλούς. Το τέλος του κόσμου θα έρθει ξαφνικά. Τόσο ξαφνικά, όσο ξαφνικά ο κλέπτης μπαίνει τη νύκτα στο σπίτι. Ο Ι.Χ. γνωρίζει το ότι αν εμείς ξέραμε εκ των προτέρων πότε θα έλθει όχι μόνον η Δευτέρα Παρουσία, αλλά και ο δικός μας θάνατος τότε θα περνούσαμε μια ζωή αμέριμη και ξένοιαστη, ελπίζοντας ότι θα μετανοήσουμε προ του τέλους μας. Όταν οι Φαρισαίοι με αγωνία ρώτησαν το Χριστό πότε έρχεται η βασιλεία του Θεού εκείνος απάντησε ότι η βασιλεία του Θεού βρίσκεται αναμεσά μας, ήδη βρίσκεται μέσα στην καρδιά μας. Ο παράδεισος δεν θα έρθει κάποτε στο μακρινό ή εγγύς μέλλον, αλλά γίνεται αισθητός όταν ο άνθρωπος αγαπήσει το Θεό και τον συνανθρωπό του, από τη στιγμή που τον άλλο άνθρωπο που συναντά στο εργοστάσιο, στο δρόμο την ζωή του, δεν θα τον βλέπει ως ξένο, αλλά ως εικόνα-φωτογραφία του ίδιου του Χριστού 'Ήμουν φτωχός & μου δώσατε να φάω, ήμουν στη φυλακή και κάνατε τον κόπο να με επισκεφθείτε! Ήμουν διψασμένος και μου δώσατε ένα ποτήρι κρύο νερό!'

‘Φαντάσου ένα κύκλο σημειωμένο πάνω στο χώμα’, λέει ο αββάς Δωρόθεος. ‘Υπέθεσε ότι κύκλος είναι ο κόσμος και ότι κέντρο του κύκλου είναι ο

Θεός. Ένας αριθμός γραμμών οδηγούν από την περιφέρεια στο κέντρο και αυτές αντιπροσωπεύουν τους δρόμους της ζωής που οι άνθρωποι ακολουθούν. Στην επιθυμία τους να πλησιάσουν το Θεό οι άγιοι προχωρούν ακολουθώντας τις γραμμές προς το κέντρο του κύκλου. Όσο πιο πολύ προχωρούν τόσο πιο πολύ πλησιάζουν ο ένας τον άλλον και όλοι μαζί το Θεό. 'Χιλιάδες καλά και αρετές να κάμουμε, νηστείες, προσευχές, ελεημοσύνες, και αν το αίμα μας χύσουμε για το Χριστό, αν δεν έχουμε αγάπη για το συνάνθρωπό μας όλα χαμένα είναι και δεν μας ωφελούν τίποτα και εις την κόλασιν πηγαίνομεν!' λέει ο πατρο-Κοσμάς ο Αιτωλός.

Δεν δικαιώνονται όμως μόνον οι δίκαιοι επειδή έδειξαν ελεημοσύνη. Κερδίζουν τον παράδεισο, διότι ακολούθησαν στη ζωή τους το Χριστό, ομοιώθηκαν με το Αρνίο, έγιναν πρόβατα προς σφαγή, ενώ οι αμαρτωλοί, σαν τα κασιόκια, προτίμησαν τους γκρεμούς της αμαρτίας. Δικαιώνονται οι ευσεβείς, επειδή δείχνουν ταπείνωση και δεν θυμούνται καν τις καλές τους πράξεις ενώ οι αμαρτωλοί, αντί και τη τελευταία στιγμή να δείξουν μετάνοια και να ζητήσουν το έλεος του Θεού αντιλέγουν και δικαιώνουν τον εαυτό τους .

Όλοι μας έχουμε συνηθίσει το Χριστό μόνον ως Πατέρα. Έχουμε πλάσει μέσα μας την εικόνα ενός γλυκού Χριστούλη, όπως τον απεικονίζουν μερικά καθολικά εικονάκια. Νομίζουμε ότι ο Χριστός είναι μόνον αγάπη. Και όντως ο Ι.Χ. έχει πραγματική αγάπη, επειδή είναι δίκαιος! Η Αγία Γραφή μας λέει ότι ο Θεός είναι ζηλότυπος. Όπως δηλ. ένας ένας άνδρας θέλει η γυναίκα να αγαπά και να είναι αφοσιωμένη αποκλειστικά σε αυτόν, έτσι κι ο Θεός απαιτεί από μας να αγαπούμε αποκλειστικά και βαθιά Αυτόν. Όταν δεν συμβαίνει αυτό δεν κάνει ο Θεός την αγάπη Του αλλά ο ίδιος ο άνθρωπος νοιώθει την αγάπη του Θεού ως κόλαση. Όπως όταν εμείς ένα πρόσωπο που μας αγαπούσε το προδώσουμε, το απατήσουμε και ψευσθούμε σε αυτό νοιώθουμε κατόπιν τύψεις, ταραχή, νοιώθουμε την κόλαση να κατατρώει την καρδιά μας, έτσι θα νοιώσουμε βλέποντας την σταυρωμένη αγάπη του Θεού να μας κατακαίει & να μας φλογίζει. Όπως ο ήλιος, λένε οι Πατέρες, το μεν πηλό το ξηραίνει ενώ το κερι το λιώνει, όπως ο ήλιος κάνει τα λουλούδια να μωσχοβολούν και την κοπριά να βρωμά, όπως η θεία κοινωνία γίνεται αιτία ζωής για εκείνους που προσέρχονται με φόβο Θεού, πίστη και αγάπη αλλά και αιτία πολλών ασθενειών ακόμα και θανάτου για αυτούς που προσέρχονται χωρίς επίγνωση, έτσι και την αγάπη του Θεού, άλλοι θα τη νοιώθουν σαν ζεστασιά και ευχαρίστηση και άλλοι σαν τρομερό κρύο που θα κάνει τα δόντια να τρίζουν και σαν φλόγα που θα κατακαίει. Μου έκανε μεγάλη η εντύπωση ενός ετοιμοθάνατου, ο οποίος με δάκρυα στα μάτια ζήτησε σαν τελευταία επιθυμία να δει τη γυναίκα του, την οποία μολονότι μια ζωή απατούσε, εκείνη με υπομονή έστεκε δίπλα του. 'Αυτή η αγάπη κι η λατρεία της γυναίκας μου' είπε στους παρισταμένους 'αποτέλεσε στη ζωή μου την μεγαλύτερη κόλαση και ίσως με οδηγήσει στον αιώνιο παράδεισο'.

Κατακλείοντας θα ήθελα να θέσω ένα κρίσιμο ερώτημα: Απατήθηκαν οι προφήτες, ψεύστηκαν οι απόστολοι, οι οποίοι πίστεψαν ότι το τέλος του κόσμου είναι κοντά; Απατάται ο πατήρ Παΐσιος κι άλλοι σύγχρονοι Πατέρες, οι οποίοι διακήρυξαν ότι το τέλος του κόσμου είναι κοντά;

Ο Βασιλιάς της Σκωτίας Ιάκωβος ο Γ' ρώτησε έναν επαναστάτη, τον οποίο έφεραν μπροστά του: 'Ξέρεις ότι είναι στο χέρι μου να σε σκοτώσω; 'Και εκείνος του απάντησε: 'Ναι είναι στο χέρι σας. Δεν είναι στη φύση της Μεγαλειότητάς σας! 'Και ο Θεός υπομένει και αναμένει με λαχτάρα πως περισσότεροι άνθρωποι θα μοιραστούν την χαρά του παραδείσου γι' αυτό & αναβάλλει την κρίση. Δεν δίστασε στο παρελθόν να ματαιώσει την προφητεία του Ιωνά και να βγάλει τον προφήτη ψεύστη, βλέποντας τα δάκρυα, την μετάνοια, την αλλαγή των κατοίκων της Νινευί: Και στο παρόν δεν διστάζει να αναβάλλει το τρομερό δικαστήριο, έστω κι αν πληγώνεται από τον εγωισμό και την αμαρτία του πλάσματός του, προκειμένου περισσότεροι να σωθούν. Ο Χριστός βρίσκεται σε αγωνία μέχρι το τέλος του κόσμου, γι' αυτό και κανείς μας δεν μπορεί να κοιμάται!

Εμάς τους ανθρώπους δεν πρέπει να μας απασχολεί τόσο το πότε θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία αλλά το πώς θα παρουσιαστούμε σε αυτήν. Ο Χριστός, όπως λέει ο Αγ. Συμεών πεινάει, διψάει και λαχταράει τη σωτηρία μας και εμείς ανζητάμε την ευτυχία μας μακριά του! Εμείς, που αποτελούμε μέλη του Σώματος του Χριστού αφήνουμε το Σώμα του γυμνό και τα μέλη Του έκθετα από ενάρετες πράξεις. Ο Χριστός βρίσκεται στο σκοτεινό κελί της καρδιάς μας και εμείς δεν θέλουμε να τον επισκεφθούμε και να τον εξαγάγουμε στο φώς έτσι ώστε κι άλλοι να μοιραστούν τη χαρά και την ευτυχία! Ο ιερός Χρυσόστομος τονίζει ότι δεν θα κριθούμε επειδή δεν θαυματοργήσαμε ή επειδή δεν αναστήσαμε νεκρούς. Θα κριθούμε επειδή δεν γίναμε εμείς πλησίον για το συνάνθρωπό μας! Και η κρίση θα είναι τρομερή! Λέει με έμφαση ο αγ. Συμεών: 'Εκεί που να σταθούν τα μεγάλα ονόματα; Πού να σταθεί η δόξη αγιωσύνη μας; Που να βρεθούν οι κόλακες που μας αποκαλούν αγίους και οσίους; Τότε ο ήλιος θα λάμψει και όποιου το κρύσταλλο της καρδιάς είναι καθαρό θα λάμψει και αυτό ενώ όποιου είναι σκοτεινό θα εμφανισθεί στα μάτια όλων η μαυρίλα και η βρωμιά της καρδιάς του!

Δεν πρέπει να μας απασχολεί τόσο ο Αντίχριστος αλλά ο Χριστός. Δευτέρα Παρουσία για τον καθένα είναι ο θάνατός του. Είμαστε έτοιμοι; Θα βρεθούμε στη ζεστασιά του παραδείσου ή θα τρέμουμε στις φλόγες της κολάσεως; Προτού πράξουμε κάτι που θα πληγώνει το Χριστό ας σκεφτόμαστε τις φλόγες της κολάσεως, τα δάκρυα και τους στεναγμούς που θα διαρκέσουν όχι για μερικά χρόνια αλλά αιώνια! Κάθε μέρα έλεγε ένας μεγάλος πολιτικός μελέτα το θάνατό σου, όπως ο καλός πιανίστας μελετά καθημερινά τις γκάμες και τις άρπες του, για να είναι έτοιμος για την επομένη συναυλία που μπορεί να είναι και η τελευταία! Προσπαθώ να δημιουργώ ως αθάνατος και να ζω ως ετοιμοθάνατος!

Ο πατήρ Πορφύριος έλεγε: Έτσι πρέπει να βλέπουμε το Χριστό! Είναι φίλος μας, αδελφός μας, είναι ότι καλό κι ωραίο. Είναι το παν. Είναι φίλος και το φωνάζει 'Σας έχω φίλους βρε, δεν το καταλαβαίνετε; Είμαστε αδέρφια. Βρε, εγώ δεν είμαι... Δεν κρατάω την κόλαση στο χέρι, δεν σας φοβερίζω, σας αγαπάω. Σας θέλω να χαίρεστε μαζί μου τη ζωή'

Λίγο πριν πεθάνει ο Βενιαμίν Φραγκλίνος ετοίμασε το εξής επίγραμμα για το τάφο του. Ενθάδε κείται ο Βενιαμίν Φραγκλίνος πρώην τυπογράφος. Το σώμα του είναι σαν το εξώφυλλο του βιβλίου, που οι σελίδες του δεν βρίσκονται εδώ μέσα. Το εξώφυλλο θα φαγωθεί από τα σκουλήκια. Αλλά το βιβλίο δεν θα χαθεί. Θα ξαναεκδοθεί με άφθαρτες σελίδες κι ωραιότερο εξώφυλλο κατά την ημέρα της κρίσεως από τον εκδοτικό οίκο του Ουρανίου Βασιλέως'

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΔΕΜ

Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή αρχίζει! Η περίοδος της εντατικής προσπάθειας, του αγώνα, της σταύρωσης του κακού μας εαυτού & των παθών πλησίασε! Και η Εκκλησία παρουσιάζει σήμερα σε εμάς την εξορία του Αδάμ από τον Παράδεισο. Κάθισε ο Αδάμ απέναντι από τον Παράδεισο και θρηνώντας τη γύμνια του σπάραζε! Αλλοίμονο σε μένα που πίστεψα μια κακόβουλη απάτη & λοξοδρόμησα από την δόξα που είχα στον παράδεισο. Αλλοίμονο σε μένα που ζούσα στην αθωότητα και τώρα βρίσκομαι σε απόγνωση & θλίψη. Παράδεισε δεν θα απολαύσω πια την ευτυχία σου, δεν θα δω πλέον τον Κύριο & δημιουργό μου. Γιατί στο χώμα από το οποίο πλάστηκα θα επιστρέψω. Φιλεύσπλαχνε πατέρα μου σου φωνάζω. Συμπόνεσέ με εμένα που λάθεψα στο δρόμο και τη ζωή μου. Συμπόνεσέ με & ελέησέ με!

Ερωτήματα πολλά δύσκολα και πολύπλοκα δημιουργούνται σε όλους μας μόλις ακούμε ή διαβάζουμε στο πρώτο βιβλίο της Α.Γ. την Ιστορία του Αδάμ & της Εύας. Γιατί εμείς όλοι οι άνθρωποι, οι απόγονοι του Αδάμ να πληρώνουμε μέχρι σήμερα τα λάθη των προπατόρων μας; Γιατί τα μικρά παιδάκια, τα βρέφη, να φέρουν την αρρώστια, την ασθένεια του προπατορικού παραπτώματος; Γιατί ο Θεός να επιτρέπει εξαιτίας μιας παρακοής όλη η ανθρωπότητα να αιματοκυλίζεται και να αυτοκαταστρέφεται;

Σίγουρα τα τρία πρώτα κεφάλαια της Γενέσεως, τα κεφάλαια που μας περιγράφουν πως έκανε ο Θεός τον κόσμο και πως τον μετέτρεψε ο άνθρωπος από τον εγωισμό είναι ερμηνευτικά δύσκολα. Και είναι δύσκολα γιατί η Α.Γ. χρησιμοποιεί εικόνες και παραστάσεις απλές για να μας πεί μερικές βαθιές αλήθειες για τη ζωή μας. Το πρώτο κεφάλαιο της Γενέσεως μας περιγράφει πως & γιατί έκανε ο Θεός τον ωραίο μας κόσμο. Ο κόσμος δεν υπήρχε πάντα, όπως πίστευαν οι πρόγονοί μας, ο κόσμος δεν είναι δημιούργημα της τύχης, όπως υποστηρίζουν σήμερα μερικοί επιστήμονες. Ο κόσμος έγινε επειδή ο Θεός το θέλησε, επειδή ο σοφός Δημιουργός ήθελε το πλάσμα του, ο άνθρωπος να βρίσκεται μέσα σε ένα παράδεισο αλλά και παράλληλα να έχει ένα μεγάλο δάσκαλο. Τα πουλιά μας διδάσκουν να υμνούμε τον Θεό, τα άστρα με την τάξη και την αρμονία τους να υπακούουμε τον Θεό, η γη με τη βλάστηση και την καρποφορία την υπομονή και την αγάπη. Η Α.Γ. δεν ενδιαφέρεται να μας πεί 'πως' έγινε ο κόσμος. Αυτό είναι δουλειά της επιστήμης. Η Α.Γ. μας λέει με απλά λόγια ποιός και γιατί έκανε την φύση, αυτό τον κόσμο, αυτό το κόσμημα, αυτό το στολίδι. Η Α.Γ. όπως έλεγε ο Γαλιλαίος δεν μας λέει πως έγιναν οι ουρανοί, αλλά πώς θα πάμε στους ουρανούς.

Κόποτε έγινε μια δεξίωση προς τιμήν του πρώτου αστροναύτη Γκαγκάριν, ο οποίος μόλις είχε επιστρέψει από το ταξίδι του στη Σελήνη. Στην δεξίωση ο τιμώμενος αστροναύτης πλησίασε τον πατριάρχη Μόσχας Αλέξιο και του είπε ειρωνικά: 'Παπούλη στον ουρανό που πήγα, δεν συνάντησα πουθενά το Θεό'. Κι ο πατριάρχης εύστοχα του απάντησε: 'Παιδί μου αφού δεν Τον

βρήκες τόσα χρόνια εδώ στη γη, πώς θες να τον συναντήσεις τις λίγες μέρες που πέταξες στη σελήνη'

Με απλά λόγια μας λέει η Α.Γ. για το πώς φτιάχτηκε αλλά και ποιό είναι το τελευταίο δημιούργημα.ο άνθρωπος. Πολλές φορές με αφορμή την διήγηση της δημιουργίας των προτοπλάστων υποβάλλονται στους χριστιανούς περιπαικτικές ερωτήσεις του είδους: 'τι χρώμα είχε ο πρώτος άνθρωπος ή τι καρπό έφαγε η Εύα ή που ήταν ο Παράδεισος. Είναι αλήθεια ότι η Καθολική Εκκλησία πολλούς επιστήμονες έριξε στη φωτιά επειδή διατύπωναν αντίθετες με αυτήν απόψεις². Όπως είναι αλήθεια ότι πολλοί επιστήμονες σε πείσμα της Εκκλησίας ανήγαγαν υποθέσεις απλές σε τρανταχτές επιστημονικές διακηρύξεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα έργα του Δαρβίνου συναντάται πάνω από 100 φορές το ρήμα 'υποθέτω'.

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος εύστοχα επισημαίνει: 'Αν δεχτούμε το ότι ο Χριστός έχει στόμα επειδή μας λέει η Γραφή ότι φύσηξε ο Θεός στο πρόσωπο του Αδάμ είμαστε υποχρεωμένοι να πούμε ότι ο Θεός έχει πόδια, χέρια επειδή έπλασε τον άνθρωπο. 'Επειδή είναι σκοτισμένη η καρδιά και το μυαλό, δεν θέλουν συνειδητοποιήσουν το ότι την Εκκλησία τον απλό αλλά και τον μορφωμένο άνθρωπο δεν τον ενδιαφέρει τόσο, αν το σύμπαν έγινε από διαδοχικές διαστολές και συστολές (θεωρία του παλλομένου σύμπαντος) ή αν δημιουργήθηκε με μια μεγάλη έκρηξη, αλλά ποιός & γιατί έπλασε τον άνθρωπο. Με την διήγηση της δημιουργίας του Αδάμ & της Εύας, μας λέει η Α.Γ., ότι ο άνθρωπος είναι τόσο εύθραυστος, τόσο μηδαμινός και προσωρινός όσο ένα πήλινο αγγείο, ένα πήλινο άγαλμα. Η δόξα, τα πλούτη, οι υψηλές θέσεις παρέρχονται όπως το άνθος του αγρού. Ο μέγας Αλέξανδρος λέει η παράδοση, ήθελε, όταν ταφεί, το δεξί χέρι του να προεξέχει από τη γη και να δείχνει τον ουρανό, μήπως και συγκινηθεί κανένας άνθρωπος. Ο Λάζαρος λέει η Παράδοση της Εκκλησίας, μετά την επίσκεψη του στον Άδη μία φορά γέλασε στη ζωή του, όταν είδε ένα νεαρό να κλέβει ένα πήλινο αγγείο. 'Κοίτα' φώναξε 'ο ένας πηλός κλέβει τον άλλο'.

---

² Η ρήξη επιστήμης-πίστης από την κοσμολογία του 17ου αι.(Γαλιλαίος) στη βιολογία του 19ου αι.. Μετά από την κίνηση της γής τίθεται επί τάπητος η καταγωγή της ζωής. Αφού τελείωσε η διαμάχη για την ανόργανη φύση αρχίζει η διαπάλη για την οργανική φύση. Την ιεροξεταστική φήμωση του Γαλιλαίου αντεκδικείται ο Δαρβίνος με την ξελικτική του revanche!... Η επιστημονική ιδεολογία τιμωρεί και ανταποδίδει τα ίσα στη θρησκευτική ιδεολογία..Δημιουργία και Εξέλιξη δεν αλληλοαποκλείονται αλλά αλληλοσυμπληρώνονται. Ηδημιουργία του Θεού εκ του μηδενός δεν αποκλείει την εξέλιξη..Στην ορθόδοξη πατερική παράδοση ιχνηλατείται η εξελικτική αρχή της ζωής με περισσή ενάργεια..Η βιολογική θεωρία της εξέλιξης αποτέλεσε την υποδομή για το ιδολογικό επικοδόμημα της κοσμοθεωρίας του εξελικτισμού. Η επιστήμη δικαιολόγησε τον ανταγωνισμό, νομιμοποίησε την αυθαιρεσία της φυσικής επιστήμης, αθώωσε την επικράτηση του ισχυροτέρου (αντί να θεοπίσει την ισχύ του δικαίου καθιέρωσε το δίκαιο της ισχύος εξάγασε την μετατροπή της κοινωνίας σε ζούγκλα και γενικά επικύρωσε ιδεολογικά την κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα της κεφαλαιοκρατίας και αποικιοκρατίας. Το αόρατο χέρι της κεφαλαιοκρατικής οικονομικής θεωρίας (Smith) δικαιώθηκε από τη φυσική επιλογή και ο ρατσισμός των δυτικοευρωπαϊών αποικιοκρατών απαλύθηκε με την θεωρία για την επικράτηση του ισχυροτέρου στον αγώνα προς επιβίωση (Μ.Π.Μπέγζος)

Το αν ο άνθρωπος μπορεί από το τίποτα να γίνει κατά χάριν Θεός αυτό το οφείλει στον Δημιουργό Του. 'Είμαι εικόνα δικιά σου, της δόξας σου' ψάλλουμε στο Μνημόσυνο 'παρόλο ότι αυτή η εικόνα είναι λερωμένη από τα στίγματα, τις λερωματιές της αμαρτίας'. Ενώ οι αρχαίοι Έλληνες και άλλοι λαοί κάνανε εικόνες-άψυχα είδωλα των θεών τους οι οποίοι είχαν τα ίδια πάθη και τις ίδιες ατέλειες με αυτούς, ενώ δηλ. προτού έλθει ο Χριστός ο άνθρωπος έκανε το θεό κατ'εικόνα δικιά του, ενώ στην Αίγυπτο πίστευαν ότι μόνον ο βασιλιάς είναι εικόνα του Θεού, η Α.Γ. μας λέει ότι εικόνες του Θεού δεν είναι οι πέτρες ούτε μόνον μερικοί ευγενείς αλλά όλοι οι άνθρωποι. Πως είναι ο άνθρωπος εικόνα -φωτογραφία του Θεού; Άραγε μήπως περπατά όρθια, άραγε μήπως έχει ωραίο κι αρμονικό σώμα; Ο άνθρωπος είναι εικόνα του Θεού επειδή έχει νού, είναι ελεύθερος να επιλέξει την πορεία του και επειδή έχει την μοναδική δυνατότητα να αγαπήσει. Η Α.Γ. μόλις αναφέρει ότι ο άνθρωπος είναι εικόνα του Θεού, κατόπιν προσθέτει ότι 'ἄρσεν καί θήλυ ἐποίησεν αὐτούς'. Δυστυχώς δεν καταλαβαίνουμε τι δώρα μας έκανε ο Θεός'. Κυνηγάμε με πάθος την ευτυχία και η ευτυχία βρίσκεται δίπλα μας.

Κι αν ο κόσμος μας είναι τόσο ωραίος κι ο άνθρωπος έγινε με τόση σοφία γιατί να υπάρχει τόση δυστυχία στον κόσμο; Γιατί σεισμοί να ερειπώνουν φτωχές πόλεις στις Ινδίες, γιατί άνθρωποι να αλληλοσκοτώνονται και να σφάζονται με τόσο πάθος, γιατί παιδάκια να πεθαίνουν από αστία στην Αφρική;

Σε αυτό το ερώτημα απαντά η Α.Γ. περιγράφοντας το προπατορικό αμάρτημα, ένα αμάρτημα το οποίο επαναλαμβάνεται καθημερινά από όλους μας. Η Α.Γ. ούτε μας λέει, ούτε ενδιαφέρεται να μας πεί αν ο καρπός ήταν μήλο ή σύκο, δεν ενδιαφέρεται να μας πεί, πού ακριβώς είναι ο Παράδεισος, δεν έχει τόσο σημασία το ότι η Εύα έφαγε πρώτη τον απαγορευμένο καρπό. Αυτό, που την ενδιαφέρει, είναι πώς ο άνθρωπος καθημερινά αμαρτάνει, πώς καθημερινά όλοι μας υπακούοντας σε μια άλλη φωνή ανυπακούουμε στον Πατέρα μας, ποιές είναι οι συνέπειες αυτής της ελεύθερης επιλογής μας. Όπως το φίδι επιτίθεται καθημερινά στο θύμα του, έτσι κι ο διάβολος με πανουργία και μέθοδο μας επιτίθεται και μας σιγοφιθυρίζει ότι ο Θεός δεν είναι Πατέρας, αλλά κάποιος κυρίαρχος βασιλιάς, που μας μισεί και μας ζηλεύει, ότι οι εντολές του δεν είναι συμβουλές, δεν είναι οι πινακίδες, οι οδοδείκτες εκείνοι που μας οδηγούν με ασφάλεια στον προορισμό μας, αλλά κάγκελα που μας φυλακίζουν και μας καταπιézουν. Κι έτσι προσπαθούμε να αποκτήσουμε την ελευθερία μας, να γίνουμε μικροί θεοί, υπακούοντας στα πάθη, στις ορέξεις και τις επιθυμίες, γευόμαστε τους απαγορευμένους καρπούς για να διαπιστώσουμε κατόπιν όπως οι πρωτόπλαστοι αλλά και ο άσωτος ότι είμαστε μόνοι, γυμνοί, γεμάτοι ανασφάλεια και μοναξιά. Και τότε ο παράδεισος, ο οποίος είναι δίπλα μας αλλά και μέσα μας, μεταβάλλεται σε κόλαση αφόρητη.

Πολλοί άνθρωποι στο παρελθόν γεύθηκαν το ξύλο της γνώσης. Πίστεψαν ότι με την γνώση, την μόρφωση, τα πτυχία γίνανε θεοί προτού καλά - καλά γίνουν άνθρωποι. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Νίτσε, που διακήρυξε ότι ο Θεός έσβησε, πέθανε, αυτός που επαναλάμβανε ότι ο άνθρωπος έγινε πλέον υπεράνθρωπος Θεός πέρασε τα τελευταία του χρόνια στο τρελλοκομείο, ενώ ο λαός που πίστεψε σε αυτά του τα κηρύγματα μετατράπηκε σε ερείπια και στάχτη. Δεν αμάρτησε μόνον συνεπώς τότε ο Αδάμ. Αμαρτάνουμε καθημερινά όλοι μας αφού κάνουμε αυτό που αρέσει σε εμάς και τον διάβολο και κατόπιν γευόμαστε την μοναξιά, τον θρήνο, την απογοήτευση του Αδάμ. Ο πατήρ-Σωφρόνιος γράφει χαρακτηριστικά: 'Πολλοί δεν μπορούν ή δεν θέλουν να σηκώσουν καλοπροαίρετα τα αποτελέσματα της αμαρτίας του Αδάμ. Αρνούνται να αναλάβουν την ευθύνη τους για το κοινό κακό και επαναλαμβάνουν την φράση του Αδάμ: και εγώ τι φταίω;'

Η νηστεία, η πρώτη εντολή του Θεού προς τον Αδάμ αλλά & η εντολή της Εκκλησίας προς εμάς δεν είναι μια απαγόρευση, ένας νόμος ενός θεού που θέλει να μας στερήσει από τα αγαθά του. Η νηστεία είναι ένα φάρμακο, το οποίο κάνει καλά και το σώμα και την ψυχή. Είναι εντυπωσιακό με πόση επιμέλεια αλλά και άγχος υποβαλλόμαστε σε δαπανηρές δίαιτες, ενώ αντίθετα τη νηστεία την αντιμετωπίζουμε σαν βάρος. Κι όμως η νηστεία ελαφρώνει το σώμα χωρίς να μας γεμίζει με το άγχος της δίαιτας. Η νηστεία δίνει αξία στο ίδιο το φαγητό. Όταν ο άνθρωπος απολαμβάνει όλα τα αγαθά τότε τα συνηθίζει. Τί νόστιμο όμως που είναι το πασχαλινό αρνί μετά από την εγκράτεια της Σαρακοστής; Οι Πατέρες λέγανε ότι, όπως τα χελιδόνια φέρνουν την άνοιξη, έτσι κι η νηστεία μάς φέρνει την Ανάσταση. Όπως το φαγητό είναι η τροφή του σώματος, έτσι κι η νηστεία είναι η τροφή της ψυχής, αφού μαζί με τα πτερά της προσευχής και της ελεημοσύνης, την ανεβάζει ελαφριά από τα σωματικά βάρη στον ουρανό.

Χρειάζεται όμως προσοχή. Πρέπει να γίνεται διάκρισις μεταξύ νηστείας και δίαιτας. Νηστεία δεν είναι μόνον αλλαγή διαιτολογίου, γιατί τέτοια νηστεία κάνει & ο διάβολος, κάνανε υποκριτικά κι οι Φαρισαίοι. Νηστεία, έλεγε ένας σοφός, είναι να έχεις ένα γλυκό μπροστά σου, το οποίο σου αρέσει υπερβολικά, και συ να πείς ότι σε μία ώρα να το φας. Και να το καταφέρεις. Νηστεία δεν είναι να μην φάω μόνον τίποτε το τριήμερο ή να μην φάω γαλακτερά τις επόμενες 40 ημέρες, αλλά να μην φάω με την κατάκριση, με την οργή και τους λογισμούς και ιδιαιτέρως τα γεμάτα πικρία λόγια, τον συνάνθρωπό μου. Η νηστεία, έλεγε ο Αγ.Ιωάννης ο Χρυσόστομος, είναι ένα φάρμακο, το οποίο μπορεί να γίνει άχρηστο σε όποιον δεν ξέρει να το χρησιμοποιήσει. Συχνά και στις μέρες του ρωτούσαν ο ένας τον άλλον οι άνθρωποι: Πόσες ημέρες νήστευες; Ενώ σύμφωνα με τον Μεγάλο αυτό Πατέρα η ερώτηση θα έπρεπε να είναι: Κατάφερες να κόψεις την κατάκριση, να ψαλιδίσεις τον εγωισμό, να κλείσεις τα μάτια σε προκλητικά θεάματα και τ'αυτιά σε στόματα που συκοφαντούν;

Κόποτε ρώτησαν έναν γέροντα: Ποιός νηστεύει πατερ σε περίοδο νηστείας; Αυτός που τρώει δύο πιάτα φακή ή αυτός που τρώει μόνον ένα αυγό; Χωρίς περιστροφές ο γέροντας απάντησε. Ο πρώτος. Ο δεύτερος κάνει απλώς δίαιτα. Και συμπλήρωσε: η νηστεία έχει δύο στόχους. να εγκρατευθεί το σώμα, αλλά κυρίως να μάθει ο άνθρωπος να υπακούει στην Εκκλησία.

Κόθε Εσπερινό της Τυρινής οι πρώτοι χριστιανοί φιλούσαν τις εικόνες όλων των Αγίων και ζητούσαν συγχώρεση και αγάπη φιλώντας ο ένας τον άλλον, έτσι και ο Σταυρός της Σαρρακοστής, αλλά και ο Σταυρός που σηκώνει καθένας ξεχωριστά να γίνει πιο ελαφρύς. Νομίζω ότι μόνον έτσι και στην μικρή μας Ενορία, συγχωρώντας ο ένας τον άλλον, ασπασόμενοι ο ένας τον άλλον, θα καταφέρουμε να δούμε την πραγματική Ανάσταση του εαυτού μας, της οικογένειας μας, της Ενορίας μας, την Ανάσταση του φίλου και αρχηγού της πίστεώς μας Ι.Χ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Την ονομαστική της εορτή γιορτάζει σήμερα η Ορθοδοξία και με λαμπρότητα αλλά και συγκίνηση περιφέρει τις ιερές εικόνες. Γύρω στο 800 μ.Χ. ξεσηκώθηκαν πολλοί θεωρώντας τις εικόνες είδωλα, ακριβώς όπως και σήμερα οι Μάρτυρες του Ιεχωβά. Οι εικόνες κατεβάσθηκαν από τους τοίχους των εκκλησιών και καταπατήθηκαν δημόσια από τους υβριστές τους. Ο αυτοκράτορας για διάφορους πολιτικούς λόγους συντάχθηκε με τους πολέμιους των εικόνων. Τότε ένας σεβάσμιος ηγούμενος, ο Θεόδωρος από το μοναστήρι του Στουδίου, που βρισκόταν μέσα στην Πόλη, μαζί με τους 1000 και πλέον μοναχούς, που αριθμούσε αυτό το μοναστήρι, πήρε με θάρρος όλες τις εικόνες, που βρίσκονταν κρυμμένες στα κελλάρια των εκκλησιών και των κελλαριών και έκανε μία λιτανεία μέσα στα δρόμους και στα σοκκάκια της Κωνσταντινούπολης. Η θέα του σεβάσμιου αυτού γέροντα συγκίνησε τους κατοίκους της Πόλης, οι οποίοι ακολούθησαν τη συνοδεία των μοναχών διαδηλώνοντας την αντίθεσή τους στα αυτοκρατορικά διατάγματα. Ο αυτοκράτορας μην μπορώντας να διαλύσει το πλήθος, συνέλαβε την επομένη μέρα τον γέροντα Θεόδωρο τον Στουδίτη και τον εξόρισε στην Σύρνη όπου πέθανε από τους ανελέητους ραβδισμούς των στρατιωτών. Η εικόνα, όμως, το ευαγγέλιο των αγραμμάτων, η φωτογραφία των αγαπημένων μας αγίων, των προσώπων που πραγματικά έγιναν εικόνες του Χριστού, επιβλήθηκε και δεσπόζει σε κάθε Ορθόδοξο Ναό, όχι για να καταστρέφει αξίες και ιδανικά, όπως συμβαίνει σήμερα από αυτούς που χρησιμοποιούν την εικονική πραγματικότητα για να εξυπηρετήσουν αμφίβολα συμφέροντα, αλλά για να γίνει Οδηγήτρια και να θυμίζει και σε εμάς ότι δεν είμαστε νούμερα, μάζα, πλήθος, όπως μας θέλουν οι άλλοι, αλλά ζωντανές εικόνες του ίδιου του Θεού. Όπως κάθε παιδί είναι μια μικρή εικόνα πολλές φορές του πατέρα του έτσι και ο Ορθόδοξος αποτελεί όταν αγωνίζεται να είναι ταπεινός, να σκορπά αγάπη αποτελεί εικόνα του μεγάλου Πατέρα του, του Θεού.

Σήμερα η πίστη μας γιορτάζει την μεγαλύτερη γιορτή της, τη γιορτή της Ορθοδοξίας. Τί είναι άραγε Ορθοδοξία; Ο γέρο Θεόκλητος ο Διονυσάτης απαντά: Ορθοδοξία είναι το αιώνιο νόημα, η πιο γλυκιά εμπειρία της Ελληνικής ψυχής μας. Είναι η ψυχή της ψυχής μας, αυτή που φέρουμε κληρονομιά στο αίμα μας. Δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς Ορθοδοξία. Με την Ορθοδοξία συνεχίζουμε τις εθνικές μας παραδόσεις, διατηρούμε την επαφή μας με τους Αγίους Πατέρες της Εκκλησίας μας. Πολλοί δεν ξέρουν τί θησαυρός είναι η Ορθοδοξία. Νομίζουν ότι είμαστε στενοκέφαλοι, στενοκαρδοί, προσκολλημένοι σε τύπους ξερούς και σε ξεθωριασμένες αντιλήψεις. Η Ορθοδοξία όμως είναι πάντοτε ζωντανή, πάντοτε παρούσα στους αιώνες.

Τι είναι άραγε η Ορθοδοξία; Είναι κάποια ιδεολογία, κάποια ιδέα, κάποια ωραία θεωρία; Οι ιδεολογίες είναι προϊόντα ανθρώπων, γι' αυτό κι έχουν

ημερομηνία λήξης. Γκρεμίστηκαν, γκρεμίζονται και θα γκρεμισθούν όπως έσβησαν και εκείνοι που τις εμπνεύσθηκαν ή τις επέβαλλαν. Η Ορθοδοξία θα παραμείνει αιώνια, έστω κι αν, όπως λέει κι ο Χρυσόστομος, είναι μανιασμένη η θάλασσα, έστω κι αν φουσκώνουν τα κύματα. Να διαλύσουν την πέτρα δεν μπορούν, να καταποντίσουν το καράβι δεν θα καταφέρουν. Οι εχθροί της πίστης και τότε και σήμερα έγιναν αφρός! Πόσα καμίνια, πόσα δόντια θηρίων, πόσα καλά ακονισμένα ξίφη, πόσα πυρακτωμένα τηγάνια δεν επιστρατεύτηκαν για να νικήσουν την πίστη, για να συντρίψουν την Ορθοδοξία; Μέχρι σήμερα πόσοι σταυροφόροι και πόσοι ουνίτες, πόσοι μισιονάριοι, πόσοι απεινείς διωγμοί, πόσα τρομερά βασανιστήρια και απόμακροι παγωμένοι τόποι και εξορίες δεν επιστρατεύθηκαν προκειμένου να απομακρύνουν και να ξεριζώσουν από τις καρδιές των ανθρώπων την πίστη στην Ορθοδοξία; Κι όμως η Ορθοδοξία έγινε το αμόνι που ακρήστεψε όλα τα σφυριά! Μοιάζει πραγματικά η Ορθοδοξία με το καρφί το οποίο όσο το κτυπάς τόσο βαθύτερα μπήγεται στην καρδιά του ανθρώπου. Αποτέλεσε πραγματικά η Ορθοδοξία με το κέντρο, το καρφί το οποίο πλήγωσε θανάσιμα όσους με μανία το κλωτσούσαν.

Είναι άραγε η Ορθοδοξία κάποια *φιλοσοφία*; Η Ορθοδοξία δεν είναι φίλη της Σοφίας. είναι η ίδια η Σοφία, ο Χριστός και το απλό λυτρωτικό μήνυμά του σε όλον τον κόσμο. Οι φιλόσοφοι ερμήνευσαν τον κόσμο. Η Ορθοδοξία τον άλλαξε! Η Ορθοδοξία ανακαίνισε τον άνθρωπο. Μας έκανε καινούργιους ανθρώπους, που ενώ πέφτουν στην αμαρτία, σηκώνονται από αυτήν, αφού εκτός από τα λόγια υπάρχει & ένα χέρι, το σταυρωμένο χέρι του Χριστού, που κατευθύνεται σε κάθε άνθρωπο πληγωμένο από την αμαρτία.

Είναι η Ορθοδοξία κάποια *θρησκεία*; Η Ορθοδοξία δεν είναι κάποια απλή θρησκεία, που ιδρύθηκε από κάποιον χαρισματικό άνθρωπο και δημιουργήθηκε για να ξεπεράσει το φόβο μπροστά στην αγριεμένη φύση ή μπροστά στο τραγικό γεγονός του θανάτου. Η Ορθοδοξία δεν είναι ναρκωτικό, όνειρο, όπιο κάποιου ή κάποιων μπροστά στα άλυτα προβλήματα της ζωής! Ακριβώς γι' αυτό το λόγο, επειδή δηλ. ο Χριστιανισμός δεν ήταν μία από τις τόσες θρησκείες του τότε Ρωμαϊκού κράτους, οι Χριστιανοί κατηγορούνταν και διώκονταν σαν άθεοι.. Ορθοδοξία είναι το ξεσπύρισμα του κοιμισμένου από την αμαρτία, η θεραπεία του αρρώστου από τα πάθη, η ανάσταση του πεσμένου από τα βάρη της ζωής και την απελπισία. Ορθοδοξία είναι η αγαλλίαση, το σκίρτημα που νοιώθουμε όλοι μας μετά τον αγώνα και τη νηστεία της Σαρακοστής.

Η Ορθόδοξος Εκκλησία, λέει ο Ευγένιος Βούλγαρης, είναι η αλήθεια, η αγάπη, η ελευθερία μέσα στο Χριστό. Η Ορθοδοξία είναι το σύνθημα 'ας αγαπήσουμε ο ένας τον άλλον, έτσι ώστε να ομολογήσουμε 'Πατέρα, Υιόν και άγιον Πνεύμα'. Η παπωσύνη αντίθετα σαν σύνθημα έχει το 'Υπακούετε τυφλά και πιστεύετε τα δόγματά μου'. Η Διαμαρτύρηση 'είστε ελεύθεροι να αναζητείστε μέχρι να ανακαλύψετε την πίστη!'. Η Ορθοδοξία είναι ένας

ολοκληρωμένος κύκλος που έχει κέντρο το Χριστό! Η παπωσύνη είναι ένα κέντρο δίχως περιφέρεια, ενώ η Διαμαρτύρηση μία περιφέρεια χωρίς κάποιο κέντρο! Η Ορθοδοξία είναι η μόνη πιστή νύμφη, η οποία κράτησε την πιστή την παράδοση και την κληρονομιά του νυμφίου της Χριστού. Είναι το ψηλό δέντρο το οποίο φύτεψε από το σπόρο που έριξε ο Χριστός, όταν ήρθε στη γη. Το δέντρο μεγάλωσε. Κάποιοι κλάδοι του σάπισαν και έφυγαν. Το δέντρο βγάζει όμως καινούργιους κλώνους, καινούργια φύλλα, ωραιότερους καρπούς. Και τις ρίζες του διατηρεί, και το ύψος του αυξάνει και σε κάθε μεταβολή του καιρού ανθίσταται, αλλά και προσαρμόζεται. Όπως έλεγε ο πατρο-Κοσμάς ο Αιτωλός 'όλες οι πίστεις είναι ψεύτικες. Τούτο εκατάλαβα αληθινά. Μόνο η πίστη των Ορθοδόξων είναι καλή και άγια. 'Να ευφραίνεσθε όπου είσθε Ορθόδοξοι χριστιανοί και να κλαίετε δια τους ασεβείς και αιρετικούς όπου περιπατούν εις το σκότος'.

Η Ορθοδοξία όπως πολύ ωραία έλεγε ο Θεόκλητος ο Διονυσιάτης είναι η ψυχή της ψυχής μας, η καρδιά της καρδιάς μας, το αίμα μας. Βρέφος η μητέρα μας στο πρώτο σπίτι που μας έφερε ήταν ο Ναός. Στην Εκκλησία βαπτισθήκαμε, στην εκκλησία παιδιά με τις ωραίες μας φορεσιές και τις λαμπάδες ψάλλ αμε το 'Χριστός ανέστη', στο προαύλιο της Εκκλησίας μας τραγουδήσαμε τα δημοτικά τραγούδια, στην Εκκλησία παντρευθήκαμε και βαπτίσαμε τα παιδιά μας. Όπως έλεγε κάποτε ένας αριστερίζων διανοούμενος, οι πρόσφυγες από την Μικρασία μπορεί να ασπασθήκανε μια ιδεολογία που αρνείτο την πίστη. Μόλις άκουγαν όμως κάποιον να βλασφημά τα λείψανα των Αγίων, που με ευλάβεια έφεραν από τη ξεντειά, αντιδρούσαν με οξύτητα. Στην Εκκλησία βρισκόμαστε σήμερα κρατώντας με συγκίνηση τις εικόνες, τις φωτογραφίες των αγίων που στάθηκαν κοντά μας τις δύσκολες στιγμές ιδιαιτέρως εδώ στην ξεντειά.. Στην Εκκλησία τέλος μαζί με αυτές τις εικόνες που κρατάμε σήμερα θα αποχαιρετήσουμε τον κόσμο, τους φίλους, τους συγγενείς για το αιώνιο ταξίδι μας.

Η Ορθοδοξία δεν μας πρόδωσε. Οι άγιοι, τα άγια λείψανά τους, ο Χριστός, η Παναγιά δεν μας εγκατέλειψαν ποτέ. Δεν έπαψαν να προσεύχονται για μας. Γιατί, λοιπόν, να μην κρατάμε ψηλά τις φωτογραφίες των αγίων, τις εικόνες, τα τίμια λείψανά τους; Είναι ορθόδοξη μισαλλοδοξία όταν σε κάτι τέτοιους προδότες της πίστες, όπως είναι οι Χιλιαστές ή κάποιοι φαντασμένοι αιρετικοί, που αφήνουν μια πίστη αιώνων, για να πάνε στα άνοστα τραγουδάκια και τα υποκριτικά κηρύγματα, η Εκκλησία φωνάζει 'Ανάθεμα;!'

Ο Γεννάδιος ο Σχολάριος λίγο προτού πέσει η Πολις, όταν οι Έλληνες τρέχανε με κόμπλεξ κατωτερότητας να φιλήσουν την παντόφλα του πάπα, μήπως & σώσουν την Κωνσ/πολη από τις ορδές των βαρβάρων φώναζε: 'Ρωμιοί, γιατί ελπίζατε στην δύναμη των Φράγκων και κινδυνεύετε μαζί με την Πόλη να χάσετε και την πίστη σας και την ευσέβειά σας; Ρωμιοί γιατί ξεχάσατε την πίστη & τα ιδανικά σας;' Ο πατρο-Κοσμάς τα μαύρα χρόνια

της δουλείας φώναζε: 'Αν απολέσουμε την Ορθοδοξία θα χάσωμεν και την ελευθερίαν μας!

Εμείς οι Έλληνες της ξεντειάς, τα παιδιά της μάνας Εκκλησιάς, είμαστε εδώ στη Δύση οι φρουροί και οι πρεσβευτές της Ορθοδοξίας. Ας σηκώσουμε ψηλά το λάβαρο της πίστης, ας υψώσουμε με ιερή υπερηφάνια τις εικόνες των αγίων, ας προσκυνήσουμε με δάκρυα στα μάτια τα λείψανα των μαρτύρων. Ας ψάλλουμε το 'Αιωνία η μνήμη' σε όλους εκείνους τους ήρωες & τους αγίους και μάρτυρες που έχυσαν το αίμα τους για να λατρεύουμε και να δοξολογούμε ελεύθερα το Χριστό & την Αγία Τριάδα.

Πιστεύω ότι τα λόγια του Γενναδίου του Σχολαρίου λίγο μετά την Άλωση προς τους πληγωμένους & σκλαβωμένους Ρωμιούς είναι λόγια προς όλους μας: 'Τέκνα η Εκκλησία κατακλυδωνίζεται σε ένα άγριο και πολυτάραχο πέλαγος. Όπως όμως κάποτε οι Χριστιανοί εθριάμβευσαν, έστω κι αν σφάζονταν, έστω κι αν σταυρώνονταν, έστω κι αν καίγονταν έτσι και εμείς αν δείξουμε την ίδια αφοβία και καρτερικότητα, θα σωθώμεν, θα νικήσωμεν, θα ελευθερωθώμεν'. Οι εικόνες των Αγίων, τα λείψανα των αγίων, οι μορφές του Χριστού και της Παναγιάς αυτό βροντοφωνάζουν και σήμερα 'Έλληνες της ξεντειάς! Αν δείξουμε την ίδια πίστη, την ίδια υπομονή, την ίδια αφοβία θα ελευθερωθώμεν, θα σωθούμε, θα νικήσουμε! Η Ορθοδοξία θα νικήσει!

Ο Ι.Χ. παροσιάζεται στο σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα να κηρύττει τον λόγο του Πατέρα του σε μία συναγωγή της Καπερναούμ. Την διδασκαλία του την παρακολουθούσε με θαυμασμό πλήθος ανθρώπων με ανάμικτες διαθέσεις και προαίρεση. Ο όχλος είχε έρθει με προαίρεση ουδέτερη, προκειμένου δηλ. να ακούσει και να δει έναν άνθρωπο του οποίου η φήμη είχε απλωθεί σε όλη την Παλαιστίνη. Άλλοι (οι Γραμματείς κι οι Φαρισαίοι) είχαν έρθει με σκοπό να βρουν κάτι και να κατηγορήσουν το Χριστό κι άλλοι, οι λίγοι αλλά και εκλεκτοί, προκειμένου να ακούσουν και να τηρήσουν τα λόγια του Χριστού. Έτσι και σήμερα υπάρχουν εκείνοι που ψάχνουν με αγωνία να ανακαλύψουν παντού σκάνδαλα των κληρικών και των άλλων στελεχών της Εκκλησίας και υπάρχουν και εκείνοι που ακούνε με ενθουσιασμό το λόγο του Θεού. Όπως έλεγε πολύ ωραία ένας ιεροκήρυκας λένε οι περισσότεροι άνθρωποι: καλά είναι αυτά που είπε ο ιερέας. Κατόπιν όμως αφαιρούν το 'κ' και μένει ένα αλλά...Αλλά είναι δύσκολα αυτά που είπε στην σημερινή κοινωνία. Υπάρχουν όμως κι οι αγνές ψυχές που καλλιεργούν στην καρδιά τους τα λόγια του Ευαγγελίου.

Τέσσερις άνθρωποι, οι οποίοι μεταφέρουν έναν φίλο τους εντελώς παράλυτο επιχειρούν να διασχίσουν το πλήθος προκειμένου να φθάσουν μπροστά στο Σωτήρα. Το πλήθος όμως δεν κάνει την μικρή χειρονομία να δημιουργηθεί λίγος χώρος και να περάσει ο παράλυτος. Ακούνε από το Χριστό να τους μιλά για την αγάπη του Θεού Πατέρα και οι ίδιοι δεν κάνουν λίγη αγάπη, λίγη θυσία για τον παράλυτο αδελφό τους! Όπως σημειώνει κάποιος πολύ ωραία 'όλοι άκουγαν το Χριστό, όλοι όμως δεν τον υπήκουαν'. Πολλοί είναι οι ευσεβείς χριστιανοί που επιθυμούν την ακρόαση του λόγου του Θεού, αλλά δυστυχώς δεν αγωνίζονται για να καρποφορήσει μέσα τους ο λόγος του Θεού και να πραγματοποιηθεί η σωτηρία τους. Όπως όμως οι Πατέρες τονίζουν γνώση αποκομμένη από την πράξη, είναι θεολογία δαιμόνων! Οι τέσσερις που με κόπο μεταφέρανε το κρεβάτι του παραλυτικού δεν ανήκαν στο ακροατήριο του Χριστού, στο εκκλησίασμα, στους ευσεβείς. Πραγματοποίησαν όμως αυτό που ο Χριστός edίδασκε και η Εκκλησία βιώνει! Την θυσία για τον πλησίον. Να γιατί ο Χριστός καταρχήν όταν έρχεται αντιμέτωπος με την μικρή αυτή πομπή, αυτούς μακαρίζει!

Το περίεργο είναι όμως ότι ούτε ο Χριστός κάνει τον κόπο να σταματήσει την διδασκαλία του μολονότι προφανώς άκουε τις επίμονες παρακλήσεις των βασιζόντων το φορείο για λίγο χώρο και κατόπιν τις προσπάθειες τους να αποστεγάζουν τη σκεπή για να κατεβάσουν τον παραλυτικό στα πόδια του! Γιατί τέτοια αδιαφορία και αναληψία εκ μέρους του Χριστού; Δεν μπορούσε ο Χριστός να προστάξει το ακροατήριό του να παραμερίσει; Δεν μπορούσε ο ίδιος να κινηθεί προς το μέρος του παραλυτικού και να τον θεραπεύσει; Ασφαλώς μπορούσε ο Χριστός. Ήθελε, όμως, να επιδείξει την πίστη και την επιμονή των τεσσάρων αυτών ανθρώπων, οι οποίοι για χάριν του αδελφού τους δεν λογάριασαν κόπους και θυσίες και πέτυχαν τελικά με την δικιά

τους πίστη να κάνουν καλά τον πονεμένο συνάνθρωπό τους. 'Καί ιδών τήν πίστην αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι'.

Ὅπως στο ανθρώπινο σώμα, τα γερά κύτταρα δυναμώνουν τα εξασθενημένα, έτσι και στο Σώμα του Χριστού, την Εκκλησία η δύναμις η αγάπη κι η πίστις των αγίων και των ευσεβῶν βοηθούν τη χαλαρή πίστη κι αγάπη των ἄλλων! Διηγούνται ὅτι ο πατήρ Πορφύριος, που ἔζησε τα τελευταία χρόνια, ζούσε διάφορα γεγονότα καταστροφικά με δάκρυα και τρομερή προσευχή σε διάφορα μέρη της γῆς, γεγονότα που εμεῖς βλέπουμε αναπαιτικά και αδιάφορα ἀπό την πολυθρόνα μας. Να ποιά είναι η προσφορά των μοναχῶν και των αγίων ἀλλά και η ευθύνη ὅλων ἡμῶν των Χριστιανῶν. Για να δείξει κάποτε ἕνας ιεροκήρυκας την ευθύνη ὅλων για το κακό, την αμαρτία και το σκοτάδι που επικρατεῖ στη γῆ, ἔσβησε τα φῶτα μιας αιθούσας, ἄναψε με τη φλόγα ενός μικροῦ σπύριτου ἕνα μικρό κεράκι και ἄρχισε το φῶς αὐτό να το μεταδίδει στα κεράκια των ακροατῶν του. Το μικρό φῶς του σπύριτου μετατράπηκε σε φῶς που περιέλουσε ὅλο το χώρο!

Ἡ πρώτη λέξη που εἶπε ο Χριστός ὅταν ἀντίκρουσε τον παραλυτικό ἦταν: 'Τέκνον ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι'. Ἀσφαλῶς αὐτός ο λόγος του Χριστοῦ θα ἀπογοῆτευσε ἐκείνους που με τόσο κόπο μετέφεραν τον παράλυτο μπροστά στο Χριστό! Την υγεία και τη θεραπεία του φίλου τους θέλανε οἱ τέσσερις και ἀκούνε ἀπό το Χριστό συγχώρεση αμαρτιῶν. Ἄλλο ζητοῦν ἀπό το Χριστό κι ἄλλο αὐτός τους χαρίζει. Γιατί ἄραγε; Ο Χριστός συνδέει τη θεραπεία με τη σωτηρία, γιατί ξέρει ὅτι η ρίζα κάθε ἀρρώστιας δεν ἔγκειται ἀπλῶς και μόνο στη δυσλειτουργία κάποιου ὀργάνου του σώματος, ἀλλά στην δυσαρμονία ὁλόκληρης της ψυχῆς και της καρδιάς του ἀνθρώπου. Εμεῖς σπαταλάμε χρήματα για τη θεραπεία και τη σωτηρία οὔτε καν την υπολογίζουμε! Ξεχνάμε ὅτι το σώμα είναι παράλυτο, ἐπειδή πρώτη παρέλυσε η ψυχὴ!

Ζούμε σε μια ἐποχή που ὅλοι μας φοβόμαστε να ἀναφέρουμε και το ὄνομα ἀκόμα αμαρτία για μία πράξη ἢ μια σκέψη ἢ ἕνα λόγο που ταραξεί τη συνείδησή μας και μας προκαλεῖ τύψεις και ἐνοχές! Προσπαθούμε να βρούμε ἄλλα ὀνόματα και ἐτικέτες για τις πράξεις και τους λογισμούς μας, γιατί πιστεύουμε ὅτι ἔτσι θα καταπραΰνουμε την ἐνοχλητική φωνὴ της καρδιάς μας που δεν παύει να μας ἐλέγχει και να μας κατακρίνει! Οἱ ἐπιστήμονες θεωροῦν την αμαρτία ὡς διατάραξη της ψυχονευρωτικῆς ἰσορροπίας, ὡς ἀπλή ἐκδήλωση ἀρρώστιας. Ἀπό την ἄλλη ὁμως πλευρὰ ὁμως τα κράτη κτίζουν φυλακές για να τιμωρήσουν τους αμαρτωλούς και παραβάτες του φυσικοῦ και του κρατικοῦ νόμου. Ὅπως πολὺ ὠραία ρωτᾷ κάποιος, ποῖος περνάει χειροπέδες στον ἀρρωστο; Ποῖος βάζει φυλακὴ τον ἀνθρώπο που υποφέρει; Ἄλλοι θεωροῦν την αμαρτία προῖόν της ἀμορφωσιάς; Πῶς ὁμως διακαριολογεῖται η ἀνθση κι η ἐξάπλωση της αμαρτίας ἢ ἀλλιῶς των τύψεων και των ψυχολογικῶν προβλημάτων που συνεπάγεται η αμαρτία στον αἰῶνα της ευρυμάθειας και της παιδείας; Ἄλλοι πάλι θεωροῦν την αμαρτία ὡς ἀπλή ἀστοχία που μπορεῖ κανεῖς να ἐπανορθώσει χωρὶς πολὺ - πολὺ να ταρασσεται

γι'αυτήν! Άλλοι πάλι την θεωρούν σαν κάτι το φυσικό και προοδευτικό! Οι Πατέρες αλλά και η συνειδησή μας λένε ότι η αμαρτία όχι μόνον δεν είναι φυσική αλλά αντίθετα, ότι δεν υπάρχει! Όπως κάποιος ενώ ο ήλιος μεσουρανεύει όταν κλείσει τα μάτια του δημιουργεί μόνος σκοτάδι που στην πραγματικότητα δεν υπάρχει και γκρεμοτσακίζεται, το ίδιο και με την αμαρτία, που σπέρνει όχι ο Θεός αλλά κι ο διάβολος!

Ο Χριστός σήμερα όμως παρουσιάζει την αμαρτία σαν μία προσβολή της αγάπης του Θεού! Σωστά οι Φαρισαίοι τονίζουν ότι ακριβώς αυτή την προσβολή μόνον ο Θεός μπορεί να συγχωρέσει. Το λάθος τους βρίσκεται στο ότι δεν αναγνωρίζουν το μεγαλείο του Θεού στην ταπείνωση και την συγκατάβαση του Ι.Χ. Αν όμως η προσβολή σε έναν άνθρωπο χρειάζεται χρόνια να ξεπεραστεί, ο Θεός μπορεί σε ένα δευτερόλεπτο να συγχωρέσει το παιδί του αρκεί το τελευταίο να χύσει ένα δάκρυ μετανοίας. Η αμαρτία στα μάτια του Χριστού και της Εκκλησίας είναι, όπως τονίζει ο Γρηγόριος ο Παλαμάς που σήμερα γιορτάζει η Εκκλησία, ασθένεια ή μάλλον η ρίζα κάθε ασθένειας. Η ψυχή βρίσκεται παράλυτη πάνω στο κρεβάτι της ανέσεως και της ηδονής. Πρέπει να επιστρατευθούν οι τέσσερις αρετές, η κατάκριση κι ο έλεγχος του εαυτού μας, η εξομολόγηση, η υπόσχεση ότι θα απέχουμε από τα κακά και η προσευχή προς το Θεό προκειμένου η παραλυσία της καρδιάς μας να θεραπευθεί! Πρέπει η σκεπή, η οροφή της καρδιάς μας, ο νους να αδειάσει από τα κεραμύδια, από τα υλικά πράγματα και σκέψεις που μας χωρίζουν από τον λυτρωτή έτσι ώστε να ακούσει την γλυκύτερη φωνή του Χριστού: 'Τέκνον!' και να πάρει την άφεση των αμαρτιών! Τότε ο άνθρωπος ανασταίνεται και μπορεί μόνος του να σηκώσει το κρεβάτι του. Ο υγιής νους άγει και διευθύνει το κρεβάτι σώμα στα έργα της μετανοίας και δεν διευθύνεται από αυτό όπως γινόταν πριν!

Κόποτε κάποιοι ναυαγοί κατάφεραν σε ένα απόμακρο νησάκι να κτίσουν μια μικρή καλύβα για να ζεσταθούν! Η φωτιά που άναψαν για να στεγνώσουν τα παγωμένα τους κορμιά από ένα τρομερό λάθος έκαψε την καλυβούλα που με τόσο κόπο και μόχθο είχαν καταφέρει να φτιάξουν! Απελπισμένοι κάθισαν σε μια πέτρα και περίμεναν τον θάνατό τους! Αντί όμως για το θάνατο στο βάθος ξεπρόβαλλε ένα πλοίο! Δεν πίστευαν στα μάτια τους! Όταν ρώτησαν τους ναύτες πώς τους εντόπισαν μέσα στο πέλαγος εκείνοι τους απάντησαν ότι είδαν τη φωτιά και τον καπνό που άναψε και σπεύσανε να πάρουν τους ναυαγούς! Αυτό που ο άνθρωπος θεωρεί δυστυχία, αρρώστια, κακοτυχία, δράμα, στη ζωή μπορεί να αποβεί τελικά η αιτία της σωτηρίας.

ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ - ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ

Στο μέσον ακριβώς της Μ.Τεσσαρακοστής η Εκκλησία υψώνει το Σταυρό του Κυρίου προκειμένου να δώσει θάρρος κι ελπίδα σε όλους εκείνους που την περίοδο αυτή σηκώνουν το μικρό τους Σταυρό μιμούμενοι τον Ιησού και υπακούοντας στην εντολή Του. Ο Σταυρός του Χριστού είναι η ένδοξη Αγία Τράπεζα, πάνω στην οποία θυσιάζεται ο Εσταυρωμένος Κύριος.

Προκειμένου να εννοήσουμε όμως την δύναμη του Σταυρού πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι το Σύμπαν ολόκληρο και ο άνθρωπος πλάστηκαν, συντηρούνται και δοξάζονται με το σχήμα του σταυρού. Το σώμα του ανθρώπου πλάστηκε όρθιο προκειμένου να ενώνει τη φύση με το Θεό και να προσφέρει τα αγαθά της φύσης αλλά και τον ίδιο του τον εαυτό σε Αυτόν που με αγάπη τον δημιούργησε. Ταυτόχρονα ο άνθρωπος πλάστηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε απλώνοντας τα χέρια να αγκαλιάζει το συνάνθρωπό του και όλη την δημιουργία.. Ο άνθρωπος είχε οριζόντια και κάθετη διάσταση, όπως ο Σταυρός. Επιτελώντας όμως την αμαρτία ο άνθρωπος χάνει την ανα-φορά του προς τα πάνω, προς το Θεό. Νοιώθει ότι ο τρούλος της Εκκλησίας κι ο Θεός θα τον καταστρέψει. Κάθε φορά που επιτελεί ο άνθρωπος την παρακοή τρέχει να κρυφτεί από το πρόσωπο Εκείνου που βλέπει τα πάντα με το ακοίμητο βλέμμα του. Επιτελώντας όμως την αμαρτία χάνει και την αγάπη του προς το συνάνθρωπό του. Προσπαθεί να ρίξει τα βάρη και τις ενοχές στους άλλους, σε κάποια Εύα, σε κάποια αιτία και να δικαιολογήσει τον εαυτό του.Τη στιγμή που προσφέρει θυσία και ευχαριστία στο Θεό σκοτώνει με τη σκέψη και τα λόγια του τον αδελφό του και έτσι το σχήμα του σταυρού που του χάρισε ο Θεός γίνεται βάρος ασήκωτο, όργανο τιμωρίας και καταδίκης του! Δεν είναι λοιπόν τυχαίο το ότι ο Σταυρός, προτού έρθει ο Χριστός στον κόσμο αποτελούσε το μέσο με το οποίο τιμωρούνταν οι χειρότεροι εγκληματίες. Αποτελούσε το τρόπο του πιο επώδυνου θανάτου!

Προκειμένου να καταλάβουμε τα λόγια του Χριστού προς τους μαθητές του, πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι ο Χριστός στην αρχή του τρίτου έτους της δράσεώς του άρχισε σιγά-σιγά να προετοιμάζει τους μαθητές Του για το Τέλος, τις στιγμές του πάθους. Άρχισε έτσι να τους ρωτά τί ιδέα είχαν οι άνθρωποι για τον εαυτό Του. Οι απαντήσεις τους δεν είναι καθόλου διαφορετικές από την πεποίθηση που έχουν για το Χριστό οι σημερινοί όχι απλώς άνθρωποι αλλά και Χριστιανοί! Άλλοι πίστευαν και πιστεύουν ότι ο Ιησούς είναι ένας καλός, ο καλύτερος άνθρωπος που πέρασε από τη γη, άλλοι ότι ήταν ένας προφήτης και δάσκαλος όπως τόσοι που πέρασαν από αυτόν εδώ τον πλανήτη και άλλοι, πολλοί λίγοι, όπως ομολόγησε ο Πέτρος, ότι είναι ο Υιός του Χριστού. Αλλά κι αυτός ο Πέτρος όταν άκουσε ότι ο Υιός του Θεού πρόκειται να μαρτυρήσει με τον πιο θλιβερό και επονείδιστο θάνατο όρμησε καταπάνω του με σκοπό να τον αποτρέψει. Δεν μπορεί ο δάσκαλος να πεθάνει με τον θάνατο των χειροτέρων κακούργων!

Τότε ο Χριστός ξεστόμωσε τα καταπληκτικά αυτά λόγια: “Όστις θέλει όπίσω μου έλθειν, άπαρνησάσθω έαυτόν και άράτω τόν Σταυρόν αυτού και ακολουθείτω μοι!” Δυστυχώς πολλοί που εμάς ακολουθούμε το Χριστό με τη ψευδαίσθηση που είχαν και οι μαθητές, με την ψευδαίσθηση πως κοντά Του θα καλοπεράσουμε. Κι όμως το πρώτο βήμα γι’αυτόν που ακολουθεί τον Ι.Χ. είναι το ‘άπαρνησάσθω έαυτόν’ Ο Χριστός δεν είπε απλώς ‘αρνησάσθω εαυτόν!’ αλλά ‘απαρνησάσθω εαυτόν!’ Αυτός που θέλει να είναι μαθητής του Χριστού πρέπει να απαρνηθεί εντελώς το Εγώ του, το συμφέρον του, την άνεσή του. Πολύ ωραία κάποιος επισημαίνει το ότι αν κάποιος στρατευμένος οπαδός μιας ιδεολογίας περνά τα καλύτερα χρόνια της ζωής του στη φυλακή και τις στερήσεις, πόσο μάλλον ο στρατευμένος αγωνιστής όχι μιας ξερής ιδεολογίας, αλλά ενός φωτεινού Προσώπου που θυσιάσθηκε γι’αυτόν;

Ο άγιος Μακάριος Αιγύπτου τον αδελφό που τον ρώτησε τί πρέπει να κάνει για να σωθεί, τον έστειλε στο νεκροταφείο για να κατηγορήσει τους νεκρούς ως αμαρτωλούς και μετά να τους επαινέσει ως αγίους. Όταν επέστρεψε τον ρώτησαν τι απάντησαν οι νεκροί. Εκείνος απάντησε ‘τίποτε!’. Τότε ο αββάς του λέει: ‘Είδες πόσο τους εξευτέλησες και τίποτε δεν σου αποκρίθηκαν; Είδες πόσο τους επαινέσες και καθόλου δεν μίλησαν; Έτσι και συ γίνε νεκρός αν θέλεις να σωθείς! Μήτε την αδικία των ανθρώπων, μήτε τους ύμνους τους να λογαριάζεις όπως κάνουν οι νεκροί. Και τότε μπορείς να σωθείς.’

Ο δεύτερος όρος που θέτει ο Χριστός είναι ο καθένας να λάβει παλληκαρίσια το Σταυρό που του έχει δώσει ο Θεός και να ακολουθήσει το Χριστό στο Γολγοθά της θυσίας του για χάρη του κόσμου και στην ανάσταση και την αιωνιότητα. Ο σταυρός του κάθε χριστιανού δεν είναι απλώς οι θλίψεις κι οι δοκιμασίες της ζωής, αλλά ο αγώνας προκειμένου να απαλλαχθεί από τα πάθη, τα οποία δεν είναι κάποιες κακές δυνάμεις που πρέπει να αποβάλλουμε, αλλά διεστραμμένες από τον εαυτό μας και το διάβολο δυνάμεις/ενέργειες της ψυχής, που πρέπει να μεταμορφώσουμε και να αξιοποιήσουμε. Ο αγ.Ισαάκ λέει ότι ‘𐌶 𐌆dÁr toĕ Heoĕ stauqÁr jahgleqimÁr œest’m. Oĕde’r c,q šm tâ olqamâ e,šikhe let, †m—seyri’. Σταυρός είναι η ταπείνωση, η αγάπη. Αλλά και η ίδια η παρουσία του Χριστιανού αποτελεί σταυρό για τον κόσμο, ο οποίος αντιδρά είτε με βλασφημίες, όπως ο ληστής κι οι Φαρισαίοι, είτε με ευγνωμοσύνη όπως ο ληστής εκ δεξιών και οι γυναίκες κάτω από τον Σταυρό. Ο πραγματικός Χριστιανός ιδιαίτερωσ στη σημερινή εποχή που το κακό θεωρείται καλό και το ανόητο θεωρείται υψίστη σοφία, ζει την μαρτυρία που κάθε στιγμή καταθέτει, το μαρτύριο της ειρωνείας, του κλευασμού, της απομόνωσης, τον διωγμό.

Ο Χριστός δεν είπε ψέματα, ούτε μοίρασε αυταπάτες, όπως κάνουν οι πολιτικοί και οι άρχοντες του κόσμου, που υπόσχονται άνοδο, ευημερία καλοπέραση κι εύκολη ζωή. Άρτον, θεάματα επίγειους παραδείσους από τότε μέχρι σήμερα μοιράζουν μόνον εκείνοι που θέλουν να αποκοιμίσουν και να

ναρκώσουν τον άνθρωπο. Ο Χριστός έταξε στους μαθητές του σε όλους τους αιώνες αγώνα, δοκιμασία, θυσία.. Θυσίες και αγώνες γίνονται πολλοί και διάφοροι σε αυτόν τον κόσμο για επαγγελματική και υλική αποκατάσταση, για θέσεις και αξιώματα, για ιδέες και ιδεολογίες. Αγώνες 'ένεκεν του Χριστού και του Ευαγγελίου' είναι λίγοι! Οι αγώνες για το Χριστό και το Ευαγγέλιο του, ξεχωρίζουν γιατί δεν είναι πράξεις με κίνητρο την εκδίκηση και την μανία, αλλά 'πάλη προς αἷμα καί σάρκα!' Δεν είναι πράξεις που γίνονται καταναγκαστικά, αλλά ελεύθερα. 'Ο αντίπαλος του Χριστιανού δεν αναζητάται στο συνάνθρωπο και την κοινωνία, αλλά πρώτα από όλα μέσα στον ίδιο του τον εαυτό. Το πεδίο μάχης του χριστιανού είναι ο ίδιος του ο εαυτός.

Ο Σταυρός του Χριστού έχει κι άλλη μια διάσταση, την διάσταση της χαράς, της ανάστασης, της αιωνιότητας, του παραδείσου. Όπως ένα ξύλο έβγαλε τον Αδάμ από τον Παράδεισο, έτσι και τώρα ένα άλλο ξύλο, αυτό του Σταυρού εισάγει τον άνθρωπο στη χαρά του Παραδείσου έστω κι αν είναι ληστής και δεν έχει να παρουσιάσει στο Θεό παρά μόνο ένα δάκρυ μετανοίας και ένα ειλικρινές 'Μνήσθητι'! Ο άνθρωπος σηκώνει εκούσια το σταυρό του. Ο σταυρός αυτός όμως γίνεται ελαφρύς, όταν ο άνθρωπος ατενίσει και χαράξει πάνω του το Σταυρό του Χριστού. Όπως ο Χριστός ανοίγοντας τις παλάμες του πάνω στο Σταυρό, 'επεσύναξε όλα τα έθνη', συγκέντρωσε και αγκάλιασε όλο τον κόσμο, υλικό και άυλο, έτσι κι ο Χριστιανός θυσιαζόμενος για το συνάνθρωπο και το Θεό, νοιώθει την αγάπη όλου του κόσμου και τη στοργή του Θεού-Πατέρα! Εμείς οι ταπεινοί άνθρωποι μια μικρή νηστεία θυσία κάνουμε για χάρη του Χριστού και μέσα μας όχι απλώς δε νοιώθουμε στερημένοι και πεινασμένοι. αλλά ιδιαίτερα μετά τις καταναγκαστικές ακολουθίες της Σαρακοστής ανάλαφροι και ευτυχισμένοι. Ας φανταστούμε την ευτυχία που νοιώθουν εκείνοι που θυσίασαν πολύ περισσότερα πράγματα για χάρη του Χριστού και του Ευαγγελίου! Μία επίσκεψη σε ένα μοναστήρι αρκεί για να διαπιστώσει κανείς πόσο μεταμορφωμένος και ελεύθερος είναι αυτός που σταύρωσε την άνεση και την πολυτέλεια της σάρκας!

Ο τελευταίος πειρασμός του Χριστού δεν είναι αυτός που εμπνεύστηκε η εμπαιχτική φαντασία του Καζαντζάκη αλλά η πρόκληση των Φαρισαίων και εμμέσως του διαβόλου προς Αυτόν να κατέβει από τον Σταυρό, και έτσι να γοητεύσει αλλά και να κονιορτοποιήσει τους αντιπάλους του. Αυτό θα ήταν για την ανθρώπινη λογική η καταπληκτικότερη επίδειξη δύναμης στην ανθρώπινη Ιστορία. Σε όλους τους ανθρώπινους μύθους πάντα ο ήρωας καταφέρνει να αποφύγει τελικά τον εμπαιγμό, το μαρτύριο και τον θάνατο και να εξαφανίσει τους εχθρούς του. Αυτή την φοβερή επίδειξη θα επιχειρήσει να πραγματοποιήσει στα Έσχατα του Κόσμου και της Ιστορίας, σύμφωνα με την Αποκάλυψη (κεφ.13) και ο Αντίχριστος ή αλλιώς το **Θηρίο**. Δεν την έκανε όμως το **Αρνίο**, το οποίο είναι εσφαγμένο από καταβολής κόσμου και θα είναι εσφαγμένο και γι'αυτό δοξασμένο μέχρι την συντέλεια του Κόσμου. 'Ο Σταυρός που έστησε στον Γολγοθά το μίσος των εβραίων, η απανθρωπία των Εθνικών, η τύφλωση και η

άλογη βία της αμαρτίας, δεν είναι παρά μια γήινη εικόνα, μια σκιά του Επουρανίου Σταυρού, που έχει υψώσει μέσα στους κόλπους της Αγίας Τριάδος η Αγάπη' (Φιλάρετος Μόσχας).

‘Τον τελευταίο πειρασμό του Ιησού δέχεται και σήμερα η Εκκλησία και οι Χριστιανοί. Να κατέβουν από τον Σταυρό και να αναμειγνύονται σε πολιτικές διαμάχες, να ασχολούνται με την ανθρώπινη διαλεκτική, να απαντούν σε κάθε κατηγορία που εκτοξεύεται εναντίον τους, να απειλούν με μηνύσεις όχι φυσικά για την δόξα του Θεού, αλλά γιατί δεν μπορούν να σταυρωθούν και να βιώσουν το ορθόδοξο ήθος της αυτοθυσιαστικής αγάπης, της κενώσεως του Σταυρού. Ας παρακαλέσουμε τον Θεό να μας φωτίζει ..να ζούμε την αγάπη ως σταυρό και τον σταυρό ως αγάπη. Να ζούμε σταυρωμένοι, να είμαστε πρόβατα σφαγής. Η σιωπή, ο λόγος, η απολογία το κήρυγμα, οι κινήσεις μας να είναι εμπειρία και ατμόσφαιρα που επικρατεί πάνω στον Σταυρό. Τότε θα γίνουμε γνώστες και θεολόγοι του μυστηρίου του Σταυρού’ (επίσκ.Ιερόθεος Βλάχος).

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ο Χριστός κατεβαίνοντας από το όρος της Μεταμορφώσεως όπου το πρόσωπό του έλαμψε όπως ο ήλιος και τα ρούχα του έγιναν λευκά σαν το φως, βρίσκεται αντιμέτωπος με μία κατάσταση πραγματικά δραματική. Όπως ο Μωσής κατεβαίνοντας από το όρος Σινά αντίκρυσε το λαό του να έχει απιστήσει στο Θεό και να προσκυνά είδωλα έτσι κι ο Χριστός κατεβαίνοντας από το όρος Θαβώρ βρέθηκε μπροστά σε ένα λαό που είχε πληγωθεί από την απιστία και την ασέβεια προς το πρόσωπό Του. Βρίσκεται αντιμέτωπος με ένα παιδί το οποίο είχε κατακυριευτεί από ένα 'πνεύμα ἄλαλον καὶ κωφόν', από ένα πνεύμα το οποίο όχι μόνον στερούσε από το νεαρό πλάσμα τις δύο πιο πολύτιμες αισθήσεις αλλά και με ένα πνεύμα το οποίο έκανε το παιδί να σπαράσσει στο έδαφος. Ο Χριστός βρίσκεται αντιμέτωπος με έναν πατέρα, ο οποίος με αυθάδεια λέει στον Χριστό: 'Εάν μπορείς Ιησού να κάνεις κάτι κάντο, αλλοίως άσε με στην μοίρα μου'. Βρίσκεται ο Χριστός αντιμέτωπος με μαθητές, οι οποίοι δεν διαθέτουν την απαιτούμενη πίστη, προκειμένου να εξορκίσουν το δαιμόνιο του παιδιού και την απιστία του πατέρα αλλά και το μόνο που λατρεύουν είναι το Είδωλο του εαυτού τους. Λόγο αργότερα θα παραπονεθούν στον Ιησού γιατί δεν έχουν το μονοπώλιο να επιτελούν θαύματα και θα απαιτήσουν από τον Ιησού, που βαδίζει για τον Γολγοθά, θρόνους.

Ο Χριστός ξεσπάει σε ένα παράπονο: 'ὦ γενεά ἄπιστος! ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι, ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;' Αν το παράπονο ενός ανθρώπου δεν μας επιτρέπεται να το παρατρέξουμε με αδιαφορία, πόσο μάλλον το παράπονο αυτό του Χριστού; Ας μην νομίζουμε ότι το παράπονο αυτό του Θεανθρώπου αφορούσε μόνο τον πατέρα! Ο Χριστός μας βλέπει την Κυριακή να τρέχουμε στην Εκκλησιά και στην καθημερινότητα να είμαστε κολλημένοι στην επίδειξη του εαυτού μας, στο ψέμα και την απάτη και μας λέει: 'ἄνθρωποι ἕως πότε βαρυκάρδιοι ἵνατί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;' Ο Χριστός βλέπει το μυαλό μας να είναι γεμάτο από πονηρούς λογισμούς και σκέψεις να τρέχουμε κοντά στους δυνατούς για να προσκομίσσουμε οφέλη και να προσπερνούμε με αδιαφορία τον αδύνατο και τον πονεμένο της ζωής και μας λέει με παράπονο: 'ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε;' Βλέπει ο Θεός την ζωή μας, την κοινωνία μας και πραγματικά λέει 'ἕως πότε θα ανεχθῶ το κακό και την αμαρτία; 'Αυτό είναι όμως και το παράπονο κάθε εργάτη του ευαγγελίου που προσπαθεί με κάθε τρόπο να σπείρει στις ψυχές των ανθρώπων τον λόγο, την πίστη και την αγάπη του Θεού και όμως κάθε στιγμή βρίσκεται αντιμέτωπος με τη δυσπιστία, την αμφιβολία την μικροψυχία των ανθρώπων. Πολλές φορές και αυτός λέει αυτά τα λόγια που είπε ο Ιερεμίας στο Θεό: 'Σε ποιόν να πω και να κηρύξω το λόγο σου και θα τον ακούσει; Ο λόγος του Θεού χλευάζεται από όλους!' Όπως όμως ο Χριστός δεν σταμάτησε στο παράπονο, αλλά συνέχισε στη θεραπεία πρώτα της απιστίας του πατέρα και μετά του δαιμονίου του γιου, έτσι και κάθε χριστιανός οφείλει να μην σκοντάψει στην αδιαφορία των άλλων, αλλά να συνεχίσει την διακονία που του εμπιστεύτηκε ο Θεός!

Το πρόβλημα του ταλαιπώρου πατέρα με το παιδί του δεν ήταν μόνο τοτινό. Σήμερα οι γονείς ιδιαίτερα αντιμετωπίζουν προβλήματα με τα παιδιά τους και ιδιαίτερα εδώ στη ξεντειά! Το δυστύχημα είναι ότι οι γονείς αποφεύγουν να κάνουν το βήμα που έκανε ο πατέρας του δαιμονισμένου παιδιού προς το Χριστό. Συχνά ακούει κανείς ότι στην Εκκλησία το παιδί θα γίνει καθυστερημένο και οπισθοδρομικό, ότι στη φιλική συντροφιά της Ενορίας του το παιδί θα γίνει 'καλόγερος' ή 'καλόγρια', ότι η συχνή συναναστροφή του με ανθρώπους της Εκκλησίας θα το στερήσει από το να γευτεί τη χαρά της ζωής! Αρκούν οι μεγάλες γιορτές της Εκκλησίας. Αρκούν τα θρησκευτικά του Σχολείου. Υπάρχουν μάλιστα γονείς που όχι μόνο αποτρέπουν τα παιδιά τους από την Εκκλησία, αλλά οι ίδιοι τα οδηγούν σε χώρους που κατά την γνώμη τους θα ωριμάσουν και θα ενηλικιωθούν γρηγορότερα, με αποτέλεσμα το ωραιότερο ένστικτο να κατακουρελιάζεται και το παιδί να ζει τραυματικές εμπειρίες, που θα το συνοδεύουν σε όλη του την ζωή!

Ο ιερός Χρυσόστομος τονίζει με σοφία: "Όταν ο νέος έχει διαφθαρεί πριν από το γάμο, και μετά το γάμο έχει το νου του σε άλλη γυναίκα, πες μου ποιό είναι το όφελος του γάμου; Γι'αυτό το σκοπό χρειάζεται να οδηγούμε τους νέους γρήγορα στο γάμο, ώστε να δέχονται τη νύφη με καθαρά και αγνά σώματα. Αυτή η αγάπη είναι η θερμότερη. Εκείνος που ήταν αγνός πριν το γάμο θα είναι αγνός και μετά το γάμο, ενώ εκείνος που πορνεύει πριν το γάμο, θα κάμει το ίδιο και μετά το γάμο. Γιατί όπως λέγει ο σοφός Σολομών 'στον πόρνο κάθε γυναίκα φαίνεται γλυκιά'. Από κει προέρχονται οι αναστατώσεις των οικογενειών και οι καθημερινοί διαπληκτισμοί. Από αυτή την αιτία ο έρωτας προς την γυναίκα ξεθωριάζει και μαραίνεται.. Το παιδί αν αντιληφθεί ότι συ αδιαφορείς και καθυστερείς το θέμα του γάμου και περιμένεις πότε θα αποκτήσει πολλά χρήματα και τότε θα κάμεις το γάμο, θα γλιστρήσει στην πορνεία. Αλλά αλλοίμονο η ρίζα όλων των κακών είναι και εδώ η φιλαργυρία!' Το δαιμόνιο, το άλαλον και κωφόν, το οποίο ο Γρηγόριος ο Παλαμάς ταυτίζει με το 'πάνδεινον δαιμόνιο της ακολασίας', πραγματικά και σήμερα κατακουρελιάζει τους νέους!

Το καταπληκτικό στο σημερινό Ευαγγέλιο είναι ότι το παιδί δεν μπορούσε να θεραπευθεί όχι γιατί το ίδιο δεν πίστευε εκείνο στο Χριστό, αλλά διότι ο πατέρας του παρέμεινε άπιστος στο Χριστό. Η απιστία του πατέρα γινόταν η αιτία της ταλαιπωρίας του παιδιού. Το ίδιο συμβαίνει και σήμερα. Η απιστία των γονέων γίνεται αφορμή στο να ταλαιπωρούνται τα παιδιά τους και να πέφτουν στα δίχτυα της διαφθοράς, των ναρκωτικών. Το παιδί βλέπει την μητέρα να νηστεύει από γάλα και λάδι την Παρασκευή και από την άλλη να τυρρανεύει τους οικείους της. Βλέπει τον πατέρα να πηγαίνει στην Εκκλησία για να λατρεύσει το Θεό και από την άλλη να λατρεύει το χρήμα και την καλοπέραση. Τραυματίζεται από την συμπεριφορά και την αδιάκριτη κριτική των ανθρώπων που βρίσκονται μέσα στην Εκκλησία και την διακονούν. Ταυτίζει τον χριστιανισμό με τους χριστιανούς και έτσι επαναστατεί με την

ασυνέπεια, που το παιδί κι ο έφηβος ξέρουν να διακρίνουν. Πολλές φορές συνεπώς το πρόβλημα του παιδιού είναι σύμπτωμα της απιστίας και της ασυνέπειας των γονέων και πολλές φορές η θεραπεία των προβλημάτων των παιδιών δεν είναι άλλη παρά η διόρθωση και η μετάνοια των γονέων. Το ότι ο Αβεσσαλώμ, ο γιος του Δαβίδ, έγινε διεφθαρμένος και εστράφηκε με μανία εναντίον του πατέρα του, οφείλεται σύμφωνα με το Χρυσόστομο, στο ότι ο πατέρας του πρώτος διέφθειρε την γυναίκα του στρατηγού του Ουρία. Μόλις ο πατέρας αρχίζει να πιστεύει και να προσεύχεται με πίστη και δάκρυα στο Θεό για τις προηγούμενες αμαρτίες του, το παιδί του απαλλάσσεται αμέσως από το δαιμόνιο της ακολασίας. Οι γονείς, όπως πολλοί διακριτικοί γέροντες τονίζουν αντί να ομιλούν πολύ στα παιδιά τους για το Θεό, είναι προτιμότερο να μιλούν πολύ στο Θεό για τα παιδιά τους! Κι ο Θεός ξέρει πόσο και πως να ομιλήσει αγαθά στις καρδιές των νέων!

Ο ίδιος ο Χριστός υπέδειξε δύο τρόπους με τους οποίους μπορεί και το γένος των δαιμόνων να καταπολεμηθεί αλλά κι ο άνθρωπος να θεραπευθεί από τα πάθη. Οι δύο τρόποι είναι η νηστεία, την οποία ο Μέγας Βασίλειος αποκαλεί 'πρεσβυτέρα νόμου', επειδή ακριβώς ήταν η πρώτη εντολή που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο, και η προσευχή, την οποία ο άγ.Ισαάκ ο Σύρος τη χαρακτηρίζει τολμηρά ως 'τη συνουσία Θεού κι ανθρώπου'. Μόλις ακούει ο άνθρωπος για προσευχή και νηστεία η πρώτη αντίδρασή του είναι: 'Αυτά είναι για τους μοναχούς, τους καλογέρους! Μπορεί ένας παντρεμένος να νηστεύει και να προσεύχεται;'. Ο γάμος κι ο μοναχισμός αποτελούν δύο δρόμους με κοινό τέλος τον Παράδεισο. Ο μοναχός σίγουρα προσπαθεί σε απόλυτο βαθμό να τηρήσει την ακτημοσύνη από χρήματα, περιουσίες, την παρθενία και την ταπείνωση. Προσπαθεί να απαλλαγεί δηλ. από τη φιληδονία, τη φιλοδοξία και τη φιλαργυρία. Αλλά και ο παντρεμένος προσπαθεί μέσα στο ευλογημένο κλίμα της οικογένειας με τη συγκρατημένη χρήση των υλικών αγαθών, με την αγάπη προς τη γυναίκα αλλά και την υπακοή προς την Εκκλησία, να τηρήσει τις ίδιες αρετές.

Ο ιερός Χρυσόστομος έλεγε με σημασία: 'Δεν είναι αισχρόν ο γάμος, αλλά κακό η πορνεία...Η γυναίκα σου δόθηκε βοηθός κι όχι αντίπαλος. Ο προφήτης Ησαΐας δεν είχε γυναίκα; Κι όμως δεν στάθηκε εμπόδιο στο Πνεύμα το Άγιον ο γάμος, αλλά ερχόταν σε κοινωνία γάμου με την γυναίκα του και προεφήτευε. Ο Μωυσής δεν είχε γυναίκα; Κι όμως έσχισε βράχους και την κατεύθυνση του ανέμου την άλλαξε και με το Θεό συνομιλούσε και θεόσταλη οργή συγκράτησε. Ο Αβραάμ δεν είχε γυναίκα; Κι όμως έγινε πατέρας εθνών και της Εκκλησίας. Κι η μητέρα των Μακκαβαίων δεν ήταν μητέρα έγγαμη; Δεν πρόσφερε επτά γιούς στο πλήθος των αγίων;...Μήπως στάθηκε εμπόδιο ο γάμος; Μήπως κι ο απόστολος Πέτρος, το θεμέλιο της Εκκλησίας, ο παράφορος εραστής του Χριστού, ο αμόρφωτος, που ενίκησε όμως ρήτορες, ο αμαθής που έκλεισε τα στόματα των φιλοσόφων, αυτός που διέλυσε την Ελληνική σοφία ως αράχνη, αυτός που έριξε τα δίχτυα στη θάλασσα του κόσμου και εφάρεψε ολόκληρη την οικουμένη, δεν είχε γυναίκα; Βεβαίως είχε!...Αν ο γάμος γινόταν εμπόδιο στο δρόμο της αρετής

δεν θα έβριζε το γάμο στη ζωή μας ο Δημιουργός των όλων...Γνωρίζω ότι πολλοί ντρέπονται για όσα λέγω για το γάμο. Γιατί ντρέπεται για τον τιμημένο γάμο; Γιατί κοκκινίζει από ντροπή για το αμόλυτο συζυγικό κρεβάτι; Ο γάμος, η ρίζα της υπάρξεώς μας, έχει περιφρονηθεί γιατί γύρω από τη ρίζα έχει συσσωρευθεί πολλή κοπριά και βούρκος.'Έτσι ο Χρυσόστομος στρεφόταν εναντίον μερικών χριστιανών και ιδίως των γυναικών οι οποίες 'πιστεύοντας ότι ευαρεστούν το Θεό κρατούσαν σε απόσταση τους άνδρες τους από αγάπη δήθεν προς την εγκράτεια, σπρώχνοντάς τους έτσι στη μοικεία και το βάραθρο της καταστροφής'.

Ολόκληρη η Βίβλος και η ανθρώπινη Ιστορία αλλά και ολόκληρη η αγία Τεσσαρακοστή είναι προσανατολισμένες στους χαρμόσυνους Γάμους τους Αρνίου με την Εκκλησία. Αυτοί οι Γάμοι, οι οποίοι περιγράφονται ανάγλυφα από τον αγαπημένο και **παρθένο** μαθητή του Ιησού, τον Ιωάννη, ανατρέπουν την αίσθηση ότι το τέλος της παγκόσμιας Ιστορίας αλλά και της προσωπικής μας Βιογραφίας είναι ο θάνατος και η καταστροφή. Η καταστροφή και η καταδίκη αφορά ουσιαστικά το Πνεύμα το άλαλον και κωφόν, το οποίο, όπως και στην σημερινή Περικοπή, καταρρακώνει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και το νεανικό φρόνημα της Εικόνας του Ιησού, του ανθρώπου. Η συμμετοχή στο Πάσχα, στους Γάμους, στη Χαρά προϋποθέτουν όμως την Προσευχή, τη Νηστεία, την απεγνωσμένη, παράλογη αλλά ειλικρινή έστω κραυγή του Πατέρα «Πιστεύω Κύριε. Βοήθησέ με στην απιστία!».

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ο Ι.Χ. ανηφορίζει για τελευταία φορά στην πόλη των Ιεροσολύμων μαζί με το ολιγάριθμο πλήθος των μαθητών του. Μέσα στη σιγή της μοναξιάς ο Χριστός με λόγια σιγανά, αλλά και σταθερά αρχίζει το κύκνειο άσμα του: 'ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα' προλέγοντας το δράμα που πρόκειται να ακολουθήσει. Δύο από τους μαθητές και μάλιστα από τους πιο αγαπημένους και πιστούς μαθητές τρέχουν κοντά του και αντί να δουν το Χριστό με τα μάτια της πίστης, αντί να μοιραστούν μαζί του την αγωνία της Γεθσημανή, αντί να συγκλονιστούν από το Σταυρό στον οποίο πρόκειται να υψωθεί ο διδάσκαλός τους για χάρη αυτών και όλων των ανθρώπων, ζητάνε θρόνους, ζητάνε ρουσφέτια, ζητάνε πρωτοκαθεδρίες και μεγαλεία. Δύο φορές ο Χριστός τους προανήγγειλε το πάθος του, πολλές φορές ο Χριστός τους είχε τονίσει να αποκρύψουν τα θαύματά του, προκειμένου να μην τον θεωρήσουν οι Εβραίοι ως έναν δυνατό πολιτικό αρχόντα συνεχώς προσπαθούσε να αποτρέψει τις ενέργειες των συμπατριωτών του που τον ήθελαν πολιτικό Μεσσία κι οι μαθητές συνέχιζαν να μην καταλαβαίνουν! Ο εθνικισμός τυφλώνει πολλές φορές τόσο ώστε ο Χριστός κι η Ορθοδοξία να γίνονται αποκλειστικά ελληνικά, ρωσικά, σερβικά προϊόντα και να ταυτίζονται με τους πόθους των λαών για εξωτερική πολιτική μόνο ανάδειξη στην αρένα της ιστορίας.

Ο Χριστός όμως ανατρέπει το ερώτημα εκείνων τότε των μαθητών, αλλά και όλων ημών των σημερινών Χριστιανών: 'Μπορείτε να πιείτε το ποτήριον που εγώ πρόκειται να πω και να πάρετε το βάπτισμα που εγώ πρόκειται να βαπτισθώ;' Δεν ρώτησε τους μαθητές Του 'Θέλετε;' αλλά 'μπορείτε;' Τον Χριστό δεν τον ανέμενε τότε απλώς ένα πικρό ποτήρι, σαν τα ποτήρια που κάθε άνθρωπος γεύεται στη ζωή του. Το ποτήρι για το οποίο ομιλεί ο Χριστός είναι το ποτήρι της οργής του Θεού. Να γιατί ο Χριστός παρακάλεσε το Θεό τρεις φορές να μην πεί το ποτήρι αυτό της δικαιοσύνης του Θεού, τη στιγμή που ένας Σωκράτης ατάραχος ήπια το κώνειο. Ο Χριστός επειδή ακριβώς ήταν ο ίδιος όχι απλός φιλόσοφος, αλλά η ίδια η ζωή και το φως, ήξερε πολύ καλά τί σημαίνει θάνατος και σκοτάδι, γνώριζε τί σημαίνει κατάρρα θεϊκή και αμαρτία! Κι όμως ο Χριστός γίνεται κατάρρα για να δικαιωθούν οι καταραμένοι. Δοκιμάζει την εγκατάλειψη του ίδιου του Θεού για να νοιώσει τον πόνο και την μοναξιά του Θεού που νοιώθουμε στη ζωή μας εμείς τα αδέρφια του. Ο Χριστός βαπτίζεται, βυθίζεται στην άβυσσο της ανθρωπίνης αμαρτίας, γίνεται ο ίδιος αμαρτία, για να απαλλαχτεί από την δύναμη της αμαρτίας το παιδί Του. Η Ορθοδοξία, η Εκκλησία Του είναι προορισμένη όχι να εκπληρώνει ευσεβείς πόθους και εθνικά όνειρα, αλλά για να σηκώνει αγγόγυστα το Σταυρό της μαρτυρίας και του μαρτυρίου, προκειμένου να σωθούν όχι μόνον οι Έλληνες ή οι Σέρβοι ή οι Ρώσοι αλλά προκειμένου να σωθεί ο κόσμος, να μεταμορφωθεί η οικουμένη, να αναστηθεί ο άνθρωπος και κόσμος. 'Όταν μια Εκκλησία αποδιώκει το μαρτύριο, την εκούσια Σταύρωση και ζητά την επίγεια δόξα και την κοσμική

προβολή, όταν διακατέχεται από το πάθος να σταυρώνει και όχι να σταυρώνεται δείχνει ότι έχασε την πραγματική κοινωνία με το Χριστό! Ας μην ταυτίζουμε λοιπόν την Ορθοδοξία με τους δεσποτικούς θρόνους και τα βασιλικά άμφια αλλά με ταπεινωση, την αγάπη, την διακονία ολόκληρου του κόσμου! Αυτή είναι η σταυρο-φορία που ξέρει η Ορθοδοξία, η διακονία του κόσμου! Ο Χριστός κι η Εκκλησία Του 'έπειράσθη ἵνα νικήσωμεν, ἠτιμάσθη ἵνα δοξάσῃ, ἀπέθανεν ἵνα σώσῃ' σύμφωνα με τα ποιητικά λόγια του Γρηγορίου του Θεολόγου.

Να γιατί ο Χριστός στη συνέχεια λέγει τα τρομερά εκείνα λόγια 'ὅς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ἔσται πάντων δοῦλος'. Οι πραγματικά μεγάλοι δεν είναι εκείνοι που έρχονται σαν τις σαύρες για να φτάσουν στις ψηλές κορυφές, αλλά οι αετοί εκείνοι που κλείνουν τα φτερά τους και κατεβαίνουν χαμηλά για να υψώσουν στους ουρανούς τα μικρά τους παιδιά! Οι πραγματικά μεγάλοι μοιάζουν με τους αφανείς ογκόλιθους που τοποθετημένοι όχι στα ύψη αλλά στα βάθη των θαλασσών και της γης στηρίζουν τα οικοδομήματα και τους κυματοθραύστες της κοινωνίας. Είναι οι ακρογωνιαίοι λίθοι που χαμηλά σηκώνουν το τρομερό βάρος του κόσμου! Αξία δεν έχουν τα σκουπίδια που επιπλέουν στο νερό της θάλασσας και σύρονται από την φορά του ανέμου, αλλά τα μαργαριτάρια που βρίσκονται κολλημένα στον πάτο της θάλασσας και με πολύ κόπο μπορεί κανείς να ανασύρει στην επιφάνεια.

Μεγάλος πειρασμός η φιλοδοξία και μπορεί να καταπολεμηθεί μόνον με το τρόπο που προσπάθησε ο Χριστός να καταπολεμήσει το πάθος των μαθητών Του, με την υπενθύμιση δηλ. του ποτηριού του θανάτου! Ο άγ.Ιερώνυμος αναφέρει ότι οι Ρωμαίοι συνήθιζαν όταν ένας βασιλιάς έμπαινε θριαμβευτής από τον πόλεμο στη Ρώμη, κάποιος από τη Γερουσία να προπορεύεται και να φωνάζει δυνατά : 'Βασιλιά σκέψου εκείνους που βασίλευσαν πριν από σένα και θυμήσου ότι και συ θα πεθάνεις!' Την ώρα μάλιστα της στέφης του αυτοκράτορα, τη στιγμή που του έβάζαν το στέμμα και το σκήπτρο, ένας αρχιτέκτονας έφερνε μπροστά του τρεις διαφορετικούς λίθους, έναν αλάβαστρο, έναν ίασπι και έναν πορφυρό προκειμένου να διαλέξει με ποιόν από τους τρεις θα κατασκευασθεί το μνήμα του. Ο Φίλιππος μάλιστα της Μακεδονίας κάποτε κατά την διάρκεια της πάλης έπεσε στη γη, στην παλαιίστρα. Και μόλις σηκώθηκε είδε σχηματισμένο στην άμμο το τύπο του σώματός του και αστειευόμενος είπε: Να πόσο λίγο μέρος της γής όρισε σε καθένα η φύσις και εμείς αγωνιζόμαστε να κατακτήσουμε όλον τον κόσμο. Να γιατί ο Δαβίδ λέει ότι ο άνθρωπος μοιάζει όχι με τα λουλούδια του κήπου, αλλά με τα άνθη του αγρού. Γιατί άραγε; Γιατί τα λουλούδια του κήπου, οι κρίνοι, τα τριαντάφυλλα μένουν αρκετές μέρες ανθισμένα, ενώ τα άνθη του αγρού είτε τα καταπατούν οι διαβάτες ή τα κόβουν οι διερχόμενοι ή τα τρώνε τα ζώα. Έτσι κι ο άνθρωπος μπορεί σήμερα να ανθεί σε λίγο, όμως για διάφορους λόγους μαραίνεται. Πραγματικά γι 'αυτό ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός ζωγράφισε στο βασιλικό του στέμμα ένα αιτό πληγωμένο από μια σαΐτα κατασκευασμένη από τα φτερά του, με την εξής επιγραφή: 'Εξ αυτής κατ'αυτής' Ο Θάνατος προέρχεται από την αμαρτία και

η αμαρτία φονεύεται από την μνήμη του θανάτου. Η Σοφία Σειράχ λέει: 'Θυμίσου το τέλος σου και δεν θα αμαρτήσεις ποτέ!'

Ο ιερός Χρυσόστομος τονίζει 'Το να εκτιμάται κανείς από την κοινωνία όσο ενδοξότερο κάνει τον άνθρωπο, τόσο μεγαλύτερους κινδύνους, φροντίδες, λύπες δημιουργεί. Γιατί δεν μπορεί αυτός ο άνθρωπος ούτε να αναπνεύσει! Πραγματική δόξα για τον άνθρωπο είναι η ευλάβεια, η ανεκτικότητα, η ελεημοσύνη, η πραότητα, η ταπεινοφροσύνη, η ειρήνη! Η δόξα που μας προσφέρουν οι άνθρωποι, έχει την ίδια αξία που έχουν οι ασήμαντοι άνθρωποι που την προσφέρουν, γι'αυτό και ξεφτίζει γρήγορα, ενώ η δόξα που χαρίζει ο Θεός μένει για πάντα αμετάβλητη! Δεν βλέπεις αγαπητέ στις ιπποδρομίες, αυτοί που οδηγούν τους ίππους ενώ όλος ο λαός κάθεται και τους χειροκροτεί αυτοί δεν γυρνάνε τα κεφάλια τους ούτε απολαμβάνουν το χειροκρότημα, αλλά βλέπουν προς έναν μόνον, το βασιλιά που κάθεται στο μέσον και υπερηφανεύονται τότε μόνον όταν ο βασιλιάς τους στεφανώσει; Μιμούμενος λοιπόν και και συ αυτούς μην λογαριάζεις τους επαίνους της κοινωνίας, ούτε να ασκείς την αρετή για τους ανθρώπους αλλά να περιμένεις την απόφαση του δίκαιου κριτή! Η πόλη δεν θαυμάζεται για τα οικοδομήματά της αλλά για τους κατοίκους της! Αν αγαπάς λοιπόν τη δόξα, τότε θα την απολαύσεις σε μεγαλύτερο βαθμό, όταν την περιφρονείς!'

Μόλις τα δύο αδέλφια, οι γιοι του Ζεβαδαίου άρχισαν να ζητάνε τα πρωτεία δεν κέρδισαν μόνον την επιτίμηση του Χριστού αλλά και την αγανάκτηση των άλλων αδελφών τους, των υπολοίπων αποστόλων. Μόλις ο πάπας Ρώμης σφετερίστηκε για τον εαυτό τα πρωτεία, άρχισαν τα δεινά για την Εκκλησία! Μόλις στο περιβάλλον μας διεκδικούμε εμείς το πρωτείο, γιατί όπως ωραία τόνιζε ο Λούθηρος καθένας μας κρύβει μέσα του ένα πάπα, αρχίζει η αγανάκτηση των αδελφών μας αλλά και η επιτίμηση του Χριστού! Όπως είπε κάποιος πολύ ωραία το πρωτείο ήταν ένα δώρο του Θεού στον άνθρωπο, αφού ο άνθρωπος επλάστηκε πρώτος μέσα στον παράδεισο, μέσα στη φύση! Τα πρωτεία όμως θέλουν θυσία, ταπείνωση, τη μνήμη του θανάτου !

Κάποτε ένας αγαπητός από το λαό επίσκοπος έπεσε σε ένα θανάσιμο αμάρτημα. Μπροστά σε όλο το εκκλησίασμα μετανιωμένος ομολόγησε το σφάλμα, λέγοντας ότι δεν είναι άξιος να ποιμάνει πλέον το λαό του. Ο λαός όμως με κανένα τρόπο δεν ήθελε να απόχωριστεί τον ποιμένα του και τον παρακαλούσε με δάκρυα στα μάτια να μην τους εγκαταλείψει ορφανούς. Τότε ο άγιος επίσκοπος τους υποσχέθηκε να μείνει αν κάνανε όλοι αυτό που θα τους έλεγε 'Εκλεισε τις θύρες του ναού και άφησε μόνον μία μικρή πορτούλα ανοικτή. Έπεσε κατάχαμα και είπε: Δεν θα έχει μέρος με το Θεό όποιος δεν με πατήσει βγαίνοντας από δώ. Ένας ένας οι χριστιανοί μη θέλοντας να χάσουν τον ποιμενάρχη τους έβγαινε, πατώντας πάνω του. Στο τέλος ακούστηκε μια φωνή από τον ουρανό να λέει: Για την μεγάλη σου ταπείνωση συγχωρέθηκε η αμαρτία σου!

Μία βδομάδα πριν την μεγάλη εβδομάδα όπου ο Χριστός θα σκύψει να πλύνει τα σκονισμένα από την οδοιπορία πόδια των μαθητών του, όπου ένας Θεός θα καταδεχτεί να κοροιδευτεί, να μαστιγωθεί, να εμπυσθεί, να καρφωθεί, να σταυρωθεί από τον χωματένιο άνθρωπο που ο ίδιος δημιούργησε είναι ευκαιρία όλοι μας στο σπίτι αλλά και στην Εκκλησία μπροστά στο πετραχήλι του ιερέα το τράχηλό μας προκειμένου να ζήσουμε τη χαρά της ανάστασής μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ

Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή έφθασε στο τέλος της. Η ευκαιρία που μας έδωσε η Εκκλησία για αγώνα, μετάνοια, για διόρθωση του κακού μας εαυτού, η ευκαιρία για μια νέα ζωή πλησιάζει στο τέλος της. Από σήμερα το βράδυ αρχίζει η Μ.Εβδομάδα των Παθών και της Ανάστασης του Νυμφίου της Εκκλησίας, του Ι.Χ. Δύο γεγονότα γιορτάζει σήμερα η Εκκλησία μας. Την άλειψη των ποδών του Χριστού με μύρο πολύτιμο από την αδελφή του Λαζάρου και την Είσοδο του Ιησού Χριστού στην Ιερουσαλήμ κάτω από τις επευφημίες του πλήθους

Η τρομερή ώρα των παθών, οι μαρτυρικές στιγμές του μαστιγίου, των κολαφισμάτων, των εμπαιγμών, των τρομερών πόνων και της απόλυτης μοναξιάς του Ιησού πλησιάζουν. Ο Χριστός γνωρίζει τί τον αναμένει στην αγία Πόλη περνά μερικές στιγμές με τους δικούς του, με τους φίλους του και μαθητές του, με τους ανθρώπους που τόσο αγάπησε σε όλη του την ζωή. Ο Χριστός δεν ήταν κάποιος απόκοσμος. Συμμετείχε σε δείπνα, καθόταν στα τραπέζια που του παρέθεται όχι μόνον οι ενάρετοι κι οι ευσεβείς, αλλά και τα αποβράσματα της κοινωνίας, οι πόρνοι κι οι τελώνες. Σε ένα δείπνο συμμετέχει και στην σημερινή περικοπή ο Χριστός. Ανάμεσα στους συνανακειμένους με το Χριστό, βρίσκεται ο Λάζαρος, ο άνθρωπος ο οποίος αν και *χθές*, τέσσερις μέρες στο τάφο αναστήθηκε, παρ'όλη τη σήψη που είχε υποστεί το σώμα του, σήμερα είναι τόσο υγιής ώστε να συμμετέχει στο δείπνο και να συνιρώγει με το Χριστό. Στην παρέα όμως του Χριστού βρίσκονται επιπλέον και δύο άνθρωποι, ένας άνδρας και μια γυναίκα, δύο άνθρωποι που αν και μαθητές του Χριστού εντούτοις είναι δύο διαφορετικοί χαρακτήρες. Ο ένας είναι ο Ιούδας ο Ισκαριώτης κι η δεύτερη η Μαρία η αδελφή του Λαζάρου και της Μάρθας. Η Μαρία δεν διστάζει παρ'ότι οικοδέσποινα να κάνει αυτό που κάνανε τότε οι δούλες κι οι υπηρέτες. Πέρνει ένα πολύτιμο άρωμα και το σκορπά στα σκονισμένα από την πεζοπορία πόδια του διδασκάλου ενώ τα σκουπίζει με τα ίδια της τα μαλλιά. Ο Ιούδας καθισμένος αναπαυτικά αμέσως αντιδρά. Με το σκοτεινό του το μυαλό αντί να συγκινηθεί από την αγάπη της Μαρίας προς τον Ιησού, υπολογίζει αμέσως την τιμή του μύρου και οργισμένος πληγώνει και την γυναίκα που είναι πεσμένη μπροστά στον Ιησού αλλά και τους παρισταμένους δηλητηριάζοντας τη σκέψη τους! 'Δεν θα ήταν καλύτερα λέει διδάσκαλε, αντί το πανάκριβο αυτό μύρο να χυθεί και να σπαταληθεί άδικα, να πουληθεί και τα λεφτά να δοθούν στους φτωχούς;' Η Μαρία αγαπά. Ο Ιούδας μετρά. Η Μαρία ενεργεί με την δύναμη της καρδιάς της, ο Ιούδας με το σκοτισμένο από τη φιλαργυρία μυαλό του. Ποιός από τους δύο δικαιώνεται από τον Ιησού;

Τις ίδιες σκέψεις με τον Ιούδα κάνουμε πολλές φορές και εμείς. Βλέπουμε κάποιον να προσφέρει ένα σεβαστό ποσόν στην Εκκλησία για να κτιστεί ένας ωραίος Ναός, άλλον να διαθέτει χρήματα πολλά για να αγιογραφηθεί μια Εικόνα σαν και αυτή που στολίζει το Ναό μας, την Παναγιά την

Τριχερούσα, άλλον να δίνει και να παραδίνει τον ίδιο του τον εαυτό στο Θεό και να γίνεται καλόγερος στο περιβόλι της στο Άγιον Όρος και τι σκεφτόμαστε; Με τα λεφτά που κτίζονται οι Εκκλησιές και αγιογραφούνται οι όμορφες αυτές εικόνες γιατί να μην ταϊστούν πεινασμένα και ορφανά παιδιά; Γιατί ο τάδε να γίνει καλόγερος και να μην καθίσει στον κόσμο να ταΐσει κανέναν άρρωστο, να φέρει στο σωστό δρόμο κανένα πλανεμένο;

Η Τατιάνα Γκορίτσεβα, μία Ρωσίδα διανοούμενη ήρθε πριν μερικά χρόνια εξόριστη από το καθεστώς στη Γερμανία και παρατήρησε κάτι το εκπληκτικό. Ενώ εδώ στη Δύση το κράτος προνοεί τόσο για τους ανήμπορους και τους φτωχούς, ενώ η Εκκλησία με τους οργανισμούς της ελεεί τόσο απλόχερα τους ανθρώπους με προβλήματα και ανάγκες εντούτοις κυριαρχεί και αυξάνεται η μοναξιά, η δυστυχία, η πνευματική πενία. Προσπάθησε να βρεί το γιατί. Προς μεγάλη της έκπληξη διαπίστωσε κατόπιν ότι στη Δύση λείπει η ομορφιά, που όπως σημειώνει ο Ντοστογιέφσκι, σώζει και λυτρώνει τον κόσμο. Οι Εκκλησιές δεν κτίζονται μεγαλόπρεπα όπως πριν μερικούς αιώνες. Μοιάζουν με αίθουσες ομιλιών. Οι τοίχοι είναι γυμνοί και κρύοι. Δεν στολίζονται από εικόνες και δεν παραπέμπουν στην αιωνιότητα. Η λειτουργία δεν έχει τίποτε από την μεγαλοπρέπεια και τον πλούτο των κινήσεων, των ύμνων, των συμβολισμών. Οι φιγούρες των πνευματικών απουσιάζουν. Σίγουρα είναι καλές πράξεις οι ελεημοσύνες. Όπως όμως ένας Πατέρας της Εκκλησίας μας επισημαίνει, αν μια πράξη δεν γίνει καλά είναι άχρηστη. Και για να γίνει καλά η ελεημοσύνη χρειάζεται αγάπη αληθινή! Αγάπη στο Θεό, αγάπη στο συνάνθρωπο! Η Μαρία αγαπούσε το Θεό και από ευγνωμοσύνη γιατί ανάστησε τον αδελφό της δεν δίστασε να σκορπίσει το πολύτιμο μύρο στα πόδια Του, όπως δεν διστάζουν και σήμερα άνθρωποι από αγάπη και ευγνωμοσύνη στο Θεό κτίζουν ναούς, δωρίζουν εικόνες, προσφέρουν τον ίδιο τους τον εαυτό. Γιατί ξέρουν ότι ο Ναός είναι ένα νοσοκομείο, ότι η εικόνα είναι ένα φάρμακο, ότι η προσευχή έχει τόσο δύναμη ώστε μπορεί να αναγκάσει το Θεό να μετανοήσει, να μην καταστρέψει τα δημιουργήματά του και να καινοποιήσει τον κόσμο. Κι όταν υπάρχουν νοσοκομεία-εκκλησιές, όταν υπάρχουν φάρμακα-εικόνες, όταν υπάρχουν γιατροί-πνευματικοί, όταν υπάρχει αγάπη στο Θεό, όταν υπάρχουν Μαρίες, τότε δεν ελεούνται ένας ή δύο άνθρωποι αλλά λυτρώνεται ολόκληρη η ανθρωπότητα.

Προκαλεί εντύπωση ότι στην υποδοχή του Ιησού πρωτοστάτησαν τα παιδιά. Είναι πραγματικά ξένο και παρά φύσιν θέαμα να βλέπει κανείς νήπια θηλάζοντα και γαλουχούμενα στις αγκάλες της μητέρας τους, να κρατούν από το ένα χέρι τον μαστό της μητέρας τους και από το άλλο τα βάρια των φοινίκων, και ακόμη από το στόμα να πίνουν γάλα μητρικό και όμως να προχέουν από το ίδιο στόμα δόγμα δεσποτικό, τονίζει ο αγ.Κύριλλος Αλεξανδρείας. Τα νήπια ανυμνούν το Χριστό ως Θεό και οι πατέρες τους γραμματείς και αρχιερείς τον βλασφημούν. Τα παιδιά τον ύμνησαν ως Θεό, ενώ οι πατέρες τον σταύρωσαν ως εχθρό. Τα παιδιά έψαλλαν το ωσαννά, ενώ οι πατέρες τους έκραζαν το 'σταυρωθήτω'. Η νέα και αδαής ηλικία

σοφίζεται, ενώ οι σοφοί σκοτίζονται. Τα παιδιά έστρωσαν τα ιμάτιά τους για να περάσει ο Χριστός, ενώ οι πατέρες διαμέρισαν τα ιμάτια του Χριστού. Τα παιδιά υποδέχονταν το Χριστό με βάγια, οι πατέρες τους έρχονταν με μαχαίρια. Τα παιδιά ευλογούσαν, ενώ οι πατέρες βλασφημούσαν. Τα παιδιά ως αρνία υποδέχθηκαν τον ποιμένα, οι πατέρες τους όμως ως λύκοι σφαγίασαν τον αμνό.

Ο Ιησούς Χριστός μπήκε θριαμβευτής στην αγία Πόλη. Προηγουμένως οι απόστολοι έλυσαν ένα μικρό γαϊδουράκι, το οποίο προσκόμισαν στο Χριστό μαζί με μία όνο. Ο πώλος είναι ο πατέρας μας ο Αδάμ, τον οποίο έδεσε ο σατανάς με τις πανουργίες του. Οι μαθητές τού Χριστού έλυσαν τα έθνη από το σκοτάδι, από την αγνωσία του Θεού, από την πλάνη και την αμαρτία. Και τώρα κάθεται ο Χριστός πάνω σε αυτά και βασιλεύει. (Τίτος επίσκοπος Βόστρων). Ο Μ.Αθανάσιος διδάσκει ότι ο καθένας από μας μοιάζει με τον πώλο, που είναι δεμένος με τα δεσμά της αμαρτίας. Ο ένας είναι δεμένος με την φιλαργυρία, άλλος με την πορνεία, άλλος με τη μέθη. Όποιος απομακρύνεται από το Χριστό γίνεται κτηνώδης αφού διακατέχεται από τις άλογες επιθυμίες. Όταν όμως αποκτήσει την κατά Θεό ταπείνωση, τότε γίνεται όχημα του Χριστού, πώλος του Χριστού (Ιερόθ.Βλάχος).

Οι Πατέρες και οι ύμνοι της Εκκλησίας τονίζουν ότι η Είσοδος του Ιησού στα Ιεροσόλυμα, δεν είναι παρά η Είσοδος του Νυμφίου, ο οποίος βαδίζει αγέρωχος στο θυσιαστικό γεγονός της ένωσης του με την αμαρτωλή, ξεπεσμένη, πόρνη ανθρώπινη φύση. Όπως στο Γάμο παλιά έτρεχαν μπροστά τα παιδιά χαρούμενα και προανήγγειλαν το γεγονός στην μικρή κοινωνία του χωριού και από πίσω πάνω σε χαλιά ερχόταν έφιππος ο Γαμπρός, 'έτσι και τώρα ο τρανός Θεός, ο πεντακάθαρος, ο αχώρητος, Αυτός που τρέμουνε τα χερουβείμ, επεθύμησε να αναπλάσει την αμαρτωλή ανθρώπινη φύση σε παρθένα. Και δεν στέλνει τα Σεραφείμ, αλλά καταφθάνει αυτός ο ίδιος, έρχεται στην καλύβα της όχι με ολοφάνερη την θεότητά του αλλά ίδιος μαζί της, την βρίσκει καταπληγωμένη, δαιμονισμένη και την παίρνει γυναίκα του και της χαρίζει το δακτυλίδι του, το άγιο Πνεύμα και ως μέλος του σώματός του την περιποιείται και την φροντίζει. Ως νυμφίος την παίρνει γυναίκα του, ως πρόβατο θυσιάζεται, ως σύζυγος φροντίζει να μην της λείπει τίποτα...Για να μάθεις τον έρωτα του Νυμφίου' (ιερός Χρυσόστομος).

Ο Χριστός ο Νυμφίος θα μπει σήμερα το βράδυ θριαμβευτής και στην δικιά μας ταπεινή Εκκλησία. Η Εκκλησία δεν μας υπενθυμίζει την είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα για να χειροκροτήσουμε και να ζητωκραυγάσουμε όπως το πλήθος. Αντίθετα η Εκκλησία σήμερα μας θυμίζει ότι ο Χριστός καθισμένος όχι επάνω σε άρματα και άλογα όπως οι βασιλιάδες της εποχής, αλλά σε ένα ταπεινό γαϊδουράκι, μπήκε στα Ιεροσόλυμα για να τελέσει το τελευταίο Πάσχα, για μην μιμηθούμε τον όχλο! Ο Χριστός δεν μας θέλει όχλο, μπουλούκι, πλήθος που σήμερα φωνάζει 'Ωσαννά!' και αύριο κραυγάζει σταύρωση, ανθρώπους που την Κυριακή υποδέχονται γονατιστοί τον Βασιλέα των όλων και τις υπόλοιπες μέρες σκύβουν με αγωνία μπροστά στο Κοντο τους. Ο Χριστός άλλωστε ούτε πολιτικός ήταν, ούτε δημαγωγός,

ούτε κάποιος που διψούσε για αξιώματα και διακρίσεις. Ο Χριστός ένα πράγμα φιλοδοξεί να γίνει για τον καθένα ξεχωριστά από μας. Ο Χριστός φιλοδοξεί να γίνει κάτι απλό, αλλά και ουσιαστικό, κάτι το οποίο εμείς σπανίως είμαστε για τον άνθρωπο της καρδιάς μας. Ο Χριστός φιλοδοξεί να γίνει ο νυμφίος, ο αγαπημένος της καρδιάς μας και γι'αυτό δεν αναζητά από μας απλά καλές πράξεις, ελεημοσύνες τύπου του Ιούδα. Ο Χριστός αναζητά Μαρίες οι οποίες παρόλη την αμαρτωλότητά τους, παρόλες τις κακές τους ίσως πράξεις πέφτουν στα πόδια του Χριστού, σκύβουν με ταπείνωση, χύνουν μπροστά του ότι καλύτερο και πολυτιμότερο έχουν την ίδια την καρδιά τους.

Ίδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός...Βλέπε οὖν ψυχὴ μου μὴ τῷ ὕπνῳ
κατενεχθεῖς καὶ τῆς βασιλείας ἔξω κλεισθεῖς,
ἀλλὰ ἀνάνησον κρᾶζουσα
ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς

ΚΥΡΙΑΚΗ ΘΩΜΑ

Αμέσως μετά την Κυριακή της Αναστάσεως η Εκκλησία παρουσιάζει στα παιδιά της το περιστατικό με το Θωμά, γιατί γνωρίζει ότι σε όλες τις εποχές θα υπάρχουν πολλοί Θωμάδες οι οποίοι θα αμφιβάλλουν για το γεγονός της Αναστάσεως και θα δυσπιστούν στο άκουσμα στο ότι ο Χριστός συνέτριψε το θάνατο. Όπως πολύ ωραία λέει ο Ντιστογιέφσκι 'το να πιστεύει κανείς στο Θεό είναι σχετικά εύκολο. Το δύσκολο είναι στο να πιστέψει κανείς στον Υιό Του και κυρίως στην Ανάστασή Του. Αυτό αποτελεί το σκάνδαλο της ιστορίας! Ο Χριστός σήμερα όταν συναντά τον μαθητή του τον ελέγχει και τον ψέγει 'ὄτι ἑώρακάς με πεπίστευκας'. Τον ελέγχει και τον ψέγει όχι διότι ο μαθητής είχε τις αμφιβολίες και τα ερωτηματικά του. Όχι διότι ο μαθητής ερεύνησε, αλλά διότι ο μαθητής ερεύνησε λάθος. Δεν καταδικάζεται από το Χριστό η έρευνα αλλά η λανθασμένη και προκατηλημμένη έρευνα. Δύο λάθη έκανε ο Θωμάς στην έρευνα του τρομερού γεγονότος της Αναστάσεως.

Πρώτον περιορίστηκε στην μέθοδο της αυτοψίας. Θέλησε να δει για να πιστέψει, να ψηλαφήσει ο ίδιος για να δεχτεί το γεγονός της Αναστάσεως! Το ίδιο υποστηρίζουν μερικοί αφελείς και σήμερα, μολονότι η Επιστήμη έχει ανακαλύψει πολύπλοκους κόσμους, που βρίσκονται πέρα από την επιφάνεια που αγγίζει η όραση του ανθρώπου, η οποία όπως τονίζει ο ιερός Γρηγόριος τόσο ατελής είναι ώστε δεν μπορεί να διαπιστώσει ούτε και το τι συμβαίνει πίσω από την πλάτη του! 'Δεν πιστεύω στην Ανάσταση γιατί δεν την είδα!' λένε πολλοί. Πως μπορεί κανείς σήμερα να ισχυρίζεται ότι δεν αποδέχεται ότι είναι πέρα και πάνω από τις αισθήσεις του τη στιγμή που γνωρίζουμε όλοι ότι ένας πολύπλοκος μικρόσμος αποτελούμενος από μόρια, άτομα, σωματίδια κρύβεται πίσω από κάθε αντικείμενο, ότι στον αέρα κυκλοφορούν χιλιάδες κύματα ασύλληπτα στην ανθρώπινη ακοή και τον εγκέφαλο;

Όλοι ξέρουμε ότι εκτός από την μέθοδο της αυτοψίας υπάρχει και η μέθοδος της μαρτυρίας. Κανείς δεν είδε τον Μ.Αλέξανδρο, το Ναπολέοντα, τον Καποδίστρια και όμως κανείς δεν αμφισβητεί την ύπαρξή τους γιατί στηρίζεται στην μαρτυρία των αυτοπτών μαρτύρων που έζησαν στην εποχή αυτών των προσωπικοτήτων και κατέγραψαν γεγονότα της ζωής τους. Αν πάλι μόνον ότι βλέπαμε πιστεύαμε, τότε θα έπρεπε να διακαιώσουμε εκείνους που άναψαν τη φωτιά του Γαλιλαίου, γιατί πράγματι η όραση μας πληροφορεί ότι η γη μένει ακίνητη και ο ήλιος κινείται. Είναι πραγματικά άξιον απορίας, τονίζει ένας ιεροκήρυκας, πώς σε όλα τα εξωτερικά θέματα δείχνουμε πάντα πίστη, ενώ στα θέματα της πίστεως πάντα αμφιβολία! Ταξιδεύουμε και έχουμε εμπιστοσύνη στην πείρα του πιλότου, στην αξιοπιστία του αεροπλάνου, στους νόμους της φυσικής στους οποίους στηρίζεται η πτήση του! Πηγαίνουμε στο σχολείο και δείχνουμε εμπιστοσύνη στο δάσκαλο και το μάθημά του; Στα θέματα της πίστεως πάντα ξεπροβάλλει ένα τεράστιο γιατί.

Το δεύτερο λάθος του Θωμά είναι ότι επέδειξε αδιαφορία! Δεν έτρεξε ο Θωμάς στο τάφο όπως έκαναν οι Πέτρος κι Ιωάννης για να δει με τα ίδια του τα μάτια τον κενό τάφο! Δεν έκανε τον κόπο να ερευνήσει, να διασταυρώσει πληροφορίες από τους άλλους μάρτυρες του γεγονότος, δεν ξαγρύπνησε σαν την Μαρία την Μαγδαληνή στον κήπο όπου ήταν το μνημείο αλλά με νωχέλεια και επιμονή έλεγε: 'εάν μή ἴδω...οὐ μή πιστεύσω' Και οι σύγχρονοι Θωμάδες το ίδιο επαναλαμβάνουν: 'Δεν είδα θαύμα και δεν πιστεύω!' Αλλά πώς θα δεις αν δεν κοιτάξεις, πώς θα μάθεις αν δεν ερευνήσεις, πώς θα πεισθείς αν δεν εγκύψεις στα προβλήματα της πίστης; Είναι γεγονός ότι στους περισσότερους ανθρώπους η θρησκευτική γνώση είναι αναιμική. Και ενώ μπορεί να έχουν μόρφωση, να είναι καλοί στην επιστήμη τους, εντούτοις στα θέματα της πίστεως έχουν τις γνώσεις που τους προσέφερε η μητέρα τους και το Δημοτικό Σχολείο. Ενώ με ενδιαφέρον ερωτούν και ερευνούν άλλες υποθέσεις στα θέματα της πίστεως, όχι μόνο έχουν παχυλή άγνοια αλλά και αποφαίνονται δογματικά! Έχει σωστά παρατηρηθεί ότι στην Ελλάδα οι μισοί από μας είμαστε θεολόγοι και οι άλλοι μισοί ιατροί. Ποιός γιατρός όμως μπορεί να αποφανθεί δογματικά για ένα ζήτημα της φυσικής; Ποιός φυσικός αποφαίνεται δογματικά για ένα πρόβλημα της ιατρικής; Για τα ζητήματα της πίστεως όλοι αποφαίνονται με τρομερή ευκολία. Ο Θωμάς λίγο να είχε ερευνήσει θα είχε βεβαιωθεί για την Ανάσταση του Κυρίου Του.

Παρ'όλα τα λάθη του Θωμά, είναι εντυπωσιακό το ότι η υμνογραφία της Εκκλησίας αποκαλεί την απιστία και την αμφιβολία του Θωμά ως καλή! 'Ω καλή απιστία του Θωμά!', όχι μόνον γιατί έγινε αιτία να αποδειχθεί περίτρανα η Ανάσταση αλλά για τον επιπλέον λόγο ότι η απιστία του ήταν καλοπροαίρετη. Ο Θωμάς πάλεψε με το Χριστό και νικήθηκε από το Χριστό. Αγγίζοντας την τρυπημένη παλάμη του Χριστού με την οποία ο Χριστός συνέτριψε τον διάβολο και άλλαξε το ρου της ιστορίας του σύμπαντος, ξέσπασε στην ομολογία: 'Ο Κύριός μου και ο Θεός μου!' Άλλωστε ο Θωμάς δεν ήταν περισσότερο άπιστος από ότι οι άλλοι μαθητές. Κανείς μαθητής ή μαθήτρια δεν πίστεψε στο Χριστό, προτού τον δει αναστάντα, έχοντα δηλ. σώμα και μετά το θάνατό του. Το σώμα αν-ίσταται, όχι η ψυχή! Η ανάστασις του σώματος ήταν κάτι πρωτόγνωρο, όχι μόνο για τους μαθητές τότε, αλλά και για μας σήμερα!

Και ο σύγχρονος άνθρωπος παλεύει με το Θεό. Υπάρχουν εκείνοι που πολεμούν με τον Θεό, ποθώντας τη συνάντησή τους με το Θεό. Είναι οι άγιοι που διψούν και ποθούν τη συνάντησή τους και την ένωσή τους με το Θεό και παλεύουν εναντίον του διαβόλου και του κακού τους εαυτού. Οι περισσότεροι δυστυχώς παλεύουν εναντίον του Θεού. Πολεμάνε με μανία να αποδείξουν ότι ο Θεός είναι πλάσμενος από τη φαντασία και την ψευδαίσθηση του πονεμένου ανθρώπου. Είναι τραγικό να πολεμάς όμως κάποιον, προτού τον γνωρίσεις. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη απόδειξη της υπάρξεως του Θεού, όσο η εναντίον του πολεμική. Ποτέ κανείς δεν πολεμά και μάλιστα με πάθος κάτι που δεν υπάρχει, γιατί τότε είναι α-νότος. Ο Θωμάς σε στιγμή αδυναμίας είπε: 'εάν μή ἴδω...οὐ μή πιστεύσω'. Οι σύγχρονοι

άθεοι λένε 'Και αν ίδω, ου μη πιστεύσω!' Ο Θωμάς με καλή προαίρεση και ειλικρίνεια αμφοβήτησε την Ανάσταση και ο Χριστός δεν δίστασε να προσφέρει την παλάμη του, να δώσει τεκμήρια, αποδείξεις ακλόνητες προκειμένου ο Θωμάς να πιστεύσει. Αντίθετα όταν ο Σατανάς ζήτησε να αποδείξει ο Ιησούς τη θεότητά του κάνοντας τα λιθάρια ψωμιά, ο Χριστός αρνήθηκε, αφενός γιατί ο σατανάς πήγε με απιστία αφετέρου διότι ο σατανάς δεν είχε πρόθεση να πιστέψει! Απαντήσεις δεν δίνει ο Χριστός στην προκατειλημμένη έρευνα. Ο Θωμάς έμεινε στην απιστία οκτώ ημέρες. Οι σημερινοί Θωμάδες μένουν σε αυτή χρόνια. Ο Χριστός είναι έτοιμος σε κάθε ειλικρινή έρευνα να δώσει απαντήσεις. Ο Χριστός είναι έτοιμος έστω κι αν η καρδιά μας, έστω κι αν ο κόσμος μας έχει κλεισμένες τις θύρες, από φόβο κι αγωνία να μπει και να δώσει την χαρά που χάρισε στις μυροφόρες την ειρήνη που δώρισε στους μαθητές στο υπερών και κυρίως το Πνεύμα το Άγιον!

Ο Χριστός έχει προτεταμμένα τα χέρια του σε όλους τους Θωμάδες. Είναι γεγονός ότι μέχρι σήμερα οι διάφοροι άπιστοι ζητάνε να ψηλαφίσουν το Σώμα του Χριστού, την Εκκλησία. Η Εκκλησία δέχεται με τη σειρά της τη συνεχή και προκλητική πολλές φορές ψηλάφηση του κόσμου. Ο κόσμος θέλει τα χέρια της Εκκλησίας και των Χριστιανών τρυπημένα από τους ήλους του σταυρού, από το μαρτύριο για χάρη των συνανθρώπων τους, από την διακονία και τη θυσία! Όταν δει ταπεινωση και προσφορά υποκλίνεται. Όταν δει χλιδή και καλοπέραση ,σκανδαλίζεται και απελπίζεται. Πόσες φορές ψηλαφεί ο κόσμος τη ζωή ημών των Χριστιανών και απογοτεύεται από την υποκρισία και την ασυνέπεια; Πόσες φορές δεν ψηλαφεί το σώμα της Ορθοδοξίας και απογοτεύεται από την διάσπαση και τον αλληλοσπαραγμό; Εδώ λοιπόν στην ξεντειά ας δείξουμε έμπρακτα το κοινοβιακό πνεύμα της αγάπης και της αλληλοσυχώρησης έτσι ώστε ο μπερδεμένος κατά τον πατ. Παΐσιο κόσμο να βρει επιτέλους τον Κύριο και Θεό του.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Ενώ την προηγούμενη Κυριακή ακούσαμε για την καλή απιστία ενός μαθητή, του Θωμά, αυτήν την Κυριακή ακούμε για την θαυμαστή πίστη, των μαθητριών. Πολύ ωραία, τονίζει κάποιος ότι ενώ η Σταύρωση και ο Θάνατος του Ι.Χ. αποτέλεσε έργο με πρωταγωνιστές τούς άνδρες, έτσι και η Ανάσταση αποτελεί έργο με πρωταγωνιστές γυναίκες, τα πλάσματα εκείνα τα οποία εθεωρούνται από Έλληνες και Ιουδαίους ως τα ασθενή όντα, ως όντα μάλιστα όχι απλά κατώτερα αλλά και ποιοτικά διάφορα του άνδρα.. Κι όμως πρώτες οι γυναίκες άφοβες ξεκίνησαν για το μνημείο προκειμένου να αλείψουν με μύρα το νεκρό σώμα του διδασκάλου τους, αλλά και πρώτες όχι απλά είδαν τον άγγελο και πληροφορήθηκαν την Ανάσταση, αλλά και πρώτες αξιώθηκαν να δουν τον Αναστάντα Χριστό!

Ο Γρηγόριος ο Παλαμάς εξηγώντας το γιατί εμφανίσθηκε ο Χριστός στις γυναίκες κι όχι στους άνδρες λέει τα εξής: Όπως τον Αδάμ δεν τον είδε κανείς, όταν δημιουργήθηκε αφού δεν υπήρχε άλλο πλάσμα παρά μόνον η Εύα μετά τη δημιουργία της, έτσι και τον Αναστάντα Χριστό, το νέο Αδάμ δεν τον είδε κανείς όταν αναστήθηκε παρά μόνον οι γυναίκες αμέσως μετά το γεγονός της συντριβής του θανάτου. Ενώ η Εύα πρώτη συνομίλησε με τον όφι το Σατανά κι έφερε στον άνδρα, τον συζυγό της, το μήνυμα της πτώσης και της καταστροφής, τώρα η γυναίκα αποθιστώντας τη φύση της φέρνει στον φοβισμένο και τρομαγμένο άντρα το χαρμόσυνο μήνυμα της ανάστασης. Ενώ η ανδρεία, η μία από τις τέσσερις μεγάλες αρετές (φρόνηση, σωφροσύνη, ανδρεία, δικαιοσύνη) αποτελούσε μέχρι τότε πλεονέκτημα των ανδρών (ανδρεία), με το τολμηρό εγχείρημα των μυροφόρων, *η ανδρεία* αποτελεί χαρακτηριστικό της γυναικείας αγάπης που δεν αναχαιτίζεται από ανθρώπινα εμπόδια και δυσκολίες, αλλά προχωρεί ακάθεκτη προς την διακονία του αγαπημένου Χριστού!

Βαδίζοντας οι γυναίκες προς το μνημείο ένα πράγμα τους απασχολούσε! Δεν τους φόβιζαν ούτε το σκοτάδι που ήταν απλωμένο στον κόσμο, ούτε οι πάνοπλοι Ρωμαίοι στρατιώτες, αλλά ποιός θα μπορέσει να αποκυλίσει τον λίθον που έφραζε το μνημείο και τις χώριζε από το σώμα του Χριστού! Πόσοι λίθοι μικροί και μεγάλοι δεν χωρίζουν και εμάς από τη συνάντησή μας με τον πολυαγαπημένο μας Θεό;

Ο Γρηγόριος ο Παλαμάς παρομοιάζει το μνημείο στο οποίο είχε ενταφιασθεί το πανάγιο Σώμα του Χριστού με το Ναό και μάλιστα την Αγία Τράπεζα, στην οποία αυτές τις μέρες βρίσκεται ο Επιτάφιος, αλλά και πάντοτε κάθε θεία Ευχαριστία θυσιάζεται ο Ι.Χ. Πόσα όμως λιθάρια δεν παρεμβάλλει ο διάβολος προκειμένου να μας εμποδίσει από την είσοδό μας στο χώρο αυτό; Προβάλλει το εγχείρημα ότι η Λειτουργία γίνεται 'όρθρου βαθέος', όταν εμείς χρειαζόμαστε να αναπαυθούμε λίγο από τις καθημερινές φροντίδες και σκοτούρες! Έτσι πάλι το πρωί για την Εκκλησία ανηφορίζουν μόνο μερικές

τολμηρές μυροφόρες! Προβάλλει το επιχείρημα ότι αυτοί που φυλάσσουν το τάφο είναι ανάξιοι της ιεροσύνης που τους εμπιστεύθηκε ο Θεός. Ξεχνάνε όμως οι άνθρωποι ότι η Εκκλησία αποτελεί χώρο όχι της παρουσίας του ιερέως αλλά του ίδιου του Αναστημένου Κυρίου! Περιμένουν έτσι οι άνθρωποι κλεισμένοι στο υπερώο, ξαπλωμένοι στο κρεβάτι τους, να τους επισκεφθεί ο Χριστός προκειμένου να τους δώσει την πολύτιμη ειρήνη, που λείπει από το σπιτικό τους. Ξεχνούν όμως, ότι και ο άσωτος κι οι μυροφόρες και οι μαθητές κόπιασαν λίγο για να ανηφορίσουν μέχρι το μνημείο και να συναντήσουν τον Πατέρα και αδελφό τους και να ακούσουν τα πολυπόθητα και από μας 'Χαίρε!'

Με το μνημείο δεν παρομοιάζεται μόνον ο Ναός ο εξωτερικός στον οποίο κατοικεί ο Θεός και προβάλλει το φώς της Αναστάσεως. Με το μνημείο παρομοιάζεται και η καρδιά τού ανθρώπου, διότι ο Θεός δεν κατοικεί απλά πέρα στον ουρανό αλλά και μέσα στην καρδιά μας. 'Μνημείον εστίν ίσως δεσποτικόν ή ο κόσμος ούτος ή εκάστου η καρδιά' λέει με έμφαση ο Αγ.Μάξιμος ο Ομολογητής. Με το Βάπτισμα μέσα στην καρδιά του μικρού ανθρώπου μπαίνει δια του Αγ.Πνεύματος η Χάρη του Θεού. Όπως όταν κανείς ρίξει στη μάνα γη ένα σπόρο ελιάς, το δέντρο το οποίο αυτόματα θα βγεί θα είναι αγριελιά, η οποία θα γίνει ήμερη και προσοδοφόρα για τον άνθρωπο με το μπόλιασμα, τον εμβολιασμό τού γεωργού, όπως το σώμα του παιδιού καταφέρνει να αντισταθεί στα μικρόβια που κυκλοφορούν με τα εμβόλια του γιατρού έτσι και η ψυχή του παιδιού από τη φύση της έχει κληρονομήσει την αγριότητα και την αμαρτωλότητα των γονέων. Δεν έχει γεννηθεί αγγελουδάκι, όπως εμείς τονίζουμε, αλλά έχοντας μέσα του το νόθο αίμα της αμαρτίας. Προκειμένου το παιδί να γίνει αγγελουδάκι πρέπει να εμβολιασθεί από τον μεγάλο ιατρό και γεωργό της φύσης μας το Χριστό. Πρέπει μέσα του να τρέξει αίμα βασιλικό το οποίο θα το καταστήσει κληρονόμο όχι των λίγων κτημάτων του πατέρα Του αλλά της βασιλείας του Θεού! Μεσα στην καρδιά του βρ'πεφους κατοικεί λοιπόν ο Θεός. Αυτό το διαπιστώνει κανείς από το ότι τα βρέφη, όπως κι οι άγιοι, έχουν προσωπική επαφή με το Θεό. Ακόμα και στον ύπνο τους χαμογελούν γιατί βρίσκονται σε επικοινωνία με τον κόσμο εκείνο που εμείς με τα αμαρτωλά μάτια της καρδιάς στερούμαστε. Κατόπιν όμως τη σχέση του ανθρώπου με το Θεό και την καρδιά του τη φράζουν λιθάρια. Ποιά είναι αυτά τα λιθάρια που φράζουν την είσοδο του μυαλού στο κέντρο της ύπαρξής μας, την καρδιά μας; Η λογική κι οι αισθήσεις! Ζούμε στον αιώνα της λογικής και των αισθήσεων! Ζούμε στην εποχή που οι διάφοροι επιτήδριοι προσπαθούν με κάθε τρόπο και ιδιαίτερα με την προκλητική εικόνα και τον μεθυστικό ήχο, που προσφέρουν τα τεχνολογικά μέσα, να σκορπίσουν προς τα έξω όχι μόνον τον πλούτο των χεριών μας, αλλά και τον πλούτο της καρδιάς μας! Προσπαθούν με ότι μέσον διαθέτουν να αποταβήξουν το νού από την καρδιά και το Θεό που βασιλεύει εκεί, να μας πάρουν, όπως λέει ο λαός τα μυαλά, να ελκύσουν δηλ. το μυαλό σε πράγματα προκλητικά, αλλά πρόσκαιρα. Προσπαθούν με τις Σειρήνες, που διαθέτουν, να μας αποτραβήξουν από το ταξίδι μας προς την Ιθάκη, την πραγματική πατρίδα και τον αληθινό

προορισμό μας. Ο νους όμως που φεύγει από το Θεό γίνεται ή κτηνώδης ή δαιμονιώδης! Γι'αυτό και στον αιώνα της μαγείας των αισθήσεων ζούμε παράλληλα τη τέχνη και την ύπαρξη του παραλόγου.

Ο άγιος Μάξιμος τονίζει ότι αν θέλει να συνατήσσει κανείς το Χριστό, την ευτυχία, τη χαρά την αλήθεια πρέπει να σταυρώσει τις αισθήσεις και πρέπει να ενταφιάσει τους λογισμούς! 'τά φαινόμενα πάντα δέχεται σταυρού,...τά δέ νοούμενα ταφής' Μόνο έτσι θα βαδίζει από τα φαινόμενα στην ουσία. Θα μπορέσει να προχωρήσει όπως οι Μυροφόρες στο σπήλαιο που βρίσκεται ο Αναστάς Κύριος.

Βέβαια σε κάθε προσπάθειά μας βρίσκεται βοηθός ο Αναστάς Κύριος ο οποίος βλέποντας την καλή μας διάθεση ξέρει να παραμερίζει εμπόδια εξωτερικά και δυσκολίες. Όπως ήρθε στη γη μας χωρίς να βλάψει την Παρθενία της Θεοτόκου, όπως αναστήθηκε από το τάφο διαπερνώντας εμπόδια και προσκόμματα, στρατιώτες πάνοπλους και λίθους ασήκωτους, όπως επισκέφθηκε τους μαθητές διαπερνώντας το χώρο και το χρόνο, έτσι και ο Χριστός μπορεί ο Χριστός να παραμερίσει τα εξωτερικά εμπόδια προκειμένου να συναντήσει εμάς τα παιδιά του που με όλους τους ενδοιασμούς βαδίζουμε προς το τάφο Του. ,Κατά χάριν καί ου κατά φύσιν ἐστίν ἡ τῶν σωζομένων σωτηρία! Ο Θεός είναι ο ενεργών τη σωτηρία κι ο άνθρωπος αυτός που συνεργεί την λύτρωσή του!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ

Μια τραγική ύπαρξη προβάλλει σήμερα στα Ευαγγέλια. Ένας παράλυτος βρίσκεται κατάκοπος & ανήμπορος σε μία στοιά της Προβατικής κολυμβήθρας. Δεν είναι τόσο η ασθένεια που τον ταλαιπωρεί, δεν είναι μόνον η φτώχεια που τον δέρνει αφού όπως επισημαίνει πολύ ωραία ένας ύμνος της Εκκλησίας μας, δαπάνησε όλο το βίος του στους γιατρούς, δεν είναι μόνον η περιφρόνηση κι η ταπείνωση που του δείχνουν οι άλλοι. Ο παράλυτος είναι μια τραγική φιγούρα για δύο λόγους. Ο δυστυχής άνθρωπος αυτής της περικοπής είναι μόνος, νοιώθει μια απέραντη & βαθιά μοναξιά, δεν έχει όπως ο ίδιος τονίζει άνθρωπο!

Μα καλά ρωτά ο ι.Χρυσόστομος: 'Τόσοι άνθρωποι δεν περνούσαν κάθε μέρα από μπροστά του, τόσο ομοιοπαθείς με αυτόν δεν βρίσκονταν κοντά του, τόσο πλήθος κωλών, ασθενών, τυφλών, δεν υπήρχε δίπλα του; Δεν θα μπορούσε ο παραλυτικός να ανταλλάξει μία κουβέντα παρηγοριάς & αγάπης τουλάχιστον με εκείνους που ήξεραν τι σημαίνει πόνος & εγκατάλειψη; Δυστυχώς, όμως, όπως τονίζει ο ίδιος μεγάλος Πατέρας της Εκκλησίας: 'άνθρωπος αληθινός, άνθρωπος πραγματικός δεν βρέθηκε κοντά στον ταλαίπωρο παραλυτικό, γιατί άνθρωπος δεν είναι αυτός που έχει το σχήμα του ανθρώπου, αλλά εκείνη η ύπαρξη που έχει καρδιά, συμπόνια, αγάπη. Και τέτοιος άνθρωπος δεν βρέθηκε ποτέ κοντά στο δυστυχισμένο αυτόν άνθρωπο. Μοναξιά, εγκατάλειψη, απομόνωση. Η πρώτη εμπειρία της κόλασης και της δυστυχίας, που επικρατεί σε αυτήν, την αισθάνεται ο άνθρωπος όταν βρέφος ακόμη, πάψει να βρίσκεται στη ζεστή αγκαλιά και το σώμα της μανούλας του, και βρεθεί μόνος σε έναν έρημο κι άγνωστο κόσμο! Ο άνθρωπος αναπτύσσεται όχι από το μητρικό γάλα μόνον, αλλά κυρίως από το μητρικό χέρι και από την επαφή με έναν άλλο άνθρωπο που τον αγαπά και τον πονά.

Έαν ζητάμε ένα επιστημονικά έγκυρο και φιλοσοφικά επαρκή ορισμό του φαινομένου της ζωής, τότε πρέπει να αρκεσθούμε στο εξής: Η ζωή είναι ένα σύνολο ενεργουμένων σχέσεων. Ζει μόνον ότι σχετίζεται, δηλ. επικοινωνεί, ανταλλάσσει ενέργεια με το περιβάλλον του και ζει τόσο χρόνο όσο διαρκεί αυτή η σχέση. Τα δύο ιδιώματα της ζωής είναι η σχέση και η ενέργεια.. Άρα ο θάνατος είναι ησχάση, δηλ.διάσπαση, διάσταση, αναίρεση σχέσεων, διακοπή επικοινωνίας..Τίποτε δεν είναι μόνο του, αλλά υπάρχει επικοινωνώντας....Unus christianus, nullus christianus.. Το πρόβλημα δεν είναι η ύπαρξη αλλά η συνύπαρξη· όχι το πώς υπάρχω αλλά το πώς συν-υπάρχω'. (Μ.Μπέγζος). Να γιατί ήταν κόλαση και μαρτύριο η ζωή του παραλυτικού.

Δεν ήταν όμως μόνο η μοναξιά αυτή που βασάνιζε τον παραλυτικό.Το δεύτερο τρομερό μαρτύριό του ήταν η έλλειψη ελπίδας.Ενώ όλοι είχαν κάποιον δικό τους να τους βουτήξει στην κολυμβήθρα τη στιγμή που ο άγγελος κουνούσε τα νερά, ο παραλυτικός μόνος, αβοήθητος καρφωμένος στη θέση του δεν μπορούσε να αρπάξει την ευκαιρία της θεραπείας που

εμφανιζόταν λίγα βήματα μπροστά στο τα πόδια του· μπροστά στα πόδια όμως που δεν μπορούσε να κουνήσει, δεν μπορούσε να μετακινήσει για να βρει την υγείά του. Μοναξιά & απελπισία λοιπόν τα δύο μαρτύρια του παραλυτικού!

Η μοναξιά & η απελπισία βασάνιζαν άραγε μόνον τότε τον παράλυτο; Δυστυχώς τα ίδια προβλήματα, οι ίδιες ασθένειες ταλαιπωρούν σήμερα όχι ένα η δύο ανθρώπους, αλλά πολλούς ανθρώπους σε μια εποχή που τόσα φάρμακα και θεραπείες υπάρχουν. Μοναξιά & απελπισία σπρώχνουν σήμερα το νέο, παρόλο ότι έχει εκατομμύρια πολλές φορές ανθρώπους δίπλα του, έστω κι αν έχει τόσα μέσα και διαύλους επικοινωνίας μέσω του τηλεφώνου, της τηλεόρασης και της πληροφορικής, έστω κι αν ζει σε μεγάλη πόλη και αναρίθμητες απολαύσεις, στον παράδεισο, ουσιαστικά όμως στην κόλαση, της αυτοκτονίας των ναρκωτικών και της ηδονής. Μοναξιά & απελπισία είναι τα δύο στοιχεία που κάνουν τόσους ανθρώπους παραλύτους, αναπήρους πνευματικά και σωματικά.

‘Ζούμε σε μια κοινωνία χωρίς επικοινωνία. Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας κατάντησαν μέσα ατομικής μοναξιάς. Μίκρυναν οι φυσικές αποστάσεις χάρη στα τελειο-ποιημένα συγκοινωνιακά μέσα και μεγενθύθηκαν οι κοινωνικές αποστάσεις ανάμεσα στους ανθρώπους’ (Μ.Μπέζος). Ήταν συγκλονιστικό πραγματικά όταν κάποια ημέρα είδα κάποια μάνα στο δικαστήριο να ικετεύει πραγματικά τους δικαστές να φυλακίσουν το παιδί της που ήταν χρήστης ναρκωτικών ουσιών. Σίγουρα γι’αυτή την μάνα το παιδί της ήταν κάτι χειρότερο από παράλυτος. Το παιδί της ήταν ένας ‘άταφος νεκρός’. Ποιά είναι η λύση σε αυτά τα προβλήματα; Είναι άραγε η χρήση και τα ημίμετρα των προφυλακτικών και των άλλων ουσιών που υποκαθιστούν τα ναρκωτικά που διαφημίζει η σύγχρονη κοινωνία;

Η μοναδική λύση είναι η συνάντηση με το Χριστό! Για εκείνον που δεν έχει κανένα στον κόσμο, για εκείνον που δεν έχει καμιά ελπίδα στη ζωή, είναι ο Χριστός, Αυτός ο οποίος και τότε και σήμερα βοηθά όχι εκείνους που λατρεύουν τον εαυτό τους, τα λεφτά τους, τις καλές τους πράξεις, αλλά εκείνους που μέσα στον Άδη, μέσα στο βούρκο του εαυτού τους, αναζητούν κάποιον Σωτήρα και λυτρωτή.

Ο διάλογος του Χριστού με τον παραλυτικό είναι σοφός. Αναρωτηθήκαμε άραγε γιατί ο Χριστός ρωτά τον παραλυτικό πόσα χρόνια είναι άρρωστος; Ο Χριστός ρωτά για να δείξει στους μαθητές του την υπομονή & την καρτερία του δυστυχισμένου αρρώστου. Στη συνέχεια πάλι για να φανερώσει μια άλλη αρετή του παραλυτικού, ρωτά τον άρρωστο: ‘Θέλεις να γίνεις καλά;’ Αν είμαστε εμείς στη θέση του παραλυτικού, ο οποίος επί 38 ολόκληρα χρόνια ήταν σωριασμένος σε μια γωνία, όχι κάποιου σπιτιού αλλά κάποιας στοάς, τί θα απαντούσαμε στο Χριστό; ‘Άνθρωπέ μου ήρθες να παίξεις με το βάσανό μου και με κοροϊδεύεις; Με ρωτάς αν θέλω να γίνω καλά; Ο παραλυτικός,

όμως, διαθέτει μια επιπλέον αρετή την ταπείνωση. Με πολλή πραότητα και καλωσύνη μη γνωρίζοντας ότι ο Χριστός ήταν ως Θεός ο μοναδικός ιατρός, απαντά σε εκείνον τον άγνωστο που βρίσκεται μπροστά του: 'Ναί κύριε! Θέλω τη υγεία μου! 'Ο παραλυτικός με το τρόπο του τα λέει όλα και δεν ζητά τίποτε. Και ο Χριστός με τη σειρά του χωρίς να ζητήσει τίποτε, ούτε καν την πίστη όπως σε όλα σχεδόν τα θαύματά του, δίνει στον ταπεινό και υπομονετικό παραλυτικό όλα, την πνευματική και σωματική του υγεία! Ο Χριστός πρώτα δείχνει έμπρακτα την αγάπη του και τη βοήθειά του προς τον παραλυτικό και κατόπιν με γλυκύτητα τονίζει στον παραλυτικό: Προσπάθησε να μην ξαναμαρτήσεις για να μην πάθεις τίποτε χειρότερο!

Η αμαρτία έχει συνέπειες. Όπως τονίζει πολύ σωστά ένας σύγχρονος ιεροκήρυκας, το ακριβότερο πράγμα στον κόσμο δεν είναι τα διαμάντια ή άλλα σπάνια έργα τέχνης. Το ακριβότερο πράγμα στον κόσμο, το οποίο στην εποχή μας αντίθετα για ευνότους λόγους πουλάται φθηνά είναι η αμαρτία, γιατί τα οφώνια της αμαρτίας, αυτό που δίνει δηλ. κανείς προκειμένου να πάρει, να φωνίσει την αμαρτία, είναι ο αργός σωματικός και πνευματικός θάνατος. Όπως, όταν κάποιος αγνοήσει το νόμο της βαρύτητας και πηδήξει στο κενό, όπως όταν κάποιος παραβιάσει, κάνοντας χρήση της ελευθερίας του, τον κόκκινο σηματοδότη και περάσει μια διασταύρωση, θα καταστραφεί, πόσο μάλλον αυτός που αγνοεί το νόμο του δημιουργού διατρέχει τον κίνδυνο αν δεν μετανοήσει να συντριβεί. Παγκοσμίως κυκλοφορεί το σύνθημα 'Όχι στο AIDS, ναι στην αγάπη! 'Κάποιος το αντέστρεψε: 'Ναί στο AIDS, όχι στη διεστραμμένη και εκφυλισμένη αγάπη' Γιατί άραγε; Γιατί πολλές φορές ο πόνος αποτελεί δάσκαλο. Ο Θεός Πατέρας δεν δίνει χαστούκια στους ξένους αλλά στα παιδιά του. Ο παραλυτικός έμαθε τα 38 χρόνια της αρρώστιας του δύο μεγάλα μαθήματα, την πραότητα και την ταπείνωση, που ίσως τον οδήγησαν στην αιωνιότητα!

'Έλεγε κάποιος μετανοημένος αμαρτωλός "Όταν είχα την υγεία μου κοίταγα μπροστά μου και κάτω. Στο κρεβάτι του πόνου αναγκάσθηκα να κοιτάξω ψηλά και να δω προς μεγάλην μου έκπληξη ότι από εκεί ψηλά με κοιτούσα κατάματα με στοργή και αγάπη ο Δημιουργός μου!'. Ο πατήρ Παΐσιος έλεγε: 'Να κάνεις υπομονή και να μη στενοχωριέσαι. Εγώ από την υγεία μου δεν είδα κανένα καλό, μόνο από τις αρρώστιες ωφελήθηκα. Επίστευα ότι θα κατακτούσα τον Παράδεισο με το σπαθί μου, αλλά ο Θεός με τις αρρώστιες μου έδειξε ότι με την ταπείνωση κατακτά κανείς τον Παράδεισο'.

Μια έκπληξη ετοίμασε το Ευαγγέλιο για μας σήμερα. Στόχος του Ευαγγελίου όπως φαίνεται και από τη συνέχεια του θαύματος, δεν είναι να μας δείξει πόσο τραγική φιγούρα ήταν ο παράλυτος, αλλά πόσο ζωντανοί νεκροί, πόσο παράλυτοι, ήταν τότε οι ευσεβείς Φαρισαίοι αλλά και πολλές φορές σήμερα εμείς οι ευλαβείς εκκλησιαζόμενοι. Οι Φαρισαίοι, άνθρωποι που εφήρμοζαν το νόμο του Θεού μέχρι κεραίας, που νήστευαν, έκαναν ελεημοσύνη κι εκκλησιάζονταν καθημερινά, που δεν είχαν όμως ταπείνωση κι αγάπη,

επιτίθενται με ιδιαίτερη σφοδρότητα και μίσος ενάντια στο Χριστό επειδή τάχα παραβίασε το Σάββατο, το νόμο του Θεού και θεράπευσε τον ανήμπορο παραλυτικό. Με ιερή μανία στρέφονται εναντίον τού ταλαίπωρου παραλυτικού επειδή κουβαλούσε το κρεβάτι του, έκανε δηλ. δουλειά ημέρα Κυριακή! Το πιο εκπληκτικό είναι ότι ενώ ο Χριστός είχε τη θεική δύναμη και έκανε τον παραλυτικό καλά στο σώμα και τη ψυχή, δεν κατάφερε να κάνει καλά τους ευσεβείς παραλύτους, τους Φαρισαίους, όχι γιατί εκείνος δεν το ήθελε αλλά γιατί εκείνοι δεν το ήθελαν. Τι σημαίνει αυτό για μας σήμερα;

Πολλές φορές χρησιμοποιούμε το νόμο του Θεού για να κατακρίνουμε τους άλλους, κάνοντας τους κανόνες της Εκκλησίας κανόνια, που θανατώνουν πνευματικά τους άλλους και τα φάρμακα φαρμάκια που πληγώνουν το συνανθρωπό μας. Γινόμαστε πολλές φορές Φαρισαίοι, τύρρανοι, όντας κι εμείς άταφοι νεκροί της κοινωνίας, που δεν μεταδίδουν το αναστάσιμο φώς της πίστης στη σκοτεινή και νεκρή εποχή μας, που δεν φέρνουν τη ζεστασιά, την ελπίδα. Ας μην ξεχνάμε ότι έργο δικό μας δεν είναι η κρίση του κόσμου, αλλά η σωτηρία πρώτα του παράλυτου εαυτού μας και μετά του παράλυτου κόσμου. Αν αφήσουμε το Χριστό να θεραπεύσει την παράλυτη καρδιά μας, κρατώντας τον εαυτό μας στον Άδη της ταπείνωσης, της μετάνοιας και της υπομονής ίσως συνατήσουμε και εμείς κάποτε, όπως ο παράλυτος της περικοπής τον Σωτήρα, ίσως ζήσουμε την Ανάσταση την δικιά μας και του κόσμου!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

Ο Ιησούς στρέφει τα νώτα του προς την Ιερουσαλήμ, στρέφει την πλάτη του προς τους υποκριτές & ευσεβιστές Φαρισαίους, προς τον εκλεκτό λαό των Ιουδαίων, οι οποίοι όλο & περισσότερο τον φθονούσαν διότι η φήμη του συνεχώς εξαπλωνόταν και κάλυπτε αυτή του Ιωάννου του Προδρόμου και κατευθύνεται προς τη Γαλιλαία των εθνών, των ειδωλολατρών αλλά και απλοϊκών ανθρώπων. Προτιμά να βαδίσει μέσω της Σαμαρείας, μέσω μιας περιοχής αφάνταστα μισητής για τους Ισραηλίτες, αφού εκατοικείται από ένα λαό, ο οποίος ούτε καθαρά ειδωλολάτρης, ούτε καθαρά προσκυνητής του αληθινού Θεού ήταν.

Εντυπωσιάζει καταρχήν η απλότητα και η φτώχεια του Χριστού. Ο Ιησούς ήταν τόσο απλός ώστε να μην διαθέτει ούτε κάποιο γαϊδουράκι ούτε κάποιο άλλο υποζύγιο ώστε να κάνει ευκολότερες τις μετακινήσεις του. Ο Χριστός προτιμούσε να βαδίζει μερόνυχτα κάτω από το λιοπύρι ή τις μπόρες πάνω στους κακοτράχαλους δρόμους της Παλαιστίνης. Μας εντυπωσιάζει επίσης το γεγονός ότι ο Ευαγγελιστής Ιωάννης δεν διστάζει να μας αναφέρει ότι ο Ιησούς, ο οποίος προϋπήρχε κατά την δημιουργία μαζί με τον Θεό Πατέρα, κουράστηκε, ιδρώσε, κάθισε όχι σε κάποιο κάθισμα αλλά στο χώμα, στη μάνα γη, κοντά σε ένα πηγάδι. Η αλήθεια κι η αμεσότητα με την οποία περιγράφουν οι Ευαγγελιστές ακόμα και τις στιγμές αδυναμίας του διδασκάλου τους, όχι μόνον δεν μας επιτρέπει να αμφιβάλουμε για τα λεγόμενά τους, αλλά μας υπογραμμίζουν μια ελπιδοφόρα για μας πραγματικότητα: το ότι ο Χριστός, δεν ήταν κάποιος υπεράνθρωπος αλλά όντας ο προάναρχος Θεός έγινε τόσο άνθρωπος ώστε να πεινά, να δειψά, να ιδρώνει, να κουράζεται χωρίς όμως να αμαρτάνει.

Απέναντι από τον Ιησού προβάλλει μια γυναίκα, η οποία θα προκαλούσε απέχθεια όχι μόνο στον Ισραηλίτη της τότε εποχής αλλά & σε μας σήμερα. Ο Ιησούς βρέθηκε μπροστά σε μια γυναίκα, ένα πλάσμα, το οποίο θεωρούσαν υποδεέστερο όχι μόνον οι Ιουδαίοι (οι οποίοι καθημερινά ευχαριστούσαν το Θεό, που δεν τους έπλασε γυναίκα) αλλά και οι πολιτισμένοι Έλληνες, οι οποίοι δια στόματος του μεγάλου φιλοσόφου Αριστοτέλη ούτε καν για άνθρωπο δεν θεωρούσαν τη γυναίκα (‘ἀθάνατον κακόν ἀναγκαῖον ἢ γυνή’). Ο Ιησούς είχε επιπλέον μπροστά του μια Σαμαρείτισσα, μια γυναίκα ειδωλολάτρισσα, μια γυναίκα ακάθαρτη για τον Ισραηλίτη, αλλά και μια γυναίκα διεφθαρμένη αφού πέντε φορές ήταν παντρεμένη και τη στιγμή της συνάντησής της με το Χριστό συζούσε με κάποιον άλλον.

Κι όμως ο Χριστός επιδιώκει με αυτήν ακριβώς τη γυναίκα να ανοίξει διάλογο παρακαλώντας τη ταπεινά να του δώσει λίγο νερόγια να ξεδιψάσει. Προτού παρακολουθήσουμε το διάλογο αυτό του Χριστού με τη Σαμαρείτισσα, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ούτε ο τόπος ούτε ο χρόνος της συνάντησής τους είναι τυχαίος. Ο τόπος συνάντησης του Ιησού με τη Φωτεινή ήταν ένα

πηγάδι. Το πηγάδι αποτελεί στη Βίβλο χώρο γνωριμίας. Σε πηγάδι έγιναν οι πρώτες γαμήλιες συναντήσεις του Ισαάκ με την Ρεβέκκα, του Ιακώβ και της Ραχήλ, του Μωυσέως & της Σεπφώρας. Το πηγάδι συμβολίζει το βάθος της καρδιάς της γυναίκας. Ένα βάθος το οποίο είτε ξεδιψάει τους διαβάτες της ζωής με το δροσερό, ζωντανό και όχι στάσιμο νερό του, είτε διψάει πολλές φορές το ίδιο για νερό. Όταν ο δούλος του Αβραάμ έψαχνε να βρεί την πιο κατάλληλη και ωριότερη κόρη, προκειμένου να παντρευτεί ο Ισαάκ, κοντοστάθηκε σε ένα πηγάδι και ζήτησε από την όμορφη Ρεβέκκα να τον ξεδιψάσει. Η Ρεβέκκα ήταν τόσο πλούσια σε αισθήματα φιλοξενίας, το πηγάδι της καρδιάς της ήταν τόσο πολύ πλημμυρισμένο από συναισθήματα αγάπης, ώστε δεν δίστασε πολλές φορές να σκύψει και να ποτίσει όχι μόνο τον άγνωστο διαβάτη αλλά και όλα τα ζώα, τις καμήλες του. Η Σαμαρείτισσα που έρχεται σήμερα στο Χριστό αντίθετα διψάει.

Αλλά κι ο χρόνος της συνάντησης δεν είναι τυχαίος. Ο Ευαγγελιστής σημειώνει ότι 'ὥρα ἦν ὥσει ἔκτη'. Ήταν δώδεκα το μεσημέρι όταν η αμαρτωλή πήγε στη βρύση. Οι γυναίκες συνήθως αντλούν νερό το πρωί, τα χαράματα. Η Σαμαρείτισσα δεν τολμά όμως να πάει με τις άλλες γυναίκες, γιατί η ζωή της δεν το επέτρεπε. Είχε τεθεί στο περιθώριο της μικρής κοινωνίας του χωριού, λόγω του ήθους της. Στις δώδεκα όμως το μεσημέρι, σύμφωνα με μια παράδοση έγινε κι άλλο ένα συγκλονιστικό γεγονός, ένας άλλος διάλογος. Ο διάλογος της Εύας με τον πονηρό όφν. Η Εύα προσπαθώντας να υπερασπιστεί το Νόμο του Θεού πτήθηκε από τον διάβολο.

Κοντά σε ένα πηγάδι το καταμεσήμερο γίνεται η συνάντηση του καθισμένου στο χώμα Ιησού με την ερχομένη από τη Συχάρ Σαμαρείτισσα. Ο Ιησούς ούτε κηρύγματα της αραδιάζει, ούτε συζητήσεις περί ήθους ανακινεί, αλλά ούτε & θεολογική συζήτηση πού είναι ο αληθινός Ναός του Θεού έχει διάθεση να κάνει! Ξεκινά από μια απλή αλλά ανθρώπινη ανάγκη: την ανάγκη για ικανοποίηση της δίψας. Προσπαθεί να βρεί κάτι κοινό με την συνομιλήτριά του κι αυτό είναι ο πόθος για λίγο νεράκι. Η Σαμαρείτισσα απαντά με μια δόση ειρωνείας: 'Εσύ Ιουδαίος ζητάς από μένα νερό; 'Οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρίταις'. Δεν χρησιμοποιούν δηλ.οι Ιουδαῖοι το ίδιο νερό με τους Σαμαρείτες. Ο Ιησούς αρχίζει να της αποκαλύπτει σιγά-σιγά τον εαυτό του, γιατί αποκαλύπτοντας το βάθος της αγάπης του, θα ξεδιψάσει κι ο ίδιος, αφού διψά και πονά για δικαιοσύνη. 'Εάν ήξερες ποιός σου ζητά αυτή τη στιγμή νερό, εσύ θα του το ζητούσες'. Και πάλι ο λόγος του σκοντάφτει όμως στην ακατανόηση της γυναίκας 'Κύριε ούτε στάμνα έχω και το πηγάδι είναι βαθύ. Από πού λοιπόν έχεις ζωντανό, τρεχούμενο νερό; Μήπως είσαι μεγαλύτερος από τον πατέρα μας τον Ιακώβ; Ο Ιησούς στην ερώτηση της της Σαμαρείτιδος αποφεύγει να απαντήσει με ένα 'ναί!'. Συνεχίζει να μιλά για το νερό, το οποίο Εκείνος μόνος ως Θεός παρέχει & το οποίο όχι απλώς ξεδιψά τις διψασμένες καρδιές, αλλά μεταβάλλεται στις στείρες αυτές καρδιές πηγή 'πηγήν ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον!' 'Όλοι μας έχουμε νοιώσει την καταπληκτική αυτή εμπειρία. Κάποιος λόγος της

Α.Γ., κάποιος λόγος ενός κηρύγματος όχι μόνο γεμίζει με χαρά & ικανοποίηση τις καρδιές μας, αλλά μας παρακινεί να τον διαλαλήσουμε στους φίλους & στους γνωστούς μας. Το ζωντανό νερό του λόγου του Θεού έγινε πηγή μέσα στην καρδιά μας που ξεδιψά κι άλλους ανθρώπους!

Η Σαμαρείτισσα συνεχίζει να μην καταλαβαίνει. Ας προσέξουμε τι λέει στον Ιησού! 'Κύριε δος μου στο σπίτι μου αυτό το νερό για να μην διψώ, ούτε να κουράζομαι να έρχομαι μέχρι εδώ!' Για τη Σαμαρείτισσα ο Ιακώβ ήταν όντως μεγάλος, γιατί με το άνοιγμα του πηγαδιού ικανοποίησε την υλική ανάγκη της δίψας της. Κι ο Χριστός θα ήταν ακόμη μεγαλύτερος αν της έλυνε το πρόβλημα της κούρασης και της οδοιπορίας. Πόσες φορές δεν απαιτούμε από το Χριστό και δεν αγαπούμε το Χριστό, γιατί ικανοποιεί τις υλικές μας ανάγκες; Πόσες φορές δεν απαιτούμε από την Εκκλησία να μεταβληθεί σε ένα παράρτημα του υπουργείου Προνοίας εξαντλώντας την διακονία της μόνον στην υπηρεσία των σωματικών αναγκών; Ο Ιησούς & η Εκκλησία γνωρίζουν όμως ότι ο πρώτος στόχος της είναι η απάντηση στα προβλήματα της πείνας και της δίψας της καρδιάς μας. Η δίψα και η πείνα του σώματός μας αποτελούν πολλές φορές τα συμπτώματα μιας ακόμη πιο βαθιάς και πιο ισχυρής ανάγκης της ψυχής μας.

Γι αυτό κι ο Ιησούς λέει περιφραστικά στη συνομιλήτριά του. Αν υποτεθεί ότι σου φέρνω γάργαρα νερό στο σπίτι θα πάψεις πλέον να διψάς; Θα πάψεις πλέον να περπατάς; Το στεγνό πηγάδι της καρδιάς σου που ψάχνει γι αγάπη, που δεν βρήκες ούτε στους πέντε άνδρες ούτε με αυτόν που τώρα συζητάς, θα ικανοποιηθεί άραγε; Ο Ιησούς αγγίζει το κέντρο του προβλήματος όχι μόνο της Σαμαρείτισσας, αλλά όλων μας! Η Σαμαρείτισσα δεν μπορούσε να αγαπήσει. Διψούσε για αγάπη. Μετά τη γοητεία και τον ενθουσιασμό της πρώτης συνάντησης και γνωριμίας με το σύντροφό της ακολουθούσε η ρουτίνα της καθημερινότητας, η παγερή μοναξιά. Όπως έλεγε κάποιος η αγάπη μπορεί να νικήσει το θάνατο. Δεν μπορεί να νικήσει όμως το γάμο και την καθημερινή συμβίωση. Γιατί η Σαμαρείτισσα δεν μπορούσε να αγαπήσει & να αγαπηθεί; Γιατί δεν ήξερε να αγαπήσει τον Ιησού. Μόνη της ομολογεί ρωτώντας με πόθο τον Ιησού τον οποίο ονομάζει ως προφήτη, ποιός είναι ο τόπος κι ο τρόπος της πραγματικής λατρείας του Θεού.

Η Σαμαρείτισσα κι ο καθένας μας μην αγαπώντας πραγματικά το Θεό, κάνουμε θεό τον μελλοντικό σύντροφό μας προσπαθώντας να βρούμε κάποιο αποκούμπι, προσπαθώντας να βρούμε κάποιον και κάτι να στηρίξει το σαλεμένο εγωισμό μας, προσπαθώντας να ανακαλύψουμε κάποιον που θα δώσει νόημα και ελπίδα στη διαβρωμένη από τη ρουτίνα ζωή μας. Αυτός ο σύντροφος που στην αρχή ήταν θεός μας, κατόπιν αποδεικνύεται απλός αδύναμος άνθρωπος, που αναζητεί κι αυτός τον Θεό του. Η στιγμή της απογοήτευσης είναι τρομερή κι οδηγεί είτε στη διάσταση και το χωρισμό, όπως στην περίπτωση της Σαμαρείτιδος Φωτεινής, είτε στην απλή συμβατική συμβίωση. Το πρόβλημα συνεπώς της αγάπης, όπως κι όλα τα προβλήματα της ζωής, είναι προβλήματα θεο-λογικά. Έχουν την αναφορά τους στο Θεό,

που είναι ο Δημιουργός & ο Τελειωτής μας! Η δίψα όλων μας για αγάπη ικανοποιείται όταν βρεί εφαρμογή ο λόγος του Χριστού: 'πνεῦμα ὁ Θεός καί τούς κατοικοῦντας ἐν πνεύματι καί ἀληθεία δεῖ προσκυνεῖν!' Στην πραγματική λατρεία, την απομακρυσμένη από τη στεία τυπικότητα και υποκριτικό τπτα συνάντηση του Θεού, βρίσκεται η λύση όλων των προβλημάτων μας.

Ο διάλογος της Σαμαρείτιδος με τον Ιησού είναι ο διάλογος όλων ημών που προσπαθούμε να γεμίσουμε τα στεγνά πηγάδια της καρδιάς μας από το γάργαρα νερό της αγάπης! Το μήνυμα που μας έδωσε σήμερα η Σαμαρείτισσα είναι ότι δεν πρέπει να στεκόμαστε στα σφάλματα και στις αποτυχίες μας, στις αδυναμίες της καρδιάς μας. Πρέπει συνεχώς να περπατάμε. Κάποτε θα συναντήσουμε καθισμένο κοντά στο πηγάδι της καρδιάς μας τον Ιησού κουρασμένο από την δικιά του οδοιπορία για να μας συναντήσει. Αν ήδη τον συναντήσαμε τον Ιησού σε μια καμπή της ζωής μας πρέπει πάλι να τρέξουμε για αν ξυπνήσουμε κι άλλες διψασμένες καρδιές, όπως έκανε η Αγία Φωτεινή. Ας μη μας φοβίζουν η ερημιά, το καταμεσήμερο, οι δυσκολίες. Στο τέλος του δρόμου θα βρίσκεται χαμογελαστός και απλοϊκός Αυτός, ο Λυτρωτής του κόσμου!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΥΦΛΟΥ

Στο κέντρο του σημερινού Ευαγγελίου βρίσκεται ένας άνθρωπος πονεμένος. Ο Ιησούς παράγων αντικρύζει άνθρωπο τυφλό εκ γενετής, έναν άνθρωπο δηλ. τυφλό, ο οποίος από τη μήτρα της μητέρας του, από τότε που συνελήφθηκε και γεννήθηκε βρισκόταν πνιγμένος σε ένα πυκνό σκοτάδι. Μέσα σε αυτό το σκοτάδι σκέψεις πολλές περνούσαν από το μυαλό του, σκέψεις πικρίας και αναστεναγμού. 'Δεν είδα ποτέ το φως του ήλιου, δεν είδα ποτέ την όμορφη φύση, τα δέντρα, τη θάλασσα, την εικόνα του Θεού τον άνθρωπο στα μάτια. Δεν αντέχουν τα πόδια μου τα σκοντάμματα των λίθων και η καρδιά μου τις κοροϊδίες και τους χλευασμούς των άλλων!' Έτσι ένας ωραιότατος ύμνος της Εκκλησίας μας περιγράφει την οικτρή κατάσταση του τυφλού ζητιάνου της σημερινής περικοπής.

Απέναντι όμως από το τυφλό βρίσκεται σήμερα κάποιος. Το ποιός είναι δεν μπορεί ο τυφλός να τον διακρίνει. Ποιός είναι άραγε; Σε αυτό το ερώτημα θα μπορούσαμε εμείς οι υγιείς που βλέπουμε και ακούμε να απαντήσουμε; Οι άνθρωποι της εποχής του τον χαρακτήρισαν άλλοι δαιμονισμένο Σαμαρείτη άλλοι βασιλιά επίγειο, άλλοι προφήτη. Οι άνθρωποι της εποχής μας άλλοι κοινωνικό επαναστάτη, άλλοι τον καλύτερο και ηθικότερο άνθρωπο που πέρασε από αυτόν τον πλανήτη, άλλοι δημιουργό μιας θρησκείας όπως τόσοι και τόσοι άλλοι στο διάβα της ιστορίας. Ο ίδιος πως χαρακτήρισε τον εαυτό του; Λίγο προτού κατευθυνθεί στο τυφλό, ο αγαπημένος του μαθητής ο Ιωάννης σημειώνει ότι ο Χριστός διακήρυξε για τον εαυτό του: 'Εγώ είμαι ο άρτος, το ψωμί που χορταίνει και ξεδιψά τις πεινασμένες για δικαιοσύνη και αλήθεια καρδιές'. 'Εγώ είμαι το φως..Εγώ είμαι αυτός που σκορπίζει το φως και τη ζεστασιά στις παγωμένες και ψυχρές καρδιές'. Εγώ είμαι ο Θεός που από αγάπη για σας έγινα άνθρωπος!

Ο Ιησούς όμως δεν έλεγε απλώς λόγια παχιά και μεγάλα, δεν ανέπτυξε απλές θεωρίες και ιδεολογίες περί ειρήνης, δικαιοσύνης κτλ..Ο Ιησούς έκανε και έργα, έκανε θαύματα τα οποία δεν μπορεί να τα αμφισβητήσει κανείς απλούστατα διότι δεν τα αμφισβητήσε ποτέ κανείς από τους εχθρούς του, τους Γραμματείς και Φαρισαίους. Αμέσως μόλις διακήρυξε για τον εαυτό Του ο Χριστός τα καταπληκτικά λόγια ότι είναι το φως, ότι είναι ο Θεός επιτέλεσε ένα θαύμα. Χάρισε το φως σε έναν *που εκ γενετής* είχε χάσει το φως του!

Πολλοί αμφισβήτησαν τα θαύματα του Χριστού φέρνοντας σαν επιχειρήματα τα θαύματα έγιναν στην αρχαιότητα από τον Πυθαγόρα, τον Ασκληπιό και τον Εμπεδοκλή αλλά και μερικά παράδοξα γεγονότα, που γίνονται σήμερα από διάφορους επιτήδειους! Τα θαύματα τα οποία επιτέλεσε και επιτελεί ο Χριστός μέχρι τις ημέρες μας απαιτούν καταρχήν απόλυτη πίστη, εμπιστοσύνη και αγάπη στο πρόσωπό Του, γίνονται όχι με μέσα μαγικά αλλά με τον παντοδύναμο λόγο Του, και δεν θεραπεύουν εξωτερικά μόνο κάποιο

σωματικό πάθος, αλλά καταρχήν θεραπεύουν τα εσωτερικά πάθη, τα εσωτερικά προβλήματα της καρδιάς τού ανθρώπου.

Στην περίπτωση του τυφλού ο Χριστός έκανε ένα θαύμα ξεχωριστό από τα άλλα. Δεν απαιτεί από τον πονεμένο ζητιάνο πίστη, απόλυτη εμπιστοσύνη και αγάπη, αλλά και δεν θεραπεύει ο Χριστός τον τυφλό με μόνο τον λόγο του. Φτιάχνει λάσπη στο έδαφος και αλείφει με αυτή τις αδειανές κόγχες των ματιών του τυφλού. Προτρέπει τον δυστυχισμένο άνθρωπο να πάει να πλυθεί στην λίμνη του Σιλωάμ. Ο τυφλός υπακούει. Δείχνει την πίστη που δεν του ζήτησε ο Χριστός, ακούοντας στον άγνωστο που είχε μπροστά του. Τρέχει στην λίμνη και το αποτέλεσμα είναι τρομερό. Όπως το μικρό βρέφος το οποίο έχει μεγαλώσει στο σκοτεινό θάλαμο της μήτρας της μανούλας του, αρχίζει σιγά-σιγά να διακρίνει γραμμές, κατόπιν σχήματα και μετά μορφές ολοκληρωμένες και στο τέλος πρόσωπα αγαπημένα, που το περιβάλλουν, έτσι κι ο πονεμένος τυφλός. Αρχίζει να ανακαλύπτει πόσο πλούσιος, πόσο ποικίλος σε χρώματα και παραστάσεις είναι αυτός ο κόσμος που τον περβάλλει αλλά και κάτι άλλο. Πόσο σοφός και γεμάτος αγάπη είναι ο Αρχιτέκτονας του κόσμου, αυτός που δημιούργησε τον κόσμο. Ο τυφλός άρχισε να χαμογελά για εκείνα που εμάς δεν μας κάνουν εντύπωση, γιατί τα συνηθίσαμε! Ο τυφλός όμως αρχίζει να βλέπει και κάτι το οποίο οι μορφωμένοι του τότε Γραμματείς αλλά και οι φωτισμένοι διανοούμενοι του σήμερα δεν βλέπουν. Ο τυφλός συνειδητοποιεί ότι πίσω από την αρμονία του κόσμου, πίσω από το θαύμα το δώρο του φωτός δεν κρύβεται απλώς κάποιος αόρατος Θεός, κάποια αόρατη και υπέρτατη δύναμη, αλλά ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός!

Από μικρό το παιδί και μετά ο ενήλικας παρ'όλο ότι καυχάται ότι είναι Χριστιανός, δεν μπορεί να συνειδητοποιήσει ότι αυτός που έκανε τον κόσμο αλλά και τον άνθρωπο από λίγο χώμα και νερό δεν είναι ο Θεός απλώς, αλλά Αυτός που κατόπιν, αναζητώντας το πλάσμα Του έχυσε το αίμα Του και πόνεσε φρικτά πάνω στο Σταυρό ο Ιησούς Χριστός! Να γιατί ο Χριστός στην περικοπή σήμερα φτιάχνει πηλό για να δημιουργήσει τα πιο πολύτιμα όργανα κάθε σώματος τα μάτια. Για να πει σε εκείνους που είχαν πάρει πέτρες τότε για να τον σκοτώσουν, αλλά και σε εμάς που σκονιάφτουμε στα λιθάρια της λογικής μας σήμερα, ότι Εκείνος που με τόση σοφία κατασκεύασε τον τόσο αδύνατο σαν χώμα αλλά και τόσο δυνατό αφού μπορεί να γίνει όμοιος με το Θεό άνθρωπο είναι ο ίδιος ο Χριστός. Είναι Αυτός που στο προηγούμενο κεφάλαιο διακήρυξε, ότι είναι ο Θεός που έκανε τόσα σημεία στην Παλαιά Διαθήκη, ότι είναι ο Κύριος, ότι είναι το φως το οποίο φεγγοβολά και αστράφτει έστω κι αν εμείς εκούσια κλείνουμε τα μάτια. Το πρόβλημα συνεπώς όλων μας δεν είναι ότι ο Χριστός μέχρι σήμερα δεν κάνει θαύματα. Το πρόβλημα είναι ότι εμείς δεν τα βλέπουμε. Το ότι εμείς έστω κι αν έχουμε μάτια, είμαστε τυφλοί Να γιατί ο υμνωδός σήμερα τονίζει 'της ψυχής τα όμματα πεπρωμένος, σοί Χριστέ προσέρχομαι ως ο τυφλός εκ γενετής 'εγώ που έχω τα μάτια της ψυχής κλειστά και σφραγιστά πέφτω

μπροστά σου Χριστέ μου, φωνάζοντας με όλη την δύναμή μου 'Εσύ είσαι το φώς το υπέρλαμπρο'.

Έλεγε πολύ ωραία κάποιος ότι περνώντας κάποιος από ένα λιβάδι το καλοκαίρι και βλέποντας τα πρόβατα να βόσκουν τη χλόη του λιβαδιού άλλος θα δει το ωραίο και υγιεινό γάλα των προβάτων, άλλος θα δει το νόστιμο κρέας τους. Λίγοι θα θαυμάσουν την πραότητα και την πουχία τους και πολλοί λίγοι, ίσως κάποιοι άγιοι θα υμνήσουν τον δημιουργό αυτών των ζώων. Ζούμε σε μια εποχή που όλοι μας, ενώ βλέπουμε πολύ με γυαλιά, με κιάλια, με τηλεόραση εντούτοις δεν βλέπουμε ή μάλλον βλέπουμε θολά, σκούρα ανάλογα με τα γυαλιά που φοράει ο καθένας. Οι Φαρισαίοι τότε, οι καθηγητές θεολογίας του τότε συνέχεια με το θεό ασχολούνταν, το γράμμα της γραφής ερμήνευαν κι όμως το Θεό που είχαν μπροστά τους και έκανε οφθαλμοφανέστατα θαύματα, Αυτόν για τον οποίον μίλησαν οι Γραφές δεν ήθελαν να τον δούν. Μορφωμένοι άνθρωποι σήμερα, μεγάλοι και τρανοί καθηγητάδες που διηλίζουν το Γράμμα της Γραφής στα Πανεπιστήμια, το Χριστό δεν θέλουν να τον δούν ως Θεό. Αλλά και εμείς οι απλοί έναν όμορφο άνθρωπο τον βλέπουμε σαν ένα αντικείμενο που μπορεί να ικανοποιήσει τις επιθυμίες μας ή σαν πειρασμό αμαρτωλό κι όχι σαν εικόνα του Θεού που μπορεί να μας δείξει την ομορφιά Εκείνου που το δημιούργησε. Τα υλικά αγαθά τα βλέπουμε σαν πράγματα που μπορούμε να αρπάξουμε, κι όχι σαν δώρα που μπορούμε να προσφέρουμε! Στο συνάνθρωπό μας και στην κοινωνία μας βλέπουμε επιθετικότητα, ανηθικότητα, μίσος ενώ όλα αυτά στην πραγματικότητα βρίσκονται μέσα στην ίδια την καρδιά μας, στον εαυτό μας, που εμείς δεν βλέπουμε. Ο αγ.Ισαάκ ο Σύρος τονίζει όμως ότι το μάτι του ανθρώπου έχει καθαρίσει από το θάμπωμα των παθών όταν όλους τους ανθρώπους τους βλέπει καλούς και τον εαυτό του μόνο βέβηλο και ακάθατο!

Το τελευταίο και κρίσιμο ερώτημα το οποίο υποβάλλουν οι ίδιοι μαθητές είναι το εξής: Αν ο Θεός υπάρχει και αν ο Θεός μας αγάπησε τόσο ώστε να σταυρωθεί για μας γιατί να πεθαίνουν αθώα παιδιά, γιατί να κυριαρχεί η δυστυχία και το κλάμα στη ζωή; 'Κύριε' ρωτάνε οι μαθητές του Ιησού: 'Έφταιξε αυτός ή οι μαθητές του ώστε να γεννηθεί τυφλός;' Κι η απάντηση του Ιησού καταπληκτική: 'Ούτε αυτός ούτε οι γονείς του έφταιξαν για να γεννηθεί αυτός τυφλός, αλλά αυτός ο άνθρωπος γεννήθηκε τυφλός για να φανερωθεί η δόξα του Θεού!' Φανερώνεται άραγε η δόξα του Θεού μέσα στον πόνο και στο κλάμα του μωρού που γεννήθηκε χωρίς τα μάτια του, φανερώνεται η δόξα του Θεού στον αναστεναγμό της χήρας, στο βογγητό του αρρώστου; Η απάντηση του Χριστού: Ναι. Γιατί; Γιατί ο πόνος αποτελεί το νυστέρι του μεγάλου γιατρού με το οποίο Εκείνος κόβει τα καρκινώματα του εγωισμού και των άλλων παθών από τον πνευματικό οργανισμό. Ποιός άρρωστος θέλει τα φάρμακα και το νυστέρι; Ποιό παιδί δέχεται τις τιμωρίες του πατέρα του; Και τα δύο όμως είναι σωτήρια! Ο τυφλός μέσα στη τύφλωσή του είδε τον εαυτό του και βρήκε το Θεό του. Εμείς ίσως να μην είμαστε σε τόσο προχωρημένο στάδιο. Ο τυφλός αλλά και οι άγιοι ζήτησαν

από το Θεό να θεραπεύσει την τύφλωσή τους την πνευματική αφού όμως πρώτα είχαν συνειδητοποιήσει την τύφλωσή τους. Εμείς μέσα στα τεχνητά φώτα της γνώσης, της πληροφόρησης, του δήθεν πολιτισμού ούτε καν έχουμε αντιληφθεί την τύφλα μας την πνευματική, αναγκάζοντας έτσι το Θεό να χρησιμοποιήσει νυστέρια, θλίψεις, σκοτάδια για να μας οδηγήσει στο Φως. Ας παρακαλέσουμε όμως το Θεό, τώρα που όλα είναι γεμάτα από το φώς της αναστάσεως. 'Δικαιοσύνης ήλιε νοπέ τους νοερούς οφθαλμούς της καρδιάς μας που είναι τυφλοί από την αμαρτία άνοιξε χρησιμοποιώντας τα δάκρυα της μετανοίας έτσι ώστε να κραυγάσω: Πολλή και άφατος η αγάπη Σου, δόξα Σοι !'

Κάποτε μια οικογένεια δέχθηκε ένα τρομερό πλήγμα. Η μοναχοκόρη της δεκαεννέα μόλις ετών έπεσε στα δίχτυα μιας διεστραμμένης φίλης της και παρασύρθηκε στο δρόμο της αμαρτίας. Η παρέα της την έκανε κουρέλι. Γύριζε το βράδυ αργά. Παρ'όλες τις συμβουλές των γονέων της εκείνη τίποτε. Κάποιο βράδυ το κορίτσι έφυγε οριστικά από το σπίτι της. Η δυστυχισμένη μάνα της την αναζητούσε χρόνια πολλά. Μάταια όμως. Απελπισμένη στο τέλος κρέμασε μια φωτογραφία της κόρης της σε κάποιο κεντρικό σημείο της πόλης και από κάτω έγραψε: 'Παιδί μου η μητέρα σου σε περιμένει να γυρίσεις! Ένα πρωινό μια γυναίκα ερείπιο περνούσε από εκείνον τον δρόμο. Είδε την φωτογραφία. Ήταν η δική της. Σωριάστηκε από τον πόνο. Έκλαψε και με ραγισμένη την καρδιά γύρισε στο σπίτι κοντά στους γονείς της.

Η Εκκλησία, η μεγάλη μας μάνα κάνει κάτι ασυγκρίτως μεγαλύτερο. Στήνει κάθε λίγο και λιγάκι στο διάβα του χρόνου τις εικόνες, τις φωτογραφίες των μεγάλων Πατέρων της. Όλοι μας συχνά πυκνά αντιλαμβανόμαστε τους Πατέρες της Εκκλησίας μας ως αγίους, οι οποίοι έζησαν πρίν πολλά χρόνια αποκομμένοι σε κάποιο μοναστήρι από τον κόσμο και τα προβλήματά του. Μπορεί να τους τιμούμε, σπανίως όμως ενδιαφερόμαστε για τη ζωή και τα έργα τους. Το ερώτημα είναι: Έχουν να πουν τίποτα αυτοί οι Πατέρες σε μας τους σημερινούς πατέρες; Έχουν να πουν αυτοί οι καλόγεροι και ασκητές σε μας τους μοντέρνους ανθρώπους; Το ναι ή το όχι μπορεί να το βγάλει μόνος του αφού ακούσουμε κάτι από την διδασκαλία τους.

Η κοινωνία που ζούμε, έλεγε κάποιος σύγχρονος συγγραφέας, έχει ένα χαρακτηριστικό: Είναι μια κοινωνία που κάνει τον πατέρα. Μικρά παιδάκια στο σιδηρόδρομο της Νέας Υόρκης, σταματούν αγνώστους και τους παρακαλούν να γίνουν πατέρες τους. 'Πατέρας' έλεγε ο Άγ.Ιωάννης ο Χρυσόστομος 'δεν είναι αυτός που φέρνει απλά παιδιά στον κόσμο, αλλά αυτός που τα διαπαιδαγωγεί', αυτός που τα ανασταίνει, όπως έλεγαν οι παλαιότεροι.

Αν από μικρή ηλικία αν βάλουμε στην ψυχή του μικρού παιδιού, καλές αρχές δεν χρειάζονται κατόπιν κόποι πολλοί, γιατί το παιδί συνηθίζει στο καλό. Όσο το χρώμα είναι υγρό τότε ο ζωγράφος μπορεί με άνεση να ζωγραφήσει. Όταν το χρώμα ξηραίνεται, τότε η ζωγραφική δυσχεραίνεται. Τα πουλιά δεν διδάσκουν τα παιδιά τους να πετάνε σε μία ημέρα. Στην αρχή τα βγάζουν έξω από την φωλιά, την επομένη ημέρα τα μαθαίνουν να πετάνε λίγο ψηλότερα, την επομένη ημέρα ακόμη πιο ψηλά..Το ίδιο edίδασκαν τότε οι Πατέρες να κάνουμε και εμείς στα δικά μας παιδιά 'Άλλοτε κοιτάζοντάς το παιδί μας με αυστηρό βλέμμα, άλλοτε λέγοντας τα κατάλληλα λόγια, άλλοτε δίδοντάς του κάποιες υποσχέσεις' να το παροτρύνουμε στο καλό. 'Ούτε τα συνεχή κτυπήματα έχουν αποτέλεσμα, αφού το παιδί

συνηθίζει, ούτε και τα διαρκή καϊδέματα το ωφελούν γιατί αυτά κάνουν το παιδί μαλθακό’.

Έλεγαν τότε οι Πατέρες: ‘Φροντίζουμε για την παρουσία που θα δοθεί στα παιδιά μας και δεν φροντίζουμε για τα ίδια μας τα παιδιά. Άσκησε την ψυχή του παιδιού σου στην αρετή και κατόπιν θαρθούν όλα τα άλλα. Όταν η ψυχή του παιδιού δεν είναι ενάρετη σε τίποτε δεν του χρησιμεύουν τα λεφτά’.

Ζούσαν οι Πατέρες σε άλλους κόσμους; Σήμερα τα πάντα παρέχονται στα παιδιά. Μάρκα, ωραία αυτοκίνητα, άνεση. Είναι ικανοποιημένα; Σέβονται τους γονείς και τον κόπο τους ή αντίθετα πολλές φορές στρέφουν την πλάτη τους στο σπίτι, τις περισσότερες φορές μη έχοντας αξίες, ιδανικά και στόχους να παλαίψουν; ‘Λυπηθείτε μας’ έγραψαν κάποιοι νεαροί στο δρόμο’ είμαστε μπουχτισμένα τα κακόμοιρα!

Τότε οι Πατέρες συμβούλευαν τους γονείς να βρίσκονται στο σπίτι και να συζητούν με τα παιδιά τους.’ Για να αποτρέψει κανείς τα μάτια του παιδιού του από τα άσεμνα θεάματα, δεν αρκεί να λές συνέχεια ‘όχι’ και ‘μή’. Πρέπει να στρέψεις την προσοχή του παιδιού σου σε κάτι άλλο! Να το πάρεις από το χέρι και να το οδηγήσεις να δει τις ομορφιές της φύσης, τον ήλιο, τα άστρα, τα λουλούδια, να διαβάσεις μαζί του κάποιο ωραίο βιβλίο.

Σήμερα ο πατέρας μόλις έρχεται στο σπίτι, κουρασμένος από την δουλειά, θέλει να ηρεμήσει βλέποντας τηλεόραση. Αποφεύγει να συζητήσει με τα παιδιά του, ακόμη και να ασχοληθεί με μία λανθασμένη συμπεριφορά του παιδιού του. Οι γονείς σήμερα θέλουν την ησυχία τους. Στην πραγματικότητα όμως το παιδί αυτό ποτέ δεν θα αφήσει το γονιό να ηρεμήσει! Όπως επισημαίνουν οι σύγχρονοι ψυχολόγοι το ότι τα παιδιά έχουν σήμερα τόσα πολλά προβλήματα οφείλεται στο ότι πολλές φορές το αντρόγυνο απογοητευμένο πολλές φορές από τον γάμο του, αλλά και την σχέση του κάνει το εξής: Ο πατέρας ρίχνεται με πάθος στην δουλειά με το πρόσχημα να προσφέρει όσα μπορεί περισσότερα στα παιδιά του και η μάνα υποκαθιστά τον σύζυγο με το παιδί της. Προσκολλάται σε αυτό με πάθος με αποτέλεσμα το παιδί να είναι ανάπηρο ψυχολογικά.

Είναι καταπληκτικό ότι αυτό το διέγινωσε ο Χρυσόστομος έστω κι αν έζησε χρόνια πολλά πριν από εμάς. Λεγει στους συζύγους-πατέρες της εποχής του. Από όλους τους φίλους,ακόμα και από αυτά τα ίδια σας τα παιδιά ,την γυναίκα σου να προτιμάς.Τα παιδιά χάριν της γυναίκας σου να αγαπάς! Όταν κάποιες κυρίες μιας διακονίας επισκέφθηκαν ένα αναμορφωτήριο ρώτησαν τον διευθυντή τι μπορούσαν να κάνουν γι’αυτά τα παιδιά.Τότε εκείνος τους απάντησε: ‘Κυρίες μου γυρίστε πίσω, κοντά στα παιδιά σας! Γιατί το είπε αυτό; Γιατί όπως συνέβαινε στα χρόνια των Πατέρων, όπως συμβαίνει και στις ημέρες τις σημερινές, πολλές φορές χάριν της πίστεως, μπορούν να

διαλυθούν οικογένειες. Ο χριστιανός σύζυγος χάριν της νηστείας και της προσευχής μεταβάλλει την πίστη σε κόλαση. Ο Θεός γίνεται θεός αστυνόμος, μπαμπούλας για την σύζυγο και για τα παιδιά του. Τα παιδιά δεν βλέπουν τους γονείς αγαπημένους στο σπίτι και νομίζουν ότι η αγάπη βρίσκεται στον ερωτισμό της τηλεόρασης, του video, του σινεμά.

Είναι πιστεύω φανερό ότι οι Πατέρες τότε και σήμερα μπορεί να μην έκαναν οικογένεια, μπορεί κατά διαστήματα να έζησαν μακριά από τον κόσμο, έχοντας όμως το Χριστό, έχοντας το Άγιο Πνεύμα στην καρδιά τους καταλάβαιναν αμέσως το πρόβλημα του ανθρώπου και έδιναν σε αυτόν το καλύτερο φάρμακο. Ο πατήρ-Πορφύριος στις ημέρες μας άλλον εσυμβούλευε να νουθετεί τα παιδιά του, άλλον να σιωπά και να να ομιλεί στο Θεό για τα παιδιά του αντί να ομιλεί στα παιδιά του για τον Θεό. Γι'αυτό τους ονόμασε 'Πατέρες', γιατί αυτοί οι άγιοι δεν ήταν φιλόσοφοι, ιδεολόγοι και σοφοί, ούτε οι Σύνοδοί τους έμοιαζαν με τα σημερινά συνέδρια, στα οποία λέγονται πολλά και τις περισσότερες φορές αφηρημένα πράγματα. Οι Πατέρες δεν υπερασπίστηκαν φιλοσοφίες και θεωρίες άσχετες με την ζωή μας. Οι Πατέρες αγωνίστηκαν για να μας φανερώσουν έναν άλλον Πατέρα, το Θεό, ο οποίος δεν είναι κάποιος βασιλιάς που κάθεται αδιάφορος στον θρόνο Του για τα τεκταινόμενα στον κόσμο και την ζωή μας, όπως εμείς πολλές φορές τον φανταζόμαστε. Οι Πατέρες αγωνίστηκαν για να μας δείξουν ότι η οικογένειά μας πρέπει να να οργανωθεί όπως η οικογένεια του Θεού, όπου ο Πατήρ, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα είναι τρία πρόσωπα τα οποία αν και απολύτως ελεύθερα εντούτοις είναι απολύτως αγαπημένα μεταξύ τους ώστε το θέλημά τους να είναι ένα.

Ρώτησαν την αυτοκράτειρα Θεοδώρα γιατί τιμούσε τόσο πολύ τον πνευματικό της πατέρα Ιωαννίκιο. Κι η αυτοκράτειρα απάντησε. Ο πατέρας φέροντας με στην ζωή με έκανε να κατεβώ από τον ουρανό στην γή. Ενώ ο Ιωαννίκιος με τις συμβουλές του και το παράδειγμά του με έκανε να ανεβώ από τη γη στον ουρανό.

Σε μια μεγαλούπολη πριν μερικές ημέρες γυναίκες και παιδάκια τα οποία για διάφορους λόγους τα είχε εγκαταλείψει ο πατέρας τους συγκεντρώθηκαν σε μία πλατεία και πάνω σε κάτι πλακάτ γράφανε τα εξής συνθήματα: Πατέρα γιατί μας άφησες; Η μαμά και εμείς σε αγαπάμε. Πατέρα σε περιμένουμε στο σπίτι. Πιστεύω ότι και τα δικά μας παιδιά αν είχαν την δύναμη το ίδιο θα λέγανε σε μας τους γονείς τους. Ας αφήσουμε λοιπόν τα καφενεία, ας αφήσουμε τα κούφια λόγια και ας γυρίσουμε κοντά στα παιδιά μας. Και αν δεν τα βρούμε εκεί ας στρέψουμε το βλέμμα στον μεγάλο Πατέρα στους Αγ.Πατέρες. Αυτοί σίγουρα θα πουν στα παιδιά μας αυτά που εμείς θα θέλαμε, αλλά δεν μπορούμε να τους πούμε.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Μεγάλη εορτή εορτάζει σήμερα η Εκκλησία μας πενήντα μέρες μετά την χαρμόσυνη εορτή του Πάσχα! Η εορτή της Πεντηκοστής αποτελεί την εορτή της Επιφοίτησης του Αγ.Πνεύματος στους δώδεκα μαθητές οι οποίοι είχαν συγκεντρωθεί στο ίδιο δωμάτιο, όπου ο Ι.Χ. είχε επιτελέσει λίγο προ του φρικτού του πάθους τον Μυστικό Δείπνο! Όπως οι Πράξεις των αποστόλων αναφέρουν ξαφνικά ακούστηκε μια βοή, ένας κρότος και ένα κύμα αέρος τρομερό και πάνω από τα κεφάλια των αγραμμάτων φαράδων εμφανίστηκαν γλώσσες πύρινες. Ο κρότος προκλήθηκε όπως οι Πατέρες της εκκλησίας ερμηνεύουν, προκειμένου τα διάφορα έθνη που είχαν συγκεντρωθεί στην Αγία Πολη να προσέξουν το τρομερό εκείνο γεγονός. Η φωτιά εμφανίστηκε για να φανερώσει το γεγονός ότι όταν το Πνεύμα μπαίνει στην καρδιά φωτίζει, αλλά και ταυτόχρονα καίει. Καίει τις αμαρτίες και τα πάθη αλλά και ταυτόχρονα φωτίζει τα σκοτάδια της καρδιάς. Οι γλώσσες κατέβηκαν στα κεφάλια των μαθητών για αν αποδειχτεί ότι το Αγ.Πνεύμα έλυσε τη γλώσσα των απλών μαθητών και τους κατέστησε ικανούς σε όλον τον κόσμο να κηρύξουν με παρρησία το χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελίου!

Συχνά παρακαλούμε το Αγ.Πνεύμα, ιδιαίτερα στις δύσκολες στιγμές της ζωής μας με τα λόγια: 'Βασιλεύ ουράνιε.' Συχνά ομολογούμε όλοι μαζί κατά την διάρκεια της Θ.Λειτουργίας: 'καί εις τό Πνεῦμα τό ἅγιον, τό κύριον, τό ζωοποιόν, τό ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τό σύν Πατρὶ καί Υἱῷ συνδοξαζόμενον, τό λαλήσαν διά τῶν Προφητῶν'. Έχουμε όμως συνειδητοποιήσει τι είναι ακριβώς το Πνεύμα το Άγιον, ποιός είναι Αυτός που παρακαλούμε και ομολογούμε; Δεν είναι μόνο οι ψευδομάρτυρες του Ιεχωβά που θεωρούν το Αγ.Πνεύμα την δύναμη απλώς του Θεού! Πολλές φορές και εμείς οι ίδιοι όταν ακούμε ότι οι Εκκλησίες της Δύσης & της Ανατολής διαιρέθηκαν για το ότι οι τελευταίοι πρόσθεσαν το και 'εκ του Υιού (εκπορευόμενον)', το γνωστό Filioque, θεωρούμε ότι μάλωσαν για πράγματα ανούσια και επιφανειακά και ότι ήρθε η στιγμή που εμείς οι νεώτεροι πρέπει να ξεπεράσουμε τέτοιες μικροπρέπειες και φιλοσοφίες και να αγκαλιαστούμε και να συμφιλιωθούμε, χωρίς να δίνουμε σημασία στις 'λεπτομέρειες'!

Έλεγε ένας ιεροκήρυκας ότι όπως τον κάθε άνθρωπο όχι μόνον ενοχλεί, αλλά & εξαγριώνει αν κάποιος τον αποκαλέσει άλογο ζώο ή κάτι παρόμοιο, έτσι και το άγ.Πνεύμα ενοχλείται όταν μερικοί το θεωρούν σαν κάποια αόριστη δύναμη ή σαν κάποιο ζωοποιό πνεύμα - άνεμο που έπνευσε κατά την δημιουργία το σύμπαν ή σαν το σύνδεσμο της αγάπης μεταξύ Πατρός και Υιού. Αν θέλουμε συνεπώς οι προσευχές και η ομολογία στο Αγ.Πνεύμα να έχει δύναμη και ισχύ, πρέπει να ξέρουμε ότι το Αγ.Πνεύμα είναι Πρόσωπο, είναι Θεός, είναι Κύριος ίσος με τον Πατέρα και τον Υιό. Είναι το Πρόσωπο εκείνο το οποίο συγκροτεί τον θεσμό της Εκκλησίας μεταβάλλει το κρασί και το ψωμί σε Σώμα και Αίμα του ίδιου του Χριστού, το νερό της κολυμβήθρας σε λουτρό που αναγεννά τον άνθρωπο. Είναι το Πρόσωπο το οποίο όπως η κλώσσα ζεσταίνει και θερμαίνει τα αυγά της,

έτσι κι αυτό πνέοντας κατα την δημιουργία δημιούργησε τον τόσο αρμονικό και όμορφο κόσμο! Είναι αυτό που έναν βοσκό, το Δαβίδ, μεταμόρφωσε σε εκλεκτό βασιλιά και γλυκύτατο ψαλμωδό!. Είναι αυτό το οποίο έκανε δώδεκα αμόρφωτους και δειλούς ψαράδες σε θαραλλέους κήρυκες του Ευαγγελίου. Είναι αυτό που έχει τη τρομερή δύναμη και εμας σήμερα τους αμόρφωτους και ταπεινούς εργάτες του εργοστασίου να μας κάνει όχι μόνον ανθρώπους με αξιοπρέπεια αλλά και ανθρώπους που έχουν πραγματικά την δύναμη και το θάρρος να νικούν όλα τα εμπόδια της ζωής. Το Αγ.Πνεύμα έχει την δύναμη να δώσει στις καρδιές μας τους καρπούς της αγάπης, της χαράς, της γαλήνης, της ειρήνης που όλοι μας νοιώθουμε μετά το τέλος της Θ.Λειτουργίας!

Το άγ.Πνεύμα έχει όμως και μια άλλη ιδιότητα. Τότε στους μαθητές edίδαξε το Αγ.Πνεύμα τις γλώσσες της οικουμένης έτσι ώστε το κήρυγμα του Χριστού να διαδοθεί 'εις πάσαν την γην'. Σήμερα ο άνθρωπος ξέρει δύο, τρεις ή και περισσότερες γλώσσες κι όμως δεν μπορεί να συνεννοηθεί όχι με τον κόσμο που βρίσκεται μακριά από αυτόν αλλά & με αυτούς που βρίσκονται δίπλα του, εντελώς κοντά του. Τί λέει συχνά η γυναίκα στον άνδρα της; 'Πότε θα με καταλάβεις;'. Τι λέει το παιδί στην μητέρα του; 'Μάνα δεν με καταλαβαίνεις!' Τι λέμε όλοι μας σε στιγμές στενοχωρίας και απογοήτευσης 'Μα κανείς δεν με καταλαβαίνει;' Όλοι μας σήμερα ζούμε μια σύγχυση γλωσσών γιατί ζούμε σε Βαβέλ, σε πόλεις δηλ. που δεν έχουν κέντρο τους την Εκκλησία, που με τον τρούλλο της φέρνει τον Θεό στη γη, αλλά κάποιον ουρανοξύστη που προσπαθεί να τρυπήσει τον ουρανό και να κάνει επίδειξη της ανθρώπινης τεχνολογίας αλλά και της ανθρώπινης αλλοζονείας στο Θεό. Όπως τότε οι άνθρωποι ενώ ενώθηκαν, χωρίς να ενωθούν πρώτα με το Θεό, χρησιμοποιώντας την τελειότερη τεχνική για να κτίσουν έναν πύργο που θα φτάνει στα ουράνια κι όμως στο τέλος πέτυχαν το ακριβώς αντίθετο, να διαιρεθούν σε έθνη πολλά και να μιλούν διαφορετική γλώσσα, έτσι και σήμερα ενώ οι άνθρωποι ενώνονται για να πετύχουν οικονομικές και πολιτικές ενώσεις στο τέλος χειρότερα διαιρούνται, απομονώνονται και κλείνονται στον ίδιο τους τον εαυτό. Αλλά και εμείς οι ίδιοι διασπάμε τον εαυτό μας, κτίζοντας πύργους άχρηστα και προσωρινά πράγματα.

Το Αγ.Πνεύμα τότε διένειμε στους μαθητές τις γλώσσες του πυρός ,προκειμένου να καλέσουν σε ενότητα με το Θεό όλα τα έθνη. Σήμερα το Αγ.Πνεύμα μαθαίνει στον άνθρωπο τη γλώσσα της αγάπης.

Ζούμε σε μια εποχή που οι άνθρωποι έχουν τόσα διπλώματα, τόσο μόρφωση, τόσο πνεύμα ώστε να 'πουλάνε' κιάλας.Το προβλήμα τους όμως όπως και το πρόβλημα όλων είναι ότι δεν έχουν Αγ.Πνεύμα, γι αυτό & μπορεί να κομπάζουν για τα πτυχία, την μόρφωση, τη σοφία τους, μπορεί να αποκαλούνται 'πνευματικοί' και ταγοί της κοινωνίας, στην καρδιά τους όμως δεν έχουν αγάπη, χαρά, ειρήνη. Εμείς οι ταπεινοί & καταφρονεμένοι έχουμε την ευκαιρία σε λίγες στιγμές γονατίζοντας λίγο όχι μόνον το σώμα

αλλά και τον εγωισμό μας να αποκτήσουμε το Πνεύμα το Άγιο και να φέρουμε στην καρδιά, αλλά και στην οικογένεια μας την ζεστασιά της αγάπης, της χαράς, της ειρήνης, της ευλογίας.

Ο ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΣ

Πατ. Δανιήλ Αεράκης³

Μη με ρωτάτε να σας πώ τί είναι ο άνεμος. Δεν μπορώ να δώσω τον ορισμό της ουσίας του. Μπορώ όμως να σας μιλήσω για τις ενέργειές του: ήταν φυσάν απαλά μου δροσίζει το πρόσωπο, ότανβ φυσάν δυνατά ξεριζώνει και μεγάλα δέντρα..Το Πνεύμα το άγιον είναι και αύρα, που δροσίζει ως Παράκλητος. Είναι και θύελλα, που ξερίζωσε το πανάρχαιο δέντρο της ειδωλολατρίας και ξεριζώνει τα πάθη και κατεστημένα διαφθοράς. Μη με ρωτάτε να σας πώ τί είναι η φωτιά. Δεν μπορώ να σας δώσω τον ορισμό της. Μπορώ όμως να μιλήσω για τις ενέργειές της: ήταν φουντώση πυρακτώνονται τα πάντα. Έτσι μη με ρωτάτε για την ουσία του αγίου Πνεύματος, που ήλθε την ημέρα της Πεντηκοστής ως φωτιά. Οι ψυχρές καρδιές των μαθητών πυρακτώθηκαν..Όποιος κανείς δεν μπορεί να αντισταθή στο πύρινο μέτωπο της φωτιάς, που ισχυρός άνεμος τη σπρώχνει έτσι καμία δύναμις δεν μπόρεσε να αντισταθή στο πύρινο αγιοπνευματικό μέτωπο των αποστόλων..Μη με ρωτάτε να σας πώ τί είναι το ηλεκτρικό ρεύμα. Δεν μπορώ να δώσω ορισμό της ουσίας του..Τί ήσαν οι απόστολοι; Αδύνατα συρματάκια. Αλλ έγιναν δυνατοί, όταν στην ύπαρξή τους διεπέρασε το ρεύμα, που ονομάζεται Πνεύμα άγιον. Όπως το ρεύμα μεταδίδεται αστραπιαία παντού, έτσι και το Πνεύμα το άγιο. Το ίδιο ρεύμα μεταδίδεται διαφορετικά στους ανθρώπους, ανάλογα με την δεκτικότητά τους, με την κλήσι τους. Αλλού ανάβει μια λάμπα, αλλού έναν πολυέλαιο, αλλού έναν προβολέα. Έτσι και το Πνεύμα το άγιον μεταδίδεται στον καθένα ξεχωριστά και αναλογικά.

Τί συμβαίνει με το νερό; Μπορεί να υπάρχει αλλά για να φθάση στο απίτι σουπρέπει κάποιος να ανοίξη αυλάκι. Κόποτε δέ το αυλάκι ανοίγεται με πολλή δυσκολία, ανάμεσα σε βράχους. Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο να ανοίξη δύο δρόμους που ήσαν άβατοι. Να ανοίξη το δρόμο για την άνοδο του ανθρώπου στον ουρανό και το δρόμο για την κάθοδο του αγίου Πνεύματος στη γή. Σκληρό έργο. Χρειάστηκε το κομπρεσέρ της αγάπης, που λέγεται Σταυρός, για αν ανοίξουν οι δύο δρόμοι... Το γεωτρύπανο μπήκε βαθειά στα σπλάχνα της γης και ξεπήδησε νερό. Το νερό υπήρχε. Απλώς τώρα αναπήδησε. Η καρδιά του ανθρώπου είναι κατάξερη..Ξαφνικά έρχεται η πίστις στον Ιησού Χριστό, σαν γεωτρύπανο της χάριτος και διατρυπά την καρδιά του ανθρώπου. Από υλικός γίνεται αγιο-πνευματικός. Το Πνεύμα το άγιον. Και η Εκκλησία είναι η δεξαμενή του αγίου Πνεύματος. Για να συλλέξη κανείς νερό, ανεγείρει δεξαμενή. Αυτό έκανε κι ο Χριστός...Με το Πανάγιο αίμα του έκτισε την Εκκλησία, που είναι ανεξάντλητη δεξαμενή του αγ.Πνεύματος..Πολύς λόγος για λειψυδρία..Ο Ουρανός είναι ο καταρράκτης του αγ.Πνεύματος. Αλλά εμείς αντί να συλλέγουμε Πνεύμα άγιο έχουμε πνεύμα άγριο. Αντί να ζητάμε από το νερό του ουρανού, ζητάμε τη λάσπη,

³ 'Ο Χριστός χθές και σήμερα' Κυριακοδρόμιο Ευαγγελίων, Αθήνα 1993, 86-93

το βούρκο...Ο κόσμος διψάει για χαρά, ζωή, αλήθεια ενότητα, συνεργασία. Άρα διψάει για άγιο Πνεύμα.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ⁴

Μετά την Κυριακή της Πεντηκοστής όπου όλοι μαζί γονατιστοί γευθήκαμε τους καρπούς του Αγ.Πνεύματος, λαμβάνοντας ο καθένας ανάλογα με το δοχείο που διαθέτει την αγάπη, τη χαρά και την ειρήνη που μόνο αυτό γνωρίζει να δίδει στον άνθρωπο, η Εκκλησία έρχεται να μας δείξει τα ζωντανά δοχεία του Αγ.Πνεύματος, τους αγίους Πάντες, όλους δηλ.τους αγίους, γνωστούς κι αγνώστους που ανέδειξε η Εκκλησία μέχρι τις ημέρες μας. Και το κάνει αυτό η μητέρα Εκκλησία μετά την περίοδο της Τεσσαρακοστής και της Πεντηκοστής για να μας τονίσει ότι στόχος της ζωής μας δεν πρέπει να είναι απλά πως θα γίνουμε πλούσιοι, μορφωμένοι, με μια καλή θεσούλα στην κοινωνία με μπόλικά λεφτά, ούτε το πως θα γίνουμε απλώς καλοί άνθρωποι αλλά το πως θα γίνουμε άγιοι. Η φωτιά, όπως σημειώνει το συναξάρι της ημέρας, παρόλο ότι είναι ανωφερής στη φύση της, στρέφεται δηλ. εκ φύσεως προς τα πάνω, δια του αγ.Πνεύματος αντιστρέφει την ορμή της και πυρακτώνει κυριολεκτικά τις καρδιές των μαθητών. Και το χώμα, ο πηλός, η σάρκα που είναι από τη φύση τους είναι κατωφερή, ρέπουν δηλ. προς τα κάτω, με την Ανάληψη του Χριστού και τον αγώνα των αγίων ανεβαίνουν ψηλά στο θρόνο του Θεού.

‘Τις μέρες αυτές συχνά γίνεται λόγος για τα απολυτήρια των παιδιών από τα σχολεία και τις εξετάσεις των παιδιών στις ανώτερες σχολές. Οι άγιοι πάνω από όλα τα απολυτήρια κατώρθωσαν να αποκτήσουν ένα άλλο απολυτήριο και με αυτό δεν πέρασαν από μια βαθμίδα πειδείας στην άλλη αλλά από τη γη στον ουρανό, από το χρόνο στην αιωνιότητα, από το μηδέν στο άριστα. Μηδενικό θεωρούσαν τον εαυτό τους, μηδενικό όμως που μπροστά έχει τον Ένα, το Χριστό. Οι άγιοι είναι οι καταξιωμένοι της ζωής. Δεν διορίστηκαν σε κάποια Θύση του δημοσίου, αλλά τοποθετήθηκαν στο ουράνιο βασίλειο. Δεν πήραν μισθό μερικών χιλιάδων δραχμών αλλά εισπράτουν την ατέλειωτη δόξα από τον μισθαποδότη Χριστό. Δεν παίρνουν κάποια μικρή ή μεγάλη σύνταξη αλλά ζουν στη σύναξη και σύνταξη του ουρανού. Δεν παίρνουν κάποιο εφάπαξ αλλά απολαμβάνουν την αιώνια κληρονομιά

Σίγουρα όλοι μας μόλις ακούμε κάποιον άνθρωπο της Εκκλησίας να μας λέει ότι πρέπει να αγιάσουμε ξεσπάμε σε ένα ειρωνικό χαμόγελο κι απαντάμε ‘ Εγώ να αγιάσω; Μα εγώ είμαι βουτηγμένος στην αμαρτία! Εγώ ζω στον κόσμο. Και να ήθελα να αγιάσω με αφήνουν οι άλλοι που με πειτριγυρίζουν; ‘Κι όλοι μας σκεπτόμαστε ότι για να αγιάσει κανείς πρέπει να γίνει καλόγερος και να αποξενωθεί από την αμαρτωλή κι ασύδοτη

⁴ Όπως αναφέρει το συναξάριο της εορτής αφορμή της γιορτής αυτής ήταν η επιθυμία του Λέοντος του Σοφού, να αγιοποιήσει την μόλις αποθανούσα σύζυγό του Ζωή και να αναγείρει προς τιμήν της ναό. Ο πατριάρχης αντιδρώντας σε μια τέτοια πρωτοβουλία επρότεινε στον αυτοκράτορα να αναγείρει Ναό προς τιμήν πάντων των αγίων, έτσι ώστε και οι αγνώστοι άγιοι να τύχουν εορτής και η σύζυγός του εάν προσχώρησε στη χορεία των αγίων να τιμηθεί, πράγμα που έγινε.

κοινωνία! Αγνοούμε πραγματικά, ότι η κακή κοινωνία ή οι άλλοι δεν είναι τα εμπόδια της αγιότητας αλλά ακριβώς τα μέσα που έχουμε για να γίνουμε άγιοι.

Σίγουρα το ότι απαντάμε με αυτό το τρόπο στην πρόσκληση της Εκκλησίας για αγιότητα δεν οφείλεται στην υπερβολική ταπείνωση που μας διακρίνει αλλά στο ότι ουσιαστικά δεν μας αρέσει να αγιάσουμε αφού δεν ξέρουμε τι σημαίνει άγιος! Υπάρχουν άνθρωποι λέει μια Ρωσίδα συγγραφέας που δεν μπορούν να αντέξουν την αγιότητα. Διάβασα για ανθρώπους που δεν μπορούν ούτε την μητέρα Τερέζα να αντικρύσουν. Κάθε συνάντηση με τον άγιο πονάει, γιατί κάθε συνάντηση με τον άγιο αποτελεί και μια πρόσκληση να γίνεις & εσύ άγιος. Κάθε συναπάντημα με τον άγιο είναι και μια υπόμνηση για αλλαγή ζωής, ένα καμπανάκι μετανοίας!

Πως θα αντιδρούσαμε όλοι μας αν κάποιος μας ρωτούσε αν θέλαμε να γίνουμε ευτυχισμένοι, πλούσιοι σε αισθήματα, αγαπημένοι, ελεύθεροι; Τότε όλοι μας θα απαντούσαμε καταφατικά! Το να γίνεις άγιος δεν είναι παρά το να γίνεις ευτυχισμένος, ελεύθερος, αγαπημένος. Να που όλοι μας ουσιαστικά ποθούμε την αγιότητα και το ότι η Εκκλησία θέλει να μας αγιάσει όχι για να μας καταπιέσει και να μας ταλαιπωρήσει αλλά για να μας προσφέρει αυτά τα δώρα της ζωής που από μικροί ποθούμε! Οι άγιοι δεν γεννήθηκαν άγιοι. Έγιναν άγιοι, ζώντας σε έναν κόσμο, που ο ήλιος ανέτειλε στην ανατολή και έδυε στη Δύση ακριβώς όπως ο δικός μας, αντιμετωπίζοντας τον ίδιο αντίπαλο, τον διάβολο και τον κακό εαυτό. Οι άγιοι δεν ήταν υπεράνθρωποι. Απλούστατα ήταν πραγματικοί, γνήσιοι άνθρωποι.

Καταρχήν είναι τρομερό πάθος το να πιστεύουμε ότι άγιος γίνεται κανείς μόνον αν κλειστεί σε κάποιο μοναστήρι όπως επίσης είναι τρομερό λάθος να έχει την ψευδαίσθηση κανείς ότι έγινε ήδη άγιος επειδή ξαφνικά μπήκε στην Εκκλησία και άρχισε να ζει πνευματικά μειώνοντας όσο μπορεί τις υποχρεώσεις προς τη σύζυγο και τα παιδιά του. Όπως ένας καλόγερος θα σωθεί και θα αγιάσει όταν λέει ότι 'ο αδελφός μου είναι η ζωή μου, έτσι κι ο παντρεμένος θα σωθεί αν λέει 'η γυναίκα μου και τα παιδιά μου είναι η ζωή μου & η αγάπη μου!' Η πρόσκληση της Εκκλησίας για να αγιάσουμε δεν απευθύνεται μόνον στους καλογέρους αλλά σε όλους μας! Δύο είναι τα χαρακτηριστικά του αγίου.

Το πρώτο χαρακτηριστικό είναι η πίστη, την οποία εξυμνεί στο αποστολικό ανάγνωσμα ο απ. Παύλος. Η πίστη των αγίων δεν ήταν μια αόριστη πίστη σε μια ανώτερη δύναμη, γιατί τέτοια πίστη έχει και ο διάβολος. Η πίστη των αγίων συνοδευόταν από μια απόλυτη εμπιστοσύνη και υποταγή στο Θεό και μια απιστία στις δικές τους δυνάμεις, ενώ εμείς ουσιαστικά πιστεύουμε στον εαυτό μας και απιστούμε στο Θεό. 'Αν δείς μπροστά σου ένα λιοντάρι, τι θα κάνεις; Θα του επιδείξεις το πτυχίο σου; Θα σου το ξεσχίσει. Ο προφήτης Δανιήλ του έδειξε την πίστη και το ηρέπεψε. Αν σε περιζώσουν οι φλόγες τι θα κάνεις; Θα δείξεις τα χαρτονομίσματά σου; Θα σου τα κάνουν στάχτη οι

φλόγες. Οι Τρεις Παιδες έδειξαν την πίστη τους και το καμίνι της φυτιάς μεταβλήθηκε σε δροσερό αναψυκτήριο. Αν το μικρό σου παιδί πεθάνει, τι θα κάνεις; Θα δείξεις την ομορφιά σου; Η χήρα της Παλαιάς Διαθήκης, η ελεήμων γυναίκα έδειξε την πίστη της και αναστήθηκε το παιδί της. Με την πίστη λοιπόν οι άγιοι έφραξαν στόματα λεόντων, έσβεσαν δύναμη πυρός, εγενήθησαν ισχυροί εν πολέμω. Στην αρένα των δοκιμασιών αλλά και στο βάθος του νικητή ανέβηκαν γιατί την πίστη τους στην καρδιά την συνόδευε η ομολογία στο στόμα. Όποιος ο βασιλιάς φοράει την κορώνα, έτσι κι η ομολογία σαν φωτιστέφανο συνοδεύει τον άγιο, σημειώνει ο ιερός Χρυσόστομος. '83 χρόνια υπηρετώ τον Χριστό μου και δεν με πρόδωσε! Πώς ζητάς βασιλιά να τον προδώσω τώρα εγώ;' ομολογούσε με παρρησία ο γηραιός Ιεράρχης Πολύκαρπος. Εμείς ομολογούμε το Χριστό όταν βρισκόμαστε στην Εκκλησία ή με άλλους ομοϊδεάτες μας. Στην κοινωνία όμως ντρεπόμαστε να ομολογήσουμε την ιδιοτητά μας, μολονότι δεν μας περιμένουν τα θηρία και τα βασανιστήρια που περίμεναν εκείνους. Ανήκουμε στην κατηγορία των χλιαρών εκείνων Χριστιανών της Λαοδικείας.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό του αγίου είναι η διάκριση, η οποία διαφέρει πολύ από το σαβούρ βίβρ των σαλονιών ή το δικό μας 'τάκτ', τα οποία αποτελούν εκδηλώσεις υποκριτικές κι επιφανειακές. Συχνά πολλοί νομίζουμε ότι γίναμε άγιοι επειδή ασκούμε κριτική στους απίστευτους ή παρατηρήσεις στους ανήθικους ή κηρύγματα περί κόλασης και δαιμόνων. Ο Αγ.Σιλουανός όταν ήταν νεαρός έπεσε σε σαρκικό αμάρτημα. Ο πατέρας του το κατάλαβε & την επομένη ημέρα του είπε: 'Παιδί μου πού ήσουν χθές; Με πονούσε η καρδιά μου, καθώς γονατιστός προσευχόμουν για σένα' Τα μειλίχια λόγια του πατέρα του νεαρού Σιλουανού συγκίνησαν την καρδιά του, ώστε αμέσως συνειδητοποίησε το σφάλμα του. Να γιατί τα αρνητικά σχόλια για την πορνεία θα πρέπει να είναι λιγότερα από την αγάπη που υπάρχει κοντά στο Χριστό και τους αγίους του. Μια άλλη μέρα πάλι ο Αγ.Σιλουανός ετοίμασε για τον πατέρα του κρέας ημέρα Παρασκευή. Ο πατέρας του περίμενε έξι ολόκληρους μήνες για αν πεί στο παιδί του 'Θυμάσαι παιδί μου που μου έβρασες χοιρινό την ημέρα που σταυρώθηκε ο Χριστός; Τό έφαγα για μην σε λυπήσω σαν να ήταν ψοφίμι!' Να ποιά είναι η διάκριση και να πώς ο Σιλουανός έγινε άγιος όχι μια φορά κι έναν καιρό αλλά τα δικά μας αμαρτωλά χρόνια!

Και ένα τρίτο παράδειγμα! Ένα νέο κορίτσι θέλησε κάποτε παρά την αντίδραση του πατέρα της να πάει να διασκεδάσει. Φεύγοντας ο πατέρας της είπε: Χόρεψε με τέτοιο τρόπο ώστε να το χαρείς αλλά να το χαρείς κατά τέτοιο τρόπο ώστε όταν επιστρέψεις στο δωμάτιό σου να μπορείς να αντικρύσεις κατάματα την εικόνα του μεγάλου σου φίλου του Χριστού και να τον ευχαριστήσεις χωρίς να ντρέπεσαι να τον κοιτάξεις κατά πρόσωπο!

Να λοιπόν με ποιά διάκριση και αγάπη μπορούμε όλοι μας όχι μόνον να γίνουμε άγιοι και ευτυχισμένοι. Βλέπουμε λέει η ίδια μοναχή από το Essex 'μια μητέρα το παιδί της να επιδίδεται στο μακιγιάζ. Αντί να σπεύσουμε να

του μιλήσουμε για αμαρτία, ας αφήσουμε τον πνευματικό της Εκκλησίας να δώσει στο μέλος αυτό της Εκκλησίας να καταλάβει πόσο πιο πολύ όμορφη δείχνει το πρόσωπο που θερμαίνεται και φωτίζεται από θερμή καρδιά.. Όταν βλέπουμε τα παιδιά να βλέπουν τολμηρές σκηνές στη τηλεόραση, αντί να σπεύσουμε να μιλήσουμε για την αμαρτία, μπορούμε να συζητήσουμε μαζί τους πόσο υποβιβάζουν αυτές οι σκηνές την σχέση της αγάπης!

Όλοι μας μπορούμε να γίνουμε άγιοι. Μια μάνα που προσπαθεί να είναι ήρεμη και να προσεύχεται όταν θηλάζει το μωρό της έτσι ώστε ταυτόχρονα με το μητρικό γάλα και πνευματική τροφή αυτή πατάει στο δρόμο της αγιότητας. Ένας πατέρας που αγωνίζεται για την οικογένειά του & ασχολείται με τα παιδιά του παίζει, διαβάζει & έρχεται στην Εκκλησία μαζί τους, βρίσκεται στο δρόμο της αγιότητας. Μια γυναίκα που προσπαθεί με τη φροντίδα της για το σπίτι και το μαγειρέμά της να έχει καθαρή και ζεστή την Εκκλησία του σπιτιού της πατά στο δρόμο της ευτυχίας.

Να γιατί στην Εκκλησία δεν διακρίνει ανάμεσα σε δεξιούς & αριστερούς, κουμμουνιστές & αστούς, καλούς και κακούς. Το πρόβλημα για την Εκκλησία είναι αν ο καθένας από μας βρίσκεται στα δεξιά ή στα αριστερά του Σταυρού, σε ποιο σταυρό βρίσκεται ο καθένας. Στο σταυρό του ληστή που είπε το 'Μνησθητί μου εν τη βασιλεία σου' ή στο σταυρό του ληστή που συνέχιζε να εμπαίζει και να πειράζει το Χριστό!

Οι διακοπές πλησιάζουν! Η Εκκλησία αυτή την Κυριακή προ των διακοπών μας συστήνει να ξεκουραστούμε διότι θέλει να είμαστε ευτυχισμένοι και ιδιαίτερα να είμαστε κοντά στην οικογένειά μας. Γι' αυτό και πρώτη θέσπισε το Σάββατο και κατόπιν την Κυριακή και είναι χαρακτηριστικό ότι η παράβαση της αργίας της Κυριακής επιπλήττεται με αυστηρό τρόπο. Παράλληλα η Εκκλησία μας συστήνει αυτό το χρόνο της αργίας αντί το μυαλό να τρέχει, αντί το στόμα μας να κουτσομπολεύει και αντί τα μάτια μας πίσω από τα ωραία μας τα γυαλιά να περιπλανώνται, να προσπαθήσουμε διαβάζοντας ωραία βιβλία, βίους αγίων αλλά και πηγαίνοντας στην Εκκλησία των χωριών μας, να ετοιμαστούμε για κάποιες ωραιότερες διακοπές, τις διακοπές στον ουρανό!

Β. ΕΟΡΤΟΔΡΟΜΙΟ

ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Εορτάζουμε σήμερα την εορτή των Εισοδίων της Θεοτόκου στο Ναό. Η μικρή Μαρία οδηγούμενη από τους γονείς της αφιερώνεται στα άγια των αγίων του Ναού, στο σπίτι του Θεού έτσι ώστε να προετοιμαστεί για να γίνει η ίδια ναός του Θεού, κατοικητήριο του Ι.Χ. Επειδή είναι δύσκολο να μιλήσει κανείς για τον μεγαλύτερο άνθρωπο που πέρασε από την γη, θα ακούσουμε πώς περιγράφει αυτό το περιστατικό κάποιος που αγάπησε την Παναγία· ο αγ.Γρηγόριος ο Παλαμάς

Ο Αγ.Γρηγόριος έμεινε μικρός, ορφανός από πατέρα. Όταν ο μελλοθάνατος πατέρας του από το κρεβάτι του πόνου έδινε τις τελευταίες οδηγίες στην μητέρα του Γρηγορίου, αυτή τον ικέτευε θερμά να παρακαλέσει τον αυτοκράτορα να πάρει υπο την προστασία του τα μικρά ορφανά. Εκείνος όμως της είπε: Εγώ δεν εγκαταλείπω τα παιδιά μου στους βασιλιάδες αυτής της γης που έρχονται και παρέρχονται. Εγώ παραδίδω τα παιδιά μου στην βασίλισσα των ουρανών· στην Θεοτόκο. Πραγματικά η Παναγία φάνηκε πραγματική μάνα, οδηγός και προστάτης για τον μικρό Γρηγόριο. Ο ίδιος ο άγιος έλεγε ότι όταν σπούδαζε αισθανόταν δυσκολία στο να αποστηθίσει τα μαθήματα. Έβαλε τότε όρο στον εαυτό του να μην ακουμπά βιβλία και να μην αρχίζει να διαβάσει αν προηγουμένως δεν έβαζε τρεις φορές μεάνοια μπροστά στην εικόνα της Παναγίας λέγοντας μία σύντομη προσευχή. Κάνοντας αυτό συνήθιζε πολύ εύκολα να αποστηθίζει και να απαγγέλει τα μαθήματα. Όταν αργότερα ο αγ.Γρηγόριος έγινε καλόγερος προσευχόταν αδιάλειπτα στην Παναγία λέγοντας τα λόγια: 'Υπεραγία Θεοτόκε φώτισέ μου το σκοτάδι'. Είδε κάποτε τον αγ.Ιωάννη με απορία να τον ρωτά γιατί με τόσο πάθος παρακαλεί τον Θεό να του φωτίσει τα σκοτάδια της ψυχής του και ο αγ.Γρηγόριος του απάντησε: 'Προσεύχομαι για να φωτισθώ από το Θεό να τηρώ τις εντολές του'. Τότε ο ευαγγελιστής Ιωάννης του απάντησε: 'Μην αμφιβάλλεις! Η Παναγία με έστειλε να σας πώ ότι και σε αυτή και στην άλλη ζωή θα σου είναι βοηθός'.

Πώς άραγε μιά απλή γυναίκα, την οποία βλέπουμε ακόμη και όταν αναστήθηκε το παιδί της να μην υπερηφανεύεται αλλά να σιωπά και να προσεύχεται, απέκτησε τόση δύναμη ώστε μέσα στην κοιλιά της να δεχτεί και να τρέφει επι εννέα μήνες τον ίδιο τον Θεό, που μεγάλωνε από την σάρκα της;

Ο αγ. Γρηγόριος ο Παλαμάς μας απαντά: Η Παναγία είχε αγίους γονείς. Η Άννα και ο Ιωακείμ προτού συλλάβουν αυτό το μονακριβο παιδί τους, προσευχήθηκαν στον Θεό και νήστευσαν. Η Παναγία προήλθε από δύο γονείς, οι οποίοι αγαπούσαν τον Θεό αλλά & αγαπούσαν ο ένας τον άλλο. Επειδή δεν αποκτούσαν παιδί, ο Ιωακείμ πήγε στην έρημο όπου με δάκρυα στα μάτια, προσευχόταν στο Θεό.Το ίδιο έκανε & η Άννα.. Ο Θεός, Αυτός ο

οποίος 'ανοίγει' (όπως μας λέει η Γραφή) την μήτρα, ο Θεός ο οποίος από ένα μόριο διαπλάθει μέσα στην κοιλιά κάθε γυναίκας έναν αρμονικό άνθρωπο, χάρισε στο ζευγάρι αυτό, όχι απλώς ένα μωρό, αλλά κάποια η οποία τον μεν Θεό τον έκαμε άνθρωπο, τον δε άνθρωπο τον έκαμε Θεό.

Οι γονείς της Θεοτόκου έδειξαν την αγάπη τους στο Θεό και στη σημερινή εορτή. Παρ'όλο που η Παναγία ήταν το μονάκριβο παιδί τους, εντούτοις μόλις έφθασε στην ηλικία των τριών ετών, οι γονείς της την δώρισαν, την πρόσφεραν στον Θεό. Την οδήγησαν μικρό κορίτσι στο ναό και την άφησαν να μένει σε κάποιο άλλο σπιτικό, στο σπίτι του ίδιου του Θεού. Η μικρή Μαρία έμενε & ζούσε στα Άγια των Αγίων. Στο χώρο εκείνο του Ναού μέχρι εκείνη την στιγμή δεν μπορούσε να μπει κανείς εκτός από τον Αρχιερέα και αυτός άπαξ του ενιαυτού με τρομερό φόβο και δέος. Η Παναγία έμεινε αρκετά χρόνια στο Ιερό εντελώς μόνη της. Ήταν άραγε εντελώς μόνη της; Η μικρή Μαρία στρέφοντας το βλέμμα & τη σκέψη της στον ουρανό, προσευχομένη και συνομιλώντας ακατάπαυστα με τον Θεό, όπως & σήμερα αρκετές εκλεκτές υπάρξεις στο Άγ. Όρος, προετοιμαζόταν να δεχθεί στο σώμα, την κοιλιά, την ύπαρξή της Αυτόν που έκτισε & τρέμουν τα σύμπαντα.

Όταν κάποιος ρώτησε κάποιον μοναχό γιατί αυτός & οι άλλοι καλόγεροι εγκατάλειψαν τον κόσμο και ακολουθώντας το παράδειγμα της μικρής μας Παναγίας προτιμούν την απομόνωση και την πουχία και δεν κατεβαίνουν στον κόσμο για να εργαστούνε σε αυτόν, εκείνος του απάντησε εύστοχα: 'Τι κάνει ένα έμβρυο στην κοιλιά της μητέρας του; Φαινομενικά τίποτε! Κι όμως ζεί και αναπτύσσεται. Ε να λοιπόν! Και εμείς μέσα στην λατρεία και την προσευχή ζούμε στην αγκαλιά του Θεού και αναπτυσσόμαστε στην πραγματική ζωή.' Δεν είναι οι μοναχοί κάποιοι ιδιότροποι και ιδιόρρυθμοι άνθρωποι. Κάποιος πολύ ωραία είπε ότι οι μοναχοί δεν διαφέρουν από τα άλλα παιδιά των χωριών και πόλεων παρά μόνο σε τούτο: Τ'άλλα παιδιά τη νύχτα τα φωνάζει η μάνα τους να μπουν στο σπίτι και σταματάνε το παιχνίδι. Οι καλόγεροι όμως που έχουν μάνα την Παναγιά, μπορούν και συνεχίζουν το παιχνίδι επειδή δεν υπάρχει κανείς να φωνάξει. Και συνεχίζουν το παιχνίδι, την πάλη αυτή με το Θεό και τον εαυτό τους διαμέσου της προσευχής με διάφορες ολονυκτίες. Αυτή ήταν η μοναχική ζωή της Παναγίας στα Άγια των Αγίων αλλά και είναι σήμερα η ζωή των καλογέρων στο Άγιον Όρος! Ο πατήρ Παΐσιος έλεγε ότι οι μοναχοί είναι οι ασυρματιστές που ανεβαίνουν στα βουνά, προτιμούν την πουχία, για να συλλάβουν καλύτερα τα μηνύματα του Θεού και να τα μεταδώσουν στον κόσμο που μάχεται.

Αν για να εξασκήσεις κάποιο επάγγελμα χρειάζεται η απαραίτητη εκπαίδευση, πόσο μάλλον χρειάζεται προετοιμασία το να ανακαινίσεις την ζωή όλου του κόσμου, όπως έπραξε η Παναγία και κάνουν μέχρι σήμερα οι μιμητές της στηρίζοντας όλο τον κόσμο με τις προσευχές τους; Η Παναγιά προσευχομένη, νηστεύοντας, μελετώντας τις Γραφές επι αρκετά χρόνια

προετοιμαζόταν όχι στο να κάνει κάποια καριέρα, αλλά στο να πει μόνη της ελεύθερα το μεγάλο 'ναί' την στιγμή που ο αρχάγγελος Γαβριήλ της ανήγγειλε ότι θα συλλάβει τον ίδιο το Θεό, χωρίς να γνωρίζει μάλιστα άνδρα με την συνεργία μόνον του Αγ.Πνεύματος. Ο νους του ανθρώπου είναι πολύ μικρός για να συλλάβει και να κατανοήσει αυτό το μυστήριο, τον ωκεανό της αγάπης του Θεού.

Η Παναγιά ακολούθησε σιωπηρά τον αγαπημένο της γιό μέχρι τη φρίκη του Σταυρού. Η αγνή και αμόλυντη καρδιά της κατατρυπήθηκε βλέποντας τον μονογενή της υιό να υποφέρει και να σπαράσσει από εκείνους που ευεργέτησε. Είχε όμως και την χαρά να δει και να αγγίξει το παιδί της αναστημένο και δοξασμένο. Προκαλεί εντύπωση ότι η Παναγιά πάντα στην ζωή της παρέμεινε σιωπηρή και ταπεινή. Ο Αγ.Γρηγόριος ο Παλαμάς τονίζει ότι η Παναγιά αυτό που έκανε ήταν να προσεύχεται στο παιδί της υπέρ της Εκκλησίας. Αντί να μιλά στους ανθρώπους, μιλούσε στο Θεό για την σωτηρία τους, γιατί ήξερε ότι δεν ωφελούν τόσο τα κηρύγματα και οι λόγοι όσο η ζωηρή παράκληση προς το Θεό, ο οποίος μπορεί χάρις των εκλεκτών του, σώζει στον κόσμο.

Ο Θεός στο πρόσωπο της Παναγίας τιμά τη γυναίκα, τιμά την μητέρα. Οι Πατέρες τονίζουν ότι ο Θεός κατασκεύασε την γυναίκα από την πλευρά του άνδρα και όχι από πηλό και χώμα, όπως κατασκεύασε τον σύζυγό της, για να δείξει ακριβώς την υψηλή θέση της. Η γυναίκα δεν πλάστηκε ούτε από το κεφάλι ούτε από τα πόδια του άνδρα αλλά από το μέσο του. Η Αγ.Γραφή λέγοντας παραβολικά ότι η Εύα κατάγεται από την πλευρά, το μέρος της καρδιάς του άνδρα, δείχνει ότι αυτή είναι απολύτως ίση με αυτόν. Χωρίς αυτήν ο άνδρας είναι ημιτελής, νοιώθει μια ατέρμονη μοναξιά..

Προτού ο Θεός οδηγήσει την Εύα στον Αδάμ, του άνδρα στη σύζυγό του, οδήγησε στον άνδρα όλα τα ζώα. Κανένα από αυτά όμως δεν ικανοποίησε την δίψα του για συντροφιά και αγάπη. Γι αυτό και ο Θεός αποκοίμισε τον Αδάμ, έτσι ώστε ξυπνώντας από τον λήθαργό του να δει ξαφνικά τον ίδιο τον Θεό-Πατέρα ως νυμφαγωγό να οδηγεί την Εύα στο σύζυγό της. Στο πρόσωπό της Παναγίας η γυναίκα γεννώντας, φέρνοντας τον ίδιο το Θεό στον κόσμο αλλά και αποτελώντας μέχρι σήμερα για μας την μεσίτρια προς τον οικτίρμονα Θεό αποκτά την θέση που την αρμόζει.

Και σήμερα στην λατρεία μας η γυναίκα, η κάθε απλή γυναίκα προσπαθεί να μοιάσει στην Παναγία. Πώς; Με την προετοιμασία του προσφύρου και της ζωής της. Αν ο άνδρας βρίσκεται μπροστά στην Αγ.Τράπεζα στη θέση του Χριστού, η γυναίκα προσφέρει την ύλη το σώμα, που θα γονιμοποιηθεί με την θεία χάρη σε σώμα και Αίμα Χριστού. Κάθε Κυριακή λοιπόν η Είσοδος στο Ναό του Κυρίου επαναλαμβάνεται από τις απλές γυναίκες που προσφέρουν στο Χριστό το μελλοντικό σώμα του. Η Παναγιά περιμένει μιά καινούργια αρχή στην ζωή μας. Ας μην αναβάλλουμε! Ας υψώσουμε την φωνή της καρδιάς μας σε Αυτήν, που είναι η Μητέρα και η προστάτις μας!

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο Αγ.Ιωάννης ο Χρυσόστομος γεννήθηκε τον 5ο αι.μ.Χ. στη Συρία από γονείς ευγενείς και σπούδασε στα καλύτερα Πανεπιστήμια της εποχής. Ο νεαρός Ιωάννης παρ'όλο ότι ανοιγόταν λαμπρό το μέλλον μπροστά του, παρ'όλο ότι χρήματα πολλά κληρονόμησε από τους γονείς του, παρόλο ότι είχε όλα τα προσόντα να ακολουθηθεί μια λαμπρά σταδιοδρομία άφησε τα πάντα προκειμένου να αφιερώσει την ύπαρξή του στο Θεό. Σίγουρα, σημειώνει ένας σύγχρονος βιογράφος του, η κοινωνία της εποχής θα υποδέχθηκε την απόφαση του Ιωάννη με ειρωνείες. Αλλά ο νεαρός Ιωάννης είχε ανακαλύψει τον πολύτιμο μαργαρίτη κι όλα τα υπόλοιπα αγαθά του φαινόταν ευκαταφρόνητα. Γίνεται μοναχός κι αποσύρεται στην έρημο προκειμένου να επικοινωνήσει με το Θεό, πρόσωπο προς πρόσωπο, αλλά και για να ανακαλύψει και να καθарίσει τον εαυτό του. Γρήγορα γύρισε στον κόσμο γιατί είχε ιεραποστολικό ζήλο. Ήθελε να εργασθεί έτσι ώστε η Βασιλεία του Θεού να γίνει όχι απλά προσδοκία αλλά παρόν και εμπειρία στη ζωή των ανθρώπων! Προσευχόταν, όπως ο ίδιος ομολογεί, η καθημερινή ζωή να αλλάξει έτσι ώστε να μην χρειάζεται κανείς να τρέχει στην έρημο προκειμένου να βρεί τη τελειότητα!

Συχνά όλοι μας μόλις ακούμε να γίνεται λόγος για τη ζωή και το έργο των μεγάλων αυτών Πατέρων της Εκκλησίας λέμε μέσα μας: 'Ωραία τα λένε, αλλά αυτοί οι άγιοι έζησαν τότε, δεν ζουν σήμερα. Ήταν άγαμοι, δεν είχαν παιδιά, καθημερινές σκοτούρες για επιβίωση! Δεν είχαν την αγωνία, το άγχος, το stress που έχουμε εμείς σήμερα! Και έτσι και ο Αγ.Ιωάννης ο Χρυσόστομος και ο Αγ.Γεώργιος και όλοι οι άγιοι υπάρχουν μεν στα εικονίσματα του σπιτιού μας σαν είδη μουσειακά και τίμια, δεν μιλάνε όμως στις καρδιές μας, δεν μας αλλάζουν, δεν μας κάνουν άλλους ανθρώπους. Πολύ σύντομα θα αναφέρω μερικά ψήγματα της διδασκαλίας του Αγ.Ιωάννη του Χρυσοστόμου, για να δούμε πως αυτός ο άγιος έχει τη δύναμη και σήμερα να αλλάξει την κουρασμένη από τα πάθη ζωή μας!

Στην εποχή του Χρυσοστόμου, οι χριστιανοί είχαν τη συνήθεια να πηγαίνουν βέβαια στην Εκκλησία να διατηρούν όμως σχέσεις και με τα είδωλα να πιστεύουν στις δεισιδαιμονίες, τις αστρολογίες και είχαν την συνήθεια όταν κάποιο πρόβλημα πρόβαλλε στη ζωή τους να επισκέπτονται μάγους, προκειμένου να βρουν την λύση τους. *‘Κανείς άπιστος δεν θα υπήρχε στον κόσμο, αν εμείς ήμασταν χριστιανοί, όπως πρέπει!...Οι άπιστοι βλέπουνε εμάς τους Χριστιανούς να θαυμάζουμε τα λεφτά περισσότερο από αυτούς! Να τρέμουμε το θάνατο & να λατρεύουμε την δόξα και τον έπαινο περισσότερο από αυτούς. Ας αφήσω τα πειράματα, τις μαντείες, τις μαγείες στις οποίες συχνά καταφεύγουμε, όπως εκείνοι’.*

Μήπως τα λόγια του Χρυσοστόμου δεν είναι επίκαιρα και στις ημέρες μας; Συχνά κολλάμε τις επικέτες: Κουμμουνιστής ο τάδε, μουσουλμάνος ο δείνα, άθεος ο άλλος! Και μπορεί ο Τούρκος συνάδελφος στη δουλειά μας να πάει

στον παράδεισο και εμείς να τον χάσουμε. Αυτό που χρειάζεται ο Χριστιανισμός δεν είναι λόγια εγωιστικά αλλά παράδειγμα, χαμόγελο αγάπης και ανεκτικότητας, δάκρυ ταπείνωσης! Ήρραγματι κανείς άπιστος δεν θα υπήρχε στον κόσμο αν εμείς οι Χριστιανοί είμαστε όπως πρέπει να είμαστε!

Ο Αγ.Ιωάννης ο Χρυσόστομος ήλεγχε με παρρησία τα κακώς κείμενα. Ο γάμος στις ημέρες του είχε καταντήσει συμβίωση και πολλές φορές συναλαγή. Τα παιδιά δεν ανατρέφονταν χριστιανικά γιατί οι γονείς έτρεφαν μεγάλη μανία στα θεάματα και τους ιπποδρόμους. Οι πλούσιοι ήταν ανελεήμονες στους φτωχούς 'Τι μου φοράς μεταξωτά ρούχα και μου αγοράζεις άμαξες με πολλούς ίππους και στολισμένες με όλα τα comfort. Στολίζεις το σπίτι, το αμάξι κι ο φτωχός πεθαίνει στην πόρτα σου. Τι ανοησία; Ποιά απολογία θα δώσεις στον Κριτή όταν ο Χριστός στάθηκε στην πόρτα σου με την μορφή του πτωχού και συ καμιά σημασία δεν του έδωσες;'

Παρόλο όμως ότι ήλεγχε, ο άγιος Ιωάννης, είχε αγάπη! 'Εσείς μου είστε αδέρφια, εσείς μου είστε παιδιά, εσείς μου είστε το φώς μάλλον και γλυκύτεροι από το φώς!' Δεν εξανάγκασε ο αγ.Ιωάννης. 'Μπορεί να μην έχω σίδερα, έλεγε ο άγιος, 'έχω όμως λόγο που κόβει την αμαρτία ισχυρότερα από μαχαίρι!...Οι βασιλείς αναγκάζουν. Οι ιερείς πείθουν. Τα όπλα του ιερέως είναι ο λόγος, η πειθώ, η αγάπη' Ο αγ.Ιωάννης, ένεκα αυτού του ζήλου του και του έργου του μισήθηκε από το Σατανά! Εναντίον του στράφηκε η βασίλισσα Ευδοκία γιατί ο άγιος δημόσια την ήλεγξε επειδή καταπάτησε την περιουσία ενός φτωχού! Εναντίον του στράφηκαν ακόμη πιο μανειώδεις όχι οι αιρετικοί οι άθεοι, αλλά τα αδέρφια του οι επίσκοποι, οι αρχιερείς!

'Αναλωθήκαμε, δαπανηθήκαμε, μυρίους θανάτους πεθάναμε από την πεζοπορεία μέρα και νύκτα σε κακοτράχαλους δρόμους, από τη ξαγρύπνια.. Ούτε τα απαραίτητα για την επιβίωση δεν είχαμε!' Παρόλους όμως αυτούς τους διωγμούς ο Χρυσόστομος για ένα πράγμα ενδιαφερόταν, για το πώς ο λόγος του Θεού θα διαδοθεί στον κόσμο. 'Σκέψου τον μακάριο Παύλο, σε φυλακή μαστιγωμένος, πονεμένος, λουσιμένος στο αίμα, δεμένος στον πάσσαλο και παρόλα αυτά ενδιαφερόταν για το πώς θα κάνει Χριστιανό τον δεσμοφύλακά του!'

Χρειάζεται προσοχή! Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος διώχθηκε από τους αδελφούς του. Πολλές φορές πέφτουμε κι εμείς στην ίδια παγίδα. Αντί ενωμένοι να διαδίδουμε εδώ στη ξενιτειά το μήνυμα της Ορθοδοξίας, τον λόγο του Χριστού, την μαρτυρία της πίστης μας, κατηγορούμε ο ένας τον άλλον και αυτοκαταστρεφόμαστε. Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος για χάρη του Ευαγγελίου έπεσε στα πόδια ενός επισκόπου Μαρουθά που τον δίωκε τρομερά, προκειμένου να βοηθήσει την ιεραποστολή κι εμείς οι Ορθόδοξοι πρέπει επιτέλους μονοιασμένοι να δώσουμε επιτέλους την μαρτυρία της Ορθοδοξίας.

Η επιστολή του Ι.Χ. προς ένα πνευματικό του παιδί από τη φρικτή εξορία είναι επίκαιρα και για μας σήμερα. 'Αδέλφια μου έστω κι αν ο χειμώνας γίνει σφοδρότερος, έστω κι αν τα κύματα της ζωής μας σηκωθούν ψηλά, μην σταματήσεις να επιμελείσαι τη ψυχή σου, να διδάσκεις τα παιδιά σου, να αγωνίζεσαι. 'Μην διαλείπεις εκκλησιών οικοδομάς, των ψυχών την επιμέλεια'. Κανείς κυβερνήτης όταν δει το πέλαγος να σηκώνεται δεν εγκαταλείπει το τιμόνι. Κανείς γιατρός βλέποντας τον άρρωστο να σφαδάζει από τον πόνο δεν παραιτείται πο τη θεραπεία! Κι ο Παύλος στο δεσμωτήριο ήταν. Κι ο Ιωνάς στην κοιλία του κοίτους ήταν... Και συνέχιζαν τον αγώνα Δεν είναι τρομερό να πέσει κανείς στο αγώνισμα της πάλης. Φοβερό είναι αν μείνει πεσμένος! Ούτε είναι συμφορά να τραυματιστεί κανείς στην μάχη. Συμφορά είναι να αφήσει απεριποίητο το τραύμα του! Βλέπουμε παλαιστής να φορούν το στεφάνι της νίκης ύστερα από πολλές πτώσεις και στρατιώτες που ειράπηκαν σε φυγή να θριαμβεύουν στους εχθρούς. Η ελπίδα στο Θεό μεταμορφώνει τα πάντα. Κάνει τα άνω κάτω και τα κάτω άνω!... Αγωνίσου λοιπόν αδελφέ μου προκειμένου να λάβεις τον μισθό σου και στη ζωή αυτή & στον παράδεισο!'

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τα Χριστούγεννα είναι μια γιορτή γεμάτη μυστήρια 'ξένα και παράδοξα'. Μυστήρια που εκπλήττουν τον μικρό ανθρώπινο εγκέφαλο, υπερβαίνουν την λογική και περιγελά εκείνους που την έχουν θεοποιήσει. 'Ο προαιώνιος Λόγος του Θεού, ο αόρατος, ο απερίληπτος, ο ασώματος, το φώς εκ του φωτός, η πηγή της ζωής και της αθανασίας, το εκμαγείο του αρχετύπου καλλούς, η απaráλλακτη εικόνα φορεί σάρκα γαι τη σάρκα, και νοερή ψυχή για την δικιά μου σκοτεινή και τραυματισμένη ψυχή. Και γίνεται ο μεγάλος Θεός ταπεινός άνθρωπος, κατεβαίνει στο βούρκο της γής για να σηκώσει εμένα, εσένα... που κάθε μέρα κυλιόμαστε στα πάθη παραδομένοι στην ηδονή και την οδύνη!' 'ό ύπάρχων γίνεται, ό άκτιστος κτίζεται, ό άχώρητος χωρείται.. καί ό πλουτίζων πτωχεύει. Πτωχεύει γάρ τήν έμην σάρκα, ίνα έγώ πλουτήσω τή αύτου θεότητι!'

'Ο Θεός ως παντοδύναμος θα μπορούσε με την δύναμή Του να σώσει τον άνθρωπο. Δεν το έπραξε όμως γιατί οι Ενέργειές Του χαρακτηρίζονται πρώτα από την δικαιοσύνη και μετά από την δύναμη. Ο άνθρωπος εγκατέλειψε τον δημιουργό Του. Δίκαια λοιπόν κι ο Θεός τον εγκατέλειψε....Δίκαιη συνέπεια της ανθρώπινης απόφασης για αυτονομία απέναντι στο Θεό ήταν ο θάνατος ο πνευματικός και ο σωματικός. Η μόνη αδικία βρίσκεται στο διάβολο που άδικα επεδίωξε να εξουσιάζει και να καταπιέζει τον άνθρωπο. Όπως όμως ελεύθερα ο άνθρωπος εξαπατήθηκε από τον διάβολο, πάλι μόνον ο άνθρωπος ήταν δίκαιο να νικήσει τον διάβολο, άνθρωπος όμως αναμάρτητος. Κανένας όμως άνθρωπος δεν είναι αναμάρτητος έστω κι αν η ημέρα της ζωής του είναι μόνον μία. Επρεπε συνεπώς ο άνθρωπος να είναι Θεάνθρωπος...Αυτός λοιπόν ο τρόπος της σωτηρίας που συνδυάζει δικαιοσύνη κι αγάπη ήταν ο πιο προσαρμοσμένος στην ανθρώπινη αδυναμία και ο πιο αντάξιος του Θεού!'

Ο Χριστός γεννιέται μυστηριωδώς. Δεν γεννιέται σύμφωνα με τους νόμους της φύσεως αλλά από την Παρθένο Μαρία, από μία γυναίκα που δεν ήρθε σε σαρκική συνάφεια με άνδρα, από μία γυναίκα εξαγνισμένη από την αδιάλειπτη προσευχή και την συνομιλία με το Θεό στα Άγια των αγίων! 'όπου γάρ βούλεται Θεός, νικάται φύσεως τάξις' Έπρεπε εκείνος που θα γεννηθεί να είναι ΝΕΟΣ άνθρωπος χωρίς την κληρονομική αρρώστια της παρακοής και της ανταρσίας. Δεν θα έπρεπε για τον θεάνθρωπο να ισχύσει αυτό που ο Δαβίδ εκφράζει τόσο παραστατικά: 'ιδού γάρ έν άνομίαις συνελλήφθην καί έν άμαρτίαις έκύσησέ με ή μήτηρ μου!'

Γιατί άραγε ο Ιησούς Χριστός γεννιέται από μία Παρθένο; Ο Ι.Χρυσόστομος απαντά: Όπως ένας τεχνίτης όταν βρεί μια ωραία ύλη κατασκευάζει πιο όμορφο το αγγείο του, έτσι κι ο Χριστός μόνον με το άγιο σώμα της αγνής Παρθένου μπορούσε να σαρκωθεί. Άλλωστε ο νέος άνθρωπος, ο θεάνθρωπος, μόνον από αγνό τοκετό μπορούσε να προέλθει. Όπως στην πρώτη δημιουργία δεν ήταν δυνατό να υπάρξει άνθρωπος πριν πάρει τον πηλό στα

χέρια του ο Θεός, έτσι και το άρρωστο ανθρώπινο σώμα δεν μπορούσε να γίνει καινούργιο αν δεν γινόταν ρούχο του δημιουργού του. Στην πρώτη Δημιουργία ο Αδάμ χωρίς τη συμμετοχή γυναίκας γέννησε τρόπον τινά την Εύα. Στην δεύτερη δημιουργία η γυναίκα, η Παναγία χωρίς τη συμμετοχή άντρα τίκτει τον Ιησού Χριστό, έτσι ώστε να αποκατασταθεί η ισοτιμία των δύο φύλων. Όπως ο Θεός δεν άφησε λειψό τον Αδάμ όταν πήρε την πλευρά του για να πλάσει τη γυναίκα του, έτσι κι όταν έπλασε τον έμψυχο ναό του δεν κατάργησε την Παρθενία της Θεοτόκου. Αν προερχόταν τέλος ο Ιησούς από συνηθισμένο γάμο δεν θα πίστευαν ότι είναι Θεός. Ο ασυνήθιστος τρόπος της γέννησής του μας υποβοηθά να αποδεχτούμε ολοκληρωτικά την θεότητά του.

Μυστήριο όμως είναι και το ότι ενώ ο Λόγος του Θεού έλαβε την ανθρώπινη σάρκα χωρίς την αμαρτία, την στιγμή που ήταν μέσα στην μήτρα της Παρθένου κι ελάμβανε την ανθρώπινη μορφή τον χρόνο ολόκληρο που περνούσε από τα διάφορα στάδια της ανθρώπινης ύπαρξης, τα 33 χρόνια που περπάτησε αυτόν τον Πλανήτη και συναναστράφηκε με εμάς τους ανθρώπους δεν έπαψε να είναι μαζί με τον Πατέρα Του στον Ουρανό.' Όλος ἦν ἐν τοῖς κάτω καί τοῖς ἄνω οὐδόλως ἀπῆν ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος...συγκατάβασις γάρ θεϊκή, οὐ μετάβασις δέ τοπική γέγονεν'.

Τα μυστήρια των Χριστουγέννων απαιτούν προέγγιση όχι με ερευνητική και απορριπτική διάθεση αλλά με σιωπή και δάκρυα, με ευχαριστία και δοξολογία 'Στέργειν μὲν ημᾶς ὡς ἀκίνδυνον φόβῳ, ῥᾶον σιωπή!'. Υπάρχουν πολλοί που χαμογελούν ειρωνικά μόλις ακούνε τέτοια παράδοξα γεγονότα. Ο Άγ.Γρηγόριος ο Θεολόγος τους απαντά: 'Δέν θα ήταν και τόσο μεγάλη αυτή η γέννηση αν μπορούσες να την κατανοήσεις εσύ που ούτε την δικιά σου γέννηση δεν γνωρίζεις ή μάλλον έχεις κατανοήσει ένα τόσο μικρό μέρος, που νιρέπεις να το πείς κιόλας...Πρέπει προηγουμένως να κοπιᾶσεις να εξηγήσεις την δικιά σου σύλληψη, την διαμόρφωση, τη γέννησή σου, την σύνδεση ψυχής και σώματος, νου και ψυχής, λόγου και νου... Όταν όμως δεν γνωρίζεις την δικιά σου γέννηση τότε πώς θα γνωρίσεις τη γέννηση του Θεού; Εάν δεν πιστεύεις ότι ο Υιός έχει γεννηθεί επειδή δεν μπορείς να το κατανοήσεις είναι καιρός να απορρίψεις πολλά όντα τα οποία δεν κατενόησες και πρό πάντων τον ίδιο τον Θεό...' Ο ίδιος ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος τρέμει μπροστά στην ασύλληπτη πραγματικότητα της γέννησης του Θεού κι ομολογεί: «Συγχωρέστε με σας παρακαλώπου νοιώθω αδύναμος να συνεχίσω τον λόγο. Φοβούμαι να προχωρήσω στην έρευνα των πιο σημαντικών, δεν κατέχω το τρόπο δεν ξέρω που να στρέψω το διάκι του λόγου. Τι να πω; Για ποιό να μιλήσω; Βλέπω την μητέρα, αντικρύζω το παιδί.. Νικιέται ο φυσικός νόμος, νικιέται η τάξη του κόσμου όπου, ακούγεται το 'θέλω' του Θεού! Ο Μονογενής που υπάρχει πρίν αρχίσουν οι αιώνες, αυτός που δεν εμπίπτει στις ανθρώπινες αισθήσεις, ο ασύνθετος, ο ασώματος, περιβλήθηκε το σώμα μου που υπόκειται στη φθορά. Γιατί; *Επειδή οι άνθρωποι έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στα μάτια τους παρά στ'αυτιά τους γι'αυτό ο Θεός ανέχθηκε να παρουσιαστεί με σώμα μπροστά*

στα μάτια μας για να διαλύσει τις αμφιβολίες που είχαμε ακούγοντας τα λόγια Του'.

Η γέννηση του Ιησού Χριστού δεν έγινε μόνον πριν δύο χιλιάδες χρόνια. Ο Χριστός γεννάται και σήμερα! *“Χριστός γεννάται δοξάσατε! Σήμερα (κι όχι χτές) γεννάται εκ Παρθένου!”* Εμείς όταν μιλάμε για Χριστούγεννα μιλάμε πιο πολύ για οικογενειακή ατμόσφαιρα, για περιδιάβαση στο κέντρο της πόλης, για παιδικές αναμνήσεις. *“Μα όσοι επιθυμούν να αισθανθούν κάτι πνευματικότερο, κάτι βαθύτερο πρέπει να ξεκινήσουν εδώ και τώρα για την μακρινή πολίχνη της Ιουδαίας, τη φτωχική Βηθλεέμ. Να περπατήσουν πολύ με οδηγό το λαμπερό αστέρι της αγάπης και της ταπεινώσεως για να βρουν τη φάτνη... Αν ο Χριστός δεν γεννηθεί μυστικά στην μέσα μας Βηθλεέμ και δεν κοινωνήσουμε προσωπικά την ενανθρωπίσή του στη σκοτεινή σπηλιά της καρδιάς μας, ποτέ δεν θα γίνει ουρανός ο στάβλος της ψυχής σου!”... Προκειμένου να βρούμε τον Θεό είναι απαραίτητο να τον ζητήσουμε. Για να τον ζητήσουμε πρέπει να τον γνωρίσουμε. Αλλά για να τον γνωρίσουμε πρέπει να τον αγαπήσουμε!”*

Ας ζήσουμε διαφορετικά τα φεινά Χριστούγεννα. Ο Αγ.Γρηγόριος ο Θεολόγος μιλά στην περίφημη ομιλία του για τα Χριστούγεννα με μία γλώσσα που πολλοί θα τη χαρακτήριζαν φανατική κι ακραία: *“Μην στολίσουμε τα προπύλαια, ας μην χορτάσουμε τα μάτια μας, ας μην τέρψουμε την ακοή μας ας μην κάνουμε θηλυπρεπή την όσφρησή μας, ας μην διαφθείρουμε την γεύση μας με πολλά κι ωραία φαγητά, ας μην φορτωθούμε χρυσαφικά, ας μην μεταχειρισθούμε βαψίματα που κάνουν ψεύτικη τη φυσική ομορφιά και καταστρέφουν την εικόνα”.* Ο Αγ.Συμεών ο Θεολόγος γράφει *“Καλότυχος είναι εκείνος που έχει δει το φως τού κόσμου, δηλ. το Χριστό να μορφώνεται μέσα του, γιατί αυτός θα γίνει μητέρα του Χριστού, έχοντας το Χριστό μέσα του σαν βρέφος, όπως έχει ο ίδιος υποσχεθεί “μητέρα μου και αδελφοί μου είναι αυτοί που ακούνε τον λόγο του Θεού και τον πράττουν”. “Ο του Θεού Λόγος, ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθείς, αἰεὶ γεννᾶται θέλων κατὰ πνεῦμα τοῖς θέλουσι καὶ γίνεται βρέφος ἑαυτὸν ἐν ἐκείνοις διαπλάττων ταῖς ἀρεταῖς” (Μάξιμος ο Ομολογητής).*

Ο Θεός γίνεται άνθρωπος προκειμένου να γίνει ο άνθρωπος Θεός. Τώρα ετοίμασε το σπήλαιό σου. Διώξε από μέσα κάθε αμαρτωλή σου πράξη ή σκέψη και τρέξε να τον προπαντήσεις. Υψώσου από τη γη, από τα γήινα για να δώσεις την αγάπη σου όλη σε Εκείνον που κατεβαίνει τώρα στη γη για σένα. Αν δεν έχεις τίποτε άλλο να του προσφέρεις για δώρο όπως οι μάγοι κι οι ποιμένες, βγάλε από πάνω σου τις αμαρτίες και προσφερέ τις. Καθάρισε με το λουτρό της Εκκλησίας το σπήλαιο μέσα σου της Βηθλεέμ. *“Καθαρίετον πρώτον εαυτόν, εἶτα τῷ καθαρῷ προσομιλητέον”.* Μην αργείς, μην αναβάλλεις!

**Ὡ Κύριε Ἰησοῦ δίνε μας φωτισμό να σε εννοούμε
γνώση για να σε αγαπούμε πνευματική αίσθηση να σε θαυμάζουμε**

φλόγιζε την καρδιά μας να σε λατρεύουμε
κατάνυξη να κλαίμε για τις αμαρτίες μας
και δάκρυα για να σε δοξάζουμε!

Χριστούγεννα σε ανατολή και Δύση

Μια από τις μεγαλύτερες γιορτές της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι τα Χριστούγεννα. Κατά την περίοδο αυτών των εορτών γιορτάζουμε τρία γεγονότα της ζωής του Ιησού Χριστού: α) τη Γέννηση στις 25 Δεκεμβρίου β) την Περιτομή την 1η Ιανουαρίου και τη Βάπτισή του στις 6 Ιανουαρίου⁵.

Αν και στην Ελλάδα έχει υπεισέλθει ο δυτικός καταναλωτικός τρόπος ζωής εντούτοις τα Χριστούγεννα έχουν διατηρήσει κάτι από το παραδοσιακό χρώμα τους και την ιδιαίτερη θεολογική τους σημασία. Σίγουρα τα Χριστούγεννα για τον Έλληνα και τον Ευρωπαίο είναι μια ευκαιρία να ξαναζήσουν παιδικές νοσταλγικές στιγμές, να νοιώσουν τη ζεστασιά της οικογένειας και να ξεκουραστούν από το ξέφρενο ρυθμό της εποχής αλλά και των ίδιων των ημερών αφού τα Χριστούγεννα συνοδεύονται και αυτά ιδιαίτερα από την μέριμνα της αγοράς δώρων. Στην Ανατολή όμως ένεκα της σημασίας που έχει η Ορθοδοξία όχι ως θρησκείας απλής, αλλά ως τρόπος ζωής αλλά και ένεκα των ιδιαζόντων συνθηκών που επικρατούν σε αυτή τα Χριστούγεννα δεν έχουν χάσει ακόμη εντελώς την πνευματική εσωτερική τους διάσταση.

Στην Ρωσία, σε όλα τα πρώην σοβιετικά κράτη αλλά και σε όλη την Εγγύς Ανατολή που κατοικούν Ορθόδοξοι, οι συνθήκες να μεταβληθούν τα Χριστούγεννα σε ανατλλαγή δώρων ή καλύτερα σε εμπορική φιέστα ήταν πενιχρές. Στην Ορθόδοξη Ρωσία μέχρι σήμερα προκειμένου να αποκτήσει κανείς απαραίτητα αγαθά πρέπει να περιμένει σε ατέλειωτες ουρές. Η πτώχεια και η οικονομική εξαθλίωση δεν του επιτρέπει τουλάχιστον εξωτερικά να γιορτάσει τα Χριστούγεννα με πλούσια υλικά δώρα. Κι όμως τα πρόσωπα χαμογελούν, οι καρδιές σκιρτάνε, η οικογενειακή ατμόσφαιρα είναι όντως ζεστή κι εγκάρδια. Την ίδια εμπειρία μπορεί κανείς να ζήσει στο Άγιον Όρος, όπου τα Χριστούγεννα γιορτάζονται σύμφωνα με το Ιουλιανό ημερολόγιο 14 μέρες αργότερα. Στο τραπέζι βρίσκεται μια φτωχή φαρόσουπα, στην καρδιά όμως έχει γεννηθεί ο Χριστός.

⁵ Η εορτή των Επιφανίων θεοπίσθηκε περί το 300μ.Χ. την 6η Ιανουαρίου όχι γιατί τότε βαπτίστηκε ο Ιησούς Χριστός, αλλά ως αντίδραση των Χριστιανών Γνωστικών καταρχήν, στην μεγαλοπρεπή γιορτή των Γενεθλίων του θεού Αιώνος, πολιούχου της πόλης της Αλεξάνδρειας. Οι Γνωστικοί πίστευαν ότι ο αιών Σωτήρ ενώθηκε με τον άνθρωπο Ιησού κατά το Βάπτισμα. Στη Δύση (Γαλλία) την μετέφερε ο Μ,Αθανάσιος. Η ακολουθία άρχιζε το απόγευμα της 5ης Ιαν. Και εξακολουθούσε και πέρα του μεσονυκτίου, ενώ στο ναό υπήρχε άπλετος φωτισμός. Ένεκα τούτου ονομάστηκε η γιορτή Φώτα. Τα μεσάνυκτα γινόταν ο καθαγιασμός του ύδατος, από το οποίο, προτού μπου οι βαπτιόμενοι οι χριστιανοί έπερναν για το σπίτι τους. Το πρωί της 6ης Ιανουαρίου γινόταν ακολουθία, που ήταν υποδεέστερη της πρώτης, όπως σημειώνει και ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός. Αντιθέτως η εορτή των Χριστουγέννων κατά την 25η Δεκεμβρίου θεοπίσθηκε πρώτα (335μ.Χ.) στη Δύση ως αντίδραση στην μεγάλη εθνική γιορτή του ηλίου (dies invicti solis) και κατόπιν στην Ανατολή (376μ.Χ. μάλλον στην Αντιόχεια).(Στεφανίδου, Εκκλησιαστική Ιστορία,σελ.114-115, 313-314)

Να γιατί τα Χριστούγεννα έχουν σημασία για την Ορθοδοξία. Είναι η μέρα κατά την οποία γεννάται ο ίδιος ο Χριστός στην καρδιά κάθε πιστού. Και όταν ο Χριστός γεννηθεί στην καρδιά, τότε όλα τα υλικά αγαθά για τα οποία τόσο έμφαση δίνεται στον πολιτισμένο κόσμο, έχουν σχετική σημασία. Η πραγματική Ευτυχία, η πραγματική χαρά, η πραγματική Ειρήνη πλημμυρίζει την ψυχή και το Σώμα. Το ίδιο συνέβη άλλωστε και με τους ταπεινούς ποιμένες του Ευαγγελίου. Θεολογικές γνώσεις δεν είχαν. Υλικά αγαθά και πλούτη δεν απέκτησαν. Είδαν όμως το επουράνιο φώς. Άκουσαν τον αγγελικό ύμνο. Προσκύνησαν πρώτοι το ταπεινό βρέφος. 'ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος, ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς, αἰεὶ γεννᾶται κατὰ πνεῦμα τοῖς θέλουσιν καὶ γίνεται βρέφος ἑαυτὸν διαπλάττων ταῖς ἀρεταῖς'.

Για να συνειδητοποιήσει τη σημασία που έχουν τα Χριστούγεννα στην Ορθοδοξία πρέπει καταρχήν να καταλάβει τι είναι η Ορθοδοξία. Η Ορθοδοξία στην Ανατολή δεν είναι μια απλή ιδεολογία, μια πολύπλοκη φιλοσοφία, μια θρησκεία που προσπαθεί να ικανοποιήσει μεταφυσικές ανάγκες και πόθους ενός ατόμου. Η Ορθοδοξία με τις Εορτές της αγκαλιάζει όλη τη ζωή (υλικά και πνευματική, τωρινή και μελλοντική, σωματική και ψυχική) όχι μόνον του συνειδητού Χριστιανού αλλά και ενός απλοϊκού χωριανού. Αυτό αποδεικνύεται πρακτικά από τα έθιμα των Χριστουγέννων.

Το βράδυ των Χριστουγέννων πολλά παιδιά μαζί, αποτελώντας όλα μαζί έναν χορό, αντίστοιχο και ανάλογο του αρχαιοελληνικού χορού που έπαιζε σημαντικό ρόλο στα θεατρικά δράματα, τριγυρνούν και τραγουδούν από σπίτι σε σπίτι τραγούδια σχετικά με την γιορτή των Χριστουγέννων, τα οποία ονομάζονται κάλαντα. Τα τραγούδια αυτά δεν περιέχουν απλούς ρομαντικούς Χριστουγεννιάτικους στίχους, αλλά σε αλφαβητική σειρά (έτσι ώστε το τραγούδι να είναι πιο ευκολομνημόνευτο) εκθέτουν αλήθειες της πίστης, οι οποίες στη Δύση ονομάζονται 'δόγματα', στην Ανατολή 'όροι', όρια μεταξύ αλήθειας και ψεύδους. Τα δόγματα, τα μυστήρια των Χριστουγέννων, τραγουδιούνται από τα αθώα παιδιά και συνοδεύονται από ευχές για έναν πραγματικά ευλογημένο από το Θεό χρόνο. Το πώς ένας Θεός τόσο ταπεινός γεννήθηκε από μια την άσημη κατά κόσμο Παρθένο Μαρία, το πώς ένας Θεός έγινε άνθρωπος δεν γίνονται αντικείμενο σχολαστικής ανάλυσης από τους μορφωμένους, δεν γίνονται αντικείμενο έρευνας, αμφιβολίας από τους δήθεν ειδικούς. Τραγουδιούνται από τα παιδιά και βιώνονται από τις αγνές καρδιές όσων μοιάζουν στα παιδιά.

Ἄναρχος Θεός καταβέβηκε καὶ ἐν τῇ Παρθένῳ κατώκησεν.
Βασιλεὺς τῶν ὅλων καὶ Κυΰριος, ἦλθε τὸν Ἀδὰμ ἀναπλάσασθαι.
Γηγενεῖς σκιρτᾶτε καὶ χαίρετε.....

Ἀκόμα καὶ τὸ φαγητό, τὸ γλέντι, ὁ χορός, τὸ γλέντι ἔχουν τὴν θέση τους στὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ αποτελοῦν συνέχεια τοῦ Ευχαριστηριακοῦ τραπεζιοῦ που μας παραθέτει ὁ Χριστὸς στὴν Ἐκκλησία.

Η γέννηση του Χριστού στην καρδιά, αυτά τα καρδιακά, τα εγκάρδια Χριστούγεννα, η εμπειρία της εσωτερικής ειρήνης την οποία όντως φέρνει στην καρδιά όπου γεννιέται ο Χριστός, έστω κι αν εξωτερικά μαινεται ο πόλεμος και ο διωγμός που εξαπολύει κάθε σύγχρονος Ηρώδης, αποτελούν τον πυρήνα της γιορτής των Χριστουγέννων και την περίληψη της Ορθόδοξης Θεολογίας: 'Ο Θεός έγινε ταπεινός άνθρωπος προκειμένου ο άνθρωπος να γίνει όχι απλά ηθικός, καλός ευγενικός, αλλά για να γίνει ο άνθρωπος θεός· όχι θεός παντοδύναμος, όπως φαντάστηκε ο Nietzsche και αναζητούν να επιτύχουν με την βιοτεχνολογία μερικοί σύγχρονοι αναζητητές του υπερανθρώπου, αλλά θεός που μπορεί να αγαπήσει, να ταπεινωθεί, να θυσιασθεί όπως συνέβη και με τον Ιησού Χριστό.

Είναι πραγματικά τρομερό ότι τέτοιες ημέρες δημοσιεύονται άρθρα κι ακούγονται εκπομπές εάν ο ιστορικός Ιησούς που γεννήθηκε από την Παρθένο έχει να κάνει με το Χριστό που κήρυξαν οι απόστολοι, αν ο Ιησούς όντως ήταν Θεός ή αν η Μαρία όντως ήταν Παρθένος. Θεολογία στην Ανατολή δεν είναι απλώς καρπός μιας μεθόδου επιστημονικής, θεολογία δεν είναι απλώς μια νοητική ενασχόληση, η θεολογία δεν συνίσταται στην απόκτηση τίτλων. Τα Χριστούγεννα αποτελούν κορυφαία εκδήλωση αγάπης του Θεού και κάθε αγάπη αλλά και ιδιαίτερα αυτή τη θεϊκή αγάπη δεν μπορεί κανείς να την αναλύσει ψυχρά με τον εγκεφαλό του, αλλά προσπαθεί να τη νοιώσει, να την αισθανθεί, να τη βιώσει με όλη του την ύπαρξη, σιωπώντας και δοξολογώντας. 'Όταν δεν γνωρίζεις άνθρωπε την δικιά σου γέννηση, πώς μπορείς να γνωρίσεις τη γέννηση του Χριστού;' λέει ο Γρηγόριος Θεολόγος.

Προκειμένου να μπορέσει ο άνθρωπος να νοιώσει το Θεό γεννημένο στο στάβλο της καρδιάς του ανάμεσα στα τόσα ζώα των παθών και των επιθυμιών του, πρέπει να καθαρήσει τον εαυτό του ή καλύτερα να θεραπευθεί χρησιμοποιώντας τρία φάρμακα: τη νηστεία, την εξομολόγηση, την προσευχή.

Η νηστεία έχει ιδιαίτερη σημασία στην Ορθόδοξη Εκκλησία. 200 περίπου μέρες το χρόνο ο Ορθόδοξος νηστεύει από κρέας και γάλα. Η νηστεία προ των Χριστουγέννων⁶ δεν αποτελεί απόχή απλώς από ορισμένα φαγητά, δεν ταυτίζεται απλώς με την δίαιτα. Η νηστεία δεν έχει απλώς αρνητικό χαρακτήρα αλλά κατεξοχήν θετικό. Ο πιστός στερούμενος από το κρέας, προσπαθεί να εκτιμήσει, να σεβαστεί το κρέας, την άψυχη φύση με την οποία είναι συγγενής αλλά ακι από την οποία δέχεται τόσα αγαθά. 'Η καρδιά του πιστού' λέει ο Άγ. Ιωάννης της Κλίμακος 'καίγεται από αγάπη

---

⁶ Η νηστεία των Χριστουγέννων, όπως και αυτή των 12 Αποστόλων έγινε 40ήμερος τον 6ο αι. μ.Χ. και εφαρμοζόταν καταρχήν στα μοναστήρια. Σε περίπτωση μάλιστα μεγάλης εορτής κατά την οποία δεν ανγινώσκονταν οι Ωρες, επιτρέπετο η βρώση ιχθύων, αυγών και τυρού (Mg 99, 1713). Στο τέλος του 12ου αι. μ.Χ. επεβλήθησαν οι νηστείες αυτές και στους μη μοναχούς κληρικούς αλλά και λαϊκούς. άρα Στεφανίδης, Εκκλησιαστική Ιστορία σελ.321, 464

πρός όλη την κτίση, τα ζώα, τα φυτά ακόμη κι από αγάπη και συμπάθεια προς τον ίδιο τον Σατανά'. Μπορεί στην Ανατολή το σύγχρονο οικολογικό κίνημα να μην είναι τόσο ανεπτυγμένο ή μπορεί και στην Ανατολή λόγω του καταναλωτισμού η φύσις να γίνεται συχνά αντικείμενο εκμετάλλευσης. Δεν έχει όμως πάψει η φύση να θεωρείται δώρο του Θεού. Αυτό το διακρίνει κανείς ιδιαίτερα κατά την περίοδο των Χριστουγέννων.

Ο ιερέυς τα Θεοφάνεια αγιάζει όχι μόνον τους ανθρώπους αλλά και τα ζώα και τους καρπούς. Κορυφαία θέση στο Χριστουγεννιάτικο τραπέζι κατέχει το Χριστουγεννιάτικο φωμί, το οποίο αποτελεί ιερό αντικείμενο και το οποίο είναι στολισμένο και πάρα πολλά πολλά στολίδια που έχουν συμβολική σημασία. Η αγάπη και ο σεβασμός προς τη φύση διακρίνεται από τον κεντρικό ρόλο που παίζει το Χριστουγεννιάτικο κούτσουρο, το οποίο διατηρεί άσβεστη τη φλόγα της Οικογενειακής εστίας, που καίει άσβεστη στο σπίτι του Έλληνα από τα αρχαιοελληνικά χρόνια μέχρι σήμερα.

Συχνά όταν ακούει κανείς για Ορθοδοξία την ταυτίζει με με ένα αντικοινωνικό μυστικισμό και έκσταση, λόγω της θέσης που έχει σε αυτήν η προσευχή και η λατρεία. Η Ορθοδοξία έχει όμως κατεξοχήν κοινωνικό χαρακτήρα. Απτά παραδείγματα αυτής της διάστασης της Ορθοδοξίας αποτελούν ακριβώς τα Χριστούγεννα. Το πρώτο κομμάτι του φωμιού στο Χριστουγεννιάτικο τραπέζι αφιερώνεται στο Θεό. Το δεύτερο στον ξένο που θα χτυπήσει την πόρτα. Ο ζητιάνος που θα χτυπήσει την πόρτα του σπιτιού δεν αντιμετωπίζεται απλώς με συμπάθεια και έλεος. Αντιμετωπίζεται ως άγγελος, ως αγγελιαφόρος του Θεού 'μιάς και ο Δίας την μορφή τέτοιων ταπεινών ανθρώπων ελάμβανε στην αρχαιότητα όταν επισκεπτόταν τη γη, και την μορφή των ταπεινών ανθρώπων λαμβάνει μέχρι σήμερα ο Ιησούς Χριστός'. Πάντοτε στο Χριστουγεννιάτικο τραπέζι συμμετέχουν μέχρι σήμερα οι φτωχοί, οι αδύναμοι, οι ξένοι. Η λέξη 'ξένος' άλλωστε στα αρχαία Ελληνικά ταυτίζεται με τη λέξη 'φίλος'.

Λίγες μέρες πρό της εορτής των Χριστουγέννων ο πιστός εξομολογείται προκειμένου να συμμετάσχει στο τραπέζι του Θεού.. Στην Ανατολή η εξομολόγηση και ο πνευματικός πατέρας έχουν εξέχουσα σημασία. Η εξομολόγηση δεν θεωρείται από την Ορθοδοξία ως ένα δικαστήριο όπου επιβάλλονται ποινές για ορισμένα αμαρτήματα. Η αμαρτία στην Ορθοδοξία ταυτίζεται με την αρρώστια της ψυχής και του σώματος. Αμαρτία σημαίνει αστοχία. Την αγάπη την χρησιμοποιώ όχι για για αγαπήσω το συνανθρώπο μου αλλά για να λατρεύσω το διχασμένο ετοιμόρροπο ψευτοείδωλο του εαυτού μου. Η Εκκλησία είναι το νοσοκομείο και ο πνευματικός είναι ο πατέρας, ο ιατρός που διαθέτει όχι ξερές γνώσεις, αλλά διαθέτει πείρα από το πώς μπορεί ο άνθρωπος να θεραπευθεί. Ο ιερέας κάθεται κάθεται σαν πατέρας δίπλα στον πιστό και συζητά τα προβλήματα μαζί του όπως ο πατέρας συζητά με το γιό του τα θέματα που τον απασχολούν. Στο τέλος ο πνευματικός συστήνει κατάλληλα φάρμακα ανάλογα με την προσωπική ανάγκη του πιστού.

Μύσα σε αυτά τα πλαίσια μπορεί κανείς να καταλάβει γιατί στην Ανατολή οι συζητήσεις περί ηθικής, Εκκλησιαστικών νόμων οι οποίες αναζωπυρώνονται τις Χριστουγεννιάτικες ημέρες με αφορμή την Παρθενία της Θεοτόκου και την αγαμία του κλήρου, που έχει επιβάλλει το Βατικανό, είναι αδιανόητες. Στην ορθοδοξία η ύλη, το σώμα θεωρούνται δώρα του Θεού. Πολλοί ιερείς είναι έγγαμοι. Ο γάμος όπως κι αγαμία είναι δώρα του Θεού και γιορτάζονται. Η στιγμή της σύλληψης της Αγίας Άννης ή της Θεοτόκου αποτελούν μεγάλες γιορτές της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Αυτό στο οποίο καταπολεμείται δεν είναι η χρήση αλλά η κατάχρηση αυτών των αγαθών.

Μετά από την προετοιμασία για την οποία έγινε λόγος η Λειτουργία των Χριστουγέννων αποτελεί ένα πανηγύρι. Όταν ο Βασιλεύς του Κιέβου θέλησε να γνωρίσει ποιά είναι η αληθινή θρησκεία έστειλε πρέσβεις στους Μοσουλμάνους, Βουλγάρους στο Βατικανό και στην Κωνσταντινούπολη. Ήταν τέτοιο το μεγαλείο που έζησαν οι πρέσβεις στο Ναό της Σοφίας του Θεού ώστε ομολόγησαν: 'Δεν ξέραμε αν βρισκόμαστε στη γη ή στον ουρανό. Δεν μπορούμε να περιγράψουμε τι είδαμε. Αυτό που ξέρουμε είναι όμως ότι σίγουρα κατοικεί ο Θεός ανάμεσα στους θνητούς ανθρώπους...Τέτοια ομορφιά δεν μπορούμε να την ξεχάσουμε'. Αυτή ακριβώς η ομορφιά της Ορθόδοξου χριστουγεννιάτικης Ακολουθίας καθηλώνει τους Ορθόδοξους επί 3 και παραπάνω ώρες. Κέντρο του Ορθόδοξου ναού δεν είναι το Βήμα, ο βωμός στον οποίο κυριαρχεί ο εσταυρωμένος, βρίσκεται ο κλήρος και τελείται η Μετουσίωσις των Δώρων. Κέντρο του Ορθόδοξου Ναού είναι το μέσον του, όπου κυριαρχεί ο γλυκός Παντοκράτωρ, εκεί που βρίσκεται ο λαός με τον ποιμένα του. Ο επίσκοπος στην Ορθόδοξη Λειτουργία την περισσότερη ώρα παραμένει στο κέντρο του Ναού μαζί με το ποιμνιό του. Ο Επίσκοπος έχει λάβει το ιδιαίτερο χάρισμα της διαποίμανσης αλλά κι ο λαός έχει λάβει ιδιαίτερα χαρίσματα που ενεργοποιούνται και στην λατρεία αλλά και στη ζωή της Εκκλησίας. Κατά την διάρκεια της Χριστουγεννιάτικης αγρυπνίας πραγματικά ο Χριστός ξαναγεννάται στις καρδιές των πιστών.

Επειδή η Ορθοδοξία είναι ζωή αλλά και επειδή τα Χριστούγεννα είναι το κατεξοχήν μυστήριο της αγάπης του Θεού προς τον άνθρωπο ο καλύτερος δρόμος να προσεγγίσει κανείς το μυστήριο αυτό της αγάπης είναι ο δρόμος της προσευχής, είναι ο δρόμος που ακολούθησε η Παναγιά, η οποία αφού σιώπησε επί αρκετό καιρό συνομιλώντας με τον Θεό, είπε μόνον μία φράση την κατάλληλη στιγμή και κατάφερε να γεννήσει τον ίδιο το Θεό στον κόσμο. Το μόνον συνεπώς που έχουμε ως Ορθόδοξοι να ευχηθούμε δεν είναι απλά καλά Χριστούγεννα αλλά πραγματικά *Herzliche Weihnachten*

πρόλογος σε Χριστουγεννιάτικη εορτή Έθιμα των Χριστουγέννων.

Με τα σκεφτήκαμε ότι θα έπρεπε και εμείς με ένα απλό και απέριπτο τρόπο να βαδίσουμε προς την Βηθλεέμ, όπου και φέτος θα γεννηθεί ο Χριστός μας. Αυτό που φιλοδοξούμε σήμερα, είναι όλοι μαζί αλλά και ο καθένας ξεχωριστά να βαδίσουμε όχι προς κάποιες τεχνητές και προκατασκευασμένες φάτνες με πολύχρωμα φώτα και απαλές μελωδίες, αλλά προς τη φάτνη της Βηθλεέμ που βρίσκεται και πολύ μακριά αλλά και πολύ κοντά μας στη φάτνη που βρίσκεται στην καρδιά του καθένα μας. Μην μας καταπτοούν οι δυσκολίες που έχει ο δρόμος αυτός. Μια παρθένος έγγυος 9 μηνών τον έχει ήδη περπατήσει. Ας μην μας τρομάζει το κρύο, η νύχτα, ο χειμώνας που κυριαρχούν στον εξωτερικό, αλλά πιο πολύ τον εσωτερικό μας κόσμο. Κάποιο αστέρι θα καθοδηγήσει και μας στον προορισμό μας. Κάποιοι άγγελοι με υπερκόσμιες μελωδίες θα μας υποδείξουν πού ο Χριστός γεννάται. Ας μην μας εκπλήξει ότι αυτή η σπηλιά, η γεμάτη σανό και ζώα, αυτή η απαίσια φάτνη με τον γλυκάτατο όμως κάτοικό της είναι η ίδια η καρδιά μας.

Ο Χριστός δεν γεννήθηκε κάποτε! Ο Χριστός γεννάται στις αγνές καρδιές που σαν τους ποιμένες μέσα στο χειμώνα των καιρών ξαγρυπνούν και αναζητούν τον Σωτήρα και λυτρωτή. Βλέπουμε τους ανθρώπους να τρέχουν με σημαϊάκια και ζητωκραυγές να υποδεχτούν κάποιο πολιτικό, αθλητικό ή άλλο αστέρι που επισκέφεται την πατρίδα τους. Αντικρίζουμε τους εαυτούς μας με σπουδή και φροντίδα να ετοιμάζουμε το σπιτικό, όταν πρόκειται να το τιμήσει με την παρουσία ένα διακεκριμένο πρόσωπο. Τώρα που ο ίδιος ο Θεός, αυτός που δημιούργησε από το μηδέν το σύμπαν ετοιμάζεται να γεννηθεί, να γίνει ταπεινό βρέφος στο στάβλο της καρδιάς μας γιατί αδιαφορούμε ή καλύτερα χανόμαστε στη θάλασσα αυτής της μέριμνας και των φροντίδων;

Κάποτε ο άγιος Ιερώνυμος παρακαλούσε το Χριστό το βράδυ των Χριστουγέννων με τα εξής λόγια: Χριστέ μου οι άγγελοι σου πρόσφεραν το τραγούδι τους όταν εσύ γεννήθηκες. Οι τρεις σοφοί, οι μάγοι σου πρόσφεραν χρυσό, σμύρνα και λιβάνι. Η γη σου πρόσφερε τη σπηλιά και τη φάτνη! Εγώ τι δώρο να σου προσφέρω τώρα που γεννήθηκες; Και ο Χριστός μέσα από ένα όραμα του απάντησε: Τις αμαρτίες σου θέλω Ιερώνυμε! Ο Χριστός δεν ζητά από μας ούτε την περιουσία μας, ούτε την ελευθερία μας, ούτε κάποιο άλλο από τα αγαθά μας, που άλλωστε ο ίδιος μας πρόσφερε! Δεν ζητά από εμάς ο Χριστός το χρυσό που πρόσφεραν σε αυτόν οι τρεις μάγοι. Λαχταρά να καθαρίσουμε το στάβλο της καρδιάς μας από τις αμαρτίες. Να κάνουμε λίγο χώρο ώστε και σε μας να γεννηθεί και να σκορπίσει τη χαρά και τη ζεστασιά. Ζητά τον εγωισμό μας, όλα αυτά τα πάθη που μας φυλακίζουν και δεν μας αφήνουν στα πρόσωπα των συνανθρώπων μας να αντικρύσουμε τώρα Αυτόν που γεννήθηκε τότε.

Μια γυναίκα παρακαλούσε κάποτε το Χριστό να επισκεφθεί το σπίτι της και πραγματικά ο Χριστός της απάντησε ότι την επόμενη μέρα θα εκπλήρωνε την επιθυμία της. Αυτή με σπουδή ετοίμασε όλα στην εντέλεια. Χτύπησε η πόρτα. Αυτή με λαχτάρα έτρεξε, νομίζοντας ότι ήταν ο Χριστός. Ήταν όμως μια φτωχή ζητιάνη που ήθελε λίγο ψωμάκι! 'Φύγε!' της λέει, περιμένω επισκέψεις σήμερα,. Το ίδιο έκανε και με ένα φτωχό που ήθελε ένα πιάτο ζεστό φαγητό και με ένα παιδάκι που ζητούσε ένα ρουχαλάκι. Ο Χριστός δεν ήρθε κι αυτή απελπισμένη αποκοιμήθηκε. Τότε βλέπει το Χριστό, στον οποίο εξέφρασε το παράπονο της. Τότε της λέει ο Χριστός: Τρεις φορές χτύπησα την πόρτα σου και εσύ αρνήθηκες να με μπάσεις στο αρχοντικό....Αυτό είπε ο Χριστός και εξαφανίστηκε!

Αφήνοντας λοιπόν πλάγια όλες τις δυσκολίες και τα εμπόδια που μπορούν να ματαιώσουν αυτό το ταξίδι, ας αρχίσουμε την προσωπική μας πορεία προς την φάτνη της καρδιάς μας κι ας γονατίσουμε όλοι μικροί και μεγάλοι μπροστά στην δύναμη της Αδυναμίας και της αγάπης ζητώντας με δάκρυα την ειρήνη και τη χαρά του γεννημένου Χριστού. Μόνον τότε τα Χρόνια μας δεν θα είναι απλώς Χρόνια Πολλά αλλά αιώνια κι όχι απλώς ευλογημένα αλλά όντως ευτυχισμένα!

Μολονότι το έθιμο των καλάντων είναι πολύ παλιό το όνομά τους ανάγεται στην ρωμαϊκή πρωτοχρονιά, η οποία γιορταζόταν τις Καλένδες. Έτσι ονομάζονταν οι πρώτες επτά μέρες του Ρωμαϊκού μήνα, που ήταν γιορταστικές, αφιερωμένες σε διάφορους θεούς και κατά τη διάρκειά τους γινόταν η αποπληρωμή των χρεών. Αργότερα η λέξη αυτή πήρε και τη σημασία αυτού που λέμε εμείς ημερολόγιο. Στο ελληνικό ημερολόγιο δεν υπήρχαν καλένδες, γι αυτό και όταν οι Ρωμαίοι έλεγαν ότι κάποιο χρέος θα πληρωνόταν στις Ελληνικές καλένδες, αυτό σήμαινε ότι αυτό το χρέος δεν θα πληρωνόταν ποτέ.

Από την ελληνική όμως αρχαιότητα παιδάκια με ένα χάρτινο ομοίωμα καραβιού, που σχετίζεται με το πλοίο της γιορτής των Ανθεστηρίων και συμβολίζει τον ερχομό του θεού της βλάστησης Διονύσου, τραγουδούσαν ευχές για το σπίτι που τους άνοιγε την πόρτα του. Τα παιδιά ενωμένα σε λατρευτικούς θιάσους αποδεικνύονταν έτσι φορείς θεϊκής δύναμης που την έφερναν μαζί τους και την μοίραζαν μόνο σε όσα σπίτια θα πήγαιναν και ανάλογα με τις ευχές και τα λόγια που θα μοίραζαν. Έτσι τα σπίτια των βοσκών είχαν την ευκαιρία να δεχτούν τα παιδιά και να ακούσουν να λέγεται τραγουδιστά η προφητεία ότι το κοπάδι του σπιτιού όσο φτωχικό κι αν είναι θα χιλιάσει και θα μυριώσει. Η νοικοκυρά θα φιλοδώρησει τους μικρούς τραγουδιστές με κουλούρια κι άλλα φαγώσιμα που συμβολίζουν την αναμενόμενη σοδειά του νέου χρόνου.

Επωνυμιοι συνθέτες και μελοποιοί των καλάντων δεν υπάρχουν. Είναι φανερό ότι δημιουργός τους είναι αυτός ο ίδιος ο λαός όπως συμβαίνει και με τα δημοτικά τραγούδια. 'Σε αυτές τις μελωδίες βλέπουμε κάποια αλήθεια και μια εντέλεια που δεν την φτάνουνε ποτέ οι σπουδαγμένοι ποιητάδες με τα πολύπλοκα εργαλεία τους. Και το αξιωθήκανε αυτό οι τσοπαναραίοι κι οι φαράδες από την απλότητα που είχαν που τους έκαμε να μην βλέπουν θολά και ταραγμένα τον κόσμο του Θεού' (Φώτης Κόντογλου). Τα κάλαντα τα ελληνικά έχουν δύο χαρακτηριστικά:

1) Το περιεχομένο τους δεν αποτελείται από απλά ρομαντικά και συναισθηματικά στίχια αλλά αφιερώνεται στο νόημα της εορτής των Χριστουγέννων. Είναι κι αυτά ευαγγέλια μικρά της γέννησης του Χριστού, που με την ποικιλία των ήχων και των ρυθμών της Ελληνικής μουσικής διεισδύουν στο μυστήριο της εορτής των Χριστουγέννων.

Αναρχος Θεός καταβέβηκε και εν τη Παρθένω κατώκησεν.
Βασιλεύς των όλων και Κύριος, ήλθε τον Αδάμ αναπλάσασθαι.
Γηγενείς σκιρτάτε και χαίρετε.....

Στη τουρκοκρατία μάλιστα τα κάλαντα αποτελούσαν παιάνες εγερτήριους του έθνους αφού κεκαλυμμένα ομιλούσαν για την ποθητή λευτεριά:

Αν είναι τώρα καταχνιά και σβυνούνε τα επουράνια
γοργά θα φύγει η καταχνιά και θα φωτίσει ο κόσμος.....

2) Τα κάλαντα είναι ζυμωμένα με τις αγωνίες, τους πόθους τα σκιρτήματα ενός λαού που δεν φροντίζει απλά αυτές τις μέρες να πυργώσει το τραπέζι με τις γαλοπούλες και τα κρέατα, αλλά θυμάται όλη τη φύση. Έχει ανοικτό το σπίτι του για τον ξένο που τον θεωρεί άγγελο, αγγελιαφόρο του Θεού.

‘Στους μακαλάδες γυρνάγανε τα παιδιά με τα φανάρια και λέγανε τα κάλαντα στα σπίτια. .Οι πόρτες ήταν ανοικτές. Όλοι ήταν χαρούμενοι και υποδέχονταν τους ψαλτάδες κι εκείνοι αρχίζανε καλόφωνοι σαν χοιτάδες... Μπαίνανε στο σπίτι με χαρά και βγαίνανε με πιο μεγάλη χαρά.’

Στο σπίτι ήδη λάμπει η φωτιά, που δεν χρησιμεύει για τη θέρμανση μόνον του σπιτιού, αλλά δαιτηρεί την πανάρχαια συνήθεια που είχαν οι προγονοί μας να καίει στο κέντρο του σπιτιού το ‘ακοίμητον, το ιερόν και αποτρόπαιον πύρ’. Η φωτιά αυτή έχει τη δύναμη να διώχνει τους ενοχλητικούς Καλικανιζάρους ή Παγανούς που ολοχρονίς σκοπός τους είναι να κόψουν το μεγάλο κορμό που στηρίζει τη γή. Η ιερή φωτιά που καίει θα φιλοξενήσει το Χριστόξυλο, το καλύτερο κούτσουρο που ο νοικοκύρης βδομάδες τώρα το έκοψε από το δάσος και το έχει φυλάξει γι’αυτήν την ημέρα με προσοχή.

Στο κέντρο του τραπεζιού οι νοικοκυρές έχουν ήδη ψήσει το Χριστόψωμο ή Σταυρόψωμο, που είναι στολισμένο με λογής-λογής πλουμίδια που συμβολίζουν τον καημό και τα όνειρα της αγροτιάς. Το Β συμβολίζει το ζυγό του αλετριού, η στοίβα τις θυμωνιές του καλοκαιριού, το βαρέλι το νέο κρασί. Ο Χριστός που γεννιέται σήμερα, μαζί με το Χριστόψωμο που η γεωργική οικογένεια ευλαβικά του αφιερώνει, θα στέρξει έτσι καλός που είναι να μεταβάλλει τα πλουμίδια σε ευλογημένη πραγματικότητα. Γι’ αυτό κι ένα από τα Χριστοκούλουρα σε σχήμα αλετριού θα κρέμεται πάντα δίπλα στα εικονίσματα (τα οποία κληρονόμησαν την αρχαία λατρεία των Εφέστιων θεών). Το ιερό ψωμί θα το κόψει ο παπάς. Το βάζει πάνω από το κεφάλι και το τσακίζει. Αν το κομμάτι που κρατάει στο δεξί του χέρι είναι το μεγαλύτερο τότε πέρασε ο πολύς χειμώνας και τα καημένα τα κατοικάκια

και τα αρνάκια θα γλυτώσουν. Αν στο αριστερό τότε η χροιά θα πάει άσχημα.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Ο καινούργιος Χρόνος ανέτειλε μέσα σε ευχές και όνειρα για όλους. Όλοι οι λαοί γιόρταζαν ως πρωτοχρονιά είτε την αρχή της άνοιξης είτε την αρχή του Φθινοπώρου γιατί πίστευαν ότι η καινούργια χρονιά πρέπει να ανθήσει όπως τα λουλούδια του αγρού, πρέπει να έχει το μήνυμα της Ανάστασης όπως ανασταίνεται η φύσις την άνοιξη, είτε πρέπει να περιέχει το μήνυμα ότι ο καινούργιος χρόνος πρέπει να περάσει από αγώνα, χειμώνα αν θέλει να φτάσει στην άνοιξη, από τον αγώνα αν θέλει να φτάσει στην καταξίωση, μηνύματα που δίνει το φθινόπωρο. Και στη ζωή μας σήμερα ουσιαστικά η καινούργια χρονιά αρχίζει μετά τις διακοπές ακριβώς τότε που η Εκκλησία γιορτάζει την αρχή της Ινδίκτου, την πρώτη Σεπτεμβρίου. Αλλά και ο μήνας Ιανουάριος που εμείς γιορτάζουμε την Πρωτοχρονιά έχει την δική του συμβολική σημασία. Ο μήνας λέγεται Ιανουάριος από έναν ρωμαίο θεό τον Ιανό, που είχε δύο πρόσωπα, τα οποία κοιτούσαν το ένα πίσω στο παρελθόν και το άλλο στο μέλλον. Εμείς με τι πρόσωπο αλλά και τι καρδιά ατενίζουμε τον καινούργιο χρόνο; Όλοι θυμόμαστε την παράσταση εκείνη που ζωγράφιζε τον παλιό χρόνο ως γέρο με ρυτίδες και άσπρα μαλλιά και το νέο ως νέο που καλπάζει γεμάτος σφρίγος και δυναμισμό. Εμείς άραγε με τι καρδιά μπαίνουμε στο νέο έτος; Μπαίνουμε με καρδιά καθαρή από την αμαρτία και τα πάθη μας ή μπαίνουμε με έναν εαυτό γηρασμένο και εξαντλημένο από την αμαρτία και την καλοπέραση; Αν ο Θεός μας καλέσει κοντά του αυτόν τον καινούργιο χρόνο, εμείς έχουμε έτοιμο, σφραγισμένο με τα μυστήρια της Εκκλησίας το εισιτήριο και το διαβατήριό μας; Να γιατί η Εκκλησία μας προσκαλεί σε μετάνοια, στο να αλλάξουμε νου, μυαλά γιατί η Βασιλεία του Θεού είναι πολύ κοντά μας, ανάμεσά μας!

Όλοι αυτόν τον καιρό σαν άτομα, σαν κοινότητες, σαν Εκκλησίες, σαν κράτη κάνουνε τον απολογισμό τους, κλείνουν τα βιβλία τους. Οι περισσότεροι όμως λησμονούν ότι βιβλία δεν κλείνει αλλά ανοίγει κι ο Θεός για να ελέγξει τις πράξεις των ανθρώπων τη χρονιά που πέρασε αλλά και για να δει με ποιό τρόπο θα μας κατατάξει στο βιβλίο-βιβλιάριο της ζωής, όπου κολλώνται τα ένσημα της αγάπης! Το ότι περνάμε το κατώφλι αυτού του χρόνου δεν οφείλεται ούτε στην υγιεινή διατροφή ούτε στην υγεία ούτε σε κάτι άλλο ανθρώπινο παρά στο έλεος του Θεού που προσπαθεί με κάθε τρόπο να μας δίδει αφορμές και χρόνο μετάνοιας. Καποτε μια μητέρα παραμονές της Πρωτοχρονιάς έδωσε στον γιό της και την κορούλα της ένα πακέτο να το πάνε στη γιαγιά τους που ήταν μόνη. Στο δρόμο ο μικρός Νικολάκης δεν άντεξε. Άνοιξε το πακέτο και διαπίστωσε ότι μέσα είχε γλυκά που τόσο του αρέσανε. Η αδελφούλα του προσπάθησε να τον αποτρέψει. Δεν ξέρει αριθμητική ο παππούς και η γιαγιά για να μετρήσουν τα γλυκά που τους στέλνει η μαμά! Το κοριτσάκι όμως του απάντησε. Ο παππούς δεν ξέρει αριθμητική. Αριθμητική όμως και γραμματική ξέρει ο Θεούλης! Και μεις δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι ο Θεός ξέρει αριθμητική και

γραμματική. Παραχωρείόμως σε εμάς χρόνο, καιρό-ευκαιρία, έτσι ώστε να έρθουμε κοντά του!

Αυτό έχει μεγάλη σημασία τα πρώτα λεπτά του χρόνου που τώρα διανύουμε! Ενώ στο παρελθόν ο άνθρωπος αντλούσε δύναμη και κουράγιο να συνεχίσει τον καινούργιο χρόνο τη ζωή του ατενίζοντας το παρελθόν, ο σύγχρονος άνθρωπος είναι στραμμένος στο μέλλον προσπαθώντας το άγνωστο που αυτό που του επιφυλάσσει να το κατακτήσει με τη βοήθεια της τεχνολογίας και του πολιτισμού του! Κι όπως πολύ ωραία κάποιος σημειώνει όλοι ενόψει του 2000 προσπαθούν αναλύοντας το παρόν, εκμεταλλευόμενοι τα μαθήματα του παρελθόντος ακόμα και ρωτώντας τα άστρα να προβλέψουν το μέλλον. Εμείς προσπαθούμε το μέλλον, τη Βασιλεία του Θεού, την Παρουσία του Χριστού να τα κάνουμε παρόν στη ζωή μας έτσι ώστε να γίνουν φώς σε ένα κόσμο που ενώ καυχάται για τα φώτα του εντούτοις έχει χάσει το φώς! Ξέρουμε ότι ενώ το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον είναι στα χέρια του Θεού, μόνον το παρόν ανήκει σε εμάς, αλλά & ότι εμείς ανήκουμε στο Θεό! Και όπως λέει πολύ ωραία ένας ιεροκήρυκας τονίζει αυτό το παρόν προσπαθεί να μας κλέψει ο διάβολος με τη σκέψη ότι 'Έχεις καιρό ! Αύριο θα μετανοήσεις! Αύριο θα εξομολογηθείς !' Και το αύριο ποτέ δεν θα έρχεται!

Από την δικιά μας σκέψη τα γεγονότα του χρόνου που πέρασε δεν θα πρέπει να περνούν από μπροστά μας σαν σκηνές από ταινία κινηματογραφική που μόλις πιο πριν ετελείωσε ούτε σαν απογραφή και ανασκόπηση κάποιων γεγονότων όπως βλέπουμε κατά κόρον αυτές τις ημέρες στα δελτία ειδήσεων ή στις ειδικές εκπομπές της τηλεόρασης πίνοντας αναπαυτικά το καφεδάκι μας από την πολυθρόνα του σαλονιού μας. Τα γεγονότα της ζωής, τις ευτυχισμένες αλλά και δυστυχισμένες στιγμές του χρόνου που απέπνευσε αλλά & τις στιγμές του χρόνου που μόλις πριν λίγες στιγμές ανέτειλε ,πρέπει να τις δούμε με τα μάτια της καρδιάς μας αλλά και τα μάτια του Θεού. Πρέπει να τις δούμε από το πρίσμα της αιωνιότητας, γιατί κάθε στιγμή της ζωής μας μπορεί να κρύβει την απεραντιωσύνη του ουρανού, τον παράδεισο ή την κόλασή μας .

Εμείς οι χριστιανοί έχουμε ελπίδα και αισιοδοξία.. Ο Χριστιανισμός δεν ταυτίζεται ούτε με την κακομοιριά ούτε με τον τρόμο. Η απελπισία γνωρίζουμε ότι είναι το μεγαλύτερο και το χειρότερο όπλο του διαβόλου! Όπως το καράβι ρίχνει την άγκυρα στα βάθη της θάλασσας και έτσι αντιμετωπίζει τις φουρτούνες και τους βοριάδες έτσι κι ο Χριστιανός σύμφωνα με την προς Εβραίους επιστολή του απ. Παύλου έχει άγκυρα την οποία ρίχνει όχι χαμηλά, όχι στα βάθη της θάλασσας αλλά ψηλά, πολύ ψηλά στον ουρανό. Και εμείς πιστεύουμε ότι ο Χριστός, όπως συνόδευε κάποτε τους Εβραίους στην τρομερή έρημο του Σινά και τους έδωσε ψωμάκι και κρασάκι, έτσι μας συνοδεύει και θα μας συνοδεύει στην έρημη από ιδανικά και αξίες Ευρώπη που ο Θεός ευδόκησε να έρθουμε! Εμείς οι χριστιανοί γνωρίζουμε ότι ο Χριστός δεν θα μας αφήσει να πειρασθούμε περισσότερο

από ότι μπορούμε, δεν θα επιτρέψει να σηκώσουμε σταυρό μεγαλύτερο από τα μέτρα μας, από ότι αντέχουν οι αδύνατοι ώμοι μας.

Αλλά και εμείς καλούμαστε να κάνουμε τον δικό μας αγώνα. Η Εκκλησία γιορτάζει στην αρχή του νέου έτους δύο γεγονότα, την περιτομή του Χριστού αλλά και το Μεγάλο Βασίλειο! Η περιτομή ήταν μία εντολή του Θεού προς τους Εβραίους, έτσι ώστε να τους υπενθυμίζει την ευσέβεια προς τον Θεόν που πρέπει να διακατέχει τη ζωή τους αλλά και το να μην έρχονται σε ερωτική συνάφεια με τους ειδωλολάτρες θεούς. Ο Χριστός μαζί με τις άλλες ταπεινώσεις καταδέχτηκε οκτώ μόλις ημερών τον τρομερό πόνο που προξενούσε η 'αποκοπή του έμπροσθεν μέρους του ανδρικού οργάνου'. Η αποκοπή, η περιτομή του βρέφους γινόταν με μαχαίρι, ξυράφι ή κοφτερή πέτρα και προκαλούσε αιμορραγία. Και το βρέφος πονούσε αλλά και οι γονείς του μαζί. Σε αυτήν τη δοκιμασία υπεβλήθηκε ο Χριστός! Δεν είχε η Εκκλησία μας να μας παρουσιάσει κάποιο πιο ευχάριστο γεγονός στην αρχή του νέου χρόνου; Θέλει αντίθετα η Εκκλησία να μας πεί ότι μόνον αν προσπαθούμε να κόψουμε και εμείς μερικά μας πάθη, τα οποία ταλαιπωρούν και εμάς αλλά και τη σχέση μας με τους άλλους ανθρώπους επισκιάζουν, ο καινούργιος χρόνος θα είναι όντως ευτυχισμένος! Μας παρουσιάζει επίσης η Εκκλησία το Μεγ.Βασίλειο που εκτός από ασκητής, ήταν άνθρωπος αγάπης που έκτισε Βασιλείαδες, βοήθησε χήρες κι ορφανά, θυσιάσθηκε για το συνάνθρωπό του για να μας πεί η Εκκλησία ότι η ψυχή μας τον καινούργιο χρόνο αλλά και πάντα θα ξεδιψάει όχι από τα μάρκα, τα οικόπεδα, τις βίλες αλλά από το δώσιμο του εαυτού μας σε έργα αγάπης, που είναι και τα μοναδικά έργα που και στην αιωνιότητα θα μείνουν και εμάς θα μας περιμένουν στον ουρανό!

Τρεις Ιεράρχες

Κάποτε μια οικογένεια δέχθηκε ένα τρομερό πλήγμα. Η μοναχοκόρη της δεκαεννέα μόλις ετών έπεσε στα δίχτυα μιας διεστραμμένης φίλης της και παρασύρθηκε στο δρόμο της αμαρτίας. Η παρέα της την έκανε κουρέλι. Γύριζε το βράδυ αργά. Παρ'όλες τις συμβουλές των γονέων της εκείνη τίποτε! Κάποιο βράδυ το κορίτσι έφυγε οριστικά από το σπίτι της. Η δυστυχισμένη μάνα της την αναζητούσε χρόνια πολλά. Μάταια όμως. Απελπισμένη στο τέλος κρέμασε μια φωτογραφία της κόρης της σε κάποιο κεντρικό σημείο της πόλης και από κάτω έγραψε: 'Παιδί μου η μητέρα σου σε περιμένει να γυρίσεις!' Ένα πρωινό μια γυναίκα ερείπιο περνούσε από εκείνον τον δρόμο. Είδε την φωτογραφία. Ήταν η δική της. Σωριάστηκε από τον πόνο. Έκλαψε και με ραγισμένη την καρδιά γύρισε στο σπίτι κοντά στους γονείς της.

Η Εκκλησία, η μεγάλη μας μάνα κάνει κάτι ασυγκρίτως μεγαλύτερο. Στήνει κάθε λίγο και λιγάκι στο διάβα του χρόνου τις εικόνες, τις φωτογραφίες των μεγάλων Πατέρων της. Να γιατί η Εκκλησία τον πρώτο μήνα του έτους τον αφιερώνει στις μορφές και στις μνήμες των Πατέρων της (Μέγ. Βασίλειος, Μάξιμος ο Ομολογητής, Εφραίμ ο Σύρος, Γρηγόριος Νύσσης). Να γιατί σε τακτά χρονικά διαστήματα του χρόνου φέρνει μπροστά μας τις εικόνες των Πατέρων της. Θέλει να τονίσει η μάνα Εκκλησία σε μας τα άσωτα παιδιά της ότι έχουμε Πατέρα, πατέρες οι οποίοι μας περιμένουν να επιστρέψουμε επιτέλους από την αμαρτία στην οποία καθημερινά είμαστε βουτηγμένοι.

Ακούγονται πολλές ομιλίες σχετικά με το έργο των Τριών Ιεραρχών. Ο καθένας αναλύει την προσωπικότητα και το έργο τους ανάλογα με την θεολογική ή φιλολογική σκοπιά του. Όλοι μας όμως ξεχνούμε ότι ο κόσμος σήμερα έχοντας κορεστεί από τα λόγια τα πολλά και τις εικόνες, αναζητά πρότυπα ζωής, *αστέρες* που μέσα στη νύκτα αυτού του κόσμου θα τον οδηγήσουν στην πηγή της ζωής και της ευτυχίας, το Θεό. Ο κόσμος έχοντας κορεστεί από τους τεχνικούς διάττοντες αστέρες, αναζητά με αγωνία *Πατέρες*, που να του προσφέρουν όχι λόγια κούφια αλλά ζωή, όχι κηρύγματα αλλά τροφή ζωντανή. Όπως πολύ ωραία τονίζει ο Βασίλειος, 'η φιλοσοφία, η φυσική, η επιστήμη, η γνώση αποτελούν τα φύλλα του δέντρου κι όχι τον καρπό. Τα φύλλα είναι ωραία όταν στολίζουν τον καρπό. Ο καρπός, που αυξάνεται ωριμάζει, πέφτει, αυτός που περιέχει το σπέρμα της αναπαραγωγής είναι η ζωή μας με τον πόνο και το γέλιο, το δάκρυ και το χαμόγελο, την ηρεμία και την αγωνία. Γι' αυτή την ζωή μίλησαν οι Τρεις αυτοί Ιεράρχες - Πατέρες, αλλά & αστέρες ταυτόχρονα της Εκκλησίας!

Όπως σημειώνει ο Μακάριος ο Αιγύπιος "άλλο είναι να ομιλεί κανείς για το φωμί και το τραπέζι κι άλλο να φάει και να γνωρίσει τη νοστιμάδα του φωμιού. Άλλο είναι να ρητορεύει κανείς για ένα πολύ γλυκό ποτό, κι άλλο η γεύση του! Άλλο είναι να μιλά κανείς για πόλεμο και γενναίους αθλητές και πολεμιστές κι άλλο να πάει στο πεδίο της μάχης και να συμπλακεί με τους

εχθρούς. Άλλο είναι να το μιλά κανείς για το Θεό και τους Πατέρες του κι άλλο πράγμα να συναντήσει και να δει προσωπικά το Θεό και τους Πατέρες'. Με αυτή τη προοπτική θα προσπαθήσουμε σήμερα όχι να μιλήσουμε εμείς για τους Πατέρες, αλλά να αφήσουμε τους Πατέρες να μιλήσουν στις καρδιές μας. Όπως πολύ ωραία έλεγε κάποιος σοφός, εμείς οι απλοί άνθρωποι είμαστε νάνοι. Το μόνον που μπορούμε να κάνουμε είναι σκαρφαλώνοντας στους ώμους των μεγάλων ανδρών να γευθούμε και εμείς κάτι από την απέραντη αιωνιότητα στην οποία αυτοί ατενίζουν.

Συχνά αντιλαμβάνονται οι ευσεβείς χριστιανοί τους Τρεις Ιεράρχες σαν τρεις ασκητές επισκόπους με αδύνατη μορφή και υπεράνθρωπα χαρίσματα. Οι άνθρωποι, οι εκτός Εκκλησίας, αντιλαμβάνονται τους Τρεις Ιεράρχες σαν ανθρώπους σοφούς, που έζησαν μια φορά και έναν καιρό και δεν μπορούν να έχουν καμία σχέση με την σημερινή πραγματικότητα. Και οι δύο αυτές αντιλήψεις για τους Τρεις Ιεράρχες είναι λανθασμένες. Δεν τιμούμε τους Τρεις Ιεράρχες ούτε για τη σοφία τους μόνο, ούτε για τα χαρίσματά τους μόνον, ούτε για τα έργα τους μόνον. Δεν τιμούμε τους Τρεις αυτούς Πατέρες μόνον γιατί ήταν ήρωες και έκαναν υπεράνθρωπους αγώνες. Αντίθετα τιμάμε τους Τρεις Ιεράρχες επειδή ήταν αληθινοί, πραγματικοί άνθρωποι και μάλιστα ιδιαίτερα πατέρες. Και ήταν οι Τρεις Ιεράρχες πραγματικοί, αυθεντικοί άνθρωποι γιατί συνδύαζαν τρία χαρακτηριστικά: την αγάπη προς το Θεό, την αγάπη προς το συνάνθρωπο και τη ταπείνωση.

Συχνά όταν μιλάμε για την αγάπη που έτρεφαν οι τρεις αυτοί πατέρες προς το συνάνθρωπό τους σκεπτόμαστε σαν παραδείγματα την τεράστια εκείνη πόλη που έκτισε ο Βασίλειος, όπου έμεναν και νοσηλεύονταν άνθρωποι λεπροί, τους οποίους ο ίδιος ο Βασίλειος περιποιόταν χωρίς να φοβάται μην κολλήσει κι ο ίδιος την επάρατη εκείνη αρρώστεια, η οποία έχει πολλά κοινά σημεία με την σημερινή μάστιγα του AIDS. Σίγουρα αυτά τα έργα αποτελούν μεγάλη απόδειξη της αγάπης προς το συνάνθρωπο. Όπως ο Θωμάς ζήτησε να δει τα τρυπημένα και ματωμένα χέρια του Ι.Χ., έτσι κι οι συνάνθρωποί μας ζητούν να δούν τα καλά έργα των δικών μας χεριών για να πιστέψουν. Οι Πατέρες δεν χόρταιναν μόνο πεινασμένα στόματα, θέρπευαν πρώτα από όλα τις τραυματισμένες από τον διάβολο και τα πάθη ψυχές. Πώς άραγε; Όπως ο γιατρός καθαρίζει ελαφρά τις ανοικτές πληγές με ένα μαλακό σφουγγάρι έτσι κι εμείς' λέει ο Ι.Χρυσόστομος 'επειδή μέσα στις ψυχές των ανθρώπων υπάρχουν φλεγμονές, αφού τους καταβρέξουμε μιλώντας τους για την αγάπη και το έλεος του Χριστού, παίρνοντας με μαλακό σφουγγάρι, γλυκό & πόσιμο νερό προσπαθούμε να περιορίσουμε το ψυχικό τους πρήξιμο, τη φλεγμονή του εγωισμού τους!' Οι πατέρες θέρπευαν με τα λόγια τις καρδιές. Δεν τρομοκρατούσαν με απειλές και κηρύγματα περί Αντιχρίστου και Δευτέρας Παρουσίας. Ενεργούσαν όπως κι ο Χριστός, ο οποίος μόλις είδε το Ζακχαίο να είναι σκαρφαλωμένος στην συκομορέα παρ'όλη την υψηλή κοινωνική του θέση, το μόνο που του είπε τι ήταν: Σήμερα θα μείνω στο σπίτι σου. Σήμερα θα φάμε μαζί! Κι η καρδιά του αμαρτωλού αρχιτελώνη μεταμορφώθηκε! Έτσι μαλάκωναν κι οι καρδιές

όσων άκουγαν τους τρεις αυτούς Πατέρες και κατόπιν μοίραζαν με χαρά την περιουσία τους, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των συνανθρώπων τους.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό των Τριών Ιεραρχών ήταν ότι αγαπούσαν με πάθος τον Ιησού Χριστό: Επειδή αγαπούσαν, σέβονταν και φοβόντουσαν τον Θεό, δεν φοβόντουσαν τίποτε στη ζωή τους 'Πες μου τί φοβόμαστε; Το θάνατο; Για μένα ζωή είναι ο Χριστός και να πεθάνω κέρδος! Φοβόμαστε την εξορία; Όμως η γη και κάθε τι, που τη στολίζει, ανήκει στον Κύριο! Αλλά μήπως φοβόμαστε την δήμευση της περιουσίας; Τίποτε δεν φέραμε στον κόσμο και τίποτε δεν θα πάρουμε από αυτόν! Και τα φοβερά του κόσμου είναι αξιοκαταφρόνητα και τα χρήματα φαίνονται γελοία. Δε φοβάμαι τη φτώχεια δεν επιθυμώ τον πλούτο, δεν με τρομάζει ο θάνατος!' Έλεγε κάποιος ιεροκήρυκας: Ο άνθρωπος δύο πράγματα πρέπει να φοβάται στη ζωή του. Πρώτα το Θεό, κι έπειτα τους ανθρώπους που δεν φοβούνται το Θεό. Οι Τρεις Ιεράρχες όμως είχαν τόση εμπιστοσύνη στο Θεό, που ούτε τους ανθρώπους που δεν εφοβούνται το Θεό τρέμανε. Μόλις ο Μόδεστος έπαρχος της Μικράς Ασίας απειλούσε το Βασίλειο, ότι θα του δημεύσει την περιουσία, ότι θα τον εξορίσει, ότι θα τον βασανίσει σκληρά κι εκείνος ατάραχα χαμογελούσε τότε ο Μόδεστος κατεπλάγηκε από την αταραξία του Βασιλείου και ηττημένος δήλωσε: 'Ποτέ άλλοτε δεν άκουσα τόσο θαραλέα λόγια από επίσκοπο' Κι ο Βασίλειος χαριτωμένα του δήλωσε: 'Ίσως δεν συνάντησες έως τώρα επίσκοπο!'

Εμείς οι χριστιανοί σήμερα, επειδή δεν αγαπάμε πραγματικά το Θεό, τρέμουμε μπροστά στους ισχυρούς της γής, μπροστά και στη σκέψη του θανάτου, μπροστά και στη σκέψη ότι κάποτε θα απόχωριστούμε τον κόσμο με τις απολαύσεις και τις περιουσίες μας. Ο Χρυσόστομος και σήμερα πιστεύω θα έλεγε για μας τους Ορθοδόξους. 'Κανείς άπιστος δεν θα υπήρχε στον κόσμο αν εμείς είμαστε χριστιανοί, όπως πρέπει!...Οι άπιστοι βλέπουνε εμάς τους Χριστιανούς να θαυμάζουμε τα λεφτά περισσότερο από αυτούς! Να τρέμουμε το θάνατο & να λατρεύουμε την δόξα και τον έπαινο περισσότερο από αυτούς'. Πραγματικά κανείς αιρετικός, Καθολικός ή Πρωτεστάντης, κανείς ειδωλολάτρης ή Μουσουλμάνος θα υπήρχε αν εμείς οι Ορθόδοξοι είμασταν όπως πρέπει να είμαστε!

Κατάφεραν οι τρεις αυτοί Πατέρες να αγαπήσουν πραγματικά το Θεό αλλά & τον συνάνθρωπο, γιατί είχαν ταπείνωση. Ταπείνωση δεν είναι να κατηγορείς τον εαυτό σου, αλλά να μην λές τίποτε γι'αυτόν. Άλλο ταπείνωση κι άλλο ταπεινολογία! Οι Πατέρες τα είχαν όλα μόνρφωση (σπουδάσανε στα καλύτερα πανεπιστήμια της τότε εποχής), χρήματα (κατάγονταν από οικογένειες εύπορες) δόξα (όλοι τους θαύμαζαν). Παρ'όλα αυτά όμως συνειδητοποίησαν ότι τίποτε από όλα αυτά γαι τα οποία εμείς αγωνιζόμαστε μια ολόκληρη ζωή, τίποτε από αυτά που φανταζόμαστε για τον εαυτό μας αλλά και τα παιδιά μας, δεν προσφέρουν εσωτερική χαρά και γαλήνη. Ο Αγ.Γρηγόριος έλεγε: 'Όσο σπουδαίος είσαι, άλλο τόσο να είσαι ταπεινός.

Όταν ανεβείς ψηλά, έχεις ανάγκη να πάρεις τα μέτρα σου για να μην πέσεις...Γιατί έχεις μεγάλη ιδέα για τον εαυτό σου, ενώ είσαι άνθρωπος, συγγενής με τη γη, το ίδιο πράγμα με τη στάχτη σε όλα: και στη φύση και στη γνώμη και στην εκλογή των πραγμάτων; Σήμερα είσαι πλούσιος, αύριο είσαι φτωχός! Σήμερα υγιής, αύριο άρρωστος· σήμερα χαρούμενος, αύριο λυπημένος, σήμερα δοξασμένος, αύριο περιφρονημένος· σήμερα νέος, αύριο γέρος. Μήπως τίποτε από τα ανθρώπινα παραμένει σταθερό; Ή μήπως όλα κυλούν και αλλάζουν, όπως αλλάζει και τρέχει το ποτάμι; Γιατί λοιπόν άνθρωπε έχεις αλλαζονεία, ενώ είσαι καπνός, ματαιότητα, ενώ είσαι σαν το λουλουδάκι του βουνού που σήμερα είναι ανθισμένο και αύριο μαραμένο;'

Και ο Βασίλειος και ο Χρυσόστομος και ο Γρηγόριος έθεσαν όλα τα χαρίσματά τους στην υπηρεσία του Θεού. Και οι τρεις διώχθηκαν όχι από ανθρώπους άσχετους με την Εκκλησία, από ανθρώπους που βρίσκονταν μέσα σε αυτήν, από τους ίδιους τους συνεπισκόπους τους. 'Καμιά άλλη θρησκεία δεν πληγώθηκε τόσο, όσο ο Χριστιανισμός από τους ίδιους τους Χριστιανούς.' Το μεγαλύτερο όμως θαύμα των αιώνων είναι ότι η Εκκλησία παρ'όλη την αναξιοτήτα όλων μας, διατηρείται και θα διατηρηθεί ενώ όλες οι άλλες ιδεολογίες γκρεμίζονται και χάνονται: 'Είναι οδυνηρό για σένα να κλωτσάς μυτερά καρφιά! Δεν καλές την μύτη των καρφιών. Τα πόδια σου ματώνεις. Και τα κύματα δεν διαλύουν το βράχο, αλλά τα ίδια γίνονται αφρός. Άνθρωπε τίποτε δεν είναι δυνατότερο και ισχυρότερο από την Εκκλησία...Αν πολεμάς έναν άνθρωπο ή θα το νικήσεις ή θα σε νικήσει. Ο Θεός στερέωσε την Εκκλησία, ποιός τολμά να την κλονίσει; Δεν γνωρίζεις την δύναμή του Ένα βλέμμα ρίχνει πάνω στη γη και την κάνει να τρέμει. Μια εντολή δίδει και στερεώνονται αυτά που κλονίζονται. Αν ο Θεός κρατάει μια πόλη που σείεται πολύ περισσότερο μπορεί να κρατήσει όρθια την Εκκλησία. Η Εκκλησία είναι πιο ισχυρή από τον ουρανό, γιατί η γη κι οι ουρανοί κάποτε θα παρέλθουν, ενώ οι λόγοι του Χριστού προς τη νύμφη του την Εκκλησία, ποτέ δεν πρόκειται να σβήσουν. Ποιοί λόγοι 'Συ είσαι ο Πέτρος και πάνω στο βράχο της ομολογίας και της πίστης προς το Προσωπό μου θα οικοδομήσω την Εκκλησία, την οποία ούτε ο άδης, ούτε ο θάνατος, ούτε οι δυνάμεις του κακού πρόκειται να τη νικήσουν! Κι αν άνθρωπε δεν πιστεύεις στα λόγια, πίστευε στα πράγματα. Πόσοι τύρρανοι δεν θέλησαν να νικήσουν την Εκκλησία; Πόσα τηγάνια δεν χρησιμοποιήθηκαν γι'αυτό το σκοπό; Πόσα καμίνια; Πόσα δόντια άγριων θηρίων, πόσα καλά ακονισμένα ξίφη; Και παρ'όλα αυτά δεν νίκησαν. Πού είναι όσοι πολέμησαν την Εκκλησία; Δεν γίνεται πια λόγος γι'αυτούς. Έχουν λησμονηθεί! Που είναι όμως η Εκκλησία; Λάμπει περισσότερο κι από τον ήλιο!'

Η αγάπη προς το Θεό, η αγάπη προς το συνάνθρωπο κι η ταπείνωση έκαναν το Βασίλειο, το Γρηγόριο, τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο μεγάλους αγίους και πατέρες της Εκκλησίας. Οι Τρεις Ιεράρχες δεν έγιναν άγιοι ούτε απλά γιατί έγραψαν βιβλία, ούτε γιατί κάνανε θαύματα, ούτε γιατί ήταν υπεράνθρωποι. Έγιναν άγιοι γιατί ήταν πατέρες που γέννησαν πνευματικά, έφεραν στην αληθινή ζωή, ανάστησαν πραγματικά ανθρώπους γερασμένους

από την αμαρτία, νεκρούς από τον εγωισμό και τα πάθη! Πολλοί εδώ είμαστε πατέρες με μικρό 'π' μέσα στην οικογένεια μας. Καλούμαστε σήμερα να γίνουμε πατέρες με κεφαλαίο 'Π', όπως ο Βασίλειος, ο Γρηγόριος, ο Ιωάννης. Καλούμαστε να γίνουμε μητέρες, όπως η Νόννα, η Εμμέλεια και που γέννησαν και ανάθρεψαν τους Τρεις αυτούς Ιεράρχες. Όλοι είμαστε άγιοι (καλεσμένοι από το Θεό στο δείπνο της Βασιλείας του) και καλούμαστε να γίνουμε πραγματικοί άγιοι και αγίες.

Ένας δημοσιογράφος πέταξε ξαφνικά στην αδελφή Τερέζα: 'Λένε ότι είστε αγία'. Βεβαίως του απάντησε κοφτά εκείνη! Αυτό είναι το καθήκον μου! Πως μπορώ να επιτελέσω αλλιώς το έργο μου; Η αγιωσύνη δεν είναι προνόμιο ορισμένων, είναι υποχρέωση όλων μας! Ο άνθρωπος αναφέρει κάποιος είναι πυραμίδα. Στη βάση βρίσκονται τα πάθη μας, στη μέση οι ανθρωπιά μας, στην κορυφή ο Θεός. Χρέος μας η ανηφόρα! Ταπεινώνοντας τον εαυτό μας, αγαπώντας το συνάνθρωπό μας, αγαπώντας το Θεό μας, όπως έκαναν και και οι Τρεις αυτοί Πατέρες μας, ας τους παρακαλέσουμε να σταθούν δίπλα μας, φίλοι και βοηθοί στην ανηφόρα της υπόλοιπης ζωής μας!

ΥΠΑΠΑΝΤΗ

Σαράντα μετά τα Χριστούγεννα η Εκκλησία μας γιορτάζει την Υπαπαντή του Κυρίου μας. Η λέξη *υπαπαντή* προέρχεται από τη λέξη *υπαντάω*, έρχομαι να συναντήσω κάποιον. Και το μικρό τεσσαρακονθήμερο βρέφος που παράλληλα είναι ο προαιώνιος Θεός, προϋπαντούν στο Ναό οι γηραιές αγκάλες του πρεσβύτη Συμεών και της υποφήτιδος Άννης. Σύμφωνα με την εντολή του Θεού, κάθε πρωτότοκο παιδί έπρεπε να προσφέρεται στο Θεό τη τεσσαρακοστή ημέρα από τη γεννησή του. Αν ο παλιός Αδάμ με την ανυπακοή του οδήγησε όλη την ανθρωπότητα μακριά από τη χάρη του Θεού, ο Χριστός με την υπακοή του έπρεπε να επαναφέρει τον άνθρωπο κοντά στο Θεό. Αν ο Αδάμ με το νηπιώδες του φρόνημα, όντας δηλ. άπλαστος και νήπιος πνευματικά απατήθηκε από τον δαίμονα, που είναι γέρος στην αμαρτία και την πονηριά, ο Χριστός περνώντας κι αυτός από τη νηπιακή ηλικία έπρεπε να κατορθώσει αυτό που ο παλιός Αδάμ δεν κατάφερε. Να θεραπεύσει τις κουρασμένες και γερασμένες από την αμαρτία καρδιές. Οι γονείς του Ιησού δεν είχαν αμνό να προσφέρουν, όπως κάνανε οι πλούσιες οικογένειες. Πρόσφεραν ένα ζευγάρι τρυγόνων και ένα ζευγάρι περιστέρια. Με τα τρυγόνια δηλώνόταν η σωφροσύνη των γονέων και με τα περιστέρια η παρθενία της Παναγιάς αλλά και του Χριστού. Όπως αναφέρουν οι Πατέρες της Εκκλησίας όπως το τρυγόνι είναι το λαλίστατο από όλα τα πουλιά ενώ το περιστέρι το πιο ήπιο και πράο, έτσι και ο Χριστός σαν τρυγόνι κατακελάνδησε σε όλη την οικουμένη το Ευαγγέλιο της μετάνοιας και της χαράς αλλά και σαν περιστέρι πράο οδηγήθηκε στο Σταυρό και το πάθος.

Η υπαπαντή του Χριστού έρχεται να θυμίσει σε όλους μας την δικιά μας υπαπαντή στο Ναό και τα μυστήριά του. Κάθε μωράκι σαράντα ημερών έρχεται μαζί με την μανούλα του να εκκλησιαστεί, να γίνει δηλ. δεκτό από τον πρεσβύτη του Ναού αλλά και από την μεγάλη αυτή οικογένεια που λέγεται Ενορία. Η χριστιανή μητέρα με το βρέφος στην αγκαλιά της έρχεται να συναντήσει μιά άλλη μάνα με ένα άλλο παιδί. Η μικρή μάνα βρεφοκρατούσα έρχεται να συναντήσει την μεγάλη μάνα, την βρεφοκρατούσα Παναγιά. Με την τελετή αυτή προϋπαντά τη ζωή την οποία πάλι θα απόχαιρετήσει μέσα στον ίδιο χώρο προκειμένου να υπαντήσει έναν άλλο κόσμο όχι πρεσβύτη και ηλικιωμένο από την φθορά και την αμαρτία, αλλά πάντα νέο.

Με αφορμή την υπαπαντή, την είσοδο του Χριστού στο ναό, είναι ευκαιρία να εισέλθουμε κάπως ενδότερα στα μυστήρια, σε όλα αυτά που τελούνται στο ναό, γιατί δυστυχώς μπαίνουμε στο ναό ανάβουμε το κερί μας και δεν γνωρίζουμε για τί ανάβουμε το κερί μας. *παρακολουθούμε* μια βάπτισμα ή μια λειτουργία δεν *συμμετέχουμε* όμως στη βάπτισμα και στη λειτουργία. Η βάπτισμα κι ο γάμος έγιναν κοινωνικές υποχρεώσεις και η Θεία λειτουργία μια τελετή απλή που ερχόμαστε για να κοινωνήσουν τα παιδιά μας ή απλώς

για το καλό. Λείπει η κατήχηση, λείπει η συμμετοχή, λείπει η πραγματική θεία κοινωνία και σχέση με το Θεό. Έλεγε ο άγ. Κύριλλος πατριάρχης Ιεροσολύμων: Πολλοί άνθρωποι δέχονται τη νερό, το λάδι, το κρασί και τον άρτο της θείας Ευχαριστίας αλλά δεν μετέχουν στη χάρη. Βαπτίζονται, χρίονται, κοινωνούν αλλά δεν σώζονται. Και ο Σίμων ο μάγος στην Καινή Διαθήκη 'έβαπτίσθη αλλά οὐκ ἐφωτίσθη. καί τό μὲν σῶμα ἔβαψε τῷ ὕδατι, τήν δέ καρδίαν οὐκ ἐφώτισε τῷ πνεύματι!

Παλιότερα η κατήχηση των φωτιζομένων, που διαρκούσε τρία ολόκληρα χρόνια και εντατικοποιείτο 40 ημέρες πριν την εορτή του Πάσχα, γινόταν στο πρόναο, στο νάρθηκα του Ναού. Ο νάρθηκας αποτελούσε την μήτρα της μάνας Εκκλησίας. Νάρθηκα σήμερα αποτελεί η μητρική αγκαλιά. Η χριστιανή μητέρα μέσα στο νάρθηκα της αγκαλιάς της μυεί το βρέφος στην ευσέβεια και την αγάπη του Θεού. Όταν είχε το μωρό στα σπλάχνα της, του μεταγγίζει το αίμα της. Τώρα που το κρατάει στην αγκαλιά της, του μεταγγίζει την πίστη της. Στο νάρθηκα οι κατηχούμενοι διδάσκονταν από τις εικόνες του Θεού, τις εικόνες των αγίων τα ζωγραφιστά ευαγγέλια. Οι πρώτες εικόνες που βλέπει τώρα το παιδί μέσα στην κατ οίκον εκκλησία είναι οι εικόνες του πατέρα και της μάνας. Οι πρώτοι ψαλμοί που θα ακούσει θα είναι οι ύμνοι κι οι προσευχές της μάνας και του πατέρα. Η μητέρα μαζί με το γάλα της, μεταδίδει στο παιδί τη θερμότητά της, τη γλυκύτητα και τη στοργή του Θεού. Ένα παιδί που έχει την εικόνα ενός νευρικού και αδιάφορου πατέρα θα έχει για πάντα την εικόνα ενός γεμάτου οργή και εκδίκηση Θεού-Πατέρα. Σε παιδιά που γνώρισαν τη θαλπωρή της μητρότητας, το θρησκευτικό συναίσθημα αναπτύσσεται.

Εμείς δυστυχώς έχουμε ρίξει όλο το βάρος στην απόκτηση υλικών αγαθών και γνώσεων. Έγραφε κάποια διευθύντρια ενός σχολείου: Είμαι ένας άνθρωπος, που επέζησε από στρατόπεδο συγκεντρώσεως. Τα μάτια μου είδαν πράγματα που δεν έπρεπε να τα δει ποτέ κανείς. Θαλάμους αερίων κατασκευασμένους από σπουδασμένους μηχανικούς. Παιδιά δηλητηριασμένα από μορφωμένους γιατρούς. Γυναίκες και μωρά να πυροβολούνται και να σκοτώνονται από καθηγητές Γυμνασίου και Πανεπιστημίου. Γι' αυτό είμαι επιφυλακτική απέναντι στην μόρφωση. Η παρακλήσή μου είναι: Βοηθήστε τα παιδιά σας, τους μαθητές σας να είναι άνθρωποι...Διδάσκουμε τα πάντα στους ανθρώπους εκτός από το πιο ουσιαστικό. Κι αυτό είναι η ζωή. Κανείς δεν σου διδάσκει τη ζωή. Υποτίθεται πώς την ξέρεις. Κανείς δεν σου διδάσκει πώς να είσαι άνθρωπος και τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος!'

Μακάρι, συνεπώς κι εμείς να ακολουθήσουμε το παράδειγμα της υπαπαντής του Ιησού και όχι απλώς τυπικά αλλά ουσιαστικά να προσφέρουμε τους εαυτούς μας και τα παιδιά μας δώρα στο Θεό και την Εκκλησία, που χρειάζεται ανθρώπους νέους με αγάπη στο Χριστό. Αντί του ζεύγους τρυγόνων, τονίζει ο αγ.Γρηγόριος Νύσσης, μπορούμε να προσφέρουμε την καθαρότητα της ψυχής και του σώματος, και αντί των δύο μικρών περιστεριών να προσέχουμε πολύ ενώπιον του Θεού και των ανθρώπων. Είναι

καθήκον μας να μοιάσουμε στον δίκαιο Συμεών και την Άννα. Πρέπει να τρέξουμε να συνατήσουμε κι εμείς το Χριστό με καθαρότητα, με σωφροσύνη, με αγάπη.

ΙΕΡΟΣ ΦΩΤΙΟΣ

Μια μεγάλη προσωπικότητα γιορτάσθηκε πριν λίγες ημέρες από την Εκκλησία μας. Μία προσωπικότητα η οποία γεμίζει όλους τους Έλληνες αλλά και όλους τους Ορθοδόξους με συγκίνηση τους δε Καθολικούς με αδιαφορία αλλά και απέχθεια. Είναι η προσωπικότητα του ιερού Φωτίου, της οποίας το όνομα συνδέεται με το Σχίσμα της Ανατολής από την Δύση. Σε μια εποχή που τα τείχη πέφτουν, που όλη η Ευρώπη ενώνεται, σε μια εποχή καινούργια που ο κόσμος όλος γίνεται ένας, γιατί άραγε οι Εκκλησίες παραμένουν διρημένες και χωρισμένες; Γιατί οι θρησκείες πυροδοτούν πολέμους σαν και αυτόν στην πρώην Γιουγκοσλαβία, εξαιτίας του οποίου τόσοι άνθρωποι και μάλιστα αθώα παιδιά βρίσκουν τραγικό τέλος;

Όλοι γνωρίζουμε ότι η Εκκλησία, το Σώμα αυτό του Χριστού επί πολλούς αιώνες ήταν ενωμένη. Ήταν μια οικογένεια, ένα Σώμα, μία ψυχή. Προβλήματα υπήρχαν. Κάθε οικογένεια έχει τα προβλήματά της. Κάθε Σώμα και ιδίως το Σώμα του Χριστού έχει τις πληγές και τα τραύματά του. Η Εκκλησία δια των επισκόπων της προσπαθούσαν με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος και έλυναν τις διαφορές. Να γιατί πιστεύουμε σε Θεό Τριαδικό. Ο Πατήρ, ο Υιός και το Αγ. Πνεύμα είναι τρία διαφορετικά πρόσωπα, τα οποία όμως έχουν απόλυτη ελευθερία και απόλυτη αγάπη. Και τα τρία είναι ίσα μεταξύ τους παρόλο ότι ο Πατέρας είναι πρώτος μεταξύ ίσων. Έτσι & σε κάθε Σύνοδο της Εκκλησίας υπήρχε απόλυτη ισότητα. Όλοι μπροστά στο ποτήριο της θ. Κοινωνίας είμαστε ίσοι, πτωχοί & πλούσιοι, νέοι και γέροι, Έλληνες και Σλάβοι. Έτσι και σε κάθε Σύνοδο της Εκκλησίας πρώτος μεταξύ ίσων ήταν ο επίσκοπος Ρώμης

Στο σημείο αυτό πρέπει να υπογραμμισθεί ότι οι επίσκοποι δεν είναι αντιπρόσωποι του Χριστού στη γη, διότι ο Χριστός, η κεφαλή, υπάρχει πάντοτε τόσο στον ουρανό όσο & στη γη, αφού κανένα Σώμα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς κεφαλή. Οι επίσκοποι είναι εικόνες, φωτογραφίες του Χριστού αλλά & εκπρόσωποι του λαού. Καμιά εικόνα δεν αντικαθιστά το πρωτότυπο. Ο Ι.Χ., το Αγ. Πνεύμα διοικούν την Εκκλησία και ο καθένας μας είναι μέλος του σώματος της Εκκλησίας. Ο Επίσκοπος, η σύνοδος από πολλούς επισκόπους μπορεί να υποπέσει σε σφάλματα. Το Αγ. Πνεύμα μέχρι σήμερα όμως φωτίζει εκλεκτές υπάρξεις, Βασιλείους, Αθανασίους, Φωτίους οι οποίοι δείχνουν το δρόμο της αλήθειας. Στην λειτουργική ζωή ο διάκονος δεν μπορεί να ενεργήσει τα έργα του πρεσβυτέρου. Είναι όμως εξίσου μέλος της Εκκλησίας με αυτόν. Αλλά και η γριούλα στο πλέον απομακρυσμένο χωριουδάκι είναι εξίσου μέλος της Εκκλησίας, όπως και ο Οικουμενικός Πατριάρχης. Και όταν πρόκειται για την ψυχική επαφή την αγιότητα, την ενεργό συμμετοχή στον αγιασμό της Εκκλησίας είναι δυνατόν η γριούλα να ανήκει στην πρωτοπορία της θριαμβευούσης Εκκλησίας.

Επί 800 χρόνια λοιπόν η Εκκλησία ήταν ενωμένη έστω κι αν κάθε τοπική Εκκλησία είχε διαφορετικά έθιμα. Για παράδειγμα το Πάσχα στη Ρώμη

γιορταζόταν άλλη ημέρα από ότι στην Ανατολή. Αυτό δεν εμπόδισε την Εκκλησία να σέβεται τις ιδιαιτερότητες κάθε λαού, κάθε προσώπου και να είναι μονοιασμένη. Δεν εμπόδισε πάπες να γίνουν άγιοι, όπως ο πάπας Αγάθων που εορτάζει σε λίγες ημέρες. Το 800 κατέβηκαν στην Ιταλία οι Φράγκοι, ένας λαός βάρβαρος και απολίτιστος, οι οποίοι θέλησαν να ξαναδημιουργήσουν την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Ο επίσκοπος Ρώμης από πνευματικός πατέρας έγινε άρχοντας πολιτικός. Η Εκκλησία της Ρώμης από μητέρα έγινε βασίλισσα. Η θρησκεία από χαρά & ζωή έγινε μέσον για να υποφέρουν οι πολλοί και να διασκεδάζουν οι λίγοι, ναρκωτικό-όπιο το οποίο αποκοιμίζει τους δυστυχισμένους και πεινασμένους, έτσι ώστε οι πρίγκηπες και οι πάπες να απολαμβάνουν. Πόσες σταυροφορίες, πόσα εγκλήματα, πόσες φωτιές δεν ανάφθηκαν για να κάψουν αιρετικούς επιστήμονες και γυναίκες μάγισσες;

Ενάντια σε αυτόν τον εγωισμό στράφηκε θαραλλέα ο επίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως και πατριάρχης Φώτιος, ο οποίος θύμισε στον πάπα Νικόλαο την αγάπη & την ελευθερία που πνέει μέσα στην Εκκλησία, μια αγάπη και μια ελευθερία που δεν καταπιέζει με τη βία και την πολιτική του δύναμη. Ο Φώτιος όταν προσκλήθηκε από τους Βουλγάρους, Σλαύους, Μοραβούς, τους Ρώσους να τους γνωρίσει τον Ιησού και την διδασκαλία του προσπάθησε σαν πατέρας να τους βοηθήσει. Ο ιστορικός Ι. Παπαρηγόπουλος κατηγορεί τον Φώτιο γιατί δεν εκμεταλλεύθηκε την ευκαιρία να κάνει τους βαρβάρους λαούς, Έλληνες, αλλά σεβάσθηκε τα έθιμά τους και μετέφρασε το Ευαγγέλιο στην δικιά τους γλώσσα. Ένας κήπος όμως είναι όμορφος όταν υπάρχουν πολλά και διαφορετικά λουλούδια. Ο Επίσκοπος, ο πατέρας δεν πρέπει να έχει σκοπό να υποδουλώσει, αλλά να αναγεννήσει τις ψυχές των πιστών. Μια παράδοση αναφέρει ότι απ. Πέτρος υπακούοντας στις παρακλήσεις των χριστιανών δέχθηκε να φύγει από την Ρώμη μέχρι ότου πάψουν οι διωγμοί. Μόλις έφθασε στην πύλη της πόλεως παρουσιάζεται μπροστά του ξαφνικά ο Ιησούς. Έκπληκτος ο Πέτρος τον ρωτά: 'Που πηγαίνεις Κύριε;' Κι η απάντηση 'Πηγαίνω στη Ρώμη να ξανασταυρωθώ.' Ο Πέτρος κατάλαβε το λάθος του και επέστρεψε στη Ρώμη έτοιμος να χύσει το αίμα του για χάριν της πίστεως του.

Ένας από τους τίτλους του πάπα είναι *Ποντίφικας*. Τον τίτλο αυτό είχαν οι αρχιερείς των ειδώλων και σήμαινε γεφυροποιός, τον άνθρωπο που γίνεται γέφυρα, έτσι ώστε οι άνθρωποι να γίνουν αγαπημένοι και το βασικότερο έτσι ώστε να ανεβούν στους ουρανούς. Συμβαίνει αυτό μέχρι σήμερα; Ποιά είναι η βασική διαφορά μεταξύ ημών των Ορθοδόξων και των Καθολικών; Από την μία πλευρά βλέπουμε την Καθολική εκκλησία πλούσια, κράτος μικρό, αλλά και κερδοφόρο. Από την άλλη πλευρά βλέπουμε το Οικουμενικό Πατριαρχείο φτωχό, σκλαβωμένο στους Τούρκους και εμάς τους Έλληνες απομονωμένους με χίλιους-δύο κινδύνους από βορά και δύση. Μήπως έκανε λάθος ο Φώτιος που δεν έκανε Έλληνες τους βαρβάρους λαούς; Μήπως έκανε σφάλμα σεβόμενος την ελευθερία τους; Μήπως η πρώην Γιουγκοσλαβία πληρώνει το λάθος εκείνο του Φωτίου;

Σήμερα η Ενωμένη Ευρώπη αποτελεί σίγουρα μια φαινομενική επιτυχία του πάπα ο οποίος θέλει όλοι να γίνουν ένα κάτω από την διοίκησή του. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι έξι χώρες που ίδρυσαν την δεκαετία του 1950 την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Χάλυβα και κατόπιν την ΕΟΚ, διέθεταν καθολικούς χριστιανοδημοκράτες πρωθυπουργούς, ενώ οι FINANCIAL TIMES επεσήμαναν ότι ο Πόπας ελπίζει να επωφεληθεί από την πτώση του κομμουνισμού διότι στόχος του είναι να γίνει ο ηγέτης της Νέας Ευρώπης.

Αυτή όμως η Ευρώπη που ταΐχει όλα, πάσχει από μοναξιά από έλλειψη ελπίδας, νοήματος στη ζωή. Το βλέπουμε όλοι μας εδώ στη ξεντειά που ζούμε. Μπορεί εμείς οι Ορθόδοξοι να μην έχουμε δικό μας ναό, μπορεί το Πατριαρχείο μας να δεινοπαθεί όντας και αυτό κάτω από τη σκιά του Τούρκου. Έχουμε εσωτερική γαλήνη, εσωτερική χαρά, ελπίδα. Τρέχουμε στα άγια λείψανα, στον πνευματικό πατέρα, στην *μάννα* Εκκλησία που δεν είναι κράτος, δεν πέρνει Kirchen-steuer, δεν έχει τα εκατομμύρια του Βατικανού. Έχει όμως το αγ. Πνεύμα, που είναι 'φως, ζωή, έρως, φως, νους, χριστότης'. Διαθέτει τα φάρμακα και τον τρόπο να μας θεραπεύσει.

‘Αδελφός’ ρώτησε τον Αββά Ποιμένα ‘Γέροντα έκανα αμαρτία μεγάλη & θέλω να μετανοήσω τρία χρόνια’. Του λέει ο Γέροντας: ‘Πολύ είναι’ και είπε πάλι ο αδελφός ‘ένα χρόνο;’ και του είπε πάλι ο Γέροντας ‘πολύ είναι’. Αυτοί που ήταν παρόντες έλεγαν ‘σαράντα ημέρες;’ Του λέει ο Γέροντας: ‘πολύ είναι! Εγώ σου λέω ότι αν ο άνθρωπος μετανοήσει με όλη του την καρδιά και προσπαθεί να μην ξαναπέσει στην αμαρτία, σε τρεις μέρες ο Θεός τον δέχεται’ Τον ίδιο γέροντα τον ρώτησαν κάποιοι άλλοι: ‘Αν δούμε αδελφούς να αποκοιμούνται στην προσευχή, θέλεις να τους επιπλήτουμε για να μένουν άγρυπνοι; Κι αυτός απάντησε: ‘Ως προς εμέ όταν βλέπω αδελφό να αποκοιμείται βάζω την κεφαλή του στα γονατά μου και τον αφήνω να ξεκουραστεί’.

Η Ορθοδοξία διαθέτει λοιπόν Πατέρες που σε αγκαλιάζουν, πέρνουν πάνω τους το πρόβλημά σου, σου δίνουν το κατάλληλο φάρμακο και σε κάνουν πραγματικά άλλο άνθρωπο. Στη Δύση η Εκκλησία έγινε σωματείο και την θεραπεία των ανθρώπων ανέλαβαν άνθρωποι, οι οποίοι αντί να συνθέτουν τα διάφορα κομμάτια της ψυχής του ανθρώπου, τα αναλύουν (ψυχ-ανάλυση) χωρίς να χορηγούν φάρμακα και τρόπο θεραπείας. Αναφέρεται κάπου το εξής περιστατικό. ‘Κάποιος επισκέφθηκε κάποιον ψυχίατρο. Ο γιατρός τον έβαλε σε μια πολυθρόνα και ο ίδιος αφού τον προέτρεψε να αφηγείται τις αναμνήσεις του, κρύφθηκε πίσω από μια κουρτίνα. Πέρασε αρκετή ώρα και ο άρρωστος μην ακούγοντας απόκριση, κατέβηκε κάτω στο αναψυκτήριο. Εκεί συναντά το γιατρό, ο οποίος τον ερώτησε τι θέλει εκεί. Κι ο άρρωστος απάντησε: ‘Έβαλα το κασσετοφωνάκι μου να μιλά με το δικό σου και κατέβηκα να πιώ και εγώ ένα αναψυκτικό μαζί σου!’

Το ότι στην Ορθοδοξία βρίσκεται η αλήθεια θα το αποδείξουμε όχι με λόγια και συζητήσεις, αλλά όταν καταρχήν όλοι εμείς που είμαστε ορθόδοξοι, που βρισκόμαστε κάτω από το βλέμμα του ίδιου του Παντοκράτορα που ατενίζει μεγαλοπρεπώς από το τρούλο είμαστε αγαπημένοι και ενωμένοι, όταν νοιώθουμε όχι απλά σαν οργανισμός, αλλά σαν σώμα και οργανισμός του Ι.Χ.. Δυστυχώς κατηγορούμε τον πάπα και είμαστε εμείς οι ίδιοι στην οικογένεια, στο περιβάλλον, στην Εκκλησία, ο καθένας ανάλογα με το αξίωμά του μικροί πάπες. Κατηγορούμε τους Καθολικούς για το 'αλάθητο' και όλοι μας λίγο πολύ αποφενόμαστε από καθέδρας. Δεν μοιραζόμαστε με το Χριστό την καθέδρα του Σταυρού και του πόνου για τον συνάνθρωπό μας, έστω κι αυτός είναι βάρβαρος Τούρκος ή άθεος Φράγκος. Κατηγορούμε τους Καθολικούς γιατί χρησιμοποιούν νόμους και εμείς που εκκλησιαζόμαστε κάνουμε τους κανόνες της Εκκλησίας κανόνια που στρέφονται στη γυναίκα, στα παιδιά μας, στο συνάνθρωπό μας. Μέσα στην Εκκλησία πρέπει όμως να καταλάβουμε ότι είμαστε ίσοι, δεν είμαστε ίδιοι!

Κόποιος σε μία εισήγησή του για την Ορθοδοξία στους Γερμανούς κατέληξε ότι η γλυκύτητα της Ορθοδοξίας δεν μπορεί να περιγραφεί με λόγια. Ισχύει σε αυτήν αυτό που είπε ο Φίλιππος στο Ναθαναήλ. Μόλις είδε Φίλιππος το Ναθαναήλ του λέει: 'Έλα να δείς με τα ίδια σου τα μάτια το Χριστό'. Εμείς στη συζητήσεις μας με τους φίλους μας λέμε ο ένας τον άλλον: 'Έλα να δείς αυτό το φθηνό supermarket, έλα να δείς αυτό το καινούριο αυτοκίνητο'. Σπάνια προτρέπουμε το φίλο μας με το ελα να συναντήσεις κάποιον άγιο γέροντα ή κάποιο κατανυκτικό μοναστήρι! Μόλις οι Γερμανοί άκουσαν ότι για την Ορθοδοξία δεν αρκούν τα λόγια αλλά η ίδια η εμπειρία κάποιος εύστοχα απάντησε! 'Ήρθαμε στην ορθόδοξη Ελλάδα και αντί να συναντήσουμε κάτι το διαφορετικό, το γνήσιο, το Ορθόδοξο είδαμε ανθρώπους να διασκεδάζουν αμέριμνοι στα καφενεία και στα κέντρα μέχρι πρωίας! Πού βρίσκεται λοιπόν η Ορθοδοξία;'

Τιμούμε το Φώτιο για το ευρύ του πνεύμα, την ευρυμάθειά του, την αγάπη του προς τα γράμματα. Τιμάμε όμως και τον Ιγνάτιο για το φιλομοναχικό του πνεύμα, την αγάπη του προς την νουχία και την προσευχή. Ο Ορθόδοξος πορεύεται προς τα κάτω εκεί στο βάθος της αναποδογυρισμένης πυραμίδας, εκεί όπου συγκεντρώνεται όλη η φοβερή πίεση, όπου βρίσκεται ο Χριστός που σηκώνει την αμαρτία του κόσμου!

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Το τρομερότερο μυστήριο της ζωής του ανθρώπου είναι ο θάνατός του. Όπως έλεγε κάποιος ιεροκήρυκας ο άνθρωπος δεν έρχεται για να ζήσει αλλά για να πεθάνει και πεθαίνει για να ζήσει! Σε αυτή τη ζωή ο άνθρωπος δεν είναι κάτοικος αλλά ένοικος, νοικάρης και δεν γνωρίζει πότε ο ιδιοκτήτης της ζωής θα του κοινοποιήσει έξωση για τον ουρανό! Δεν είναι τυχαίο ότι η Εκκλησία τη στιγμή που οι άλλοι ξεφαντώνουν θυμίζει με τα τρία αυτά Ψυχοσάββατα στον άνθρωπο ότι και αυτός όπως οι προσφιλείς του συγγενείς κάποια ημέρα θα απόχαιρετήσει τον κόσμο. Τα μνημόσυνα βοηθούν αφενός όπως λέει ο αγ. Μάρκος ο Ευγενικός στο να εξαλειφθούν τα μικρά συγνωστά αμαρτήματα και να νοιώσει ανακούφιση η ψυχή, αφετέρου διότι θυμίζουν και σε εμάς ότι και εμείς κάποτε θα συναντήσουμε στην άλλη ζωή.

Ο θάνατος είναι μυστήριο όχι μόνο διότι εμείς ξαφνικά χάνουμε πολυαγαπημένα μας πρόσωπα καταρχήν διότι το σώμα αποχωρίζεται από τη ψυχή. Ενώ και το σώμα και η ψυχή έχουν αρχή, δημιουργήθηκαν από το Θεό στην μήτρα της μητέρας από ένα ελάχιστο σπέρμα και ένα μικρό ωάριο, η ψυχή δεν έχει τέλος ενώ το σώμα γίνεται 'βρώμα' (φαγντό) δηλ. των σκωλήκων. Ο θάνατος είναι μυστήριο διότι κατά τη στιγμή της εξόδου της ψυχής από το σώμα συμβαίνουν συγκλονιστικά γεγονότα! Ο άγιος Ιωάννης ο Σιναίτης περιγράφει ένα φοβερό θέαμα που είδε ο ερημίτης Στέφανος στο όρος Σινά. Την παραμονή του θανάτου του ενώ είχε τα μάτια ανοικτά περιέπεσε σε έκσταση και παρατηρούσε γύρω από το κρεβάτι του πότε δεξιά και πότε αριστερά. Τον άκουγαν οι παριστάμενοι να αποκρίνεται σαν να τον ανέκριναν κάποιοι. Άλλοτε έλεγε 'ναί!' όντως το έκανα αυτό, αλλά ενήστευσα τόσα χρόνια για αυτή μου την αμαρτία ' Άλλοτε έλεγε "Όχι! λέγετε ψέμματα! Δεν το έκανα αυτό!" Άλλοτε: 'αλήθεια έκανα αυτήν την αμαρτία αλλά έκλαψα και μετανόησα!' Άλλοτε: 'Αλήθεια αμάρτησα ! και δεν έχω τίποτε να πω!' Επικαλούμαι μόνο το έλεος του Θεού!' Ο Μ.Αντώνιος άκουσε το βράδυ μια φωνή, η οποία τον προέτρεπε να βγεί, μολονότι ήταν νύκτα από το κελί του για να δει. Και όντως είδε κάποιον ψηλό αειδή και τρομερό γίγαντα, το διάβολο, ο οποίος στεκόταν όρθιος, έχοντας τα χέρια του υψωμένα και άλλους εμπόδιζε να ανεβαίνουν στον ουρανό, και σε άλλους να τρίζει τα δόντια του γιατί ένεκα της εξομολογήσεως όλων των αμαρτημάτων του ξέφευγαν και ανέβαιναν ψηλά στον ουρανό.

Όπως λέει ο ιερός Χρυσόστομος τη στιγμή της τελευταίας ημέρας της ζωής του ο άνθρωπος βλέπει όλα τα αμαρτήματα με τα οποία πλήγωσε το Θεό και αυτά συστρέφουν, ανακατεύουν τη ψυχή. Συμβαίνει όμως και το εξής τρομερό, το οποίο αναφέρει ο Άγ. Γρηγόριος Νύσσης. Όταν η ψυχή είναι άρρωστη, γεμάτη πάθη, κατά τη διάρκεια που βρίσκεται ενωμένη με το σώμα ικανοποιεί δια του σώματος τη φιληδονία, τη φιλοδοξία, τη φιλαργυρία της. Όταν όμως η ψυχή αποχωριστεί από το σώμα, μη μπορώντας να ικανοποιήσει τα πάθη της και τις ορέξεις της νοιώθει

αφόρητο πόνο και μια κατάσταση που την πνίγει. Όπως νοιώθει το σώμα όταν είναι καταπλακωμένο από τα μπάζα και τις προσχώσεις όταν γίνει σεισμός, έτσι και η ψυχή θέλει να πετάξει ψηλά στο Θεό, αφού είναι εικόνα Του, όταν όμως έχει πάθην νοιώθει καρφωμένη στο χώμα. Τα πάθην λοιπόν που τώρα ικανοποιούνται από το σώμα είναι αυτά τα οποία μη μπορώντας να ικανοποιηθούν στην άλλη ζωή, θα μας φλογίζουν αφού δεν θα μπορούμε να τα ικανοποιήσουμε. Τελώνια συνεπώς της ψυχής δεν είναι μόνον οι δαίμονες, οι ταρτάριοι όπως τους χαρακτηρίζει ο αγ. Διάδοχος, αλλά και τα ίδια μας τα πάθην! Όπως έλεγε κάποιος, όλοι μας μας αρέσει να μας λένε κύριε τάδε, κυρία δείνα και όταν κάποιος θίξει τον εγωισμό μας, παρ'ότι τις περισσότερες φορές θέλουμε να φαινόμαστε ταπεινοί και ευλαβείς. Κι όμως κύριοι δεν είμαστε. Μπορεί ένα μικρό πάθος, ένα μικρό τσιγαράκι να έχει γίνει το αφεντικό μας!

Κάποιος ιερομόναχος (π Σεραφεΐμ Σουρόζ) κυκλοφόρησε ένα βιβλίο σχετικά με τις εμπειρίες που νοιώθει η ψυχή κατά και μετά το γεγονός της Εξόδου της ψυχής! Από έρευνες που έχουν κάνει επιστήμονες από ανθρώπους κλινικά νεκρούς που επανήλθαν στη ζωή τρεις εμπειρίες νοιώθει η ψυχή.

Πρώτον την λεγομένη εξοσωματική εμπειρία. Η ψυχή εγκαταλείποντας το σώμα βρίσκεται σε ένα κόσμο στον οποίο αισθάνεται ζεστασιά και άνεση, βλέπει τους ανθρώπους που βρίσκονται γύρω από το νεκρό σώμα, αλλά δεν μπορεί να επικοινωνήσει μαζί τους. Ένας διηγήθηκε: 'Έβλεπα τους γιατρούς να προσπαθούν να με επαναφέρουν στη ζωή. Ήταν παράξενο. Δεν βρισκόμουν πολύ ψηλά! Λες και βρισκόμουν σε ένα βάθρο, ίσως λίγο ψηλότερα από τους άλλους, ώστε να μπορώ από πάνω να τους βλέπω. Προσπάθησα να τους μιλήσω αλλά κανείς δεν με άκουγε, κανείς δεν με πρόσεχε. Ήμουν ανίκανος να αγγίξω οτιδήποτε. Ήταν φοβερό το αίσθημα της μοναξιάς, της απομόνωσης. Κατάλαβα ότι ήμουν μόνος με τον εαυτό μου!'

Το δεύτερο συναίσθημα της μεταθανάτιας εμπειρίας ήταν η συνάντηση με τους άλλους! Ενώ η ψυχή αισθάνεται στην αρχή μοναξιά, κατόπιν αισθάνεται ότι συναντάται με άλλους αφού βλέπει όχι μόνον πριν αλλά και μετά το θάνατο βλέπει η ψυχή πεθαμένους συγγενείς και φίλους. 'Ο γιατρός εγκατέλειψε κάθε ελπίδα για μένα και είπε στους συγγενείς ότι πέθανα. Διαπίστωσα ότι πολλοί άνθρωποι αιωρούνταν στην οροφή του δωματίου... Αναγνώρισα τη γιαγιά μου και ένα κορίτσι που ήξερα από το σχολείο και πολλούς συγγενείς και φίλους. Ήταν πολύ ευτυχισμένη στιγμή διότι αισθάνθηκα ότι ήρθαν για να με προστατεύσουν και να με καθοδηγήσουν στον ουρανό!'

Το τρίτο συναίσθημα που νοιώσανε και οι 100 περιπτώσεις των ανθρώπων ήταν όλοι είδαν ενώ όλα ήταν σκοτεινά τριγύρω τους, κάπου μακριά ένα φως το οποίο γινόταν όλο και πιο λαμπρό όλο και πιο ζεστό όσο πλησίαζαν κοντά του: Όλοι αναγνώρισαν σε αυτό το φώς μια ιδιαίτερη προσωπικότητα

γεμάτη ζεστασιά και αγάπη και άλλοι το ταύτισαν με το Χριστό κι άλλοι με τους αγγέλους.

Όπως διαβεβαιώνει και ένας σύγχρονος επίσκοπος, ο Γέροντας του επίσκοπος Εδέσσης κυρός Καλλίνικος έζησε και αυτός τις καταστάσεις αυτές και τόσο συγκλονίστηκε ώστε από τη στιγμή εκείνη δεν μπορούσε να κατακρίνει κανένα διότι αισθανόταν ότι βρισκόταν μπροστά στο φοβερό δικαστήριο του Θεού. Επανειλημμένως έλεγε ότι αν ο Θεός τον έκανε καλά και μπορούσε πάλι να λειτουργεί, δεν θα κήρυττε αλλά θα ανέβαινε στο θρόνο και αντί κηρύγματος θα φώναζε: 'Ο Θεός ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ!' Τέτοια μετάνοια και συντριβή προκαλεί η σκέψη του θανάτου. Ζούμε σε μια εποχή που ο άνθρωπος με τα διάφορα φάρμακα συντηρείται πολλές φορές στη ζωή κλινικά, δεν έχει όμως συναίσθηση ότι πλησιάζει ο θάνατος και ότι πρέπει συνεπώς να προετοιμασθεί για να αντιμετωπίσει το γεγονός αυτό. Είναι επίσης γεγονός το ότι οι κλινικές και τα νοσοκομεία παρέχουν ιατρική βοήθεια, δημιουργούν όμως στον άρρωστο, αντιμετωπίζοντάς τον μέσα στο θόρυβο του συνεχές πηγαινέλα ως μάζα και ως μια μόνον ιατρική περίπτωση (από τις πολλές), διάφορα ψυχολογικά προβλήματα που δεν βοηθούν τον άνθρωπο στο να αυτοσυγκεντρωθεί και να κοιμηθεί τον τελευταίο του ύπνο στο ζεστό σπιτικό του ανάμεσα στους αγαπημένους του ανθρώπους! Γι αυτό όπως σπεύδουμε αμέσως να πάρουμε τη συνταγή του γιατρού και να πάρουμε ακριβώς τα φάρμακα, προκειμένου να γίνουμε καλά έτσι να πάρουμε και τα φάρμακα της Εκκλησίας. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις ανθρώπων όπως ωραία τονίζει ο Παναγόπουλος, εκείνοι που δεν τρέχουν στο γιατρό, δεν σκύβουν καθόλου το πετραχήλι και αυτοί ή μάλλον εμείς που σκύβουμε στο πετραχήλι προκειμένου να λέμε τα ίδια και τα ίδια αμαρτήματα. Χρειάζεται αγώνας για να διορθώσουμε τα πάθη, χρειάζεται συχνή θεία κοινωνία αλλά και διαρκής θύμιση ότι όπως γυμνοί ήρθαμε στον κόσμο έτσι και γυμνοί θα τον εγκαταλείψουμε! Ο άγ.Ισαάκ ο Σύρος λέει ότι δεν ωφελούμαστε ούτε όταν βλέπουμε αγγέλους, ούτε αν αναστήσουμε νεκρούς αν δεν αποκτήσουμε γνώση του εαυτού μας και δεν αναστήσουμε το νεκρό εαυτό μας από τα πάθη!

ΠΑΣΧΑ⁷

Πάσχα σημαίνει το πέρασμα, τη διάβαση, την υπέρβαση. Είναι μια πανάρχαια ποιμενική γιορτή. Κάθε άνοιξη οι ποιμένες έσφαζαν-θύσιαζαν ένα αρνί για την αποφυγή της δαιμονικής κακοτυχίας. Πίστευαν ότι η ωμοπλάτη του αρνιού έχει εξαιρετικές ικανότητες για εκείνους, που μπορούν να εξηγήσουν τα μυστηριώδη σημάδια της (ωμοπλατοσκολία). Η ποιμενική εορτή του Πάσχα συνδυαζόταν με μια γεωργική ανοιξιάτικη εορτή, αυτή των αζύμων. Οι Χαναναίοι μάλιστα καλλιεργητές έτρωγαν ψωμί χωρίς προζύμι για να αποτρέψουν κάθε αρνητικό στη σοδειά.

Το Πάσχα συνδέεται κατεξοχήν με την έξοδο των Ισραηλιτών από την τυραννική Αίγυπτο, τη διάσχιση της Ερυθράς Θαλάσσης και την πορεία του ισραηλιτικού λαού διαμέσου της σκληρής και άνυδρης ερήμου προς τη Γη όπου έρεε μέλι και γάλα. Πάσχα αποτελεί και η δικιά μας προσωπική έξοδο από τη δουλεία του Φαραώ-Σατανά, η παραίτηση από την ενασχόληση μας με το πηλό και τα άχυρα, που δεν είναι τίποτε άλλο από την αγωνιώδη μέριμνά μας για τη σάρκα και τα πάθη μας και η πορεία μας μέσα από τη Νεκρά Θάλασσα αυτής της ζωής και αυτού του κόσμου προς τον Παράδεισο.

Προτού επιχειρήσουν οι Ισραηλίτες κάτω από την ηγεσία του Μωυσή αυτή την δύσκολη προσπάθεια, έπρεπε να σφάξουν ένα αρσενικό χρονιαρικό αρνί με το αίμα του οποίου σφράγισαν τις θύρες των καλύβων τους, έτσι ώστε ο ολοθρευτής άγγελος να περάσει από το σπιτικό τους χωρίς να εξολοθρεύσει τα πρωτότοκά τους. Ο ενιαύσιος αυτός άμνος αποτέλεσε προτύπωση του Ιησού Χριστού, ο οποίος αν και άμωμος, χωρίς τον μώμο και την κηλίδα της αμαρτίας σφάχτηκε, έτσι ώστε με το αίμα του να σώσει και να απαλλάξει εμάς από το βάρος και το άγχος της αμαρτίας.

Τη γιορτή αυτή του Πάσχα γιόρταζαν λαμπρά οι Ισραηλίτες στις 14 Νισάν (Απριλίου) ενθυμούμενοι εκτός από την λευτεριά τους, τη δημιουργία επίσης του κόσμου που έγινε εκείνη την εποχή. Η δημιουργία του κόσμου από το μηδέν, η απελευθερωσή τους από τον ξένο τυραννικό αιγυπτιακό λαό έδινε την υπόσχεση της αναδημιουργίας και της ανάστασης. Ο Ησαΐας, ο Ιεζεκιήλ

---

⁷ Οι Ιουδαίοι γιόρταζαν το Πάσχα τους την πρώτη πανσέληνο μετά την εαρινή ισημερία (14 του σεληνιακού μήνα Νισάν). Μετά την άλωση της Ιερουσαλήμ ενίοτε το ιουδαϊκό Πάσχα έπιπτε προ της εαρινής ισημερίας. Οι χριστιανικές Εκκλησίες θέλοντας να διατηρήσουν την αρχαία συνήθεια και να γιορτάζουν το Πάσχα μετά την εαρινή ισημερία καθόρισαν το δικό τους Πασχάλιο κύκλο. Αυτοί που εξακολούθησαν να στηρίζονται στο Ιουδαϊκό Πάσχα είναι οι Πρωτοπασχιτες του πατριαρχείου Αντιοχείας. Ο πρώτος Πασχάλιος κύκλος ήταν αυτός του Ιππολύτου (222). Η διαφορά Δυτικού και Ανατολικού Πάσχα οφείλεται πρώτον διότι η Δύσις ως εαρινή ισημερία θεωρούσε την 18(25) Μαρτίου ενώ η Ανατολή την 21 Μαΐου και η δεύτερα Εκκλησία επρόσχετο το Χριστιανικό Πάσχα να μη συμπίπτει με το ιουδαϊκό, ενώ η πρώτη Εκκλησία δεν έδινε σημασία στη σύμπτωση αυτή. Στη Δύση επίσης ισχύει ο πασχάλιος κύκλος των 84 ετών του Αυγουστάλη (3ος αι.μ.Χ.) ενώ στην Ανατολή πασχάλιος κύκλος 19 ετών του Ανατολίου επισκόπου Λαοδικείας (από το 268).

Επίσης η νηστεία του Πάσχα σύμφωνα με επιστολή του αγ.Ειρηναίου προς το Βίκτωρα ήταν καταρχήν μιάς ημέρας ή 40 ωρών. Κατά το πρώτο ήμισυ του 3ου αι. αυξήθηκε σε μία εβδομάδα. Έγινε 40ήμερη μεταξύ 300 και 325 απιο τους ασκητές της ερήμου κατά μίμηση του Χριστού, του Μωυσέως και του προφ. Ηλίου. Πόντωψ μέχρι τα μέσα του 5ου αι. υπήρχε ασάφεια για την διάρκεια της νηστείας

και ο Δανιήλ σε μια εποχή που ο τρόμος του θανάτου και του Άδη πλάκωνε τον κόσμο έδωσαν υποσχέσεις – προφητείες για την ανακαίνιση του κόσμου αυτού που ζούμε, του κόσμου της φθοράς, του πόνου, της λύπης και του στεναγμού.

Η ίδια η φύση ήταν και είναι ένας άλλος μεγάλος προφήτης. Η άνοιξη, η εποχή της βλάστησης, της ανθοφορίας, της αναζωογόνησης της φύσης μετά από το χειμώνα της ερημιάς, του κρύου και των ανέμων κηρύττει το δικό της ευαγγέλιο. Ο σπόρος, που πρέπει να θαφτεί βαθιά στη γη για να βλαστήσει και να εξελιχθεί σε ένα υψηλό πανέμορφο δέντρο, ο ήλιος που χάνεται στα βάθη του ορίζοντα για να ξαναανατείλει λαμπρότερος την επόμενη ημέρα, η σελήνη η οποία μετά από τρεις μέρες απόλυτης σιωπής παρουσιάζεται ολόκληρη στον έναστρο ουρανό, η λάμψη της φωτιάς που προέρχεται από τη τριβή δύο ξερών λίθων, η μάνα γη που ερημώνει και βλαστάνει, η γυναίκα η οποία τεκνοποιεί μετά από εννέα μήνες από ένα σπέρμα έναν ολόκληρο άνθρωπο που σκέφτεται και αγαπά, μιλούσαν και δίδασκαν όλους τους λαούς που στέκονταν τρομαγμένοι μπροστά στη σαρωτική και αδιάκριτη αδηφαγία του θανάτου, ότι η Ανάσταση είναι εφικτή. Ο άνθρωπος γίνεται σκωλήκων βρόμα και χώμα. Κάποτε όμως θα αναστηθεί ομορφώτερος, καινότερος και λαμπρότερος. Την ελπίδα βίωναν οι Έλληνες στις τελετές-μυστήρια προς τιμήν του Άδωνη, της Περσεφόνης και του Διονύσου.

Αυτό που διαλαλούσαν οι προφύτες και διαλαλούσε η φύση συνέβει στην Ιστορία. Ο Χριστός ανέστη! Και ότι ο Χριστός αναστήθηκε είναι ένα αναντίρρητο γεγονός στο οποίο στηρίζεται όλο το οικοδόμημα της πίστης μας.

Ο Ελληνικός λαός βιώνει το θρησκευτικό γεγονός έντονα. Ο οβελίας αντιστοιχεί στο ιερό σφάγιο της οικογένειας, που ήταν ένα είδος εορταστικής θυσίας και σπονδής. Αντιστοιχεί στον αμνό που έσφαξαν οι Ισραηλίτες προτού διαβούν την Ερυθρά Θάλασσα. Το κόκκινο αυγό έχει και αυτό την δικιά του σημασία. Όπως κάτω από το σκληρό τσόφλι του αυγού βρίσκεται η νεκρή φαινομενικά ουσία του (λεύκωμα και κρόκος), έτσι και κάτω από την ταφόπετρα της σπηλιάς βρισκόταν ο φαινομενικά κοιμώμενος Ιησούς. Αυτήν την πέτρα όμως διέρρηξε ο Ιησούς, όπως το πουλάκι σπάει το τσόφλι του αυγού. Το αυγό αποτελεί έτσι σύμβολο της Ανάστασης όλου του κόσμου. Γι αυτό και στην Ορθόδοξη αγιογραφία δεν χρησιμοποιείται λάδι αλλά μόνον κρόκος αυγού. Το κόκκινο χρώμα του αυγού συμβολίζει το αίμα του Χριστού.

Το άγιο φως που αναπηδάει θαυματουργικά από τον τάφο του Χριστού και ανάβει τα 33 κεριά του Ορθοδόξου Πατριάρχη αποτελεί ένα φαινόμενο συγκλονιστικό και μια απόδειξη της αλήθειας της Ορθοδοξίας. Θυμίζει το ιερό πύρ που ξεπηδούσε στους Δελφούς από το χάσμα και το τάφο του Θεού. Αυτή η φωτιά κατά την γνώμη των προγόνων μας, είχε δύναμη

καθαρτική. Θυμίζει το ιερό πυρ που μετέφεραν μαζί τους οι Έλληνες ξενιτεμένοι-άποικοι, οι οποίοι από τα πανάρχαια χρόνια αναζητούσαν στην Μικρασία και την Ιωνία, προκειμένου να αισθάνονται τον μυστικό αλλά και αδιάσπαστο δεσμό τους με την μητέρα-Πόλη, με την μητρόπολη πατρίδα. Το τσουρούφλισμα του σπιτιού εξασφάλιζε ήδη στην αρχαία Ελλάδα καλούς οiwονούς γαι την επομένη χρονιά. Ακόμη και το ψήσιμο του αρνιού, η ετοιμασία του εθνικού μας φαγητού, ανάγεται στους Ομηρικούς χρόνους και είναι η συνέχεια μιας πανάρχαιας λαϊκής θρησκείας. Ο λάκκος που ανοίγουμε για τη θράκα (στα αρχαία ελληνικά 'βόθρος, εσχάρα') ήταν ένας βωμός για τους υποχθόνιους θεούς. Και τότε το ιερό σφάγιο το κάρφωναν ή το έδεναν στην άκρη ενός δόρατος που το κρατούσαν ψηλά, πάνω από τα κάρβουνα για να μην καεί. Το έθιμο γνώρισε ιδιαίτερη έξαρση στα χρόνια των κλεφτών και αρματωλών. Έτσι λοιπόν ο σημερινός Έλληνας κάνει αυτό που έκαναν χιλιάδες χρόνια πριν οι προγονοί του, κρατώντας όλα τα έθιμά του εξαγνισμένα και καθαρμένα από το φως της Ορθοδοξίας.

Γ. ΟΜΙΛΙΕΣ

ΟΔΕΟ ΑΕΙΕΕΑΟ ΕΠΕΤΕΙΟΥΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ: Ποιοί είμαστε ;

Το έθνος το οποίο κατά την αρχή των ιστορικών χρόνων βρέθηκε να κατοικεί στην Ελλάδα, δηλ. το Ελληνικό έθνος, αποτελέστηκε κυρίως από δύο φύλα, τους Πελασγούς και τους Γραικούς. Ο παλαιότερος ανθρωπίνος σκελετός που βρέθηκε στον ευρωπαϊκό χώρο είναι στα Πετράλωνα της Χαλκιδικής, τον οποίο οι ειδικοί με ραδιοχημικές μεθόδους υπολογίζουν να έχει την ηλικία των 700.000 ετών. Αυτό σημαίνει ότι ο άνθρωπος αυτός είναι 650.000 έτη αρχαιότερος από τον άνθρωπο του Νεάντερλαντ. Οι Πελασγοί,⁸ έθνος χαριτικό, μπήκαν στην Ελλάδα από νότο διά θαλάσσης και προέρχονται από την παραποτάμια κοιτίδα των εθνών του Δέλτα του Νείλου (2000π.Χ.). Πολλοί λαοί στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου ονομάζονται με ονόματα ετυμολογικώς αδελφά και έχουν όλα το θέμα τους αποτελούμενο από τρία σύμφωνα Πλσ ή Φλσ (Πηλούσιοι, πηλός ή φαλλός): Φιλισταίοι, Παλαιστινοί, Πελασγοί, Φαλίσκοι στην γύρω από την Ρώμη πεδιάδα του Τίβερη. Οι Πελασγοί δημιούργησαν έναν λαμπρό πολιτισμό στη Νεολιθική περίοδο (7.000-2800π.Χ.). Στην εποχή της χαλκοκρατίας Πελασγοί επεξεργάζονται ένα καινούργιο μέταλλο, διότι σε αυτή την εποχή δεν υπήρξαν αποδείξιμες μεταναστάσεις άλλων φυλών στην Ελλαδική Χερσόνησο.

Οι Γραικοί ήταν έθνος ιαπετικό όπως οι Χετταίοι της Μ.Ασίας, οι Σαβίνοι ή οι Λατίνοι της Ιταλίας ή οι Κελτοί και Γαλάτες της Γαλλίας. Η παραδοσιακή δυτική άποψη είναι ότι κατέβηκαν από τον Δούναβη ακολουθώντας πρώτα τη ροή του Μάργου και κατόπιν τη ροή του Αξιού (= από το ρ.άγω). Όταν βρέθηκαν στην πεδιάδα της Θεσσαλονίκης, την αρχαία Βοττιαία, επειδή τα μέρη κατοικούσαν από τους Πελασγούς, διεσπάρησαν στην Άνω Ελλάδα (την Πίνδο). Αν πιστέψουμε τους καταπιεστικούς ισχυρισμούς των δυτικών ότι έχουμε βόρεια καταγωγή, τότε πρέπει να παραδεχτούμε ότι στην τρίτη χιλιετία π.Χ. άνθρωποι διαβήκαν τα πυκνόφυτα αδιαπέραστα, κρύα βαλτόνερα της ανατολικής - κεντρικής Ευρώπης για να κατέβουν στον ποταμό Ίστρο ή Δούναβη, πράγμα αδύνατο. Επομένως αυτοί, που ήρθαν από Βορρά ξεκίνησαν από τα λειβάδια και τους κάμπους του βόρειου Αξιού ή από την Ιλλυρία. Αν όμως πιστέψουμε στη φυλετική ενότητα γύρω από την γεωγραφική περιοχή, τότε τίποτε δεν αποκλείει όλοι αυτοί Γραικοί, Σέλληνες, ή Σελλοί, να μην είναι παρά φυλλετικές εξελίξεις των Πελασγών.

⁸ Άννα Δημητρίου, Νέα Θέσις , Αθήνα 1990, R.J.Hopper: Οι πρώτοι έλληνες, Θεσσαλονίκη 1989

Το όνομα 'Γραικός' προέρχεται πιθανόν από τους γηραιούς υποφύτες της Δωδώνης. Από το 1900 ή 1800 π.Χ. υπήρξε κάποια ειρηνική διείσδυση των Γραικών στις πελασγικές χώρες της Κάτω Ελλάδας. Κατά το 15ο αι. ένεκα της παρακμής των Κρητών (από την έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας), το κράτος κυριεύθηκε από τους πρώην υποδούλους ή από νέο αίμα Γραικών που εισέβαλλε από την άνω Ελλάδα. Το πρώτο τμήμα των Γραικών πέρασε στον Αχελλώο, την Θεσσαλία και τη Φθία, με ηγεμόνα τον Αχιλλέα και το άλλο κατέβηκε νοτιώτερα στην πόλη Γραία της Βιωτίας (σημ. Τανάγρα). Έτσι προέκυψαν τα νέα κράτη των Αχαιών οι οποίοι άρνησαν να καλύψουν όλη τη στεφάνη του Αιγαίου κάτι το οποίο εκμεταλλεύτηκαν οι Φοίνικες, οι οποίοι ως κέντρο τους χρησιμοποίησαν τις Ποιινίες (κατά τους Πελασγούς) ή Καδμεία (κατά τους Φοίνικες) ή Θήβα κατά τους Αχαιούς. Ένα άλλο τμήμα παρέμεινε στην ήπειρο και πέρασε στην Ιταλία. Γι αυτό η Δύση γνώρισε τους Έλληνες με το όνομα Γραικοί. Γράφει ο Αριστοτέλης στα μαιευρολογικά του αναφερόμενος στον μεγάλο κατακλυσμό που έγινε περί την Ελλάδα την αρχαίαν: 'Αὕτη δέ ἐστίν ἡ περί τήν Δωδώνην καί τόν Ἀχελῶον..ῶκουν γάρ οἱ Σελλοί ἐνταῦθα καί οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοί νῦν δέ Ἕλληνες'.

Η ονομασία Έλληνες αποδιδόταν στην αρχή σε ένα φύλο των Γραικών ή Αχαιών, που συνδεόταν με τους Σελλούς, που ήταν ιερείς της Δωδώνης στην Ήπειρο και μετά μετανάστευσαν στη Φθία και κατόπιν επεκτάθηκαν σε όλη τη Στερεά αλλά και τη νότια Ιταλία (μεγάλη Ελλάδα). Η ετυμολογία της λέξεως 'Έλλην' προκάλεσε πολλές συζητήσεις. Ο μέγας Έλληνοιστής Βιλλαμότις σχετίζει τις λέξεις 'Έλλην' με τις λέξεις 'έλλωψ' που σημαίνει 'άφθογγος'. Συνεπώς Έλληνες είναι οι ομιλούντες μια ακατάληπτη γλώσσα. Άλλοι τη σχετίζουν με τους *ελλούς*, δηλ, το ιερατικό σωματείο της Δωδώνης. Άλλοι με το 'έλλα' που σημαίνει στην λακωνική διάλεκτο 'καθέδρα'. Άρα 'Ελλάς' είναι η έδρα των αυτόχθονων ανθρώπων' (Καργάκος)

Ο Κλαύδιος ο Πτολεμαίος γράφει: 'αρχή Ελλάδος από Ωρικής και αρχέγονος Ελλάς Ήπειρος'. Οι Αχαιοί αποτέλεσαν επτά φύλα και κράτη. Από τον Πηνειό μέχρι το Σπερχιό λέγονταν Έλληνες και η χώρα τους Ελλάς (Φθία από τους Πελασγούς ή Θεσσαλία κατά τους Δωριείς) με έδρα την Ιωλκό. Από τον Σπερχιό μέχρι τον Ισθμό Ίωνες με έδρα την Αθήνα· από τον Ισθμό μέχρι τον Αμβρακικό κόλπο Κεφαλλήνες με έδρα την Ιθάκη, δε νήσος Σάμος λεγόταν κεφαλληνία Σάμος (κατ' αντιπαράθεση προς την Καρίαν Σάμον και την Θρακία Σάμο ή Σαμοθράκη) και τέσσερα άλλα κρατίδια (Αρκάδες, Λάκωνες, Θράκες στη δυτ. Πελοπόννησο). Τα επτά αυτά κρατίδια εξεστράτευσαν εναντίον των Θηβών (επτά επι Θήβαις 1300π.Χ.) και έπειτα εναντίον της Τροίας για τη στρατηγική της θέση. Οι Αχαιοί δεν επικράτησαν στο βόρειο χείλος του Αιγαίου το οποίο κατέλαβαν οι αυτοαποκαλούμενοι Βρύγες, στους οποίους οι Έλληνες έδωσαν το όνομα Θράκες. 60 χρόνια μετά τον τρωικό πόλεμο έγινε η κάθοδος των Δωριέων, ή Αργείων ή Αιολαίων, ενός ισχυρού κύματος Γραικών που ωφελήθηκαν από την παρακμή

των αδελφών τους Αχαιών. Η τρίτη κάθοδος των Γραικών είναι αυτή των Μακεδόνων, η οποία επεκτάθηκε μέχρι την Αιθιοπία και τις Ινδίες. Αυτές είναι οι τρεις κάθοδοι του έθνους που επί 17αιώνες φώλευε στην Πίνδο. Τον 8ο αι. όλοι οι κάτοικοι της Κάτω Ελλάδος ονομάζονται Έλληνες ενώ το όνομα Γραικοί περιέπεσε σε αχρηστία, ώσπου το αναζωπύρωσαν οι Λατίνοι.

Από το συγκεκριμένο φύλο των Ελλήνων ονομάσθηκαν όλα τα άλλα φύλα που απέκτησαν κοινή συνείδηση με τη συμμετοχή τους στους Ολυμπιακούς αγώνες και τις κοινές θρησκευτικές πανηγύρεις. Ο όρος 'Πανέλληνες' χρησιμοποιήθηκε με την έναρξη των Ολυμπιακών αγώνων το πρώτο μισό του 8ου αι.. Οι άλλοι λαοί ονόμαζαν όμως τους Έλληνες από τα ιδιαίτερα φύλα που γειτνίαζαν με αυτούς. Γι αυτό οι Έλληνες από τους Δυτικούς ονομάζονται Γραικοί, και από τους ανατολικούς Ίωνες ('Ιυν' στην Παλαιά Διαθήκη, Ιωνάν στους ραββίνους, Γιουνάν από τους Τούρκους). Κατά τη χριστιανική περίοδο ο όρος έλληνες χαρακτήριζε τους ειδωλολάτρες (πρβλ. ο λόγος του Μ.Αθανασίου 'κατά Ειδώλων' αργότερα από άγνωστο αντιγραφέα χαρακτηρίσθηκε ως 'Κατά Ελλήνων'). Ο Ιουλιανός ο παραβάτης που προσπάθησε να επαναφέρει τη λατρεία του Δωδεκάθεου καυχόταν: 'έλλην ειμί' δηλ. είμαι ειδωλολάτρης.

Στην αρχαία Ρώμη επικράτησε η ελληνική γλώσσα και η ελληνική παιδεία. Κατά τον 4ο π.Χ. αι. ο Ηρακλείδης Ποντικός χαρακτηρίζει τη Ρώμη ως 'πόλιν Ελληνίδα Ρώμν'. Από το 150 π.χ. όλοι οι μορφωμένοι Ρωμαίοι γνώριζαν την Ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό. Το όνομα 'Ρωμαίος' έπαυσε να σημαίνει τον πολίτη της Ρώμης και απέκτησε πολιτιστική σημασία. Η πόλις που ίδρυσε ο Κωνσταντίνος στο Βυζάντιο (που είχε ιδρυθεί από τον Βύζαντα τον Μεγαρέα) ονομάστηκε Νέα Ρώμη και η αυτοκρατορία όχι Βυζαντινή, αλλά Ρωμαϊκή. Οι κάτοικοι του Δυτικού και Ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους αυτοαποκαλούνταν Ρωμαίοι και είχαν κοινή πίστη, την Ορθόδοξη χριστιανική, και κοινή γλώσσα την ελληνική. Είναι χαρακτηριστικός ο λόγος του αγ.Μαξίμου του Ομολογητού: 'Παραγγελίαν έχομεν του μη μισήσαι τινά. Αγάπα τους Ρωμαίους ως ομοπίστους, τους δε Γραικούς ως ομογλώσσους'. Μέχρι σήμερα ο πατριάρχης αποκαλείται 'αρχιεπίσκοπος Νέας Ρώμης' και οι κάτοικοί της Ρωμιοί..

Ο όρος 'Βυζαντινοί' χρησιμοποιήθηκε πρώτη φορά από τον Ιερώνυμο Wolf, που εισηγήθηκε τη σύσταση 'Corpus Historiae Byzantinae', ενώ το 1680 ο Du Cange επιλοφόρησε το ιστορικό του σύγγραμμα 'Historia Byzantina'. Η επικράτηση του όρου είχε σαφή πολιτικό χαρακτήρα αφού επειδίωκαν να αποξενώσουν τους Ρωμιούς από εδαφικές διεκδικήσεις χώρων της μεσαιωνικής Χριστιανικής αυτοκρατορίας.

Με την πάροδο του χρόνου δημιουργήθηκε από μερικούς αντίδραση στη ελληνική νοοτροπία, που δέσποζε στη Ρώμη, οπότε άρχισαν μερικοί να αποκαλούν περιφρονητικά τους Έλληνες ως Γραικούς ή Γραικύλους. Διασώζεται η πληροφορία στον Ιερώνυμο ότι οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν τη

φράση 'Γραικοί και επίθετα' για να χαρακτηρίσουν τους Χριστιανούς ως 'Έλληνες και απατεώνες. Με την πάροδο του χρόνου χρησιμοποιούσαν και τον περιφρονητικό και σκωπτικό όρο 'Γραικύλοι', που σημαίνει τον επιπόλαιο και τυχοδιώκτη. Ο Δήμαρχος Καλίνος έλεγε για τον Κικέρωνα: 'Ταύτ' ούτως ώ Κικέρων ή Κικέρουλε... ή Γραικύλε'. Όσοι εκτιμούσαν την ελληνική παράδοση ονομάζονταν από τους Λατίνους 'Graeculi, Γραικύλοι'. Κατά το Μεσαίωνα ο όρος πήρε την σημασία του αιρετικού. Με τον όρο αυτό χαρακτήρισαν οι Φράγκοι τους κατοίκους της ανατολικής Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, οι οποίοι κατά τη γνώμη τους έπαυσαν να είναι και Ρωμαίοι και Ορθόδοξοι. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια πρέπει να τεθεί κι ο όρος *Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία*, που χαρακτηρίζει τους Παπικούς ενώ είναι γνωστό ότι οι Παπικοί ούτε Ρωμαίοι είναι ούτε Καθολικοί. Από τον 9ο αι. άρχισαν να γράφονται διάφορα έργα 'κατά Γραικών', δηλ. 'Κατά αιρετικών' ('adversos Graecos, contra Graecos', Ανσέλμος Καντερβουρίας, Θωμάς Ακινάτης). Ο Ευρωπαϊστής Κοραής προτιμούσε το όνομα 'Γραικός' για να χαρακτηρίσει τους Έλληνες. 'Επρόκρινα το Γραικός, επειδή 'ούτω μας ονομάζουσι και όλα τα φωτισμένα έθνη της Ευρώπης'. Ο ίδιος παραδεχόταν ότι η 'πατρίδα απέθανε από τότε που ο Φίλιππος κατέλαβε την Ελλάδα (146 π.Χ.) μέχρι την πτώση της Πόλης, εν το πτώμα της είναι σπαραττόμενο από κόρακας!' Οι Δυτικοί αφού πολέμησαν την ανασύσταση της Ανατολικής Ρωμιοσύνης έδωσαν τον τίτλο του Έλληνα ή Ελλαδίτη στους κατοίκους του Ελληνικού κράτους, που περιλάμβανε την Πελοπόννησο, τη Στερεά και τις Κυκλάδες.

Αξιοσημείωτα είναι τα λόγια του Μεσσολογίτη Ρουμελιώτη Κωστή Παλαμά:

Έλληνες για να ρίχνουμε στάχτη στα μάτια του κόσμου ·
πραγματικά Ρωμιοί.. Το όνομα (Ρωμιός) κάθε άλλο παρά για ντροπή.
Αν δεν το περιμένει αγριλιάς στεφάνι από την Ολυμπία
το ανυψώνει στέμμα ακάνθινο μαρτυρικό και θυμάρι μοσκοβολά και
μπαρούτη'

Ο Φώτης Κόντογλου αναφέρει τα εξής χαρακτηριστικά: 'Η Ρωμιοσύνη είναι η πονεμένη Ελλάδα. Η αρχαία Ελλάδα μπορεί να ήταν δοξασμένη κι αντρειωμένη, αλλά η καινούργια, η χριστιανική, είναι πιο βαθιά, επειδής ο πόνος είναι ένα πράγμα πιο βαθύ από τη δόξα κι από τη χαρά κι από κάθε τι. Οι λαοί που ζούνε με πόνο και πίστη τυπώνουν πιο βαθιά τον χαρακτήρα τους στον σκληρό βράχο της ζωής, και σφραγίζονται με μια σφραγίδα που δεν σβήνει από τις συμφορές κι από τις αβάστακτες καταδρομές, αλλά γίνεται πιο άσβεστη. Με τέτοια σφραγίδα είναι σφραγισμένη η Ρωμιοσύνη....'

Ο Κ.Σαρδελής γράφει: 'Η Ορθοδοξία είναι ψηλά και στη βάση. Και η βάση θα μεταβαλόταν σε σκόνη, θα διαλυόταν σαν να ήταν από χώμα, αν δεν υπήρχε η κεφαλή. Χωρίς την κεφαλή τί μπορεί να κάμει το σώμα; Πόσο μπορούσε να αντέξει αυτός κι οποιοδήποτε λαός μέσα σε εκείνη την

ανελέπη τυρρανία; Κακά τα ψέμματα. Απομονώνοντας την Ορθοδοξία δεν υπάρχουμε. Δεν μας βρίσκεις πουθενά. Οι αρχαίοι μας πρόγονοι με τους Ρωμαίους θα χάνονταν. Θα γινότανε φαντάσματα, Τιτάνες, όντα μυθικά. Κι αν δεν είχε στείλει πρώτα ο Θεός το Μεγαλέξαντρο να διαγουμίσει τον Ελληνισμό στην Ανατολή, να κάμει την ελληνική γλώσσα, γλώσσα του κόσμου, μέσα από άλλη γλώσσα ο Χριστιανισμός θα γινότανε αυτό που έγινε. Και εμείς θα χανόμαστε όπως κάθηκαν τόσοι και τόσοι λαοί, τόσοι και τόσοι πολιτισμοί. Δεν είχαμε πεί το αθάνατο νερό. Αυτό το αξιωθήκαμε με τη Θεία μετάληψη, με τον Χριστιανισμό. Ετούτη στάθηκε για το Γένος μας πραγματικά αθάνατο νερό!

Ίεσα στην ροή του χρόνου και ενώ όλοι μας μικροί και μεγάλοι λαγωνιζόμαστε, τρέχουμε σχεδιάζουμε υπάρχουν όντως μερικές στιγμές που και μοναδικές αλλά και ομορφιά και περιεχόμενο δίδουν στην υπαρξή μας. Υπάρχουν μερικές στιγμές που τα μάτια κοιτάνε πίσω και η καρδιά μας θυμάται ότι δεν είμαστε απλοί αμόρφωτοι εργάτες, απλές μηχανές των Εργοστασίων, αλλά Έλληνες και ορθόδοξοι. Τέτοια στιγμή είναι και η 28η Οκτωβρίου. Το ερώτημα όλων μας είναι: Σε μια εποχή που τα βλέμματα όλων ατενίζουν με αισιοδοξία το 2000 και ενώ όλοι μας συζητάμε για την Ενωμένη Ευρώπη τι νόημα έχει να θυμόμαστε το παρελθόν, τι νόημα έχει να γιορτάζουμε την νίκη της πατρίδος μας εναντίον των σημερινών δήθεν φίλων και εταίρων μας, τι νόημα έχει να ανακαλούμε στιγμές φρίκης και πολέμου;

Τις σκέψεις αυτές κάνει καθένας ο οποίος καθημερινά ακούει και βομβαρδίζεται από ειδήσεις σχετικά με την ολοκλήρωση της συνθήκης του Μόαστριχτ, σπάνια ακούει για τις αρετές των προγόνων του. Καθημερινά πληροφορείται με λεπτομέρειες για τις συνεδριάσεις στα πολυτελή σαλόνια των Βρυξελλών, σπάνια στο σχολείο ακούει για την ηρωική θυσία των Ελλήνων στα χιονισμένα βουνά της Πίνδου. Καθημερινά ακονίζει το μυαλό του για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του Ευρωπαίου πολίτη. Γελά όταν ακούει ότι κάποιος Δημήτριος προτίμησε την φυλακή από το διαμερισμάκι του και τον ηρωικό θάνατο από την ζωούλα του, υπακούοντας στην λογική της καρδιάς που η λογική του μυαλιού δεν κατανοεί!

Όταν ο Αδόλφος Χίτλερ συνεδρίαζε με το επιτελείο του και επρότεινε την εξολόθρευση των Εβραίων στο Άουσβιτς, ένας αξιωματικός πετάχθηκε όρθιος με αποτροπιασμό και κραύγασε: Δεν σκέφτεστε τι θα γράψει η ιστορία για σας; Και αυτός χαμογελαστά αποκρίθηκε: Μην φοβάστε, οι λαοί ξεχνούν γρήγορα! Να γιατί ο σοφός μας λαός λέει ότι σε δύο πράγματα στηρίζεται ο κόσμος μας: στη θύμηση και στην αγάπη, στην αγάπη που συγχωρά, αλλά δεν λησμονά!

Στις 28 Οκτ. θυμόμαστε και τιμούμε το Δημήτριο, ένα παλληκάρι, το οποίο αν και είχε και δόξα και χρήματα, όταν του ζητήθηκε να απαρνηθεί το Χριστό, να προδώσει το ιδανικό της πίστης του στο Θεό, είπε ΟΧΙ! Το σώμα του κατατρυπήθηκε από τις λόγχες των παθιασμένων συστρατιωτών του. Η μνήμη του όμως μένει αιώνια στις καρδιές μας. Ένα ηρωικό ΟΧΙ απύθυνε ο Ελληνικός λαός στο τελεσίγραφο της Ιταλίας το οποίο επέδωσε ο πρεσβευτής της χώρας αυτής στην πατρίδα μας και με το οποίο ζητούσε την άνευ όρων παράδοσή της. Ο Ελληνικός λαός ξυπνά στις 6 τα χαράματα με το διάγγελμα του πρωθυπουργού Ι.Μεταξά: Ή στιγμή επέστη που θα αγωνισθώμεν διά την ανεξαρτησία της Ελλάδος, την ακεραιότητα και την τιμή της. Τώρα θα αποδείξωμεν αν είμεθα άξιοι απόγονοι της ελευθερίας που μας εξασφάλισαν οι προπάτορές μας..Αγωνισθείτε δια την πατρίδα, τας

γυναίκας, τα παιδιά σας και τας ιεράς σας παραδόσεις....Νυν υπέρ πάντων ο αγών'

Οι στιγμές του αποχωρισμού συγκινητικές: 'Δύο μάτια δακρύνουν μυστικά σε μια συγκρατημένη εκδήλωση πόνου και σπαραγμού. Είναι τα γυναικεία δακρυσμένα μάτια, το ξεχείλισμα της μάνας που προπέμπει το παιδί της. Εκείνος ωραίος μέσα στη στρατιωτική του στολή και με έκραση γεμάτη πεποίθηση και ενθουσιασμό. Έχε γειά μητέρα - Στο καλό παιδί μου! Καλή νίκη και καλή αντάμωση!'

Η πορεία προς το μέτωπο γεμάτη κακουχίες! Κρύο τσουχτερό, πείνα τρομερή, βάδισμα ασταμάτητο μέσα στη λάσπη. 'Νύκτα πάνω στη νύκτα βαδίζαμε ο ένας πάνω στον άλλο'. Κι όμως η ελληνική λεβεντιά κάνει το θαύμα της. Από την μια μεριά οι Ιταλοί με υλικό, όχι μόνο πολυαριθμότερο αλλά και ποιοτικά ανώτερο, που θα μπορούσε να τους δώσει τη νίκη εδώ και πολύ καιρό. Και από την άλλη πλευρά τα φανταράκια με τεχνικά μέσα φτωχά, αλλά με καρδιά πλούσια. Νωπό ακόμη στο μάγουλό τους το φιλί της μάνας, της γυναίκας, της αδελφής. Κι όμως βαδίζοντας χωρίς να ξέρουν αν ζούν αύριο, μια σκέψη, μια φροντίδα, μια έννοια, τους απάσχολεί. Είναι μακριά οι Άγιοι Σαράντα βρε αδέλφια;'

Και πράγματι σε ένα μήνα πέφτει η Κορυτσά, καταλαμβάνεται η Πρεμετή, απελευθερώνονται οι άγιοι Σαράντα, το Αργυρόκαστρο, η Χειμάρρα. Τα αδέρφια, οι αδελφοί της Β.Ηπείρου δακρύνουν από συγκίνηση και πανηγυρίζουν την επιστροφή στις μάνας Ελλάδα. 'Δεν θα ξεχάσω ποτέ' γράφει ένας απλός στρατιώτης 'σ'ένα απ'αυτά τα Ελληνοχώρια, μια ομάδα κατοίκων βγήκε να μας προϋπαντήσει κρατώντας μια τεράστια γαλανόλευκη σημαία. Ποιός ξέρει με πόσα καρδιοκτύπια την είχαν φυλαγμένοι οι σκλαβωμένοι Βορειοηπειρώτες; Πού να την είχαν κατακωνιάσει μακριά από κάθε εχθρικό μάτι; Πόσα χρόνια θα πρόσμεναν για να χαιρετήσουν το Ελληνικό χακί'

Απορεί κανείς όταν αναλογίζεται το θαύμα της 28ης Οκτ. Πολύ όμορφα έγραφε ο Γεώργ.Βλάχος: 'Η 28 Οκτωβρίου είναι η μεγαλύτερη ημέρα της Ελληνικής ιστορίας. Όλοι αι άλλαι ημέραι της Ελληνικής Ιστορίας είχαν ηρωισμό, θάρρος, λογική. Λογική αυτή η ημέρα δεν είχε. Όταν αντήχησαν το πρωί αι σειρήνες όλοι επίστευσαν ότι προσκαλούντο να αποθάνουν. Και δεν είμεθα μέχρι τις παραμονές εκείνης της ημέρας, ούτε ήρωες, ούτε φανατικοί πατριώτες. Μέτριοι άνθρωποι της φαμίλιας και της δουλειάς. Όχι μόνο το σπίτι, τα παιδιά και τους εαυτούς μας, αλλά ούτε και το περιεχόμενο της τσέπης μας δεν είμαστε έτοιμοι να πετάξουμε στον έρανο της πατρίδος. Και παρουσιάσθηκε εκείνο το αξέχαστο πρωινό ο έρανος του αίματος. Και η Ελλάς χωρίς λογαριασμούς χωρίς σκέψη, άνοιξε τις φλέβες της. Ήταν αγών υπέρ της πατρίδος. Την Ελλάδα ηγάπησαν με οργή και πάθος αριστεροί και δεξιοί, αστοί και κουμμουνισταί, εθνικόφρονες και αναρχικοί. Την Ελλάδα!

Έγραφε ένας στρατιώτης στη γυναίκα του. 'Δεν θέλω να μου στείλεις φανέλες και κάλτσες. Προτιμώ να μου φτιάξεις μια σημαία και στο μέσον να ζωγραφίσεις την Παναγιά της Τήνου. Θα παραξενεύεσαι γιατί θρήσκο δεν με ήξερες, αλλά από όσα βλέπουν τα μάτια μου πιστεύω ότι μια θεϊκή δύναμη συντροφεύει το στρατό μας...Οι εχθροί μας έπληξαν τα ιερώτερα αισθήματά μας, την θρησκεία και την αγάπη μας στην πατρίδα. Θα τιμωρηθούν. Τους αξίζει'

Αγάπη και πίστη στην Παναγιά, αγάπη στην οικογένεια, πάθος για την πατρίδα! Ο Έλλην στρατιώτης όλα τα λησμόνησε, επαγγελματική επίδοση, ανέσεις, καλοπέραση συμφέρον, χαρές της ζωής. Μια νοσταλγία του έχει απομείνει: το σπίτι. Αυτό είναι διαρκώς στα μάτια του. Αυτό ζωντανεύει τις πιο κρίσιμες στιγμές του, σ' αυτό στρέφονται οι λογισμοί του, γι' αυτό και θα ρωτήσει όταν συναντήσει κάποιο νεόφερτο: Είδες κανένα από το σπίτι; Ένας υπολοχαγός τραυματισμένος στην κοιλιακή χώρα. Τον πλησίασα τη στιγμή που τον τοποθετούσαν στο φορείο. Τα μάτια του κόκκινα από τη φωτιά της μάχης. Τον ρώτησα: 'Θέλετε τίποτε;' Μιλούσε με δυσκολία: 'Να πείτε στο σπίτι ότι έκανα το καθήκον μου'. 'Το σπίτι του Ρωμιού. Τα άγια των αγίων. Πολλοί ναοί κατέρευσαν, πολλούς βωμούς παρέσυραν οι άνεμοι των νέων καιρών, πολλές εστίες έσβησαν. Το σπίτι το ελληνικό μένει'

'Ο Δημήτρης ο μοναχογιός μου, προστάτης 3 κοριτσιών έπεσε για την πατρίδα. Χαλάλι της πατρίδος. Ας ήταν να πέθαινα και γώ πολεμώντας μαζί του' 'Σήμερα έλαβα το μήνυμα του συνταγματάρχη ότι το παιδί μου ο Ηλίας εσκοτώθη από τους εχθρούς. Έκλαυσα λεβεντιά και καλωσύνη. Έχω έτοιμα άλλα δύο παιδιά' Μικρά παιδάκια γράφανε στον πατέρα τους: 'Μπαμπάκα είμαι καλό παιδί τώρα που έγινα 4 χρονών. Μπαμπά μου να πιάσης πολλούς Ιταλούς. Να τους φέρης εδώ να τους βάλουμε στον κήπο, να σκιάζουνε τα σπουργίτια. Η κορούλα σου'.

Θυμούμαι λέει ένας γιατρός φέρανε εκείνο το πρωί ένα νέο εύελη. Το τραύμα είχε πάθει μόλυση και ο θάνατος από την αιμοραγία ήταν σίγουρος. Μια στιγμή ο νεαρός εκείνος μελοθάνατος μου' κανε νεύμα. Εκείνος σκίζει το πουκάμισό του και μού'δειξε ένα φυλακτό, μια Παναγίτσα με το παιδάκι στην αγκαλιά και μούπε θλιμμένα. Σαν ήμουνα στην Κρήτη γιατρέ η μάνα μου το πέρασε στο λαιμό με την ευκή της. Είχα τέτοια πεποίθηση γιατρέ πως δεν θα πάθαινα τίποτε, και ορμούσα άφοβα μιά και πίστευα ότι βόλι του εχθρού δεν πρόκειται να με πειράξει...Και τώρα πεθαίνω...Θα πεθάνω γιατρέ; Το κονισματάκι και η ευκή της μάνας σου σε προστατεύουν. Θα γειάνεις γρήγορα και θα γυρίσεις γρήγορα στη μάνα σου'. Σε λίγη ώρα πέθανε.

Τους έλληνες του 40 αυτά τα ιδανικά τους έσωσαν. Η πίστη στο Θεό, η αγάπη στην οικογένεια η ομόνοια και η αδελφωσύνη. Εμάς τους έλληνες του σήμερα τι θα μας σώσει; Μήπως τα όνειρα της Ενωμένης Ευρώπης; Μήπως τα μάρκα και τα αυτοκίνητα της Γερμανίας; Μήπως τα φρούδα λόγια των

πολιτικών και οι άσκοπες συζητήσεις των καφενείων; Και η Ηνωμένη Ευρώπη σιωπά μπροστά στην καταπίεση των αδελφών μας της Β.Ηπείρου. Και τα μάρκα και τα αυτοκίνητα προσωρινά είναι. Και τα κόμματα το μόνο που κάνουν να μας κομματιάσουν είναι Τελειώνω με τα λόγια που έγραψε σε ένα γράμμα ένας πατέρας στα μικρά του παιδιά. Αγαπητά μου παιδιά. Ο μπαμπάς σας δεν κοιμάται, αγρυπνά για σας. Τα μάτια μου έχουν μαυρίσει. Θέλω να σας δω. Πότε θα σας δω ο Θεός το γνωρίζει. Εσείς να μάθετε γράμματα, ν'ακούτε την δασκάλα σας, να έχετε άσβεστο το καντήλι μπροστά στην εικόνα της Παναγιάς!

ΖΗΤΩ Η 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Η ΓΙΟΡΤΗ ΕΝΟΣ ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ 'ΝΑΙ'

‘Ζούμε σε μια εποχή των πολλών ‘ναί’ και των σπάνιων ‘όχι’. Είναι πολλοί οι άνθρωποι των ναί, ενώ του ‘όχι’ λίγοι. Και αυτό γιατί το ‘ναί’ πληρώνεται ενώ το ‘όχι’ πληρώνει. Ζούμε στο κέντρο ενός κόσμου που μας υποβάλλει το ‘ναί’ στη λησμοσύνη του παρελθόντος, που μας υποβάλλει το ναί στο ξέκομμα από τις ρίζες, που μας υποβάλλει το ναί σε κάθε τι τάχα προοδευτικό’ (Σ.Καργάκος). Και σε αυτόν τον κόσμο το να γιορτάζει κανείς τη γιορτή ενός μεγαλοπρεπέστατου ‘όχι’ στη σκλαβιά και στην τυρρανία αποτελεί τουλάχιστον προγονοπληξία και εθνικισμό. Το να θυμάται κανείς θριάμβους και νίκες ενάντια σε μία σημερινή δήθεν σύμμαχο και εταίρο αποτελεί δείγμα φανατισμού και μισσαλοδοξίας. Ξεχνούν όμως όλοι αυτοί που στο όνομα μιας κακώς εννοούμενης ομογενοποίησης έσβησαν από τα βιβλία των ελληνοπαίδων του εξωτερικού τις ηρωικές σελίδες του ‘ΟΧΙ’ ότι η ελληνική ιστορία από το Μαραθώνα μέχρι το 1940 είναι μια ιστορία τρελλών αλλά ηρωικών ‘ΟΧΙ’.

Σε πείσμα όμως όλων αυτών των σειρήνων, η Εκκλησία είναι υποχρεωμένη να κρατάει Θερμοπύλες, να θυμάται το ‘ΟΧΙ’ του Δημητρίου, ενός νέου που παρόλο ότι τα είχε όλα, και χρήματα και δόξα και θεσούλες στο Ρωμαϊκό στρατό, παρόλα αυτά όταν του είπε ο βασιλιάς να προσδώσει το ιδανικό της πίστης του στο Θεό είπε ένα τεράστιο ‘ΟΧΙ’, που το πλήρωσε ακριβά. Το σώμα του κατατρυπήθηκε. Η μνήμη του κι ‘όχι’ μόνο έμειναν αιώνια.

Ένα ηρωικό ΟΧΙ απνύθνε ο Ελληνικός λαός στο τηλεσίγραφο της Ιταλίας το οποίο επέδωσε ο πρεσβευτής της χώρας αυτής στην πατρίδα μας και με το οποίο ζητούσε την άνευ όρων παράδοσή της. Ο Ελληνικός λαός ξυπνά στις 6 τα χαράματα με το διάγγελμα του πρωθυπουργού Ι.Μεταξά: ‘Η στιγμή επέστη που θα αγωνισθώμεν διά την ανεξαρτησία της Ελλάδος, την ακεραιότητα και την τιμή της. Τώρα θα αποδείξωμεν αν είμεθα άξιοι απόγονοι της ελευθερίας που μας εξασφάλισαν οι προπάτορές μας..Αγωνισθείτε δια την πατρίδα, τας γυναίκας, τα παιδιά σας και τας ιεράς σας παραδόσεις...Νυν υπέρ πάντων ο αγών’.

Οι στιγμές του απόχωρισμού συγκινητικές: ‘Δύο μάτια δακρύνουν μυστικά σε μια συγκρατημένη εκδήλωση πόνου και σπαραγμού. Είναι δακρυσμένα μάτια της μάνας που προπέμπει το παιδί της. Εκείνος ωραίος μέσα στη στρατιωτική του στολή και με έκφραση γεμάτη πεποίθηση και ενθουσιασμό. ‘Μάνα ήρθε η ώρα!...Παιδάκι μου..Ένα στερνό αγκάλιασμα δυνατό και τρυφερό, όπως μόνο μια μάνα ξέρει να αγκαλιάζει. Με κοίταξε στα μάτια και είπε: ‘Καλή νίκη’. Δεν της διαφεύγει η πραγματικότητα. Δεν έχει φαντασία να χάνεται στα όνειρα. Άδειες είναι οι αποθήκες. Ο άνδρας, που φεύγει δεν έχει κομπόδεμα να της αφήσει. Σκληραγωγημένη στις δοκιμασίες προπέμπει με γενναιότητα τον άνδρα της. Πόσες τέτοιες αφανείς ηρωίδες.. Πού είχαν κρυμμένο τόσο απόθεμα πατριωτισμού; Ούτε την ιστορία ξέρουν, ούτε τις Θερμοπύλες διαβάζουν, ούτε τα διαγγέλματα άκουσαν. Κι όμως έχουν βαθύτατη αίσθηση ότι καμιά λιποψυχία δεν πρέπει να ταραξεί εκείνους, που βαδίζουν για την εκπλήρωση του καθήκοντος’.

Η πορεία προς το μέτωπο, πάνω στα λασπωμένα και χιονισμένα Ηπειρώτικα βουνά τρομερή. Νύχτα πάνω στη νύχτα βαδίζαμε ασταμάτητα, ένας πίσω στον άλλο, ίδια τυφλοί. Με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι από τη λάσπη. Και τις λίγες φορές όπου κάναμε στάση να ξεκουραστούμε, μήτε που αλλάζαμε κουβέντα, μία μία αλλάζαμε τη σταφίδα..Τέλος κάποτε ακουγόταν στα σκοτεινά η σφυρίχτρα και πάλι σαν τα ζά τραβούσαμε μπροστά να κερδίσουμε δρόμο, πριχού ξημερώσει και μας βάλουνε στόχο τα αεροπλάνα.. Κι όταν ο Θεός εξημέρωνε το φώς του, τότε κωμένοι μέσα στις ρεματιές γέρμανε το κεφάλι προς το μέρος το βαρύ όπου δεν βγαίνανε όνειρα.’

Από την μια μεριά οι Ιταλοί με υλικό, όχι μόνο πολυαριθμότερο, αλλά και ποιοτικά ανώτερο που θα μπορούσε να τους δώσει τη νίκη εδώ και πολύ καιρό. Και από την άλλη πλευρά τα φανταράκια με τεχνικά μέσα φτωχά αλλά με καρδιά πλούσια. Νωπό ακόμη στο μάγουλό τους το φιλί της μάνας, της γυναίκας, της αδελφής. Κι όμως η φουστανέλλα ανέμιζε. Το τσαρούχι έβγαζε φωτιές, η κραυγή ‘αέρα’ γέμιζε κορυφές και λαγκαδιές. Γιατί πάλευε η δικαιοσύνη την αδικία, ο πατριωτισμός τον τυχοδιωκτισμό, βαδίζοντας χωρίς να ξέρουν αν ζουν αύριο, μια σκέψη, μια φροντίδα, μια έννοια τους απασχολεί. Είναι μακριά οι Άγιοι Σαράντα βρε αδέλφια;’

Και πράγματι σε ένα μήνα πέφτει η Κορυτσά, καταλαμβάνεται η Πρεμετή, απελευθε- ρώνονται οι άγιοι Σαράντα, το Αργυρόκαστρο, η Χειμάρρα. Τα αδέρφια, οι αδελφοί της Β.Ηπείρου δακρύνουν από συγκίνηση και πανηγυρίζουν την επιστροφή στις μάνας Ελλάδα. ‘Φτάνουν τα παιδιά μας πεινασμένα, ταλαιπωρημένα γεμάτα φωτιά, μπαρούτι και αίμα. Τρέχουν οι χωρικοί να τα περιποιηθούν, να δέσουν πληγές, να ετοιμάσουν φαγητό. Πρωτοστατεί ο παπάς. Ένας πατριώτης, σωστός κληρικός. Λίγες μέρες πρωύτερα είχε παθάνει ο πατέρας του. Παρακαλούσε το Θεό, να μην πεθάνει, αν δεν έρθει ο ελληνικός στρατός να τους ελευθερώσει. Με πήρε από το χέρι και ανεβήκαμε στο νεκροταφείο του χωριού. Εγονάτισε ο παπάς

στον τάφο του πατέρα του. Σήκωσε τα χέρια ψηλά και κλαίγοντας φώναξε: 'Σήκω Πατέρα! Ήλθαν οι Έλληνες. Σήκω να τους υποδεχτείς'

Ποιές ήταν οι δυνάμεις εκείνες που έδωσαν τέτοιο κουράγιο στους Έλληνες. Για μάνα έγραφε στο παιδί της 'Ο σταυρός και η προσευχή μας είναι για τη νίκη, για σας είναι το κανδήλι μου το λιβάνι, όπου λιβανίζω και προσεύχωμαι. Κλαίω και λέω η Παναγιά να σας σώσει' Σε δύο πουλόβερ που φτάσανε στο μέτωπο κάποια γυναίκα έγραφε: 'Εσύ που θα φορέσεις αυτό το πουλόβερ και τα γάντια να ξέρεις ότι είναι πλεγμένα από μικρά παιδικά αλλά ελληνικά χεράκια. Κάθε πόντος είναι μια ευχή, μια προσευχή θερμή, βγαλμένη από την παιδική ψυχή μου. Έχει ακόμα ένα σταυρουλάκι σε ένα τσεπάκι. Αυτό είναι που σου δίνει θάρρος και ορμή για να καταπολεμήσεις τον εχθρό. Θάρρος παιδί μου, θάρρος. Η νίκη είναι δική μας. Η Παναγιά μας βοηθάει'.

Αυτή η πίστη στο Θεό έκανε τους Έλληνες ακόμα και μέσα στη βαρβαρότητα του πολέμου να παραμένουν άνθρωποι με καρδιά και λεβεντιά. 'Είναι βράδυ, κρύο και παγερό. Κατά τις 7 η ώρα το απόγευμα κάνω επιθεώρηση στην πτέρυγα των αιχμαλώτων. Ένα μικρό φωτάκι μου επέτρεψε να διακρίνω την σιλουέτα μιας αδερφής. Καθισμένη σε ένα σκαμνάκι κρατούσε στα γόνατα ένα βιβλίο. Ξαφνιάστηκα τόσο πολύ... 'Τί κάνετε αδερφή Μαίρη;' της λέω σε τόνο αυστηρό. Προ μιας ώρας με καληνυχτίσατε και τώρα σας βρίσκω πάλι εδώ...Κι εκείνη με ύφος γλυκό σαν να έκανε κάτι που δεν ήθελε να το μάθει κανείς μου είπε: 'Προσπαθώ να μάθω λίγες ιταλικές λέξεις. Ένα παλλικάρι από τους Ιταλούς ζητάει τη μητέρα του. Θέλω με λίγα λόγια ειπωμένα στη γλώσσα του να του γλυκάνω τον πόνο του και τον παράπονό του. Έμεινα εμβρόντιος πρό του μεγαλείου της ψυχής. Σηκωθείτε αδερφή Μαίρη για να σας προσκυνήσω'. Σημείωνε ένας ξένος ρεπόρτερ: 'Ένας στρατιώτης επέστρεψε από το αυτοκίνητο με την κουραμάνα και ήλθε προς το μέρος μας. Ήταν μούσκεμα. Γυάλιζε η βροχή πάνω στο μέτωπό του και γλυστρούσε στα μάγουλά του. Δώδεκα ώρες οδηγούσε το μουλάρι και μόλις τώρα σταματούσε να πάρει συσσίτιο. Έριξε μια ματιά στο αυτοκίνητό μας και είδε ότι δεν τρώγαμε. Μας έτεινε τότε ένα καρβέλι και με ένα ολόλαμπρο χαμόγελο ξεχυμένο στο πρόσωπό του μας είπε - Τό θέλετε; Δυστυχώς δεν έχω τίποτε άλλο να σας δώσω... Αυτός είναι η Ελλάδα. Αυτός και οι χιλιάδες των συντρόφων του που εκπροσωπούν τις δυνάμεις της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της αρετής'.

Ο Έλλην στρατιώτης όλα τα λησμόνησε, επαγγελματική επίδοση, ανέσεις, καλοπέραση συμφέρον, χαρές της ζωής. Μια νοσταλγία του έχει απομείνει: το σπίτι. Αυτό είναι διαρκώς στα μάτια του. Αυτό ζωντανεύει τις πιο κρίσιμες στιγμές του, σ'αυτό στρέφονται οι λογισμοί του, γι'αυτό και θα ρωτήσει όταν συναντήσει κάποιο νεόφερτο: 'Είδες κανένα από το σπίτι;'

Σφάλλει όποιος νομίζει ότι ο φασισμός αποτελεί ένα σκιάχτρο του παρελθόντος. Ο φασισμός δεν είναι ιδεολογία, είναι *νοοτροπία*. Σήμερα η

προπαγάνδα δεν επιβάλλει ιδέες, υποβάλλει ιδέες και μάλιστα με τρόπους επιστημονικούς, που θα ζήλευε και αυτός ο Γκαίμπελς. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Χίτλερ προτού υποτάξει τον κόσμο υπέταξε πνευματικά τον δικό του λαό. Σήμερα τα σήματα των πολυεθνικών εταιριών είναι πιο γνωστά από τις εθνικές σημαίες. Ο άνθρωπος δεν είναι ελεύθερος απλώς πιστεύει ότι είναι. Και το πιστεύει ότι είναι γιατί οι αλυσίδες του σύγχρονου ανθρώπου είναι χρυσές, γιατί του έχει προσφερθεί *η ελευθερία στην κατανάλωση*. Εφόσον ξέρεις μερικές σελίδες ιστορίας, εφόσον μπορείς να σκεφθείς τί θα φωνίσεις και τί θα φας, είσαι ελεύθερος. Ζούμε σε μια εποχή που όσα λιγότερα 'όχι' προτάσεις τόσα περισσότερα ΝΑΙ σου λέει η ζωή. Η κοινωνία αφήνει τον άνθρωπο να εκφράζεται ελεύθερα και να ενεργεί ελεύθερα αφού προηγουμένως του έχει αφαιρέσει το δικαίωμα να σκέφτεται ελεύθερα.

Κυρίες και κύριοι, νέοι δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια από το 1940, ότι υπήρχε κάποτε μια Ελλάδα που δεν ήταν κομπάρσος και σερβιτόρος της Ευρώπης. Υπήρξε κάποτε μια Ελλάδα, που όλοι σκύβανε ευλαβικά μπροστά της βλέποντας τους ξυπόλυτους Έλληνες πάνω στα χιονισμένα βουνά της Πίνδου να αποδεκατίζουν τους βαρβάρους. Δεν ήταν η Ελλάδα της διασκέδασης και της καλοπέρασης, του καφενείου. Ήταν η Ελλάδα της πίστης στο Θεό, των ιδανικών, η Ελλάδα που αγωνιζόταν, που μαχόταν. Αυτή την Ελλάδα απαιτούν από μας οι ψυχές των ηρώων και των αγίων που έχυσαν το αίμα τους, που έδωσαν την ψυχή τους. 'Αγαπητά μου παιδιά. Ο μπαμπάς σας σας δεν κοιμάται, αγρυπνά για σας. Τα μάτια μου έχουν μαυρίσει Θέλω να σας δώ. Πότε θα σας δω ο Θεός το γνωρίζει! Εσείς να μάθετε γράμματα, ν'ακούτε την δασκάλα σας, να έχετε άσβεστο το καντήλι μπροστά στην εικόνα της Παναγιάς!

ΖΗΤΩ Η 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Πριν λίγες ημέρες γιορτάστηκε στην πατρίδα μας η Εορτή του Πολυτεχνείου. Πριν 20 χρόνια νέα παιδιά έδωσαν το αίμα τους για φωμί, παιδεία και ελευθερία. Τους τιμούμε. Το ερώτημα όμως 20 χρόνια μετά σε εμάς τους νέους, αλλά και σε όλους τους Έλληνες είναι το εξής: σήμερα που το φωμί είναι τόσο άφθονο ώστε να το πετάμε ακόμα και στο δρόμο, σήμερα που η δωρεάν παιδεία και η ελευθερία είναι τόσο, ώστε να σπάζονται βτρίνες και το Πολυτεχνείο να καταλαμβάνεται και να, τί είναι αυτό που έχει να πεί η 17η Νοεμβρίου σε εμάς;

Στον τοίχο ενός Λυκείου γράφανε κάποτε κάποιοι μαθητές 'Λυπηθείτε μας τα κακόμοιρα, δεν έχουμε γιατί να αγωνιστούμε! Είμαστε μπουχτισμένα!' Πιστεύω ότι παρεξηγήσαμε το νόημα του Πολυτεχνείου. Το πρώτο αίτημα των νέων πραγματοποιήθηκε. Κάθε πατέρας σήμερα, που τότε ίσως ως νέος ανήκε στην γενιά του Πολυτεχνείου, όχι μόνον τον άρτο τον επιούσιο προσφέρει στο παιδί του, αλλά και το αυτοκίνητο και το σπίτι και όλα τα αγαθά.. Το ερώτημα είναι όμως: Παιδεία πραγματική που να δίδει στον άνθρωπο όχι μόνον εγκεφαλικές γνώσεις, αλλά καρδιά, αισθήματα, ιδανικά υπάρχει; Αληθινή ελευθερία, εσωτερική ελευθερία και ευτυχία υπάρχει;

Δυστυχώς πολλοί από μας, που ίσως ανήκαμε ή απλώς ζήσαμε τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, ξεχάσαμε και την Παιδεία και την Ελευθερία. Αντί να βρισκόμαστε στα σπίτια κοντά στα παιδιά μας που διψάνε για φροντίδα και διάλογο, για αληθινή δηλ. παιδεία στριμωχνόμαστε στα καφενεία δούλοι των κομματικών παθων, οπαδοί της φιλοσοφίας 'Φόγωμεν, πίωμεν, αύριο γαρ αποθνήσκωμεν'. Αντί να δώσουμε νόημα, βάθος στην ζωή των παιδιών μας ή των εγγονιών μας αφήνουμε στη τηλεόραση & στο video να τα διαπαιδαγωγήσει δηλ. να τα αποκοιμίσει και να τα ναρκώσει. 20 χρόνια μετά την 17η νομίζω ότι το νόημα και το μήνυμα του Πολυτεχνείου είτε έχει ξεχαστεί είτε έχει παραποιηθεί στο βωμό της κομματικής εκμετάλλευσης. Η Εκκλησία δεν ανήκει ούτε στην δεξιά ούτε στην Αριστερά.. Η Εκκλησία έχει χρέος να λέει την αλήθεια αλλά και να αγκαλιάζει με το ίδιο πάθος και αγάπη όλα της τα παιδιά. Ούτε ο καπιταλισμός ούτε ο μαρξισμός, ούτε η δεξιά ούτε η αριστερά θα μας σώσουν! Κάποιος παρομοίασε την πολιτική με ένα ποδοσφαιρικό παιχνίδι. Οι ιδεολογίες καθορίζουν ίσως τους κανόνες του παιχνιδιού. Το παιχνίδι παίζεται από παίκτες, και παίκτες είμαστε όλοι μας. Αν οι παίκτες δεν είναι ελεύθεροι από φανατισμό και πάθη, αν δεν είναι αληθινά καλλιεργημένοι και ελεύθεροι οποιοδήποτε παιχνίδι μπορεί να τιναχθεί στον αέρα. Τινάχθηκε στην Ρωσία, τινάσσεται στην Δύση με την ανεργία, τον ρατσισμό και τα άλλα προβλήματα.

Πιστεύω ότι τα συμπτώματα βίας σε κάθε επέτειο του Πολυτεχνείου, των νέων που σπάζοντας παράθυρα στρέφονται και ξεσπούν όχι ενάντια στην χούντα, αλλά εναντίον στην ίδια τη δημοκρατία αλλά και την Παιδεία, σημαίνει ότι η παιδεία και η ελευθερία δεν βρίσκονται μόνον με πορείες

προς τα έξω αλλά και με πορείες προς τα μέσα μας, προς την καρδιά μας, την οικογένειά μας!

Κάποτε κάποιος νέος που σύχναζε στην αγορά παραπονιόταν στον Σωκράτη γιατί δεν μπορεί να φτάσει στον Όλυμπο να δει τους θεούς. Ο Σωκράτης τότε του είπε: Αν αντί να περιφέρεσαι στην αγορά, είχες ξεκινήσει για την κορυφή του Ολύμπου τώρα θα είχες φτάσει. Δεν αρκεί να τρέχεις πάνω - κάτω στο γήπεδο με την μπάλλα, είπε κάποιος σε ένα νεαρό. Πρέπει να την βάλεις και στο τέρμα. Δεν αρκεί την σημερινή ημέρα να λέμε μεγάλα λόγια και φανφαρώδεις εκφράσεις για Παιδεία και ελευθερία. Πρέπει να αγωνιστούμε ελεύθεροι από τα πάθη αλλά και μορφώνοντας τον χαρακτήρα το δικό μας και των παιδιών μας να συναντήσουμε τον Θεό, να ξεκινήσουμε όχι βέβαια για τον Όλυμπο, αλλά για την οικογένεια, τον ίδιο μας τον εαυτό.

Γράφει πολύ σοφά ο Σ.Καργάκος «Όλοι μας έχουμε καταπιεί το χάπι της δημοκρατίας και του πλουραλισμού και νομίζουμε ότι η δικτατορία αποτελεί απλώς μια παρένθεση στην ιστορία. Είναι άραγε τυχαίο το γεγονός ότι στην Ελλάδα στην εποχή της Επταετίας παρουσιάστηκαν στην Ελλάδα τα μεγαλύτερα ποδοσφαιρικά ταλέντα, που έγιναν είδωλα και λατρεύθηκαν από τον κόσμο; Ποιός ποδοσφαιριστής γνώρισε τη φήμη και την προβολή του περίφημου Υβ, που το όνομά του μοιάζοντας με γάβγισμα, έγινε ιαχή, σύνθημα, συναίσθημα; Αφού οι άνθρωποι δεν είχαν την δυνατότητα να μιλήσουν ελεύθερα, είχαν την δυνατότητα να γαβγίζουν. Μήπως και σήμερα δεν έχουν γίνει οι αθλητές τηλεκατευθυνόμενες διαφημιστικές πινακίδες; Σε ποιά εποχή ο άρτος και τα σπόρ, τα θεάματα και τα show δεν είχαν τόση πέραση όσο η σημερινή;

Κάθε εποχή οι 'Μεγάλοι αδερφοί' ξέρουν ότι όταν κάποιος λατρεύει κι αποθεώνει το είδωλό του στην κομματική συγκέντρωση, στο γήπεδο, στον κινηματογράφο, ξεχνά τα εγκόσμια προβλήματα και παραδίδεται στη μεταφυσική του ένωση με αυτό που λατρεύει. Το φοβερό με τις σημερινές δικτατορίες είναι πως κανείς δεν μπορεί να προβλέψει το τέλος τους και οι πιο πολλοί δυστυχώς δε θέλουν το τέλος τους. Στις καταναλωτικές κοινωνίες οι αλυσίδες είναι χρυσές, για να φέρνουν δήθεν τους ανθρώπους πιο κοντά και ανεπαισθήτως να τους δένουν πιο σφικτά. Η χούντα έπεσε χάρη στην ανθρώπινη φύση που διψούσε για λευτεριά. Τώρα η ανθρώπινη φύση κινδυνεύει από τα μαζικά πρότυπα ζωής που προβάλλονται και υποβάλλονται. Τότε τα παιδιά πεθαίνανε χαμογελώντας γιατί ξέρανε την αξία του θανάτου για ιδανικά. Σήμερα τα παιδιά πεθαίνουν από τα ναρκωτικά γιατί αμφισβητούν την αξία μιας ζωής χωρίς αξίες. Μόνη ελεύθερη επιλογή είναι η επιλογή της κατανάλωσης, που λειτουργεί ως όπιο, ως υπνωτικό, που εξατμίζει κάθε πνευματικό ενδιαφέρον για το πνευματικό, για το καθαρά ανθρώπινο. Η επιτυχία της μοντέρνας τυρρανίας έγκειται στην δυνατότητά της να υποβάλλει και όχι να επιβάλλει ιδέες. Μόνον όταν επιβάλλεται μια βαθιά εσωτερική αλλαγή με επιστημονικούς τρόπους, μπορεί η μοντέρνα διαδρακτορία να γίνει αμετακίνητη. Η κοινωνία μπορεί να αλλάζει πρόσωπα και προσωπεία είναι όμως ένα τεράστιο θερμοκήπιο, μές στο οποίο ο άνθρωπος γεννιέται και αναπτύσσεται, όπως αυτή του διδάσκει. Ο λεγόμενος καταναλωτικός άνθρωπος δεν είναι αυτός που καταναλώνει κάποια αγαθά αλλά αυτός που καταναλώνει το πιο μεγάλο αγαθό, τον εαυτό του. Ο ναζισμός δεν δημιουργεί ιδέες αλλά μεταδίδει την Ιδέα. Όποιος μαθαίνει όμως να αγοράζει κάτι που του υποδεικνύεται συνηθίζει να ψηφίζει και όποιον του υποδεικνύεται.

Πρίν μερικά χρόνια σε μια εκδήλωση καρναβαλιού στη Γερμανία είχαν στηθεί πελώρια ομοιώματα ανθρώπων που αντί για κεφάλια είχαν κουτιά με πολλά κουμπιά ή τηλεοράσεις. Ενώ η μηχανοποίηση των μέσων παραγωγής μπορούσε να αποτελέσει δυναμικό παράγοντα διεύρυνσης της ανθρώπινης σκέψης, συντελεί στην ποδηγέτηση του ανθρώπου. Το άτομο καλείται να πατά κουμπιά, πλήκτρα, έμβολα, να στρίβει βίδα, ώσπου τελικά λειτουργεί σαν έμπυχος υπολογιστής με λιγότερη απόδοση από έναν άψυχο.. Μπροστά στις γιγάντιες μηχανές, τις δυσκολοχειρίστες ηλεκτρονικές συσκευές, τα νέα ηλεκτρονικά μέσα, ο άνθρωπος νοιώθει ασήμαντος. Οι σύγχρονοι άνθρωποι κουρδίζονται, ρυθμίζονται ή προγραμματίζονται. Θυμίζουν τα ανθρωπάκια του Γαίτη με ένα στρατιωτικό βηματισμό με τα βλέμματα καρφωμένα μπροστά ώστε να μην συναντιώνται ποτέ. Ο άνθρωπος μπορεί να νοιώθει ελεύθερος όταν νοιώθει χρήσιμος, όταν νοιώθει πως μπορεί να δημιουργεί. Η μηχανή έβγαλε από τον κόπο τον άνθρωπο όχι μόνον να εργάζεται αλλά και να σκέφτεται.

Αυτές οι σύγχρονες μονάδες παραγωγής, για να υπηρετήσουν καλύτερα τον τεχνολογικό ολοκληρωτισμό, είναι απαραίτητο να υιοθετήσουν μια άλλη γλώσσα, άψυχη, αδειανή. Ο ναζισμός δεν χρησιμοποιεί διανοήματα αλλά συνθήματα. Αυτό το δαισιθάνεται κανείς σήμερα όταν ακούει φράσεις του συρμού 'είμαι κι ο πρώτος'. Ίσως όλα αυτά να ακούγονται σαν κωμικά αλλά όλοι οι φασισμοί άρχισαν σαν κωμωδία και τελείωσαν με

δράμα. Ο άνθρωπος δεν σταματά εύκολα να μιλήσει, γιατί πάντοτε βιάζεται. Γίνεται τελικά και ο ίδιος μια συσκευή χωρίς ελπίδα επισκευής.

Η τηλεόραση έχει μεταβληθεί σε ένα ηλεκτρονικό δυνάστη. Πολλοί λένε ότι η τηλεόραση έχει εισβάλλει στη ζωή μας.. Το σωστότερο είναι ότι εμείς εισβάλαμε στα καταστήματα ηλεκτρικώς ειδών, για να προμηθευτούμε την τηλεόραση, το video, τη δορυφορική. Ο εγκέφαλός μας έχει αποροφηθεί από την τηλεόραση. Η τηλεόραση οφείλει την διαδοσή της στο ότι κατάφερε να αξιοποιήσει την δίψα του συγχρόνου ανθρώπου για εικόνα, τη λαχτάρα του να ξεφύγει από τη μονοτονία. Τί να δει ο άνθρωπος στη σύγχρονη πόλη; Γύμνια και τσιμέντο. Τα πάντα είναι γκριζα. Από τον ουρανό μέχρι την καρδιά του. Ψάχνει για λίγο χρώμα, που μόνο η τηλεόραση προσφέρει σε αφθονία. Πολλοί όταν απεργούσε η τηλεόραση έπεσαν σε μελαγχολία. Πολλοί έλεγαν ότι δεν έχουμε τί να κάνουμε, λές και πριν έκαναν περισσότερα. Η τηλεόραση έγινε το βιβλίο των αγραμμάτων ή μάλλον των ολιγογραμμάτων. Μπορείς κανείς να πείσεις αν κάτι το δείξεις κι όχι το αποδείξεις. 'Κλείστε την τηλεόραση κι ανοίξτε τα μάτια σας! Γραμματισμένος δεν είναι αυτός που ξέρει να διαβάζει και να γράφει αλλά αυτός που τροχίζοντας συνεχώς τη σκέψη του, μαθαίνει να κρίνει να διακρίνει να συγκρίνει.

Δυστυχώς βλέπουμε και σήμερα η πολιτική να έχει καταντήσει εμπόριο ψήφων. Ότι ισχύει στο εμπόριο διέπει και την πολιτική. Τα κόμματα με τις διαφημίσεις προσπαθήσουν να αυξήσουν την δικιά τους πελατεία, να μειώσουν την πελατεία του αντιπάλου. Με την αδιαφορία που δείχνουμε για αυτά που δεν αφορούν το σπίτι, το κόμμα μας και την οργάνωσή μας η δημοκρατία έχει εκφυλιστεί σε ολιγαρχία που ανανεώνεται με μια τυπική εκλογική διαδικασία ανά 4 χρόνια. Ο Χίτλερ δεν θα έφτανε στην εξουσία αν η δημοκρατία της Βαϊμάρης ήταν πραγματική δημοκρατία. Ούτε κι ο Παπαδόπουλος θα επέβαλλε σε εμάς 7χρονη δημοκρατία αν η δημοκρατία που προουπήχε ήταν πραγματική δημοκρατία. Καμιά δικτατορία δεν έρχεται. Τη φέρνουμε και τη φέρνουμε. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι η ελευθερία και η δημοκρατία αρχίζει από μέσα μας. Όσοι θέλουν να ζήσουν σε δημοκρατία πρέπει να προσφέρουν στους νέους ουσία δημοκρατίας. Και εδώ φαίνεται η γύμνια της σημερινής αγωγής και παιδείας, που μεταδίδει γνώσεις και πληροφορίες, δεν μορφώνει όμως τις καρδιές των νέων που 'καταρρέουν', μαζί με τις ιδεολογίες και την κομματικοποιημένη πολιτική'.

Πρέπει όλοι μας να ξεκολλήσουμε τις ετικέτες του αριστερού και του δεξιού, του προοδευτικού και του φιλελεύθερου. Πρέπει όλοι μας να πετάξουμε τα προσωπεία και τις μάσκες που φοράμε για να δούμε τί κάνουν άλλοι τώρα που εμείς αναπαυόμαστε μπροστά στο χαζοκούτι ή τη συναυλία ή την κομματική συγκέντρωση πριν από μας για μας και μάλιστα χωρίς εμάς. Πρέπει κοινότητες, εκκλησία σχολεία να συνεργαστούμε για να προσφέρουν αληθινή παιδεία και μόρφωση στα παιδιά μας που τρέχουν σαν τηλεκατευθυννόμενα να αγοράσουν τα υποπροϊόντα. Πρέπει να κάνουμε όλοι μας το άλμα που έκανε ο Ματθαίος, το άλμα από την πολυθρόνα μας και τον καναπέ μας στην αγκαλιά της οικογένειάς μας, των παιδιών μας στην αγκαλιά του Θεού, που πρόσφερε και προσφέρει την αληθινή παιδεία, την αληθινή λευτεριά

25n ΜΑΡΤΙΟΥ

Υπάρχουν κάποιες ημέρες, κάποιες ώρες που μας κάνουν να θυμόμαστε μέσα στη ρουτίνα του καιρού μας, ότι δεν είμαστε απλά ανθρωπάκια, εργάτες των εργοστασίων, νούμερα διαβατηρίων αλλά Έλληνες και Ορθόδοξοι. Και η σημερινή ημέρα είναι μία από αυτές τις όμορφες στιγμές της ζωής μας καθώς θυμόμαστε και γιορτάζουμε το ωραίο μήνυμα, το ευαγγέλιο που έφερε ο αρχάγγελος Γαβριήλ στην αγνή Παρθένο Μαρία καθώς θυμόμαστε το χαρμόσυνο μήνυμα της ελευθερίας των φτωχών και ξυπόλητων αλλά πλούσιων σε ιδανικά και αξίες καρδιά των ραγιάδων Ελλήνων στα μαύρα χρόνια της δουλείας και της σκλαβιάς. 'Χαίρε Παρθένε σου φωνάζω δυνατά, συ που είσαι το καταφύγιό μου στον καιρό των δυσκολιών και της αδυναμίας. Χαίρε κεχαριτωμένη εσύ που είσαι το εργαστήριο της χαράς του κόσμου, μέσα στο οποίο εμφανίστηκε η καταδίκη της πρώτης κατάρας και ετοιμάστηκε η υψηλότερη χαρά που ήρθε από σένα'

Η Θεοτόκος Παρθένος ελεύθερα είπε το μεγάλο 'ναί' στην πρόσκληση του αγγέλου να δεχτεί στα σπλάχνα της τον ίδιο το Θεό. Το γένος μας ελεύθερα είπε το μεγάλο 'Ναί' στην πρόσκληση του πατρο - Κοσμά και των άλλων πατριωτών Ελλήνων να γεννήσει το γλυκό για μας σήμερα καρπό της λευτεριάς. Δεν πρέπει αυτές τις ημέρες να περιοριζόμαστε μόνον σε όμορφους λόγους και ωραία ποιηματάκια. Δεν πρέπει αυτές τις ημέρες να περιοριζόμαστε σε κάποιες επιφανιακές εκδηλώσεις και βαρύγδουπες διακηρύξεις. Συχνά όταν αναφερόμαστε στο 21 το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται σε μερικά μόνον πολεμικά γεγονότα και νίκες. Αυτό που πρέπει να δούμε κοιτώντας κατάματα το παρελθόν εμείς οι Νεοέλληνες, που αντιγράφουμε κομπλεξικά όλα τα αρνητικά Ευρωπαϊκά και Αμερικανικά πρότυπα και τις δήθεν προοδευτικές ιδέες της Δύσεως είναι τι έδωσε στους αμόρφωτους και φτωχούς ραγιάδες το πάθος να αναστηθούν, τη φλόγα να ελευθερωθούν, το τι θα δώσει και σε εμάς τους σημερινούς απογόνους τους τη δύναμη να ξυπνήσουμε από το λήθαργο της καλοπέρασης και του 'ωχαδελφισμού'. Πολύ ωραία ο Αλ.Βαλαωρίτης συνοψίζει το νόημα της 25ης Μαρτίου σε δύο στίχους: 'Ξυπνάτε εσείς που κείτεστε ξυπνάτε όσοι κοιμάστε/ το θάνατο όσοι εγεύθητε τώρα ζωής χορτάστε!'

Την απάντηση στο παραπάνω ερώτημα δεν θα τη δώσω εγώ αλλά οι ίδιοι οι αγωνιστές οι οποίοι ζούνε μέχρι τις ημέρες μας και θα συνεχίσουν να ζούν αιώνια. Ο στρατηγός Μακρυγιάννης απαντούσε: 'Μα γιατί πεθαίνουμε; Πεθαίνουμε για τη θρησκεία μας, πεθαίνουμε για την πατρίδα μας και πολεμούμε όσο μπορούμε εναντίον της τυρρανίας. Ο Θεός φυλάγει τους αδυνάτους. Ο Θεός βοηθός!'. Ο Κανάρης λίγο μετά την πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας περιγράφει την κρίσιμη εκείνη στιγμή: 'Μια δύναμη θεϊκή με γιγάντωσε...Εις το όνομα του κυρίου...Κάνω το Σταυρό μου και το θαύμα έγινε !'

Ο θρυλικός γέρος του Μοριά πριν ξεκινήσει για τα Δερβενάκια όπου θα έδινε την ιστορική μάχη με τη στρατιά του Δράμαλη, αρματώνεται, φορεί την περικεφαλαία του και κάτω από τον πελώριο πλάτανο στη Τριπολιτσά λέει τούτα τα γεμάτα πνοή λόγια στα παλλικάρια του: 'Έλληνες θα νικήσουμε! Είναι θέλημα Θεού. Ο Θεός αδέρφια είναι κοντά μας και μας βοηθάει γιατί πολεμάμε για την Πίστη, την Πατρίδα μας, για τους γέρους τους γονιούς μας, για την Πατρίδα μας, για τα αδύνατα τα παιδιά μας, για τη ζωή μας, για την λευτεριά μας. Κι όταν ο δίκαιος Θεός μας βοηθεί ποιός εχθρός μπορεί να μας συντρίψει; Έλληνες στα άρματα! Θα τους συντρίψουμε με τη βοήθεια του Θεού. Ο Θεός υπέγραψε την ελευθερία της Ελλάδος και δεν θα πάρει πίσω την υπογραφή του!'

Με αυτά τα λόγια προσκαλούσε ο Οδ. Ανδρούτσος τους Έλληνες στον αγώνα της Επανάστασής: 'Έλληνες ήταν από το Θεό γραμμένο να αδράξουμε τα άρματα και να κυθούμε καταπάνω στους τυρράννους μας που τόσα χρόνια χωρίς έλεος μας τυρρανούν. Τι τη θέλουμε βρέ αδέρφια αυτή την πολυπικραμένη τη ζωή, να ζούμε στη σκλαβιά και το σπαθί των Τούρκων να ακονιέται στα κεφάλια μας. Δεν τηρούμε πως τίποτε δεν μας απόμεινε; Οι εκκλησιές μας έγιναν τζαμιά και αχούρι των Τούρκων. Οι φαμίλιες μας, τα παιδιά μας είναι στα χέρια των κατακτητών.. Δεν πρέπει να σταυρώσουμε τα χέρια και να κοιτάμε τον ουρανό. Ο Θεός μας έδωσε χέρια, γνώση, νού. Ας ρωτήσουμε την καρδιά μας και ότι μας πεί ας το κάνουμε γρήγορα πράξη. Ας είμαστε αδέρφια βέβαιοι πως ο Χριστός, ο πολυαγαπημένος μας Χριστός θα βάλει το χέρι Του πάνω μας. Ότι κάνουμε κάνουμε ας το κάνουμε μια ώρα αρχίτερα! Αδέρφια στα άρματα να ξεσκλαβωθούμε όλοι ή να πέθανουμε για την πατρίδα!'

Ποιά ήταν άραγε τα ιδανικά, ποιές ήταν οι αξίες εκείνες που έδωσαν τη δύναμη στους ταπεινωμένους και ξυπόλητους ραγιάδες να επαναστατήσουν και να ξεσηκωθούν; Ήταν άραγε οι κόκκινες, μπλέ πράσινες ιδεολογίες οι οποίες μέχρι σήμερα κατακομματιάζουν και διαιρούν το λαό μας; Ήταν μήπως τα ιδανικά του σοσιαλισμού του καπιταλισμού και όλων των -ισμού που φλόγισαν την καρδιά τους; Όχι! Τα ιδανικά των προγόνων μας, οι αξίες τους, η καρδιά τους κτυπούσε για δύο λέξεις 'Πατρίδα και Θρησκεία!', δύο λέξεις που ενοχλούν μέχρι σήμερα μερικούς κουλτουριάρηδες συμπατριώτες μας.

'Εμεινα μόνος 'λέει ο Γέρος του Μοριά' μόνος με το άλογο. Γυρίζει ο Φλέσσας καθώς έφευγε και λέει ενός παιδιού. Μείνε μαζί του μην τον φάνε τίποτα λύκοι! Έκατσα μόνος ώσπου κάθηκαν τα μπαϊράκια τους. Κατέβηκα κάτω. Ήταν μια Εκκλησιά στο δρόμο. Καθισα και έκλαιγα την Ελλάδα. Παναγιά μου είπα, βοήθα και τούτη τη φορά τους Έλληνες να εμψυχωθούν!'

Μύσα στην καρδιά των λιονταριών αυτών του 21, έκαιγε μια φλόγα που διατηρήθηκε μέσα σε μια τυρρανία 400 χρόνων, φλόγα η οποία διατηρήθηκε σε χρόνια σκοτεινά και δύσκολα, όχι σε χρόνια καλοπέρασης

και όμορφης ζωής όπως σήμερα, αλλά σε χρόνια τραχιά και σκληρά! Πώς διατηρήθηκε όμως αυτή η φλόγα, πως διατηρήθηκαν τα ιδανικά, πως διατηρήθηκε το πάθος για λευτεριά;

Η φλόγα της λευτεριάς διατηρήθηκε γιατί κάποιος πατρο-Κοσμάς αλώνισε όλη την Ελλάδα κηρύττοντας και νουθετώντας τους ξυπόλητους Γραικούς. Η φλόγα της λευτεριάς διατηρήθηκε διότι κάποια παλλικάρια παρουσιάζονταν με θάρρος και τόλμη μπροστά στον Τούρκο και έφτηναν τον Κατή και τις υποσχέσεις του και έχυναν το αίμα τους για το Χριστό και την πατρίδα, ψάλλοντας το 'Χριστός ανέστη!' Η φλόγα της λευτεριάς διατηρήθηκε διότι κάποιοι απλοί αγράμματοι παπάδες με τριμμένα ράσα μάθαιναν στο Κρυφό-Σχολειό τα ελληνόπουλα κάτω από το φώς του φεγγαριού γράμματα από το Οκταήχι, το Ρολόγι και το Ψαλτήρι.

'Ξυπνάτε Χριστιανοί ήρωες! Ο κύριος των δυνάμεων είναι μεθ'ημών. Για την ελευθερία της πίστης μάχεσθε...Η υπόθεση της πατρίδος είναι υπόθεση του Χριστού!' Αποτελεί ντροπή ότι υπάρχουν Έλληνες που όχι μόνο αποφεύγουν να αναφέρουν και το όνομα της μάνας Εκκλησίας αυτή την ημέρα, αλλά και τολμούν να σπιλώνουν μνήμες ιερών ανδρών και ηρώων Αποτελεί πραγματικά διαστρέβλωση της ιστορίας και της μνήμης των ηρώων ότι ορισμένα στόματα χάρη κάποιας ξεπερασμένης νοοτροπίας τολμούν να λένε ότι ο αγώνας ήταν ταξικός. Το ότι οι έλληνες αγωνίστηκαν όχι εναντίον των βαρβάρων Τούρκων, αλλά εναντίον των προυκόντων, των δεσποτάδων και των πλουσίων. Είναι τα ίδια στόματα τα οποία μέχρι σήμερα τολμούν να χαρακτηρίζουν εθνικιστές και προγονόπληκτους όσους υπερασπίζονται το ιδανικό της πατρίδος, θρησκοπληκτους όλους εκείνους που εξακολουθούν να υπερασπίζονται την πίστη τους στο Θεό! Τα στόματα όμως των ηρώων τους διαψεύδουν!

Ο Κανάρης έλεγε με υπερηφάνια 'Από μικρός ήμουν θεοφοβούμενος και στο όνομα του Θεού ακουμπούσα την απόφασή μου... Εμείς οι Γραικοί μόνο με την ελπίδα στο Θεό επαναστατήσαμε, χωρίς βοήθεια, χωρίς κανένα μέσο, χωρίς μπαρούτι, χωρίς μολύβι ... Και να ο Θεός μας βοήθησε!' Γράφει ο Τσερτσέτης για το πρόσωπο του Γρηγορίου του Ε' του μεγάλου αυτού μάρτυρα που απαγχωνίστηκε μπροστά στο μεγάλο βεζύρη, ενώ εκείνος κάπνιζε αμέριμνος το τσιμπούκι του, όταν ανήμερα της Κυριακής των Βαΐων φίλοι του τον παρακάλεσαν να φύγει και να σωθεί, προσφέροντας μάλιστα και τα μέσα για να δραπετεύσει ο Πατριάρχης φώναξε δυνατά: 'Μη με παρακινείτε να φύγω! Μη θέλετε να σωθώ! Ωραίο πράμα θέλετε να κάνω. Μεταμορφωμένος με καμιά προβιά στην πλάτη να φεύγω στα καράβια ή κλεισμένος σε καμιά πρεσβεία να ακούω τα ορφανά του έθνους μου να σπαράζουν στα χέρια του δημίου. Είμαι πατριάρχης για να σώσω το λαό μου κι όχι για να τον ρίξω στα μαχαίρια της γενιτσαριάς. Ο θάνατός μου χρησιμεύει περισσότερο από τη ζωή μου. Οι ξένοι βασιλιάδες θα ταραχτούν από τον άδικο θάνατό μου! Οι Έλληνες θα πολεμήσουν με απελπισία που συχνά χαρίζει τη νίκη ...Ας φάμε τα ψάρια του γιαλού σήμερα των Βαΐων

και αργότερα ας φαν αυτά εμάς !...‘Την Κυριακή του Πασχα φάλλοντας το ‘Χριστός ανέστη’ απαγχονίστηκε στην Μεγάλη Πύλη. Τρεις μέρες αργότερα οι δήμειοι βοηθούμενοι από τους Εβραίους της Πόλης τον σέρνουν στα σοκκάκια της Πόλης και τον ρίχνουν στη θάλασσα!

Η πατρίδα μας η Ελλάδα και σήμερα βρίσκεται σε κινδύνους. Μακεδονία, Β.Ήπειρος, Κύπρος βρίσκονται ακόμα υποδουλωμένες στον ίδιο βάρβαρο δυνάστη. Τότε οι Τούρκοι προσπάθησαν με φρικαλεότητες να σταματήσουν τους Ρωμιούς ήρωες. Ένας αυτόπτης μάρτυρας του διωγμού των Ρωμιών της Πόλης γράφει στο Χρονικό του: ‘Βασάνιζαν, έκοβαν μύτες και αυτιά, γκρέμιζαν τους ανθρώπους από το παράθυρο ... Άλλους τους έψηναν στα κάρβουνα σιγά-σιγά, άλλους τους έδεναν με σκοινιά και τους έσερναν ανελέητα στους δρόμους, ώσπου οι σάρκες αποκολλούνταν από τα οστά. Άλλοι τρυπούσαν νεογέννητα παιδιά με τις λόγχες και τα τριγύριζαν στους δρόμους έτσι, καθώς σπαρταρούσαν καρφωμένα μέχρι να ξεψυχήσουν!’ Σήμερα οι Τούρκοι συνεχίζουν τα εγκλήματά τους. Πόντιοι σφάζονται, Κούρδοι εξολοθρεύονται, τάφοι αγίων και ηρώων ιεροσυλλώνονται. Και η φίλη μας η Ευρώπη, όπως και τότε η Ιερά Συμμαχία του Μέτερνικ, επιδοκιμάζει με τη σιωπή και την δήθεν ουδετερότητά της τα εγκλήματα και τις βαρβαρότητες!

‘Μιλούν για την Ελλάδα ως ‘λίκνο δημοκρατίας’ και ως ‘κοιτίδα του ευρωπαϊκού πολιτισμού’. Βέβαια δεν διευκρινίζουν ποτέ γιατί η πολιτική (και συναισθηματική) προτίμησή τους ήταν πάντοτε (στη Σμύρνη το ’22, στην Κύπρο το ’74, στη Βοσνία, στο Κοσσυφοπέδιο, στην FYROM) το οθωμανικό Ισλάμ, γιατί αντιστάθηκαν πεισματικά να επιβιώσει η Ελλάδα, δηλ. ο ‘δικός’ τους πολιτισμός, σε κοιτίδες μακραίωνης ανθηρής παρουσίας Ανατολική Θράκη, Ρωμυλία, Βόρεια Ήπειρος, Κύπρος...Αδικούν κατάφωρα το Βυζάντιο (όπως οι ίδιοι παραπλανητικά ονόμασαν) δηλ. την πραγματική δόξα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας...που τους χειραγώγησε στον πολιτισμό όταν αυτοί, στίφη νομαδικά και πρωτόγονα, κατέλυσαν τη Δυτική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Θαυμάζουν την αρχαία Ελλάδα αποκομμένη από την χριστιανοορθόδοξη ιστορική της συνέχεια, όπως οι ίδιοι σφετερίστηκαν αντιστρέφοντας τους όρους πολιτισμού της... Η λέξη ‘Βυζάντιο’ επινοήθηκε τον 18οαι. ακριβώς για να διαστείλει την Ευρώπη ως μοναδική κληρονόμο της αρχαιοκλασικής παράδοσης, από τον γραικοσλαβικό κόσμο της ανατολικής παρακμής... Να που τα τελευταία χρόνια εύστοχοι εκπρόσωποι της σιτορικής αυτοσυνειδησίας της Δύσης ήρθαν να διαλύσουν τις δικές μας ιστορικές ψευδαισθήσεις αποβάλλοντας το προσωπείο του ρητορικού φιλελληνισμού.. ήρθαν οι προκλήσεις όπως το σκεπτικό της ίδρυσης του Μουσείου της Ευρώπης, η επιλογή ισραηλινού καθηγητή από το Τελ/Αβίβ ως επιστημονικού διευθυντή του Μουσείου, οι πρώτες δηλώσεις του που αναπαράγουν πιστά τις διαχωριστικές της Ευρώπης οριοθετήσεις του Σ.Χάντιγκτον..Και ο ελληνικός πολιτισμός ζει στην ανέμελη μακαριότητα της αναμονής να μας σεβαστεί η Δύση για τον πολιτισμό που της προσφέραμε’ (Χ.Γιανναράς).

Το θέμα όμως εμείς οι απόγονοι αυτών των ηρώων και αυτών των αγίων τι κάνουμε; Οι Έλληνες του 21 αγαπούσαν με πάθος την πατρίδα τους γι ‘αυτό και δεν δειλθισαν μπροστά σε οποιοδήποτε κίνδυνο ‘Του Θόδωρου Τράκα

το παιδί σκοτώθηκε στην πολιορκία των Σαλώνων. Ο πατέρας βλέποντας νεκρό το παιδάκι του έσφιξε την καρδιά του και φώναξε: 'Γάμος χωρίς σφακιά δεν γίνεται! Όταν η μάνα της ηρωίδας Μαντώ έβλεπε την κόρη της να διαθέτει ότι είχε και δεν είχε για την Πατρίδα της είπε μια μέρα: Κράτα λίγο το χέρι σου κόρη μου. Μην ξοδεύεις την προίκα σου. Πρέπει να παντρευτείς, να κάνεις οικογένεια! Κι η Μαντώ της απάντησε: Η πατρίδα μάνα να ελευθερωθεί και δε με μέλλει τι θα απογίνω. Τα πλούτη μου είναι η πατρίδα, χρυσάφια μου είναι η Ελλάδα! Είναι άραγε προγονοπληξία, είναι πατριδολατρεία, είναι εθνικισμός να μιλά κανείς έτσι για την πατρίδα του; Πότε επιτέλους εμείς οι Έλληνες οι απόγονοι των ενδόξων αυτών ηρώων θα πάψουμε να πιπιλίζουμε καραμέλες ξενόφερτων ιδεολογιών και ξεπερασμένων θεωριών; Πότε θα μάθουμε να αναζητάμε νόημα στην ύπαρξή μας όχι στις εισαγόμενες ιδεολογίες και συμμαχίες αλλά στα ιδανικά και τις αξίες της καρδιάς μας; Πότε θα μάθουμε μονοιασμένοι και αδελφωμένοι να αγωνιζόμαστε για το καλό του τόπου μας. 'Η καημένη η πατρίδα αμαρτίες οπούχε και γύρευε να την λευτερώσουμε εμείς οι ανθρωποφάγοι οι πολιτικοί και στρατιωτικοί; Πόσο ψυχώνει η Τουρκιά και πόσο αδυνατίζουμε εμείς, να σκοτωνόμαστε μεταξύ μας και να μην κοπιήσουν γι' αυτό οι Τούρκοι' έλεγε με παράπονο ο Μακρυγιάννης, όταν η δικήνοια κατέστρεφε τους καρπούς της νίκης. Όταν οι Έλληνες πίστεψαν ότι η Φραγκιά και η Ευρώπη θα τους έσωνε, όταν μοιράστηκαν σε κόμματα και μερίδες όταν ξέχασαν την εμπιστοσύνη τους στο Θεό και την αγάπη τους στην πατρίδα που τους ένωνε σφικτά και αναζήτησαν τη σωτηρία τους στις Μ.Δυνάμεις τότε άρχισαν να αυτοκαταστρέφονται.. 'Αν θέλουμε το λίγο να γίνει μεγάλο, πρέπει να λατρεύουμε τον Θεόν, να αγαπάμε την πατρίδα, τα παιδιά μας να τα μαθαίνουμε γράμματα και ηθική!' φώναζε ξεκάθαρα ο Μακρυγιάννης. Έλεγε σοφά ο Κοραής: 'Έλληνες χωρίς να νικήσουμε την δικήνοια οι προηγούμενες νίκες αντί να μας δοξάσουν θα μας ντροπιάσουν. Η απόκτηση της λευτεριάς είναι βέβαια μεγάλο και αξιόπαινο έργο. Η διαφύλαξή της όμως είναι το μεγάλο και σπάνιο κατόρθωμα, για το οποίο δεν αρκεί ο πρόσκαιρος κατά των τυρράνων πόλεμος αλλά χρειάζεται να πολεμά κανείς τα πάθη της ψυχής του.'

Βρισκόμαστε σε μια εποχή όπου ούτε ιδέες ούτε ιδεολογίες χρειαζόμαστε Χρειαζόμαστε ιδανικά! Χρειαζόμαστε πατρο - Κοσμάδες! Χρειαζόμαστε Σχολειά όπου να διδάσκεται πίστη στο Χριστό και αγάπη στην πατρίδα. Χρειαζόμαστε ψυχή και Χριστό. Χρειαζόμαστε αγνούς ήρωες και όχι εκφυλισμένους star για πρότυπα! Χρειαζόμαστε Ορθοδοξία. Χρειαζόμαστε Ελλάδα! Έλληνες της ξενιτειάς! Σε αυτές τις δύσκολες στιγμές που περνά η πατρίδα μας περικυκλωμένη από τους μανιασμένους εναντίον της Μουσουλμάνους δεν δικαιολογείται κανείς να κοιμάται και να ραγχάζει! Αν θέλουμε πραγματικά να γιορτιάσουμε τη γιορτή του 21 πρέπει να πάψουμε να καθόμαστε αμέριμνοι στους καφενέδες. Αν θέλουμε να είμαστε πραγματικοί απόγονοι των ηρώων και των αγίων του 21 πρέπει να πάψουμε να ενδιαφερόμαστε μόνον για το Κοντο και τα ατομικά μας συμφέροντα. Αν θέλουμε να είμαστε Έλληνες και να καυχόμαστε για τους προγόνους μας

πρέπει να ξυπνήσουμε από τη νάρκωση και να μιλήσουμε στα παιδιά μας για τους προγόνους τους και να διακηρύξουμε παντού ότι η Ελλάδα είναι μεν μικρή χώρα στο χάρτη, στην καρδιά όμως είναι πλούσια σε πίστη, ιδανικά, είναι πλούσια σε Χριστό και Πατρίδα Σε μια εποχή που οι Τούρκοι κάνουν το παν για να διαφημίσουν ξένα αγάλματα και πατρίδες σαν δικά τους, τη στιγμή που οι Ευρωπαίοι εταίροι μας σε ένα πράγμα είναι σύμφωνοι στο να δικαιώνουν το υβρίδιο του Γκλιγκόρωφ και να βουλώνουν τα στόματα στις σφαγές των Κυπρίων και Ποντίων αδελφών μας, δεν δικαιούται κανείς εν ονόματι της οποιαδήποτε ιδεολογίας και κοσμοθεωρίας να μιλά για εθνικισμό και θρησκοκληψία, κανείς δεν δικαιούται να κομματιάσει τον Ελληνισμό, κανείς να προδίδει προγόνους, ήρωες αγίους, πατρίδα για φτηνά συμφέροντα και φιλοδοξίες.

Τούτη την ιερή μέρα τούτες τις ιερές στιγμές τα οστά των προγόνων, το αίμα των μαρτύρων, οι τραχιές φωνιές του Κολοκοτρώνη, του Αθανασίου Διάκου, του Παπαφλέσσα αντηχούν. Μας καλούν σε ωραίους αγώνες και θυσίες Έλληνες της Β.Ηπείρου, της Κύπρου. Αδέλφια της ξεντειάς Ξυπνάτε! Ο Χριστός ανέστη! Η πατρίδα ανέστη Ξυπνάτε εσείς που κείτεστε ξυπνάτε όσοι κοιμάστε/ το θάνατο όσοι εγεύθητε τώρα ζωής χορτάστε!

Ζήτω το έθνος! Ζήτω η 25η Μαρτίου!

Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Ο μήνας Μάιος δεν είναι απλά ο τελευταίος μήνας της Άνοιξης, δεν είναι μόνον ο μήνας της Ανάστασης είναι επιπλέον ο μήνας στον οποίο η πατρίδα μας έγραψε πολλές φωτεινές και σκοτεινές σελίδες στην Ιστορία της. Στις 19 Μαΐου θυμόμαστε τη γενεοκτονία των Ποντίων αδελφών μας από τα φανατισμένα στίφη του Κεμάλ Ατατούρκ, στις 11 Μαΐου τιμούμε τους Αγ.Κύριλλο και Μεθόδιο που εκχριστιάνισαν τους Σλάβους, ενώ την ίδια ημέρα θυμόμαστε με λαχτάρα τα Εγκαίνια της Πόλης από τον Κωνσταντίνο τον Μέγα! Λίγες μέρες όμως αργότερα στις 29 Μαΐου όλοι μας φέρνουμε στη θυμνή μας ένα συγκλονιστικό & οδυνηρό γεγονός, την κατάληψη την άλωση και την λεηλασία της πόλης από τους Τούρκους.

Σίγουρα έχουμε συνηθίσει να γιορτάζουμε ευχάριστα γεγονότα και να πανηγυρίζουμε τις νίκες και τους θριάμβους των προγόνων μας. Γεγονότα, όπως αυτό της Άλωσης, περνάνε απαρατήρητα κι όμως τέτοια γεγονότα πολλές φορές είναι πιο διδακτικά για την πορεία μας ως ατόμων και ως έθνους. Το παρελθόν έλεγε ένας σοφός είναι το μοναδικό φως που διαθέτουμε προκειμένου να διεισδύσουμε στο σκοτεινό μέλλον. Αυτό το παρελθόν οφείλει η Εκκλησία έστω κι αν οδυνηρό, όχι για να υποθάλπει τον εθνικισμό, όπως πολλοί ανεγκέφαλοι τονίζουν, αλλά αντίστροφα, γιατί όπως πολύ ωραία κάποιος τονίζει η Εκκλησία δεν θέλει μηδενικά. Κανένα μηδενικό δεν μπορεί να είναι χριστιανικό. Η Εκκλησία θέλει ανθρώπους που ξέρουν να θυμούνται ποιοί είναι και τί αναζητούν σε αυτόν τον κόσμο, ανθρώπους που μέσα από το Σταυρό της Ιστορίας τους καλπάζουν προς την Ανάσταση.'

Η Κωνσ/πολη,η ωραία αυτή πόλη που έκζησε ο Μέγας Κωνσταντίνος βρέθηκε πολλές φορές σε κινδύνους. Πάντοτε όμως η ενότητα του λαού αλλά κυρίως η πίστη και η ευλάβεια προς την Δέσποινα-Παναγιά την έσωσε από τους κινδύνους. Η πρώτη φορά που η Πόλη αλώθηκε και αιχμαλωτίστηκε ήταν τον Απρίλιο του 1204, από τους παπικούς Φράγκους κατά τη διάρκεια της Δ' Σταυροφορίας. Η κατάσταση ήταν τρομερή. Διωγμοί, λεηλασίες, εκβιασμοί για να προσκυνήσουν οι Γραικοί την πανιόφλα του πάπα! Έστω κι αν η Πόλη περιήλθε στα χέρια του Μιχαήλ του Παλαιολόγου, λίγα χρόνια αργότερα, το 1261, εντούτοις η καταστροφή ήταν ήδη πολύ μεγάλη κι ανεπανόρθωτη. Εκείνα τα χρόνια ο κλοιός των Τούρκων άρχισε ολοένα να σφίγγει γύρω από την Πόλη! Ο αυτοκράτορας κι οι στρατηγοί του αντί να προστρέξουν στη συμμαχία και τη βοήθεια του Θεού, τρέχανε σαν ζητιάνοι στη Δύση για να εξοικονομήσουν μια κάποια βοήθεια, δίδοντας ως αντάλλαγμα την πίστη τους στην Ορθοδοξία. Ένωση συζητούσαν με τον πάπα στη Φερράρα το 1438 και τη Φλωρεντία το 1439. Ένωση υπογράψανε! Και το αποτέλεσμα; Ο Λαός διχάστηκε και ξεσηκώθηκε. Κι η βοήθεια; 200 τοξότες, οι οποίοι με το που πρόβαλλε ο εχθρός μπήκαν στα καράβια και εξαφανίστηκαν. Και ενώ η Ένωση με τη Δύση έφερε τη διάσπαση μέσα στην Πόλη, τη στιγμή που έξω από την Πόλη ο νεαρός

Μωάμεθ ο Β' μόλις 21 ετών, γίνεται το 1451 σουλτάνος και στις αρχές Απριλίου φτάνει με τα στρατεύματά του και εγκαθίσταται μπροστά στην πύλη των Ρωμαίων.

Η πολιορκία αρχίζει. 300.000 φανατισμένοι Τούρκοι ενάντια σε 8000 Έλληνες. Τα μεγάλα κανόνια του Μωάμεθ Β' βομβαρδίζουν ανελέητα τα πανάρχαια τείχη της Πόλης. Οι Ρωμιοί παλικαρίσσια το πρωί πολεμούν και το βράδυ επισκευάζουν τα τείχη τους. 25 Μαΐου ο Μωάμεθ ζητά την παράδοση της Πόλης. Κι ο ηρωικός αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ο ΙΑ ο Παλαιολόγος απαντά περήφανα: 'Το να σου παραδώσω την Πόλη δεν είναι υπόθεση δική μου ούτε κανενός. Γι αυτή την Πόλη όλοι μας θα θυσιασθούμε χωρίς να υπολογίζουμε τη ζωή μας!'

Παραμονή της 21ης Μαΐου. Ο Μωάμεθ ο Β' ετοιμάζεται για τη γενική έφοδο! Υπόσχεται θησαυρούς, αιχμαλώτους, πλούτη από την τρομερή λεηλασία' Όποιος σκοτωθεί θα πάει στον παράδεισο και θα τρώει τα πιλάφια του Μωάμεθ, και θα έχει όλες τις απολαύσεις του Αλλάχ!' Ο Εωυσταντίνος δίδει εντολή να λιτανευθεί η εικόνα της Παναγίας της Οδηγήτριας. Θυμίζει στα παλλικάρια του ότι μάχονται για την πίστη στην πατρίδα, τους γονείς και τα παιδιά τους. Πηγαίνει ο ίδιος στην Αγια-Σοφία την οποία βλέπει για τελευταία φορά, κοινωνεί τα άκραντα μυστήρια Ζητά συγνώμην από τους γέροντες, τους υπηκόους του, τους δούλους κλαίγοντας ανάμεσα σε ανθρώπους που κλαίγανε...Λίγες ώρες μετά τα μεσάνυκτα τρεις συνεχόμενες επιθέσεις των Τούρκων αποκρούονται παρά τη λύσσα και την μανία τους. Μια τελευταία υπεράνθρωπη προσπάθεια και απέτυχε κι αυτή! Μια μικρή πόρτα στα τείχη, η γνωστή Κερκόπορτα είχε ξεχαστεί ανοικτή από τους φρουρούς που είχαν βγει τη νύκτα περίπολο. Μερικοί Τούρκοι την βλέπουν και μπαίνουν. Ο Κωνσταντίνος, που επί τέσσερις ώρες απόκρουε όλες τις εφόδους των Τούρκων και ήλπιζε ότι θα νικήσει την επιμονή του Μωάμεθ, είδε ξαφνικά τους εχθρούς να τον περικλώνουν. Τότε απελπίσθηκε. Κλωτσά το άλογό του και όρμησε αγωνιζόμενος στα στίφη των αντιπάλων. Το αίμα έτρεχε ποταμηνδόν από τα πόδια και τα χέρια του. Τη στιγμή αυτή ο βασιλιάς έκραξε: 'Δεν υπάρχει χριστιανός να λάβει το κεφάλι μου; Η Πόλη αλίσκεται και εγώ ακόμα ζω;'

Μόλις επρόφερε αυτές τις λέξεις κάποιος Τούρκος τον πλήγωσε κατά πρόσωπο. Αυτός ανταπέδωσε την πληγή. Κάποιος όμως εκ των όπισθεν τραυμάτισε θανάσιμα το βασιλιά. Ο Κωνσταντίνος έπεσε αιμόφυρτος! Το πτώμα του σέρνεται σε όλα τα καλντερίμια της Πόλης. Η αγία του κεφαλή γεμίζεται άχυρο. Οι περισσότεροι Έλληνες κατέφυγαν στην Αγια Σοφία και σφάχτηκαν από τους Τούρκους. Άλλοι πνίγηκαν προσπαθώντας να μπουν στα βενετσιάτικα καράβια!

Γιατί άραγε έπεσε η Πόλη; Γιατί η όμορφη αυτή Πόλη βρίσκεται μέχρι σήμερα στα χέρια των Μουσουλμάνων; Γιατί αντί να ακούγονται μέχρι σήμερα τα σήμαντρα της Αγια Σοφιάς και οι κατανυκτικές υμνωδίες της

Εκκλησίας, να ακούγονται μέχρι σήμερα τα μεγάφωνα και οι κραυγές των μιναρέδων; Γιατί αντί τα χαρωπά πρόσωπα των Ρωμιών να συναντά κανείς τα βλοσυρά βλέμματα των μαυροφορεμένων Μουσουλμάνων;

Δύσκολο μα κρίσιμο ερώτημα για μας τους νεο-έλληνες: Ο κίνδυνος του Ισλάμ είναι για μας σήμερα όχι απλά το σκιάχτρο, αλλά μια οδυνηρή πραγματικότητα. Η πατρίδα μας αποκομμένη από τους υπολοίπους χριστιανούς είναι και σήμερα πολιορκημένη από τους Μουσουλμάνους φανατισμένους & εξαγριωμένους εναντίον της. Γιατί λοιπόν η Πόλη έπεσε; Η απάντηση που μας δίνει ο λαός είναι η εξής: 'Τό θελε ο Θεός η Πόλη να τουρκέψει' Και γιατί ο Θεός της αγάπης, της ελευθερίας, της δικαιοσύνης επέτρεψε αυτή τη συμφορά; Γιατί επέτρεψε αυτό το Γολγοθά του έθνους;

Η απάντηση που δίνουν οι πνευματικοί άνθρωποι & τότε & σήμερα είναι ότι η Πόλις είχε αμαρτίσει. Μέθυσε με το κρασί αυτού του κόσμου και ξέχασε το Θεό των Πατέρων της. Στο Ιερό Παλάτι κυριαρχούσε ο Καιν κι όχι ο Άβελ. Έπαρση, εγωισμός, ανηθικότητα. Κι όχι μόνον αυτό! Τις δύσκολες στιγμές δεν υπήρξε μετάνοια, επιστροφή στο Θεό που περίμενε με υπομονή και αγωνία τα παιδιά του να επιστρέψουν αλλά προσφυγή στη βοήθεια και της συμμαχίας της Δύσης. Χωρίς να υπάρχει Ένωση με το Θεό & ένωση των Ρωμιών μεταξύ τους ευσυζητείτο Ένωση με τη Δύση Κι όμως ο Θεός πρόνοησε παρ'όλη την ανταρσία των παιδιών του αντί αν υποταχτούμε στην παπική τιάρα, όπως ήθελαν οι ενωτικοί Γραικύλοι εκείνης της εποχής, να υποδουλωθούμε στο ασιατικό φέσι των Τούρκων. Κι αντί να υποταχθεί και το σώμα κι η ψυχή, αντί να υποταχθεί η σάρκα του έθνους, το κράτος της Ρωμανίας και η ψυχή του, η Εκκλησία, να σκλαβωθεί μόνον το σώμα του Γένους, το οποίο πέρασε μόν τα φρικτά μαρτύρια της Τουρκοκρατίας επί τέσσερις αιώνες, η ψυχή του έμεινε αδούλωτη ανηφορίζοντας το Γολγοθά της μετάνοιας και περιμένοντας την Ανάσταση.

Σημειώνει προφητικά ο πατρο-Κοσμάς στη Γ' Διδαχή του: 'Τριακόσια χρόνια μετά την Ανάσταση του Χριστού μας έστειλεν ο Θεός τον Άγιον Κωνσταντίνον και εστερέωσεν βασιλείον χριστιανικόν. Και το είχαν οι Χριστιανοί το βασιλείον 1150 χρόνους. Ύστερον το εσήκωσεν ο Θεός από τους Χριστιανούς και έφερε τον Τούρκον και του το έδωσε για δικό μας καλόν και το έχει ο Τούρκος 320 χρόνους. Και διατί έφευρεν ο Θεός τον Τούρκον και δεν έφευρεν άλλο γένος; Δια το ιδικόν μας συμφέρον διότι τα άλλα έθνη θα μας έβλαπτον εις την πίστιν, ο δε Τούρκος άσπρα (δηλ. χρήματα) να του δώσεις, κάμνεις ότι θέλεις '

Σήμερα ποιά είναι η κατάσταση των Ελλήνων; Δυστυχώς όμοια με των Ρωμιών προγόνων μας λίγο πριν από την Άλωση και την καταστροφή της Πολης. Η Ελλάδα σημειώνει ένας σύγχρονος λόγιος, αντί να είναι η χώρα της σκέψης έχει καταντήσει η χώρα της πέψης και της Pepsi-cola.. Αντί οι άνθρωποι να ξεσπαθώνουν ενάντια στην αμαρτία και τα πάθη, ξεφαντώνουν αμέριμνοι. Αντί να προσφεύγουν στο Θεό και τους αδελφούς τους τρέχουν

ως επαίτες στα Γραφεία των Βρυξελλών για να πάρουν ψίχουλα-πακέτα βοήθειας. Ένωση τότε, ένωση τώρα.

Κι οι Τούρκοι όχι μόνον μαινόνται τριγύρω μας, όχι μόνον συνεχίζουν ανενόχλητοι τις σφαγές αδελφών μας στην Κύπρο, Β. Ήπειρο, Κύπρο, με τις πλάτες και την 'διακριτική' βοήθεια των συμμάχων κι εταίρων (οι οποίοι μεταιράπηκαν στο παρελθόν αλλά και λειτουργούν στο παρόν ως εταίρες κι όχι εταίροι) αλλά προσπαθούν και την ίδια την πατρίδα μας να καταλάβουν. Όπως πρόσφατα έγκυρη εφημερίδα ανακάλυψε 'χίλια στρέμματα του εύφουρου κάμπου της Ροδόπης πουλήθηκαν από το καλοκαίρι μέχρι σήμερα σε τιμές πώλησης διπλάσιες των κανονικών σε Μουσουλμάνους. Κι ενώ οι ημέτεροι αγρόν αγοράζουν, οι Μουσουλμάνοι αγοράζουν συστηματικά όποιο κομμάτι γής κι όποια επιχείρηση πωλείται από το Χριστιανικό πληθυσμό της Θράκης υποβοηθούμενοι μάλιστα κι από το Τουρκικό προξενείο της Κομοτηνής'.

Όταν ένα γκρούπ της Ενορίας ξεκίνησε να προσκυνήσει το Οικουμενικό Πατριαρχείο πολλοί έσπευσαν να το κατηγορήσουν ότι τρέχουν στη Τουρκία να ψωνίσουν και να καταθέσουν το συνάλλαγμα. Είναι άραγε η Πόλις μας και τα λίγα αδέρφια μας που στενάζουν και μαρτυρούν κάτω από τον Μουσουλμανικό ζυγό Τούρκοι; Όταν ο Όθωνας ήρθε ως δέθεν απελευθερωτής στην Ελλάδα το πρώτο που έκανε τι ήταν; Να κόψει τις σχέσεις της Ελλάδος με την μητέρα Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης. Να αλλάξει τη σημαία του δικέφαλου αετού με τη γαλανόλευκη σημαία των Βαυαρών, να ψαλιδίσει τα όνειρα και τους πόθους μας για μια Ορθοδοξία οικουμενική, για μια Ρωμανία, για ένα Βυζάντιο, το οποίο είχε πραγματοποιήσει πολύ πιο πριν την Ένωση της Ευρώπης που πολλοί σήμερα ονειρεύονται με κέντρο όχι τους ουρανοξύστες της Bundes Bank και τις αξίες του χρηματιστηρίου, αλλά με κέντρο την Αγία Σοφία και τις αξίες τις πνευματικές. Μέχρι σήμερα οι Γερμανοί εκπλήσσονται από τη συμπεριφορά των Ελλήνων διότι ξεχνούν ότι για τον σημερινό Έλληνα, δεν έχει τόσο αξία η Αρχαία Ελλάδα κι οι φιλοσοφίες όσο το Βυζάντιο κι οι Πατέρες του. Δεν έχει τόσο αξία ο Παρθενώνας αλλά η Εκκλησία με τις εικόνες της και τους αγίους του. Κι αυτό ισχύει όχι γιατί εμείς είμαστε λιγότερο Έλληνες από το Σωκράτη και τον Πλάτωνα, αλλά διότι το Βυζάντιο δεν είναι ένας σκοτεινός Μεσαίωνας αλλά ένα ζωντανό κοντινό σε εμάς παρελθόν και παρόν.

Οι Έλληνες τα σκοτεινά χρόνια της δουλείας έζησαν τραγουδώντας τα δημοτικά τους τραγούδια, διηγώντας στα παιδάκια τους το θρύλλο του μαρμαρωμένου βασιλιά που πρόκειται να βγει και να διώξει τους αλλόθρησκους και συνεχίζοντας την λειτουργία που διακόπηκε από τους μανιασμένους Τούρκους στην Αγία Σοφία. Οι Έλληνες έζησαν έχοντας στραμμένο το βλέμμα στην δακρυσμένη Παναγιά και λέγοντας το 'Σώπασε κυρά Δέσποινα και μην πολυδακρύσεις. Πάλι με χρόνια και καιρούς πάλι δικά ΣΟΥ θά 'ναι'. Και εμείς στη ξεντειά κάτω από τόσους κινδύνους θα ζήσουμε αν στο σπίτι μας καίει το κανδήλι της ελπίδας, αν η οικογένειά μας γίνει Αγία Σοφία, αν το δακρυσμένο βλέμμα μας στραφεί στην

Παναγιά-Μάνα όχι για να της πούμε εμείς κάτι αλλά για να πει εκείνη ιστορικά σε εμάς ότι και εμείς κι η Κωνσταντινούπολη κι η Κύπρος και όλες οι αλύτρωτες πατρίδες ήμασταν, είμαστε και θα είμαστε δική της!

Μάρτυρες του Ιεχωβά:

Πλάνη και ψεύδη

Επειδή στην Ενορία μας οι ψευδομάρτυρες του Ιεχωβά, προσπαθούν με τους γνωστούς τρόπους και μεθόδους προπαγάνδας, αγωνίζονται να προσπλητίσουν και άλλα μέλη στην Εταιρεία Σκοπιά, της οποίας μάλιστα τα κεντρικά γραφεία βρίσκονται στην περιοχή Selters, στην περιφέρεια της Έσσης, αισθανθήκαμε την ανάγκη να ενημερώσουμε όλους τους ενδιαφερόμενους για τη ταυτότητά τους, τα ψεύδη τους και αυτό μέσα από τα *δικά τους* έντυπα αλλά και την *μαρτυρία* πρώην μελών τους. Όπως σημειώνει όμως ο μακαριστός π.Αντώνιος Αλεβιζόπουλος, κάθε επίσκεψη των αιρετικών στο σπίτι μας είναι και μια μοναδική ευκαιρία να εμβαθύνουμε στην δικιά μας πίστη, έτσι ώστε με τα λόγια και ιδιαιτέρως με τα έργα μας να την μαρτυρούμε.

Άμεις βαπτίζομαστε στο όνομα της Αγίας Τριάδος και λατρεύουμε τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Η εντολή του Ιησού Χριστού ήταν σαφής. 'Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα (ὄχι του Ιεχωβά) τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος' (Ματθ.28:16). Δεν είπε ο Χριστός στα ονόματα του Πατέρα, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, αλλά στο όνομα. Τρία Πρόσωπα, ένα όνομα, μία ουσία. Ο ιερέας κάθε Κυριακή μας ευλογεί με τα λόγια του αποστόλου Παύλου (Β Κορ. 13:13): 'Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος'. Το καινούργιο όνομα του Θεού, που φανέρωσε ο Χριστός στον κόσμο (Ιωάν.17:6), δεν είναι το Ιεχωβά, αφού αυτό αποκαλύφθηκε στον Μωυσή, αιώνες πρίν, αλλά το όνομα στο οποίο βαπτίζομαστε και λειτουργούμε, το όνομα της Αγίας Τριάδος και ιδιαίτερα το όνομα Πατέρας για το πρώτο Πρόσωπο της Αγ.Τριάδος! Εμείς οι Χριστιανοί δεν είμαστε δούλοι συστημάτων και εταιριών κερδοφόρων, αλλά παιδιά και μέσα στην καρδιά μας το Πνεύμα κράζει Αββά, ο Πατήρ. Για την εταιρεία σκοπιά το Αγ.Πνεύμα είναι αόριστα μια δύναμη, ενώ για την Αγ.Γραφή και το Χριστό το Αγ.Πνεύμα, ο Παράκλητος (Ιωαν.14:26) έχει όνομα, όπως ήδη είδαμε όμοια όπως ο Πατέρας και ο Υιός!

Ἰ Ἰησοὺς Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Εμείς ομολογούμε αυτό που ο απόστολος Θωμάς ομολόγησε μόλις διαπίστωσε την ανάσταση του σώματος του Κυρίου. "Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου " (Ιωάν.20:28) (Ὁχι Θεός μου αλλά 'ο Θεός μου!). Δεν αγνοούμε ότι ο Χριστός ως τέλειος άνθρωπος πείνασε, δίψασε! Ως άνθρωπος θα παραδώσει στον Θεό την εξουσία Του στα Ἐσχάτα (Α' Κορ.15:24,28). Επειδή όμως παράλληλα είναι Θεός αληθινός η βασιλεία Του δεν έχει τέλος (Λουκά 1:33). Ως άνθρωπος δεν ξέρει πότε θα γίνει η Δευτέρα παρουσία (Μάρκ.13:32). Ως Θεός όμως, όπως οι απόστολοι ομολογούν, γνωρίζει τα πάντα: 'Κύριε σύ πάντα οἶδας' (Ιωάν.2:24-25.16:30.21:17). Ως άνθρωπος χαρακτηρίζει τον Πατέρα Του μεγαλύτερο. Ως άνθρωπος άλλωστε έγινε κατώτερος κι από τους αγγέλους (Εβρ.23:7,9). Ως Θεός θεωρεί Αυτόν και τον Πατέρα Του ως ένα και το αυτό (Ιωάν.10:30). Όπως ομολογεί ο απόστολος Ιωάννης στην Πρώτη καθολική επιστολή του και η Εκκλησία μας για τον Χριστό " οὗτος ἐστίν ὁ ἀληθινός Θεός καὶ ζωὴ αἰώνιος" (Α Ιωάν.5:20). Κανείς δεν αμφιβάλλει ότι στον Ησαΐα (κεφ.6) αποκαλύφθηκε ο Θεός, ο οποίος εβραϊστί ονομάζεται όχι Ιεχωβά, αλλά μάλλον Γιαχβέ (αφού σημειωτέον ότι η εβραϊκή γραφή είχε μόνον σύμφωνα)! Ο απόστ.Ιωάννης στο Ευαγγέλιό του ξεκάθαρα τονίζει ότι ο Γιαχβέ, ο οποίος ομιλεί στον Ησαΐα, δεν είναι ο Πατέρας αλλά ο Υιός (12:37,39-42). Στον προφήτη Ζαχαρία πάλι ομιλεί ο Θεός-Γιαχβέ και λέει ότι θα εκκεντηθεί (Ζαχ.12:10). Ποιός εκτός από το Ιησού-Γιαχβέ τρυπήθηκε με λόγχη; (Ιωαν.12:37); Ο Χριστός λοιπόν είναι σύμφωνα με τα λόγια του Θωμά, όχι απλά άνθρωπος, αλλά ο Κύριός μας και ο Θεός μας!

Ἡ βασιλεία του Χριστού ἤδη βρίσκεται ανάμεσά μας, ὅπως ο ἴδιος ο Χριστός αποκρίθηκε, ὅταν τον ρώτησαν ο Φαρισαῖοι πότε ἡ βασιλεία ἔρχεται: Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ὑμῶν ἐστίν' (Λουκ.17:20-21). Ἡ ἐξουσία του διαβόλου καταλύθηκε (ὁ ἄρχων τοῦ Κόσμου ἤδη κέκοιται' Ἰωαν.16:11) καὶ εμεῖς ὅπως ο ἀπόστ.Παῦλος τονίζει (Κολοσ. 1:13) ἤδη βρισκόμαστε στὴ βασιλεία του Υἱοῦ τῆς ἀγάπης του! Οἱ Χιλιαστὲς ἀναμένουν στὸ μέλλον τὴ Βασιλεία ἀρχικά γιὰ χίλια χρόνια ἐδῶ στὴ γῆ με πρωθυπουργό τον Ἀβραάμ, πρωτεύουσα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ μέλη τῆς κυβέρνησης τους 144.000 ἐκλεκτούς. Γελοιοποιήθηκαν καὶ ψεύσθηκαν ἐφτά φορές (1874....1975). Τώρα λένε ὅτι ἤδη τὸ 1914 ἰδρύθηκε στὸν οὐρανὸ ἡ βασιλεία του Χριστοῦ, ἐνῶ ο Χριστὸς εἶπε ὅτι ἡ παρουσία Του θα εἶναι φανερὴ σαν τὴν ἀστραπή! (Ματθ.24:26-27). Καὶ τὰ ψεύδη συνεχίζονται.....

Ἰσχυρίζονται ὅτι στηρίζονται στὴ Γραφή! Τὴ Γραφή ὅμως τὴν ξέρει καλύτερα ἀπὸ ὅλους ο διάβολος, που πείραζε τὸ Χριστὸ στὴν ἔρημο με γραφικὰ κωρία (Λουκ.4:10)! Τὴ Γραφή ἤξεραν καὶ μελετοῦσαν κι οἱ Γραμματεῖς κι οἱ Φαρισαῖοι που σταύρωσαν τὸ Χριστό. Τὸ θέμα εἶναι ὅτι οἱ Ἰεχωβάδες οὔτε τὴ Γραφή μελετοῦν! Στὴ σύναξή τους *διαβάζουν τὴ Σκοπία* καὶ ὅσα λένε προσπαθοῦν νὰ τὰ στηρίξουν παραπέμποντας σε σκόρπια κωρία, που δὲν τὰ παραθέτουν ολόκληρα καὶ ἐτοῖο ξεγελοῦν τὸν εαυτὸ τους ὅτι διαβάζουν τάχα τὴ Βίβλο. Κανεὶς ἄλλωστε δὲν ἐγίνε αἰρετικὸς διαβάζοντας τὴ Βίβλο. *Πρῶτα ἐγίνε αἰρετικὸς ἀπὸ κάποιον ἰστρούχτορα καὶ κατόπιν ἀνοίξε τὴ Βίβλο!* Ὅταν τὰ βρῶν ὅμως σκούρα, ἀρχίζουν νὰ υβρίζουν τους ἱερεῖς. Λένε μάλιστα ὅτι ο Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλεγε ὅτι ἀπὸ τους καρπούς τους ἔπιγνώσεσθε αὐτούς' (Ματθ.7:20)! Ο Ἰησοῦς ὅμως δὲν εἶπε ὅτι ἀπὸ τους καρπούς τους θα γνωρίσετε τὴ θρησκεία τους, ἀλλὰ θα καταλάβετε τὸ ποιὸν των χαρακτήρων τους! Ο ἴδιος ο Χριστὸς ἔλεγε ὅτι καὶ στὴν περίπτωση ἀκόμα των Φαρισαίων θα ἔπρεπε τὰ λόγια τους, δηλαδή ἡ διδασκαλία τους, νὰ τηρεῖται κωρίς νὰ γίνονται μίμησης τὰ ἔργα τους (Ματθ.23:3). Ἀν δε κρίνουμε ἀπὸ τους καρπούς καὶ τὰ ἔργα του ἰδρυτῆ τῆς εταιρείας Σκοπίας Ρώσελ, ο οποίος καταδικάστηκε γιὰ μοιχεία καὶ ἀπάτη σε βάρος τῆς συζύγου του, τότε μπορούμε νὰ καταλάβουμε πολλὰ γιὰ τὸ κατασκευασμὰ του!

Ἀλήθεια πού ἦταν οἱ Χιλιαστὲς τόσοσ ἀιώνας, τὴ στιγμὴ που ἰδρύθηκαν μόλις τὸν περασμένο αἰῶνα; Ο Ἰησοῦς δὲν εἶπε στους μαθητὲς του λίγο πρὶν τὴν ἀναχωρησή του γιὰ τὸν οὐρανὸ ὅτι θα εἶναι αἰῶνια μαζί τους (Ματθ.28:20) καὶ ὅτι ο Ἄδης δὲν θα κατοχύσει τῆς Εκκλησίας (Ματθ.16:18); Οἱ Χιλιαστὲς λένε ὅτι ἡ Εκκλησία γκρεμίστηκε ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες ὥσπου νὰ εμφανισθοῦν αὐτοὶ καὶ νὰ ξαναβρῶν τὴν ἀλήθεια! Βρίσκονται μακριὰ ἀπὸ τὴν Εκκλησία που ἀποτελεῖ στύλο καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀλήθειας (Α Τιμ.3:15), γι αὐτὸ καὶ ψεύδονται ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ περιοδικὰ τους ἀσύστολα! Λένε ὅτι μόνον 144.000 ἀπὸ τὴν οργάνωσή τους θα πάνε στὸν οὐρανὸ, τὴ στιγμὴ που ἀπ.Ἰωάννης βλέπει ὄχλο πολὺ μπροστὰ στὸ θρόνο του Θεοῦ (Ἀποκ.7:9) καὶ τὴ στιγμὴ που ο ἴδιος τονίζει ὅτι οἱ 144.000 εἶναι μόνον Ἰσραηλίτες (Ἀποκ.7:4), μόνον παρθένοι (14:4 ἀραγε ο ἀπόστ.Πέτρος που ἦταν παντρεμένος δὲν θα γευθεῖ τὸν παράδεισο) καὶ ὅτι οἱ 144.000 δὲν λένε ψέματα, ἐνῶ οἱ Χιλιαστὲς πολλὲς φορές ἐψεύσθηκαν! Εμεῖς ὡς Εκκλησία των πρώτων ἀποστολικῶν χρόνων κρατοῦμε ὄχι τὶς παραδόσεις των οποιοδήποτε, ἀλλὰ τὶς παραδόσεις των ἀποστόλων (Ἐστήχετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις..... εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν' Β Θεσ.2:15) καὶ αὐτοὶ τὶς παραδόσεις του Ρώσελ, ο οποίος σε ηλικία 16 χρόνων ἀνακηρύχθηκε ἄγιος!

Τους ἀνθρώπους τους θεωροῦν σαν σῶμα! Ὅταν ο ἀνθρώπος πεθαίνει γι αὐτοὺς ο ἀνθρώπος σαν κῆνος χάνεται! Καὶ αὐτὰ ὅταν ο ἴδιος ο Χριστὸς ἔλεγε νὰ μὴν φοβάσθε ἀπὸ αὐτοὺς που σκοτώνουν τὸ σῶμα ἐνῶ τὴν ψυχὴν δὲν μποροῦν νὰ ἀποκτείνουν (Ματθ.10:28), καὶ τόνιζε ὅτι ο Θεὸς δὲν ἦταν κάποτε Θεὸς του Ἀβραάμ καὶ του Ἰσαάκ ἀλλὰ εἶναι τώρα Θεὸς ζωντανῶν, ἀφοῦ οἱ πατριάρχες ζοῦν σε ἄλλη κατάσταση! Ο ἰσχυρισμὸς ὅτι ζοῦν στὴ σκέψη του Θεοῦ εἶναι γελοῖος. Στὴ σκέψη του Θεοῦ ἦσαν οἱ ἀνθρώποι καὶ πρὸ τῆς δημιουργίας. Εκείνοι ὅμως δὲν ἦσαν ζώντες! Πῶς ο Μωσῆς

εμφανίστηκε στο όρος Θαβώρ αφού ήταν μόνο χαμένο σώμα; Πώς ο Αβραάμ είδε την ημέρα της επιδημίας του Χριστού στον κόσμο αφού ήταν χαμένος (Ιωάν.8:56); Σε ποιά πνεύματα πήγε ο Χριστός κατά τη τριήμερό του ταφή και κάθοδο στον Άδη, όπως μας λέει ο απ.Πέτρος (Α Πετρ.3:18-20);

Επειδή είναι αναρίθμητες οι πλάνες τους, θα αφήσουμε πρώην μάρτυρα του Ιεχωβά να μιλήσει για την πλύση εγκεφάλου που ασκεί η οργάνωση, η οποία δεν έχει πουθενά στον κόσμο ούτε ένα γηροκομείο ή ορφανοτροφείο καθότι τα χρήματα συσσωρεύονται στο Μπρούκλιν και τα ίδια τα αποκόμματα των εφημερίδων τους με σχόλια του αιμν.πατρ.Αντωνίου Αλεβιζόπουλου. Τα λόγια του θείου Παύλου ας ηχούν πάντα στα αυτιά μας: Στήκετε και κρατείτε τας παραδόσεις.... είτε διά λόγου είτε δι'ἐπιστολής ἡμῶν' Β Θεο.2:15

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Στη γλώσσα των σημερινών ανθρώπων η λ.Ορθοδοξία έχει το νόημα της προσκόλλησης σε κάποιο δόγμα, σε μια ιδεολογία. Είναι όρος και έννοια ταυτόσημη με την συντηρητικότητα, την εμμονή σε παραδεδομένους τύπους. Μιλάμε π.χ. για την λουθηρανική, μαρξιστική, φροϋδική ορθοδοξία προκειμένου να δηλώσουμε την άγωνα εμμονή στις διατυπώσεις του Λουθήρου, του Μρξ, του Φρόυντ. Έτσι η Ορθοδοξία λειτουργεί ως μέσον όχι τόσο για την δικαίωση ιδεών συντηρητικών αλλά για την ψυχολογική επικάλυψη της ατολμίας και της πνευματικής στειρότητας' (Γιανναράς).

Η Ορθοδοξία ως πίστη και βίωμα έχει όμως εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά. Η Ορθοδοξία αποτελεί σύνθετη λέξη παραγόμενη απο το 'ορθός + δοκώ'. Σημαίνει εκείνον που πιστεύει αλλά και δοξολογεί τον Θεόν ορθά. Η Ορθοδοξία ως πίστη αλλά και εμπειρία, κάθε άλλο παρά με την συντηρητικότητα και την εμμονή σε παραδομένους τύπους και λόγια, μπορεί να ταυτίζεται.

Ο λόγος των Αγίων Πατέρων (που διέπει την Ορθοδοξία) δεν είναι η μεταφορά γνώμων σε διάφορα θέματα με τη βοήθεια κονκορδάτιας. Είναι η πρόσληψη τροφής απο ζωντανούς οργανισμούς, η μετατροπή σε αίμα, ζωή, αντοχή...Ο λόγος των Πατέρων δεν σώζεται αρχαιολογικά, δεν πλησιάζεται με ιστορικές αναδρομές. Μεταφέρεται ολοζώντανος, με το να περνά απο γενιά σε γενιά και να την αλλοιώνει, να δημιουργεί 'Πατέρες'. Είναι σαν τη τροφή που τρώει η μάνα. Τρέφει την ίδια, την συγκρατεί στη ζωή και ταυτόχρονα μέσα της γίνεται γάλα μητρικό, ποτό της ζωής για το στομάχι του βρέφους της. Δεν μιλά κανείς για ζωή. Δίδει ζωή! Η ορθοδοξία δεν διατείνεται κάτι αλλά μαρτυρεί! Δεν είναι αντιλογία αλλά ομολογία' (π.Βασίλειος Γοντικάκης)

Προκειμένου να κατανοήσουμε όμως το πως ο Χριστιανισμός των 8 πρώτων αιώνων κατέληξε στο τρομερό για την Ιστορία όχι μόνον της Εκκλησίας, αλλά και της Ανθρωπότητας, Σχίσμα πρέπει να εξετάσουμε τα αίτια τα οποία οδήγησαν σε αυτό.

1. ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΥΣΗΣ

Ανα τους αιώνες συχνά αιρέσεις τάραξαν την Εκκλησία. Ποτέ όμως αυτές δεν είχαν ως αποτέλεσμα το Σχίσμα και την Διαιρέση. Αποτελεί απλοποίηση να περιορίζουμε τα αίτια του δραματικού αυτού γεγονότος μόνο στο Filioque και στο Πρωτείο του Πάπα, όπως συμβαίνει στην Ανατολή, ή στο θέμα του διαζυγίου και την διάκριση ουσίας και ενεργειών όπως συμβαίνει στη Δύση. Τα αίτια είναι πολύ βαθύτερα αλλά πολύ πιο πολύπλοκα. Για την καλύτερη μεθοδολογική προσέγγιση αυτών των αιτίων διαιρώ τα αίτια στις εξής

κατηγορίες: θεολογικά, ιστορικά, ψυχολογικά αλλά και σε παράγοντα της νοοτροπίας.

Α.ΘΕΟΛΟΓΕΕΑ ΑΕΟΕΑ.

1. Επειδή η Ρώμη αποτελούσε την πρωτεύουσα του Ρωμαϊκού κράτους στο οποίο διαδόθηκε ο χριστιανισμός αλλά και επειδή στην Ρώμη μαρτύρησαν οι πρωτοκορυφαίοι των αποστόλων Πέτρος και Παύλος, ο Επίσκοπος της Ρώμης προήδρευε στις Συνόδους ως πρώτος μεταξύ ίσων, ακόμη κι όταν η Κωνσταντινούπολη, ως Πρωτεύουσα του Ρωμαϊκού κράτους κατέλαβε την δεύτερη θέση στην Πενταρχία των Πατριαρχείων. Το ότι ο Επίσκοπος Ρώμης προεξήρχε στην Θ.Ευχαριστία και προήδρευε στις Συνόδους, αυτό δεν εσήμαινε ότι ο ίδιος ελάμβανε τις αποφάσεις. Όλοι οι Επίσκοποι ήταν ίσοι διότι όλοι είχαν την αποστολική διαδοχή αλλά και ταυτόσημα ήταν τόσο η διακονία όσο και η αποστολή τους.

2. Σε αντίθεση με την Ανατολή, η μοναδική Εκκλησία στη Δύση που ιδρύθηκε απο απόστολο ήταν αυτή της Ρώμης. Στην Ανατολή αντίθετα πολλές Εκκλησίες είχαν το προνόμιο να ιδρυθούν απο αποστόλους. Το γεγονός συνεπώς ότι η Ρώμη αποτελούσε την μοναδική αποστολική έδρα στη Δύση, έδωσε σε αυτήν μοναδικό κύρος όσον αφορά την θέση της στη Δυτ.Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

3. Σύμφωνα με τον τρίτο κανόνα της συνόδου της Σαρδικής, στην Εκκλησία της Ρώμης μπορούσε κάποιος να προσφύγει, εάν είχε για θέματα πίστεως και ζωής καταδικαστεί απο τον Επίσκοπο της περιοχής του. Αυτός, όμως, που εκδίκαζε την Έφεση και αποφαινόταν για το ορθόδοξο ή όχι της πίστης ήταν πάλι ο Επίσκοπος της περιοχής.

4. Ο Πάπας σε αρκετά κρίσιμα θέματα της πίστεως αποφάνθηκε ορθόδοξα (Δ' Οικουμενική Σύνοδος-Εικονολατρεία). Αυτό συνέβη όχι διότι κάθε πάπας χαίρει αυθεντίας λόγω μόνο του αξιώματός του αλλά διότι οι συγκεκριμένοι πάπες (τα συγκεκριμένα πρόσωπα) εδογμάτισαν καλώς δια της βιωτής και του φωτισμού που δέχτηκαν απο το Άγιο Πνεύμα. Υπήρχαν περιπτώσεις που Πάπες έσφαλαν. Ο ίδιος ο απ.Πέτρος ο ιδρυτής της ρωμαϊκής Εκκλησίας, επικρίθηκε απο τον Παύλο στο θέμα της αντιμετώπισης των εξ εθνών προερχομένων χριστιανών (Γαλ.2:11-12), κάτι το οποίο ο ίδιος ο απόστολος ταπεινά αποδέχθηκε. Στην Αποστολική Σύνοδο των Ιεροσολύμων, η οποία αποτελεί το πρότυπο όλων των μετέπειτα Συνόδων, εξαιρείται το γεγονός ότι η απόφασή της δεν είναι αποκλειστικά του Πέτρου, αλλά του Αγ.Πνεύματος και όλων των αποστόλων (Πρ.15:22). Το συνοδικό πολίτευμα της Εκκλησίας στηρίζεται ακριβώς στην πίστη του Τριαδικού Θεού. Τίποτε δεν πράττει ο Πατήρ άνευ του Υιού. Και τίποτε ο Υιός άνευ του Πατρός. Τίποτε δεν πράττεται στην Αγ.Τριάδα άνευ του εκκλησιασμού των τριών προσώπων.

5. Οι προαναφερθέντες λόγοι ενίσχυσαν σταδιακά την αντίληψη περί πρωτείου και αλάθτητου του Πόπα. Το Filioque δεν υιοθετήθηκε καταρχήν απο τον ίδιο τον Πάπα. Ο ίδιος ο Λεων ο Γ' χάραξε το Σύμβολο της πίστεως χωρίς την φράση και 'εκ του Υιού' πάνω σε ασημένιες πλάκες στο Βατικανό. Το Filioque υιοθετήθηκε καταρχήν απο τους Φράγκους και προβλήθηκε απο εκείνους ως ειδοποιός διαφορά με την Ανατολή και τους Γραικούς, όταν θέλησαν πολιτικά και πολιτιστικά να διαφοροποιηθούν απο το Ανατολικό Ρωμαϊκό κράτος. Ακριβώς επειδή υπεισήλθε ο πολιτικός παράγων στην προσθήκη αυτή το θέμα θα συζητηθεί παρακάτω.

6. Το χωρίο Μτθ.16:17-18, που στηρίζει αγιογραφικά το παπικό πρωτείο (Primatswort) δεν ερμηνευόταν κατ'αυτόν τον τρόπο τους πρώτους αιώνες. Ως πέτρα πάνω στην οποία στηρίζεται η Εκκλησία δεν είναι ο Πέτρος, ο οποίος αμέσως μετά χαρακτηρίζεται απο τον ίδιο τον Ι.Χ. σατανάς (στ.23) επειδή απέτρεψε τον Ι.Χ. απο το μαρτύριο, αλλά η πίστις και ομολογία του Πέτρου ότι ο Χριστός είναι ο Υιός του Θεού και κατ'άλλη μία εκδοχή πέτρα είναι ο ίδιος ο Χριστός. Όλοι οι ερμηνευτές σήμερα συμφωνούν ότι το παρόν χωρίο δεν μπορεί να αποτελεί την τεκμηρίωση του παπικού πρωτείου.

B. ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

Όταν ο Χριστιανισμός έγινε γνωστός στον κόσμο, η θεία πρόνοια είχε εξασφαλίσει μια πολιτική, πολιτιστική και γλωσσική ενότητα. Ο Μ.Αλέξανδρος δια της εκστρατείας του στην Ανατολή επέτυχε την πολιτιστική και γλωσσική ενότητα, η ιουδαϊκή διασπορά διευκόλυνε την μετακίνηση των αποστόλων, ενώ ο Οκταβιανός Αύγουστος εξασφάλισε πολιτική ενότητα και σταθερότητα αλλά και την ελεύθερη διακίνηση ιδεών και αγαθών.

Αύγουστου μοναρχήσαντος επί τῆς γῆς
ἢ πολυαρχία τῶν ἀνθρώπων ἐπαύσατο,
σοῦ δέ ἐνανθρωπήσαντος ἐκ τῆς ἀγνῆς
ἢ πολυαρχία τῶν εἰδώλων κατήργηται

Ο Χριστιανισμός αν και υπέστη επί τρεις αιώνες φρικτούς διωγμούς επειδή εξασφάλιζε στον άνθρωπο το αίσθημα της σωτηρίας και της λύτρωσης, κάτι το οποίο καμία αυτοκρατορία και καμία κοσμοπολις δεν μπορούσε να τους παρέξει, κατάφερε όχι απλά να επιβιώσει αλλά με το Διάταγμα των Μεδιολάνων (313) τη μεταφορά της πρωτεύουσας στο Βυζάντιο (330) και την σύνοδο της Νικαίας να μεγαλουργήσει. Η Δύση απο τα μέσα του 5ου αι. άρχισε να δέχεται επιδρομές βαρβάρων (Οστρογόθων). Ο Ποντίφικας αποτελούσε τον μόνο σταθερό παράγοντα μέσα στο κύμα αυτό των ανακατατάξεων και πολιτικών αναστατώσεων. Κάτι παρόμοιο συνέβη στην Ανατολή μια χιλιετηρίδα μετά στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, όταν ο Πατριάρχης των Ρωμιών αποτελούσε και πολιτικό αντιπρόσωπο (millet-bashi) όλων των υποδούλων Ορθοδόξων (Rum-millet) μέχρι τον 20ο αι. ενώ στην

Κύπρο ο Αρχιεπίσκοπος για τον ίδιο λόγο ανακηρύχθηκε εθνάρχης (Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ο Γ').

Ο Ιουστινιανός είναι ο τελευταίος αυτοκράτωρ που επιχείρησε να ενώσει Ανατολή και Δύση. Απο τα χρόνια αυτά και μετά η Δύση αποτελεί όλο και λιγότερο αντικείμενο ενδιαφέροντος του Ρωμαίου Αυτοκράτορος καθώς μάλιστα η Μεσόγειος απειλείται ολοένα και περισσότερο απο τα φανατισμένα στίφη των Μουσουλμάνων. Τον 8ο αι. η αποξένωση κλιμακώνεται. Η κοινωνία των παπών με τους εικονομάχους αυτοκράτορες του Βυζαντίου διέρχεται τρομερά κρίση ένεκα επιπλέον της προσάρτησης του Ανατ.Ιλλυρικού στο Ανατολ.Ρωμαϊκό κράτος. Ο πάπας αντιμετώπιζοντας το πρόβλημα ότι τα νεοιδρυθέντα κράτη ίδρυσαν δικιές τους αρχιεπισκοπές (βησιγοθικό κράτος Ισπανίας, λογγοβαρδικό κράτος Β.Ιταλίας, αγγλοσαξωνικό κράτος Μ.Βρετανίας) στράφηκε στους Φράγκους (Πιπίνος Βραχύς). Τα Χριστούγεννα του 800μ.Χ. ο Κάρολος ο Μέγας γονυπετής παρέλαβε απο τον Πάπα Λέοντα τον Γ το χρυσούν στέμμα και τον τίτλο του αυτοκράτορα της Δύσεως. Το παπικό κράτος το οποίο αποτελεί μέρος της μέσης Ιταλίας περιήλθε υπό την επικυριαρχία του αυτοκράτορα της Δύσης, ο οποίος ονομάστηκε 'πατρίκιος των Ρωμαίων'. Οι Φράγκοι θέλοντας να αποξενώσουν το Δυτικό απο το Ανατολικό Ρωμαϊκό κράτος υιοθέτησαν το εισαχθέν στην Ισπανία (σύνοδοι του Τολέντο) *Filioque* & προσπάθησαν να κατοχυρώσουν θρησκευτικά τις πολιτικές τους βλέψεις, χρησιμοποιώντας τον επηρεασμένο απο το Νεοπλατωνισμό και το προσωπικό του παρελθόν Ι.Αυγουστίνου. Στη Σύνοδο της Φρανγκφούρτης οι Φράγκοι υιοθέτησαν το *filioque* και απέρριψαν τις ιερές εικόνες κάτι το οποίο αργότερα ανακάλεσαν. Στη Δύση αρχίζει ο αμείλικτος αγώνας μεταξύ του Καισαροπαπισμού που επεδίωκαν οι Φράγκοι και του Παπο καισαρισμού που επιδίωκε ο Πάπας, ο οποίος αυτονομαζόταν '*caput totius orbis*'.

Το σχίσμα δεν επιτελέσθηκε απλά τον 9ο αι. ούτε είχε πρωταγωνιστές τον ιερό Φώτιο και τον δυναμικό πάπα Νικόλαο τον Α'. Ο διάδοχος του Νικολάου πάπας Ιωάννης Η' αναγνώρισε το Φώτιο και οι σχέσεις Ανατολής-Δύσεως αποκαταστάθηκαν. Διεκόπησαν οριστικά το καλοκαίρι του 1054 όταν η παπική αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον οξύθυμο καρδινάλιο Ουμβέρτο άφησε στην Αγία Τράπεζα της Αγ.Σοφίας έγγραφο αναθεματισμού του Πατριάρχη και των ομοφρόνων του. Τα αιτιολογικά του αναθεματισμού φανερώνουν τη σύγχυση μεταξύ πίστεως και εθίμων εκάστης εκκλησίας. Ο Ουμβέρτος κατηγορεί τους Ανατολικούς ότι είναι Σιμωνιακοί, ότι αναβαπτίζουν τους λατίνους, θεωρούν ως έγκυρα μόνο τα δικά τους μυστήρια, δεν βαπτίζουν τα θνήσκοντα νήπια, τρέφουν κόμη και γένια, ότι *είχαν απαλείψει το Filioque απο το Σύμβολο της πίστεως.....*. Ο Πατριάρχης Μιχαήλ ο Κηρουάριος συνεκάλεσε την ενδημούσα στην Κωνσταντινούπολη Σύνοδο (Κυριακή 24.07) η οποία αναθεμάτισε το παπικό έγγραφο. Ήδη ο Κων/πόλεως Σύργιος ανιψιός του Φωτίου είχε διαγράψει το όνομα του πάπα Σεργίου από τα Δίπτυχα (1009)

Γ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

Παρόλο το επίσημο σχίσμα και την τεταμένη ατμόσφαιρα το σχίσμα δεν είχε άμεση επίπτωση. Στα Ιεροσόλυμα συνεόρταζαν το Πάσχα Έλληνες και Λατίνοι, μολονότι όπως σημειώνει ένας Ρώσος περιηγητής (1106-7) το άγιο φως μεταδιδόταν μόνον στις λαμπάδες των Ορθοδόξων. Η Δ' Σταυροφορία (1204) επί Ιννοκεντίου Γ, η οποία επέβαλε Λατίνους Πατριάρχες στην Κων/πολη, την Αντιόχεια & τα Ιεροσόλυμα και κατέστρεψε με πρωτοφανές μίσος τη Νέα Ρώμη έδωσε το τελικό κτύπημα έτσι ώστε όλες οι μετέπειτα προσπάθειες στη Λυών (1274) & τη Φερράρα-Φλωρεντία (1438-9) να ναυαγήσουν και οι Έλληνες να επιθυμούν την υποδούλωση στο Σαρακινό φέσι παρά στην παπική τιάρα.

Στην διάρκεια της Τουρκοκρατίας η μόνη επαφή των Ελλήνων με την Δύση ήταν μέσω της δραστηριότητας των Ιησουιτών μισσιοναρίων. Ο διάλογος με τους Καθολικούς και τους Πρωτεστάντες ήταν αδύνατος. Περιορίστηκε μόνον στην αλληλογραφία του πατριάρχη Ιερεμία του Β' με τους εκ Τυβίγγης προερχομένους φιλέλληνες Μαρτ. Κρούσιου και Ιακώβου Ανδρέου (1573). Με τους Διαμαρτυρομένους η σχέση της Ορθοδοξίας γνώρισε ακμή τα χρόνια της πατριαρχείας του Κυρίλλου Λουκάρεως (1572). Η βίαιη εισαγωγή του ευρωπαϊκού τρόπου σκέψης και αντίληψης της θρησκείας από τον Όθωνα και τον Θ. Φαρμακίδη είχε οδυνηρές συνέπειες.

Δ. ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

Ρόλο μεγάλο στην διαφοροποίηση Ανατολής και Δύσης έπαιξε και η γλωσσική διαφορά. Επίσημη γλώσσα του Ρωμαϊκού κράτους ήταν η Ελληνική & κατά δεύτερο λόγο η Λατινική. Είναι γεγονός ότι ο ιερός Αυγουστίνος που επηρέασε σοβαρά την Δύση, ιδίως μετά τον 10ο αι., δεν γνώριζε όπως ο ίδιος μάλιστα ομολόγησε, την Ελληνική. Ίσως και αυτός να είναι ο λόγος που εξηγεί το γεγονός ότι οι Φράγκοι αναζήτησαν σε αυτόν ακριβώς τον Πατέρα θεολογική επικάλυψη των πολιτικών τους επιδιώξεων. Πρακτικά η Δυτ. Ρωμαϊκή αυτοκρατορία δεν εγνώριζε την Ελληνική μετά τον 5ο αι. όταν ακριβώς άρχισε να χειμάζεται από επιδρομές βαρβαρικών φύλων (479μΧ), ενώ η Ανατολική αυτοκρατορία έπαψε να γνωρίζει την λατινική μετά τον 6ο αι. Ο ιερός Φώτιος δεν ήξερε Λατινικά, ενώ ο Μιχαήλ Ψελλός έκανε τέτοια σύγχυση της λατινικής γλώσσας, ώστε συνέχισε τους όρους 'Καίσαρ' και 'Κικέρων'.

Η Ελληνική γλώσσα έχει το πλεονέκτημα να εκφράζει λεπτές διακρίσεις εννοιών ενώ η λατινική έχει το πλεονέκτημα να είναι ακριβής γι' αυτό και επικράτησε στις θετικές επιστήμες και τη Νομική. Η Ελληνική γλώσσα π.χ. διακρίνει μεταξύ 'προέρχομαι' και 'εκπορεύομαι', ενώ στα Λατινικά το *precedere* εκφράζει και τις δύο εννοιολογικές αποχρώσεις

Ε.ΑΙΤΙΑ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑΣ

Η γλώσσα αποτελεί έκφραση μιας συγκεκριμένης νοοτροπίας. Καί η νοοτροπία έπαιξε τον δικό της ρόλο στο Σχίσμα Ανατολής και Δύσης. Στη Δύση κυριαρχούσε η νομική σκέψη (Τερτυλλιανός, Αυγουστίνος) η οποία και αποτέλεσε την βάση του ρωμαϊκού δικαίου, το οποίο εν πολλοίς ισχύει μέχρι σήμερα. Στην Δύση δινόταν ιδιαίτερη έμφαση στην διακαίωση και την σωτηρία (redemptio) στην Ανατολή στην θέωση του ανθρώπου. Στη Δύση κυριαρχούσε η οργάνωση και ο συγκεντρωτισμός, γι' αυτό και σημείο αφετηρίας της θεολογικής σκέψης αποτελούσε η κοινή ουσία της θεότητας. Στην Ανατολή υπογραμμιζόταν η ελευθερία και η αυτοτέλεια γι' αυτό και τονιζόταν ο προσωπικός χαρακτήρας της Αγ. Τριάδος και ιδίως το πρόσωπο του Θεού-Πατρός εκ του οποίου ο Υιός γεννάται και το Πνεύμα εκπορεύεται. Η νοοτροπία φυσικά δεν έπαιξε τον καθωρικώτερο ρόλο στο Σχίσμα. Διαφορά νοοτροπίας υπήρχε μεταξύ Αντιόχειας και Αλεξανδρείας αλλά φυσικά δεν οδήγησε σε σχίσμα.

2. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το φλέγον ερώτημα είναι σήμερα, όπου επιχειρείται νομισματική και οικονομική Ένωση στην Ευρώπη μπορεί να υπάρξει αντίστοιχη ένωση των Εκκλησιών και κάτω από ποιές προϋποθέσεις;

Καταρχήν ο διάλογος με τους ετεροδόξους αδελφούς μας δεν μπορεί να θεωρείται αυτός καθαυτός πράγμα μεμπτό. Ο ιερός Χρυσόστομος λέει για τον διάλογο: 'Ο ίδιος ο Θεός δεν απέφυγε να διαλεχθεί με τον Αδάμ όταν το πλάσμα Του αμάρτησε και παρήκουσε την εντολή Του. Δεν είπε ο Θεός 'Τι χρειάζεται πιά η συζήτηση μαζί του; Έφαγε, έπεσε, παρέβηκε το νόμο, πίστεψε στον διάβολο, περιφρόνησε την εντολή μου, δέχτηκε το πλήγμα, νεκρώθηκε, παραδόθηκε στο θάνατο, τιμωρήθηκε. Τι χρειάζεται λοιπόν να συνομιλώ μαζί του; Τίποτε από αυτά δεν είπε, αλλά αντίθετα ήλθε προς αυτόν αμέσως και συνομίλησε μαζί του και τον παρηγόρησε και άλλο φάρμακο πρόσθεσε, το φάρμακο των κόπων και των ιδρώτων.... Παρόλο που ο Κάιν αμάρτησε πολύ και έδειξε τόσο περιφρόνηση στο Θεό, όμως ο Θεός δεν του ζήτησε ευθύνη, ούτε τον τιμώρησε αλλά συζητώντας σαν φίλος με φίλο με πολλή γλυκύτητα έκαμε διάλογο και του είπε: 'Αμάρτησες, πούχασε!... Μόνον την αμαρτία του υπέδειξε και τον συμβούλεψε να μην προχωρήσει περισσότερο. Είδες υπερβολική αγαθότητα;'

Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός ενώ ήταν ξακουστός δεχόταν να διαλέγεται με τόσο ταπεινοφροσύνη με μια άσημη γυναίκα και μάλιστα Σαμαρείτιδα!'. Ο ίδιος ο μεγάλος Πατέρας λέει με θαυμασμό αναφερόμενος στο ότι ο Χριστός τις δραματικές στιγμές του Μυστικού Δείπνου, δεν δίστασε να διαλεχθεί με τον ίδιο του τον προδότη προκειμένου να τον απωθήσει από το

έγκλημα;...Ας μην μας κυριέψει ποτέ ο θυμός. Γιατί ποιός απο μας όταν σκεπτεί το Μυστικό Δείπνο και τον προδότη Ιούδα να κάθεται δίπλα στο Σωτήρα του κόσμου και Αυτόν που επρόκειτο να προδοθεί, να διαλέγεται μαζί του με τόσο επιείκεια, δεν θα αποβάλλει το δηλητήριο του θυμού και της οργής; ‘ Ο ιερός Χρυσόστομος με έμφαση τονίζει ότι ο ίδιος ο άπειρος Θεός κάνει συνεχώς διάλογο μαζί μας, παρόλο που εμείς συνέχεια τον ανυπακούουμε. ‘Ο Πλάστης μιλάει ταπεινά και η λάσπη (ο αματωλός άνθρωπος) συζητάει σαν βασιλιάς...Γι αυτό λοιπόν όλους σας παρακαλώ όσο μπορείτε να θεραπεύετε τους αιρετικούς, συζητώντας μαζί τους με καταδεκτικότητα και επιείκεια, όπως κάνουμε με εκείνους που πάσχουν απο κάποια ασθένεια ..Τα τραύματα που προκαλούν φλόγωση δεν ανέχονται ούτε το άγγιγμα του χεριού. Γι ‘αυτό οι γιατροί καθαρίζον ελαφρά τα τραύματα αυτού του είδους με μαλακό σφουγγάρι. Επειδή λοιπόν κι αυτοί έχουν στη ψυχή τους φλογισμένη πληγή, μὴ εγκαταλίπεις τη θεραπεία, αγαπητέ, έστω κι αν σε βρίζουν, έστω κι αν σε κλωτσούν, έστω κι αν σε φτύνουν! Μην πάψετε να κάνετε διάλογο με μεγάλη επιείκεια και σταθερότητα’

Σχετικά δε με τον έλεγχο που πρέπει να ασκούμε ο ίδιος ιερός Πατήρ σημειώνει εύστοχα: ‘Όταν παρανόμησε ο Αδάμ και τον επιτίμησε ο Θεός πάλι δεν του είπε ‘άθλιε και τρισάθλιε, παρόλο που ευεργετήθηκες τόσο πολύ επίστεψες στο διάβολο και εγκαταλείποντας τον ευεργέτη σου, έδωσες προσοχή στα λόγια του πονηρού δαίμονα αλλά τι είπε; ‘ποιός είπε ότι είσαι γυμνός; Ιήπως τυχόν έφαγες απο εκείνο το δέντρο απο το οποίο και μόνον σου έδωσα εντολή να μην φάς;’ Όπως θα έκανε ο πατέρας προς το παιδί του που έλαβε εντολή να μην πιάσει το μαχαίρι, αλλά αυτό στη συνέχεια παράκουσε και τραυματίστηκε, του λέει: απο πού πληγώθηκες ;...Βλέπεις ότι τα λόγια είναι λόγια περισσότερο φίλου παρά Κυρίου, φίλου που περιφρονείται και ούτε έτσι απομακρύνεται;... Αμάρτησε ο Δαβίδ. Έμεινε έγκυος η γυναίκα και δεν ακολούθησε την αμαρτία κανέναν έλεγχο, αλλά αφού γεννήθηκε το βρέφος που ήταν ο καρπός εκείνης της αμαρτίας, τότε στέλνεται ο γιατρός για να θεραπεύσει την αμαρτία’.

Απο τα παραπάνω λόγια του ιερού Χρυσοστόμου ότι ο διάλογος με τους ετεροδόξους δεν είναι αυτός καθευτός επιλήψιμος. Άξια προσοχής όμως είναι η ενότητα, η οποία αποτελεί αντικείμενο διαλόγου των Εκκλησιών ή καλύτερα της Εκκλησίας με τους ετεροδόξους αλλά και αντικείμενο του διαλόγου, της προσευχής της Εκκλησίας προς το Θεό! Σχετικά με το πως αντιλαμβάνεται την ενότητα της Εκκλησίας η Ορθοδοξία αξιοσημείωτες είναι οι θέσεις του Αρχ.Βασιλείου (Εισοδικόν. Στοιχεία λειτουργικής βιώσεως του μυστηρίου της ενότητος μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, Ιερά Μονή Σταυρονικήτα, Άγιον Όρος 1974, 65):

‘Η Εκκλησία έχει αποστολή να δώσει μαρτυρία της ενότητος γιατί ο Θεός γνωρίζεται σε αυτήν όχι ως μονάρχης, αλλά ως τέλεια κοινωνία τριών Προσώπων....Η ενότης της Εκκλησίας δεν είναι συνέπεια σκέψεως αλλά αντανάκλαση μυστικής Τριαδικής ενότητος. Η ενότης της Εκκλησίας δεν

είναι διοικητικό σύστημα ή διαδικασία που μπορεί να οραθεί με γυμνό οφθαλμό και να διευθετηθεί ανθρώπινα ... Δεν ήλθε ο Χριστός να μας παρακινήσει σε μια ειρηνική συνύπαρξη αλλά να μας ενώσει δια του εαυτού του με τον Πατέρα.. Δεν είναι ο Χριστός οπαδός της οποιασδήποτε ειρηνιστικής προσπάθειας. Αντίθετα το κήρυγμά του είναι τόσο ριζικά διάφορο από τις ιδέες 'των κακώς ομονοσάντων', ώστε φαίνεται να είναι γι' αυτούς διχασμός και μάχαιρα. Ο Χριστός ήλθε να δικάσει την φθορά και την αμαρτία.. Η ενότης της Εκκλησίας είναι θεανθρώπινο μυστήριο. Αν ήθελε ο Χριστός μια ενότητα διοικητική χωρίς προέκταση ζωής και μυστηρίου θα μπορούσε να δώσει σαν εικόνα της εκκλησιαστικής ενότητος την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία λέγοντας: Πατέρα θέλω να είναι οι μαθητές μου ενωμένοι στην Πίστη, όπως η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Εκείνος όμως δεν έκαμε έτσι.. Ζητά από τον Πατέρα να είναι οι μαθητές ένα, καθώς εσύ Πατέρα 'έν έμοί καγώ έν σοί' (Ιω.17:21). Η των πάντων ένωσις για την οποία εύχεται η Εκκλησία δεν νοείται ως συναρμολόγησις τεμαχίων - 'χριστιανικών κοινοτήτων', αλλά ως επέκτασις της Τριαδικής ενότητος, ως σώμα Χριστού 'μελιζόμενον και μηδέποτε διαιρούμενον'. Το κέντρο της Εκκλησίας δεν βρίσκεται σε ένα κάπου γεωγραφικό ή διοικητικό αλλά σε ένα 'καθώς'.

Σχετικά με την στάση της Ορθοδοξίας στο διάλογο πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

Σε κάθε θ.Λειτουργία ο ιερέυς εύχεται υπέρ της ένωσης των πάντων. Ο Χρυσόστομος τονίζει ότι 'τίποτε άλλο δεν θέλει ο Θεός τόσο, όσο την ενότητα των παιδιών Του'. Η Ορθοδοξία συμμετέχει από το 1920 στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών (ΠΣΕ) στο οποίο η Καθολική Εκκλησία είναι μέχρι σήμερα παρατηρητής. Ήταν παρούσα το 1948 στην πρώτη του συνεδρίαση στο Άμστερνταμ και από τότε ανελλιπώς συμμετέχει στις εργασίες του και στις προσπάθειες διαλόγου έστω κι αν η φωνή της πνίγεται από την πλειοψηφία των Πρωτεσταντών και έστω κι αν διαφωνεί με το εκκοσμικευμένο κλίμα και προσανατολισμό του ΠΣΕ. Η Ορθοδοξία διεξάγει ξεχωριστά διάλογο με τις Αντικαλκηδόνιες Εκκλησίες, τους Ρωμαιοκαθολικούς, τους Αγγλικανούς & τις διάφορες Πρωτεσταντικές ομολογίες. Τόσο ο νυν Πατριάρχης Βαρθολομαίος όσο και οι προκατοχοί του Αθναγόρας & Δημήτριος έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στην οικουμενικότητα του Πατριαρχείου και συμβάλλουν σε αυτήν την κατεύθυνση τόσο με την υποστήριξη του συνοδικού συστήματος οργάνωσης της Εκκλησίας (Πανορθόδοξος Διάσκεψη) όσο και με τις Επισκέψεις τους σε Ορθόδοξα και μη κράτη.

Τα παραπάνω στοιχεία αποδεικνύουν ότι η Ορθοδοξία είναι όντως ανοικτή στο διάλογο. Ο διάλογος που διεξάγει δεν σημαίνει ότι αυτή πιστεύει ότι η Εκκλησία του Χριστού έχει διασπασθεί σε κομμάτια, τα οποία πρέπει να ενωθούν, 'εαν η Εκκλησία επιθυμεί να είναι 'μία, αγία, καθολική'. Η Εκκλησία του Χριστού, το Σώμα του Χριστού είναι ένα, διότι απλούστατα

ένας είναι ο Θεός, ένας είναι ο Ι.Χ., του οποίου Σώμα είναι η Εκκλησία, ένα είναι το Άγιο Πνεύμα, του οποίου η παρουσία συνδέεται άμεσα με την ύπαρξη και την σύσταση της Εκκλησίας. Η Ορθοδοξία πιστεύει ότι σχίσμα δεν μπορεί να γίνει μέσα στην Εκκλησία. Σχίσμα γίνεται από την Εκκλησία. Όπως ο Θεός είναι μία ουσία και τρία πρόσωπα έτσι κι η Εκκλησία είναι κατ'ουσίαν μία, ενώ οι διάφορες κατά τόπους Εκκλησίες συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους παρόλες τις τοπικές ιδιομορφίες και έθιμα, όχι διότι υπόκεινται υπό την εξουσία κάποιου προσώπου (Πάπα) ούτε διότι αναγνωρίζουν ως αυθεντία ένα κοινό κείμενο (Αγ.Γραφή), αλλά διότι δια της Θ.Ευχαριστίας γεύονται του ιδίου Σώματος και του ιδίου Αίματος του Χριστού και ζωωγονούνται απο το Αγ.Πνεύμα.

Κάθε Επίσκοπος έχει λάβει απο το Αγ.Πνεύμα ιδιαίτερα χαρίσματα της διδασκαλίας, της διαποίμανσης του λαού, της επιτέλεσης των μυστηρίων. Τα ιδιαίτερα αυτά χαρίσματα δεν σημαίνουν ότι αυτός είναι αλάθτος, διότι ο θείος παράγων δεν αναιρεί τον ανθρώπινο, ο οποίος (ανθρώπινος) μπορεί να υποπέσει σε σφάλματα. Αλάθητη για την Ορθοδοξία είναι μόνον η Εκκλησία, που καθοδηγείται υπο του Αγ.Πνεύματος, λειτουργεί ευχαριστηριακά & συνοδικά και έχει *όχι απλά δημοκρατική, αλλά χαρισματική δομή*. Η μοναδική καθέδρα που ασπάζεται η Ορθοδοξία είναι η καθέδρα του Σταυρού, η οποία ταυτίζεται με την ταπείνωση, τη διακονία, την ανιδιοτελή αγάπη. Η αγάπη είναι αυτή που πρέπει να διέπει τους χαρισματούχους. Το ίδιο το Αγ.Πνεύμα το οποίο καθιστά Επισκόπους, δωρίζει σε κάθε πιστό ξεχωριστά χαρίσματα τα οποία παριθμούνται στην Α'Κορ.12. Ο Επίσκοπος συνεπώς δεν βρίσκεται πάνω από την Εκκλησία, αλλά εντός της Εκκλησίας. Χωρίς τον Επίσκοπο αλλά και χωρίς τον λαό δεν μπορεί να τελεστεί Θ.Λειτουργία. Ο Επίσκοπος δεν είναι αντιπρόσωπος του Χριστού (vicarius dei). Βρίσκεται εις τύπον και εις τόπον του Χριστού. Είναι εικόνα του Χριστού. Ο Επίσκοπος δανείζει τα χέρια και τα μέλη του στον Χριστό, ο οποίος είναι παρών κατά την διάρκεια της θ.Λατρείας. Το ότι το Αγ.Πνεύμα και όχι ο Επίσκοπος ενεργεί τα μυστήρια διαφαιίνεται απο όλες τις Ευχές και τα Συμβολικά κείμενα της Αρχαίας Εκκλησίας.

Το ερώτημα το οποίο άμεσα προκύπτει είναι το εξής: Εαν η Ορθοδοξία έχει την αυτοσυνειδησία ότι αυτή είναι η 'μία, αγία, καθολική και αποστολική Εκκλησία' τότε με ποιο σκεπτικό συμμετέχει στους προαναφερθέντες διαλόγους;

Ο Αγ.Κυπριανός διατύπωσε το γνωστό 'extra ecclesia nula salus' (εκτός της Εκκλησίας δεν υπάρχει σωτηρία). Εκκλησία και Σωτηρία ταυτίζονται. Έστω κι αν για την Ορθοδοξία δεν υπάρχει διάκριση ορατής & αοράτου Εκκλησίας εντούτοις, υπάρχουν πολλά μέλη της Εκκλησίας που τα γνωρίζει μόνον ο Θεός. Το Αγ.Πνεύμα πνέει όπου εκείνο θέλει κι όπως ο Αγ.Ειρηνάιος υποστηρίζει 'όπου το Πνεύμα εκεί κι η Εκκλησία'. Συνεπώς γνωρίζουμε πού βρίσκεται η Εκκλησία, χωρίς να γνωρίζουμε ακριβώς πού δεν βρίσκεται η Εκκλησία. Όποιος σώζεται είναι μέλος της Εκκλησίας. Τους

τρόπους με τους οποίους οικονομείται η σωτηρία τους γνωρίζει ο Θεός. Ο 1.Αυγουστίνος έλεγε 'Πόσα πρόβατα υπάρχουν έξω από την μάντρα του Χριστού και πόσοι λύκοι μέσα στην Εκκλησία; Ο Χριστός έχει κι άλλα πρόβατα που δεν βρίσκονται στην αυλή της Εκκλησίας.'

Η Εκκλησία συμμετέχει στους διαλόγους με το σκεπτικό ότι και στις ειδωλολατρικές ακόμα θρησκείες βρίσκονται ψήγματα αλήθειας. Αφειρητικά σημεία από τα οποία ξεκινά η Ορθοδοξία τον διάλογο είναι τα εξής:

1. Η Ορθοδοξία έχει την αυτοσυνειδησία ότι αιώνες τώρα κρατά ανόθευτη την αλήθεια και ότι πρέπει αυτό τον θησαυρό με εξαιρετική ευθύνη, *ταπείνωση* και προσευχή να τον διαφυλάξει και να τον μεταδώσει.

2. Η Ορθοδοξία δεν επιθυμεί την υποταγή των Εκκλησιών σε ένα κέντρο ή σε κάποια ανώτατη αρχή. Ήδη η Ορθοδοξία λειτουργεί ως οικογένεια αδελφών Εκκλησιών, έχοντας αποκεντρωτική δομή. Αυτό σημαίνει ότι ξεχωριστές κοινότητες μπορούν να ενταχθούν χωρίς να χάσουν την προσωπική τους ιδιομορφία και ταυτότητα. Η Ορθοδοξία δεν επιδιώκει αφομοίωση, αλλά συνύπαρξη εν ελευθερία, αλλά και εν ομο-νοία. Στην Ορθοδοξία υπάρχει άπλετος χώρος για διάφορες πολιτιστικές παραδόσεις.

3. Η Ορθοδοξία κάνει διάκριση μεταξύ κοινής παράδοσης Πίστεως και Ομολογίας και διαφορετικών τοπικών παραδόσεων, που συνθέτουν την ταυτότητα και την ιδιαιτερότητα ενός λαού

4. Η κοινή Ευχαριστία αποτελεί την απόρροια της ταυτότητας πίστεως. Πρώτα πρέπει να υπάρξει ενότητα πίστεως & αληθείας & κατόπιν κοινή Θ:Ευχαριστία & Κοινωνία του Σώματος του Χριστού.

5. Η Ορθοδοξία πιστεύει ότι το βαθύτερο αίτιο του Σχίσματος συνδέεται με τον εγωισμό, ο οποίος απηχείται στο παπικό πρωτείο εξουσίας, αλλά και το αλάθητο. Ο ίδιος ο ιερός Αυγουστίνος, στον οποίο εν μέρει αποδίδεται το Filioque, τιμάται από την Ορθοδοξία ως άγιος παρά τις λανθασμένες τοποθετήσεις του στα θέματα της πίστεως, λόγω της ταπείνωσης που τον διέκρινε. Το σχίσμα επιτελέστηκε από την στιγμή που η Δυτική Εκκλησία ανήγαγε σε δόγμα το πρωτείο του Πάπα. Αυτήν την έννοια έχει η απάντηση του πατριάρχη Βαρθολομαίου στον Πάπα. 'Όταν ο δεύτερος τον ερώτησε ποιο είναι το εμπόδιο της ένωσης εκείνος του είπε: 'Μα εσείς! Η Δυτ.Εκκλησία έχει πραγματικά δεσμευτεί στο τρομερό λάθος του αλάθητου.' Στη Β' Βατικάνειο Σύνοδο παρά τις ανακατατάξεις των καιρών το αλάθητο ισχυροποιήθηκε και στις μη ex cathedra αποφάσεις του Ποντίφηκος. Εδώ βρίσκεται η καρδιά του προβλήματος και της αρρώστιας. Τώρα μόνο η χειρουργία του Αγ.Πνεύματος μπορεί να ενεργήσει επέμβαση αποτελεσματική'.

Ο Κομιακώβ θέλοντας να περιγράψει πως αντιλαμβάνεται η Ορθοδοξία τις σχέσεις της με τις άλλες Εκκλησίες χρησιμοποίησε την εξής παραβολή. Κάποτε ένας Πατέρας αναχώρησε για μακρινό ταξίδι, αφήνοντας παρακαταθήκη τις συμβουλές του στα τρία του παιδιά. Ο πρεσβύτερος Υιός διαφύλαξε πιστά την πατρική διαδασκαλία. Ο δεύτερος κάτι πρόσθεσε, ο τρίτος κάτι αφείρεσε. Όταν ο πατέρας επέστρεψε χωρίς να οργιστεί είπε στα νεώτερα παιδιά του. 'Ευχαριστήσατε τον μεγάλο σας αδελφό, διότι χωρίς αυτόν θα είχατε χάσει το κριτήριο της αλήθειας. Και στον πρεσβύτερο γιό του είπε: 'Ευχαρίστησε τα νεώτερα αδέλφια σου γιατί χωρίς αυτά δεν θα είχες καταλάβει την αλήθεια που σου παρέδωσα.'

Αυτό που μπορούν η Καθολική & Πρωτεσταντική Εκκλησία να κερδίσουν από την Ορθοδοξία είναι να γνωρίσουν αυτήν ακριβώς την αλήθεια η οποία κρατάται ανόθευτη μέχρι σήμερα. Πολλοί Ευρωπαίοι αναζητούν την επιστροφή τους στις ρίζες του Χριστιανισμού πριν την Μεταρρύθμιση & Αντιμεταρρύθμιση, πριν τον Μεσαίωνα & την Αναγέννηση, προκειμένου να ανακαλύψουν τι υπήρχε πριν την ιδεολογοποίηση και πολιτικοποίηση της Εκκλησίας. Η Ορθοδοξία που δεν πέρασε από τις παραπάνω ιστορικές φάσεις, διαφυλάττει (κυρίως με τον κοινοβιακό τρόπο ζωής) την αντίληψη του Χριστιανισμού όχι ως απλής θρησκείας που λύνει μεταφυσικές απορίες, αλλά ως εμπειρίας & ζωής που αγκαλιάζει όλες τις (πνευματικές & υλικές) πτυχές της ζωής του ανθρώπου & της κοινωνίας. Η Ορθοδοξία από την άλλη πλευρά, χρησιμοποιώντας κριτικά τις επιστημονικές μεθόδους της Δύσεως να ανακαλύψει ακόμη πιο βαθιά & πολύπλευρα τον πλούτο της παράδοσης της & να συνειδητοποιήσει πιο συνειδητά την προσφορά και την επικαιρότητα του λόγου των Πατέρων της αλλά και τον ρόλο της στο σύγχρονο κόσμο.

Όπως κατά την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία ο Χριστιανισμός έλαμψε και μεταμόρφωσε τον κόσμο όχι με όπλα αλλά με μαρτυρία και μαρτύριο, όπως ο απ. Παύλος κάνοντας την αντίστροφη ακριβώς από τον Μ. Αλέξανδρο πορεία, διαβαίνοντας από την Ανατολή στη Δύση, δεν περιορίστηκε στο να κομπάζει το ότι ανήκει στον περιούσιο λαό αλλά κήρυξε με τα λόγια, την προσευχή, αλλά και την θυσία του το μήνυμα του Χριστού, έτσι και εμείς οι Ορθόδοξοι αντί να κομπάζουμε ότι ανήκουμε στο νέο περιούσιο λαό και να κατηγορούμε τους Ευρωπαίους ως απολίτιστους & αιρετικούς Φράγκους είναι καιρός να δώσουμε την μαρτυρία μας στην αναζητώσα νόημα, βάθος και πνευματικές (όχι χρηματιστηριακές) αξίες Ευρώπης. Είναι καιρός η Ορθοδοξία παραμερίζοντας εθνικισμούς και εσωτερικές συγκρούσεις να παρουσιάσει έμπρακτα τον αποστολικό-κοινοβιακό τρόπο ζωής, όπως ήδη έχει αρχίσει να γίνεται με την ίδρυση μονών από χαρισματικές μορφές τόσο στην Ευρώπη (π.χ. Essex) όσο & στις άλλες Ηπείρους. Πρέπει όλοι μας να συνειδητοποιήσουμε ότι η Ορθοδοξία δεν είναι μόνον Ελληνική, Ρωσική, Σερβική, έστω κι αν έχει ζυμωθεί με την Ιστορία και τους αγώνες των λαών της Ανατολής αλλά οικουμενική υπόθεση!

ἈΕἲΕἲΙΑἸΑἸΑἸ

1. Εερά Ιητρόπολις Εεσσαλονικης Ερμηνεία Ευαγγελίων των Ευριακῶν
2. Εεοκλήτου μοναχού, Οο Φως του προσώπου σου εκζητήσω, Ευριακοδρόμιον
3. Εούρκουλα Ε. Πνευματικοί αντίλαλοι Αθήνα
4. Ειλιφη Οιομοθέου, Οιοχασμοί στον άμβωνα
5. Παυλίδου Γεωργίου (Επισκοπου Ιικαιας); Λύχνος τοις ποσί μου
6. Παναγοπούλου, Κηρύγματα (απομαγνητοφωνημένες ομιλίες)
7. Σωτηροπούλου Νικ.: Κηρύγματα (απομαγνητοφωνημένες ομιλίες)
8. Λανάρα-Χαρώνη, Παιδαγωγικη Ανθρωπολογία του Χρυσοστομου; Αθήνα 1991
9. Μυτηλιναίου Αθ.: Κηρύγματα (απομαγνητοφωνημένες ομιλίες)
10. π. Σάββα
9. Η. Schäfer Mach ein Fenster dran Stuttgart 1982
- 10 Η. Schäfer Hört ein Gleichnis , Stuttgart 1982
11. Κορναράκη
12. Άγγελμα της Ημέρας
13. Βλάχου Ιεροθέου: Οι Δεσποτικές Εορτές, Αθηναι 1995
- Οσμή Γνώσεως, Κατερίνη 1985
- Παρακλητικά, Κατερίνη 1986
14. Μεταλληνού Γ. Φως εκ φωτός, Αθήναι 1976
15. Θ. Θεοφυλάκτου, Όταν θέλεις να ξεκουράζεσαι, Θεσσαλονίκη 1987
16. Μακράκη Μ. Λευκές χώρες , Αθήνα
17. Θεοτόκη Νικηφόρου: Αρχιεπισκόπου Αστραχανίου και Σταυρουπόλεως, Κυριακοδρόμιον, Αθήνα 1959
18. Διονυσίου Μητροπολίτου Τρίκκης και Σταγών: Πατερικόν Κυριακοδρόμιον, Αθήνα 1968
19. Κορακίδη Αλ. Ομιλίες μεγάλων Πατέρων εις το Τριώδιον, Αθήνα 1964
20. Alexander Schmemmann Μεγάλη Τεσσαρακοστή, Πορεία προς το Πασχα, Αθήνα 1989
21. Καρούσου Κ., Τριώδιο, Αθήνα 1979
22. Αρχ. Βασιλείου, Η παραβολή του Ασώτου Υιού, Αθήνα 1990
23. Ιερομον. Γρηγορίου, Η Υπεραγία Θεοτόκος, Ομιλίες από ραδιοφώνου, Άγιον Όρος 1994
24. π. Φάρου Φιλοθέου, Πρίν και μετά το Πάσχα, Αθήνα 1992
25. Ζωγράφου Παρασκευά, Κηρύγματα Αλήθειας και ζωής Τόμοι Α, Β, Γ Θεσσαλονίκη 1994
26. Καντιώτου Αυγουστίνου, Κυριακή. Σύντομα Κηρύγματα επί των Ευαγγελικών Περικοπών, Αθήνα 1992